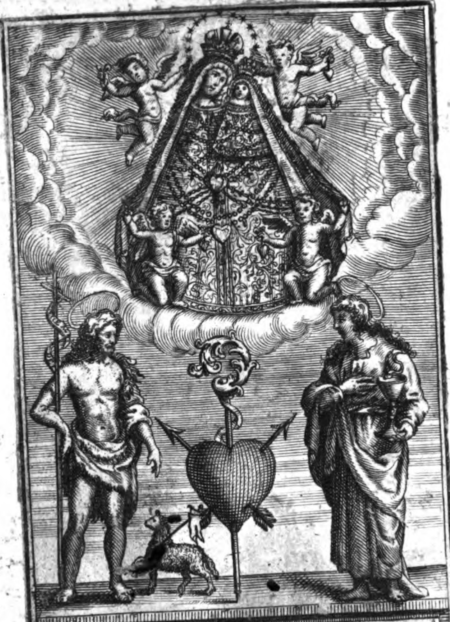

Afc.

Adulterio. 191.
Adulteris Mulieribus. 11[illegible].
Adulterantium Iudicio. 82.
Accidia. 86.
Afflictorum Consolatione. 102.
Amicitia spirituali. 128.
Amore inordinato. 11.
Amoris mutui constantia. 92.
De Animae fidelis pulchritudine. 58.
Animae [illegible] compunctione. 66.
Anima [illegible]. 61.
Animae custodia timorata. 82.
Animae transgressionibus. 92.
Arbitrii libertate. 80.
Animae fidelis [illegible]. 87.
[illegible]tia. 56.

B

folio

Beneficia Dei in memoria retinenda et non obliviscenda. 83 et 95.

Benefi[illegible] [illegible] [illegible]. 30.

Bona [illegible] [illegible]. 9[illegible].

C.

De Charitate Dei. 91.

Charitate [illegible] [illegible]. 91.

Castitate. 65.

[illegible] [illegible] [illegible]. 3.

Christus [illegible] [illegible] passione. 91.

Concordia. 72.

Confessione. 52.

Conspiratione. 28.

Concupiscentia nostra. 12[illegible].

Consilio sancto. [illegible] 90.

Co[illegible]antia . 6[illegible].
Custodia ad gregem [illegible] . 106.

D

Damnatione aeterna . 171.
[illegible] reconciliatione . 40.
Diaboli suggestione et temporalia . 30.
[illegible] anima [illegible] . 9.
[illegible] subtili illusione . 44.
Diaboli Ve[illegible]
Diaboli cautela . 85.
[illegible] . 133.
Dilectione Dei . 110.
[illegible] . 127.
Divitiarum [illegible] . 1[illegible].
Divitiis non quaerendis . 73.
[illegible] execrabili Vetularum . 32.
[illegible] . 28 et 112.

E

Ebrietate. 189.
Exactoribus iniustis. 95.
Exemplo malo. 50.
Exactione in [illegible]. 63.

F

[illegible] 112.
[illegible] sectanda. 3. 45. et 157.
[illegible]

G

Gloria Vana. 6. et 139.
Gula. 189.

H

Hominis Reconciliatione. 90.
Humilitate. 30.

I.

Iactantia. 35.
Incarnatione Dominica. 67.
Ingratitudine. 30 et 113.
Ingratorum trucidatione. 68.
Imprecationibus [illegible]. 162.
Inspiratione bona. 35. Inuidia. 77 et 115.
Iudicio iusto. 3.
Iudicio. 37.
De Iudicantium iustitia. 3.
Iudicii extremi [illegible]. 137.
Iudicibus malis. 33.
Iudicantium rarae laude. 45.
Iuuenculis. 119.
Iuramento. 7.

L.

Ludo Scacorum. 167.
L[illegible]ntia. 108.

M

Malitia naturalis p[er] manifest[ationem] [illegible] [illegible] [illegible] nda. 7.

Malorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

M[illegible] [illegible] spirit[illegible] 29.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. 58.

[illegible] [illegible]. 2.

[illegible] [illegible]. 26

[illegible] op[illegible] [illegible]. 77.

[illegible] 84.

Mortis memoria. 79 et 98.

Mortis [illegible]. 37.

Mundi [illegible] [illegible] [illegible]. 71.

Mundo [illegible] [illegible] [illegible]. 67.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Mundi status [illegible]. 85.

Mundi perversitate 166 et 167.

[illegible] [illegible] [illegible]

Mulieribus [illegible] [illegible] [illegible]. 120.

Mulieribus [illegible] [illegible] [illegible]. 122.

Digitized by Google

O.

Orazione [illegible] 30.

[illegible] 17.

Orazione per è melodia [illegible] 63.

P.

Pace. 37. [illegible] 130.

[illegible]to. 37. [illegible]

[illegible] no. [illegible] 128.

[illegible] 93.

[illegible] pena [illegible]

[illegible] 18.

Peccati [illegible] Renovatione. 96.

Pra[illegible]atione. 119.

[illegible] 77.

[illegible] 18.

[illegible] 86.

[illegible]

Pra[illegible] 70. 98.

[illegible]lato. 70.

R.

Rectoribus bonis non mutandis. 46.
Reformatione. 39.
Regno coelesti. 46.
R[illegible] tribus. 43.
R[illegible] ratione iusta. 31.

S.

Superbia nimia. 52.
Superbia peccato. 25.

V.

Vindicta. 37.
V[illegible] remissioni. 00.
V[illegible] 17.
V[illegible] tione. 18. et 50.
Vide [illegible] 36.
V[illegible] 21.

T

T

Tribulatione. 261.

Temporalium . 30.

Timore mondano. 29.

[illegible]

GESTA RO-MANORVM CVM APPLICATIONIB9

moralisatis ac mysticis

Ad Conv. Mondsee 1666.

DE Virtutibus et Vitijs: unà cum pluribus exemplis sermocinantib9 perque necessarijs ac utilibus summa cura emendati et à mendis quam plurimis tersa: Vnà cum additio-nibus in margine nu-per appositis, ac ta-bula alphabetica earumdem &c.

Tabula sequ[illegible]s p[illegible]ntis operis continet duplicem numerum: q[illegible]orum primus indicat numerū et ordinē capituloꝝ in hoc libro sequētiū titulis eorūdem semper prepositis. Secundus ꝟo numerus ostēdit foliū in quo capitulū quodlibet incipit.

De dilectione.ca.j. folio.j.
De mia et cognitio subueniendis.c.ij. fo.ij.
De iusto iudicio.ca.iij. fo.iij.
De iuste iudicantium.ca.iiij. fo.iij.
De sectanda fidelit[illegible]e.[illegible].v. fo.iiij.
De sequēda ratione.cap.vj. fo.iiij.
De inuidia maloꝝ aduersus bonos.ca.vij. folio.v.
De vana gloria.ca.viij. fo.vj.
De naturali malicia p māsuetudinē superanda.ca.ix. fo.vij.
De dispensatione anime fidelis.cap.x. fo.ix.
De veneno pcti quo quotidie nutrimur.ca.xj. fo.ix.
De malo exemplo.ca.xij. folio.x.
De amore inordinato.ca.xiij. folio.xj.
De honorandis parentibus.ca.xiiij. fo.xij.
De vita scti alexij filij eufemiani ipatoris.ca.xv. fo.xiij.
De vita exemplari.ca.xvj. fo.xvij.
De perfectione vite.cap.xvij. fo.xviij.
Itē ome pctm̄ q̄zuis pdestinatorie grauissimū nisi desperatiōis baratro subiaceat [illegible]missibile.c.xviij. f.xxiij.
De peccato superbie.ca.x[illegible] fo.xxv.
De miseri[illegible] et tribulatione.[illegible]x. fo.xxvj.
De dolo et [illegible]spiratiōe et ca[illegible]ela ipis ꝯtria.ca.xxj. fo.xxviij.
De timore mundano.ca.x[illegible]ij. fo.xxix.
De spirituali medicina.ca.xxiij. fo.xxx.
De suggestione diaboli p tēporalia.c.xxiiij. fo.xxx.
De bñficioꝝ obliuione et ingratitudine.ca.xxv. fo.xxx.
De humilitate.cap.xxvj. fo.xxx.
De iusta remuneratione.ca.xxvij fo.xxxj.
De execrabili dolo vetularum.cap.xxviij. fo.xxxvj.
Notabile de iudicibus malis.cap.xxix. xxxiij.

De
Nota.

De peccato et iudicio. cap. xxx. fo. xxxiiij.
De rigore mortis. cap. xxxj. fo. eodē.
De inspiratione bona. cap. xxxij. fo. xxxv.
De iactantia. cap. xxxiij. fo. eodem.
De ponderatione vite. cap. xxxiiij. fo. xxxvj.
De pacis reformatione, et vindicta eam dissipantium. capitulum. xxxv. fo. xxxvij.
De cursu vite hominis. cap. xxxvj. fo. xxxvij.
De mentis in celum erectione. cap. xxxvij. fo. xxxix.
De cantela delendi peccata. cap. xxxviij. fo. eodē.
De reconciliatione dei et hominis. cap. xxxix. fo. xl.
De modo tēptationis et peritia. ca. xl. fo. eodem.
De victoria christi et charitate eius nimia. capitulū. xlj. folio. xlj.
De effectu charitatis. cap. xlij. fo. eodē.
Qd christus clausit infernum sua passione et voluntaria morte. capitulum. xliij. folio. eodem.
De inuidia. capitulum. xliiij. fo. xlij.
Qd solū boni intrabūt regnū celorū. cap. xlv. fo. eodē.
De septē pctis mortalibus. cap. xlvj. fo. xliij.
De tribus regibus. cap. xlvij. fo. eodem.
De iusta sequela malorum. cap. xlviij. fo. xliiij.
De subtili diaboli illusione. cap. xlix. fo. xlviij.
De laude recte iudicantiū. cap. l. fo. xlv.
De iniustis exactoribus. cap. lj. fo. eodem.
De felicitate. cap. lij. fo. eodem.
De bonis rectoribus nō mutādis. ca. liij. fo. xlvj.
De regno celesti. cap. liiij. fo. eodem.
De reuocatione peccatricis anime in exilium satisfactionis misse. cap. lv. fo. eodem.
De memoria mortis. cap. lvj. fo. xlix.
De perfectione vite. ca. lvij. folio. l.
De confessione. capitulum. lviij. folio. lj.
De superbia nimia et quomodo supbia ad humilitatem maximam sepe pueniunt satis notabile. ca. lix. fo. eo.

De auaricia et eius subtili conamine.cap.lx. fo.lvi.
De premeditatione semper habenda.cap.lxj. fo.lvij.
De pulchritudine fidelis anime.cap.lxij. fo.lviij.
De mundanorum delectationibus siue oblectationibus. capitulum.lxiij. fo.lix.
De dominica incarnatione.capi.lxiiij. fo.lxj.
De cura anime.capi.lxv. fo.eodem.
De constantia.cap.lxvj. fo.lxij.
De excusatione in extremis nō habēda.ca. lxvij. fo.lxiij.
De non subticenda veritate vsq3 ad mortem.capi.lxviij. folio. lxv.
De castitate.capi.lxix. fo.eodem.
De compunctione fidelis anime.cap.lxx. fo.lxv.
De remuneratione eterne patrie.cap.lxxj. fo.lxvij.
De ingratorum trucidatione.cap.lxxij. fo.lxviij.
De auaricia que multos excecat.cap.lxviij. fo.lxix.
De prospectione et prouidentia.cap.lxxiiij. fo.lxx.
De cura mundi non sectanda.cap.lxxv. fo.lxxj.
De concordia.cap.lxxvj. fo.lxxij.
Qđ ad diuitias nō est anhelādum. cap.lxxvij. fo.lxxij.
De constantia amoris mutui.cap.lxxviij. fo.eodem.
Qđ qs nescit presumere non audebit.ca.lxxix. fo.eodē.
De versutia diaboli et quomodo iudicia dei sūt occulta. capitulum.lxxx. fo.lxxiiij.
De mirabili diuina dispensatione et ortu beati Gregorij pape.capitulum.lxxxj. folio.lxxv.
De iudicio adulterantium.capitulū.lxxxij. fol.lxxxij.
De timorosa custodia anime. cap.lxxiij. fo.lxxxij.
De bñficijs dei semp memorādis.ca.lxxxiiij. fo.lxxxiij.
Quod oro nostra melodia est corā deo.ca.lxxxv.f.lxxxiij.
Quod peccatoribus dominus misericorditer condescendit.cap.lxxxvj. fo.lxxxiiij.
Quod xps se p nobis morti exposuit.ca.lxxxvij.f.lxxxv.
De cautela diaboli qui multos ad interitum subducit. capitulum.lxxxviij. fo.eodem.

De triplici statu mundi.cap.lxxxix. fo.lxxxv.
De libertate arbitrij.ca.xc. fo.lxxxvj.
De accidie pigritiam.cap.xcj. fo.lxxxvij.
Christus eligit mori propter vitam nostram.capitu.xcij.
folio. lxxxvij.
De hereditate & gaudio fidelis anime.ca.xciij. fo.eo.
Quod anima pulchra per peccati lepram infecta pristinã pulchritudinem habere non poterit nisi per altos gemitus & profunda suspiria.ca.xciiij. fo.eodẽ.
Quod christus restituit nobis hereditatem superne patrie. capi.xcv. fo.lxxxviij.
Quod vita presens est vita remissionis & gratie.ca.xcvj.
folio. eodem.
De morte.cap.xcvij. fo.lxxxix.
Quod deus in hac vita placari potest.ca.xcviij. fo.xc.
De virili pugna xpi eius victoris.cap.xcix. fo.eo.
Quod xps peccatorem non statim per iusticiam precipitat sed misericorditer eum penitentem expectat.capitulum.c. fo.xcj.
Quod mundus in maligno positus est & vndiqz angustie.
capitulum.cj. fo.eodẽ.
De trãsgressionibus anime & vulneribus eius.ca.cij. fo.xcij.
De omnibus rebus cum consensu & prouidentia semper agendis.cap.ciij. fo.xciij.
De beneficiorum memoria.capi.ciiij. fo.xcv.
De vicissitudine cuiuslibet boni & presertim recte iudicãtium.cap.cv. fo.xcvj.
Quod est vigilandum contra fraudes diaboli ne vos decipiat.capitu.cvj. fo.xcvij.
De memoria mortis & non delectando in temporalibus.
capitulum.cvij. fo.xcviij.
De promissionis fideli constantia.cap.cviij. fo.xcix.
Quos ditat diabolus per auariciam in fine decipit ad gehennam.cap.cix. fo.c.
De mirabili errantium reuocatione & afflictorum pia cõ

solatione.capitulum.cx. folio.cij.
De custodia & circumspectione habenda ad gregē commissum.ca.cxj. fo.cvj.
De curatione anime per medicinam supercelestis medici qua quidam curantur & quidā non.ca.cxij. fo.cvij.
De spirituali pugna & remuneratione ꝑ victoria.capitulum.cxiij. fo.cxviij.
De liberatione humani generis a fouea infernali.capitulum.cxiiij. fo.cix.
De morte xpi ꝑ nr̄a reconciliatione.ca.cxv. fo.cx.
De dilectione dei quō oēs nos equaliter diligit vsqꝫ dū ipsum ꝑ peccata nostra decipim⁹.ca.cxvj. fo.eo.
De obstinatis & conuerti non volentibus & eoꝝ plagas per diffinitiuam sniam.ca.cxvij. fo.cxj.
De fallacia & dolo.ca.cxviij. fo.cxiij.
Qđ oim vinētium in mūdo de bn̄ficijs acceptis est gratissimus homo.ca.cxix. fo.cxiiij.
De subtili mulierum deceptione & deceptorum excecatione.ca.cxx. fo.cxv.
De gloria mundi & luxuria multos decipit & ad interituꝫ deducit.ca.cxxj. fo.cxviij.
De adulteris mulieribus & excecatione quorumdam prelatorum.capi.cxxij. fo.cxix.
Qđ iuuēcule ꝑ parētes sunt a luxuriosis coercende & voluntati proprie non relinquēde.ca.cxxiij. fo.eo.
Qđ mulierib⁹ nō est credēdū neqꝫ archana committēda qm̄ tempore iracundie non celat.ca.cxxiiij. fo.cxx.
Mulieres non solum pandunt secreta sed ab hoc mentiuntur plura.ca.cxxv. fo.cxxj.
Quod mulieribus in nullo est credendum & presertim de secretis.Exemplum iocale.ca.cxxvj. fo.cxxij.
De iusticia & equitate disertissimi iudicis christi ꝑ occulta iudicia.cap.cxxvij. fo.cxxij.
De hominibus iniuste aliena bona occupantibus ꝑ grauis erit eorum disceptatio.ca.cxxviij. fo.cxxiiij.

De amicitie vere probatione.ca.cxxix. fo.cxxv.
Qd vir sapiēs plus valet viro forti.ca.cxxx. fo.cxxvj.
De diuitibus quibus datur et pauperibus quibus id qd habēt abstrahitur quomodo deus eos eternaliter remunerat pter celestē patriā.ca.cxxxj. fo.cxxvij.
De iuidis q bonos p malā vitā iſicuūt.ca.cxxxij. f.cxxvij.
De spirituali amicitia.ca.cxxxiij. fo.cxxvij.
De innocenti morte christi.ca.cxxxiiij. fo.cxxviij.
De cōsciētia nostra dū angustiaē ad deū p cōfessionem et opa meritoria recurramus.ca.cxxxv. fo.cxxx.
Qd vigilare dz pastor aiarū.ca.cxxxvj. fo.cxxx.
De naturali benignitate christi et mia quibus naturaliter peccatoribus conuertentibus miseret, et q xps recipit quos mundus eijcit.ca.cxxxvij. fo.cxxx.
De illis quos austeriter vincere non possumus benignitate superemus. ca.cxxxviij. fo.cxxxj.
De vulneribus anime.ca.cxxxix. fo.eodem.
De iusticia et equitate in vita pñti et futura semper inueniendis.cap.cxl. fo.cxxxij.
De sano consilio semper audiendo et contrario abijciendo.capi.cxlj. fo.cxxxij.
De diaboli laqueis quibus nos circumuenire satagit. capitulum.cxlij. fo.cxxxiij.
De timore extremi iudicij cū expositiōe.ca.cxliij.f.cxxxiiij.
De statu mundi actuali.cap.cxliiij. fo.cxxxv.
De via salutis quam dominus deus per filium suum aperuit.capitulum.cxlv. fo.cxxxviij.
De principibus et magnatibus fortiter arguendis p eorum forefactis. cap.cxlvj. fo.cxxxviij.
De pcti veneno qd animā intoxicat.ca.cxlvij. fo.cxxxix.
Quod peccatū hic vel alibi punieē.ca.cxlviij. fo.eo.
De vana gloria quam multa mala sequuntur.cap.cxlix. folio. eodem.
De rore celestis gratie.cap.cl. fo.eo.
De anima peccatrice per peccati lepraz infecta quomodo

curatur.cap.clj. fo.cxl.
Quod christus ab eternis periculis ⁊ demonum obsidionibus nos liberauit.cap.clij. fo.cxlj.
De tribulatione temporali que in gaudium sempiternuꝫ postremo commutabitur.cap.cliij. fo.cxliij.
De celesti patria.cap.cliiij. fo.clviij.
De mō pugne in passiōe xp̄i ꝯtra diabolū. ca.clv.fo.eo.
De causa subuersionis troie.cap.clvj. fo.clix.
De pena peccatorum non satisfacientium in presenti pro delictis.cap.clvij. fo.clx.
De perpetuitate anime.cap.clviij. fo.clxj.
De inuentione vinearum.ca.clix. fo.eodem.
De retractione diaboli ne bonum operemur ⁊ precertim vt ecclesiam vsqꝫ ad completionem diuinorum non ingrediamur.cap.clx. fo.eodem.
De deo ꝓ suis bn̄ficijs semꝑ regratiēdo.ca.clxj. fo.clxij.
De cauēdis imp̄catiōib⁹ cū expositiōe.ca.clxij. fo.clxiij.
De timore inordinato.cap.clxiij. fo.clxiiij.
De peruersitate mundi.ca.clxiiij. fo.clxvj.
Item de mundi peruersitate.cap.clxv. fo.clxvij.
De ludo scacorum.cap.clxvj. fo.clxvij.
De audiēdo bono cōsilio.ca.clxvij. fo.clxx.
De eterna dānatione quā ꝑ pctm̄ incidere cognoscim⁹ et tn̄ moniti non vitamus.cap.clxviij. fo.clxxj.
De duodecim legibus ⁊ mō viuēdi.cap.clxix. fo.clxxij.
De reuocatione peccatoris ad verā penitētiā.capi.clxx. folio. clxxiiij.
De dilectione ⁊ fidelitate nimia ⁊ ꝙ veritas in morte liberat.cap.clxxj. fo.clxxiiij.
De constantia fidelis aie.capi.clxxij. fo.clxxvj.
De sarcinis ⁊ grauaminibus mundi ⁊ gaudijs celi.capitulum.clxxiij. fo.clxxx.
Qđ natura docet nemo tolere pōt ⁊ de talione ingratitudinis.capi.clxxiiij. fo.clxxxj.
De diuersitate ⁊ mirabilibus mundi cū expositiōe iclusa

ca.clxxv. fo.clxxxiij.
De medicina spirituali.ca.clxxvj. fo.clxxxiiij.
De persecutione.ca.clxxvij. fo.clxxxv.
De oim diuitiaꝝ matre puidētia.ca.clxxviij. fo.clxxxvj.
De gula ꝛ ebrietate.ca.clxxix. fo.clxxxix.
De fidelitate.capi.clxxx. fo.clxxxix.
De adulterio.capi.clxxxij. fo.cxcj.

¶Expliciunt tituli omnium capitulorū in hoc libro contentorum cum numero eorundem ꝛ foliorum.

¶Sequitur tabula alphabetica materias singulares notatas in margine libelli comprehendens.

Absalon persequens patrē per capillos suspensus est. ca.xviij. fo.xxv.fa.j.
Absalon fuit interfectus a seruis suis. ca.xix. fo.xxvj.fa.j.
Achates venena fugat.ca.xxxvij. fo.xxxix.fa.j.
Adam in agro damasceno plasmatus est.ca.clxxj. folio clxxvj.fa.j.
Agalaus nunꝙ terminos sui agri excessit.ca.clxvj. fo. clxix.fa.j.
Alexius beatus studuit magis placere deo ꝙ hominibus ca.xv. fo.xvj.fa.ij.
Alexiꝰ sanctus in atrio.xvij.an.in seruitio dei ꝛ beate marie virginis pmansit.ca.xv. fo.xv.fa.j.
Aliqui dant vt inde recipiāt.ca.cxlij. fo.cxxxiiij.fa.j.
Amare pecuniam nihil peius.ca.xvij. fo.xxiij.fa.ij.
Amare pecuniaꝫ nihil iniquius.ca.cxliiij. fo.cxxxvj. facie.ij.
Amicus huius mundi inimicus dei est.capitulum.ij. fo.ij.fa.ij.
Angustie in hoc mūdo multe sunt.capitulum.cj. folio.xcj.fa.ij.
Annulum memorie debet semper retinere anima. capitulū.xxvj. fo.xxxj.fa.j.
Anima hominis dicit leena.ca.clxxx. fo.cxcj.fa.ij.

Ante christi mortem infernus preualuit.capi.clvj. folio clx.fa.j.
Ante xpi natiuitatẽ nullus sanctorꝝ ꝗuis iustus potuit intrare in regnũ celorꝝ.ca.clv. fo.clviij.fa.ij.
Antiochus propriam filiam suam deflorauit.capi.cliij. fo.cxlij.fa.j.
Antiquitus corpora imperatorũ cõburebantur post eorũ mortẽ.ca.xxiij. fo.xxx.fa.ij.
Appollonius fuit proscriptus.ca.cliij. fo.cxlij.fa.ij.
Argus centum oculos habuit.ca.cxj. fo.cvj.fa.ij.
Auaricitia multos excecat. ca.lxxiij. fo.lxix.fa.ij.
BAsiliscus ex aspectu suijpsiusmorit. cap.cxxxix. fo.cxxxj.fa.ij.
Bñfaciendũ est dum lucem habemus.ca. xcvj. folio.lxxxix.fa.j.
Beneficia semper sunt recolenda.capitu.lxxxiiij. folio lxxxiij.fa.ij.
Bonus rector non est mutandus.ca.liij. fo.xlvj.fa.j.
Bonus ꝑlatus semp dz orare pro subditis suis. ca.cxlv. fo.cxxxviij.fa.ij.
CAlciamenta in pedibus habere qđ notat.ca. ix. fo.viij.fa.ij.
Caputium in iudice quid notat.ca.clxxviij. folio.clxxvij.fa.ij.
Cathena triplici dyabolus per nos ligatur.ca.clxxiiij. fo.clxxxiij.fa.j.
Canis suo latratu fures prodit.ca.xij. fo.xj.fa.j.
Caro aduersus spm̃ concupiscit.ca.x. fo.ix.fa.ij.
Cautela ꝑdicis vt venatorem decipiat.ca.xxxvj. folio. xxxviij.fa.ij.
Cautela vulturis.capitulum.xxxiiij. folio.xxxvj. facie.ij.
Cautela ad hostes debellandos.capi.lxxxvij. folio. lxxxv.fa.ij.
Cesar contra raptores legem statuit.ca.iiij. fo.iij.fa.j.

Charitas operit multitudinem peccatorum.ca.clxix. folio.clxxiij.fa.ij.
Christus dicitur propugnator.ca.j. fo.ij.fa.j.
Cythara dicitur sacra scriptura.ca.lxxxv. fo.lxxxiiij. facie.j.
Confessor penitentem debet interrogare.ca.cix. folio. cj.fa.ij.
Consiliarij moderni tpis dant consilium ad voluntatem ca.cxliij. fo.cxxxvij.fa.ij.
Contritio peccati debet esse amara.capitulum.cxx. folio.cxviij.fa.j.
Cupiditas sepissime causat mortem.capitulum.cxiij. cviij.fa.ij.
Custodes anime fidelis sunt quinqz sensus naturales.capitulum.j. fo.j.fa.ij.
De altercatione quatuor sororum scz quatuor virtutum.ca.lv. fo.xlvij.fa.j.
De alexandro magno.ca.xj. fo.ix.fa.ij.
De amore impudico.ca.xiij. fo.xiij.fa.ij.
De astutia sacerdotis in corrigẽdis lrīs cōradi impatoris ca.xx. fo.xxvj.fa.ij.
De astutia cuiusdam vetule.capitulum.cxviij. folio. cxiiij.fa.j.
De appollonij infortunijs.ca.cliij. fo.cxliij.fa.ij.
De appollonij tristitia.ca.cliij. fo.cxlv. fa.j.
De appollonij fortunis.cliij. fo.cxliij.fa.j.
De beato gregorio ꝛ qualr fuit in summū pontificem electus.ca.lxxxj. fo.lxxx.fa.ij.
De camisia que lautione non indiget.capitulum.lxix. fo.lxv.fa.ij.
De cautela cuiusdam diuitis.capitulum.xxiiij. fo.xxx. facie.ij.
De cautela ꝛ deceptione mulierum.capi.cxx. folio. cxvj.fa.j.
De cautela cyconie.ca.lxxxij. fo.lxxxij.

De cantela vetularū.ca.xxviij. fo.xxxiij.fa.j.
De cantela mulieris impudice ꝗ quō excecat virū.ca.cxxv.
fo.cxix.fa.j.
De cantela vetulaꝝ.ca.cxxiij. fo.cxx.fa.j.
De cantela dyaboli.ca.clxviij. fo.clxv.fa.j.
De clando ꝛ ceco ꝛ qualr ad ꝯuiuiū ineruñt.ca.lxxj. folio
lxvij.fa.ij.
De colloquio petri ad iesum.ca.clxiiij. fo.clxvj.fa.j.
De concordia duoꝝ medicoꝝ.ca.lxxvj. fo.lxxij.fa.j.
De ꝯstantia mulieris.ca.lxxviij. fo.lxxij.fa.ij.
De custodia filie pompeij.ca.j. fo.j.
De crudelitate parentum erga filios.cap.xciij. folio
lxxxvij.fa.ij.
De die in diez ad mortē tēdimus.ca.clxij. fo.clxiij.fa.j.
De diuersis iudicijs.ca.lxxx. fo.lxxiiij.fa.ij.
De diuisione hereditatis darij.ca.cxx. fo.cxv.fa.ij.
De expositiōe vocū quas audiuit ꝯradus in lecto iacens.
De expositione.iiij.circuloꝝ.ca.xiij. fo.xij.fa.j.
De extremo dei iudicio.ca.cliij. fo.cxlvij.fa.ij.
De gaudio quam habuit eustachius de inuentione filioꝝ
ca.cx.fo.cv.fa.j.
De hypocrisi.ca.xxij. fo.xxix.fa.j.
De iactantia iouiniani.ca.lix. fo.lij.fa.ij.
De ingratitudine.ca.cxix. fo.cxiiij.fa.ij.
De ingratitudine.ca.clxviij. fo.lxviij.fa.ij.
De inuidia fratris ꝯtra fratrem.ca.vij. fo.v.fa.ij.
De inuidia mardochei contra aman.capi.clxxvij.
fo.clxxxv.fa.ij.
De iudicio per inuidiam lato.ca.cxxxiiij. fo.cxxix.fa.j.
De iudicis pietate erga malefactorem suum delictum spō
te confitentem.ca.clxxj. fo.clxxv.fa.ij.
De iudicio militis ꝑ successione regni.ca.xlv. folio.
xlij.fa.ij.
De lamentatione patris sancti alexij.ca.xv. fo.xvj.fa.j.
De lamētatione statue contra fabrum.ca.lvij. fo.lj.fa.j.

De ludo scacorum.ca.clvj. fo.clxvij.fa.ij.
De miraculis sancti alexij.ca.xv. fo.xvj.fa.j.
De morte philippi patris alexandri.capi.cxlix. folio.
cxxxix.fa.ij.
De morte lucretie.ca.cxxxiiij. fo.cxxix.fa.ij.
De morte beati alexij.ca.xv. fo.xv.fa.ij.
De multis exemplis ingratitudinis.ca.cxix. folio.
cxiiij.fa.ij.
De natura simee.ca.clx. fo.clxj.fa.j.
De oppressione lucretie.capitulum.cxxxv. folio.
cxxix.fa.ij.
De oratione eustachij.ca.cx. fo.ciij.fa.ij.
De penitentia filij & mariti regine.capitu.lxxxj. fo.
lxxx.fa.j.
De pietate patris erga filium captiuum.capitu.v. folio
iij.fa.ij.
De puella decennali cursore.ca.lx. fo.lxj.fa. j.
De quadam societate inita inter duos iuuenes. cap.lxvij.
facie.j.
De qõne pposita per antiochum.cap.cliij. fo.cxlij.fa.j.
De quodam milite strennuissimo.cap.clv. fo.clviiij.
fa.j.
De quodam milite auaro. ca.clj. fol.cxl. fa.j.
De quodã milite inuido.ibidem.
De quadam puella linifica.ca.lxiiij. fo.lxi.fa.j.
De quodam rege qui citius elegit mori q̃ᵹ si vxor morere
tur.ca.xcij. fo.lxxxvij.fa.j.
De rege dorotheo.ca.xiij. fo.xiij.fa.ij.
De reuelatione ad iulianũ facta.ca.xviij. fo.xxiij.
facie.ij.
De responsione fabri ad imperatorem.ca.lvij. fo.lj.fa.j.
De responsione socratis ad alexandrum magnum.ca.lxj.
fo.lviij.fa.j.
De socratis peritia.capitulum.cxlv. folio.cxxxviij.
facie.ij.

De somniis triū sociorum.ca.cvj. fo.xvij.fa.ij.
De somnio conradi imperatoris.capitulum. folio. xxvij.fa.ij.
De somnio vxoris eustachij.ca.cx. fo.cij.fa.ij.
De stultitia marci aurelij.ca.xliij. fo.xlij.fa.j.
De tristitia imperatoris qñ amisit eustachium. capi.cx. fo.ciij.fa.j.
Deteriores sunt qui aliis bonā famā surripiūt.ca.clxxiiij fo.clxxxij.fa.ij.
De vandalis.ca.clv. fo.clviij.fa.j.
De victoria peregrini contra tyrannum.capi.xxv. folio.xxx.fa.j.
De victoria quaz habuit filius regine aduersus ducē burgundie.ca.lxxxj. fo.lxxviij.fa.ij.
Deuiantes a via vite dyabolus rapit.capi.clvj. folio. clxviij.fa.j.
De visione quam habuit guido.ca.clxxij. fo.clxxvj. facie.ij.
De visione regis danoꝝ.ca.xlvij. fo.xliij.fa.ij.
Deus dr̄ fons sapientie.capi. cl. fol.cxl.fa.j.
Deus non vult mortem peccatoris.ca.clxxiij. folio. clxxxiij.fa.j.
Deus oēs infirmitates nostras per eius passionē curauit ca.cxij. fo.cviij.fa.j.
Deus oīa vult.ca.cxix. fo.cxv.fa.j.
Deus quos amat affligit.ca.lxxxiiij. fo.lxxxij.fa.ij.
Diabolus equipatur leoni rugienti.ca.lxiij. fo.lx.fa.ij.
Dyabolus suggerit multa.ca.clxvij. fo.clxxj.fa.ij.
Dyabolus dicitur dracho.ca.clxviij. fo.clxxij.fa.j.
Dyabolus dicit venator. ca.cxlij. fo.cxxxiij.fa.ij.
Dyabolus dr̄ nos circuire.ca.cxliij. fo.cxxxv.fa.ij.
Dyabolus est generis humani inimicus.cap.clx. folio clxij.fa.j.
Dyabolus temptauit adam per inuidiam.capitu. clj. fo.cxlj.fa.j.

Dictum senece in pverbijs.ca.xxxij. fo.xxxv.fa.j.
Dies iudicij timendus est.ca.cxxxvij. fo.cxxxj.fa.j.
Diuites dum viuunt imperant.capitu.xxxj. folio.xxxv. facie.j.
Diuitie dant homini nomen.capitulum.xcvij. folio.lxxxix.fa.ij.
Discipuli capto xpo a iudeis omnes fugerunt.capi.clv. folio.clix.fa.j.
Dissimulare aliquid prudentis est.ca.cij. fo.xciiij.fa.ij.
Dolendum est semper de malefactis .capitu.lix. folio.lvj.fa.j.
Dñs habuit ↄsilium cu₃ tota curia celesti p redēptio peccatorum.ca.lv. fo.xlviij.fa.j.
Dracho repertus auro plenus quid notat.capi.clxxij. fo.clxxvij.fa.ij.
Ebrietas vitium pessimum est.capi.clxxix. folio.clxxxix.fa.j.
Elemosyne multū prosunt ad salutem . capi.cx. fo.cij.fa.j.
Equiparatio periculoꝝ maris periculis huius seculi. ca.xvij. fo.xxij.fa.j.
Ex defectu charitatis multa bella sequuntur.capitu.xlij. fo.xlj.fa.ij.
Exemplo xpi debemus aias nostras p fratribus nostris ponere.ca.clxx. fo.clxxiiij.fa.j.
Exemplum qualr missa p indignū sacerdotē celebrata nō polluit.ca.xij. fo.x.fa.ij.
Exemplum qualiter elemosyna est fienda.capitu. cxxxj. fo.cxxvij.fa.j.
Experientia est rerum magistra.ca.cxx. fo.cxvij.fa.j.
Experimentum pro illis qui frigent pedibus in estate.ca.xl.fo.xl.fa.ij.
Expositio visionis eustachij.ca.cx.fo.cv.fa.ij.
Fabula de caniculo et asino,capitulum.lxxix. fo.lxviij.fa.ij.

Fabula ridiculosa.ca.clxij. fo.clxiiij.fa.ij.
Ferocitas ac crudelitas fame corripitur.ca.xxvij. folio.xxxj.fa.ij.
Fidelitas multum est cōmendanda.ca.clxxx. folio.cxcj.fa.j.
Fidelis amicitia duorꝫ militum.ca.clxxj. folio.clxxviij.fa.ij.
Filius dei qñ in celum intrauit aliqui angelorꝫ eū penitus ignorabant.ca.clxxij. fo.clxxx.fa.ij.
Filius inobediēs multas patitur miserias.ca.vij. fo.v.fa.ij.
Filius dei dicit descendisse in hoc mundo vt contra dyabolū pugnaret.ca.cxvij. fo.cxij.fa.j.
Filij tenentur parentes egenos alere.ca.ij. fo.ij.fa.ij.
Fletus nimius cecitatē puocat.ca.xiiij. fo.xiij.fa.ij.
Forma fidelitatis inita iter eosdē.ca.lxvij. fo.lxiiij.fa.j.
Gallus dormientes excitat.ca.xvij. fo.xxj.fa.j.
Habenti sepius datur.ca.cxxxj. fo.cxxvij.fa.j.
Hodie magnus fur ducit ad patibulū paruum furē.ca.cxliiij. fo.cxxxvij.fa.j.
Hodiernis tpibus p pecunia amicus inimic⁹ fit.ca.cxliiij fo.cxxxvj.fa.ij.
Hoīes proni sunt ad peccandū.ca.cxlvij. fo.cxxxix.fa.j.
Homo sine armis nō est aptus hostes debellare.ca.cxxxiiij. fo.cxxvij.fa.ij.
Homo datus mundo tres vxores ducit.ca.xxxiij. fo.xxxv.fa.ij.
Homo peccans iterum deū crucifigit.ca.cxix. folio cxv.fa.ij.
Homo semp cupit noua videre.ca.cvij. fo.xcviij.fa.ij.
In cathalonia est cristalli copia.ca.clxij. folio.clxiiij.fa.ij.
In quacunqꝫ angustia fuerimus non debemus ad auxilium nostrū demones inuocare.ca.clxiij. folio.clxiiij.fa.ij.

In necessitate probat amic⁹.ca.cxxix. fo.cxxvi.fa.i.
Infinitus numerus mulierum blandicijs decipitur.capitulum.lxvi. fo.lxij.fa.ij.
In lapidibus ⁊ in alijs multis creaturis inest virtus latens.cap.cxiiij. fo.cix.fa.ij.
Inuidia iter pares semp pullulat.ca.cxxxij. f.cxxvij.fa.ij.
Inuidia inter pares.ca.clxxij. fo.clxxvij.fa.i.
Iudex debet caute procedere pro veritate inuestiganda.capi.cxxviij. fo.cxxiiij.fa.ij.
Iudicium duorum socioꝝ.ca.lxvij. fo.lxiiij.fa.ij.
Iudicia dei sunt diuersa.cap.cxxvij. fo.cxxiij.fa.i.
Iulianus putās euadere qđ ceruus sibi p̄dixerat patriaꝫ parētesqꝫ reliquit.ca.xviij. fo.xxiiij.fa.i.
Iuramentum ad malum finem tendens est nullum.capitulum.vi. fo.v.fa.i.

Lacedemonij regem suum expulerunt a regno suo.capi.xxi. fo.xxviij.fa.i.
Libenter dans elemosinam non egebit.capitulum.cix. fo.cj.fa.i.
Libido in quibus ꝯsistit.ca.v. fo.iiij.fa.i.
Lingua dr̄ spina.ca.cliij. fo.cxlvij.fa.ij.
Luxuria multos amplectitur.cap.cxlij.fo.cxxxiiij.fa.ij.
Luxuria multos decipit.ca.cxxi. fo.cxix.fa.ij.

Malus xp̄ianus multos ad infernum trahit.capitulum.xij. fo.x.fa.ij.
Mater semper plus diligit filiuꝫ suum q̄ȝ alienum.capi.cxvi. fo.cx.fa.ij.
Mater dr̄ causa scđaria.cap.xiiij. fo.xiiij.fa.i.
Mediator dei ⁊ hominum homo iesus christus.capitulum.i. fo.j.fa.ij.
Memoria mortis letitiam fugat.ca.lvi. fo.xlix.fa.ij.
Mercurius caput argi amputauit.ca.cxi. fo.cvij. fa.i.
Miles dꝫ esse sapiens.cap.clxxviij. fo.clxxxvij.fa.ij.
Missa integra est audienda.ca.clxi. fo.clxij.fa.ij.
Moderatio legis.cap.l. fo.xlv.fa.i.

M

Moyses armauit se duplici armatura. capitulum.cxxi. folio. cxix.fa.j.
Mons altus dr paradisus.ca.iij. fo.iij.fa.j.
Mors oibus viuentibus iminet.ca.clxj. fo.clxviij.fa.j.
Mulieres cito obliuioni tradunt maritos mortuos. capitu.cxxix. fo.cxxvj.fa.j.
Multa committuntur homicidia propter luxuriam.capitulum.cxxi. fo.cxxvxij.fa.ij.
Mulier sub rege debet esse verecunda.capitu.clxxvij. folio. clxxviij.fa.j.
Mulier dū plus sibi aliquid occultatur plus illa scire cupit.capi.cxxxvi. fo.cxxx.fa.j.
Mulier pmissionibus cito decipit.ca.cxvij. fo.cxi.fa.ij.
Mulier pulchra a multis cupita vix euadit.cap.lxxvij. folio. lxxiij.fa.j.
Mulier iracunda verbis non parcit.capitulum.cxxuij. folio. cxx.fa.ij.
Mulieris consilium non sepissime sanum est.capit.cxlj. folio. cxxxij.fa.ij.
Mūdus iste decipit multos icautos.ca.xxiiij.f.xxx.fa.i.
Mundus dicitur rotūdus.ca.lxxiiij. fo.lxx.fa.ij.
Munera oculos iudicum excecāt iusticiāqꝫ peruertunt. capi.viij. fo.vij.fa.j.
Nihil reminiscens dicitur cor nō habere. capitulum.lxxxiij. fo.lxxxij.fa.ij.
Nemo venit bis puniendus pro vno delicto. capitulum.iij. fo.iij.fa.j.
Non eadem est complexio viri ⁊ vxoris.capitulum.cxij. folio. cviij.fa.i.
Nouus officiarius equiparatur muscis famelicis. capitulum.lj. fo.xlv.fa.ij.
Nullus debet appetere quod non pōt comprehendere. capitulum.clxvij. fo.clxxi.fa.j.
Nullus gloriari debet de sua prosperitate, capitulū.xxx. folio. xxxiiij.fa.i.

O Opera anime q̄ sint.ca.clxxvi.fo.clxxxiiij. fa.ij.
Opa carnis q̄ sint.ca.clxxvi. fo.clxxxiiij.fa.ij.
Ostium cordis nostri debemus aperire. capitulum.clj. fo.cxlj.fa.ij.
P Panis naturalis pre ceteris cibis corpus humanum reficit.capi.xvij. fo.xx.fa.ij.
Peccās mortaliter hereditatē eternam spernit. capitulum.xc. fo.lxxxvi.fa.ij.
Peccator in confitendo non debet mentiri. capitu.clxxi. folio. clxxvj.fa.j.
Pctōr dr homo nudus.capi.clxxv. fo.clxxxiij.fa.j.
Peccator dr virtutū occisor.ca.cxlvj. fo.cxxxviij.
Pena iudicū corruptoꝝ.cap.xxix. fo.xxxiij.fa.ij.
Per elemosinam placidus cum familia sua fuit conuersus.cap.cx. fo.cij.fa.ij.
Per fidem quis multa opatur.ca.lxxxix. fo.lxxxvj.fa.j.
Per fortitudinem sapientiam ꝛ dilectionem vincuntur inimici.cap.cxxx. fo.cxxvj.fa.ij.
Pylatus dn̄m morti tradidit.ca.cxxxiiij. fo.cxxix.fa.j.
Pompeius interdixit ciuitatem romanam cesari.capitulum.xix. fo. xxv.fa.j.
Pompeius vnicam filiam habuit.cap.j. folio.j.
Populares qui sint.cap.clxj. fo.clxviij.fa.ij.
Porcus dicitur aīal immundū.ca.ix. fo.viij.fa.ij.
Predicatores dicūtur aratores.ca.cx. fo.cvj . fa.j.
Prelatus habet pctōrem corripere ex diuino precepto. capitulum.cxl. fo.cxxxij.
Prelatus tenetur predicatores admittere in sua diocesi. capitulum.clxiij. fo.clxv.fa.ij.
Prelati ecclesie debent virtutes inserere.capitulum. viij. folio. vij.fa.ij.
Prelati in seipsis opera misericordie debēt exercere.lcapitulum.clxix. fo. clxxiiij.fa.j.
Prelati ecclesiarum tenentur elemosinas porrigere pa

peribus.cap.clxix. fo.clxxiij.fa.j.
Primus homo creatus est in gratia.ca.cxiij. fo.cix.fa.j.
Primus parens dicitur adam.ca.xiij. fo.xiij.fa.j.
Propter murmurationem cõtra deũ dathã & abiron perierunt.cap.clxiij. fo.clxv.fa.ij.
Pro peccatis nostris semper affligitur noster spiritus. capitulum.xvj. fo.xvij.fa.ij.
Proximum nostruz sicut nosmetipsos diligere debem⁹. capitulum.cx. fo.cvj.fa.ij.
Propter bona amissa non est desperandum. capi.clxxj. folio. clxxv.fa.j.
Qualiter eustachius cum vxore sua & filijs palmã martyrij.acceperunt.ca.cx. fo.cv.fa.ij.
Qualiter vinum a noe fuit dulcoratum. capitulum.clix. fo.clxj.fa.ij.
Qualiter concubina decepit ionatã.ca.cxx.fo.cxvj.fa.ij.
Qualiter deo reconsiliati esse debemus. capitulum.xxj. folio. xxviij.fa.ij.
Qualiter elephas fuit deceptus.ca.cxv. fo.cx.fa.j.
Qualiter vetula sua arte induxit dominam castissimam ad meretricandum.ca.xxviij. fo.xxxiij.fa.j.
Qualiter suggestione diaboli frater cognouit sororẽ carnaliter.cap.lxxxj. fo.lxxv.fa.ij.
Qualiter per confessionem & contritionem deletur peccatum.cap.lxxxj. fo.lxxvj.fa.j.
Qualiter filius fratris & sororis fuit in dolio reclusus et in mare proiectus.ca.lxxxj. fo.lxxvj.fa.ij.
Qualiter abbas inuenit dolium in quo erat puer inclusus.cap.lxxxj. fo.lxxvij.fa.ij.
Qual'r dux quidã filiã pompeij decepit.ca.j. fo.j.
Qual'r filia pompeij post lapsum fuit ei recõciliata.
Qual'r miles leonẽ interfecit.ca.lxiij. fo.lx.fa.ij.
Qual'r abibas puellã decepit.ca.lx. fo.lvj.fa.ij.
Qual'r mũdus decipit eũ sectãtes.ca.xxxvj. fo.xxxix.fa.j.
Qual'r iouinianus imperator fuit a suis recognitus post

peccati superbie penitentiã.ca.lix. fo.lv.fa.j.
Qualiter iouinianus a suis notis ac amicis fuit spretus & ignotus.ca.lix. fo.liij.fa.j.
Qualr interrogabat superinductus imperatorẽ propriũ ca.lix. fo.liiij.fa.j.
Qualr iouinianus imperator amisit vestes regales equũ & per ɔñs imperiũ.ca.lix. fo.liij.fa.j.
Qualr filius inscius duxit matrẽ suam in vxorẽ.ca.lxxxj. fo.lxxix. fa.j.
Qualr dñs cognouit q͂ filiũ suum habebat in virũ.capi. lxxxj. fo.lxxx. fa.ij.
Qualr rex cosdras fuit occisus.ca.xlj. fo.xlj.fa.j.
Quãdiu sumus in hoc mũdo debemusquerere salutẽ.ca. cxxvij. fo.cxxiij.fa.ij.
Qñ homo temptat a dyabolo q̃d debeat facere. ca.lxvj. fo.lxiij. fa.j.
Quare virtutes sepe in vitia ɔuertuntur.ca.cxliiij. fo. cxxxv. fa.ij.
Que sunt faciẽda ad euitandũ naufragium. capitu.xvij. fo.xxij. fa.ij.
Quid sit veneno refici.ca.clxxiiij. fo.clxxxij.fa.ij.
Quid sit pprium agricole.ca.clxxviij. fo.clxxxvij.fa.ij.
Quid debemus soluere xp̃o pro redemptione peccatorũ ca.clvij. fo.clx.fa.ij.
Quid intelligat per cathenas.ca.xxvij. fo.xxxij.fa.j.
Quid sit homo.ca.xxvj. fo.xxxj.fa.j.
Quid sit hõ ẽm iob.ca.xxxvj. fo.xxxviij.fa.j.
Quilibet xp̃ianus sex deo promittit.ca.xvij. fo.xix.fa.ij.
Quilibet seruus dꝫ esse fidelis dño suo.ca.clxxx. folio. cxc. fa.j.
Quilibet platus dr piscator.ca.lxxxj. fo.lxxxj.fa.ij.
Quilibet xp̃ianus tenet inuitare inimicos ad vitam eternã ca.xvij. fo.xxj.fa.ij.
Quilibet peccator dicitur raptor.ca.iiij. fo.iij.fa.
Qui plus diligit aliumq̃ seipm ille stultus dicit.ca.cxix.

fo.cxxv. fa.ij.
Quis cognoscendo vxorē pōt incurrere lepram.ca.clj. folio.cxl. fa.ij.
Quod olim dñi tpales pugnabant pro iure suo nūc p rapinam volūt recuperare.ca.cxliiij. fo.cxxxvj.fa.ij.
Quod natura dedit nemo tollere pōt.ca.clxxiiij. folio clxxxj. fa.ij.
Quolibeta phoꝝ post mortē alexādri magni.ca. xxxj. fo.xxxiiij. fa.ij.
Quō duo filij eustachij se recognouerūt.ca.cx. folio ciiij. fa.ij.
Quō quedā puella introduxit militē vt se defenderet ɔtra leonem.ca.lxiij. fo.lx.fa.j.
Quō iulianus vtrūqꝫ parentē occidit.ca.xviij. folio. xxiiij. fa.j.
Quō debem⁹ esse pij erga parētes.ca.xxxix. fo.xl.fa.j.
Quō diuites debēt portare paupes.ca.lxxj. fo.lxvij.fa.j.
Quō focus faber fuit imperator.ca.lvij. fo.lj.fa.ij.
Quō papirius satisfecit caute petitioni matris.ca.cxxvj. fo.cxxij. fa.j.
Quō virtutes debēt recuperari.ca.lix. fo.lv.fa.ij.
Quot requirunt in bono medico.ca.clxxviij. folio. clxxxviij. fa.ij.
Quot requirunt in bono hospite.capitu.clxxviij. folio. eodem. fa.ij.
Raro vel nunqꝫ vxor scda non diligit filios mariti prioris coiugij.ca.cxij. fol.cvij.fa.ij.
Ratio quare pōt panis couerti in corpus xpi. ca.xvij. fo.xx.fa.ij.
Recognitio peccati multū iuuat penitentē.capi.lix. fol. liiij. fa.ij.
Regina aquilonis filiā suā veneno nutriuit.ca.xj. fo.ix. facie.ij.
Rñsio filij peroptima ad patrē.ca.c. fo.xcj.fa.j.
Rñsio phi ad qōnes alexandri.ca.xxxvj. fo.xxxviij.fa.j.

Rñsio cesari ad imaginē quā viderat.ca.xix. fo.xxv.fa.ij.
Rex antiochus fulmine pcussus fuit.ca.cliij. fo.cxlviij. facie.j.
SAncta ecclia dr mater nra.ca.ix. fo.viij.fa.j.
Secreta mulieribus nō sunt pandāda.ca.cxxv. fo.cxxj. fa.ij.
Semē nequā exterminare quid sit.capi.clxxvij. folio clxxxviij. fa.j.
Snia supremi iudicis est timenda.ca.clv. fo.clix.fa.ij.
Serpentē ligare quid notat.ca.clxxiiij. fo.clxxxij.fa.ij.
Serpens dr astutus.ca.cxlj. fo.cxxxiij.fa.j.
Socrates filiā claudij imperatoris in vxorē habuit.capi. lxj. fo.lvij.fa.ij.
Stultus est qui tps congruū differt.ca.xvij. fo.xxij.fa.ij.
Superbi dicunt cornuti.ca.clxxv. fo.clxxxiiij.fa.j.
TArtari totā familiā ad castra deducūt.ca.clxvj. fo.clxix. fa.j.
Terrena sūt despiciēda.ca.clxix.fo.clxxiij.fa.j.
Timentes iustitiā dei debēt ad suā misericordiam recurrere.ca.xl. fo.xl.fa.ij.
Tres inimici cuiuslibet xpiani.ca.cxxxij. fo.cxxviij. facie.j.
Tres prudentie a rege empte per quas mortem euasit.ca. ciij. fo.xciiij.fa.j.
Tria documenta philomene.ca.clxvij. fo. clxx.fa.ij.
Tria in mundo cōtenta.ca.cix. fo.cj.fa.ij.
Tria multū difficilia.ca.lxx. fo.lxvj.fa.ij.
Triplex genus venationis.ca.xxxiiij. fo.xxxvij.fa.j.
Tristitia est cordi inimica .ca.xxxiiij. fo.xxxvj.fa.ij.
VAlde dolendū est de peccatoribus nō penitentibus.ca.lxxxvj. fo.lxxxv.fa.j.
Uersus scripti in corona capitis imperatoris sculpti circa caput.ca.liiij. fo.xlvj.fa.j.
Uersus per dyabolū cōpositos.ca.clxiij. fo.clxv.fa.j.
Ueritas insidias parit.ca.lxv. fo.lxv.fa.j.

Uespasianus diuixit sine prole.ca.x. fo.ix.fa.j.
Uigilijs semp insistendū est.ca.cxxxvj. fo.cxxx.fa.ij.
Uergilius fuitvir eminentissimus.ca.lvij. fo.l.fa.ij.
Uir probus multum dolet de adulterio vxoris.capi.lv. fo.xlvj. fa.ij.
Uirgo maria est misericordiarū dn̄a.ca.clxvij. fo.clxx. facie.j.
Uota sunt implenda.ca.clxxij. fo.clxxvj.fa.ij.
Xp̄iani a xp̄o dicunt.ca.xvij. fo.xx.fa.j.
Xp̄s decē p̄cepta homi dedit.ca.clxxj. fo.clxxx. facie.ij.
Xp̄s dyabolum debellauit pp̄ter nos.ca.cxxxviij. fo. cxxxj. fa.j.
Xp̄s dr̄ pater noster.ca.xiij. fo.xiiij.fa.ij.
Xp̄s permittit nos flagellari.ca.xiiij. fo.xiiij.fa.j.
Xp̄m p̄cutimus quando peccatū mortale committimus. ca.cxlj. fo.cxxxiij.fa.j.

¶ Ex gestis Romanorum hystorie notabiles collecte de vicijs virtutibusq; tractantes cum applicationibus moralisatis et misticis.

Pompeius regnauit diues valde et potēs qui filiā vnicam et pulchrā habebat quā tenerrime diligebat: ita q̄ p̄ ei' custodia quinq; milites ei assignauit: vt cōtra omne periculū sub pena graui eam custodirēt. Milites v̄o dieb' ac noctibus armati eā custodiebāt. et ante hostiū camere lāpadē ardētem ordinabant ne aliq̄s nocte ad eā accederet ipsis dormientibus vel eis ignorātib' et quēdam caniculū bn̄ latrantem habebant p̄ cui' latratū excitari possent. puella ista tenerrime nutrita erat: q̄ multū anhelabat mūdi spectacula videre. Cū aūt semel foras p̄spexisset: venit q̄dā dux q̄ cum oculos impudicos in eā iniecit statim capt' est in amorem ei' q2 pulchra nimis et oculis oīm erat gratiosa ac imperatoris filia vnica. q̄ post mortem patris iure hereditario imperiū obtineret. Dux iste multa ei p̄misit vt ei' cōsensum obtineret. Illa v̄o sperās de p̄missiōe ꝯsensit statim caniculū paruū occidit lāpadem extinxit. et nocte ducem est secuta. Mane vero facta est questio vbi deuenit. Erat tūc in palatio regis pugil fortis q̄ semp̄ p̄ iusticia imperij pugnauit q̄ cum audisset q̄ filia patrē cōtēpsit agili cursu post eā currebat. Dux v̄o cum eū armatū vidisset venientem duellū cū eo cōmisit. Sed pugil p̄ualuit. caput eius amputauit et puellam ad palaciū reduxit. tn̄ faciē patris multo tp̄e nō vidit et ꝯtinue gemit' et suspiria emittebat. hoc audiens q̄dam sapiens in curia imperatoris q̄ semp̄ mediator inter imp̄atorē et alios erat ꝯstitutus mot' pietate p̄ eum est patri recōsiliata ac nobilissimo viro despōsata. Quo facto varia donaria a patre recepit. Primo tunicam talarā polimitam vndiq; intextam hoc habentem. Dimisi tibi ne adijcias vltra. A rege quādā coronam an-

Pompeius vnicam filiā habuit.

De custodia filie pōpey.

Qualiter dux q̄dā filiā pōpeij decepit.

Qualiter filia pōpeij p' lapsum fuit ei recōsiliata.

reaz habuit sic insculptã. Et me tua dignitas. A ppugna
toꝛe habuit annulũ vnũ cũ hac scriptura dilexit te: disce
diligere a sapiẽte. mediatoꝛ aliũ annulum recepit sic scul
ptũ. quid feci. q̃stũ: quare. a filio regis etiã annulũ sic scri-
ptũ. Nobilis es nobilitatẽ tuã ne ↄtẽnas. A rege magno
pprio aliũ annulũ recepit in quo erat scriptũ. Accede ad
me ne timeas frater tu⁹ sum. A spõso sigillũ aureũ. q̃d sibi
hereditas spõsi confirmabatur collatũ est: cuius scriptura
erat. Iã coniuncta es noli amplius errare. Puella postq̃
ista donaria ceperat ea quãdiu vixerat custodiuit: et est ab
omnibus dilecta et dies suos in pace finiuit.

Moralisatio.

Charissimi. Impatoꝛ iste est ipse pr̃ celestis q̃
vocauit suos p passionẽ filij sui de fauce dia-
boli. Ipse est rex regũ dñs dñantiũ. Deutero.
xxxij. Nunq̃d ipse est pater tu⁹ q̃ possidet fe-
cit et creauit te. Filia vnica est aĩa rõnalis que
tradit̃ q̃nq̃ militib⁹. i. q̃nq̃ sensib⁹ ad custodiẽdũ: q̃ sunt
armati p virtutes quas hõ in baptismo recepit. Isti sen-
sus sunt visus: auditus etc. q̃ habẽt cõtra diabolũ mundũ
et carnẽ eã custodire. Lãpas ardẽs est volũtas deo in om-
nibus subiecta que dz semp ardere in bonis operibus vt
pctõ non consentiat. Caniculus paruus bñ latrans est cõ
sciẽtia que hz contra peccata recalcitrare: sz heu proch do
loꝛ aĩa volẽs mundi spectacula videre sepe pergit foras
totiens quotiens cõtra diuinum p̃ceptũ agit statim a du-
ce. i. a raptoꝛe infernali voluntarie est deducta: et sic lam-
pas bonoꝛum operũ extinguitur: et canicul⁹ ↄscientie oc-
cidit: et sic anima in nocte pcti seq̃tur diabolũ. hec cũ au-
disset pugil noster. s. de⁹: q2 nõ est alius q̃ pugnet p nobis
nisi tu deus noster: statim ↄtra ducem diabolũ pugnauit
et victoriã obtinuit et aĩam ad palatiũ regni celestis ad-
duxit. Sapiens mediatoꝛ erat xp̃s dicente apl'o. i. Thi
mo. ij. Un⁹ est mediatoꝛ dei et hominũ homo iesus xp̃s.
Filius regis est xp̃s. vñ psal. Filius meus es tu ego hodie

Custodes aĩe fidelis sũt q̃nq̃ sensus naturales.

Mediatoꝛ dei et hominũ hõ iesus xp̃s.

dise genui te. Frater noster xps Gen. xxxvij. Frater noster est. Sposus noster est xps iuxta illud Osee .ij. Sponsabo te mihi in fide. Et iteru. Sposus sanguinu tu mihi eris: p ipm recociliati sum⁹ celesti patri. et ad pacem vocati. Ipse enim est pax nostra q vtraqz fecit vnu: ad ephe. Ab ipso pre dicta donaria recipim⁹. primo tunicam talare. s. cruce sua dignissimam et certe polimita: q2 flagellatione: cruore: li uore: et alijs varijs liuoribus intexta. Cuius textura nihil aliud nisi q dimisi tibi q2 redemi te. ne adijcias vltra ma lu agere: vade inquit noli amplius peccare: hec est tunica ioseph tincta in sanguine hedi. Gen. xxxvij. Iste xps rex noster dedit nobis corona gloriosissima. s. du p nobis vo luit coronari et vere ibi inuenimus. Et me tua dignitas. De ista corona. Joannis. xix. Exiuit iesus portas coronaz spinea. Xps etia est ppugnator q dedit nobis vnum an nulu. s. forame dextre manus et vere ipsi possumus pcipe re sicut scriptuz est. Dilexi te. Disce diligere Apocalip. j. Dilexit nos et lauit nos a pctis nostris in sanguine suo. Christus mediator noster dedit nobis aliu annulu scz fo ramen sinistre manus vbi videre possum⁹ scriptu. Quid feci. Meipsum exinaniui formam serui accipies. Quan tum deu feci et hoiem. quare vt hominem pditu redime ret. de his tribus zacharie. xiij. q sunt iste plage in medio manuuz tuaru. Et rndit dicens. his plagatus sum in do mo illoz qui me dilexerunt. Christus frater noster est et filius eterni regis. Dedit nobis tertiuz. s. foramen dextri pedis. Et qd ibi nisi. Nobilis es nobilitatem tua ne con tenas. Similiter xpus est german⁹ noster. Et dedit nobis quartu annuluz. s. forame sinistri pedis in quo scriptu est. Accede ne timeas: frater tuus suz. Christus est noster spo sus dedit nobis sigillum quo sponsi hereditas confirma batur collata id est vulnus lateris sui. cum lancea perfo ratum propter nimium amorem quo te dilexit et quid ibi nisi ia coiuncta es mihi p misericordia noli ampli⁹ pec care. Studeamus ergo charissimi dona sic mundo custo

Xpus dr pro pugnator.

dire q possim⁹ dicere illud Ma. dñe quinq; talēta tradidisti mihi. ꝛ sic sine dubio poterim⁹ regnare in celesti gremio. Quod nobis pstare dignet pater ꝛ filius ꝛc.

De misericordia. Capi.ij.

Filij tenentur parentes egenos alere.

Titus regnauit q statuit p lege sub pena mortis q filij parentes suos alerēt. Accidit casus q erāt duo fratres ex vno patre: vnus filiū habebat ꝛ vidit auunculū suū egentē statī ſm legē eū aluit ꝯ voluntatē pris. ꝛ iō pater eius a societate sua eū expulit. Uerūtñ nō obstante nō dimisit qn auunculū suū egentē aleret ꝛ necessaria ei in oībus dedit. Post hec auunculus eius diues factus est ꝛ pater eius cepit egere. Filius vero hoc vidēs prēm aluit phibente auūculo ideo a societate auūculi est expulsus dixitq; ei charissime tibi ꝯstat q aliqñ egenus erā ꝛ ꝯ volūtatē patris tui mihi necessaria in oibus ministrasti. Et iō iam te in filiū meū ꝛ heredē accepi. Ingratus fili⁹ hereditatē nō sequit sꝫ filius adoptatus. sicut tu ingratus fuisti: qꝛ ꝯ pceptum meum prēꝫ tuū aluisti ideo hereditatē meā nō obtinebis Filius rñdit auūculo. nullus dꝫ puniri p eo q lex statuit ꝛ cōpellit. sꝫ lex naturalis ꝛ scripta cōpellit filiū parentibus subuenire in necessitate: maxime eos honorare: ideo expelli ab hereditate de iure non habeo.

Moralisatio.

Amici huius mundi inimicus dei est.

Charissimi: duo fratres sunt filius dei ꝛ mundus qui ambo a patre celesti processerunt fili⁹ dei per generationē mundus per creationē. Inter istos fuit ꝛ est discordia ab initio intātum q qui est amicus vnius est inimicus alterius. Iuxta illō Jacobi quarto Quicunq; voluerit esse amicus huius seculi inimicus constituet dei. sed filius vnus est quilibet christianus qui est filius christi: qꝛ ei adheret per fidē. non ergo debemus alere mundū per superbiā ꝛ auariciam: ꝛ sic de ceteris si volumus filij dei esse.; et si contrarium fecerimus certe a so

cietate xp̄i expellimur q̄ntum ad hereditatē celestem. Si xp̄m alere volumus per opa pietatis mūdus odio nos habebit: verūtn̄ melius est mundū odire q̄ȝ hereditatē celestem amittere.

Notabile dictum.

¶ De Justo iudicio. Ca.iij.

Quidam imperator regnauit qui statuit p legeq; si mulier sub viro adulterata eēt sine misericordia de alto monte p̄cipitaret. Accedit casus q̄ quedā mulier sub viro suo erat adulterata statim scd̄m legē de alto monte erat precipitata sed de monte tam suauiter descendit q̄ in nullo lesa erat. Ducta est ad iudicium. Judex videns q̄ mortua non esset sententiā dedit iterum eam precipitari ⁊ mori. Ait mulier. Domine si sic feceritis contra legem agitis Lex vult q̄ nullus debet bis puniri pro vno delicto. Ego eram precipitata q2 semel adulterata: ⁊ deus me miraculose saluauit: ergo iterato non debeo precipitari. Ait iudex. Satis prudenter respondisti vade in pace: ⁊ sic saluata est mulier.

Nemo venit bis puniendꝰ p vno delicto

¶ Moralisatio.

Charissimi. Impator iste est deꝰ noster qui facit istam legem q̄ si quis in anima pollutus fuit sub christo qui est sponsus anime per peccatum mortale debet precipitari de alto monte. idest de regno celesti. sicut erat primus pater adam sed deus per filij sui passionem saluauit homo cum peccat deus non statim propter infinitam suaȝ miam eum damnat sed per gratiam suam saluat vt non precipitetur in infernum. ⁊c.

Mōs altꝰ dr paradisus.

¶ De iusticia iudicantium. Cap. iiij.

Cesar regnauit qui statuit p lege q̄ qui mulierem raperet ⁊ vi eam opprimeret in electione mulieris esset vtrum mori deberet vel eam sine dote in vxorem duceret. Accidit casus q̄ q̄dam rapuit nocte simul duas mulieres vna petijt mortem ⁊ alia nuptias. Raptor captus est ⁊ ductus coram iudice vt duabus mulieribus secundum legem re-

Cesar ꝯ raptores legem statuit

sponderet. Prima mulier instanter secundum legem mor tem eius petyt. Scd'a eum in virum habere clamauit. Et dixit prime mulieri. Uerum est q lex dictat q petitionez tuam obtineas et eodemmodo lex pro me clamat. Sed qr mea petitio est minor et magis charitatiua ideo mihi vide tur q iudex p me sententiam dabit. Ambe mulieres iudi ci sunt conqueste et quelibet bn̄ficium legis postulabat. iu dex cū vtranq3 ptem audisset scd'e mulieri cōcessit vt eū in virū obtineret: et sic factum est. ¶ Moralisatio.

Quilibet peccator dr̄ raptor.

Charissimi. Imperator iste est dominus noster iesus christus: raptor quilibet peccator qui ra pit. i. violat duas mulieres scilicet iusticiam et misericordiā que sunt ambe filie dei. raptor cō uocat coram iudice qn̄ aīa separat a corpore. Prima sc3 iusticia contra peccatorem allegat eternaliter mori per legem iusticie. sed altera. s. mīa diuina allegat q per contritionez et cōfessionem saluabit: ideo studeamus sic deo placere.

¶ De sectanda fidelitate. Ca.v.

De impietate pris erga filiū captiuum.

Rex quidā regnauit. In cui⁹ imperio erat q̄dā iuuenis a piratis capt⁹ qui scripsit patri suo p redemptione. Pater noluit eū redime re sic q iuuenis multo tp̄e in carcere erat ma ceratus Ille qui eū in vinculis habebat quā dam pulchrā filiam oculis oīm gratiosam genuerat. que nutrita in domo erat quousq3 viginti an nos in etate sua cōpleuerat que sepius incarceratū visita uit ac consolabat. Sed ille tn̄ desolatus erat q nullā cō solatione recipere poterat s3 suspiria et gemitus continue emittebat. Accidit quodā die q cū puella eū visitaret ait iuuenis ei. O bona puella vtinā velles p mea liberatione laborare. Que ait. Quō potero hoc attentare? pater tuus qui te genuit non vult te redimere. Ego vero cū sim tibi ex tranea quō deberem hoc cogitare: et si te liberarē offensio nē pris mei incurrerē: qr tuā redemptionē pderet pr̄ meus

Uerumtñ mihi vnũ ꝯcede ꝛ liberabo te. At ille. O bona puella pete a me q̃d tibi placuerit si mihi est possibile ego ꝯcedam. ait illa. nihil aliud peto ꝑ tua liberatione nisi ꝙ me in vxorẽ ducas tpe opoꝛtuno. q̃ ait. hoc tibi firmiter ꝓmitto: statim puella p̃re ignoꝛãte ip̃m a vinculis liberauit ꝛ cũ eo ad p̃riam suã fugit. cũ vero ad p̃rem suũ venisset: ait ei p̃r. o filij de tuo aduẽtu multũ gaudeo: ſʒ dic mihi qualis est ista puella quã tecũ duxisti. ait ille. Filia regis ẽ quã in vxoꝛẽ habeo. Ait pater. Sub pena immissionis hereditatis tue nolo vt eam in vxoꝛem ducas. Ait ille. O pater quid dicis plus ei teneoꝛ quam tibi: qñ captus erã in manus inimici ꝛ foꝛtiter vinculatus tibi pꝛo mea redemptione scripsi ꝛ noluisti me redimere. Ipsa vero nõ tm̃ a carcere sed a moꝛtis periculo me liberauit ideo eã in vxoꝛẽ ducere volo. Fili dico tibi ꝙ nõ possis in eã ꝯfidere ꝛ ꝑ consequẽs nullo modo in vxoꝛẽ ducere: p̃rem suũ decepit qñ ip̃o ignoꝛãte te a carcere liberauit ꝑ qua liberatione eius pater multa ꝑdidit que ꝑ tua redẽptione habuisset: ergo vr̃ ꝙ tu nõ poteris in eã ꝯfidere. ꝛ per ꝯsequens nullo mõ in vxoꝛẽ ducere. Itez alia rõ est ista. lʒ te liberauit hoc fuit cã libidinis vt posset te in virũ habere. ꝛ iõ qꝛ eius libido erat causa liberationis tue non mihi vr̃ ꝙ vxoꝛ tua erit. puella audiens istas rõnes ait. Ad pꝛimam rñdeo qñ dicis ꝙ ego decepi patrẽ meum ꝓpꝛium qd̃ nõ est veꝝ. Ille decipitur qui in aliquo bono diminuitur. sed pater meus tam locuples est ꝙ alicuius ꝯsilio non indiget. cũ hoc perpendi iuuenem istũ a carcere liberaui. ꝛ si pater meus pꝛo eo redemptionem accepisset nõ multum ꝓpter hoc ditioꝛ fuisset ꝛ tamen per redemptionem depauperatus esses. ergo in isto actu te saluaui ꝙ redemptionem non dedisti: ꝛ patri meo nullam iniuriam feci. Ad aliam rationem qñ dicis ꝙ ego ex libidine hoc feci. Respõdeo hoc nullo modo posse fieri quia libido aut pꝛopter pulchꝛitudinẽ aut ꝓpter diuitias aut pꝛopter honoꝛes: aut pꝛopter foꝛtitudinẽ: sed filius tuus nullum istoꝝ habuit. qꝛ pulchꝛitudo

Libido in q̃bus cõsistit.

eius per carcerem erat annihilata. Nec diues fuit: qꝛ nō habuit vnde seipm̄ redimeret. Nec fortis: qꝛ fortitudinē perdidit per carceris macerationem. ergo sola pietas me mouebat ꝙ ipm̄ liberaui. Pater hoc audiens non poterat filium arguere vlterius. Filius ergo cum magna solēnitate eam vxorem duxit ⁊ in pace vitam finiuit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Filius a piratis captꝰ erat totū genus humanū captū p pctm̄ primi parētis in carcere demonis. s. in eiꝰ potestate. Pater qui noluit eū redimere est mūdus iste q̄ nullo mō volebat hoiem iuuare a carcere diaboli sꝫ potius eū tenere. Filia que eū in carcere visitauit. est diuinitas aie cōiuncta q̄ hūano gn̄i cōpatiebať q̄ post passionē suā ad infernū descēdit ⁊ hoiem a vinculis diaboli liberauit. Pater vero celestis de nr̄is diuitijs non indiget quia super oia est diues ⁊ summe bonus. Ideo xp̄s motus pietate ad nos de celis descēdit nos visitauit qn̄ carnē nr̄am assumpsit ⁊ tn̄ nihil aliud petijt p nostra redēptione nisi ꝙ sit homini despōsatus. iuxta illud Osee. ij. Despōsabo eam mihi in fide. Uerūtamē pater noster mūdus cui multi obediūt cōtra hoc semper murmurat ⁊ allegat. Si deo adhereas hereditatē meā. s. mundanā nō habebis. qꝛ impossibile est deo seruire ⁊ māmone. Math. vj. Sed melius est nobis spernere mūdum q̄ȝ societatē dei amittere. iuxta illud Math. Qui reliquerit patrem aut matrem: aut vxorem aut agros propter me: centuplum accipiet et vitam eternam possidebit: quam nobis tribuere dignetur iesus xp̄s filius dei viui: qui cum patre ⁊ spirituſancto regnat in sempiterna secula.

Erat quidam imperator potens sed tyrānus qui quandam puellam regis filiam pulchrā valde desponsauit. Facta desponsatione ambo adinuicem iuramentū fecerunt ꝙ si quis eorum prius moreretur alter pre nimio amo

re seipsum occideret. Accidit semel q imperator iste ad partes longinquas se transtulit et diu moram ibidem traxit. Volens probare vxorem ad eam nuncium destinauit vt ei de morte sua diceret. Audiens hoc vxor propter iuramentũ quod ante fecerat viro suo de alto mõte se precipitauit vt moreretur. Verũtamen mortua non est. sed ipsa sanitati restituta. deinde iterato seipsam volebat precipitare vt moreretur propter iuramentũ quod fecerat. Pater hoc audiens precepit vt precepto et iuramẽto viri nõ obediret. Illa vero nolebat consentire. Ait pater. Ex quo nõ vis mihi consentire et obedire celeriter extra societatem meam exeas. At illa. Nolo: et hoc per talem rationez probo. Cum autem quis iuramento est obligatus tenetur ad implere. Ego iuraui viro meo q p eius amore meipsam occiderem. ideo non delinqui iuramentum implere volẽdo: ergo extra societatem tuam nõ debeo expelli. Item nullus debet puniri pro eo quod est commendabile: sed cum vir et vxor sint vnum in carne sm deuz: commendabile q vxor pro amore viri sui moriatur. Unde in inuidia erat lex q vxor post mortem viri sui pre dolore et amore seipsam comburere deberet vel viua cum eo in sepulchrũ poni. Et ideo vt mihi videtur non deliqui quando meipsam interficio propter amorẽ viri mei. Ait pater. Quãdo prius dixisti q obligata iuramento fuisti. etc. tale obligamentum non valet quia pretendit ad malum finem: scz ad mortem. Iuramentum semper debet esse rationabile: et ideo iuramentum tuum nullum est. Ad aliam rationez quando dixisti q illud est commendabile q vxor moriatur pro viro non valet. qr licet sint vnũ in corpore per carnalem affectionem: tamen in anima duo sunt que abinuicem realiter differunt. Et ideo non valet q allegasti. Puella hec audiens non poterat vlterius arguere: sed dictis patris adhesit. nec vlterius seipsam precipitare volebat: nec amplius viro suo copulari.

Iuramentũ ad malũ finẽ tẽdẽs ẽ nullũ.

Moralisatio.

Carissimi. Rex iste est diabolus. Puella est aia tam gratiosa ad dei similitudinez creata quã diabolus ei per pctm̃ despon sauit. Unõ in pctó cõmisso facta cõtentio est qꝫ si ipse mortuus erat per pctm̃ et in partibus lõginquis.i.in inferno ꝑ super biam suã pollicitus est: sic vult aia peccatrix de alto mon te.i.de celo se precipitat in infernuz: ⁊ sic erat ante aduen tum xpi.ſꝫ per xpi passionem est sanitati restituta. Uerũ tamen adhuc sepius intẽdit se precipitare quotiẽs cõtra diuinũ preceptũ perpetrat:sed deus pater noster nõ vult vt precipitemur per peccatũ.sed vult per cõtrictionẽ ⁊ cõ fessionem vt totaliter ad ipm̃ conuertamur ⁊ firmiter nos in ipso teneamus ⁊ vitam eternam possideamus.

¶De inuidia malorum aduersus bonos. Ca.viij.

Diocletianus regnauit.in cuius imperio erat quidam miles generosus qui duos filios ha bebat quos multum dilexit. Junior filius cõ tra voluntatem patris meretricem in vxorez duxit. Cũ pater hoc audisset contristatus est valde et illum a societate sua expulsit. Iste sic expulsus in magna miseria est positus. Tamẽ de meretrice vxore sua filium formosum genuit. ⁊ ad magnã egestatez peruenit. Misit nunciũ ad patrem suũ vt misericordiã de eo habe ret. Pater vero cũ audisset de eius miseria cõmota sunt omnia viscera eius.misertus est ei ⁊ cũ eo recõsiliatus est. Ipso reconsiliató patri suo filiũ quem de vxore sua mere trice sua genuerat recõmendauit. Pater vero ipsum qua si in filium ꝓprium enutriuit. Hec audiens frater senior indignatus dixit patri suo.tu es demẽs. Et hoc probabo tibi tali ratione. Ille est demens qui filium suum in here ditatem accepit ⁊ nutrit qui ei iniuriam magnaz fecit:sed frater meus qui illum puerũ genuit fecit tibi magnam in iuriam quando meretricẽ contra tuum preceptũ despon sauit. Ergo videtur qꝫ tu es demẽs qꝫ filiũ eius nutris ⁊ ei

Filius inobediens inistas patit miserias.

De inuidia fratris contra fratrẽ.

pacem dedisti. Pater ad hoc respondit. Fili frater tuus est mihi reconsiliatus per magnã cõtrictionẽ quã habuit ꝛ propter preces aliorũ ideo oportet me filiũ suũ dilige-re plus ꝙ te. Hac ratione tu sepius cõtra me fecisti ꝛ nun ꝙ recõsiliatus es mihi. qꝛ culpam tuã humiliter recogno scere noluisti. iam tu es ingratus fratri tuo: ex quo velles ipm a societate mea repellere. immo potius deberes gau dere ꝙ mihi est reconsiliatus: ꝛ qꝛ ingratus es hereditatẽ meam non obtinebis: ꝛ illaꝫ quam de iure habere debuis ses frater tuus occupabit. ꝛ sic factum est.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Per patrem istũ patrẽ celestẽ intelligamus. Per duos filios naturam angelicã ꝛ humanã. Humana cõiuncta erat meretrici. i. iniquitati. qñ de pomo fetido cõtra diuinũ preceptum comedit. Uñ a pře celesti erat expulsus. Filius meretricis est totũ genus humanũ qꝺ per pctm̃ puersum perierat. Iste filius eger factus est quia post pctm̃ in hac la-chrymarũ valle positus est. Iuxta illud in li. Geñ. ca. iiij. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Sed hic per xp̃i passionẽ est deo pr̃i cõsiliatus. ꝛ cõtinue reconsiliat̃ ꝑ ope ra meritoria ꝛ per p̃ces sanctorũ q̃ quotidie ꝑ genere hu mano p̃ces fundũt in celo. Psalmi. Desideriũ eorum est oꝛo eorũ. Sed alius frater. s. diabolus q̃ semꝑ est ingrat⁹ semꝑ nos impugnat ꝛ de nr̃a recõsiliatione murmurat ꝛ allegat ꝙ ꝑpter pctm̃ hereditatẽ regni celestis nõ debea mus cõsequi: ſꝫ sine dubio si scẽ iuste ꝛ mũde in hoc secu-lo vixerimus allegatio sua nihil nobis nocebit immo par tem suã. i. locũ quẽ ipe in celis perdidit obtinebimus.

¶ De vana gl̃ia. Capl̃m. viij.

Regnauit qdã iperator q̃ miro mõ pl̃chre mulieres d̃lectabat̃ videre. Uñ fecit fieri i q̃dã tẽplo tres imagines stãtes ꝛ p̃cepit oĩb⁹ i ipso vt eas adoraret. Pr̃ia imago habebat manũ

ad populū extēsam. ⁊ in vno digito ānulū aureū: ⁊ sup digito erat subscriptio talis. Ego sum generosus in digito. Scđa imago barbā aureā habebat ⁊ in fronte sic scriptū ego sum barbatus: si q̄s caluus fuerit ad me veniat ⁊ de pilis meis accipiat. Tertia imago clamidē aureā habebat ⁊ tunicā de purpura in pectore eius erat scriptū caracteribus aureis ego sum qui nemīnē timeo. iste tres imagines erāt interius lapidee. Cū aūt fuissent cōplete fm̄ imperatoris voluntatē statuit p lege q̄ quicūq; ānulū vel barbaȝ aureā aut clamidē auferret morte turpissima ꝯdemnaret. Accidit quodā tp̄e q̄ quidā tyrānus templū intrauit. Uidens aūt primā imaginē cū digito extēso ānulū de digito extraxit. deinde ad imaginē scđam accessit ⁊ barbā aureā ab ea abstulit. Post hoc ad imaginē tertiā peruenit. clamidē ab ea tulit ⁊ de tēplo recessit. Populus cū imagines spoliatas vidisset statim imperatori denūciabat. Cū imperator hoc audisset ꝯtristatus valde trāsgressorem. s. tyrannū corā se vocauit ⁊ sup tali delicto arguebat q̄ imagines contra preceptum suum spoliauit. At ille. Domine licitūȝ est mihi respondere. Qui ait. Mihi bene placet. Quando templum intraui prima imago manum ad me extendit habensq; in digito ānulum ac si diceret. istum ānulūȝ accipe. Tamen ad extēsionem manus nolui recipere quousq; digito superscriptionem legi scilicet. Ego sum generosus ecce ānulus. Statim supscriptionem intellexi q̄ voluntas eius esset vt ānulum acciperem ⁊ ideo accepi. Deinde ad secundam imaginem accessi ⁊ cum eam barbam auream habentem vidissem in corde meo cogitaui ⁊ dixi Pater istius nunquam talem barbam habebat: quia sepius eum vidi. ⁊ q̄ sit altior q̄ꝫ pater ratio non dictat. bonum est ⁊ vtile barbam eius auream auferre. Uerumtamē hoc non obstante barbam nolui extrahere quousq; superscriptionem legi. Ego sum barbatus quia si quis caluus fuerit ad me veniat et de pilis meis accipiat. Sicut videtis caluus sum. et ideo barbam auream propter duo

abstuli. Unuz est vt patri suo esset similis & de barba aurea nō nimis superbiret. Scdo vt p pilos ei' capitis meo caluo subuenire. Deinde ad tertiā imaginem accessi q̄ clamidē aureā habebat. Clamidem abstuli. eo q in hyeme aurum est frigidum & imago est lapidea & naturaliter lapis est frigidus: ideo si haberet clamidē auream esset addere frigiditatē frigido qd̄ esset graue imagini. item si in estate clamidez haberet esset nimis pōderosum: adhuc ei pp̄ter ista nō abstulissez donec supscriptionē frōtis legissem. ego sum q neminē timeo. cū vero tātā supbiā in ea vidissem vt humiliaretur abstuli clamidem. Ait imperator. Charissime nūquid lex erat data vt nullus imagines spoliaret. Nā erat in lege pmulgatum q nullus propter aliquā causam imagines spoliaret. Et ideo quia te intromisisti de eis que ad te non pertinebant. do pro iudicio vt hodie in patibulo sis expensus: & sic factum est.

Moralisatio.

Charissimi. Iste imperator est dn̄s noster Iesus christ': tres imagines sūt tria genera hominū in isto mundo. in qb' de' delectat. iuxta illud. Delicie mee sunt esse cū filiis hoim. Si sancte & iuste viuam' de' nobiscū pmanebit. Per primā imaginē q̄ hz manū extēsam debem' intelligere paupes ac mūdi simplices q̄ si deberēt in curia pncipuz ac dominoꝝ aliqd expedire opz vt manū extēsam habeāt ad dandū iudici munera. vn̄ munera oculos iudicū excecāt. Si ꝑo dicat iudici vel suis ministris quare a paupere accepisti. statim rn̄det. None ego potero cū bona ꝯsciētia recipere qd̄ mihi gratis offert. Curialis erat in offerēdo si mun' suū non accepissem mihi esset pro rusticitate imputādū. Et iō ne talia de me dicerētur mun' eius accepi. Per secundā imaginē intelligere debem' mūdi diuites q̄ per gratiā dei ad diuitias sunt exaltati. Vn̄ ps. De stercore erigēs pauperez. statim ab emulis iudicatur. Ecce iste miser habet barbaz

aureā.i.plures diuitias q̄ habuit pater eius opprimam eum siue per phas siue per nephas.iustum talem opprimunt et spoliat dicentes. Nos sumus calui.i.diuitijs priuati:bonum est vt rusticus iste diues nobis diuitias suas participet.immo sepi⁹ illū iugulāt vt bona sua auferant. Ad thi. Cupiditas est radix oīm maloꝝ. Per tertiā ymaginē cū clamide aurea debem⁹ intelligere hoīes in dignitate cōstitutos sicut sunt plati ecclesie et iudices terreni q̄ habēt legē custodire: virtutes inserere: et vitia extirpare. vn̄ malefactores q̄ noluerunt subijci discipline cōtra platos suos et seniores se erigūt ac ↄspirāt dicētes. Nolum⁹ hūc regnare sup nos. Luc. Judei vidētes xp̄m miracula faciētem et eos arguere q̄ contra legem cōmitteret statim de morte eius cōspirabant. Tales conspiratores et sīles morte morientur. Studeamus ergo vitā nostram sic corrigere vt vitam nostram etc.

¶ De naturali malicia per mansuetudinem speranda.

Capitulum nonum.

Alexander regnauit prudēs valde q̄ filiam regis syrie in vxorē accepit: q̄ filiū pulcherrimū ei peperit. Creuit puer et cū ad etatē legitimā peruenisset patri suo semp insidias fecit: et p oia mortē eius q̄siuit. Impator de hoc admirabat. Uenit ad imperatricē et ait. Carissima dicas secure sine timore secretum cordis tui mihi: vtrum de aliquo preter me polluta fuisti? At illa. O dn̄e quare a me talia q̄ris. Qui r̄ndit. Filius tuus semper mortē meam q̄rit mirorq; si esset filius me⁹ talia non attemptaret. At illa. nouit de⁹ q̄ nunq̄ ab alio p̄ter te sum polluta: et hoc parata sum p oēm viam pbare. Iste est vere filius tu⁹: sꝫ quare te persequitur penit⁹ ignoro. Rex cū hoc audisset cū omnī mā̄suetudine filio suo locutus est dicens. O bone fili mi ego sum pater tuus: p me mundum intrasti et heres meus eris: quare mihi mortem minaris. In delitijs nutriui te et oia mea tua sunt. Desine inquit ab ista iniquitate et noli

me occidere. Fili⁹ non acquiescēs dictis eius de die in diē malicia eius ꝯ patrem crescebat ⁊ nitebatur semper occi- dere eum publice ⁊ priuate ⁊ insidias imponere. Pater hoc videns locum desertū perrexit ⁊ filiū suū secū duxit portansq₃ gladiū in manu sua dicens filio suo. Accipe gladium istū ⁊ interfice me hic: q2 minus scandalū est tibi in occulto me occidere q̄ʒ in publico. Filius hoc audiens statim gladiū a se proiecit corā pr̄e genua flexit cū fletu magnā miam ab eo petens ait. O bone pr̄ peccaui in te q2 male egi iniquitatē feci. Jam nō sum dignus vocari fili⁹ tuus. peto vt remittas mihi: ⁊ me diligas ammodo ero filius tuus dilectus ⁊ per oīa scdm̄ tuā volūtatē ministrabo tibi. Pater hec audiens cecidit sup collū eius osculat⁹ est eū ⁊ ait. O fili dilectissime āmodo nō pecces esto mihi fidelis fili⁹ ⁊ ero tibi gratiosus pr̄. Et hoc dicto induit eū vestimētis p̄ciosis ⁊ eū secū ad domū duxit ⁊ magnū cōuiuium satrapis imperij fecit post hec per paucos dies vixit ⁊ vitam in pace finiuit. ¶ Moralisatio.

Charissimi. imperator iste est dn̄s noster iesus xp̄s fili⁹ dei: qui pr̄em p̄sequit̄ est malus xp̄ianus qui fili⁹ dei legitim⁹ ē per virtutē baptismi. Mater pueri est sctā eccl'ia a qua baptismū ⁊ nr̄am salutē accepim⁹ q b⁹ peccator puer sus ⁊ a deo p̄ pctm̄ elōgat⁹ q̄rit mortē xp̄i. q̄ ip̄e sit pater pʒ Deuter. xxxij. Nōne ip̄e est pater tuus ⁊c. Totiēs ergo xp̄ianus querit mortē xp̄i quotiēs ꝯ p̄ceptū dei p̄petrat. Uñ duxit te in desertū huius mūdi. in quo deserto nō tm̄ obtulit se mori: sʒ mortuus est propter peccata nostra. Uñ p̄pter eius amorem ⁊ tue aīe salutem deberes resistere peccatis ⁊ ei fideliter seruire. Pater dedit ei gladium vt eum occideret: sic deus dat tibi gladium hoc est liberum arbitrium portantem. s. amorem eius ⁊ gratiam vel simpl'r euʒ a te expellere. fac ergo tu sicut fecit ille fili⁹ p̄ijce a te gladium iniquitatis ⁊ malicie sicut fecit ille de quo legit̄ in euāgelio. Filius pegre p̄fectus est in regionē longinquā. Sic

Sctā eccl'ia dr̄ mater nr̄a

peccator cũ carnales voluptates diligit a dño de quo pe regrinat. Et quanto peccando ipse fit dissimilior: tanto magis a dño suo elongat substantiã suã cõsumit dũm vi tã ꝛ cogitationes turpib' actib' ĩpedit: ꝛ sic in euangelio dicit de filio ꝙ egere cepit. Et adhesit vni ciuiũ regionis illi' q misit illũ in villã suã vt pasceret porcos ꝛc. Filius ille egere cepit qñ virtutes ꝑ pctm̃ amisit. Vñ psalmista. Diuites eguerũt ꝛ esurierũt. Adhesit vni ciuiũ .s. diabolo: qꝛ demões sunt ciues ꝛ rectores tenebrarũ hui' mũdi. Iuxta aposto. Nõ est nobis colluctatio aduersus carnez ꝛ sanguinem ꝛc. Porcus immũdũ est aial: qꝛ in sordib' delectatur: et ideo porcis demones cõparant qꝛ sordib' pctõꝝ saturantur illos pascit peccator sordibus criminũ suoꝝ ꝛ ipe est op' illoꝝ. Siliq̃ sunt cib' pctõꝝ sic fornicatio ebrietas ꝛ gulositas cibus demonum. De siliqs cupit peccator implere suũ vẽtrẽ qꝛ nemo dat ei saturitatem: qꝛ voluptas semper habet famen suam ꝛ diabolus multoties nõ dat homini sui desiderĳ facultatẽ sciens aũt ipm esse mortuũ ꝑ peccatũ. Sed tñ domin' sepi' ꝑ gratiã suaz vibrat ab eo gladium iniquitatis ꝛ dicit. Miserere mei dũ peccata recognoscit ꝛ dicit. Delictũ meum cognitum tibi feci: ꝫ de' mia mot' est. ꝛ occurrẽs cecidit sup collũz ei' ꝛ osculat' est eũ. Dixitq; ad seruos suos Cito afferte stolam primam ꝛ induite illum: ꝛ date annulum in manu eius ꝛ calciamenta in pedibus eius: ꝛ adducite vitulum saginatum ꝛ occidite ꝛ manducabimus qꝛ hic filius me' mortuus fuerat ꝛ reuixit perierat ꝛ inuẽtus est. Sic pr̃ celestis vidit errantẽ cuz ad penitentiã se mouet: ꝛ iniecit se sup collũ ei' qñ on' penitẽtie sibi iponit eũ osculat quãdo ꝓbis oris sui delectat in pctõre. Iuxta illõ. Osculetur me osculo oris sui. Stola prima induit qñ amor xp̄i ꝑ penitẽtiã habet. annulus in manu signat signaculũ similitudĩnis xp̄i in bonis opib'. Ille ergo annulũ in manu portat qui in nullo ope xp̄o deuiat. Calciamẽta in pedibus sunt exẽpla sctõꝝ qui mortui sunt. Quia sicut calciamenta in

Porc' ꝛ aial mũdũ

alcia ẽta i dib' e qd tat.

pedibus animalium defendūt pedes ita exempla sancto rum aias. Uitulus saginatus est christus pro nobis im molatus in arca crucis qz saginatus est spūssancti gratia repletus: ꝛ tunc poteris per acuitatem cordis tui ostende re vexillum boni militis xp̄i.s. vbi erat scriptuz. Omnia preterennt preter amare deū.i. omnia peccata mea mala per penitentiam sunt deleta: ꝛ iam dei timorem ꝛ gratiā eius mecum porto per quam vitam eternam obtinebo: ad quam nos perducat ꝛc.

¶De dispensatione anime fidelis.ca.x.

Vespasianus regnauit qui diu regnauit sine ple tandem per consiliū sapientum quādaz pulchram puellā de longinquis partibꝰ mū di in vxorē duxit ꝛ cuz ea in patria extranea diu remansit. ꝛ prolē ex ea genuit. Post hec ad imperium suū accedere volebat: sed nullā licentiā po terat obtinere sz semp dicebat. Si a me recedis meipsam occidere volo. Imperator cū hoc audisset fecit fieri duos annulos optimos ꝛ sculpsit ymagines in gemmis huius efficacie vt vna esset ymago memorie ꝛ altera ymago ob liuionis. Cūqz paribus annulis eas inseruisset vnuz an nulum.s. obliuionis prebet vxori alterum ipse tulit: vt si cut pari amore sic paribus annulis.s. insignerent. Uxor cum annulum accepisset. statim cepit obliuisci amoris vi ri. Imperator hoc videns ad imperium cum gaudio se transtulit: nec vlterius est ad vxorem reuersus: ꝛ sic in pa ce vitam suam finiuit.

Uespasianus diu vixit sine prole.

¶Moralisatio.

Charissimi per istum imperatorē debemꝰ intelligere animā humanā quam oportet assumi ad propriam patriaz hoc est ad re gnū celeste ad hoc vt salutē finalem conse quat. Ideo ait psalmista. Saluum me fac deus ꝛc. Uxor est nostra caro q̄ retinet ani mā in multis delectatiōibꝰ ꝑ quas nō poterit ad vitā eter

nam transire vbi anime conuersatio est: et imperium eius et totū desideriū. Et quare non permittit eam. quia caro cōcupiscit aduersus spiritum et econuerso. Fac ergo tu sicut fecit imperator: fac duos annulos scilicet memorie et obliuionis. Isti duo annuli sunt oratio et ieiuniū. Utrūqꝫ enī in effectu suo caret termino. Signū infallibile in multis terris est ꝙ mulier si portat annulū desponsata est. Et reuera quando hō se dat orationi et ieiunio signum est ꝙ anima eius spōsa est christi. Oratio aūt est annulꝰ memorie: qꝛ pcepit apl's dicēs. Sine intermissione orate. Utitur ergo hō oratione dominica vt deus memoriam eius habeat. immo angelꝰ eā presentabit. Exemplum thobie. Ieiuniū pōt dici annulus obliuionis qꝛ retrahit et refugit ipsam carnē ne impediat vsum rationis et opus meritoriū p q̄ itur ad deū. Studeamꝰ ergo istos annulos sic nobiscū retinere vt vitā eternā consequi mereamur.

Caro aduersus spiritū cōcupiscit.

De veneno peccati quo quotidie nutrimur.
Capitulum.xj.

Alexander regnauit potens valde q̄ magistrū Aristotelē suū doctorē habebat q̄ eū in omni scientia instruebat. Hoc audiens regina aqlonis filiā suā a tempore sue natiuitatis veneno nutriuit: et cū peruenisset ad legitimā etatē erat tā pulchra et oculis hoim gratiosa ꝙ multi p aspectū eiꝰ infatuati sunt. Regina eā ad alexandrū misit vt eiꝰ cōcubina fieret. Uisa puella statim captus est in amorem eius et dormire cum ea volebat. hoc percipiens Aristoteles dicit ei. Nolite talia attemptare: que si feceritis incontinenti moriemini eo ꝙ ipsa fuit toto tempore vite sue veneno nutrita ꝙ autem verum sit probabo statim. hic est quidā malefactor q̄ per legē debet mori cum ea dormiat et tunc si verū est videbitis et sic factum est. Malefactor osculatus est eam corā oibus. statim cecidit et mortuus est. Alexāder hoc percipiēs magistrū miro modo laudauit q̄ eū a morte liberauit. puellā vero matri remisit.

De alexandro magno. Regina aqlōis filiā suā veneno nutriuit.

Charissimi. Iste alexāder pōt dici q̄libet xpianus bonus fortis ꝛ potēs ꝑ virtutes quas in baptismo recepit: q̄ potēs est ꝛ fortis quādiu manet in charitate ꝛ puritate vite ꝯ diabolū mūdū ꝛ carnē. Regina aq̄lonis est abūdantia rerum q̄ hoiem querit occidere spiritualiter aliquando: sepius corporaliter. Puella intoxicata est luxuria ꝛ gula que nutriunt cibarijs delicatis q̄ sunt venena anime. Aristoteles est tua consciētia siue rō q̄ semꝑ murmurat ꝛ contradicit illis q̄ sunt aie nociua ꝛ te impedit ne cū talibus immiscearis. Malefactor est vir ꝑuersus deo inobediēs qui magis sequitur delicias carnis q̄ꝫ diuina precepta: talis tota die in pctis dormit osculādo. i. tāgēdo gulā ꝛ luxuriā ꝑ quos tactus spiritualiter occidit. Unde sapiēs. Qui tāgit picē coinquinabit ab ea. Studeamꝰ ergo ita sobrie viuere ꝙ possimus ad eternam ꝑuenire vitam.

¶ De malo exemplo. Capi. xiij.

Otto regnauit in cuiꝰ imperio erat q̄dā sacerdos lubricus q̄ ꝓpter hoc multotiēs subditos suos perturbauit, ꝛ ꝑ hoc scādalisati multum erant. Erat vnus parrochialiū suorum q̄ nunq̄ꝫ interesse voluit misse ipsius dum celebrauit. Accidit quodaꝫ die festiuo ꝙ tempore misse solus in cāpo deambularet ꝛ miro modo sitiebat intm̄ ꝙ videbatur ei nisi sitim extingueret moreretur. Accidit dū ambularet venit ad quendam riuulū purissimi fontis. Quo viso incepit haurire ꝛ fortiter bibere: sed cum gustasset quanto plus bibit tanto plus sitiebat intra se admirabatur dicens fontem huius riuuli querere volo. vt de fonte bibam. Dum autem ambulasset obuiauit ei quidam senex pulcher valde, ꝛ ait ei. Charissime quo tendis? q̄ ait. Ultra q̄ꝫ credi potes sitio. Inueni vnuꝫ riuulū aq̄ de quo bibi ꝛ q̄ꝫto plus bibi tāto plus sitiebā. Ideo fontē huius riuuli q̄ro: vt de fonte bibam vt sitim extinguere possim. Ait senex, Ecce hic est fons de quo riuulus procedit: sed

dic mihi quare cũ aliis christianis ad audiendaʒ missam ecclesiam nõ intrasti. Qui respondit. Uere dñe sacerdos noster execrabilem vitam ducit ꝙ ipsum nõ credo missas mundas celebrare ⁊ deo placitas. Ad quẽ senex: sit ergo vt tu dicis. Ecce fons de quo tam dulcis aqua riuuli procedit de cuius riuulo bibisti. Respexit ille. Uidẽsq; caneʒ fetidissimũ habẽtẽ os apertũ per cuiꝰ os ⁊ dẽtes totiꝰ fontis scaturitio emanabat mirabiliter. Quod dũ ille ꝑspicatus agnouisset mẽte ꝯfusus expauit toto corꝑe ꝓtimescẽs ꝓpter fetorẽ nõ audebat gustare ⁊ miro mõ sitiebat. Que senex intuẽs ait illi. Noli timere qꝛ potasti de riuulo huiꝰ fontis: nullã eñ molestiã tibi generabit. Ille hoc audiẽs gustauit: sitim extixit ⁊ ait. O dñe taʒ dulcẽ aquã hõ nunꝗ̃ bibit. Ait senex. Uide modo queadmoduʒ hec aqua per os canis fetidi obseruato colore proprio ⁊ sapore nec polluitur: nec mutatur. Charissime sic est de missa ꝑ indignum sacerdotẽ celebrata. Et ideo ꝗ̃uis tibi displiceat vita talium sacerdotũ: tñ missas illoꝝ debes audire. His dictis senex euanuit ab eo: ⁊ quod viderat aliis reuelauit: ⁊ post hoc deuote missas audiuit ⁊ hanc vitam trãsitoriã ⁊ instabilẽ ad ꝗetũ terminum deduxit: qꝛ a corruptibili vita ad incorruptibilem trãslatus est: qđ nobis cõcedat iesus xp̃s marie filius. ¶ Moralisatio.

Exemplũ q̃liter missa ꝑ indignũ sacerdotẽ celebrata non polluitur.

Charissimi. Iste imperator est dñs noster iesus xp̃s in cuiꝰ imperio. s. in mũdo est sacerdos iniquus. i. christianꝰ ꝑuersus qꝛ sicut sacerdos hʒ aias parrochialium custodire: sic ⁊ christiani ꝟtutes quas in baptismo receperũt habẽt regere ac diligẽter custodire ne polluant. Iste malꝰ sacerdos multos ꝑdit malo exẽplo. Uñ bea. Greg. Quot mala exẽpla coram subditis committũt tot animas perdunt. Sic malꝰ christianus ꝟbo ⁊ ope multos ad infernũ trahit. Si talis fueris fac sicut fecit ille parrochianꝰ ambula ꝑ cãpos. i. ꝑ regna ⁊ castra donec venias ad vnum quẽ diligit aia tua. s. illum senẽ. Senex est christus quem

Malꝰ xp̃ianꝰ mltos ad ifernũ trahit.

inuenies per opera misericordie: sꝫ prius oportet bibere de riuulo. licet nō extinguas sitim. Riuus iste de quo bibimꝰ est baptismꝰ qui tm̄ sitim originalis peccati extinxit sed si iterato incideris in peccatū amplius p eū extingui non poteris donec pcedas ad istū fontē. Fons iste est dn̄s noster iesus xp̄s sicut de seipsō ait. Ego sum fons aq̄ viue saliētis in vitā eternā. Joan. iiij. Riuuli vel vene istiꝰ fontis sunt verba sacre scripture que sepius pcedunt per os fetidissimi canis hoc est sacerdotis pdicatoris peccatoris. q̄rendum est ergo cur scaturitio puri fontis per os fetidi canis ⁊ nō alteriꝰ aīalis manauerit. Rn̄sio. Sepiꝰ in sacra scriptura sacerdotes cōparant canibus: ⁊ sicut in cane sunt quatuor bona iuxta ꝟsus istos. In cane bis bina sunt ⁊ lingua medicina. Naris odoratus amor integer atqꝫ latratus. Sic ⁊ sacerdotes idonei circa salutē aīarūꝫ in foro pdicatiōis penitētie ⁊ ꝯfessiōis quatuor has proprietates fideliter debēt obseruare. Primo q̄ sint medici in lingua mulcēdo vel lingendo vulnera pctōꝝ ne nimis aspere detergant. Uulnera em̄ ⁊ viscera canes lambunt. Scd̄o sicut canis p odorē nariū vulpē siue leporē inuestigat: sic sacerdos in odore confessiōis vulpinas calliditates. i. hereticas puersitates siue falsitates q̄ ad pcti detētationē ⁊ leporinas timiditates quo ad pcti detestationē aut venie desperationē: ⁊ lupinā: ⁊ leoninā ferocitateꝫ quo ad venie cōtemptum ⁊ alia huiuscemodi solerter: ⁊ subtiliter inuestigat. Tertio sicut canis fidelissimum aīal esse scitur q̄r p domino suo ac p familia ⁊ eius aīalibus ac cōtra malos hoīes periculo se exponit. Sic sacerdotes p fide catholica ⁊ p salute aīarum nō solū parrochialiūꝫ suoꝝ: sed etiā oim̄ fidelium xp̄ianorū corpus ⁊ aīam debēt expēdere confidenter: iuxta verbū dn̄i Joan. x. Bonꝰ pastor aīam suā ponit p ouibus suis. Ite Joānis. j. Christus aīam suam posuit p nobis ita ⁊ nos debemus aīas p fratribus ponere. Quarto sicut canis suo latratu fures prodit ⁊ thesaurum domini sui eis tollere non permittit.

Uersus.

Canis suo latratu fures pdit.

Sic sacerdos fidelis est canis summi regis latratu predicationis vigilātia iugis orationis.furtum.i. inuidias et diabolicas machinationes de thesauro dñi sui.i.de aīa proximi sui.quā summo thesauro.i.pcioso sanguine suo redemit dñs iesus xp̄s propellere non desistit.

De amore inordinato. Cap.xiij.

Quidam imperator erat qui pulchram vxorē habebat quā miro modo dilexit. Ipa primo anno cōcepit et peperit filium quē mater multum dilexit intm̄ q singulis noctib9 in vno lecto iacebat cum eo. Cum autem etatem triū annoꝝ cōpleuisset mortuus est rex.de cuius morte factus est dolor magnus. Regina multis diebus mortem eius planxit. Cū aūt sepulture traditus fuisset regina per se in castro quodam vixit habēsq filiū suum secum. Dilexit adeo puerum q eius presentia carere nō posset. Ambo simul ꝯtinue iacebant donec puer.xviij.annū etatis cōpleuisset. Vidensq diabolus amorē tm̄ inter matrē et puerū eius.eos ad opus nephariū sollicitauit in tm̄ q filius matrem cognouit. Regina vero statim ꝯcepit. Cū autē impregnata esset filius totū regnū pre dolore dimisit et ad partes longinquas accessit. Mater vero cū tempus pariendi esset filium pulcherrimū peperit. Vidensq paruulum natū statim illum iugulauit et scindens guttur eius per medium:sanguis gutturis ipsius paruuli in palmam sinistre manus regine cecidit:et facti sunt quatuor circuli rotundi in hac forma o o o o. Regina nulla arte potuit circulos euellere de manu et pp̄ter hec intm̄ verecundabatur q semper habuit in illa manu cirothecam ne circuli viderentur. Regina ista beate virgini erat satis deuota.et tamen tantum verecūdabatur q ex proprio filio conceperat et filium proprium occiderat q nullo modo de hoc confiteri volebat.et tamen omni quindena de ceteris peccatis erat confessa. Regina ista largas elemosi

De amore impudico.

nas pro amore beate virginis marie distribuit. et ab omnibus erat dilecta qr omnibus gratiosa. Accidit vna nocte q cum eius confessor coram lecto suo flexis genibus quinquies Aue maria dicebat apparuit ei beata virgo et ait. Ego sum virgo maria habeo tibi aliqua secreta dicere. Cõfessor gauisus est valde et ait. O domina charissima dic seruo tuo que tibi placent. Que ait. Regina regni istius tibi cõfitetur: tamen vnum peccatum commisit quod tibi nõ audet pandere pre nimia verecundia. Die vero crastina veniet ad te causa cõfessionis dic ei ex parte mei q elemosyne sue et orationes in conspectu filij mei sunt presentate et acce pte. Precipio ei q de illo peccato confiteatur quod priuate in camera sua commisit. quia filium suū occidit. Rogaui pro ea et remissum est ei peccatum si confiteri voluerit. Si vero dictis tuis noluerit acquiescere roga eā vt cirothecam de manu sinistra deponat: et in palma eius peccatum commissum non confessum videbis. si hoc noluerit ei rothecam vi extrahe. His dictis beata virgo maria euanuit. Mane vero regina satis humiliter confitebatur de omnibus peccatis excepto illo peccato. Cum autem omnia ei dixisset que ei placuerunt ait confessor. Domina et filia charissima multi multa loquuntur. quare semper in manu sinistra vteris cirotecha? Audacter mihi manū ostēde si potero videre si lateat aliquid quod deo nõ placeat. At illa. Domine manus mea non est sana. et ideo vobis eam ostendere nolo. Ille hoc audiens per brachium eam accepit. et ea inuita cirothecham extraxit et ait. Domina noli timere beata virgo maria que te intime diligit mihi hoc agere precepit. Cum vero manum apertam vidisset vidit quatuor circulos sanguineos ac rotondos. In primo circulo erant quatuor c c c c. In secundo quatuor. d d d d. In tertio quatuor. m m m m. In quarto circulo quatuor. r r r r. In circuitu circulorum ad modū sigilli erat talis superscriptio rubea continens que hic sequūtur. Item de littera. c. s. Casu cecidisti carne

De expositione. iiij. circulorum.

cecata. De d. Demoni dedisti dona donata. De m. Mōstrat manifeste manus maculata. De r. Recedit rubigo regina rogata. Dña regina cū hoc vidisset ad pedes confessoris cecidit ⁊ cū lachrimis humiliter cōfitebatur de illo peccato cōmisso. Accepta absolutione ⁊ penitentia completa post paucos dies obdormiuit in dño: de cuius morte factus est planctus magnus in ciuitate.

¶ Applicatio.

Charissimi. Imperator iste ē iesus xps qui desponsauit filiā pulchrā. scʒ naturā humanaʒ quando carnem nostraʒ assumpsit. sed prius eam in amasiā accepit qñ pater filio ⁊ spiritui sancto loquebatur dicēs. Faciamus hominē ad imaginem ⁊ similitudinem nostrā. Sed heu prohdolor. dñs noster iesus xps genuit nobis pulcherrimū filiū. i. animā ab omni contagiōe mundatam per suam passionem ⁊ virtutem baptismi: anima in nobis per peccatū est occisa cōtum ad vitam eternam. Sed dic mihi quomō? Ecce viam vobis ostendo. homo habet proprium filium secum ⁊ cum eo iacet in delitijs. i. in carnali concupiscētia in tantum ꝙ te sciente ⁊ consentiente propriū filiū tuū. i. animam siue rationem iugulas per quam deberes sensus tuos dirigere: sed sanguis. i. peccatuʒ semper in manu te manet. iuxta illud. Anima mea in manibus meis semper hoc est dictu. Si bene vel male fecerimus: ita manifeste sicut in manu coram iudice supremo ostenditur.

¶ Alia applicatio.

Ista regina est natura humana que in primo parente. s. Adā erat plātata. que concepit ex filio hoc est ex delectatione carnali quādo de pomo comedit: tunc genuit filium. id est totū genus humanum quod ipsa per peccatum occidit. Unde sanguis noster id est peccatum nostrum tā notorium erat ꝙ nullo modo celari poterat nisi per cirothecam, id est nostram fragilitatem ⁊ diaboli deceptionē

nunq̄ poterat per nos deleri nisi per xp̄i passionem. et quo modo? ecce via ista. confessor. i. spiritussanctus beatā virginem visitauit: de quo ipsa concepit filium. i. xp̄m dn̄m nostrum per quē saluati sumus: tamen in manu erant quatuor circuli. Primus est cogitatio que peccatuꝫ precedit. Secundus est delectatio. Tertius est consensus. Quartus est actus peccati. Iste circulus erat Adam signatus quādo peccauit et nos omnes quando peccatum cōmittimus. In primo circulo erāt quatuor. c. que dicebāt. Casu cecidisti carne cecata. Casus erat diabolus quia totū genus humanum erat perditum. cecidisti. Ubi. Ecce in infernum. Carne. i. cum frigore infirmitate et miserijs multis. In paradiso fuisti creatus sine omni defectu et ꝓpter primi parentis peccatū in istis miserijs es inuolutus. Cecata. i. cecus factus es. Ubi dum homo in paradiso iaꝫ ꝓpter peccatum illa visione caret. In secūdo circulo erant quatuor d q̄ dicebāt. Demon dedisti dona donata. Quid ei dedisti. Certe animā tuam quando mortaliter peccasti. Hec primus parens dedit quādo de pomo vetito comedit dona donata. i. virtutes cum quibus te deus ornauit in baptismo illas diabolo dedisti. per quatuor m que dicebant Monstrat manifeste. id est iam satis aperte patet in qua miseria sumus positi. quia primo creati eramus vt nunq̄ moreremur. sed propter peccatum mortales facti sumus manus maculata. i. omnia opera nostra q̄ꝫtuncūq̄ꝫ bona per xp̄i passionem non potuerunt nos defendere quin totum genus humanum ad infernum descendat. In quarto circulo erant quatuor. r. que dicebant. Recedit rubigo regina rogata. i. recessit onus peccati per xp̄i passionem rubigo. i. peccatum originale per baptismum Regina. i. virgo maria per sanctam conceptionem quam concepit de spiritusancto. Rogata quia ipsa est mediatrix inter deum et hominem. Deinde per conceptionem filij sui per eius natiuitatem circuncisionem et passionem nec non per sanctam resurrectionem et ascēsionem ad vitam

Quid ꝑ quatuor circlos intelligitur.

Primus parēs dr adā.

eternam nos perducit.

¶ De honorandis parentibus. Capl'm.xliiij.

De rege Dorotheo

Dorotheus regnauit qui statuit pro lege q̄ filij parentes suos alerent et sustentarent. Erat in imperio tunc temporis quidam miles qui vxorem pulchram et honestam acceperat: ex ea filium genuit: profectus est miles ad peregrinandum: in vna via est captus fortiter ligatus. Statim scripsit vxori sue et filio pro redemptione sua. Uxor hec audiens contristata est valde. fleuit amare intantum q̄ ceca facta est. ait filius matri. Uolo ire ad patrē meū vt eum redimā a vinculis. Respondit mater. Nō ibis quia tu es vnicus filius meus et gaudium meum et dimidium anime mee: et posset tibi contingere sicut et sibi: malles tu patrem absentem redimere q̄ matrem presentē alere. Quotiens ita est q̄ aliqd est equale duobus ei qui est presens magis est adherendum. Tu es filius meus et patris tui: ego sum vero presens et pater tuus absens. Concludo ergo q̄ nullo modo debes recedere a me et visitare patrē tuum. Filius respondit ei multum bene. Licet sim filius tuus pater meus est causa principalis generationis mee. Ille agens tu patiens: pater profectus est peregre tu domi sedes. Ille vero captus et fortiter vinculatus est: tu libera. Ille in manibus inimicorum: tu inter amicos. Ille inclusus: tu soluta. Tu vero es ceca. tamen ille lucem non videt nisi cathenas vulnera et miserias. et ideo ad eum pergere volo et ipsum redimere: et sic factum est. vnde omnes filium laudabāt: quia sic pro redēptione pr̄is laborauit.

Fletus nimi⁹ cecitatē puocat.

¶ Moralisatio.

Xp̄us ē pat noster.

Karissimi. Imperator iste est pater celestis qui statuit pro lege q̄ filij parentes substentent et in omnibus eis obediant. Sed quis est pater noster et mater. Certe pater noster xp̄s est. Deuter. xxxij. Nunquid non iste est

pater tuus. Ipse hz ad nos affectum paternum non maternum. Scitis q quando puer transgreditur pater dure eum corrigit verberat et flagellat: sed mater eum dulciter leniter et suauiter tractat. Xp̄us autem permittit nos flagellari et angustari ppter defectus nostros. ipse pater noster spiritualis sed mater nostra mundus est qui dulcia nobis promittit et dat delectabilia: sed pater noster xp̄s peregre pfectus est. Uñ ps. Extraneus factus sum fratribus meis. Adhuc xp̄s ligatur et flagellatur nõ in se sed in mēbris suis ſm Apostolum ad heb. Quicūqz est in peccato mortali ipse iacet in carcere diaboli. sed pater noster vult vt laboremus pro redēptione. Luce. xij. Sine inquit dominus mortuos sepelire mortuos suos: tu autem vade et nuncia regnum dei. et hoc est xp̄m redimere. Quicūqz em̄ fructuose verbum dei predicat lucratur fratrez suum et redimit in fratre xp̄m. Mathe. xx. Quod vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Sed mater. i. mūdus nõ pmittit hominē sequi xp̄m in paupertate: sed promittit diuersa et allegat. Non possum viuere in abstinentia si eligas vitam penitentie vt sequaris christum. et sic de multis que homini proponit sed non consentias ei. Uere mater ista ceca est. ipsa dicit tibi. Fruamur bonis que sunt et vtamur creatura tanq̃ in iuuentute celeriter sed charissime si tu es bonus et gratus filius responde sic matri. i. mundo. pater meus est principalis causa generationis mee. i. anime et omnia que habeo ad eius volūtatem sunt: sed mater est causa secundaria. i. patiens: hoc est diuitie et superbia huius mundi. Consulo vt non expectes senectutem in penā et cecitatem: quia in senectute mundus relinquet te: tu nõ mundum: si diutius posses seruire sibi ipse te retineret. Studeamus ergo cum omni diligentia vitam nostram emendare q possimus ad vitam eternam peruenire. ad quam nos perducat deus qui viuit et c.

Xp̄s permittit nos flagellari ppter peccata nr̄a.

Mat dr cā secundaria.

¶De vita sancti alexij filij Eufemiani Senatoris.
¶Capitulum. xv.

Claudius imperator erat in cuius imperio.s.in ciuitate romana fuit quidam iuuenis noie Alexius filius Eufemiani nobilissimi romani.et in aula impatoris primus.Cui tria milia puerorum assistebant et zonis aureis cingebant.et vestimentis sericis induebant.Erat aūt predict⁹ Eufemianus valde misericors et singulis diebus in domo sua tres mense pauperibus orphanis peregrinis et viduis parabantur quibus strennue seruiebat.et hora nona ipse cum viris religiosis cibū in timore domini capiebat.Cui vxor nomine abael eiusdem religionis ac propositi erat. Cum autem filium non haberent ad preces tamen suas dominus contulit eis filium post quez ipsi deinceps in castitate viuere firmauerunt. Traditur igitur puer liberalibus disciplinis imbuendus.cum omnibus philosophie artibus ipse floreret:etiam ad puberem etatem veniens puella de domo imperiali eligitur et ei in coniugem copulatur.Uenit nox in qua cum sponsa suscepit secreta silēcia tunc sanctus iuuenis sponsam suam cepit in dei timore instruere ac ipsam ad virginitatis prouocare pudorem deinde ānulum suum aureū et caput balthei quo cingebatur sibi seruandum tradidit dicens.Suscipe hec serua donec deo placuerit:et dominus sit inter nos.post hec de substantia sua accipiens ad mare discessit.Ascendensqz occulte nauim laodociam vsqz aduenit.inde pergens in edissaz ciuitatem sirie pfectus est.Ubi imago dñi nostri iesu christi sine humano opere facta in sindone habebatur.Quo perueniens oia que secum detulerat pauperib⁹ distribuit et vestimenta vilia induens cū ceteris pauperibus in atrio dei genetricis marie sedere cepit:et de elemosinis quantum sibi sufficere poterat sibi retinebat cetera vero aliis pauperibus erogabat.at pater decessum filij ingemiscens p vniuersas mūdi partes pueros suos misit qui eum inquirerent diligenter.Quorum dum aliqui ad ciuitatem edissez peruenissent ab eo cogniti minime eum cognoscentes ei

dem cū ceteris pauperibus elemosynas tribuerūt. quas ille accipiens deo gratias egit dicēs. Gratias ago tibi domine: quia a seruis meis elemosynam recipere me fecisti. Reuersi pueri nunciant ꝙ nusꝙ̄ reperiri valeat. Mater igitur sua a die recessus sui saccum in pauimento cubilis statuit vbi eiulans lamentabiles voces dabat dicens. Hic semper in luctu manebo donec filium meum recuperauero. Sponsa vero ad socrum suam dixit. Donec audiam de sponso meo dulcissimo ad instar turturis manebo tecum Cum ergo alexius in predicto atrio. xvij. annis in seruitio dei permansisset imago tandem beate virginis que ibidē erat custodi ecclesie dixit. Fac introire hominem dei quia dignus est regno celorum ⁊ spiritus dei requiescit super eum. Nam oratio eius sicut incensum in cōspectu dei ascēdit. Cum autem custos de quo diceret ignoraret iterū dixit ei. Ille qui sedet foris in atrio ipse. Tunc custos festinus exijt ⁊ ipsum in ecclesiam duxit. Quod factum cum cūctis innotesceret ⁊ ab omnibus venerari cepisset humanam gloriam fugiens inde recessit. Ibiqꝫ nauim ascendens cū in tarsum silice vellet pergere dispensante deo nauis ventorum pulsatiōe in romanum portum deuenit. Quod cernēs alexius ait intra se. In domo patris mei ignotus manebo nec alteri onerosus ero. Patrem vero a palatio recedentem multitudine obsequentium circundatum obuiam habuit ac post eum clamare cepit. Serue dei me peregrinum in domo tua suscipi iubeas ⁊ de micis mense tue nutriri facias vt tui quoqꝫ peregrini dominus dignetur misereri. Quod audiens pater ob amorem filij sui eum suscipi iussit ⁊ locum proprium in domo sua tribuit ⁊ cibum de mense sua constituit ⁊ ministrum proprium delegauit. Ipse autem in orationibus perseuerabat ⁊ corpus suum ieiunijs macerabatur. Famuli autem domus ipm deridētes aquam vtensilium domus super caput eius frequenter fundebant: sed ad omnia valde patiēs erat. Alexius. xvij. annis in domo patris eius ignotus manebat. Uidens ergo

Quō alexius i atrio. xvij annis in serui‑tio dei ⁊ beate marie v̄ginis ꝑmansit.

per ipm ꝙ terminus vite appropinquaret chartā cū attra
mento petyt ⁊ totū ordinē vite sue scripsit. Dn̄ica igit die
post missarum solennia in sanctuario vox de celo intonuit
dicens. Uenite ad me oēs qui laboratis ⁊ onerati estis ⁊c.
Q̄d audientes oēs in facies suas ceciderunt. Et ecce vox se
cundo dicēs. Querite hoīem dei vt oret pro Roma. Que
rentibus illis ⁊ neminē inueniētibus iter̄ dictū est. In do
mo eufemiani q̄rite. Requisitus ille nihil se scire dicebat
Tunc imperatores archadius ⁊ honorius vna cū summo
pantifice innocentio ad domum p̄dicti viri venerunt ⁊ ec
ce vox ministri alexij ad dn̄m suum venit dicēs. Uide dn̄e
ne ille peregrinus noster sit qui magne vite ⁊ patientie ho
mo est. Currēs igit eufemianus eū defunctū inuenit ⁊ vul
tū eius tanq̄ vultū angeli rutilantem vidit voluitq̄ char
taȝ quā in manu habebat accipe sȝ nequiuit. Exeūte ergo
eo cū hoc imperatoribꝰ ⁊ pōtifici retulisset : ⁊ illi cū intras
sent dixerūt. Q̄uis peccatores simus gerimus tn̄ regni gu
bernacula ⁊ habemus curā vniuersalē regiminis pastora
lis. Da ergo nobis chartā vt sciamꝰ que in ea scripta sunt
⁊ accedēs pōtifex chartā in manu sumpsit statim dimisit:
fecitq̄ eā legi corā omni pp̄lo ⁊ multitudine ⁊ p̄re eiꝰ. Eu
femianus hoc audiēs nimio timore ꝯturbatus resolutisq̄
viribꝰ in terrā cecidit. Cū vero ad se aliquātulū redisset ve
stimēta sua scidit: cepitq̄ canos capitis sui euellere. bar
bam trahere atq̄ semetipm̄ discerpere ac sup filiū suū cor
ruēs exclamauit. heu me fili mi quare me sic contristasti ⁊
per tot annos dolores ⁊ gemitus ac suspira incurristi. heu
me miserrimum q̄ȝ video te custodē senectutis mee: in gra
bato iacentem ⁊ non mihi loquentē. Heu me qualē dece
tero consolationem habere potero. Mater vero hec au
diens vt leena rūpens rhete ita scissis vestimētis coma dis
soluta ad celū oculos leuabat: ⁊ cū pre nimia multitudine
ad sanctum corpus adire nō posset clamauit dicēs. Date
mihi aditum vt videā consolationē anime mee q̄ suxit vbe
ra mea; ⁊ cum peruenisset ad corpus incūbens super illud

De morte beati alexij.

De lamentatiōe patris sācti alexij.

clamabat. heu me fili mi charissime lumen oculorum meorum quare sic nobis fecisti: quare tam crudeliter nobiscū egisti Uidebas patrem tuum et me miseram lachrymantes et nō ostēdebas teipm nobis. Serui nostri iniuriabant tibi et su stinebas. Et iterum atqȝ iterum psternebat se sup corpus et nūc brachia sup illud extendebat: nūc aūt manibus vultum angelicū ꝯtabat et osculans clamabat. Plorate me cū oēs qui adestis qȝ per.xvij. annos eū in domo mea habui et non cognoui: qȝ vnicus meus esset: serui enim nostri conuiciabantur ei alapis eum percutiebant. heu me quis dabit oculis meis fontem lachrymarum vt plangam die ac nocte dolorem aīe mee. Sponsa vero eius induta veste adriatica cucurrit plorans et dicens. Heu me qȝ hodie desolata sum et apparebo vidua. i. iam non habebo in quez pspiciam: nec in quem oculos meos leuē nunc raptum est speculum meū: perijt spes mea amodo incepit dolor que finez non hȝ. Populus aūt audiens hec lachrymabiliter flebat. Tum pontifex cū imperatoribus posuerunt corpus in honorato feratro et duxerunt in ciuitatē mediā: et nunciatū est pplo inuentum esse hoiem dei quem ciuitas tota querebat et oēs obuiaȝ currebant fato. Si quis infirmus istud corpus sacratissimum tangebat ptinus curabatur. Ceci visum recipiebant. Demoniaci liberabant et oēs infirmi a quacunqȝ infirmitate detenti tacto corpore curabantur. Imperatores tanta miracula videntes ceperunt per se cum pontifice lectum portare vt et ipsi sanctificarent ab eodez corpore sancto. Tunc imperatores iusserunt copiā auri et argēti in plateis spargi vt turbe occuparentur amore pecuniarum et finerent corpus sanctū perduci ad ecclesiam: sed plebs amore pecuniarum deposito magis ac magis ad tactū sanctissimi corporis irruebat: et sic cū magno labore ad tēplū scti bonifacij martyris tandē ipm perduxerūt et illic p septē dies in laudibus dei psistētes opati sunt monumētū ex auro et gēmis pciosisqȝ lapidibus: i quo sctissimū corpus cū magna veneratione collocauerūt. De

De lamentatione matris sancti alexij.

De miraculis scti alexij.

ipo quoq3 monumento ita suauissimus odor fragrauit vt
omnibus videretur aromatibus plenum obijt circa annū
domini.cccxxviij. ¶ Moralisatio.

Charissimi. Eufemianus iste potest dici qui
libet homo mundanus qui hȝ filium quē
miro modo diligit: ⁊ quem studet die ac nocte
pmouere dat ei vxorem. s. mundi vanitatē
in qua delectetur sicut sponsus cum spon-
sa: immo sepius magis delectatur cum mū
di vanitate quam vir cum vxore: qz sepe pp̄ter mundana
homo vitam suam amittit. ¶ Mater est mundus iste q̄ mi-
ro mō diligit filios mundanos. Sed filiꝰ bonus sicut bea-
tus Alexiꝰ magis studet deo placere per omnia q̄ paren-
tibus ⁊ mundi vanitatibus ⁊ possit illud mereri qđ dicit.
Qui dimiserit agrum aut domū patrem aut matrem aut
vxorem pp̄ter me centuplum accipiet ⁊ vitam eternā pos
sidebit. Alexius nauim accipit ⁊c. ¶ Nauis ista est sancta ec
clesia: per quam nos oportet ascendere si volumus vitam
eternam obtinere ⁊ vestimenta preciosa. i. seculi pompas
deponere ⁊ inter pauperes. i. humiles residere verbo ⁊ ope
Custos qui eum in ecclesia introducit est discretus confes
sor qui habet peccatorem instruere ⁊ ad noticiā sacre scri
pture introducere vt melius possit a nociuis anime pre-
cauere: sed sepe ventus surgit ⁊ ducit hoiem ad patriam si
cut fecit sancto Alexio. Uentus iste est tēptatio diabolica
que nititur die ac nocte hominem a bono opere impedi-
re. Si ergo sentias te per aliquam tēptationem inuolutū
fac sicut fecit sanctus Alexius indue te forma pegrini: hoc
est virtutes viri peregrini debes habere vt non possis a pa
tre carnali nec a mundo aliter cognosci: nisi q̄ homo dei
sis. Sed sepe cum talis vitam penitentie elegit dolent pa-
rentes ⁊ multum tristantur cum viderint filios eorum mū
dum spernere ⁊ paupertatem pro amore dei diligere. Sȝ
tutius est eos offendere q̄ viam perfectionis delinquere.
Quere ergo chartam. i. testimoniū cōscientie q̄ deo fideli

Alexiꝰ beatꝰ studuit magis place-re deo q̄ hoi-bus.

ministrasti. tunc venit summus pontifex cũ imperatore. i. christus cum multitudine angelorum ꝛ ducent aiam tuã ad ecclesiam sancti bonifacij. i. ad vitam eternam vbi abũdat omnis bonitas. s. gaudium.

¶ De vita exemplari. Cap. xvj.

Legitur de quodã impatore Romano ꝯstruẽte sibi basilicã optimã ꝛ fodiẽs in fundamẽto palacij inuenit sarcophagũ aureum tribꝰ circulis circũdatũ: ꝛ sup sarcophagum talis erat supscriptio. Expẽdi: donaui: seruaui: habui: habeo: ꝑdidi: punior: prio qð expẽdi habui: qð donaui habeo. Imperator cũ hoc audisset satrapas imperij vocauit ꝛ ait. Ite ꝛ inter vos cõsulite qd ista supscriptio significet. Aiũt illi. Dñe nihil alið est supscriptio nisi istð Erat vnꝰ imperator añ te q alijs exemplũ dare volebat vt eius vitã sequerẽt. Expendi vitaȝ meam recte iudicando alios regulando meipsum secũdum rationem domando Donaui militibus necessaria: pauperibꝰ victualia: ꝛ vnicuiqȝ: ꝛ mihijpsi scðm merita. Seruaui in oibus opibus iusticiã: indigentibus misericordiam operantibꝰ mercedem condignam. Habui cor largum ꝛ stabile ꝛ vnicuiqȝ mihi seruienti diuitias dare in necessitate ꝛ grãm oibus omni tpe. habeo manum ad donandũ: ad ꝓtegendum: ꝛ manum ad puniendũ. Perdidi stultitiã. ꝑdidi inimicorũ amicitiã. ꝛ ꝑdidi carnis lasciuiã. Punior iã in inferno: q2 non credidi vni deo eterno: punior heu q2 nõ est redemptio. Imperator cũ hoc audisset ꝛ q̃diu vixit magis prudẽter seipsum ꝛ alios regulabat. ꝛ sic in pace vitã finiuit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Impator iste põt dici qlibet xpianꝰ q̃ dꝫ ꝛ teneẽ ꝯstruere basilicam. i. cor suũ deo paratũ vt eiꝰ volũtateȝ ꝑ oĩa faciat: ꝛ effodere cor suũ ꝑ viã ꝯtricũoĩs ꝛ sic poterit sarcophagũ aureũ inuenire. i. aiam deauratã virtutibꝰ plenã mediãte

diuina gratia cũ tribus circulis aureis.s.fide:spe:ꝛ charitate circũdatam. Quid ergo erit inscriptuꝫ? Certe primo expẽdi. Sed dic mihi charissime quid expẽdisti? Respõdeat bonus christianus. Corpus ꝛ animam in dei seruitio. Sed quilibet vestrum qui sic vitam expendit de magno premio in vita eterna securus erit. Secundum est qd̃ scribitur seruaui. Dic mihi charissime quid seruasti? Respondeat bonus christianus. Cor contritum ꝛ humiliatum:ꝛ deo in omnibus operibus preparatum pro volũtate sua ad faciendum quicquid placet ei. Tertium est:qd̃ scribitur donaui. Dic mihi charissime quid donasti? Respondeat bonus christianus. Dilectioneꝫ deo ex toto corde:ꝛ ex tota aĩa:ꝛ ex tota mente.ꝛ amorem proximo ẜm diuinum preceptũ. In his duobus pendet lex ꝛ prophete. Quartum quod scribitur est habui. Dic mihi charissime quid habuisti? Respondeat bonus christianus et dicat. Certe miseram vitam:qꝛ in peccato conceptus: ꝛ in peccato originali natus:ꝛ de vili materia plasmatus.

Moralisatio super scriptiõis sarcophagi

Quintuꝫ quod scribitur est.habeo. Dic mihi charissime quid est quod habes? Respondeat bonus christian⁹. Certe baptismum ꝛ factus sum christi miles vbi eram seruus diaboli per virtutes quas deus mihi dedit in baptismo. Sextum quod scriptum est perdidi. Dic mihi charissime quid est quod perdidisti? Certe dei gratiam. Respõdeat bonus christianus omnia delicta que contra dominũ cõmisi per penitẽtiã emendaui.qꝛ penitentia mundat nos a peccatis. Septimuꝫ quod scribitur est punior. Dic mihi charissime quare dicis punior? Rñdeat bon⁹ christianus. Quia pro delictis ꝛ peccatis meis semper affligitur spiritus meus:ꝛ caro penitentiam patitur. Octauuꝫ qd̃ scriptum est expendi quod habui. Dic mihi charissime quid est illud? Respondeat bonus xpianus. Expendi tẽpus meum in operibus misericordie per gratiam quam accepi a dño meo iesu christo. Nonum quod scribitur est quod donaui habeo. Dic mihi charissime quid donasti

Pro pctis nris sẽper affligit noster spũs.

quod ī iam habeo? Respondeat bonus christianus. Certe donaui toto tempore vite mee consilium & assensum & totam voluntatem meam in voluntatem prelati mei. ideo in celo habeo vitam eternam.

¶ De perfectione vite. Cap.xvij.

Quidã imperator statuit p lege q quicunq volebat ei ministrare ministerium ab eo obtineret: ita q tres ictus in porta palatij daret per quos cognosceret qd ministeriū desideraret. Accidit casus q erat quidã paup in ciuitate Romana noīe Guido qui cū legē audisset intra se cogitabat. Pauper sum & de vili sanguine productus melius est mihi ministrare & diuitias acquirere q̄ sic semp viuere in egestate. Accessit ad palatium tres ictus sm legē in porta dedit. Janitor statim ostiū aperuit & eū introduxit. ille vero flexis genibus imperatorē salutauit. Ait ei imperator. Dic mihi charissime quid petis? Dñe seruitiū. Qui ait. De quo ministerio scires mihi ministrare. At ille Dñe de sex ministerijs sum expertus. Primum ministerium scio corpus magni principis die ac nocte custodire: lectum eius parare. cibaria ei preparare. pedes eius lauare. Secundū ministerium est. scio vigilare quando alij dormiunt: & dormire quando alij vigilant. Tertium ministerium est: scio bonum potum gustare: & sm gustū quēlibet potum iudicare. Quartum est: scio inuitare homines ad conuiuium ad honorem inuitantis. Quintū ministerium est: scio ignem facere sine fumo circunstantes & sedentes calefacere. Sextum ministerium est: scio homines docere bonam viam versus terram sanctam sic q cum sanitate redibunt. Ait imperator. Ista sunt pulchra ministeria & multis vtilia mecū remanebis: & primo experiri volo de corpore meo. Corpus meum custodies isto anno Ait ille. Dñe presto sum voluntati vestre satisfacere. Guido omni nocte lectū satis honeste parauit: lintheamina lauit. & sepius mutauit: singulis noctibus ante ostiū camere

te armatus iacuit: habensqꝫ secum paruum caniculuꝫ be/ne latrantem vt si casu aliquo dormiret ⁊ aliquis subito veniret per latratum canis excitatus esset. Semel omni hebdomada pedes eius lauit: in omnibus tam prudēter ⁊ viriliter ei ministrauit ꝙ in nullo defectus inueniri pos/set. Unde imperator per omnia eum laudauit. Finito an/no eum senescalum fecit vt impleret ꝯm seruitium suū sciliꝫ scio vigilare. Guido iste sic institutus per totam estateꝫ la/borabat ⁊ vigilabat: ⁊ omnia necessaria pro hyeme pro/uidit. Dum vero adesset hyems ⁊ alij inciperent vigilare ⁊ laborare: ipse vero quiescens dormiebat sic ꝙ impleuit ꝯm ministeriū suum scilicet scio vigilare quando alij dor/miunt. Imperator cum vidisset ꝙ tam prudenter duo mi/nisteria compleuisset gauisus est valde: vocauit pincernā ⁊ ait ei. Charissime pone in calice meo acetum: vinum optimum: ⁊ mustum: ⁊ detis Guidoni ad bibendum: qꝛ istud est tertium ministerium suum. scit enī gustare bonū potum ⁊ sic factum est. Dum autem gustasset ait Guido. Fuit bonum. est bonum. erit bonum. hoc est dictu: mu/stum erit bonum: vinum est bonum. acetum fuit bonum. Imperator cum vidisset ꝙ tam prudenter iudicasset po/tum dixit ei. Charissime vade per regna ⁊ castra: ⁊ inuita omnes amicos meos ad conuiuium: qꝛ iam instat festum Natalis dñi. qꝛ hoc est quartum ministerium tuum. Ait ille. Dñe presto sum. Perrexit igitur per castra ⁊ regna: ⁊ nullum amicum imperatoris inuitabat: sed oēs inimicos eius: ita ꝙ in vigilia Natalis dñi aula iperatoris de ini/micis impleta esset. Imperator cū oēs inimicos suos vi/disset cōmota sunt oīa viscera eius vocauit guidonem et ait. Charissime nōne mihi dixisti ꝙ scires homines inui/tare ad cōuiuiū. At ille. Etiā dñe. Cui imperator. Et ego dixi tibi inuitare oēs amicos meos: ⁊ tu inuitasti inimi/cos. At ille. Dñe licitū est mihi respondere. Quocunqꝫ tē/pore vel quacūqꝫ hora in anno amici tui ad te venerint: cum gaudio recipiuntur. Nō sic est de istis: qꝛ sunt inimi

et tui. Unde eos huc duxi vt per bonū vultum: ⁊ bonum conuiuiū de inimicis fiant amici. Et sic factum est antequã erat cõuiuiū factū facti sunt oēs amici ei⁹. Imperator gauisus est valde ⁊ ait. Charissime benedictus dñs inimici mei facti sunt amici. Impleas quintū ministeriū tuū. Fac mihi ⁊ amicis meis ignem sine fumo. Ait ille. Dñe presto sum. quid fecit ille guido. In estate ligna ponebat in ardore solis: ⁊ tñ erāt desiccata q̄ q̄cito ardere incipiebāt statim dabāt ardorē flāme sine fumo: ita q̄ calefactus est imperator cū oībus amicis suis. Deinde ait imperator Guidoni. Jā restat vltimū ministeriū si hoc prudēter adimpleueris te ad diuitias ⁊ honores promouebo. At ille Dñe quotquot voluerit ad terrā sanctā pergere ad littus maris me sequātur. Uiri mulieres: ac paruuli hec audientes quasi infiniti secuti sunt. Cū illic venisset ait populo. Charissimi videtis in mari ea q̄ ego video. At illi. Ignoramus. Et ille. Ecce in mari rupes est magna: leuate oculos ⁊ videte. At illi dixerunt. Dñe nos satis aperte vidimus: sȝ cur hoc dicitis ignoram⁹. At ille. In illa rupe est quedā auis cōtinuo in nido suo residēs q̄ semꝑ habet in nido septē oua in quibus multum delectaē. Natura auis est talis q̄ q̄diu in nido residet totū mare est transquillū: sȝ si cōtingat auē extra nidum volare totum mare perturbaē intantum q̄ si tunc aliquis mare pertransierit sine dubio submergetur: sed q̄diu residet in nido si quis trāsiret sine periculo ibit ⁊ rediet. Et illi. Quō poterim⁹ scire qñ auis residet in nido suo: ⁊ quando non. At ille. Nunq̄ nidum dimittit nisi propter vnam causam. Est enī alia auis que est inimica eius que die ac nocte laborat vt eius nidū fedet: ac oua eius violet. Auis vero que est in nido cū viderit fedata aut nidum deturpatum statim extra nidum pre dolore volat: ⁊ tunc mare perturbatur ⁊ vētus valde impetuosus excitatur: ⁊ nullo modo tunc tēporis ad mare intrandum festināre debetis. At illi dixerunt. Dñe qd remedium poterit ad hoc fieri q̄ auis que est inimica nō

appropinquet nido suo. et sic per consequens poterimus secure transire. At ille. Non est res sub celo quam illa auis que est inimica tantum odit sicut sanguinem agni. nidum exterius et interius cum dicto sanguine aspergite et quamdiu ibi gutta vna illius sanguinis remanet auis que est inimica nunquam audet nido eius appropinquare: et sic auis in nido suo remanebit: et tunc mare erit in tranquilla pace: et poteritis ad terram sanctam transire et secure redire. Ista audientes sanguinem agni acceperunt et nidum interius et exterius cum dicto sanguine aspergebant: et ad terram sanctam perrexerunt sani et incolumes redierunt omnes. Imperator videns quod omnia negocia tam prudenter adimpleuisset ad miliciam et diuitias magnas promouit.

¶ Applicatio.

Charissimi. Imperator iste est pater celestis qui legem edidit vt quicunque tres ictus in porta dederit. scilicet orationem: ieiunium: et elemosinam: in introitu ecclesie militantis miles poterit esse: et per consequens vitam eternam obtinere. Guido pauper potest dici quilibet homo pauper et nudus de vtero matris sue egressus qui dat tres ictus in ecclesie porta quando baptismum petit. Unde quilibet christianus deo promittit de sex ministerijs ministrare. ¶ Primum est custodire corpus principis id est christi. Et quomodo? Sicut fecit guido. Primo debet esse ornatus bonis virtutibus ne aliqua temptatio intret cameram cordis sui et offendat dominum nostrum iesum. et paruum caniculum bene latrantem habeat: id est conscientiam sanam que continue contra vitia murmurat. Et ideo dicit Apostolus. Omne quod fit contra conscientiam edificat ad gehennam.

Quilibet christianus sex deo promittit.

¶ Secundum est lectum cordis bene preparare: et per opera misericordie lintheamina mutare: id est vitia in virtutes omnino variare: et sordes peccatorum lauare per cordis contrictionem et cameram cordis sui semper mundam custodire vt nihil sit quod offendat oculos principis. sci

licet corporis domini nostri Jesu christi cui corpori nos obligamur munde seruire. Deinde bis i hebdomada pedes lauare: scilicet per confessionem et satisfactionem. et per bonas affectiones ei placere. Istud est primum ministerium quod promittit quilibet christianus in baptismo deum secum munde custodire. Sed est aduertendum de corpore istius principis: scilicet domini ab illis qui sub specie panis digne debent sumere et custodire ex proprietatibus panis visibilis attendant. Est igitur hostia inscripta vt sic notetur quod omnes debent esse inscripti qui per eucharistiam sunt reficiendi. Illi autem sunt inscripti in quorum cordibus per veram fidem inscriptum est nomen christi vt a christo dicantur christiani. Unde dicit dominus per hieremiam. Scribam legem meam in cordibus eorum. Prima autem lex qua cum deo obligamur est fides. secunda spes: et tertia charitas. Item hostia post literas circulum continet in quo notatur eternitas: que nec principium: nec finem habet. Item hostia latitudinem habet que charitatem figurat que circunquaqz dilatatur Item hostia est tenuis et sicca. per que prenotatur duplex abstinentia tenuitatem ciborum parcitas siccitatem contra humidorum superfluitatem sobrietas. potatores autem huius sint sobrij. Qui igitur pane predicto volunt refici sint inscripti per fidem circulum habentes per eternorum contemplationem dilatati per charitatem. Item hostia est alba: sic et nos contra luxuriam. Item est leuis: sic e nos contra accidiam. Item modica. idest humilis cõtra superbiam. Si autem tales sumus: tunc panem nostrum quotidianum nobis ad vtilitatem nostram dari petimus Alioquin non pro nobis: sed contra nos est. Quoniam dicit Apostolus. j. Corint. xj. Qui manducat indigne iudicium sibi manducat. Item hostia est azima sine fermento contra amaritudinem inuidie que spiritualiter nequitia dicitur. Unde Apostolus. j. ad Corint. xj. Epulemur non in fermento malitie ꝛ nequitie: se in azimis since-

Christiani a xpo dicuntur

titatis et veritatis. Itē frumēticea est. et hoc contra iram. Granum enī frumenti leue est et planum sine asperitate: ita ꝙ propter suam asperitatē vix aliquis eum tāgere audeat. Item hostia est impermixta et vniformis: et hoc contra cupiditatem et auariciā. Itē rotunda contra accidiam. Sicut enī panis naturalis pre ceteris cibis corpus reficit et sustentat: et vinū pre ceteris potibus hominē letificat et inebriat. sic caro xp̄i pre ceteris interiorem hominē reficit et satiat: et sanguis pre ceteris letificat. et sic inebriat vt sobrium reddat. Unde ps. calix meus inebrians ꝙ̄ preclarus est. Item panis est cibus generalis et vinū potus vsualis omnibus et omni tempore. Sic xp̄s se in cibum omnibus fidelibus et omni tempore exhibet pauperibus et diuitibus sine acceptione: propter quod et panis quotidianus dicitur. Itez panis sicut dicunt philosophi precipuē habet virtutem nutriendi cuius signum est: quia eius comestio non parit fastidium comedendi. Sic est panis xp̄i de quo Eccli. xxiiij. Qui edūt me adhuc esuriēt. Itē sicut panis triticeus est cibus adultorum non paruulorum (sicut dicit Apostolus) ita corpus xp̄i est cibus spiritualis eorum qui creuerunt in fide et virtutibus. Deinde queritur quomodo panis potest conuerti in corpus xp̄i. Ecce ratio est nutrix que nutrit puerum. Si nutrix tamen pateretur et lacte careret puer mediam sustineret vel cito deficeret. Si vero in tanta penuria dentur ei feces ad bibendum ille feces per os potate mutantur in sanguinem ad robur mulieris: et in lac ad nutriendum puerum. Et si hoc facit natura in muliere ꝙ̄tomagis virtus suprema naturam in sacramento altaris per os sacerdotis loti: id est christi per verba de ore exeuntia: mutatur panis in carnē: et vinum in sanguinem. Sed de indigne sumentibus potest dici illud Geñ. Fera pessima deuorauit filium meum. ps. Os peccatoris et dolosi super me apertum est. Uinū est sanabile homini sano vel infirmatiuum homini egroto: immo poterit esse causa mortis. Eodem modo corpus

Panis naturalis p̄ ceteris cibis corpus hu manum reficit.

Ratio quare pōt panis cōuerti i corpus xp̄i.

christi anime sane est vita: anime peccatrici est mors. Ite percussi sunt de bethsamitis septuaginta viri famosi et duo milia plebis: eo q vidissent arcam nudam. Et potest dici q non peccarunt videndo quibus non erat prohibitum videre. Uideamus ergo et munde & honeste custodiamus corpus principis. id est xpi. Secundum ministeriuz quod promisimus est vigilare in bonis operibus quando alij dormiunt in peccatis sicut scriptum est. Uigilate quia nescitisqua hora filius hominis veniet. Et Paulus dicit ad ephe. Surge qui dormis & exurge a mortuis & illuminabit te christus. Unde charissimi debetis scire q viatores aliqui surgunt ad primum gallicanum. aliqui ad secundum: et aliqui ad tertium: et aliqui ad aurorам quando pulli clamant et dicunt. Non est amplius dormiendum. Ecce pulli clamant surgamus. Et sic primi galli fuerunt prophete qui surrexerunt vt christum in carne viderent & non viderunt. Secundi galli sunt apostoli et euangeliste qui xpm viderũt. Tertij galli sunt predicatores & alij qui verbũ dei predicant. Isti sunt pulli qui clamant & dicũt. Surgite vigilate sicut dño pmisistis in bonis opibus dormite quãdo alij vigilãt: hoc est a peccatis cessate quãdo alij in malis operibus vigilant: sicut latrones: fures: & luxuriosi vigilate in estate. i. cum vita nostra fuerit in corpore & puideatis omnia necessaria p animabus vestris & cũ hyems mortis aduenerit poteritis cum dño feliciter requiescere. Tertiũ ministeriũ est gustare bonum potum. Potus iste est penitentia siue martyriũ pro dei amore. Unde saluator. Math. Potestis bibere calicem quem ego biburus sum. At illi. Possumus. scz calicem penitẽtie aut martyrij. Fuit bonum tempore suo acetum. i. bonũ erat sanctis in celo qui in hoc mũdo vixerũt: qui penitentã fecerũt carnem suã domabãt & ideo in celo iam regnant. Est bonum vinũ. s. hoc est dictu. bonũ est nobis vt penitentiã agamus per quã poterimus ad eternã gloriam peruenire. Erit bonũ. s. quãdo caro cũ spiritu in

Gallus dormientes excitat

die iudicij resurget et vitam eternam intrabit. Dominus habet vnam tabernam de optimo vino .s. celeste gaudium. et signum pulchrum ante tabernam scilicet crucem: sed quando ita est quod multitudo ementium confluit: tunc tabernarius chare vendit vinum: sed quando cessant emere venientes: tunc oportet quod vendat pro leui precio vel quod retineat omnino sibi. Dominus vero post resurrectionem suam communicauit vinum suum mittendo spiritum sanctum. et tunc confluxerunt euntes cateruatim scilicet per predicationem apostolorum et aliorum sanctorum conuersi sunt ad fidem et tunc tabernarius .i. dominus noster iesus christus chare vendidit vinum suum .i. gloriam paradisi. Nonne petrus qui crucifixus fuerat valde chare emit illud vinum: et paulus: et Laurentius ceterique martyres qui morti tradiderunt corpora sua pro fide christi sudenda: et multiplicanda. Sed modo cessat multitudo ementium: et ideo oportet quod christus pro leui precio vendat gloriam suam vel omnino retinebit sibi. Et ideo gustemus in presenti vita potum penitentie: vt perueniamus ad brauium vite eterne.

Notabile pro cauponibus.

Quartum ministerium est inuitare homines ad conuiuium. Ille inuitabat inimicos etc. Sic quilibet nostrum tenetur inuitare inimicos ad christi vitam eternam Iuxta illud. Non veni vocare iustos sed peccatores. Sic tu debes per bona exempla et bona opera peccatorem instruere deo reconciliari. Sed aliqui peccatores sunt lapides immobiles qui non possunt de leui moueri immo sunt quasi cathenati sicut herodes misit petrum in carcerem: et in ipsa nocte erat petrus dormiens inter duos milites vinctus duabus cathenis: et custodes ante ostium custodiebant carcerem. Actuum xij. Dormitio petri potest figurare dormitionem peccatoris in peccati consuetudine. Duo milites possunt dici mors et diabolus: quia mors insidiatur vite: et diabolus anime: due cathene sunt voluptates carnales et vanitates temporales. Custodes possunt dici spes leuioris venie et presumptio longioris vite et quando diabolus sic tenet peccatorem tunc habet eum in pace. Ideo cum summa custodia laborandum est verbo et opere tales ad conuiuium eternum inuitare. Quintum ministe-

Quilibet christianus tenetur inuitare inimicos ad vitam eternam.

rium est ignē facere sine fumo. Ignis iste est charitas quā quilibet tenetur habere si desiderat vitā eternam obtinere ⁊ hoc sine fumo iracūdie vt aliud non ostendas in ore ꝙ̄ sit in corde. Sicut multi dicunt se aliquos diligere et odium habēt in corde. Ista non est vera charitas.sed est ignis plenus fumo. Uñ opꝫ odiū ex corde expellere. In figura huius dr̄ ſm Pliniū. Est quidā piscis qui transglutu hami partes interiores.s.oia interiora sua foras p os euomit donec hamus exeat ⁊ deinde reducit ad loca sua. Sed sic videtur peccator iram vel odiū siue aliquod peccatum cum incidit tanꝙ̄ hamum transglutire. Eccl'es.ix. Sicut pisces capiuntur hamo ⁊ sicut auis comprehenditur laqueo: sic capiuntur homines tempore malo. Debet ergo tunc per os omnia interiora deijcere donec exeat hamus: odium scꝫ vel peccatū aliud quia omnia interiora reuelanda sunt.s.per confessionē donec perfecte liberetur a peccato ⁊ nūc poterit ignē sine fumo preparare per quē deus erit calefactus scꝫ cōtentus. Sextum ministeriuꝫ est docere homines viam versus terram sanctaꝫ.s.celum sed ad celum oportet per mare transire. Mare dicitur mundus iste propter multas rationes. Primo qꝛ sicut in mari est conflictus ventorum.ita ⁊ in mundo cōflictus est multiplex bellorum. Item sicut in mari est tempestas fluctuū ita ⁊ in mundo inundatio aduersitatum. Iteꝫ sicut in mari est amaritudo aquarum ita ⁊ in mundo amaritudo vitiorum: ⁊ sicut in mari profunditas aquarum ita ⁊ in mūdo profunditas miseriarum. Et sicut in mari beluarum est immanitas.ita ⁊ in mundo principum seueritas. Iteꝫ oportet propter ista pericula ⁊ multa alia pertransire per nauem: tamen solent homines propter quatuor nauem ascendere. Primo propter diluuium. Genesis.ix. sic nos debemus propter diluuiuꝫ vitiorū. vnde Osee.iiij. Maledictum et mendacium et homicidium et furtum ⁊ adulterium inundauerunt ⁊ sanguis sanguinē tetigit: ꝑpter hoc lugebit terra ⁊ infirmabūtur oēs qui habitāt in ea: ⁊

Cōparatio periculorum maris periculis huius sclī

ideo necesse est nobis nauem ascendere bone vite. Secūdo ascendit nauis ad transfretandum. Math. ix. ascendit ie sus et transfretauit. sic et si nos volumus in ciuitatem veni re nō habemus hic manentem ciuitatem ideo necesse est nauē ascendere. Stultus est qui debet mare transire per nauem et non vult nauem ascēdere. Stultus est qui hz tēpus congruum et differt quia a mane vsqz ad vesperam immuta bitur. Stulti autem sunt nautis clamantibus intrare qui tunc differunt. Tertio ascenditur nauis ad mercandum. Prouerbio. sexto. Facta est quasi nauis institoris: et anima sancta et quasi nauis bona que abundat in terris scz que sunt gemitus: suspirium: paupertas: humilitas: charitas que bona venit dominus noster iesus querere i terra nostra Et qn anima nostra sic onerata venit ad portum optime recipitur a domino terre et bonis acceptis onerat illā na- uem bonis patrie scilicet honore et diuitys. Quarto ascen ditur nauis ad piscandum sicut petrus sic debemus ascen dere nauē ad piscandum peccatores de aqua peccatorum attrahendo eos bonis operibus et exemplis. Cauendum tamen nobis est ne nimis ad lucra aliorum intendamus et negligentes nosmetipsos submergamus sicut contingit aliquando piscatoribus. Sed sunt multi non piscatores sed predones qui submersos querunt non vt eos eripiant sed vt vestes querant et quod peius est hoies nauigantes pter spolia mergunt. Isti etiam aliqñ sunt qui nauē dei regendam recipiunt. Unde est notandū q ad saluationem nauis in magna tēpestate, alius nauē exonerat. alius aquā exhaurit: alius anchorā figit. alius velum deponit: alius gubernaculum tenet: alius nauigando vndas suas sepa- rat: et ita nullus est ociosus: sed quilibet de sua salute solli- citus: et sic nauis saluatur et non perit. Ita spiritualiter ad temptationis euasionem debent hec fieri. quia sic saluabi mur a periculo mortis eterne. Sed qui in aliquo istorum negligens fuerit peribit. Unde paulus ad Thimo. j. Qui volunt diuites fieri incidunt in laqueum per tempta

Stultus est qui tēpus congruū differt

Que sunt facienda ad euitādum naufragium

sionem in intertium ꝛ pditionem. Si ergo vis saluari exonera coꝛ tuū diuitijs que suntvalde graue onus. Scdo humilitas anime nauem exhaurit aquam peccati lingue euacuatorie eyciēdo. Juxta illud Hie. Effunde sicut aquā coꝛ tuum. Tertio rupturas obstruit qui em̄ timet nihil negligit. hic obstruit foramina sensuū per que ascēdit moꝛs Iste autem timoꝛ oꝛitur ex consideratione diuine potentie ꝛ iusticia iudicis ex defectu aduocati vel testimonij ꝛ ex multitudine accusantium. Unde Job. ix. Si foꝛtitudo queritur robustus est: si equitas iudicij nemo audet ꝑ me testimonium reddere si iustificare me voluero os meū condemnat me in ꝯscientia que semꝑ loquitᷣ. Quarto spes anchoꝛā iacit. Quinto patiētia velū deponit. Sexto pꝛudentia regit gubernaculū vt recte funē dirigat. Septimo iudicia vndas separat. Nauis est aīa sancta cuiꝰ merces sunt opera charitatis: funes diuina ꝓcepta. Malus patientia velum perseuerantia: anchoꝛa fides: remus gubernaculū charitatis. gubernatoꝛ spiritussanctus: naute ducentes nauem exempla sanctoꝛum. De tali naui scribitur. Pꝛouer. xxxj. Facta est quasi nauis istitoꝛis in qua sunt omnia ista Nauis ista poꝛtat poma. i. opera sancta redolentia coꝛam deo ꝛ hominibus de quibus debes facere exennium ipsi deo. Et sicut poma dantur post pꝛandium in delectationem ꝛ in solatium: ita fructus: ꝛ fruitio bonoꝛum operuꝫ dabitur nobis in celo post hancvitam. In mari. s. in mundo est rupes magna. scilicet coꝛpus humanū ex quatuoꝛ elementis compositum ꝛ in isto coꝛpoꝛe est nidus. s. coꝛ humanum in quo coꝛde auis. s. spiritussanctus per virtutem baptismi residet qui continue habet septem oua. scꝫ septem dona spiritussancti q̄diu auis ista. scilicet spiritus sanctus in coꝛde residet secure transire poteris ad terram sanctam. s. ad vitam eternā. Sed si contingit auē per peccatum extra nidū volare mare. i. mundus dyabolus caro pꝛopꝛia erunt ꝯ ꝛ surgunt tempestates graues quas euadere nō potes ꝛ ideo opꝛꝫte coꝛ tuum bene ꝛ munde pre-

parare ad modū domus materialis: de domo tollit fuli-
go per quā significat amaritudo peccati que tolli dꝫ. Itē
tollendus est puluis .i. amor terrenorū in quo maxime nu-
triunt pullices .i. suꝑbi salientes. Itē mulier mūda domū
purgat ꝛ ꝯgregat pulueres: ꝛ post eijcit ꝑ ostiū ꝛ post areā
mundatā apponit aquā: ꝛ tandē sarmentū: sic volens mū-
dare domū .i. cor ꝯgregat puluerem cogitando oīa mala
que fecit ꝛ oīa bona que omisit: post emittat per plenā cō-
fessionē apponat aquā per lachrimarū effusionē. Ornet do-
mū sarmēto per dignā satisfactionē ꝛ sic in domo bn̄ ꝑpa-
rata libenter hospitat dn̄s. vn̄ videmus ꝙ ex aduentu bo-
ni hospitātis tota domus emundat: sꝫ eo recedēte nō re-
manet de bonis eius in domo nisi fimus iumentorū. Sic
ex aduentu dei per grām sustentat corpus ꝛ aīa sꝫ recedē-
te gr̄a eius nō remanet nisi fimus .i. tpalia: qꝛ quāto plus
amplectitur quis fimum in brachijs: tanto minus hꝫ de
eo nec fortior efficitur: ergo quanto quis plus amat diui-
tias ꝛc. Unde Ecclesiastes. Qui amat diuitias fructū non
accipiet ex eis. Nihil peius ꝙ amare pecuniam: auis que

Amare pecuniā nihil peius.

est inimica est dyabolus qui circuit querens quem deuo-
ret qui die ac nocte nititur spūmsanctum a cordib⁹ nostris
expellere per peccatū. Si velis spūmsanctum tecū habere
fac sicut fecit Guido. Aspergas nidum cū sanguine agni
i. semꝑ debes habere recentē memoriam in corde tuo de
xp̄i passiōe quā ꝑpter te sustinuit: ꝛ sic auis inimica .i. dia-
bolus sine dubio nō audebit ad te appropinquare ꝛ per
ꝯsequens spūssanctus remanebit in te ꝛ poteris secure in
terrā sanctam .i. ad vitā eternā peruenire. Ad quā ꝛc. Itē
oē petm̄ ꝗuis ꝑdestinatione grauissimū nisi desperatio-
nibus baratro subiaceat est remissibile.

Cap. xviij.

Quidā miles erat noīe iulianus qui vtrunqꝫ
parentē nesciens occidit. Cū enī iulian⁹ iste
nobilis: ac iuuenis quadā die venationi in-
sisteret ꝛ quendā ceruum repertum insequē-
retur subito versus eum se vertit atqꝫ dixit:

Tu me insequeris qui patris & matris tue occisor eris. Quod ille audiens vehementer extimuit ne forte sibi contingeret quod a ceruo audierat. Relictis omnibus clam discessit & ad regionem valde remotam peruenit ibiqz cuidam principi adhesit. Ille vero tam strennue vbiqz tam in bello quam in palatio se habuit quod princeps militem eum fecit & quandam castellanam viduam in coniugem ei tradidit & castellum pro dote accepit. Tunc parentes iuliani pro amissione filij nimium dolentes vagabundi vbiqz pergebant & filium suum sollicite querebant. Tandem ad castrum vbi iulianus preerat venerunt quos cum vxor iuliani videbat & iulianus non affuerat quinaz essent inquisisset & illi omnia que filio suo acciderent enarrassent intellexit quod parentes viri sui essent vt pote a viro suo frequenter forte audierat. Ipsos igitur benigne suscepit et pro amore viri sui lectum suum eis dimisit & ipa sibi lectum alibi preparabat. Facto autem mane castellana ad ecclesiam perrexit. Et ecce iulianus mane veniens in thalamum quasi excitaturus vxorem suam intrauit duos pariter dormientes inuenit vxorem cum adultero suspicatus silenter extracto gladio ambos pariter interemit. Exiens autem domum vidit vxorem ab ecclesia redeuntem et admiratus interrogauit quinam essent illi qui in lecto suo dormirent. At illa ait. Parentes vestri sunt qui vos diutissime quesierunt & eos in nostro thalamo collocaui. Quod ille audiens pene exanimis effectus amarissime cepit flere et dicere. Heu miser quid faciam quia dulcissimos parentes meos occidi. Et ecce impletum est verbum cerui. Quod dum vitare volui miserrimus adimpleui. Iam nunc vale dulcissima soror quia decetero non quiescam donec sciam quod deus penitentiam meam acceperit. Cui illa. Absit dulcissime frater vt me deseras & sine me abeas. sed que fui tecum particeps gaudij ero particeps & doloris. Tunc insimul recedentes iuxta quoddam magnum flumen vbi multi periclitaban-

Iulianus putans euadere qd ceruus sibi pdixerat patriã parentesqz reliquit.

Quõ iulianus vtrũqz parentem occidit.

tur quoddam magnum hospitale statuerunt vt ibi peniten-
tiã facerent & omnes qui vellent flumen transire incessan-
ter transueherent: & hospitio vniuersos pauperes recipe-
rent. Post multum tempus media nocte dum iulianus fes-
sus quiesceret & gelu graue esset audiuit vocem lamenta-
biliter clamantem ad iulianum vt se traduceret voce lugu-
bri innocentem. Quod ille audiens concitus surrexit & iam
pre gelu ipm deficientem inuenit & in domum suam por-
tauit & ignem accendit & ipm calefacere studuit: sz calefie-
ri nõ potuit: & ne ibi deficeret timens ipm in lectum suum
portauit & diligenter cooperuit. Post paululum ille qui
sic infirmus & quasi leprosus apparuit splendidus ad celũ
scandit & hoc hospiti suo dixit. Iuliane dominus misit me
ad te mandans tibi q tuam penitentiam acceptauit: & am-
bo post modicum tẽpus in domino requiescetis: sicqz ille
disparuit & iulianus cum vxore sua post modicum plenus
opibus bonis & elemosynis in domino requieuit.

De reuelatõne ad iulia-nũ factã

Moralisatio.

Carissimi. Iste miles iulianus põt dici q-
libet xpianus bonus & p̄latus qui dz de-
bellare viriliter contra dyabolum mun-
dum & carnem: & debet venationi insistere
scilicet deo animas acquiescere. sequi cer-
uum idest xpm. vñ. ps. Sicut ceruus desi-
derat ad fontes aquarum &c. Si vero fideliter prelatus
sequit xpm: audire potes et videre in sacra scriptura q de-
bes parentes tuos occidere. idest propter dei amorem il-
los simpliciter relinquere. Iuxta illud. Qui dimiserit pa-
trem & matrem propter me: centuplum accipiet & vitã eter-
nam possidebit. Miles iste perrexit in regionem longin-
quam. &c. Sic prelatus in regionem longinquam hoc est
longe transire debet a mundo & ab illis que in mũdo sunt
sancte & pure viuendo & seruire principi. s. xpo & cum eo
diuersa bella committere contra diabolum: mundum & et
carnem. Christus cum perceperit sic militem suum trium-

pbare dabit tibi vxorem castellanam.s.gratiam suaz que custodiat castruz cordis tui vt poteris deo p oia placere. Sed sepius contingere videmus q parentes carnales et mundi vanitates talē insequunt ipm ad malū instigando et ponunt in cordis tui lecto te pbare volēdo sicut fecerūt Job: sz resistito fortiter et cū gladio penitētie eas deleas vt dr in figura ioab q Absalō persequēs patrē per capillos suspensus est in quercu: et Joab infixit tres lanceas in corde suo. Quercus ista est concupiscentia. Capilli carnalia desideria. Uulnus transiens est caro moriens. Joab diabolus tres lanceas dum viuit.s.cogitationes:operationes: et cōsuetudines infigit: et in morte tres angustias scilicet iram dei que offendit:carentiaz celi que amisit.penam infernalem quam meruit. Istos parentes debes occidere gladio penitentie:et post hec ad flumina sacre scripture pergere: et ibi domum salutis erigere:scz orationē: ieiunium: et elemosinam pperrare: et sic p consequēs deuz in lecto cordis tui poteris requirere: et ad vitam eternam peruenire. Ad quam etc.

Absalon pseq̄ns patrez p capillos suspēsus est.

¶ De pctō supbie. Cap.xix.

Legitur in gestis romanoruz q erat qdam princeps Romanoruz nomine Pompeius. Hic duxerat filiam cuiusdaz nobilis q̄ Cesar vocabat. Hi duo conuenerunt inter se q totus orbis dominiū suo imperio subiugarent. Accidit q Pompeius mitteret Cesarem ad expugnanduz plagas diuersas:qr iuuenis erat et ipm docuit laborare. Ipse autem tanq̄ principalis ciuitatem Romanā a plagis illis custodiret:pfixit tū sibi terminum redeūdi sub spacio.v. annorū quod si nō faceret iure suo perpetuo priuaret. Cesar autē exercitū collegit: et ad illas partes perrexit inueniens homines bellicosos quos non poterat in prefixo termino superare. Nollens pōpeium offendere q̄ bellum dimittere ex capite pprio alienauit se aliīs.v.annis.quod grauiter portabat. Pompeius interdixit sibi ciuitatem Romanā:ita q nō aude-

Pompeius interdixit ciuitatē romanaz cesari.

ret ad eum vlterius appropinquare. Cesar vero finito bello iter arripuit versus romā: venit p quādā aquā cū exercitu suo: q̄ q̄dē aqua vocabat rubicem: et ibi apparuit ei q̄dā imago magna stās in medio aque: et loquebat ei dicēs. Cesar si venias p pace Romana liceat tibi vsq̧ huc venire: sinautē non presumas intrare. Cui Cesar respondit. Semp militaui et paratus sum omnes labores sustinere p honore et cōmodo ciuitatis Romane ampliādo: et semp volo dijs meis testibus quos adoro. His dictis ymago disparuit. Post hoc statim Cesar pcusso dextrario flumen transiuit: sed cū pertransito flumine stetisset ex alia parte mox ait. Hic pace temerata: q2 iura relinquo. et ab illo die non cessauit Pompeium persequi et inq̄tum potuit destruere nitebatur.

Respōsio cesaris ad imaginē quā viderat.

Moralisatio.

Charissimi. Per hunc senē Pompeium intelligitur de⁹ creator oīm qui semper fuit ab initio et erit sine fine. Per Cesarem intelligo Adam qui fuit princeps oim ho im. cuius filiam .i. animam deo desponsauit in fide. Osee. ij. Desponsabo te mihi in fide. Deus igitur volens probare Adam posuit eum in paradiso vt operaret et custodiret illud: qui statim de statu suo superbiens volens sue vxori placere et diabolo acquiescere vnicum preceptum quod deus ei dederat violauit: ppter quod deus eum expulit: non solum de paradiso: sed etiam de celesti imperio. Adam tñ sperans se posse recuperare qd̄ perdiderat ad hoc postea inq̄tum potuit laborauit: sed vere attingere non valebat vsq̧ ad aduentum dñi nostri Jesu christi imaginis nostre q̄ apparuit baptisatus in aquis iordanis. Dñs xp̄o et saluator noster dixit oībus nobis ad celum tendere volentibus. Joh. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto etc. Multi autem cum veniunt ad hanc aquam promittunt coram testibus deo seruire et peccata vitare. viriliter contra diabolum pugnare: sed heu proch dolor et timeo timendum

est de multis q cum fecerunt vota sua obliuiscuntur et precepta contemnunt sicut Absalon.ii. Reg. postq fuerat reconsiliatus patri suo Dauid occiderat fratrem suum. Uidens q populus pronus erat ad constituendum eu regem dixit patri suo. Uadam et reddam vota mea dno que voui domino in ebron. Et dixit ei pater su. Uade in pace. Perrexitq in ebron: et populus constituit eu rege. Ab illo vsq in diem mortis non cessauit psequi patrem suum: sed Cesar et Absalon interfecti sunt a seruis suis. Eodem modo mali xpiani non desistunt deum patre perseq p mala opa eor: ideo tradent ministris gehenarum quos timebant et colebant. Sed attendite postq Absalon occiderat fratre suum fuit exaltatus: et Cesar postq fregerat preceptum Pompei: sed Joab faciens pacem inter ipsum et patrem reduxit eum: sed videns honorem suum impugnauit patrem et colliges sibi gente constituit se rege: sz in bello suspendit seipm per crines. Et Joab qui fecerat pacem inter ipsum: et patrem infixit tres lanceas in cor eius. Iste Absalon signat peccante mortaliter qui occidit fratrem suum .i. animam suam. Christus aute fecit pacem: sed nulli reconsiliati accipiunt bellum contra deum. Et tunc venit xps qui pace fecerat et figit tres lanceas in cor peccatoris. Prima est separatio a deo. Secunda est maledictio Tertia est ignis eternus.

Absalo fuit interfectus a seruis suis.

De miseria et tribulatioe. Cap.xx.

Conradus regnauit in cuius impio erat qdam comes noie Leopoldus qui iraz regis metues cum vxore sua in silua fugies in quodam tugurio latitabat. In qua silua nemorata dum Cesar conrad venaret nocte supueniete in eode tugurio ipm oportuit hospitari. Cui hospita pgnas vicina existens ptui decenter vt potuit strauit et necessaria ministrauit. Eade nocte mulier filium peperit. et cesar voce audiuit dicentem. accipe: accipe. accipe. Expergefactus ipse a somno totusq timidus et tremefactus. ait intra se, Quid signat ista vox

accipe.accipe.accipe. Quid debes accipere: cogitabat. et
statim obdormiuit. Et ecce secunda vice audiuit vocez di
centez ad ipm.redde: redde: redde. Cesar expergefactus
a somno cõtristatus est valde: ⁊ ait intra se. Quid est hoc?
Prio audiui: accipe: accipe: accipe: ⁊ nihil accepi. Mo
do dicit: redde: redde: redde. Quid debeo reddere ex quo
nihil accepi. Cesar iterum incepit dormire: ⁊ ecce tertia
vice audiuit vocẽ dicentẽ sibi. Fuge: fuge: fuge: quoniam
hic puer primogenitus gener tuus erit. Cesar vero cũ ta
lia audisset cõmota sunt omnia viscera eius. Mane vero
surgẽs duos armigeros suos secum secretarios ad se vo
cauit dicens. Ite paruulum illũ de manibus matris vio
lenter auferte: ⁊ ipm per medium scindentes cor ei⁹ mihi
afferte. Contriti euntes de gremio matris puerum rapue
runt, quem vidẽtes elegantissime forme misericordia mo
ti ipsum super quandã arboris supficiem ne a feris deuo
raretur reposuerũt, ⁊ leporem scindentes cor eius cesari
obtulerunt. Eodẽ die dum qdã dux iter transiret: ⁊ pue
rũ vagientẽ audiret ipm i gremio suo priuatim nullo sciẽ
te accepit. Et dũ filiũ non haberet vxori attulit ⁊ eum nu
triri fecit a se: ⁊ vxore sua genitum fingẽs Henricum vo
cauit. Cũ puer iam creuisset erat corpore pulcher nimis:
ore facundus ⁊ oibus gratiosus. Quẽ cũ tam decorum
⁊ prudẽtẽ vidit Cesar a pãtre petiit: ⁊ in curia sua mane
re fecit. Sed cum videret puerũ omnib⁹ gratiosum: ⁊ ab
omnib⁹ cõmendari dubitare cepit ne post se regnaret: et
ne iste sit quẽ occidi mãdauerat: volẽs igit̃ esse securus li
teras manibus suis scriptas vxori dirigit in hunc modũ
Inquãtũ tibi chara vita tua mox vt istas literas re
ceperis puerũ hũc necabis. Dũ vero pergẽs in quadam
ecclesia hospitatus fuisset ⁊ sup bãcum quiesceret: ⁊ bursa
in qua erat litera dependeret: sacerdos curiositate duct⁹
bursam aperuit: ⁊ legẽs scelus abhorruit: ⁊ radẽs subtili
ter vbi dicebat puerum hũc necabis scripsit. Filiam no
strã in vxorẽ ipsi dabis. Cũq3 regina istas literas legisset

De sõnio cõradi iperatoris.

De astutia sacerdotis i corrigẽdis lrĩs cõradi iperatoris.

et regis sigillo munitas videret de manu imperatoris scriptas esseqꝫ cognosceret: cōuocatis principibus nuptias celebrauit. et suā filiam eidem in vxorē dedit. que nuptie aquisgrani celebrate sunt. Dū aūt Cesari conrado narraretur ꝙ solēniter nuptie filie sue essent celebrate ille obstupuit. et cum a duobus armigeris et duce: et sacerdote veritatem comperisset ordinationi dei resistendum non esse vidit. et ideo pro puero mittens eum esse suum generum approbauit: et post in imperio regnare instituit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste impator est deꝰ pr̄ q̄ ꝑpter pctm̄ primi parētis iratus erat. et cū a paradiso expulit qui fugiebat in siluam huiꝰ mūdi: sꝫ deus volens venari circa animas misit filiū suū in siluam huiꝰ mūdi quando carnē assumpsit de virgine gloriosa et in nocte natus. Rex qui audiuit vocē dicētē sibi accipe: accipe: accipe. potest dici quilibet hō qui deberet esse rex suppsitus ad seipsum regendum q̄ntum ad salutē corporis et anime sue. Unde cuilibet nostrum dictum est accipe etc. Per primum debemus intelligere primo ꝙ accepisti animam ad dei similitudinem creatam. Per scḋm accipe corpus cum quinqꝫ sensibꝰ et omnia quatuor elemēta parata tibi administrādū. Per tertiuꝫ accipe ꝙ si fideliter deo ministraueris vitam eternā accipies. Charissimi attēdite diligenter ad hec tria accipe. Unde celum dicet tibi que est prima vox. Ministro tibi luceꝫ ꝑ diē vt vigiles: tenebras ꝑ noctē vt pauses: alterno tibi tēpora vt varietates tollat. Terra dicet. te porto: te nutrio: te pane conforto: et te vino letifico. diuersis aīalibus mensam tuam repleo. Aqua tibi dicet potum tibi prebeo: sordes tuas lauo. et diuersa genera piscium ad vsum tuum ministro. Aer dicet. Uitalem flatum tibi prebeo: et omne genus auium tibi mitto ad tuum obsequium. Uox admonentis est mundus cum dicit. Uide homo quomodo amaui te. qui propter te fecit me. seruio tibi et factus sum propter te vt inseruias illi

De expositione vocuꝫ q̄s cōradꝰ i lecto racens audiuit.

qui fecit te et me propter te. Accipe benignitatē. redde charitatem. Uox cōminantis est cum dicit ignis. A me comburreris. Aqua a me submergeris. Terra a me absorberis Infernus a me deglutieris. Secunda vox quam imperator audiuit tribus vicibus fuit redde redde etc. Quid reddere debes. Primo certe deo animam mundam quam deus ad suam similitudinē creauit: et per eius passionē redemit. Per secundum redde. Quid debes reddere? Certe diuina precepta seruando decimas oblationes et totū corpus in eius seruitio volūtarie offerendo vt possis dicere cum Psal. Reddā tibi vota q̄ distinxerūt labia mea. Per tertium redde: intelligas quod deo debes reddere totum corpus tuum vt eum diligas toto corde: tota anima: tota mēte vt sis paratus pro eius amore omnia patienter tolerare. Secundum est. diligas primū tuū sicut teipsum. Tertia vox. fuge etc. Per primum fuge debes intelligere quod fugere debes diabolū per opa misericordie et humilitatis. mūdum per paupertatē. carnē per ieiunium et castitatē. Per secundum fuge intelligas vt inquantum poteris vitabis pctā: et propriam voluntatē: et mūdi vanitatē: et consortium malorum. Per tertiū fuge: intelligas quod fugere debes infernū et eius penā per cōtrictionē: et cōfessionem: et satisfactionē: quia puer natus est nobis cuius imperiū super humerū eius. Puerū istū iesum xp̄m multi persequunt: et ipm ꝯtum in eis est cum vitijs et concupiscētijs occidunt. Sed duo armigeri. s. potētia diuina et sua gr̄a a cordibus taliū puerum iesum rapiunt. quia puer iesus nō libēter quiescit nisi in loco mundo. Puer iesus ponitur i arbore. s. in ecclesia vbi dux bonus prelatus eū inueniet per opa meritoria: et nutrit munde. sed homo miser nō timēs deum accipit eū in altari: et tūc poterit de eo dici quod dr in Gen. de Joseph. Fera pessima deuorauit filiū meum. i. xp̄m. Si vis ergo tute procedere occide leporē. i. carnem tuā. i. carnales affectiones per orationes: et ieiuniū: et elemosinam: et sic extrahe cor tuum vt puer Jesus possit saluari et tecum manere et filiā tuam

i.aiam desponsare. Sz sepius ɔtingit φ homo recidiuat. ⁊ lr̃as scribit manu ꝓpria ⁊c. Lr̃e iste sunt cogitatiões male ⁊ peruerse ad perpetrandũ mala per que puer ille oĩno a te extinguit: ⁊ qm̃ scribit vxori.i.carni appetẽdo gulam ⁊ luxuriá. sz sacerdos discretus.i.ɔfessor atqȝ ꝓdicator dz aperire sacrá scripturá per stillũ iratũ.i.mala opa mutare ꝑ penitentiá. ⁊ tũc puer Jesus sine dubio aiam tuá despõsabit. Ad quá desponsationẽ principes erũt vocati.i.virtutes cardinales. ⁊ poteris cũ christo regnare.

¶ De dolo ⁊ ɔspiratione: ⁊ cautela ipsis contraria. Capitulum.xxi.

Iustinus refert φ ciues lacedemonie simul ɔspirauerũt ɔ̃ regẽ suũ ⁊ ꝑualentes ɔ̃ eum de ciuitate sua eũ indigne expulerũt ⁊ a toto regno. Accidit tũc tpis qr rex ꝑsaꝝ eandẽ moliebat̃ destruere ciuitatẽ: cũ magno exercitu ciuitatẽ obsedit. Rex aũt expulsus ciuitatẽ suam ɔ̃uis ingratá nõ potuit nõ amare. sz misertus est eius. Cũ aũt explorasset ⁊ didicisset machinationẽ regis persaꝝ ɔ̃ ciuitatẽ suá lacedemoniá: cogitauit qũo posset latenter ⁊ prudẽter totá machinationẽ intimare ciuitati ꝓdicte. Acceptis tabulis scripsit in eis totá machinationem ⁊ vna cũ hoc informationẽ spãlem qũo possent resistere ⁊ ciuitatem ɔ̃ eum defendere. ⁊ cũ totũ scripsisset qđ voluisset superliniuit scripturá suá cera. ⁊ accepto nũcio fide digno direxit eas ad magnates ciuitatis: sed tabulis receptis: ⁊ diligenter inspectis nulla litera apparebat: sz tantummodo cera plana. Questio inter omnes satrapas facta est de tabulis in communi vtvnusquisqȝ diceret imaginationẽ suam quid esset de tabulis faciendum: sed non est inuentus qui eorum potuit aperire intellectum. Accidit autem φ soror predicti regis audita perplexitate istarum literarũ petijt a magistratu vt posset eas videre: qbus diligẽter ĩspectis cepit caliditate feminea ꝑaꝝ de cera ꝺ tabulis eleuare. apparuitqȝ statĩ lr̃a. Cũqȝ plus de cera eleuassȝ plꝰ

Lacedemonii regẽ suũ expulerũt a rgno suo.

de lra apparebat. sicqz tota cera de lra eleuata legi poterat quicquid ibi erat scriptũ. Satrape hoc vidētes gauisi sunt valde consilium literarũ fecerunt: et ciuitatez fortiter defendebant: et ab omni obsidione liberabant.

Moralisatio.

Charissimi. Per istum regem deuz omnipotentē itelligo qui expulsus fuit de ciuitate sua. i. societate humana quādo primi parentes nostri conspirauerũt in paradiso et ei⁹ precepta transgressi sunt tāqz qui dicerent. Nolumus hūc regnare super nos. Hoc aũt non obstante rex dñs noster Jesus xp̃s ciuitatem predictam. s. totum genus humanum nullo modo potuit non amare. Nam dilexit nos cum inimici sui essemus. quia sicut dicit Apl's Ad Ro. Cũ inimici essemus recōsiliati sumus deo per mortē filij ei⁹. Rex iste dñs noster iesus xp̃s perpēdens qꝫ diabolus qui est rex super oēs filios superbie omnes quasi infinitis machinationibus moliret destruere accepit tabulas de quibus ad literaz dicit. Exod. xxxij. tabulas videlicet Moysi: scripsitqz in eis informationem sufficientē contra demonē et machinationē eius. Sicqz per nunciũ fidelē: scilicet Moysen ciuitati humani generis destinauit. Sed scriptura ista fuit sic sublimata quadam cera. i. cerimonijs quibusdā ita qꝫ moralia legis non poterunt plane et aperte legi ab vnoquoqz tempore legis scripte non bene intellecte fuerunt questiones multe: sunt veteres super intellectu istarũ tabularũ. Sed certe nũqz aliquis inuētus fuit qui istarũ tabularũ intellectum aperire potuit donec vna puella soror regis veniret valde prudēs ac de nobili genere pducta. domicella ista erat beata virgo Maria mater dei et hominis. s. benedicta et sanctificata soror etiā regis xp̃i. nā cum ipsa esset filia regis dauid ſm carnem ipsa etiā est filia dei spiritualiter loquendo. Juxta illud. Huic erat soror nomine maria. Hec itaqz. s. virgo maria tabularũ leges antique aperuit intellectũ. Sed quomodo? Certe delēdo cerā. Scitis eñ

Qualiter deo recōsiliati esse debemus.

ꝙ veniente lumine recedit vmbra: ⁊ igne calefaciente de⸗fluit cera: modo ille cerimonie fuerunt quasi vmbra. xp̄s autem deus fuit ignis ⁊ Maria mater eius illuminatrix in die purificationis sue sponte ⁊ humiliter subiecit se cerimonijs legis licet non indigeret vt filium suum ignem diuinum in templum presentaret. Necesse ergo est ⁊ fuit vmbra recedere ⁊ ceram ipsam defluere ⁊ auferri. Un̄ ps. Sicut fluit cera auferentur: supercecidit ignis ⁊ non viderūt solem. Et quia in die purificationis sue cerimonijs abstulit ⁊ sic legez impleuit ⁊ nos a seruitute diaboli per natiuitatem filij sui liberauit ⁊ ad vitam eternam dedu⸗xit. Ad quam nos perducat ⁊c.

¶ Timor mundanus. Cap. xxij.

Narrat Augustinus ꝙ quādo egyptij olim volebant deificare ysidem ⁊ serapē isto modo processerunt. Primo per legē statuerūt ꝙ quicū ꝙ eos diceret esse homines vel aliquis de eorū genealogia narraret caput plecteretur. Statuerunt duas imagines. Secundo vt lex predicta nullū lateret in omni tēplo vbi eorum imagines colebātur iuxta eos imponebatur vnum paruum ydolū habēs digitū suū labijs applicatū vt per hoc faceret signum silētij ingredientibus ista templa. ⁊ sic veritas ab omnibus taceretur.

¶ Applicatio.

Charissimi, reuera hoies mūdani ista faciūt tenebrosi oppͥssores veritatis similiter sorores ecclesiastici status qui volunt deificare ⁊ glorificare semetipsos vel alios cōsimiles ponūt statim quoddā ydolū corā oculis p̄latorū faciētes signū silētij ita vez ꝙ nullus audeat eos arguere nec de eorū factis exprimere veritatē sed magis eorū errores dissimulare vel potius manifestare: vt sic ꝑpter defectū cōtradictionis videātur apud populū esse iusti. Et certe istud ydolū est timor mūdanus ꝑpter quē nullus audet dicere veritatē nec mori ꝑpter veritatē nec nimiā persecutionē sustinere, immo ꝑpter istud

De hypocrisi

ydolum illi quorũ principaliter interest p suo grege mo-rissunt ita timidi sicut lepores: immo qđ peius est ipi fiũt aliis ydolũ silẽtij qz si ipi nõ essent alij defenderẽt veritatẽ & deũ q est veritas pre oculis haberẽt in oibus operib⁹.

¶ De spirituali medicina. Cap. xxiij.

Antiq̃us corpora ĩperatorũ cõburebãtur p⁹ mortem.

Beatus Augustinus refert q mos antiquit⁹ erat q corpora imperatorũ post mortẽ eorũ cõburerentur & cineres in eminẽtiori loco collocarent. Cõtingit aũt q quidã moriebatur cuius cor nõ poterat comburi. Multis autẽ super hoc mirãtibus oẽs rhetores & sapientes illius puincie citauerunt: & ab eis causam inquirentibus tãdem dixerunt q imperator fuit intoxicatus et propter latens venenũ accendi non poterat cor eius: tunc illi extrahentes cor de igne apposuerunt tyriacam sicqz venenum fugauerunt: & cum iterum cor in ignẽ poneretur mox in cineres est redactum.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Sic spiritualiter de hoibus veneno pcti mortalis intoxicatis impossibile est vt eorũ corda igne spũsscti accendant nisi per tyriacam i. per cõfessionẽ & contrictionẽ prius pcti macula deleat.

¶ De suggestione diaboli per tẽporalia. Ca. xxiiij.

Decan tela cu iusdã diuitis

De quodam mago narratur qui habuit quendã ortum pulcherrimũ in quo erãt tot flores redolentes tot fructus suaues tot diuitie & delitie q valde delectabile fuit ibi esse. Hũc locum nullis volebat ostẽdere nisi fatuis & inimicis suis. Et cũ essent introducti viderũt tot & tãta gaudia q mirabãtur. instãter querebãt vt in illo possent manere. Ille vero nulli cõsentiebat nisi qui hereditatẽ ei concederet. Fatui vero credebãt q esset paradisus: in quo semper deberent permanere hereditatem illorum concesserunt. magus vero nocte surgebat et eos dormientes inueniebat & occidebat: et sic per ortum suum quasi infinita mala perpetrauit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste magus cum orto suo est mūdus iste cū diuitijs suis et glīa sua. Magus dr qr p incātationes suas multos seducit sicut isti ioculatores faciūt. Talis ponit scutellā ꝛ nihil ponit intus interim fabulat ꝛ trufat ꝛ ludificat circunstantes: postea querit quid ē ibi ꝛ apparēt denarij: distribuit ꝛ dat circunstātibus accipiūt gratāter ꝛ cū clauserint manus credētes se hre denariū postea aperiētes manus nihil inueniūt. Sic mundus iste multos decipit incautos ꝛ illudit ꝛ sic est de multis ꝙdiu nihil est de re sub scutella vl' disco: hoc est ꝙ diu nihil hꝫ nisi ea tm̄ q̄ victui sunt necessaria modicū curat de mūdo: qd̄ vidēs mūdus volēs eos decipere eleuat patellā ꝛ ostēdit qd̄ latet. i. modicū eleuat personā ꝛ exaltat supra vite necessaria vt ad eccl'iam vel prebendā: ꝛ tūc incipit ostēdere diuitias ꝛ delitias: statim miser hō appetit ꝛ cōcupiscit ea que sunt cōtra salutē aīe sue ꝛ dātur ei multa ꝛ credit ille ditari: ꝛ in optimo statu esse: sed si aperiat manus eius nihil in fine inueniet: teste ps. Nihil inuenerunt omnes viri diuitiarū in manibus suis. Studeamus ergo mundum istum spernere si desideramus ad vitam eternam peruenire. Ad quā nos perducat. ꝛc.

Mundus iste decipit multos incautos

¶ De beneficiorū obliuione ꝛ ingratitudine. Cap. xxvi.

Quedam domina nobilis patiebatur multas iniurias a quodam tyrāno qui vastabat eius terram. Illa hoc audiens quotidie lachrymas emisit: ꝛ in amaritudine est anima eius posita. Accidit a casu ꝙ venit quidam peregrinus iuxta eam vbi manebat vidensqꝫ eius angustias pietate motus bellum pro ea dedit eo pacto ꝙ si in bello moreretur: baculum eius ꝛ perā priuatim in camera eius custodiret: vt memoriā de eo haberet et sibi grata esset. Illa vero fideliter ei cōcessit. peregrinus bellum attemptans tyrannum deuicit et ipse in bello vsqꝫ ad mortem vulneratus est. Puella cū de morte eius audisset fecit quod promisit baculum et peram in camera sua ante lectū suum pepēdit. Accidit autem ꝙ per

De victoria pegrini ꝯ tyrannū.

regna ꝛ castra fama volabat ꝙ ista nobilis domina oīa regna amissa recuperasset. Hec audientes tres reges ad eaȝ venerunt cum magno apparatu vt eam visitarent ꝛ in vxorem peterent. Illa statim ornauit se ꝛ in occursum illorum ambulabat: eosqȝ satis honorifice recepit ac intra se cogitabat. Forte isti tres reges cameram intrare proponunt erit mihi opprobrium si ante lectum meū inuenerint peregrini peram ꝛ baculum: ꝛ iussit ea amoueri nec vltra ibi comparere. Sic pacti sui oblita ꝛ ingrata reperta est.

¶ Applicatio.

Charissimi. Domina ista est anima hūana. Tyrānus diabolus qui eaȝ priuauit hereditate regni celestis per multa tempora. vnde ipsa multū dolebat nec mirū: quia in inferno diu posita erat donec peregrinus venerat. s. Xp̄us qui de celo descendit in peregrinationem istius mundi. Pera eius caro eius mundissima in qua latuit diuinitas in qua recepit vulnera. Baculus est lignum crucis in quo pependit pro nobis peccatoribꝰ vnde pro anima fecit victoriam feria sexta vt nos liberaret a penis vt ei restituerētur omnia amissa. Petit ergo instanter a te vt pro eius amore peram ꝛ baculum custodias: hoc est recentem memoriam continue de eius passione habeas infra cameraȝ cordis tui. Tres reges sunt diabolus mundus ꝛ caro: qui veniunt ad hominem suggerendo delectando: consentiendo: miser hō non p̄meditans de futuris ornat se cum vitijs ꝛ concupiscentijs ꝛ occurrit ꝙcito ꝯsentit ꝛ sic amouet memoriam xp̄i: ꝛ per ꝯsequens oblitus est dei. Studeamus ergo eius bn̄ficia recolere si volumus ad eternum brauium peruenire.

¶ De humilitate. Cap. xxvj.

Regina quedaȝ nobilis de seruo rustico ꝯcepit filium. Filius post hoc vitiose ꝛ male se habuit in ꝯspectu pricipis patris sui putatiui. Princeps vero a regina diligenter quesiuit an filius suus esset qui tamen per ꝯfessionem regine inueniens non esse filium suū

nolens tñ ꝓpter hoc eã priuari regno: regnũ suũ dedit si bi: sed sic ordinauit ꝙ pannos suos diuersi generis ⁊ co loris faceret: medietatem de vili pãno: ⁊ aliam de ꝓcioso vt qñ vcȝ respiceret a sugbia: ex omni vitio quocũqȝ retra heret: qñ vero nobilẽ pannũ ne oĩno deiiceret: sed per ista discretum se exhiberet. ¶Applicatio.

Charissimi. Spũaliter caro nr̃a ad modũ vxoris carnalia diligẽs vult nos retinere ne ꝓgam⁹ ad terrã ꝓmissiõis quotiens peccatũ mortale com mittimus. Quid ergo est nobis faciendũ? Certe debemus dare carni annulũ obliuiõis vt abstrahat a delectationib⁹ que sunt scd̃m sensum vt sic obliuiscant delectationes car nales. Sed annulũ memorie dȝ aĩa sibi retinere vcȝ in me moria iugiter habeat penas infernales ⁊ nouissimũȝ vite sue vt sic caro obliuiscatur peccare: vñ scriptũ est. Memo rare nouissima tua. ⁊ in eternum non peccabis. Eccl. vij. Tunicã debemus habere qȝ sumus filij rustici: hoc est ter re. Job. xvij. Putredini dixi. pr̃ me⁹ es ⁊c. vñ si a nobis querat qd̃ est hõ? Certe dicemus ꝙ homo est paup ⁊ debi lis aut stult⁹ aut rusticus aut ignobilis ⁊ turpis. Pauper es si indiges potẽtia: rusticus si indiges nobilitate: ⁊ stul tus si sapiẽtia. ꝙ paup sis ꝓbo. Nihil habes de te nisi pec catũ: si eñ reddideris oui lanã: boui calciamenta terre se getes nihil tecũ manebit nisi peccatum. Scd̃o tu es debi lis: qȝ nil boni operis potes de te: vnde homo cõparatur flori qui mane est pulcher ⁊ splendens de sero marcescit. Itẽȝ fumo. psal. Sicut deficit fumus: sic deficient peccato res a facie dei. Item vanitati. ps. Homo vanitati si͞lis fa ctus est. Tertio tu non es sapiens qȝ non cognoscis teip sum. Qũo ergo alia cognoscere potes? Quarto tu non es de magna parentela. sed de qua dicitur. Job. xvij. Putre dini dixi. Pater meus es tu mater mea ⁊ soror mea vermi bus. Quinto tu non es pulcher: quia cito transis ⁊ vana est pulchritudo tua. Ideo vna pars panni est caro vilissi ma: alia pars nobilissima. s. anima que ad imaginem sum

Annu lũ me morie dȝ sem ꝑ reti ner aĩa Quid sit hõ

mi regis condita ⁊ vili corpori infusa est, per quam homo reddit sup celestium soci⁹ ⁊ creaturaꝝ dignissima: ergo si ista duo scđm coꝝ naturā voluerimus obseruare ad regnū eternū poterimus peruenire. Quod nobis concedat.

¶ De iusta remuneratione. Cap. xxvij.

Quidaꝫ imperator erat diues valde ⁊ potens qui vnicaꝫ filiā habebat pulchram oculis oīm gratiosam quaꝫ miro mō dilexit intm̄ ꝙ quinqꝫ milites ei ꝑ sua custodia assignauit. Milites vero isti quasi continue armati incedebant ⁊ certā ꝓbendaꝫ singulis diebus de thesauro regis ꝑ custodia filie accipiebant. Rex vero quēdam senescallū ⁊ canem habebat quos multū dilexit. Canis vero trib⁹ cathenis erat ligatus: q᷑ valde crudelis erat ⁊ quos potuit apphendere occidit. Accidit semel ꝙ cū rex in stratu suo iacuisset terram sanctam visitare proposuit: mane surrexit ⁊ senescallu ad se vocari fecit ⁊ ait ei Terram sanctam visitare volo sub tua custodia filiā meaꝫ vnicam cum militibus dimitto ⁊ canem quem diligo. ꝑcipio tibi sub pena capitis: ꝙ nullū defectum filia mea habeat. Omnia necessaria militibus scđm ꝙ decet ministres Canem vero ꝯtinue in cathena habeas: ⁊ ei non laute administres: sꝫ potius famem sustineat vt sic eius crudelitas atqꝫ ferocitas ānihiletur. Senescallus vero omnia implere fideliter ꝑmisit. Rex vero terrā sanctam adyt. ⁊ senescallus oīa que ꝑmisit ⁊ totum ꝑceptum in ꝯrium egit. Nam caneꝫ de melioꝛib⁹ cibarys semꝑ pauit: nec eū sicut debuit custodiuit: puelle necessaria subtraxit: ⁊ milites ꝓbenda priuauit: intantum ꝙ dispersi ⁊ vagabundi per mundum ibant: puella sine custodia sic relicta ploꝛās ⁊ eiulans ambulabat in aula sua. Canis cum eam solā vidisset tres cathenas fregit cū q̄bus ligatus fuit ⁊ puellā occidit: de cuius moꝛte factus est planctus magnus in ciuitate. Rex vero cum audisset de moꝛte filie sue commota sunt oīa viscera eius: senescallum ad se vocari fecit ⁊ cur filiam sine custo

Ferocitas ac crudelitas fame coꝛripitur

dia dimisit et milites sine prebenda: et canem contra precepto eius pauit. Ille vero obmutuit nec aliquid pro eius excusatione allegauit. Rex vero tortoribus precepit vt ligatis pedibus et manibus eum in fornacem proicerent ardentem. Omnes regem laudabant quod tale dedit iudicium.

Moralisatio.

Charissimi. Imperator iste est dominus noster iesus christus filia tam pulchra est anima ad dei similitudinem creata. pro cuius custodia. v. milites. i. quinque sensus ordinauit vt continue bonis operibus essent armati et prebendam gratie dei reciperent. Canis vero est caro misera que die ac nocte nititur perturbare spiritum et animam occidere. Unde de necessitate requiritur quod tribus cathenis sit caro continue ligata. s. per timorem dei: per eius amorem et pudorem peccandi. Propter timorem quia deus est iustus et iuste peccatorem iudicat ad penam perpetuam. hec est cathena prima cum qua caro misera ligetur ne deum offendat et salutem propriam perdat. Secunda cathena est amor dei quia homo tenetur ipsum super omnia diligere etiam plusquam seipsum: propter eius amorem teipsum debes refrenare a vitijs et concupiscentijs cauere. Et quare debes ipsum intantum diligere. Certe quia te creauit: te plasmauit: te ad similitudinem suam fecit: te redemit et vitam eternam dabit. Tertia cathena est pudor hominis peccare in conspectu dei: quia omnia videt etiam minimam cogitationem quam in corde habes: propter ista tria habet homo seipsum cohibere nullo modo deum per peccatum offendere. Senescallus est homo cui tradidit animam cum quinque sensibus et canem: sic dedit ad regendum vt pro eis respondeat quando noster iesus christus ad iudicium veniet. Sed miser homo qui non diligit deum cathenas frangit quia postponit dei timorem: non curat cogitare quod iusto iudicio hominem eternaliter damnat: postponit dei amorem non curat pensare quanta iudicia amoris ei ostendit: quod eum de nihilo plasmauit: ad eius similitudinem fecit: eum sua imagine diuina decorauit: pro eo se humiliauit: natus

Quid intelligatur per cathenas.

ram nostram assumpsit pprio sanguine eum redemit nec pudorem peccandi coram domino deo suo habuit. Omnia in contrarium perpetrat et animam suam occidit. ideo cum venerit dies iudicij tunc operabit peccator et non poterit ad obiectum respondere. Tunc deus tradet eum tortoribus infernalibus sicut ipse testatur. Mat. xv. Ite maledicti in ignem eternum. Studeamus ergo ante omnia nos a peccato custodire si desideramus ad eternam vitam peruenire.

¶ De execrabili dolo vetule x. Cap. xxviij.

Imperatrix quedã erat i cuius imperio erat q̃dam miles qui nobilem vxorem et castam atq; decorem habebat. Contingit q̄ miles ad peregrinãdũ perrexit: sed prius vxori dixerat. Nullum custodem vltra te dimitto; q2 satis credo q̄ nõ indiges. Parato comitatu abijt: vxor vero caste viuendo donii remansit. Accidit semel q̄ precibus compulsa cuiusdam suevicine epulandi causa domum eius ingrederetur quo peracto ad ppria remeauit: quam quidam iuuenis aspectam acri amore cupit amare: et plures nuncios ad eam direxit cupiens ab illa quantum ardebat amari. Quibus contemptis eũ penitus spreuit. Ille vero se omnino contemptum videns adeo dolens efficitur q̄ infirmabat: sepe tamen illuc ibat sed nihil eualuit eo q̄ domina per omnia eum spreuit. Accidit quadam die q̄ iuuenis ad ecclesiam perrexit dolens ac tristia obuiam ei habuit quandam vetulam in proposito sanctam reputatam: que cum iuuenem tristem vidisset causam tante tristitie ab eo quesiuit. At ille. Quid prodest mihi tibi narrare. At illa. Oportet q2 vulnus tuum detegas si operam medicantis expectas. Ideo ostende mihi causam tanti doloris cum dei adiutorio te curabo. Iuuenis cum hoc audisset respondit ei quomodo dominã dilexit. ait vetula. Perge cito ad domum tuam q2 infra breue tempus te curabo. His dictis iuuenis ad domum perrexit: et vetula ad propria remeauit. Vetula ista quandam

caniculam habebat quam duobus diebus ieiunare coe-
git: et die tertia panem sinapi confectum canicule ieiunan
ti dedit: quam cum gustasset pre amaritudine oculi eius
lachrymabantur tota die. tunc vetula ad domum domi-
ne perrexit cum canicula quam iuuenis dilexit intantum
statim a domina est honorifice suscepta: eo quod reputaba-
tur sancta. Dum autem adinuicem sederent domina par
uam caniculam lachrymantem respexit: admirabatur mul-
tum et quesiuit causam. Ait vetula. O charissima amica
noli querere quare lachrimatur: quia tantum dolorem habet quod
vix poterit tibi intimari. Domina vero magis ac magis
instabat vt diceret. Cui vetula. hec canicula erat filia mea
casta nimis et decora quam iuuenis quidam vehementer
adamauit: sed adeo casta erat et omnino sperneret illum
amorem: vnde iuuenis tantum dolens pre dolore mortuus est:
pro qua culpa deus conuertit filiam meam in caniculam
sicut tu vides. His dictis incepit vetula flere dicens. Quo
tiens filia mea recolit quod tam pulchra puella erat: et modo
canicula flet et consolari nequit: immo omnes ad fletum
excitat pre nimio dolore. Audiens hec domina intra se co-
gitabat. Heu me similiter quidam iuuenis me diligit et pro
amore meo infirmatur. et totum processum vetule narra-
uit. Vetula hec audiens ait. O charissima domina noli
amorem iuuenis spernere ne forte et tu mutaberis in cani
culam sicut filia mea quod esset damnum intolerabile.
Ait domina vetule. O bona matrona date mihi sanum
consilium vt non sim canicula. Que ait. Cito pro illo iu-
uene mitte et voluntatem suam sine vlteriori dilatione fa
cias. At illa. Rogo sanctitatem tuam vt pergas ad eum
et tecum ducas. scandalum posset esse si alius ad eum acce
deret. Cui vetula. Tibi compatior libenter tibi eum ad-
ducam. Perrexit et iuuenem secum duxit et cum domina
dormiuit. Et sic per vetulam domina adulterium com-
misit.

Decautela vetularum.

Qualiter vetula sua arte induxit dominam castissimum ad meretricandum.

Moralisatio.

Charissimi. Iste miles est xps. vxor casta et decora anima p baptismum lota cui dedit deus liberum arbitrium et sue voluntati tradidit quod ab hoc mundo ad patre ascendat. Mulier ista.s.aia inuitat ad conuiuium quoties inclinat ad carnalem concupiscentia: qz conuiuium hois carnalis est semp in delitijs viuere. statim iuuenis.i.mundi vanitas eam in ctm potest allicit vt ei adhereat. Si vo no consenserit adest vetula.i. diabolus q circuit qres qua deuoret aiam: scz principaliter qtum potest sollitet vt pcto consentiat. Et quo? Certe ostendit sibi caniculā flentē. Canicula est spes longe vite et nimis de dei mia presumere qua multi habent intantu q cito ad pctm iclinant: qz sicut canicula ista ex sinapi lachrymabat: sic spes sepius aiam affligit ne ad veritate attingat intantum q homo pcto cōsentit. Si ergo volumus castitate anime seruare et mudi deceptione precauere fugiamus mundum summopere qz omne qd est in mundo: aut est supbia vite: aut ccupiscetia oculoz: aut cōcupiscentia carnis. et ideo summu remedium est illum delinqre si volumus premium eternum obtinere.

¶ Nota de iudicibus malis. Cap. xxix.

Erat quidam impator qui statuit pro lege q sub pena graui qlibet iudex recte iudicaret et si ctrariu faceret nullo modo miam inueniret. Accidit autem q quidam iudex muneribus corruptus falsum iudiciu dedit. Impator cu hoc audisset seruis suis precepit vt eu excoriarent. et sic factum est. pellem eius in loco vbi iudex sedere deberet posuit ad significandu q ille iudex cogitaret q amplius falsum iudiciu no daret. Rex vo filiu iudicis defuncti iudicē cōstituit dicens ei. Sedebis super pellem patris tui vt iudices populu meum. Si vo aliqs affert tibi donum vt declines a via recta ad pellez patris tui respice ne tibi hoc idem contingat.

Pena iudicu corruptoru.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Impator iste est dñs noster iesus xps q istã legẽ edidit. vñ Deut. Indices & magistratus ↄstitues &c. Ipse vero recte & omni tpe nos iudicat q2 pr noster celestis totũ iudicium filio dedit. Iudex qui male iudicauit: est quilibet homo qui non habet seipsum q̃tum ad vite rectitudinem iudicare qd & q̃tum contra deum deliquit. Si ꝑo aliqd vestrũ sit muneribus .i. malis humoribus corruptus debet excoriari .i. in oibꝰ vitijs suis ꝑ penitẽtiã denudari vt possit dicere verbum illud Job. Pellem pro pelle: & qcqd homo habet dabit pro aia sua. Pellis que ponitur pro memoria in sede est xpi passio quam homo debet habere retentã in sede cordis sui ne contra deum & salutem anime sue delinquat sicut scriptum est. Memorare nouissima tua: & ineternum non peccabis. Xps non tm̃ pellem in sede crucis pro nobis dedit: sed etiam vitam. & ideo si veri filij sumus eum per peccatum offendere non debemus. Et si cõtingit nos labi respiciamus ad crucem q̃tum pro nobis sustinuit vt emendemus cũ operibus misericordie: & ꝑ consequens vitam eternam obtinebimus.

De pctõ & iudicio. Cap.xxx.

Erat qdã rex qui statuit ꝑ lege ꝙ victori de bello redeunti fieret triplex honor & tres molestie. Primꝰ honor ꝙ victori obuiabat populꝰ cum leticia. Scõs ꝙ oẽs captiui currũ eius ligatis manibus & pedibus retro sequebant. Tertiꝰ honor ꝙ indutus tunica iouis sedebat in curru quẽ trahebant quatuor equi albi: & ducebatur vsq3 ad capitolium. Ne cum his honoribus obliuisceretur sui triplicez molestiã oportebat illũ sustinere. Prima est cum eo ponebatur in curru qdaz seruilis conditionis vt daret spes cuilibet q̃tũcũq3 vilis cõditiõis ꝑuenire ad talẽ honorẽ si probitas mereret. Secunda molestia erat ꝙ iste seruus eum colaphisabat ne nimis supbiret & dicebat. Gnotoseauton .i. nosce teipsum & noli supbire de tanto honore: respice post te: hominem

Nullꝰ gliari d3 de sua ꝓsperitate.

te esse memento. Tertia molestia erat q illa die licebat cuilibet dicere in personam triumphantis quicquid vellet.s.omnia opprobria.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste impator est pater celestis: victor de bello dñs noster Jesus xps q̄ ɔtra dyabolum victoriā obtinuit. Uñ in die palmarū triplex honor ei fiebat. Primo q ei obuiauit populus quādo oēs cōtra hierusalē prexerunt cū ramis palmarū ⁊ vestimētis ⁊ pueri clamabant. Osanna filio dauid. Scđs honor q oēs captiui ⁊c. Isti captiui erāt iudei ⁊ pctōres in peccatis ligati q̄ cursum humanitatis ei⁹ ꝓsequebant̄ vidētes signa ⁊ ꝓdigia q̄ faciebat. Terti⁹ honor q victor indu⁹ erat tunica iouis. Tunica ista erat diuinitas humanitati interius cōiuncta quā trahebāt quatuor equi albi.i. quatuor euāgeliste.q̄ de ei⁹ diuinitate ⁊ humanitate loq̄bant̄ Cōtra istos honores triplex molestia fiebat.s.q vn⁹ seruilis ɔditiōis ponebat cū eo:scʒ latro pessim⁹. Scđa molestia erat q serui eū colaphisabāt. Sic iudei xpo fecerūt dicētes. Prophetisa nobis q̄s est qui te percussit. Tertia molestia q omnia opprobria ei dicebant: sic iudei in faciem eius expuerunt ⁊ opprobria dixerunt.

¶ De rigore mortis. Capitulum.xxxj.

Quolibeta phꝫoꝝ post mortē: alexādri magni.

Legit de morte Alexādri cū sepultura ei⁹ fieret aurea plurimi philosophi ad eā conuenerūt de q̄b⁹ vn⁹ dixit. Alexander heri ex auro fecit thesaurū: ⁊ nūc econuerso aurū ex eo fecit thesaurus. Ali⁹ dixit. Heri nō sufficiebat Alexādro totus mūdus: hodie sufficiūt ei tres vel quatuor vlne panni. Ali⁹ dixit. Heri Alexāder populo imperabat. Hodie populus imperat illi. Alius dixit. Heri Alexander potuit a morte multos liberare: hodie ipse iacula mortis nō potuit vitare. ali⁹ dixit. Heri terrā ꝑmebat: hodie ab ea ꝑmitur. Ali⁹ dixit. Heri Alexādrū oēs timebāt: hodie eū vilē oēs reputāt. Alius dixit. Heri Alexāder mltos amicos habuit: hodie nullū.

Alius dixit. Heri Alexander duxit exercitum: hodie ab illis ducitur sepulture.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste Alexander potest dici quilibet diues istius mundi q laborauit totaliter in mũdanis. Aliqui magis laborant qñ moriuntur circa funeralia sua cum magna pompa ꝙ circa animam que iacet in penis. Philosophi adducti sunt doctores ac sacre scripture expositores qui dicunt diuites hui⁹ mũdi ex auro mundano. Modo diues huius mundi facit thesaurum hoc est dictu. homo tenetur de bonis mundanis impleri.i. bonis virtutibus sicut est dare elemosinaꝫ vestire nudum ꝛc. Et sic facit de eo ꝙ tum ad animam in celo thesaurũ. Iteꝫ dicunt. Non sufficit auaro mundus. qꝛ ꝙto plus habet tanto plus cupit habere. ꝛ hoc est fatuitas: qꝛ mundus deficiet sibi in morte. Sed si de omni labore suo duas vel tres vlnas vilis pãni obtinuerit multũ est. Itẽ dicunt. Diuites dum viuunt imperant: sed post mortem quilibet pauper ꝛ imperat ꝛ ꝙdiu viuit diues multos potest a morte liberare: ꝛ tamen nullus diues ꝙtuncunqꝫ potens in necessitate iacula mortis euadere potest. Item homo terre dominatur: sed in morte ei dominatur quia totum corpus hominis per terram consumitur: ꝛ ꝙdiu homo viuit timetur sicut scriptum est. Facies hominis facies leonis: sed in morte vilis in omnibus reputatur. Item ꝙdiu viuit amicos habet: sed in morte omnes recedunt ꝛ ipsum solum relinquunt: ꝙdiu homo vixit potuit multos secum acquirere ꝛ ducere: sed in morte ab alijs ducetur. Unde christus dixit Petro. Alius cinget te ꝛ ducet quo tu non vis.

Diuites dũ viuunt iperát.

¶ De inspiratione bona.

Capitulum.xxxij.

Dictũ senece i puerbys.

Refert Seneca qꝫ in corporib⁹ venenosis ꝓpter malitiam veneni ꝛ nimiam frigiditatem nullus vermis nascitur: sed si percussa fuerint fulmine

post paucos dies vermes producunt.

Expositio.

Charissimi. Per corpora venenosa intelligo homines in peccato mortali venenatos: tales pre frigiditate peccati vermen producere non possunt. et ideo percutit eos deus fulmine dum talib9 infudit gratiam quam si peccator recipere voluerit cito converti possit. Et ideo sanum consilium est vt cito per contritionem convertamur ad christum. Quod nobis &c.

De iactantia. Cap. xxxiij.

Refert enim Valerius q homo quidam nomine paletinus flens dixit filio suo & omnibus vicinis suis. Heu heu mihi habeo in orto meo arborem infelicem qua vxor mea prima se suspendit. postmodum secunda: modo tertia. Et ideo dolor est mihi miserabilis. Ait vnus cui nomen Arrius. Miror te de tantis successibus lachrymas emisisse. Da mihi rogo te tres surculos illius arboris: quia intendo inter vicinos dividere vt quilibet arborem habeat ad vxorem suam suspendendam & sic factum est.

Moralisatio.

Charissimi. Hec est sancta crux in qua pependit christus. Hec arbor debet poni in horto hominis dum anima habet lugere memoriam de passione christi. In ista arbore tres vxores suspenduntur. scz superbia vite: cōcupiscentia carnis: & concupiscentia oculorum. homo enim datus mūdo tres vxores ducit. Una est filia carnis q vocat voluptas. Alia filia mundi q vocatur cupiditas. Tertia filia diaboli q vocat supbia: sz cum peccator gr̃a dei adhereat penitētie iste vxores volūtates suas nō habētes se suspēdunt. cupiditas se suspēdit fune elemosine. supbia fune hūilitatis. Voluptas se suspendit fune ieiunij & castitatis. Iste q quesiuit surculos est bon9 xpian9 q toto conamine hoc dz appetere & querere. non tm̄ pro se sz & alijs vicinis. Ille qui flevit est miser homo

Hō datus mū do tres vxores ducit.

q magis diligit carnē: et ea que carnis sunt q̄ ea que sunt spūssancti. Tn̄ sepius talis ad informationem boni viri ad rectam vitam poterit duci: et sic vitaz eternā obtinebit.

¶ De ponderatione vite. Cap. xxxiiij.

Legit de rege Alexādro qui habebat Aristotelez magistrum de cuius doctrina multum profecit et multas veritates ab eo didiscit. Inter cetera a magistro suo quesiuit aliqua sibi et alijs proficua. Ait magister. Fili ausculta diligenter. et si meam doctrinam tenueris ad magnum honorem peruenies. Septem sunt que te docebo. Primū est staterā ne trāsilias. Scōm est ignem cum gladio ne foueas. Tertium est coronam ne carpes. Quartum cor auicule ne comedas. Quintum cuz profectus fueris non redeas. Sextum per viam publicaz ne ambules. Septimum irundinem garrulantē in domo non permittas. Rex in istis septem miro modo studuit et profecit q̄ diu vixit.

Nota septem q̄ Aristoteles docuit alexandrum.

¶ Expositio.

Charissimi. Statera ista est vita humana. Duo impensi sunt ingressus in mundum: et egressus ab eo. ponatur ergo homo in vna pensa. scilicet in paupertate cum qua ingressus est: et in alia paupertate cum qua ingredietur: et inuenit q̄ eque ponderabit sicut pauper. Eccles. v. Sicut egressus est nudus de vtero matris sue: sic reuertitur et nihil aufert secum de labore suo. Itez pone in vna parte statere tempus in quo peccasti: tūc quero sicut christus quesiuit a patre filij infirmantis quando ei accidit. Respondit ei pater. Ab infantia rc. Et ego quero a te quando incepisti peccare. Heu respondebis. Non heri: nec pridie: sed ab infantia. Pone ergo tempus peccati in vna parte et minus ponderabit. Non ergo transilies stateram: sed bene pensa. quomodo. pone ad aliam tempus penitentie: sed nescis quamdiu possis penitere. ideo multiplica opera penitentie vt eque ponderent tuis malefactis sicut dicit zacheus. Si quid aliquem defraudaui reddo quadruplum. Non ergo transilias

Ultra istam staterā hoc est non nimis cupias vltra que sunt necessaria victui. sicut legitur de vulture. Uultur cū cepit predam pbat an totā predam possit secum portare et cum ea volare vel non: si nō diuidit et tm̄ secū portat q̄ possit secum volare: et sic tm̄ habet de preda q̄ sibi sufficit. Eodem modo homo deberet facere. Multi sunt qui diuitias pro preda ponūt vt diuites fiāt nocte dieq̄ laborāt aliena rapiūnt: et cum habuerūt in abscondito ponunt. et per illam detinētur q̄ ad deū volare nō possunt: et hec est magna fatuitas q̄ illis vetuntur que secū portare nō possunt. Diuidatur ergo preda. i. diuitie q̄ sibi necessariū teneat residuum det pauperibus et sic poterit ad deum volare. Scōm est ignem cum gladio ne foueas. i. iracundum cum verbis asperis ne prouoces. Ira em̄ cōparatur igni: quia cum aliquid iracundum defecit. statim inflāmatur. Iste ignis non est fouendus gladio. Gladius vero est lingua hominis que ad modum gladij materialis lata est et acuta ex vtraq̄ parte. ps. Lingua eorū gladius acutus. Est em̄ de iracundo sicut de calce. In calce est calor sopitus: sed supponatur aqua: statim inflāmatur et fumū exire facit. Sic est cum iracūdo in quo est ira sopita cum audierit verba aspera statim et inflāmat et fumū ire et rixe exire pmittit. et ideo ignē nō debemus fodere cum gladio. Tertium est coronā ne carpas. i. leges ciuium ne reprehēdas. Ciuitas in qua sumus est eccl'ia. leges huius ciuitatis sunt doctrine ecclesie quas nullus sapiens debet reprehendere: sed humiliter audire et imitari: sed ista doctrina multos habet reprehensores quod patet ex eo q̄ habet paucos auditores: et ideo nobis est necesse verba dei audire et eius precepta nobiscum firmiter retinere si intēdimus ad eternam patriam venire. Quartū est cor anicale ne comedes. i. nulli aduersitati tēporali tristiciā odium inuidiā in corde tuo habeas. q2 Prouerb. xxv. dicit. Sicut vermes ligno et tinea vestimēto. sic tristicia viri nocet cordi. homo ergo se iūgat deo per bonā vitā et semper habeat in corde

De cautela vulturis.

Tristicia est cordi inimica.

recentem memoriā: et nullū dolorē sentiat immo plus de aduersitate gaudebit. Ibant apl'i gaudētes etc. Quintū est cum pfectus fueris nō redeas .i. cū a statu culpe recesseris nō redeas ad vomitū peccati de ista sapiētis habet. Eccl'. xxi. Fili peccasti non adijcias vltra. Sed timeo qȝ multi sunt ad modū canis. de quibꝰ loquit petrus. Sicut canis reuersus ad vomitū suū: sic peccator q̄ iterat vias suas malas. Itē est de multis sicut de vipera. Uipera em̄ volēs copulare cum lāpreda fugit venenū. tunc vipera in quodam loco venenū euomit: et sic copulat ei: et postea redit ad venenum. Sic multi volētes xp̄o copulari in altari euomūt venenū dū pctā confitent sȝ postea redeūt ad illud. Sextū est p viā publicā ne ambules. Uia publica est via pctōris per quā maior pars trāsit. q2 lata est. Mat. vij. Spaciosa est via q̄ ducit ad perditionē et multi sunt q̄ ambulant per eam. Un̄ notandū est qȝ alique sunt bestie q̄ nūq̄ȝ per viā rectam ambulāt: vt canes fugiāt. Sic debet homo dū est in mūdo et in periculo pp̄ter canes infernales fugere qui eum sequunt sicut dicit. ps. Circūdederunt me canes multi. Fugiendū est de tali via q2 ibi sunt venatores diaboli qui triplici genere venationis vtunt. Tria em̄ sunt genera venationis et oīa sunt dolo plena. Primuȝ genus est q̄ venātur bestias fugitiuas: et isti faciunt foueas vt eas capiant. Fouee iste sunt vsure et tpalia: vt mēdacia falsa iuramēta et deceptiones in quibꝰ cupidi decipiunt. Scōm genus venationis est qui venātur aues. Isti ponūt laqueos qui sunt falsi aduocati et placitores ac iudices q̄ per munera corrumpunt qui faciunt leges vt capiant pauperes. Tertium genus est piscatorum qui ponunt retbia sua ad accipiendū genꝰ humanū. Isti sunt luxuriosi. Mulieres sunt retbia diaboli per que fere de omni statu capiuntur aliqui. Septimū est irundinē garrulantē in domo nō permittas. i. peccatū cordis cōtra quod semper murmurat cōsciencia. Sicut habet de Jona q̄ȝdiu erat in nauis profunditate non poterat esse tranquillitas maris. Eodē modo

Triplex genus venationis.

¶ diu hospitatur pctm̃ in corde hoīs ratione cuius cōsur git tēpestas magna dū cōtra deum murmurat cōscientia nec tranquillitas esse potest donec Jonas in naui ⁊ pecca tum in corde expellat: ⁊ cessabit tēpestas. i. remorsus con sciētie donec pctm̃ in pfundo inferni demergat. Ideo nō sustineamus irundinē. i. peccatum in corde. sed desidere mus vitam eternam obtinere. Ad quā nos perducat. ⁊c.

¶ De pace reformatione ⁊ vindicta eam dissi pantium. Capitulum. xxxv.

Legitur in gestis Romanorum ꝙ talis erat con suetudo ꝙ cum formari deberet aliqua pax in ter magnos inter quos discordia erat ascende bāt montē magnū ⁊ altum ⁊ ducebatur agnus ⁊ in cōsor tium eorum sanguis eius effundebatur in pacis reforma tionem in signum ꝙ quicūqꝫ illorū pacem frāgeret de eo magna vindicta reciperet ⁊ sanguis eius effunderetur.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Magni domini fuerunt deus pater ⁊ homo. De deo dicit ps. Magnitudinis eius non est finis. De ymagine qui ad ymaginē dei factus est. ps. Omnia subiecisti sub pedibus eius. ⁊c. In ter istos magna erat discordia intātum ꝙ quotcunqꝫ mo riebantur ad infernum descēderunt. Postea facta est pax magna inter deum ⁊ homines in cuius pacis reformatio ne ducebatur agnus. i. christus super montem caluarie ybi occidebatur ⁊ effundebatur sanguis eius in signum ꝙ quicunqꝫ eorum pacem dissiparet de eo maxima vindi cta reciperetur ⁊ sanguis eius effunderetur. Ideo si pactū cum deo fregeris grauem vindictam credas te habere si ea que in baptismo promisisti fregisti.

¶ De cursu vite hominis. Caplm. xxxvi.

Legitur de quodam rege qui ante omnia natu ram hominis desiderabat scire. In cuius impe rio erat quidam philosophus sagax valde de

cuius consilio operati sunt multi. Rex cum de eo audisset nuncium ad eum direxit vt sine vlteriori dilatione ad euz veniret. Philosophus cum voluntatem regis intellexisset venit ad regem. Ait ei rex. Magister a te sapiẽtiam & doctrinã volo audire. dic mihi in principio quid est homo? Ait ille. Homo est miser toto tempore vite sue vide principium tuum medium & finem inuenies ꝙ plenus es miserijs. Unde Job. homo natus de muliere. &c. Si respicis principium inuenies te pauperem & impotentem. Si medium inuenies mundum angustiantem & forte animam tuam condẽnantem. Si finem terram te suscipientẽ Et ideo dñe mi rex non habeas memoriam superbiendi. Ait ei. Magister quero a te quatuor questiones quas si bene solueris te ad dignitates & diuitias ꝑmouebo. Prima questio est quid est homo? Secũda cui est similis. Tertia vbi est. Quarta cuz quibus socijs est. Ait phs. Dñe ad primã questionẽ respondeo quãdo queris quid est homo. Dico ꝙ est mancipium mortis: hospes loci: viator transiens. Mancipiũ dicitur q2 manum mortis euadere non potest: q2 mors omnes labores & dies rapit et ẜm ꝙ meruit habebit premiũ vel supplicium. Item homo est hospes loci: quia obliuioni traditur. Itẽ est viator transiẽs siue dormiendo: siue vigilando: siue comedendo: siue bibendo: siue aliud faciendo semper ad mortẽ currit. Ideo debemus per viã nobis ꝓuidere de victualibus. i. de bonis virtutibus. Secunda questio est cui homo sit similis. Dico ꝙ similis est glaciei que ꝓpter calorẽ cito dissoluit̃ Sic homo de terra: & de elementis compaginatis per calorem infirmitatis cito dissoluitur & corrumpitur. Item similis est pomo nouo: qm̃ sicut pomum nouum pendens in arbore cum debet ad crementũ debitum venire: modico tñ verme interius exorto corroditur & subito corruens inutile efficitur. Sic homo in pueritia sua crescẽs subito oritur in eo infirmitas interius & aĩa expellitur & corpus corrumpitur. Uñ ergo superbit homo. Tertia questio est

Quid sit hõ ẜz iob.

Rñsio phi ad q̃stiones alexãdrĩ.

Ubi est homo. Dico q̃ in bello multiplici.s.ɔ̃ mũdũ: dyabolum: ⁊ carnẽ. Quarto cũ q̃bus socijs est homo. Rñdeo cũ septem socijs qui eum ɔtinue molestant qui sunt fames sitis. calor: frigus lassitudo: infirmitas ⁊ mors. Prepara ergo aĩam ɔ̃ dyabolũ mundũ: ⁊ carnem. quoꝝ bella. i. temptationes sunt diuersa. Et diuersimode preparãda est aĩa vt eis resistat. Caro aũt tẽptat nos p luxuriã ⁊ voluptatẽ. Mundus per diuitiaꝝ vanitatẽ. Dyabolus per supbie vilitatẽ. Si ergo caro tẽptat te istã adhibe medicinã: habeas in memoria q̃ caro que te pͦuocat ad pctm̃ vertetur in cineres diem ⁊ tempus ignoro: ⁊ anima pro eius delicto penam eternam sustinebit. Sapien. ij. Extinctus cinis erit corpus nostrum. Et sequitur. Postea erit obliuio ⁊ nemo habebit memoriam operum nostrorum. Et si iste cinis sit in memoria temptationem impediet ne procedat ad actum. Si mundus te temptat per vanitatem adhibe istam medicinam. Considera diligenter ipsius ingratitudinem ⁊ nunq̃ sibi seruiendi habebis voluntatem. Nam ingratus est mundus ⁊ licet per totaꝫ vitam tuã illi fideliter seruias nihil apportare tecum te pmittit nisi peccatuꝫ est eñ de mundo sicut de pdice. Perdix bñs pullos suos sciens venatorem appropinquare nido vt venatoreꝫ retrahat a pullis venit prope venatorem ⁊ fingit se posse non volare quod venator credens esse verum insequitur paulatim. Illa volat ⁊ ipse post illam vadit sperans illaꝫ capere: ⁊ sic semper facit donec elongatus est a pullis: ⁊ sic decipitur venator q̃ nec perdicem nec pullos habet. Sic est de mũdo. Venator qui nido pullorum appropinquat est bonus christianus qui victum ⁊ vestitum. ⁊ alia cum labore acquirere nititur. Sed mundus hominem libenter sustinet. talia applaudit ⁊ simulat ac si sequi vellet ⁊ semper cum honore manere: quod videns homo sepe ab operibꝰ bonis recedit ⁊ mundi vanitatem sequitur ⁊ tunc mũdus illum ab amore dei ⁊ bonis operibus elongat. Deinde mors illuꝫ subtrahit a seculo: ⁊ manet ille miser deceptus

Caute la pdicis vt venatorẽ decipiat.

qz non hz mundum quē sequat nec fructū bonoꝝ operuꝫ a qbus elongat. Ecce quō mūdus suis seruitoribꝰ reddit mercedē. Et hoc est qđ dr Jacobi.ij. Totus mūdus in maligno positus est. Omne qđ est in mūdo: aut est suꝑbia vite ꝛ reliqua. Tertio si te temptauerit dyabolus adhibe istam medicinā: habeas in memoria passionē xp̄i: per quā superbus credit ꝛ non hz potestatē resistendi. Unde apostolus. Induite vos armaturā dei vt possitis stare ꝛc. Unde refert Solinꝰ de mirabilibus mūdi q alexander equū quendam habuit qui vocabatur bucefalus cuius erat cōsuetudo quod quādo erat armatus ꝛ paratus ad bellum nullum sessorem retinebat nisi solum alexandrum. Sed si alius eum ascenderet statim proiecit a se: quando vero nō erat armatus famuli super eum sedere permittebātur. Sic homo armatus christi passione nullum recepit in corde nisi imperatorem deum omnipotentem. Sed si aliqua temptatio dyaboli cor suum ascendere velit statim virtute passionis christi habet potestatem deiciendi eam. Si vero ista careat armatura dei statim pronus erit ad omnes temptationes recipiendas. Studeamus ergo bonis virtutibus armari vt tandem perueniamus ad gloriam dei.

Qualr mundꝰ decipit eum sectātes.

¶ De mentis in celum erectione. Cap. xxxvij.

Refert plinius q aquilla in altum volat ꝛ nidificat cuius pullis insidiatur serpens qui vocatur parnas. Qui videns se non posse appropinquare propter altitudinem trahit ad se ventum ꝛ venenū emittit vt aer infectus per venenum ad pullos deductus occidat. Sed aquilla ista ex instinctu naturali mirabilem adhibet cautelam. Portat enim lapidem qui vocatur achates ꝛ ponit in nido in illa parte que est contra ventum ꝛ iste lapis virtute sua venenum expellit ne ad pullos accedat: ꝛ sic pulli saluantur ne interficiantur.

Achates venena fugat.

¶ Moralizatio.

Charissimi. Per aquillã que est arduivolatus et acuti visus homo intelligit cuiusvita ⁊ desiderium a terrenis debeat eleuari vt dicere possit cũ aplo. phil. iij. Nostra cõuersatio in celis est. In hac altitudine ꝯuersationis debemus pullos. i. opa nostra bona ꝑponere. tunc serpens antiquus. i. dyabolus querit illum occidere per appositionem alicuius peccati mortalis: sed forte propter vite eminentiam propositum suum non potest adimplere. Tuncvadit dyabolus ⁊ temptat illos vento interficere dum laudem humanam sibi cõmendat que sibi sepius veniet: ⁊ si propter appetitum talis laudis faciat bona opera morientur pulli quo ad meritũ. Accipiamus ergo petram. idest christum ⁊ ponamus inter opera nostra ⁊ ventum vane glorie: vt sic opera nostra dirigamꝰ ad deum ⁊ erit nobis retributio magna: qꝛ sicut vobis cõstare debet tres sagittas: dominus iaciet in homines valde acutas. Prima vocationis: secunda disceptationis: tertia diffinitionis Sagitta vocationis quando dicet. Surgite mortui venite ad iudicium. De ista vocatione habet Iob. Omnes qui in monumentis sunt audient vocem filij dei. Et etiam hiero. Siue comedam siue bibam semper videtur in auribus meis sonare. Surgite mortui ⁊c. Sagitta disceptationis quando in iudicio dicetur peccatoribus. Esuriui⁊ non dedistis mihi manducare. Sagitta diffinitionis erit quando iudex dicet. Ite maledicti in ignem eternum.

¶ De cautela delendi peccata. Ca. xxxviij.

Nota vnũ mirabile.

Legitur tpe hẽrici imperatoris secundi ꝙ cũ quedam ciuitas obsessa fuisset ab inimicis suis antequam inimici venirent ad ciuitatem quedã columba in ciuitate descendit circa cuius collum inuente sunt litere quas deferebat talis sententie. Generatio canina venit ⁊ erit gens contentiosa: contra quos per te ⁊ per alios legem tuam defendas.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Per illam columbam quid intelligere possum⁹ nisi spm̄sctm̄ q̇ in specie colūbe descē dit sup xp̄m qui nobis ꝯfert lr̄as cū nr̄a pctā manifestat ⁊ nūciat nobis ꝙ gēs ꝯtentiosa venit ad obsidionē .i. ad obsidendū nos .s. hoies ad pdendū. Et ideo dum lucē habem⁹ ⁊ spūssancti legamus lr̄as .i. peccata nr̄a per ꝯfessionē detegamus vt legē dei seruare possumus ⁊ mortē euadere ne cause per mortē inueniant in ꝯfessione non mundata in districto iudicio. Tu ergo diues filij signum qui sua sapientia nouit diuitias distribuere ⁊ auferre habes. tu potēs ⁊ fortis signū patris qui sua potētia pōt te robustū facere ⁊ infirmitatē deijcere habes peccata: obstat signū spūssancti qui sua clemētia vult peccata nr̄a ad memoriā reuocare nisi aū deus hec signa oñderet hō iudiciū nō recte crederet faciendū. Sicut ipe ait Job. iiij. Nisi signa ⁊ prodigia videritis, non credetis.

¶ De reconsiliatione dei ⁊ hoīs. Cap. xxxix.

Legit in gestis Romanoꝝ ꝙ inter duos fratres tanta erat discordia ꝙ vnus frater oēs terras alteri⁹ destruxit. Audiēs hec Julius impator grauem cōcepit ꝯ fratrem persecutionem. Ille vero imperatoris offensam percipiens venit ad fratrem suum cui tot mala intulit petens misericordiam ab eo rogans insup eum quatinus inter imperatorem ⁊ ipm̄ pacē reformaret. Circūstantes aūt dixerunt eum pacē non meruisse sꝫ grauē penam. Quibus ille sic rn̄dit. Non est diligendus princeps qui in bello est mitis vt agnus: in pace seuerus vt leo. Licet ergo non promereat frater meus erga me misericordiā tn̄ reconciliabo eū si potero: qr iniuria quā mihi intulit satis vindicata est in illis qui misericordiā implorāt. ⁊ sic inter imperatorē offensum ⁊ fratrē suum pacē reformauit.

Quo debemus eē pij erga parentes.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Isti duo fratres sunt filius dei ⁊ hō inter quos est magna discordia qn̄ homo peccato mortali consentit. Et tm̄ tunc persequitur filium

dei fratrem suum q christum in eo est. vult iterum crucifigere. Unde ad Heb. Iterum crucifigentes filium dei. &c. propter que offenditur summus imperator pater celestis. Accedamus ergo ad fratrez nostrum. i. christum: & petamus ab eo misericordiã cũ contrictione cordis & illud pro vindicta sufficiẽti reputabit vt nobis culpam nostram remittat ad pacem inter imperatorem celestem & nos reformabit. Si ergo tu times eius iusticiam fuge ad eius misericordiam: quia maior est eius misericordia quaz nostra miseria. Unde. ps. Misericordia eius super oĩa opera eius.

Timentes iusticiam dei dñt ad suã misericordiã recurrere.

¶ De modo tẽptationis & peritia. Ca. xl.

Legitur vt dicit Macrobius q erat quidam miles qui habuit vxorẽ suam suspectaz q plus alium dilexit q ipsum propter aliqua audita & visa: sepius quesiuit ab vxore si verum esset. Illa simpliciter negauit q nullum alium preter ipm intantum dilexit. Miles dictis eius non acquieuit: sed quendam clericum peritum adiit & cum eo conuenit vt de hoc veritatẽ ei ostẽderet. Qui ait. Hoc non potero tentare nisi dominam viderem: & cum ea confabularem. Et ille. Rogo te cum affectu vt hodie mecum cibum gustes & ego te cum vxore mea collocabo. Clericus autez successit ad domum militis hora prandij venit: iuxta dominaz est collocatus. Finito prãdio clericus incepit cum domina de diuersis negocijs habere colloquia. Hoc facto clericus manum domine accepit & pulsum suum tetigit. Deinde sermonem de eo fecit cum quo erat scandalizata & vehementer suspecta. statim pre gaudio pulsus incepit velociter moueri & calefieri q diu sermonem de eo traxit. Clericus hoc percipiens sermonem incepit de viro suo habere. & pulsus statim ab omni motu ex calore cessabat. & hoc percepit clericus q aliũ dilexit. scilicet de quo erat scandalizata plusquam proprium virum. et sic miles per clericum ad rei veritatem peruenit.

Experimentũ p illis qui frigent pedib⁹ iestate.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Miles est xps filius dei q̄ p nobis pugnauit diabolū victoriam obtinuit. Uxor est aia sibi p baptismū ɔiuncta. Osee.ij. Spōsabo te mihi in fide. Sz vxor ista sepissime pl⁹ aliū diligit q̄ virū suum.i.deū:ꝛ hoc satis bn̄ poterit experiri ꝛ pbari in istis diebus. Si qs loquatur sicut faciūt viri ecclesiastici ꝟbū dei predicando salutē aie pnunciando:statim a multis odiosus erit.ꝛ quicquid dixerit pro tedio ꝛ desolatione habebūt.Et quare:q2 pulsus cordis pponit amorez.i. delectationē carnis ꝛ mūdi ante dei amorem cōtra sacrā scripturam que dicit.Ante omnia deum diligere debes. Sed si aliqua de mundi vanitatib⁹ inceperint dicere statim iocundi ꝛ leti sunt ꝛ tempus breue videtur.

¶De victoria ꝛ charitate ei⁹ nimia. Ca.xlj.

Cosdras impator atheniēsiū ɔtra dorenses pugnaturus congregauit exercitum ꝛ super euentu belli consuluit Apollinē. Cui responsum est q̄ aliter non vinceret nisi se gladio interiret hostili. Dorenses hoc audito dixerunt ne quis lederet corpus regis cosdre. Quod postq̄ cosdras cognouit mutato regis habitu arma accepit ꝛ exercitum penetrauit. Quod videns vnus militū lācea eum vsq3 ad cor penetrauit. ꝛ sic per mortē suam populū suum de manibus inimicorum suoꝝ liberauit. Tandem de morte eius factus est planctus magnus ex vtraq3 parte populi.

Qualr rex cosdras fuit occis⁹ eo q̄ fuit incognitus pp̄ter habit⁹ mutationē.

¶Moralisatio.

Charissimi. Sic dilectus dn̄s nr̄ iesus xps cōsulto deo pr̄e q̄ gen⁹ hūanū nō posset redimi nisi ipse moreret. Uenit igit̄ pugnaturus i bello cōtra diabolū sciēs q̄ agnosceret mutauit habitū suum qn̄ naturā hūanā assumpsit.j.Cor.j. Si cognouissent nunq̄ dn̄m glie crucifixissent.imminēte ꝓo die belli vn⁹ militū stās iuxta crucē cū lācea eū vsq3 ad cor pforauit.ꝛ sic per mortē suā totū gen⁹ hūanū morti iuste adiudicatū liberauit. De cui⁹ morte dolor est ex vtraq3 parte:hoc est demo

nes multum dolebãt q̄ p ei⁹ mortẽ gen⁹ humanum erat saluatũ. Ex alia pte tristes erãt apl̄i de nece sui dn̄i.

¶De defectu charitatis. Cap.xlij.

Refert em̄ valeri⁹ q̄ in roma vidit in vna colũna quatuor lr̄as quarũ q̄libet ter scribebat. Tres. p p p. tres. r r r. tres. s s s. tres. f f f. Uisis literis dixit. Heu heu ɔfusionẽ video ciuitatis illi⁹. Satrape hoc audiẽtes dixerũt. Magr̄ dic ɔceptũ tuũ. At ille. Talis est expositio lr̄arũ. Pater patrie perdit. Sapiẽtia secum substollitur. Ruunt regna rome. Ferro flamma fame. Quod postea sic rei probauit euentus.

¶Moralisatio.

Charissimi. Spiritualiter loquẽdo pater patrie est charitas q̄ est dilectio dei ꝛ ꝓximi p quã q̄libet hõ deberet seipsum regere: q̄r sicut scitis patrẽ decet filioꝝ necessaria ꝓuidere. Hinc est q̄ vera charitas nobis ꝓuidebit de diuitijs infinitis in vita eterna: q̄r sine charitate ĩpossibile est nobis vitam eternã obtinere. Sȝ heu iaȝ pater patrie pdit. i. charitas in terra. Uix em̄ aliq̄s aliũ diligit. Et sine dubio sapientia secum substollitur q̄r pauci sunt q̄ sciunt qualiter se habere debeãt erga deum ꝛ ꝓximuȝ. Et si sciãt pauci sunt qui operantur propter defectũ sapiẽtie. Quid ergo sequit̄ postea. Ecce ruũt regna rome. Ruunt regna in diuersis partibus mundi. Ferro: flãma: fame: q̄r nõ est charitas in terra: nec sapiẽtia. ꝛ si dicat̄ sapiẽtia humana tñ stultitia est apud deum. Qd̄ nobiles ꝛ pceres infra pauca tẽpora in bello perierunt. Quod pauperes fame interierũt. Et hoc totuȝ quia non est amor nec sapientia in terra: sed frequens maledictio ꝛ homicidium.

Ex defectu charitatis multa bella ꝛ surgia hodie vigent

¶Qd̄ xp̄s clausit infernũ sua passiõe ꝛ volũtaria morte.

Capitulum.xliij.

In medio Rome in quodã loco aperta est semel terra: ꝛ hyantia infra paruerũt foramina. Sup hoc dij fuerũt iterrogati. Rñderũt. Nõ claudet

hec vorago nisi aliqs volūtarie se immergat. Sed cū hoc nemini ꝑsuadere possent. Dicit Marcꝰ aureliꝰ. Si ꝑ annū in roma pro libitu meo me viuere finitis anno elapso gaudēter ⁊ volūtarie me immergā. Romani hoc audientes gauisi sunt cōcorditer ꝯsenserūt nihil sibi clauserunt. q̄ rebꝰ ⁊ vxoribꝰ libere vtens anno elapso cū nobili equo saltu ꝑcipiti se immersit: ⁊ statim terra se clausit.

De stulticia marci aureliȷ̄

¶ Applicatio.

Charissimi. Roma mundum istū signat. In cuiꝰ medio est infernus ꝗ cētro: q̄ erat aptus ante xp̄i natiuitatē ⁊ īfiniti hoīes in eū ceciderūt. Un̄ a dȷ̄s. i. ꝓphetis recepimꝰ rn̄sum ꝙ nunq̄ clauderet donec virgo pareret filiū: q̄ ꝓ genere humano ꝯtra diabolū pugnaret: ⁊ aīa eiꝰ cū diuinitate ad infernū descēderet. Un̄ scire debetis ꝙ nunq̄ decetero apertꝰ erit nisi aliquis voluerit ꝑ pctm̄ mortale aperire.

¶ De inuidia. Cap. xliiȷ̄.

Tiberiꝰ regnauit q̄ ante assumptū imperiū erat prudēs ingenio: clarꝰ eloq̄o: fortunatꝰ in bello: ꝫ post resolutꝰ militie auribꝰ nulla bella gerens populū Romanū grauiter afflixit: filios ꝓprios pluresq̄ patricios ⁊ ꝯsules interfecit. tēperātiā obiecit. q2 ante eā tyberiꝰ tēperatus erat: nūc ꝟo ea adiecta liber vocatur. Huic q̄dā artifex vitrū ductile se posse fabricare obtulit qd̄ tyberiꝰ ad parietē ꝓȷ̄ciēs nō fractū sustulit. ꝫ curuatū ⁊ artifex malleū ꝓferēs: ⁊ velut cuprum vitrum fabricās mox correxit. Interrogante aūt Tyberio ab eo quō hoc posset fieri ille dixit neminē hāc artē scire sup terrā. Quē tyberiꝰ mox decolari iussit dicēs: si hec ars venerit in cōsuetudinem ꝓ nihilo aurum ⁊ argentum reputabitur.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste Tyberiꝰ signat aliquos claustrales: siue ceteros qui anteq̄ ad dignitatem sunt promoti vel diuitias satis humiles ⁊ patiētes sunt: sed cum ꝓmouentur totū oppositū operant: ⁊ ideo

dr cōiter. Honores mutāt mores zc. Homo cū in bono re esset non intellexit zc. Artifex qui vas obtulit pōt dici pauper diuiti munera auferēs: sz si ei non placēt proijcit nec vult recipere sz magis ɔtra eū attēditur z spoliat im mo ad mortem vsqz sepius punit.

¶ Qō solū boni intrabūt in regnū celoꝝ. Ca.xiv.

Erat qdā rex nobilissim⁹ sapiēs atqz diues q vxo rē habuit ꝑdilectā q̄ debite dilectiōis immemor tres filios iuxta regē genuit q̄ semꝑ erāt regi re belles z i nullo ei fil'es. Deinde de regis semine q̄rtū filiū ɔcepit z peperit ac nutriuit. Accidit aūt vt finito dierum suoꝝ circulo rex moreret: corpusqz suum regale in sarco phago clauderet. post cui⁹ mortē quatuor supradicti pro dn̄io regni ceperūt ɔtēdere. Tādē inter se concordabant vt ad quēdā militē veterē regis mortui quōdā secretariū specialē accederēt: z in iudicio suo simpl'r se ponerēt: z sic factū est. Miles aūt cū eos patiēter audisset dixit. Audi te consilium meum: z eo facto bene erit. Expedit vobis vt corp⁹ defuncti regis de sarcophago extrahatis: z q̄libet arcū cū sagitta paratū habeat: z q̄cūqz ꝓfundius corpus eius penetrauerit regnū ei⁹ obtinebit. Placuit eis consi liū. s. patrē de loco suo effodere z ad arborez ligare. Pri mus sagittā iaciēs manū dexterā regis vulnerabat. Quia de re tanq̄ heres vnicam z regni dn̄s ꝓclamabat. Scd's ꝟo sagittā in os letāter quodāmō sagittabat. vn̄ sibi cer tius attribuebat Terti⁹ aūt cor ipsi⁹ ꝑforauit q̄ se pre cete ris fratrib⁹ regnū putabat sine lite certissime possessurū. Quart⁹ ꝟo cū accederet ad corp⁹ igemuit z voce lamen tabili dixit. Heu me pater mi q̄ sic corp⁹ tuū a filijs tuis video vulneratū. absit a me vt ego corp⁹ p̄ris mei viuum aut mortuū vnq̄ ꝑcutiā. His dictis regni ꝑncipes simul cū oīs pp'ls eūdē iuuenē eleuātes tanq̄ verū heredē z re gni dn̄m in patris soli⁹ locauerūt z alij tres omni digni tate atqz diuitijs sunt priuati z a toto regno expulsi.

De iu dicio milit' pro suc cessiōe regni.

¶ Moralisatio.

Charissimi Rex iste sapiēs nobilis ac diues regē regū: et dñm dñantiū nō incongrue videtur designare. Qui sibi creaturā gñis hūani tanq̄ spōsam ꝓdilectā spāli ꝑuilegio sociauit. Que tādē fornicata post deos alienos debite dilectiōis memor tāq̄ adultera tres filios genuit. s. paganos iudeos et hereticos quorū ꝑm⁹ manū regis vulnerauit cū doctrinā xp̄i q̄ sedet ad dexterā patris respuit suis famulis a deo missis: ꝑ vulnera varia mortis suppliciū inferēdo. Scd̄s filius putatiu⁹ regē regū veraciter sagittauit cum dicerent iudei. Venite ꝑcutiam⁹ eū lingua dūq̄ sitim suā felle potarent pariter et aceto. Terti⁹ fili⁹ ꝑfidissim⁹ cor regis sui nō desinit intoxicato iaculo ꝑforare dū heretici nitunt̄ fideles qb⁹ est cor vnū et aīa vna in dño suis ꝑuerse doctrine iaculis lacerare. vn̄ ps. Exacuerūt linguas suas sicut serpentes etc. Itē parauerūt sagittas suas in pharetra. Quart⁹ filius q̄ dz nec vult sagittare est bon⁹ xp̄ian⁹ q̄ multū timet deū et dolet de pctīs alioꝝ: nec vlla rōne vult deū offendere ꝑ pctm̄: et si offendat parat⁹ est satisfacere: talis in die iudicij exaltabitur in regnum eternum.

¶ De septē pctīs mortalibus. Cap.xlvj.

Tulli⁹ narrat q̄ i mēse maiori exiuit q̄dā i nem⁹ i quo steterūt septē arbores plene folijs decore aspectu et tot frōdes collegit q̄ portare nequit. Venerūt tres viri potētes et eū extra nem⁹ duxerūt. In exitu in foueā ꝑfundā cecidit et submersus est pre magnitudine pōderis. Itē narrat ph̄s in libro de aīalib⁹ q̄ si volueris facere vt coru⁹ postq̄ nidificauerit in arb... nūq̄ ex ouis pullos ꝑducere possit: pones cineres vitri iter arborē et corticem. et q̄diu cineres ibi fuerint nunq̄ pullos producet.

Notabile de coruo.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Istō nem⁹ ē mūd⁹ iste diuersis arborib⁹ delectabilib⁹. i. pctīs mortalib⁹ plātat⁹. In isto nemore. s. mūdo sunt septē arbores q̄ signāt septē pctā mortalia: ex qb⁹ hō colligit: et facit pōdus qd̄

portare nō potest: nec leuare. i. de pctō suo nō pergere potest: nec ad grãz dei puenire q̄ʒdiu in pctō pmanet: sʒ ecce tres viri venīūt custodes scʒ nemoris q̄ ipm iuuāt. s. mūdus: caro: demonia. ꝛ ista visibilia q̄ iuuāt hoiem diuersis pctis: ꝛ ducūt vsqʒ ad exitū nemoris. i. vsqʒ ad exitū a corpore: sʒ tūc demergit in pfundum inferni pre magnitudine suoꝝ pctōꝝ. Itē cornus est diabolꝰ. nidus est habitatio in corde p inchoationē iniq̄tatis. Per vitrum qđ diuersoꝝ coloꝝ est intelligit caro humana. Per cinerē vitri mortis memoria: q2 vitrum ex cinere fit: ꝛ in cinerē reuertitur. Ponat ergo mortis memoria inter arborē ꝛ corticem. i. inter aīam ꝛ corpus. Corpus est cortex qđ bñ regat aīa. Et sic diabolus nunq̄ꝫ prolem procreabit qđ sit peruerse operationis. Quod nobis concedat ꝛc.

De tribus regibus.

Capitulum. xlviij.

Rex danorum ad tres reges q̄ stella duce ab oriēte hierosolymam venerunt: ꝛ xp̄o nato munera obtulerūt deuotionē habebat eosqʒ in vnū adiutoriū inuocabat. Profectꝰ ergo predictꝰ rex coloniam cū apparatu magno vbi sacrosancta corpora eoꝝ cuʒ honore debito ꝯseruant tres coronas aureas mirabiliter ac regaliter fabrefactas eis obtulit. Insup plusq̄ꝫ sex marcarum milia cum ingenti deuotione ecclesijs ꝛ pauperibus distribuit: sue fidei exēplum ibidē fideli populo relinquēs. Quadā aūt die cū ad ppria remearet ꝛ mēbra sopori dedisset: ecce vidit in somnis tres reges cū coronis q̄s portauerat capitibus pferētes cū ingēti lumine ad se ppius accedere. ꝛ audiuit singulos singulariter dicere talia. Primꝰ ꝛ senior dixit. Frater mi feliciter vixisti: sʒ citiꝰ ad ppria remeabis. Alter dixit. Multa tribuisti: sʒ tecuʒ plurima reportabis. Tertiꝰ dixit. Frater mi fidē ostēdisti sed expletis. xxxiij. annis iugiter in celestibus nobiscū regnabis. Primus ergo dixit offerēs ei pixidē plenā auro. Accipe inquit thesaurum sapientie per quem tibi sub-

De visiōe regis danorū.

fectum populū iuste iudicabis. qꝛ honor regis iudiciū di-
ligit. Scd's pixidē cū mirra ei obtulit dicens. Accipe mir
ram penitentie per quā etiā carnis motus illecebrose ffre
nabis: qꝛ optime regnat qui seipm bñ regit. Tertius filiꝰ
obtulit ei pixidem plenā thure dicens ei. Accipe thus de
uotionis ⁊ deuote clementie per qd miseros releuabis: qꝛ
sicut ros herbam irrigat vt crescat: sic dulcis clemētia re-
gis vsq ad sydera prouehit ⁊ exaltat. Cumqz rex de ma
gnitune visionis miraretur subito vigilauit ⁊ pixides iux
ta se collocatas reperit qui donū letus accipit: ⁊ ad pro-
pria rediens que in somno viderat deuotissime adimple-
uit. Expleto termino supradicto regna celestia meruit pos
sidere Moralisatio.

Charissimi. Iste rex potest dici quilibet xpianus bonus qui tenet tres coronas offerre tribꝰ regi bus scilicet patri filio ⁊ spiritusancto: patri tene ris reddere coronā honoris qꝛ potens est. Nō bonū est fi dem frangere potenti. qꝛ potest opprimere ⁊ te annihila re. Istā coronā fidei in baptismo fideliter reddere pmisi- sti qñ dyabolo ⁊ pōpis eius abrenūciasti. Scd'am coronā sapientie ac spei filio teneris reddere qꝛ sapiens est ⁊ p no bis passus. ideo spē de eo pre ceteris habere debemus et hoc multiplici de causa. Primo quia tantum nos dilexit quod de celo descendit. Naturam nostram assumpsit et victoriam contra dyabolum pro nobis obtinuit. Tertio debemꝰ offerre coronā amoris spūsancto qꝛ ipe est amor patris ⁊ filij ⁊ per cū amorē hominis ⁊ dei poterimus ob tinere. Si illa tria puro corde ⁊ charitate perfecta offere mus sine dubio ista que sequūtur a patre ⁊ filio ⁊ spiritu- sancto obtinebimus. A patre thesaurum virtutū p quas poterimus aiam regere cum corpore ɔtra dyabolū mun dum ⁊ carnem: ⁊ per ɔsequens regnum celeste obtinere. A filio pixidē cor mūdum intelligas a peccatis mūdatum Per mirrā penitentiam: qꝛ ipse prius vitam penitentie in cruce ostēdit ⁊ petentibus ab eo suā gratiam dat quotidie.

A spūsancto tbus deuotionis: hoc est suā virtutē [illegible] per quā deuoti sumus & charitate pleni q2 deus charitas est p cōsequēs oēm cōfessionē quā p pctm̄ cōtra deū incurrimus per eū delere poterimus: & sic vitā eternā obtinere.

¶ De iusta sequela malorum. Cap.xlviij.

Dionysius refert q cū perillus eris artifex fallaridi regi tyrāno crudeli q argētinos depopulabatur & exq̄sitis tormentis implicabat obtulisset ei9 crudelitati nimis aptū quendā eneū thaurū noniter p se factū in latere latēter hn̄s hostiū p qd immitterentur hoies morte puniēdi: vt supposito igne cremarent. Et cū ipsi hoies pp̄ter mortis amaritudinē clamarēt in tauro nō crederet vox esse humana: s3 feralis: vt sic rex minime ad cōpassionē moueret. Rex opus laudās s3 inuentorē ei9 exhortās ait. In te pri9 excipies & pbabis: qd mihi crudeli crudelior obtulisti. Nulla eīn eq̄or ratio est q̄ necis artificē arte pire sua: vt dicit Ouidi9. ¶ Moralisatio.

Crudeli prīcipi non exhibēda crudelitas.

Charissimi. Iste artifex est malus senescallus sub tyrāno rege q argētinos .i. iustos supplices spoliat eos p tormēta multis modis affligit: sz homo vero simplex affert munera vt psecutionē euadat s3 nihil ei p dest: taurus eneus offert: factū est statutū nouū & lex p quā simplices credunt euadere & p eam puniunt & bona amittunt & tales licet cremant per cordis amaritudinē. & clamant nō credit esse vox humana q2 clamorē pauperis potētes nō libenter audiūt sed dicūt seruus aut rusticus meus est oia sua sunt mea: sed sepius tales qui alios affligunt in eadem vel maiori dānatione puniunt & male dies suos finiunt. Unde. ps. Vidi impium superexaltatū & eleuatum sicut cedros libani. Transiui & ecce non erat.

¶ De subtili diaboli illusione. Cap.xlix.

Paulus longobardorū hystoricus refert q conanus rex vngarorū obsedit in foro iulij castrū dictū fondat: q cū de muro cerneret pulcherrimū Rosmila ductissa hn̄s quatuor filios & duas filias scripsit

bi occulte si me in vxorē duxeris castrū hoc meū tibi dabo. Quo pmittente eā se velle ducere castrū ei dedit filijq3 oēs fugerūt. Conanus aūt rex ducisse pmissum tenēs ea3 primo die in matrimoniū sibi copulauit. Scdo die.xij.vngaris tradidit eā publice illudendā. Tertio die toto corpore vsq3 ad gulā trāsfigi fecit dicēdo. Talis vxor q̄ p libidine sue carnis ciuitatē propriā perdidit tale debet habere maritū.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste conanus est diabolus qui obsedit castrum.s.cor humanū cū vitijs r cōcupiscentijs. Rosmilla ducissa.s.que est per diabolū seducta respicit vltra muros.i. apperit illicita sicut visus ad mulierem concupiscendā r sic de ceteris sensibus. Uñ miser homo tm̄ delectatur q castrū.i.cor suum dat diabolo quādo peccato consentit. Uñ fugiunt quatuor filij.i. quatuor virtutes cardinales a deo fugiunt. Et sic diabolus anima3 occupat cum duabus filiabus id est delectatione mala r voluntate iniqua. Postea tradit eā.xij.vngaris.i. vitijs omnibus illudendam. Post hec eam occidit quando ad infernum eam ducit.

¶ De laude recte iudicantium. Cap.l.

Refert valerius q zelongus rex edidit p lege: vt si quis virginē deflorarent vtrūq3 oculū amitteret. Accidit q filius eius filiā vnicam cuiusdā vidue deflorauit. mater hec audiens imperatori occurrens ait. O dñe legē quā fecistis impleri faciatis. Et ecce vnic9 filius vester vnicā filiā meā rapuit r vi oppressit. Rex hoc audiēs cōmota sunt oia viscera ei9. Precepit vt duo oculi filij sui eruerētur. Dixerunt satrape dño. Tm̄ vnicū filium habes q est heres tuus: toti imperio esset dānum si filius tuus oculos amittat. At ille. Nōne vobis cōstat q ego legē edidi. opprobriū esset mihi frāgere qd̄ semel firmiterq3 statui: sed quia filius est primus q contra legē fecit primus erit etiā qui penitētie subiacebit. Sapiētes dixerūt. Dñe ppter deū rogamus vos: vt filio vr̄o parcatis. Ille

Moderatio legis.

vero precibus deuictus ait. Charissimi ex quo ita est audite me. Oculi mei sunt oculi filij mei: et econuerso. dextrũ oculũ meũ eruatis et sinistrũ oculũ filij mei: tunc lex impleta: et sic factũ ẽ. vñ oẽs prudẽtiã regis et iustitiã laudabãt.

Moralisatio.

Charissimi iste imperator est dñs noster iesus xp̃s qui istam legẽ edidit. Mat. si quis deflorat virginẽ. i. aiam per baptismũ lotã duobus oculis carere deberet. s. visionẽ diuinã et gloriã eternã amittet. Iste filius regis qui legẽ fregit est homo qui p pctm̃ aiam deflorauit. Vñ necesse est penam sustineat: qr nostra mater ecclesia ad deum clamat quotidie: vt homo emẽdet in hoc mortali corpore. Esai. Clama ne cesses quasi tuba exalta vocem tuam. Imperator vnum oculũ amisit. s. dñs iesus xp̃s. vt tantum vnum oculum retineret quãdo vitam pro nobis exposuit: et ideo oportet nos eruere oculum sinistrum hoc est omnes concupiscentias. i. carnis delitias et per consequens vitam eternam obtinebis.

De iniustis exactoribus. Cap. lj.

Refert Josephus q tiberius cesar requisitus cur prouinciarũ p̃sides diu teneret in officijs. Rñdit p exemplũ. Vidi inqt quẽdam hoiem infirmũ vlceribus plenũ muscis grauatũ cui q cũ p flagella muscas expellere volui dixit mihi. Dupliciter me crucias vñ me cõsolari putas. abigẽdo muscas sanguine meo plenas et remittendo vacuas et famelicas. Quis eñ dubitet aculeũ musce famelice duplr affligere magis q̃ plene: nisi ille q cor lapideum hz et nõ carneũ. Moralisatio.

Charissimi. Sic p̃sides diu in officio tenti qui rebus postq̃ ditati subditis magis parcunt. Nõ autem rectores et vacui deserta iustitia subditos iniquis exactionibus: et vexationibus magis ledunt.

De fidelitate. Cap. lij.

Valerius refert q Fabius redemerat captiuos Romanorũ p missa pecunia quã senatus sibi da

Nouus officia insequ parat muscis famelicis.

re nollet ipse fundū vnicū hūs vēdidit et pmissum premiū soluit volēs se potius pfimonio priuare q̄ in ppria fide inopem esse. ¶Moralisatio.

Charissimi. Fabius iste est dn̄s iesus xp̄s qui ob captiuos.s.totum genus humanū a diabolo captum non pecuniā:sed pprium sanguinē dedit in precium volēs se potius patrimonio.s.vita ppria priuare q̄ genus humanum dimittere.

¶De bonis rectoribus non mutandis. Cap.liij.

Ualerius maxim⁹ refert q cū oēs syracusani mortē dionysij optarēt regis sicilie.quedā femina senectutis vltime sola matutinis horis deos orauit:vt sibi rex supstes fieret in hac vita. Cui⁹ ofonis cām dionysius admirās ab ea quesiuit. Que rn̄dit. Cū essem puella:grauē tyrannū hn̄s eo carere cupiēs peiorē recepi. Quo iterū carere cupiēs:iterū peiorē recepi. Timēs ḡ deteriorem tibi succedere p vita tua omni die rogo. Dionysius h̄ audiēs ampli⁹ ei molestiā nō fecit. ¶Moralisatio.

Bon⁹ rector nō est mutandus.

Charissimi. In veteri testamēto deus erat valde austerus.nulli pcebat.q: oculū p oculo.dentē p dēte.&c. Sz mō p carnē nostrā quā assumpsit factus est nobis pius ac ppiti⁹. Et iō ꝯtinue orare debem⁹ vt aliū dn̄m nō habeam⁹ q̄ dn̄m nr̄m iesū xp̄m. Ad quē.

¶De regno celesti. Cap.liiij.

Imperator Federicus scd̄s vnā portam marmoreā cōstruxit miro opere sup fontē aque fluētis p pe capuā in qua imperator sculptus fuit in maiestate cū duob⁹ alijs iudicib⁹. In semicirculo autē capitis dextri iudicis hic versus script⁹ fuit. Intrent securi q̄ querūt viuere puri. In semicirculo capitis sinistri iudicis fuit scriptus hic versus. Inuidus excludi timeat vel carcere trudi. In semicirculo capitis impatoris istud scriptū fuit Quos miseros facio quos variare scio. In semicirculo super portam scriptū fuit Cesaris imperio regni custodia fio.

Uersus scripti i corona capitis imperatoris sculpti circa capuam.

¶Moralisatio.

fornicata fuerit cui adultere dabit ille libellū repudij: et inde nō reuertet ad eū vltra. Ego vero iā libellū repudij recepi: q fornicationē cōmisi: iō redire nō potero ad eū. Ait nūcius. Dñs meus est vltra legē ex quo legē ↄstituit ꝛ iō ex quo misert⁹ est tui secure ad eū venire poteris. at illa. Quale signū dabit ipe mihi ꝙ secure ad eū venire potero si tm̄ istud oñderet secura essem vꝫ ꝗveniret ꝛ dilectus me⁹ ad me osculetqꝫ osculo oris sui tūc sum secura ꝙ recipit me in grām suam. Dñs cum per nunciū hoc audisset: ↄsilium su per hoc habebat cū oībus satrapis curie sue ꝛ regni. Tandem ↄsultum est vt mitteret virum sapientem pro ea: vt ire duceret eam: ꝛ non est inuentus vnus in toto regno qui de se hac re intromittere vellet. Uir ei⁹ cū hoc audisset ad eā nunciū destinauit q̄ diceret. Quid faciā tibi non est inuentus aliquis qui te vellet ad me reducere. Illa hoc audiens fleuit amare ꝙ non est inuentus qui eā reduceret. Uir ei⁹ cum audisset de eius lamentatiōe perrexit ad patrē suum ꝛ ait. Dñe mi si vobis plꝫ ego ibo ad sponsam meā ꝛ a miseria ꝛ dolore suo liberabo eā: ꝛ ad palacium vestrū reducam. Ait pater, vade in fortitudine tua ꝛ reduc eā. Tunc misit nuncium ad eā qui ei diceret. Jam gaude q ecce venio ad te ꝛ reducam te. Soror senior. s. iustitia cū hoc audisset ꝑcessit añ regem ꝛ ait. Dñe iustus estis: ꝛ rectū iudicium vestrū. Ego sum iustitia filia vestra recte iudicastis illam meretricē vt amplius nō esset spōsa fratris mei: ꝛ ei libellū repudij dedistis iustitiam ergo teneatis. Et si ↄ iustitiam opatus fueritis dico vobis nō ero filia vestra iustitia. His dictis. s. venit scda soror veritas, ꝛ ait. Pater mi veraciter illam meretricē iudicastis que cubile fratris nr̄i per adulterium violauit. Si eā velitis reducere facitis ↄ veritatem ꝛ si sic sine dubio non ero filia vr̄a veritas. Hec audiēs tertia soror. s. misericordia venit ad p̄rem ꝛ ait. Domine ego sum misericordia filia tua. Fac ergo misericordiā cū peccatrice. que deliquit q ꝑ cōmisso multū dolet ꝛ si ei misericordiā nō feceris non ero misecordia filia tua.

d altercatiōe q̄tuor sororū scꝫ virtutum.

Quarta soror.s.pax cū audisset tantā discordiā inter sorores totā terrā voluit delinquere ꝛ fugā petiīt.hoc facto iustitia ꝛ veritas exhibuerāt gladiū:ꝛ regi tradiderūt dicentes. Dñe ecce gladius iustitie ad occidēdum illam meretricē que nos ac fratrē nr̄m ꝯfundit. Misericordia hoc vidēs gladiū a manibus earꝫ arripuit ꝛ ait. Satis diu regnastis ꝛ vr̄am voluntatē obtinuistis:mō tp̄s est vt exaudiar a p̄re meo:ego suꝫ filia sua sicut ꝛ vos. Rn̄dit iustitia Uerū ꝛ multo tp̄e regnauimus ꝛ adhuc volumus regnare Uerūtn̄ ex quo inter nos est tāta discordia vocet frater noster qui sagax est in oibus ꝛ inter nos iudicet:ꝛ sic factū est Fili⁹ vero cū venisset ꝛ audisset altercatiōes īter eas quō iustitia ꝛ veritas ex vna p̄e vindictā petierūt misericordia ꝛ pax veniā:ait. Charissime sorores ꝑpter vestrā discordiā soror nr̄a a p̄re nr̄o ꝓdilecta.i.pax totū regnū dimisit:hoc nullo mō volo pati:qꝛ ꝑ spōsa mea adultera paratus sum pati supplicia. Ait iustitia. Si hoc feceris tibi ꝯdicere nō possumus. Dixit ergo ad misericordiā. Tu labora ꝑ spōsa mea vt reducat̄. Si vero eā reducā ꝛ iterū fornicata fuerit:intēdis iterato ꝑ ea intercedere. At illa. Nō nisi penituerit. Audiens hec filius pacē sororē suaꝫ reduxit ꝛ fecit sorores adinuicē osculari. Facta ꝯcordia filius de regno descendit:ꝛ bellū ꝑ sponsa sua dedit ꝛ eam cū omni honore ad regnū patris sui reduxit.ꝛ sic ambo vitam in pace finierunt.

Moralisatio.

Charissimi. Rex iste est pater celestis. Filius tā sapiēs est dn̄s noster iesus xp̄s. Spōsa tā pulchra est aīa ad dei sīlitudinē creata. Quatuor sorores iustitia:veritas:misericordia:ꝛ pax.aīa cū seruo dn̄i.i.cuꝫ dyabolo adulterata est qn̄ ei ꝯsensit.ꝛ iō eā dn̄s suus dimisit. Post hoc pius spōsus dedit ei libellū repudij ꝛ dimisit eā ꝛ priuauit eā omni honore suo in quo erat ꝯstituta sup opa manuum dn̄i.sicut ait. p̄s. Oia subiecisti sub pedibus eius. Dedit etiam ei ducatum.i.paradisum ꝛ illū etiam ab ea abstulit ꝛ in miseria huius mundi posuit. Uō

dixit. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. vñ Bern. conqueritur et dicit. Memento nobilitatis tue. Pudeat de iectiõis tue. Ipse vero dñs miseritus sponse sue misit ad eã nuncium qui reuocaret et diceret. Eleuare eleuare cõsurge cõsurge hierusalez solue vincla colli sui captiua filia syon. Illa vero renuit venire et dixit. Domine libenter redirem sed non possum. Quare? quia tu dixisti per hieremiaz. Si vir habuerit vxorem et illa fornicata fuerit cum altero: dabit vir illi libellum repudij et non reuertitur ad eum vltra Ergo non audeo reuerti a te. Quid ergo faciam: tua sunt verba qui iustus es et iuste iudicas oĩa. quomodo ergo ad te redire potero? Rñdit dñs per Esaiam prophetam. Nũquid breuiata est manus mea vt sanare nequeam: absit: sz sicut dicit per Ezechielẽ. In quacũqz hora peccator ingemuerit omnium iniquitatum eius non recordabor. Et lz fornicata sis: tñ ad me reuertere et ego recipiã te: vt dr in canticis. Reuertere reuertere sunamitis. etc. Reuertere reconciliando te deo patri. reuertere reconciliando te dei filio. reuertere reconciliando spirituisancto, reuertere recõciliando te angelis quorum consortium tu perdidisti. Illa respondit. Quod signum mihi dabis qꝫ recipias me. Ait dominus. Pete tibi signum a domino deo tuo in profundum inferni siue in excelsum supra. At illa dixit. Non petam sed veniat dilectus meus ad me et osculetur me osculo oris sui et sum secura qꝫ me in gratiam suam recipiat. Cui dominus. Si mulier oblita fuerit infantuli sui ego nunqꝫ tui obliuiscar. Ego cogito cogitationes pacis et non afflictionis, et ideo consilium habeo. Dominus vero habuit consilium secretum cum tota curia celesti quem mitteret pro liberatione sponse sue. Et neqꝫ inter angelos neqꝫ inter homines inuenit aliquem qui velit sponsam vel qui dignus esset sponsam suam redimere. Angelus dicebat. Ego libere conditionis sum: illa seruilis quare reformarem conditionez meã. Homo dicebat. Non sum dignus pati p sponsa tua: quia homo peccator sum. Hoc videns

Dñs habuit cõsiliũ cũ tota curia celesti p redẽptione pctõz.

dominus misit ad sponsam suam dicens. Quid faciam qꝛ non est qui velit aut qui posset te saluare. Illa hec audiēs fleuit amare ꝫ neqꝫ in celo neqꝫ in terra aliquis inuentus est qui eam liberaret. Pater vero misericordiarū ꝛ deus totius consolationis consolabatur eam dicens. Hierusalem sponsa mea ciuitas mea noli sic flere: qꝛ cito veniet salus tua. quare merore consumeris. Nunquid consiliarius non adest tibi quis inuocauit te: dolor saluet: te liberet te noli timere. Surrexit ergo filius ante patrem ꝛ dixit. Ecce ego paratus sum pro sponsa mea pati. Ego feci. ego ferā. ego portabo. ego saluabo. Cui pater: Uade in hac fortitudine tua ꝛ libera filiam meam sponsam tuam de carcere mundana hoc est dyaboli. Hec audiens iusticia allegauit contra fratrem suum superuenit veritas ꝛ tenuit cum iusticia: sed misericordia tenuit cum fratre suo: ꝛ pax quarta soror fugit qꝛ non erit pax inter deū ꝛ hominem. Iusticia dicebat misericordie. Regnare volo. qꝛ dicit Salomō Immortalis est iusticia ꝛ perpetua. Unde ius meum nulla perscriptio includit. Diuturnitas temporis non attenuat: sed potius confirmat. Respondit misericordia. Uerum est ꝙ immortalis es ꝛ perpetua: sed in futuro nō modo. Ego volo pro ea intercedere. quia penitentiam iam agit. Et sicut tu es filia patris mei iusticia. sic ꝛ ego sum filia misericordia: ꝛ ideo ratio dictat vt me audiat sicut ꝛ te. Uidens ergo filius sapiens istam discordiam inter sorores dixit iusticie. Paratus sum tibi satisfacere vt preualeat oratio misericordie. Ait ergo iusticia. Mihi placet: sꝫ vellem scire quomodo. Ait filius. Incarnari volo ꝛ naturaꝫ humanam assumere. Nunquid hoc sufficit. Et dixit filia iusticia. Non sufficit. Dixit filius. Circuncidi volo. tamē ꝛ si non eguero pati: tēptari: tristari. tedium pati sanguinem et sudorem stillare. Nunquid hec tibi sufficiunt. Et respondit illa ꝙ non sufficiunt. Dixit filius iusticie. Uolo colaphis cedi ꝛ alapis flagellari. Uolo conspui. derideri: ac derelinqui: ꝛ despici. ꝛc. Nunquid hec tibi sufficiunt?

De altercatōne quatuor sororum.

Respondit iusticia. Non sufficiunt. Crucez volo portare et manibus ligari: et pedibus pforari. Nunquid hec tibi suffi ciūt? Et illa. Non. Aceto potari volo: totū sanguinem ex haurirí: et in cruce mori. Mortuus lancea perforari latus. deinde a mortuis resurgere. celū ascendere. locum sponse mee pparare. nunquid hec tibi sufficiunt. Et illa dixit. O bone frater vt video et fm q audio plus diligis sponsam tuam q teipsum. Jam que dixisti sufficiunt. Tunc dixit fi lius ad miam. Si oia ista que dixi et que in corde meo po sui fecero et sponsa mea ista contēpserit: nunqd iterū p me interpellabis? Et illa non si egerit penitētiam. Qui ait. Mibi bn̄ placet. Quotiens homo peccauerit si peniten- tiā post hoc egerit misericordiā sup eum habeo. His di- ctis fecit sorores vocari. s. iusticiā: veritatē: miam: et pacē et osculate sunt adinuicē. Tūc filius oia pmissa adimple- uit et regna celestia ei dedit. Vn̄ Bern. excitans sponsam ad ꝯsiderādum grām sibi a dn̄o impensam dicit. Uideo sponsam in cruce sponsum tuum capite inclinatū ad oscu lum: manuuz extēsionem ad amplexus. lateris apertionē ad effectum totius corporis expositionē ad contēptum: Hausit igitur de proprio sanguine suo: et obtulit patri suo munus pro dulcissima sponsa sua. Suscipies ergo pa ter celestis preclarum munus de manu filij per quod sal- uati sumus ad vitam eternam. Ad quam et c.

¶ De memoria mortis. Cap. lvj.

Quidam princeps erat qui multum delectabat venari. Accidit semel cum ad venādum perre- xisset: casu mercator qdam p eandem viam secu tus est. Uidensqz principem formosum gratiosum et vesti mentis preciosis indutuz ait in corde suo. O domine deus homo iste multum tibi tenetur. ecce q formosus et stren- nuus est et gratiosus. et omnes qui sunt in eius comitatu honeste sunt induti: his cogitatis dicit vni ex familia pn- cipis. Dic mihi charissime dn̄s vester qualis est? Qui ait. Est dominus multarum terrarum et potēs valde in auro

⁊ argēto ⁊ familia. ait mercator. Multū tenet ipse deo. Formosus est ⁊ sapiēs inter oēs quos vnq̄ vidi. Ille hoc audiēs occulte oia verba mercatoris dño suo narrauit. Dñs vero circa horā vespertinā cū domū rediret rogauit mercatorē vt secum pnoctaret. Ille ɔtra hoc nō audebat resistere. Cum principe ad ciuitatem perrexit. cum vero castrū eius intrasset tot diuitias: tot pulchras cameras auro depictas vidit qđ valde admirabat. Cum autē hora cenādi adesset princeps mercatorē iuxta suā dñam in mēsa collocari fecit. Mercator aūt cum dñam vidisset tam pulchram ⁊ tā gratiosam quasi extra se raptus fuit ⁊ ait in corde suo. O deus meus princeps omnia que desiderat cor suum habet vxorem pulchrā: filiā: ac filios: familiam multam nimis. cum aūt sic cogitasset: delata sunt fercula ante dñam ⁊ eum. Et ecce cibaria optima in capite vnius defuncti collocata. ⁊ ante dñam posita ⁊ oibus de familia in scutellis argenteis ministrabat in aula. Mercator cum caput mortui ante eum vidisset commota sunt oia viscera eius: ⁊ ait in corde suo. Heu mihi timeo q̄ perdam caput meum in isto loco. Dña vero inq̄tum potuit eū confortauit. Cum vero nox adesset ducit in camerā honestam vbi inuenit lectū paratum cortinis circūuolutum: et in angulo dom⁹ luminaria magna. Dum vero lectum intrasset famuli ostiū clauserunt: ⁊ mercator solus in camera remansit. Respexitq̄ angulum vbi erat lumen ⁊ vidit duos homines mortuos per brachia pēdētes. Hoc viso inuasit eum timor intolerabilis intātum q̄ quiescere nō poterat. Mane vero surrexit ⁊ ait. Heu mihi timeo hodie iuxta illos duos pendere. Princeps vero cum surrexisset fecit mercatorē ad se vocari ⁊ ait. Charissime: qđ tibi placet de me. at ille. Mihi oia bñ placent: sed quod mihi ministrabatur in capite defuncti vltra q̄ credi pōt abhorrui tantum q̄ comedere nō poteram. Cum vero in lecto positus fuissem duos iuuenes pendentes in angulo camere vidi. Tantus timor me inuasit: q̄ dormire nō pos

Memoria mortis letitiā fugat.

teram. Et ideo dei amore permittatis me transire. Ait pn ceps. Charissime vidisti vxorem meã nimis pulchram et caput defuncti ante eã ratio est talis. Iste em̃ cuius erat caput fuit quidam dux nobilis q̃ vxorẽ meã sollicitauit: et cum ea ↄcubuit et simul adinuicẽ commisceri perspexi. Gladium arripui et caput eius amputaui. Uñ in signũ verecundie singulis diebus illud caput ante eam pono vt ad memoriã reducat peccatum quod commisit. Filius vero defuncti illos duos iuuenes cognatos in camera pendentes occidit. Ideo omni die corpora eoꝝ visito vt fiã magis feruẽs sanguinẽ eorum vindicare. Cũ autẽ adulterium vxoris recolo et mortẽ iuuenũ ad memoriã reducor nullum gaudium habere potero. Uade ergo charissime in pace et ammodo vitã hominis cuiuscunq; non iudices quousq; plenius de veritate constiterit. Mercator ei vale fecit et ad mercandum perrexit.

Qualiter dux exposuit mercatori omnia q̃ viderat.

¶Allegoria siue moralisatio.

Charissimi. Princeps iste est quilibet hõ christianus bonis virtutibus ꝑ virtutẽ baptismi ditatus. Qui debet habere pulchram familiã. s. sensus interiores et exteriores sine macula peccati qui debẽt homini ministrare et sepius ad venandum ꝑgere. i. opus meritoriũ opari. Mercator iste est bonus prelatus vel cõfessor discret⁹ q̃ tenetur tali associari. domũ cordis sui visitare et bonas ꝟtutes ibi plãtare sicut fecit xp̃s duob⁹ peregrinis veniẽtib⁹ de Emaus q̃ domũ hospitij intrauit. Uxor tam formosa est aïa ad siĩitudinem dei creata q̃ debet in mẽsa iuxta prelatum sacre scripture collocari vt adiscat ea q̃ sunt salutis. ꝫ sepi⁹ ista aïa cũ diabolo adulterat qñ pctm̃ mortale cõmttit. Quid ergo est faciẽdum extrahe gladiũ lingue et ora ad deũ intime. Uñ ps. Lingua eoꝝ gladi⁹ acut⁹. Per istũ gladium lingue cum cordis contrictiõe et oris ↄfessiõe poteris hunc diabolũ deuincere: et hoc est caput eius imputare et ante oculos cordis tui semper ponere: qm̃ gratiam tibi dabit dñs cum

deuincere. penitentiã pfecte agere. Hoc est mie op⁹ exer
cere. duo iuuenes in camera pēdētes quos occidit aduer
sarius tuus sunt dilectio dei ꝛ proximi q̄ erant extincti p
pctm̄ primi parētis: ꝛ ideo semp debes eos i camera cor
dis tui tenere vt deū tota mēte: tota aīa diligas: ꝛ semp i
eius timore permaneas: qꝛ nescimus si amore vel odio di
gni sumus: ꝛ ad memoriā reducere quātum deus pro no
bis sustinuit in cruce p amarissime mortis xp̄i ingē medi
tationē deueniamus ad regna perpetua.

De perfectione vite. Cap. lviij.

Titus in ciuitate romana regnauit q̄ statuit legē
q̄ dies pmogeniti sui ab oib⁹ sctificaret. ꝛ q̄cū
q̄ diē natiuitatis filij sui p op⁹ seruile violaret
morte moreret. Promulgata lege vocauit magistrū ver
giliū ꝛ ait. Charissime talē legē edidi: verūtn̄ sepe in oc
culto poterūt pctā cōmitti: ad quoꝝ noticiā puenire non
potero. Rogam⁹ ergo te vt sm̄ industriā tuā aliquā artē
inuenias p quā potero expiri q̄les sint illi q̄ ꝯtra legē de
linquunt. At ille. Dn̄e fiat volūtas tua. Statim Vergilius
arte magica statuā in medio ciuitatis fieri fecit. Statua
illa oia pctā occulta i illo die cōmissa ipatori dicere sole
bat. Et sic p accusationē statue q̄si infiniti hoīes erāt cōdē
nati. Erat tūc q̄dā faber i ciuitate noīe focus q̄ in illo die
sicut i ceteris opat⁹ est. Cū aūt semel in stratu suo iacuisset
intime cogitauit quō per accusationē statue multi morie
bantur. Mane surrexit: ꝛ ad statuā perrexit ꝛ ait. O sta
tua statua p tuā accusationē multi moriuntur: voueo deo
meo si me accusaueris caput tuū frāgā. His dictis domū
rexit. Hora prima impator sicut solit⁹ erat nūcios suos
ad statuā destinauit vt ab ea quererēt si aliq̄s ꝯtra legem
cōmisisset. Cum autē ad statuā venissent ꝛ voluntatē im
peratoris dixissent ait statua. Charissimi leuate oculos
vestros videte q̄ scripta sunt in fronte meo. Illi vero cum
oculos leuassent tria in fronte eius clare viderunt: scilicet
Tempora mutant. Hoīes deteriorantur. Qui voluerit

Vergili⁹ fuit vir emi nētissimus.

veritatem dicere caput fractum habebit. Ite dño vestro nunciate q̄ vidistis et legistis. Nuncij perrexerūt: et omnia dño suo retulerunt. Imperator cum hoc audisset p̄cepit militibus suis vt se armarent et ad statuam pergerent: et si aliquis cōtra statuā et ɔtra voluntatē suam aliq̄d faceret: eum ligatis manibus et pedibus ad eum ducerent. Milites ad statuam precerunt dicentes: placet imperatori vt ostēdas illos q̄ ɔtra legem commiserunt et quales erant illi qui minas fecerunt. Ait statua. Focum fabrum accipite. Ille est qui singulis diebus leges violat et mihi minas facit. Illum comprehenderunt et coram imperatore duxerunt. Ait imperator. Charissime quid est quod audio de te quare legem editam violas. At ille. Dñe legem seruare non possum: q2 omni die octo denarios oportet me habere et illos sine labore non potero acq̄rere. Ait imperator. Et quare octo denarios. Qui ait. Omni die per annum duos denarios teneor dare quos mutuaui in iuuentute. duos accommodo: duos perdo: duos expendo. Ait imperator. De istis manifestius debes mihi dicere. cui ait faber. Domine mi aduerto me duos denarios omni die teneor patri meo: q2 cum essem puer paruulus pater me9 duos denarios super me singulis diebus expendit. iam pater meus in egestate est positus. vnde ratio dictat q̄ ei subueniam in sua paupertate. et ideo omni die duos denarios ei trado. duos alios denarios filio meo accōmodo qui iā ad studium pergit: vt si contingat me ad egestatem peruenire mihi illos duos denarios reddat: sicut ego iam patri meo facio: duos alios denarios omni die p̄do sup vxorem meam: q2 est mihi semp̄ contraria: aut proprie voluntatis: aut calide cōplexionis: et propter ista tria quicq̄d ei dedero hoc p̄do. duos alios denarios sup meipsum in cibis et potibus expendo. Leuius bono modo trāsire nō potero et istos denarios nō possum obtinere sine cōtinuo labore. Jam audistis rationem. Detis ergo iudicium rectum. Ait imperator. Charissime: recte respondisti: vade

De lamentatiōe statue ɔ fabrū.

De rñsiōe fabri ad iperatorem.

ꝛ fideliter ammodo labora. Post hoc cito imperator defunctus est ꝛ focus faber ꝓpter suã prudentiã in imperatorem eligitur ab omnib⁹: qui imperium satis prudenter regebat. Ipso mortuo inter alios imperatores imago ei⁹ depingitur ꝛ supra caput suum octo denarij.

Quō focus faber fuit iꝑator.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste imꝑator est pr celestis q̃ statuit ꝓ lege ꝙ q̃ diẽ primogeniti sui violaret morte moreret. Dies ista est dominica: siue dies festiualis ab ecclesia ordinata. vñ in veteri lege ac noua dicit. Memẽto vt diem sabbati sanctifices: ꝫ heu proch dolor plures illis diebus pctã maiora cõmittunt q̃ ceteris diebus. Tales poterũt assimilari cuidam pisci in mari tãdiu est bñ sibi q̃diu est in mari: sed si cõtingat a casu ꝙ saltat supra tẽpore pluuie ꝛ pluuia eũ tangit incipit mori. nec ꝑ multos dies statum ei⁹ poterit recuperare quousq; fuerit de aqua maris satiatus. Eodem modo aliqui q̃diu sunt per totam septimanam in mari huius mundi laborantes tãdiu bene videtur eis: sed si contingat eos diebus festiuis ad ecclesiã ꝑgere ad aliquẽ dulcẽ sermonẽ vel missam audire eis videtur ꝙ sint in magna angustia quousq; sũt in operibus mũdanis refocillati. Uergilius certe qui statuam fecerat est spiritussanctus qui predicatorem ordinauerat vt annunciet virtutes ꝛ vitia: penam et gloriam. Sed heu tã poterit dicere ꝑdicator: sicut statua dixerat. Tempora mutant. Hoc satis manifeste vidim⁹ in ꝑmitiua eccl'ia in omni statu tp̃a erãt meliora q̃ nũc: orõnes et ꝑces q̃ modo. Terra dabat fructũ suũ magis abunde: et oĩa elemẽta q̃ sua erãt sunt mutata propter pctã hominũ hoc apparebat in diluuio noe. Scḋo hoĩes deteriorãtur sicut clare videmus. In antiquo eniꝫ tp̃e erant homines magis deuoti elemosinarij charitatiui q̃ mõ sint. Et quare: q2 totus mundus in maligno positus est. Tertio q̃ voluerit veritatẽ dicere: ꝛc. Mõ si ꝑdicator pctã potentum predicet statim minas ac murmuratiões habebit. Unde

Esa. xxx. Loquimini vba placētia. Et iō aplŝ dicit. erit enī tps cū sanam doctrinā nō sustinebunt p domo israel. Focus est quilibet xpianus bonus qui fidelr sicut miles xpi laborat. Uñ quilibet bonus xpianus tenet singulis dieb9 patri suo celesti reddere duos denarios. s. amorē et honorē. Amorē q2 nos tm̄ dilexit q p nr̄o amore vnicū filiū suū de celis descendere pmisit et morte turpissima condēnari. Honorē: q2 oīa ab ipso pcedunt et sine ipō nullum bonū agere poterimus. Item duos denarios filio accommodamus. Cuiusmodi filius est certe ille de quo Esay. dr̄. Paruulus enim natus est nobis. i. filius dei. Et quales denarios debemus ei accommodare: certe duos omni die. scilz vnam voluntatem et bonum actū q̄diu sumus in hoc mortali corpore: et qñ nos egeni sumus facti in die iudicij quādo nudi apparebimus nunc ipe nobis reddet illos denarios in vita eterna sicut scriptum est. Centuplum accipietis et vitam eternam possidebitis. Item duos denarios pdimus super vxorem. Uxor ista est caro nostra misera que semp ꝯtriatur spūi. Denarij quos expendimus sup eā sunt mala volūtas et actus malus que ꝯtinue opant ex obliqua volūtate. Istos duos denarios pdimus: q2 grauiter propter hoc hic vel alibi puniemur. Item duos denarios omni die sup nosipsos expēdimus si boni xpani sumus. s. per dilectionē dei in toto corde: et dilectionē ad pximum sicut ad nosipsos. Charissimi si istos. viij. denarios expēdere volueritis ad gaudiū eternū peruenire poteritis.

De confessione. Cap. lviij.

Rex qdam regnauit noīe asmodeus qui statuit q quicūqz malefactor captus esset: et coram iudice ductus si tres veritates posset dicere tam veras ꝯ quas nullus posset obijcere: quin vere sine omni fallacia essent q q̄tūcunqz esset malefactor vitā suā obtineret cum tota sua hereditate. Accidit casus q quidam miles contra regem forefecit: fugam petijt et in quadam foresta latuit in qua multa mala commisit: q2 oēs intrantes spoliauit:

ant occidit. Judex cum hoc audisset insidias in circuitu foreste ordinauit & eum deprehēdi iussit & ligatis manib⁹ ad iudiciū venire fecit. Ait ei iudex. Charissime nosti legē Qui ait. Etiam dn̄e. Si debeo saluari opz me dicere tres veritates: al'r mortē euadere nō possuz. Ait iudex. Imple beneficiū legis aut hodie moriens. At ille. Dn̄e fac fieri silentiuz: quo facto ait. Dn̄e ecce hec prima veritas. Uobis oibus denūcio q toto tpe vite mee: extiti malus homo. Judex hoc audiēs circunstātibus ait. Est ne verum quod ille dixit. aiūt illi. Si nō essz malefactor ad ista nō venisset ait ergo iudex. dic scdam veritatē. q ait. Scda veritas est Mihi multū displicet q in ista forma huc veni. ait iudex Certe credimus tibi. Dic ergo tertiā veritatez & teipsum a morte saluasti. ait ille: hec est veritas. Si semel potero euadere ad istū locum nūq̄ volūtarie in ista forma venirē Ait iudex. Amē dico tibi satis prudēter te liberasti. vade in pace & sic saluatus est.

Pria ṽitas.

Scda ṽitas.

Tertia ṽitas.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Imperator iste est dn̄s noster iesus xp̄s qui istā legem edidit. s. q quicunq̄ malefactor. i. peccator per gratiā dei captus fuerit coram discreto iudice ductus. id est cōfessore dicat tres veritates tā veras q demones cōtra se nō poterunt obijcere hereditatem regni celestis obtinebit. Prima veritas est ego sum malus homo. i. in tali peccato. & sic de singulis. Ecce confessio. Secunda veritas est displicet mihi. &c. i. multum mihi displicet q tantū deum meum offendi. Ecce contrictio. Tertia veritas est. Si possem semel euadere per viam satisfactionis nunq̄ ad peccatum redirem volūtarie. Et sic per consequens vitā eternam obtinebis.

¶ De superbia nimia & quomodo superbi ad humilitatē maximā sepe perueniūt satis notabile. Cap. lix.

De iactātia iouiniani.

Iouinianus imperator regnauit potens valde q cū semel in stratu suo iacuisset exaltatū est cor ei⁹ vltra q̄ credi pōt: & in corde suo dixit. Est ne aliquis deus alius q̄ ego. his cogitatis somnū cepit. Ma

ne vero surrexit ꝛ vocauit milites suos ꝛ ait. Charissimi bonum est cibū sumere: qꝛ hodie ad venandū pergere volo. Illi vero parati erant voluntatē eius adimplere: cibo sumpto ad venandam perrexerūt. Dum vero imperator equitasset calor intolerabilis eum inuasit intm̄ ꝙ videbatur ei ꝙ moreret nisi in aqua frigida balneari posset. Respexit a lōge aquā latā vidit. Dixitqꝫ militibus suis. Hic remaneatis quousqꝫ fuero refrigeratus. Dextrariū cū calcaribus percussit: ꝛ ad aquā festināter equitabat de equo descendit omnia vestimenta deposuit: aquam intrauit et tandiu ibi remansit quousqꝫ totaliter refrigeratus esset. Dum ibidem expectasset venit quidam homo ei per oia similis in vultu ꝛ gestu ꝛ induit se vestimētis eius. dextrarium eius ascendit: ꝛ ad milites equitauit. ab omnibus sicut persona imperatoris est receptus. Finito ludo ad palatium cum militibus perrexit. Post hoc cito Iouinianꝰ de aqua exiuit: sed nec vestes nec equū inuenit. Admirabatur ꝛ tristatus est valde. qꝛ nudus erat ꝛ nemīnē vidit cogitauit intra se. quid faciā? Ego miserabiliter sum frustratus. Tandē ad se reuersus dicebat. hic ꝓpe manet vnus miles quē ad militiā ꝓmoui: ad eū pergā vestes ꝛ equuꝫ acquirā: ꝛ sic ad palaciū meū ascēdā ꝛ videbo quo ꝛ ꝑ quē sum cōfusus. Iouinianus totaliter nudus ad castruꝫ militis perrexit: ad ianuā pulsauit. Janitor aūt cām pulsationis q̄siuit. ait Iouinianꝰ. Januā aperite ꝛ qualis ego sum videte. Ille vero ianuā aperuit: ꝛ cū eū vidisset obstupuit Qualis es tu? At ille. iouinianꝰ sum imperator: vade ad dn̄m tuū ꝛ dic ei vt mihi vestes accōmodet quia vestes ꝛ equū ꝑdidi. Qui ait. Mētiris pessime ribalde. iam an̄ adventū tuū dn̄s imꝑator iouinianꝰ ad palaciū suū cū militibus suis trāsiuit: ꝛ dn̄s meꝰ secū ꝑrexit ꝛ rediit ꝛ iā in mēsa sedet: sꝫ qꝛ imꝑatorē te noīasti dn̄o meo nūciabo. Janitor intrauit ꝛ dn̄o suo verba eius retulit. Ille hoc audiēs precepit vt introduceretur. Miles cum euꝫ vidisset notitiam eius nō habebat: sed imperator eū ꝑoptime cognos-

Qualr iouinianꝰ amisit vestes regales equū ꝛ ꝑ ꝯñsi periū.

Qualr iouinianꝰ a suis notis fuit spretꝰ ꝛ ignorꝰ.

nit. ait ei miles. Dic mihi qualis es & qd est nomē tuum. Qui rndit. Ego sum imperator Jouinianus et ego te ad militiā promoui tali tpe. Ait ille. O ribalde pessime qua audatia audes te imperatorē noiare. Jā eni dñs meus imperator añ te ad palaciū eqtauit: & ego p viā associatus erā et iā sum reuersus: & qr teipm imperatorē noiasti impune nō trāsibis. Fecit eū egregie verberari & postea expelli. Ille vero sic flagellatus & expulsus fleuit amare & ait. O deus meus qd hoc esse poterit q miles quē ad militiā promoui notitiā mei nō habet. & cū hoc grauiter me flagellauit. Cogitauit apud se: prope est quidam dux cōsiliarius meus ad eū pergā & necessitatē ei ostendā per quā potero indui & ad palaciū meū reuerti. Cū vero ad ianuā ducis venisset pulsauit. Janitor audiēs pulsationē ianuam aperuit & cum hoiem nudū vidisset admirabat & aiebat. Charissime qualis es tu & quare sic totaliter nudus venisti? Et ille. ego sum imperator a casu equū & vestimenta perdidi Et ideo ad ducem veni vt mihi in hac necessitate succurrat. Ideo te rogo vt negocium meū corā dño tuo facias J[illegible] cum verba eius audisset admirabatur: aulam in[illegible] & dño suo oia retulit. Ait dux. Introducatur: cum introductus fuisset nullus noticiā eius habebat. Et dux ait ad illum. Qualis es tu? Et ille. Imperator sum ego et te ad diuitias & honores promoui quando te ad ducem feci & consiliarium meū te cōstitui. Ait dux. Insane miser. Perrexi parum ante te cum dño meo imperatore versus palacium & reuersus sum. Et quia talem honorem tibi appropriasti impune non transibis. Fecit eum in carcerem recludi et pane et aqua sustentare. Deinde ex carcere extrahi et egregie verberari: et a tota terra post hoc eijci fecit. Ille sic eiectus vltra q̄ credi possit gemitus & suspiria emittebat & intra se dixit. Heu mihi quid faciam quia factus sum opprobriū & abiectio plebis. Melius est mihi ad palacium meum pergere & mei de palacio meo notitiā habebunt. Saltem si non. vxor mea notitiam meam ha-

bebit per certa signa. Solus ad palacium accessit. Ad ianuam pulsauit. Audita eni pulsatione ianitor ianua aperuit: quem cum vidisset dixit. Qualis es tu? et ille. Miror de te q non nouisti me quia per tot tepora fuisti mecum. Qui ait. Mentiris tu cum dno imperatore diu steti. Et ille. Ego sum ille. Et si dictis no credis rogo te dei amore vt ad imperatrice accedas et per ista signa illa mihi vestes imperiales per te mittet: quia a casu omnia perdidi. Ista signa que per te ei mitto: nullus nisi nos duo nouit sub celo. ait ianitor. No dubito quin insanus sis: quia iam dominus meus imperator in mesa sedet et iuxta eum imperatrix. Verumtamen ex quo dicis te imperatorem esse imperatrici intimabo et certus sum q grauiter punieris. Ianitor ad imperatrice perrexit et omnia audita ei intimauit. Illa non modicu cotristata ad dnm suu couersa est et ait. O domine mi audite mirabilia signa priuata inter nos sepius acta vnus ribaldus in porta mihi per ianitore recitat et cum hoc dicit se imperatore et dnm meu esse. Ipse cum hoc audisset precepit ianitori: vt introduceretur in cospectu omnium: qui cu taliter nudus introductus fuisset canis quidam qui antea multum eu dilexerat ad guttur suum saltabat vt eum occideret. Sed per familia impeditus est sic q nullum ab eo recepit malum. Idem quedam falconem habebat in pertica qui cu eum vidisset ligaturam fregit et extra aulam aduolauit. Ait imperator omnibus in aula sedentibus. Charissimi audite verba mea que de isto ribaldo dicam. Dic mihi qualis es tu et ob quam causam venisti. At ille. O dne ista est mirabilis questio. Imperator sum et dominus istius loci. Ait imperator omnibus sedentibus in mensa et circustantibus. Dicite mihi per iuramentum vestru quod mihi fecistis quis nostrum imperator est et dominus? Aiunt illi. O domine leuiter respodemus per iuramentu quod vobis fecimus. Istu ribaldu nuq vidimus: sed vos estis dns noster et imperator quem a iuuentute nouimus. Et ideo rogamus

Qualr iterrogabat supinductus impatore pprius.

vna voce vt puniatur vt oēs exemplū ab eo capiāt ⁊ de ta
li ꝑsumptione non atemptent. Impator ille cōuersus ad
imperatricē ait. Dic dn̄a mihi per fidē qua teneris nosti
tu hoīem qui se dicit imperatorē ⁊ dn̄m tuū eē. At illa. O
bone dn̄e cur talia ad me queris? Nonne plusq̄ triginta
annis in societate tua steti ⁊ prolem per te genui. Sz vnuz
est qđ miror q̄nō iste ribaldus ꝑuenit ad nr̄a secreta inter
nos ꝑpetrata. Imperator ille dicit illi qui itroductus fue
rat. Charissime. quare ausus fuisti teipsum imperatorem
noiare. Damus p iudicio vt ad caudā equi hodie sis tra
ctus: ⁊ si iterum ausus sis hoc dicere te condemnabo mor
te turpissima. Uocauit satellites suos ⁊ ait. Iter istum ad
caudam equi trahite: sed nolite eum occidere. Et sic factū
est. Post hec vero vltra q̄ credi pōt cōmota sunt oia inte-
riora ei⁹: ⁊ quasi de ipō desperatus dicebat. Pereat dies
in qua natus sum amici mei a me recesserunt. Uxor mea ⁊
filij mei non nouerunt me. Cum hoc dixisset ei cogitabat.
Hic ꝓpe manet confessor meus pergam ad ipm forte ipse
meam noticiam habebit qr sepius confessionez meam au
diuit. Perrexit ad heremitam ⁊ ad fenestram cellule pul-
sauit. At ille. Quis ibi. Et ille. Ego sum imperator Joui-
nianus. fenestram aperias vt loquar tecum. Ille vero cum
vocem eius audisset fenestram aperuit cum eum vidisset
cum impetu fenestram clausit ⁊ ait. Discede a me male-
dicte tu non es imperator sed dyabolus in forma homi-
nis. Ille hoc audiens in terram pre dolore cecidit crines
capitis ac barbe dilacerauit ⁊ dixit. heu mihi quid faciaz
ego. his dictis recordatus fuit q̄ in stratu suo exaltatum
fuit cor eius dicens. Est ne deus alter preter me statim ad
fenestram heremite pulsabat ⁊ dixit: amore illius qui pe-
pendit in cruce confessionem meam audite fenestra clau-
sa. At ille. Mihi bene placet: qui de tota vita sua cum la-
chrymis est confessus ⁊ precipue q̄nō ꝯ deum se erexit di-
cens q̄ non credidit alium deum esse q̄ seipsum. Facta cō
fessione ⁊ absolutione heremita fenestram eius aperuit ⁊

Recognitio peccati multū iuuat penitētem.

noticiam eius habuit: et ait. Benedictus altissimus iā noui te: paucas vestes hic habeo induas te et ad palaciū pergere vt spero noticiam tuam habebunt. Imperator induit se ad palacium suum perrexit: ad ianuam pulsabat. Janitor hostium aperuit et eum satis honorifice recepit. At ille. Nunquid noticiam meam habes? Qui ait. Etiā dn̄e ꝑ optime. Sed admiror ꝙ per totū diē hic steti et vos exire non vidi. Ille vero aulam intrauit: et oēs eum vidētes capita inclinabant. Alius imperator erat cum dn̄a. Quidam miles exiens de camera eū intime aspexit. Post hec in cameram est reuersus et ait. Dn̄e mi est quidam in aula cui oēs capita inclinant et honorē faciunt qui vobis in oībus assimilat̄ intm̄ ꝙ qs vestrum est imperator penitus ignoro. Imperator hoc audiens ait imperatrici. Exeas et videas si eius noticiam habeas. Illa vero foras perrexit et cum eum vidisset admirabat̄ statim cameram intrauit et ait. O dn̄e vobis vnum denuncio ꝙ quis vestrum est dn̄s meus penitus ignoro. At ille. Ex quo sic est foris pergam et veritatem excutiam. Cū autem aulam intrasset eū per manū cepit et iuxta eum stare fecit vocauit oēs milites in aula existentes cum imperatrice et ait. Per iuramentū qđ mihi fecistis dicite quis nostrū est impator. Imperatrix primo rn̄dit. Dn̄e mi mihi incūbit primo rn̄dere: testis est mihi deus in celis quis vestrū est dn̄s meus penitus ignoro: et sic omnes dixerūt. At ille. Charissimi audite me. Iste homo est imperator vester et dn̄s nam aliquo tpe ꝯ deum se erexit ꝓpter qđ peccatū deus eum flagellauit et noticia ab eo recessit quousqꝫ satisfactionem deo fecerit. Ego sum angelus eius custos anime sue qui imperium custodiui ꝗdiu fuit in penitentia. Jam eius penitentia est cōpleta et ꝓ peccatis satisfecit ammodo ei sitis obedientes ad deū vos recōmendo. statim ab oculis eoꝝ disparuit. Imperator vero deo gratias reddidit et toto tempore vite in bona pace vixit: et spiritum deo reddidit. Quod nobis conce. ec.

Qualiter impator fuit a suis recognitus pꝰ peccati superbie penitētiam.

¶ Moralisatio.

Charissime. Imperator iste pōt dici quilibet hō totaliter mūdo datus qui ꝓpter diuitias ꝛ honores in superbiā cordis erigit. Sicut alter Nabuchodonosor qui diuinis preceptis nō obediuit. vocat milites. i. sensus pergit ad venandū mūdi vanitates interiꝫ calor intolerabilis. i. tēptatio dyabolica eū arripit ꝙ quiescere non pōt quousqꝫ in aquis mūdanis sit totalr̄ refrigeratus. Ista refrigeratio est detrimentū aīe: ꝛ sic milites. i. sensus sine custodia hoīem dimittūt quotienscūqꝫ in aqua mundana balneari intēdit. Sed de equo primo descēdit i. a fide errat. qꝛ in baptismo firmiter deo ꝓmisit adherere: ꝛ pompis dyaboli abrenunciare. Sed ꝙcito totaliter se in aquis mundanis inuoluit fidē frangit. Et hoc est de equo descendere. Deinde deposuit vestes. i. virtutes quas in baptismo recepit. Et sic nudus miser in mundi vanitatibus iacet. Quid est faciendum? Certe vt alius. s. prelatus qui fidem ꝛ virtutes habet custodire hoc est vestimenta recipere: qꝛ prelato datur potestas soluendi peccatoreꝫ quotiens puro corde ad deum se conuertit. Iouinianus cū de aqua exiuit. ꝛc. Si miser homo cuꝫ de aqua mundana per dei gratiam intendit exire nullam virtutem inuenit qꝛ omnes per peccatū perdidit: ergo hꝫ materiaꝫ dolendi. Quō ergo debent virtutes recuperari? Certe ad domuꝫ militis primo debes ꝑgere. Miles iste est ratio que habet te flagellare: quia ratio dictat ꝙ ꝙtum contra deum perpetrasti in corde tuo hoc emendes. Et ideo non poteris teipm̄ dicere imperatorem. i. xp̄ianum qꝛ opera xp̄iani per peccatuꝫ perdidisti. Ratio ergo te expellit ab oī vitio. Quid est faciendum. Pergas ad castrum ducis. s. ad conscientiā tuā propriam que contra te grauiter murmurat donec reconciliatus deo fueris: immo in carcerem te ponit: hoc est in perplexitatem magnam quomodo ꝛ per quam viā deo placere potes ꝛ vulnera ab eo recipere. i. cordis compunctionem per equa sanguis. i. peccatuꝫ exeat. Deinde ad palacium cordis tui pulsare. i. intime cogitare ꝙ ꝛ qua de cā

Quō virtutes debent recuperari.

contra deum deliquisti. Janitor. i. voluntas que est libera ostium cordis tui hz aperire et te ducere ad primū statum quez in baptismo accepisti. Canis qui saltat vt te occidat est caro tua propria per quam homo sepius occideret nisi deus impediret. Et falco in pertica extra fenestram volat etc. i. potentia diuina non tecum manebit q̄diu in mala vita iaces. nec vxor. i. aīa noticiā habebit tue salutis. Quid ergo est faciendum. Certe vt sis tractus ad caudam equi. Trahi per caudā equi nihil aliud est q̄ a principio vite vsq₃ ad pn̄s q̄d et q̄ntum fecisti tm̄ dolere et satisfactionē p̄stare Deinde postq̄ ista feceris perge ad heremitā. i. discretuz ꝯfessorem in fenestra sancte ecclesie. Et de oībus q̄bus cōtra deū deliquisti pure ꝯfitearis clausa fenestra. i. priuate non ad laudē hoīm s₃ ad tuū solamē: et statim deus et oēs angeli noticiam tuā habebunt. Deinde facta confessione vestimentis. i. bonis virtutibus poteris indui et ad palacium cordis tui secrete accedere: et omnes sensus tui cū vxore anima noticiam habebunt. q2 verus impator. i. bonus x̄pianus factus es: et per consequens vitam eternam obtinebis. Ad quam etc.

Dolendū est semp̄ d̄ malefactis.

De auaritia et eius subtili conanime. Ca. lx.

Rex quidam erat qui filiā vnicā pulchram et graciosam noīe Rosimūdam habebat. Puella ista cum ad etatē denā puenisset erat tam abillis in currēdo q̄ ad terminū puenerat anq̄ aliq̄s eā tāgere posset. Rex per totū regnū pclamari feceratq̄ q̄cunq₃ cū filia sua currere volebat et ad finem termini ante eam pueniret: ipam in vxorē haberet et totū regnū post ei9 decessum. Si vero aliq̄s hoc attentaret et in cursu deficeret caput amitteret. Facta pclamatione quasi infiniti se obtulerunt cum ea currere. et quotquot cū ea currebant omnes deficiebāt et capita amiserunt. Erat tunc quidam in ciuitate pauper noīe abibas q̄ intra se cogitabat. Pauper ego sum et de vili sanguine pgenitus si per aliquā viā possem istā puellaz deuincere nō solū ego promotus essem sed et oēs de meo

De puella decēnali cursore

sanguine. Prouidebat sibi de tribus cautelis. s. de serto rosarum: quia illa puelle appetunt. Secundo de zona serica quam puelle libenter optant. Tertio de loculo serico et infra loculum pila quedam erat deaurata. super pilam descriptio talis. Qui mecum ludit nunquam de ludo satiabitur. Hec tria ipse in sinu suo posuit: ad palacium perrexit et pulsauit. Adest ianitor et causam pulsationis petebat. Qui ait. Paratus sum cum puella currere. Illa cum hoc audisset quandam fenestram aperuit: et cum eum vidisset in corde suo despexit et ait. Ecce quam reprobus est cum quo currere debeo: tamen non poterat contradicere. Ad currendum se preparauit. Ambo adinuicem currebant cito puella ad magnam distantiam ante eum currit. Abibas cum hoc vidisset sertum rosarum ante eam proiecit viso serto puella inclinauit se et sertum leuauit et in capite posuit. Tantum in serto delectabatur et expectabat quod abibas ante eam currit. Puella cum hominem vidisset ait in corde suo. Nunquam filia patris mei cum tali ribaldo debet copulari. Statim sertum proiecit in quandam foueam profundam et post eum cucurrit et apprehendit. Que cum apprehendisset alapam dedit ei dicens. Siste gradum miser: non decet vt filius patris tui in vxorem me ducat statim ante eum cucurrit. Abibas cum hoc vidisset ante eam zonam de serico proiecit. Quam cum vidisset inclinauit se et eam leuauit se succinxit et tantum de ea delectabatur quod ibidem moram traxit. et iterum abibas longe ante eam cucurrit. Puella cum hoc vidisset fleuit amare et zonam accepit et in tres partes fregit. post eum cucurrit et apprehendit. Quem cum apprehendisset manum leuauit et ei alapam dedit dicens. O miser me in vxorem non habebis. Statim ante eum longe cucurrit. Abibas cum hoc vidisset expectabat quousque ipsa prope esset. Hoc facto loculum de serico ante eam proiecit: viso loculo inclinauit se et loculum leuauit et aperuit pilam deauratam intus inuenit. superscriptionem legit. Qui mecum ludit nunquam ludo satiabitur incepit tamen

Qualiter abibas puellam accepit.

⁊ tandiu ludere cum pila: ꝙ abibas citius ad finē peruenit ⁊ eam in vxorem tenuit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Imꝑator iste est dn̄s nr̄ Jesus xp̄s. filia pulchra aīa ad dei siſitudinē creata q̄ velociter in bonis opib⁹ currit q̄zdiu in puritate vite manet intantū ꝙ eā pctm̄ mortale vincere non pōt. Clamor factus est ⁊c. Clamor iste nihil aliud est q̄z ꝙ homo se defendat ⁊ protegat ꝯtra diabolū mundū ⁊ carnē. Et si bellum ꝯtra ista tria aggredit ⁊ victoriam obtinuerit. tunc pctā mortalia succumbunt. Et hoc est capita amittere. Abibas est diabolus qui cum videret hominē superasse per opa mīe ꝓuidet sibi de tribus cautelis. s. de serto. Sertum istud est superbia: q2 sicut sertū nō ponit nisi super caput vt ab hoībus videat. sic superbus semper videri vult. ⁊ ideo dicit Angelus. Cum superbum videris filium diaboli non esse dubites. Cū igit homo vtit serto superbie statim currit diabolus ante eum. Quid ergo est faciendum. Certe vt sertum supbie ꝓijciat in foueā humilitatis: ⁊ sic diabolo dabis alapam ⁊ eum dimittes. Post hec puella se inclinauit ⁊ zonā leuauit ⁊ aspexit. zona ista est luxuria quam diabolus ꝓijcit ante hominē. Cū tn̄ ꝯtra tales dicat Gregorius. Succingite lumbos vestros in castitate. Si ergo succingis te zona luxurie statim diabolus ante te currit ⁊ de bona vita tua te impedit Quid ergo est faciendum. Certe vt zona luxurie in tres partes frangatur. s. in orationem: ieiuniū: ⁊ elemosinam: ⁊ sic per consequens diabolum vinces. post hec diabolus ante hominē ꝓijcit. Scitis ꝙ loculus habet duas cordas ad aperiendum. Cor vero est loculus quod debet esse clausum inferius q̄z tum ad terrena ⁊ superius apertum q̄ztum ad celestia ad gratiam suscipiendam. Due corde que claudunt sunt timor ⁊ pena eterna per que duo cor hominis clauditur ne intret peccatum. pila in loculo sepius inuenitur in cordibus nostris. s. auaricia aut cupidi

tas:qꝛ sicut pila mouetur ad omnem differentiam posi tionis:sic ꝛ auarus mouetur in terra.mouetur in mari. non cessat pes eius currere nec coꝛ cogitare quomodo et per quam viam bona mundana poterit acquirere. Sup scriptio est qui mecum ludit.i.qui cuꝫ cupiditate incepit vitam ducere vt vix aut nunq̄ȝ poterit sustinere:sicut dicit Seneca. Cum omnia peccata senescunt sola cupiditas iu uenescit. Ideo timendum est de aliquibus qui tantum cū pila ludunt cupiditatis ꝙ diabolus ipsos occupabit:qꝛ sicut dicit Apostolus. Radix omniū maloꝝ est cupiditas. Studeamus ergo vitam nostram sic in pijs operibꝰ diri gere vt vitam eternam valeamus attingere.

¶De p̄meditatiōe semper habēda. Cap.lxj.

Claudius regnauit qui vnicam filiam habebat gratiosam ꝛ decoꝛam valde.q̄ cum semel in stra tu suo iacuisset itime de filia sua cogitabat.quō eam pꝛomouere posset. Ait intra se. Si eam in vxoꝛeȝ di uiti stulto tradidero filiam meā perdam. Si vero paupe ri sapienti per eius sapientiā et necessaria large acquiret. Erat in ciuitate tunc quidam philosophus nomine So crates quem rex dilexerat vocauit eum ꝛ ait. Charissime nunquid tibi placet filiam meam in coniugem accipere. Et ille. Etiā domine peroptime. Et ille. Ex quo ita est da bo tibi eam ꝛ sub illa conditione ꝙ si moꝛiat̄ filia in tua societate vitā tuam amittes. Eliges ergo eā accipere vel dimittere. Et ille. Mihi bn̄ placet eam accipere sub ista conditiōe. Rex nuptias celebꝛauit cum magna solēnita te. Per q̄dā tempoꝛa vitam duxerūt in quiete ꝛ sanitate perfecta. Post hoc vxoꝛ socratis vsq̄ȝ ad moꝛtē infirma bat̄. Hec audiēs socrates contristatus est valde. Quādaȝ foꝛestā intrauit fleuit amare. Dum sic esset in doloꝛe rex Alexander in eadē foꝛesta venabat̄. Miles quidā Alexā dri socratē vidit ad eū equitabat ꝛ ait ei. Charissime cuiꝰ hō es. Et ille. Hō talis dn̄i sum ego:q̄ seruus dn̄i mei est ꝛ dn̄s dn̄i tui. Ait miles. Non est maioꝛ dn̄o meo in toto

Socrates filiā claudij imperatoris vxorez habuit.

mundo: s; ex quo talia dicis ducam te ad dñm meũ ꝛ audiemus qs est dñs tuus de quo tot ꝛ tanta presumis. Cũ autẽ corã rege Alexãdro ductus fuisset ait ei. Charissime quis est dñs tuus de quo talia dicis ꝙ seruus ei⁹ est dñs meus. Ait ille. Dñs meus est ratio: seruus eius volũtas. Sic est ergo ꝙ tu per voluntatẽ regnũ tuũ ꝛ nõ per rationẽ hucusq; gubernasti. Ideo seruus dñi mei hoc est volũtas est dñs tuus. Audiens hec Alexander ait. Charissime prudenter respondisti vade in pace. Ab illa die cepit rex regnũ suum ratione gubernare ꝛ non voluntate. Socrates vero solus forestam intrauit ꝛ fleuit amare pro sua cõiuge. Senex quidam ad eum venit ꝛ ait. O bone magister ob quam rẽ affligit aĩa tua. Et ille. Filiam regis sub tali conditiõe desponsaui ꝙ quocunq; tẽpore ipsa in societate mea moriat: ego vitam meã amittã ꝛ iam ad mortem ĩfirmatur. ꝛ hec est causa doloris mei. Ait senex. Fac consilium meum ꝛ post factum non penitebis. Uxor tua est de sanguine regũ. Cũ rex minutus fuerit vxor tua pectus ꝛ vbera liniat de sanguine patris sui. Deinde in ista foresta tres herbas inuenies: de vna ei potionem facies. de aliis duabus vnum emplastrum: ponat vbi dolorem sentit. ꝛ si istã doctrinã impleueris sanitatẽ perfectam inueniet. Socrates oĩa impleuit: ꝛ vxor ab omni infirmitate cõualuit. Rex vero cum audisset ꝙ socrates tam sollicite pro infirmitate filie sue laborabat eum ad magnas diuitias ꝛ honores promouit.

De responsiõe socratis ad alexãdrum magnũ.

Moralisatio presentis hystorie.

Charissimi. Iste rex est iesus xps dñs noster. Filia tam pulchra aĩa ad dei similitudinẽ creata. Istam puellam non diuiti sed pauperi socrati. s. homini dedit. ꝙ sit pauper ecce Iob. j. nudus egressus sum de vtero matris mee ꝛc. Sed charissimi scire debetis ꝙ sub tali cõditione dedit dominus noster iesus christus homini animã vt si in eius societate moreret ꝑ pctm̃ mortale vitam suam. s. eternã amittat. Si ergo aĩa tua in

infirmitate p pctm̄ cecidit: fac sicut fecit socrates intra forestá. i. sanctá ecclesiá in qua inuenies sené. i. discretū ꝯfessoré de cuius ꝯsilio saluari poteris. Alexáder q venatus est: est hō mundanus q potius regulat voluntate q̄ rōne sȝ p sacrá doctriná emēdat si p pctm̄ infect⁹ es. pmo linea pctm̄ tuū cū sanguine. i. recenté memoriá de xpi passione habeas in corde. deinde collige tres herbas. s. ꝯfessioné: contrictioné: ⁊ satisfactioné. De prima facias potioné. s. de pctis semper dolere. de alijs emplastrū. i. penitētiá. vt sic per ꝯñs ad diuitias vite eterne promoueri possis. Ad quá nos perducat iesus christus qui viuit ⁊ regnat cum deo patre ⁊ filio ⁊ spiritu sancto.

¶ De pulchritudine fidelis aīe. Cap. lxij.

Otius regnauit prudēs valde: in cui⁹ regno mulier qdá erat noīe florētina miro mō pulchra ⁊ gratiosa. vñ tāta pulchritudo erat in ea ꝙ tres reges eá obsidebant ⁊ a quolibet rege violata. Post hec inter reges pp̄ter nimiū amoré comissum est belluȝ ⁊ q̄si infiniti hoīes ex omni parte occubuerūt. Satrape imperij hec audiētes oēs ad regé venerūt dicētes. Dñe illa florētina in regno tuo est tam pulchra ꝙ quasi infiniti quotidie p eius amore occidūtur: ⁊ nisi citi⁹ remediū apponatur quotquot sunt in regno peribunt. Audiēs hec rex lras scribi fecerat anulo suo signatas ꝙ sine vlteriori dilatione illa ad illū veniret. Preco cum literis ad euȝ perrexit ⁊ anteq̄ȝ ad eam peruenit defuncta est. Redijt preco de morte florentine regi nunciauit. Rex contristatus est valde ꝙ eá videre non poterat in sua pulchritudine. omnes pictores regni ad eum conuocari fecit. Cum autē venissent ait rex. Charissimi. hec est causa quare pro vobis misi. Erat quedam mulier nomine florentina in tāta pulchritudine ꝙ quasi infiniti occubuerunt pro eius amore. Defuncta est ⁊ eam non vidi. Ite ergo ⁊ cum omni industria ymaginem eius depingite cum sua pulchritudine p quá potero discernere quō tot occubuerūt p eius amore.

Qualr qdam rex delectabat vidē pulchras mulieres.

Dñe rem difficilẽ vos queritis. tanta erat in ea pulchritudo et decẽtia ꝙ oẽs pictores orbis ymaginem eius nõ depingerent ꝗ̃tum ad omnia excepto vno pictore qui latet in montibus. ille solus est et nõ alius qui voluntatẽ vestrã adimplere poterit. hec audiens rex pro illo pictore destinauit. Qui cum ad eum venisset ait ei. Charissime de tua industria informati sumus: vade et ymaginem florentine per omnia depinge in sua pulchritudine et condignã mercedem dabo tibi. At ille. Rem difficilẽ queris. Ueruntamen mihi concede: vt in conspectu meo omnes pulchras mulieres totius regni saltẽ per vnã horam habeam et faciam: quod tibi placebit. Rex vero fecit omnes conuocari et in conspectu eius stare. Pictor quatuor pulchriores ex eis elegit et alias licentiauit vt ad patriam suaz redirent. Pictor ille cum rubeo colore ymaginem eius incepit depingere. et que illarum quatuor mulierum habebat magis faciem gratiosam aut nasuz et sic de ceteris membris hoc in ymagine posuit ita ꝙ ex qualibet muliere aliquaz partem accepit et ymaginem compleuit. Cum vero completa fuisset imago venit rex vt eam videret. Qui cum vidisset ait. O florentina si vixisses vltra oẽs istuz pictorez deberes diligere qui depinxit te in tanta pulchritudine

Moralisatio.

Charissimi. Iste rex est pater celestis. Florentina tã pulchra est anima ad dei similitudinem creata. Tres reges: diabolus: mundus: et caro. per istos tres reges anima propter pctm̃ primi parẽtis erat obsessa et a quolibet violata. vñ tot occubuerunt ꝑ pctm̃ ꝙ omnes ante aduẽtum xp̃i ad infernum descenderunt. Hoc videntes satrape hoc est patriarche et ꝓphete de remedio clamabãt dicẽtes. Dñe mitte nobis quẽ missurus es. aliĳ. Emitte agnũ dñe dñatorẽ terre etc. Deus vero misit preconẽ. s. beatum Johannẽ baptistam. sicut scribitur Malach. ĳ. Ecce ego mitto angelum meum qui preparabit etc. Sed heu prochdolor lõge ante eius aduentum

mortua est anima. Pictores sunt vocati qui se excusaverunt &c. i. in celo inter angelos. in terra inter homines. s. patriarchas & prophetas non est invent⁹ unus qui sciuit vel potuit imaginem. i. animam depingere quantum ad suam propriam pulchritudinem. Pictor qui de montibus venerat est dñs noster iesus xp̄s qui descēdit de celis vt istā imaginē reformaret. Et quomodo certe cum rubeo colore. i. proprio sanguine. Elegit quatuor mulieres pulchriores &c. Pro prima muliere dedit esse cum lapidib⁹. Pro secunda. vegetare cum plantis. Pro tertia. sentire cū animalibus. Pro quarta intelligere cum angelis. Rex cum vidisset dicebat. O florentina. i. anima multum deberes istum pictorem dominum nostrum iesum christum ante omnia diligere qui suo proprio sanguine te depinxit in tanta pulchritudine.

¶ De mundanorū delectationibus. Cap. lxiiij.

Vespasianus regnauit qui filiā pulcherrimā habebat cui nomē aglaes que erat nimis pulchra & oculis oīm gratiosa ita q̄ ei⁹ pulchritudo oēs alias mulieres excellebat. Accidit quoq; vna dierū q̄ cū filia ei⁹ ante eū staret eā intime respexit & ait ei. Charissima nomē tuū mutabo ppter pulchritudinē corpis tui: sit nomē tuū ammodo dña solacij in [illegible] ei⁹ vt oēs q̄ advenerint tristes cū gaudio recedāt. Rex vero iuxta palaciū quendā ortū pulcherrimū habebat in quo sepi⁹ causa solacij ambulauit. fecit proclamari p totum imperium q̄ si quis filiā suam in vxorē habere vellet ad palacium suū veniret & infra ortū tribus aut quatuor diebus spaciaret deinde si rediret filiā suam in vxorē habere vellet. Facta proclamatione multi ad palaciū suum venerūt & ortum intrauerūt & nūq̄ postea visi sunt & quotquot venerūt ex eis euasit. Erat tūc quidam miles in partib⁹ longinquis cū audisset de clamore q̄ si quis ad palaciū veniret filiam regis in vxorē haberet. venit ad ianuā palacij & pulsauit. Janitor ostiū aperuit & eū itroducit ad regē accessit & ait.

Digitized by Google

Domine mi clamor factus est communis vt si quis ortum vestrum intrauerit filiam vestram in vxorem habebit. ideo huc veni. Ait rex. ortum intrate et si exieritis eam habebitis. Qui ait. Dñe mi vnū mihi ꝯcede. Peto instāter anteꝗ ortum intrauero vt aliqua verba cum puella loqui potero. At ille. Mihi bene placet. Accessit ad puellā et ait. Charissima nomen vestrū est dña solacij. ad hoc tibi datū est vt oēs qui tristes ad te veniunt cum gaudio redeant: sed ego nimis tristis et desolatus ad te venio. prebe ergo mihi cōsilium et auxiliū quo cum gaudio recedere potero. Multi ante me venerūt et ortum intrauerant nec vnꝗ amplius visi sunt. Si ergo mihi idē casus ꝯtingeret ve mihi dicere poteroꝗ ego in ꝯiugem te desideraui et matrimonio. At illa. Tibi veritatē dicam et tuam tristiciam in gaudiū conuertam. In orto illo est quidam leo ferocissimus qui oēs intrantes interficit: et per eum omnes qui intrauerunt rōne mea sunt interfecti. Arma corpus tuum totum ferro a planta pedis vsq ad verticē capitis: et sint oia arma tua cū gummi linita. Cū vero ortum intraueris leo statim in te irruet contra eum viriliter pugna et cū lassus fueris ab eo te separabis. Ille vero per brachium vel pedem te tenebit cum dentibus intantumꝗ per arma gummata dentes eius pleni erunt ꝙ te parū poterit ledere. Tu vero cū hoc pceperis gladiū euagina et caput eius amputa. Sz aliud est adhuc periculū in orto illo. Est tñ vnꝰ introitus et sunt diuersa diuerticula ita ꝙ qui semel intrauerit vix exitū inuenire poterit. Et ideo ꝯ illud periculū dabo tibi tale remedium. Globum fili tibi ꝯcedo vt cum ad ostium orti puneris filū globi in porta liga et sic per filū in ortū descende: et sicut vitam tuam diligis globum fili ne perdas. Miles vo per oia adimpleuit sicut dixerat puella: armatus ortum intrauit. Leo cū eū vidisset toto conamine in eū irruit. Miles viriliter se defendit. et cū lassus erat saltū ab eo fecit. Leo eū p brachiū tenuit intm ꝙ dētes eius gūmi pleni erant. Miles cū hoc percepisset gladium extra

Quō puella itroduxit militē vt se defēderet ꝯ leonē.

Qualr

h iiij

miles leonē interfecit.

xit ꝛ caput leonis amputauit. Ille vero intm̄ gaudebat ꝙ filū per quod descēdit perdidit. Ille vero tristis ac dolens ortum tribus diebus circuiuit ꝛ diligēter globū quesiuit: de nocte inuenit: cū vero venisset nō modicum gaudens per filum ascendit quousqꝫ ad portam peruenit. filū soluit ad regem perrexit. ꝛ filiam suā dominaꝫ solacij sibi vxorem obtinuit de quo multum gaudebat.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste imperator est dn̄s noster iesus xp̄s. Filia tam pulchra dn̄a solacij est regnū eternum. Qui vero voluerit regnum eternū ac celeste habere: oportet vt primo ortum huius mūdi intret et per aliqua tempora q̄diu deus voluerit ibideꝫ expectet. Iob. Cōstituisti terminos eius qui preteriri nō poterunt Eccl'es. iij. Unus est interitus hoim̄ ꝛ iumentorum: sed in mūdo tot sunt diuerticula per que nescit homo finem suū nec vbi nec quando nec quomodo mori debet. Leo vero est diabolus qui circuit querens quē deuoret. vn̄ quasi infiniti per eum sunt occisi. Quid est ergo faciēdum? Si volumus regnum celeste obtinere: certe debemus bonis virtutibus stabiliter armari. ita ꝙ arma nostra sint gūmata. Per gūmi elemosynā intelligere debemus. q2 sicut gūmi duo adinuicem iūgit: sic elemosyna aiam cum deo. Unde propheta dicit. Sicut aqua extinguit ignē ita elemosina peccatum. Deinde debes accipere globū fili ꝛc. Globus iste baptismus est. Un̄ in principio vite tue oportet incipere a baptismo. Deinde a confirmatione ꝛ sic per cetera sacramēta in mundū istū descēdere. Sed leo. i. diabolus paratus est cōtra te pugnare. Cōtra eum viriliter pugnare debes ꝛ caput eius. i. potestatē per bona opera auferre Sed sepe cōtingit ꝙ postq̄ homo de diabolo triumphauerit sicut multi faciunt in quadragesima post pascha redeunt ad peccata. ꝛ sic globū fili. i. virtutē sacramenti perdunt. Fac ergo tu sicut fecit miles si per peccatū virtutes perdidisti multū dolere debes: ꝛ pergas iter triū dierum

diabolus eq̄parat leoni rugienti.

per contrictionem confessionem & satisfactionem: & sic invenire poteris ea que perdidisti. Et sic cu͂ veneris ad portam mortis qn̄ aia separabit a corpore poteris ad dn̄am solacij pervenire. i. ad gaudiu͂ eternum. Ad quod &c.

De dominica incarnatione. Cap. lxiiij.

Quidam rex regnavit qui tres virtutes habebat. Primo erat fortior omnib⁹ hominibus in corpore. Secu͂do sapientior. Tertio pulchrior qui diu sine vxore vixit. Tandē venerūt amici eius ad eum et dixerunt. Dn̄e bonum est vxorem ducere & prolem generare. quia nō est bonum sine vxore stare. At ille. Charissimi vobis cōstat q̄ satis dives & potens sum: ideo divitijs non indigeo. Ite ergo per castra & regna & mihi virginē speciosam ac prudentē querite. & si ista duo in aliqua inveneritis: licet paupercula eam in vxorē habebo. Perrexerunt illi per regna & castra & tandē puellā nimis pulchrā ac prudentē invenerūt de sanguine regu͂. Et eius virtutes regi denūciaverunt. Rex vero volebat eius sapientiā experiri: preconē vocavit. & ait ei. Charissime tibi trado pannum lineum habentē in lōgitudine & latitudine tres pollices. vade ad puellam & ex parte mei eam saluta & trade ei istum pannu͂ de quo per sapiētiam suam faciat mihi satis longam & latā camisiā pro corpore meo: & si hoc fecerit coniunx mea erit. Perrexit nuncius ad virginē & eam ex parte regis salutavit: dixitq; ei. Ecce pannus lineus habens tm̄ in longitudine & latitudine tres pollices: si camisiam sufficientem de isto panno pro corpore eius poteris operare: te in vxorē habebit. At illa. Quomodo fiet istud ex quo non sunt nisi tres pollices in longitudine & latitudine: camisiā ei facere esset impossibile. Veruntamē mihi vas concedat: in quo operari potero & camisiam ei satis longam promitto. Nuncius est reversus denuncians q; regi de virginis responsione. Statim rex vas debitu͂ & preciosum ei misit. Illa vero de tā parva quātitate in eodem vase operata est camisiā satis sufficientē pro corpore suo.

Qualiter puella fecit de pāno lineo habēstm̄ tres pollices ī latitudine & in lōgitudie tm̄ vnā camisia₃ satis largā & lōgam amico suo.

Ille hoc videns statim eam in vxorem duxit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Rex iste est deus ipse potens et diues. Puella generosa de stirpe regum beata virgo maria mater dei et hominis: que fuit pulchra et generosa quia gratia plena. Nuncius missus gabriel archangelus qui eam ex parte dei salutauit dicensq; ei. Aue gratia plena. Pannus missus est spiritussancti gratia que operata est in ea quia anteq̃ nata fuit sanctificata fuit: habensq; tres pollices. i. in conceptione filij sui erat potẽtia patris sapientia filij clementia spiritussancti. De quibus quesiuit vas scilicet vterum sanctũ sanctificatum in vtero matris sue. in quo fecit camisiam. i. humanitatem que quidem humanitas erat in eo operata. hec videns pater celestis eam reginam in celo coronauit vbi pro nobis interpellat suum filiũ et filius patrem iuxta verbũ beati Ber. O homo securum accessum habes. &c.

¶ De cura anime. Capitulum. lxv.

Quidam rex semel de vna ciuitate in aliam transiuit. venit ad quandã crucẽ que erat omni parte conscripta. Ex vna parte erat in ea scriptum. O rex si per istam viam equitaueris pro corpore tuo bonum hospitiũ habebis: sed equo tuo male ministrabitur. Ex alia parte crucis erat scriptum. Si per istam viã equitas inuenies hospitium in quo equus tuus satis laute habebit: sed tu male ministraberis. Ex tertia parte erat scriptum. Si per istam viam ambulaueris tu et equus tuus satis habebitis: sed anteq̃ accedas egregie eris verberatus. Et ex parte quarta erat sic scriptũ. Si per viaũ istam ambulaueris laute tibi ministrabitur: sed equũ tuũ ibi dimittes. et tũc oportebit te pedibus ambulare. Rex cũ oĩa ista perlegisset admirabatur intra se et cogitabat quã viã equitare vellet. Ait intra se. Primã viã volo eligere. q2 bene erit mihi: et male equo nox vna cito transibit: percussit

equum cum calcaribus ad quādam viam vbi castrum inuenit ꝛ in eo erat miles qui eum benigne recepit ac laute ministrauit: sed equus parum aut nihil habebat. Mane vero surrexit ad palacium suum equitauit omnia gesta que viderat narrauit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Imperator iste pōt dici quilibet bonus xpianus qui habet circa salutē aīe sue equitare. Equus qui eū portat est corpus ex quatuor elemētis cōpositū. Crux que stat in medio vie est cōsciencia tua in modū crucis extēsa. Una pars vt ad bonum te prouocet. Altera vt contra malum fortiter pugnes. Un̄ si ambulaueris per viā in qua bn̄ erit tibi et male equo tuo optime facis. Charissimi. Ista via est via penitentie. hospitium sancta mater ecc̄ia in qua bn̄ erit tibi in aīa: sed opꝫ vt equus tuus .i. caro tua penitentie subiaceat. Qui ergo per istaꝫ viā ambulauerit sapiēter faciet. Alia est via in qua inuenies hospitium in quo equus tuus satis laute habebit: sed male ministrabit tibi. via ista est via gulosi ꝛ luxuriosi qui hospitiū suscipiūt in voluptate carnis. De qbus apl's ait. Quorū deus vēter est ꝛ gloria in cōfusione ipsorū. In isto hospitio aīa erit pessime ministrata. Alia est via vbi equus tuus laute habebit et tu verberaberis. Uia ista est cupidi ꝛ auari qui laute vult hic viuere paruam opera meritoria perpetrare: sed cum mors eum a b hospitio huius mūdi expellet: tūc aīa eius post mortem in purgatorio vel in inferno egregie verberabitur. Quarta est via per quā si ambules bene tibi erit: sed equum amittes. Uia ista est via boni religiosi qui de oibus q̄ntum ad victum ꝛ vestitum est contētus. equū amittit. scilicet omnes concupiscentias carnales propter deum et mundi vanitates. Et ideo dicit saluator. Qui perdiderit aīam suā propter me. ꝛc. Qui reliquerit patrem aut matrem ꝛc. Centuplum accipiet; ꝛ post hanc vitā vitā eternam possidebit.

¶ De constantia. Caplm. lxvi.

Quidã rex regnauit qui pulchrã filiã habebat quam multũ dilexerat: que etiã post decessũ regis regnũ occupauit. qꝛ vnica est relicta. Hoc audiẽs quidã dux tyrãnus ad eã venit. multa ei ꝓmisit si ei consentiret. Illa vero seducta per eum est deflorata: ⁊ facta defloratione fleuit amare. Tyrãnus vero eam ab hereditate sua expulit. Illa vero sic expulsa gemitus ⁊ suspiria emittebat: ⁊ in via publica singulis diebus sedebat vt trãseuntibus elemosynã peteret. Cũ vna die sic flẽdo sedisset qͥdam miles generosus iuxta eã equitãdo venit. vidẽs eiꝰ pulchritudinẽ captus est in oculis eius ⁊ ait. Charissima qualis es. ⁊ illa. Filia regis sũ vnica ⁊ post patris mei decessum iure hereditario regnũ habeo sꝫ per quendã tyrãnũ fui seducta ⁊ ab eo deflorata: ⁊ post hec priuauit me hereditate mea. Ait miles. Utrũ placeat tibi esse spõsa mea. Que ait. Etiã dñe hoc desidero añ oia. Qui ait. Fidẽ tuã mihi trade ꝙ nullũ aliũ accipies ꝓter me: ⁊ ꝯ tyrannũ istũ faciã bellũ. terrã tuã tibi acquirã. Si vero i bello mortuꝰ fuero ⁊ hereditatẽ tibi acquisiero: nil aliud peto nisi ꝙ arma mea sanguinolẽta tecũ custodias in signũ amoris. Si vero aliqͥs veniat vt te in vxorẽ ducat: camerã tuã intres in qua arma pendẽt: ⁊ illa diligẽter inspicias. ⁊ memoriã habeas quõ ꝓpter tuũ amorẽ vitã meã ꝑdidi. At illa. dñe firmiter hoc ꝓmitto: sꝫ absit vt in bello vitã amittas. Armauit se ⁊ ꝯ tyrannũ perrexit. Audiẽs hoc dux toto conamine se ꝯ eũ opposuit. Adinuicẽ pugnabãt: miles victoriam obtinuit. caput tyranni amputauit: tñ in bello vulnꝰ mortis recepit ⁊ hereditatẽ puelle acquisiuit: ⁊ tertia die est defunctus. Puella per dies multos mortẽ eiꝰ planxit: arma eius sanguinolẽta pendebãt in camera ⁊ sepiꝰ visitauit ea ⁊ quotiẽs eã vidit amare fleuit. Multi nobiles ad eã venerũt vt eã in vxorẽ haberẽt: multa ꝓmiserũt: sed anteqꝫ alicui risum daret cameram intrauit vt arma diligẽter aspiceret: ⁊ dixit, o dñe pro meo amore mortuꝰ es: hereditatẽ meam mihi restituisti: absit hoc a me vt alteri consentiam

Infinitus numerus mulierũ blãdicijs decipit

Deinde foras exiuit ꝛ dixit. Uotum deo voui nunq̄ viro copulari. Illi hec audiētes recesserūt ꝛ sic toto tpe vite sue remāsit in castitate. ¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste rex est pater celestis. Filia tā pulchra est aīa ad dei silitudinē creata: cui regnū paradisi dabat: sȝ per suggestionē ducis. i. dyaboli illud amisit ꝛ est deflorata qn̄ de pomo comedit. Deinde sedebat in platea hoc est in mundo. Uñ in sudore vultus tui vesceris pane tuo. Que a transeūtibus elemosinā petebat. i. a quatuor elemēsis grām dei expectabat. Miles q̄ iuxta eā equitabat erat filius dei qui ī equo humanitatis mundū intrauit ꝛ humano generi cōpatiebat. Tu homo firmiter in baptismo pmisisti nullū virū pter eū accipere Et ideo armauit se armis humanitatis: ꝛ bellū ꝯ dyabolū p te dedit victoriam obtinuit: ꝛ triuulnus mortis accepit p te. ꝛ nr̄am hereditatē nobis acquisiuit. Fac ergo tu sicut fecit puella arma sanguinolēta in camera cordis tui habeas. i. semp memoriā recentem de xp̄i passione quam p te sustinuit in cruce. ꝛ si venerīt alique tēptatiōes p dyabolum: mundū: ꝛ carnē: curre ad xp̄i passionē: recole quō p tuo amore mortē sustinuit in cruce. ꝛ sic tēptationē supabis: ꝛ vitam eternā obtinebis.

Qn̄ hō tēptat a dyabolo debꝫ recurrere ad crucē ꝛ passionem xp̄i ꝛ ī mediate dyabolum superabit.

¶ De excusatione in extremis non habenda. Ca. lxvij.

Maximianus regnauit prudēs valde. in cuius regno erāt duo milites: vnus sapiēs alter stultus q̄ mutuo se dilexerūt. Ait eī sapiēs. Nunqd tibi placet vnā conuentionem mecum ponere ꝛ erit nobis. at ille ait. Mihi bn̄ placet. Qui ait. sanguinē quilibet de brachio dextro emittat. ego tuum sanguinē bibā: ꝛ tu meum ꝙ nullus aliū dimittet: nec in psperitate: nec in aduersitate. ꝛ quicqd vnus lucratus fuerit: alter medietatē habeat. At ille. Mihi bene placet. Statim cū sanguinē traxissent: ambo sanguinē alteriꝰ biberūt. hoc facto in vna domo semp remāserunt. Rex vero duas ciuitates fecerat Unam in summitate montis. ꝛ ꝙ oēs ibidem veniētes co-

De q̄dam societate innita inter duos iuuenes.

piam thesauri haberēt: ⁊ ibidē toto tpe vite pmanerent. Ad istā ciuitatē erat via stricta ac lapidosa ⁊ in via tres milites cū magno exercitu manebāt: ⁊ oēs per viā illam transeuntes oportebat vt ꝯ eos pugnarent aut oia cū vita sua amitterent. In ista etiam ciuitate rex quendā senescallū ordinauit qui oēs indifferenter intrantes reciperet: ⁊ scdm statū sue ꝯditionis laute ministraret. Aliam ciuitatē fecit fieri in valle sub monte illo. ad quā ciuitatē erat via plana ac ad ambulandū delectabilis. Tres milites in via ista iacebāt: qui oēs transeūtes gratanter recipiebāt ac ministrabant p eoꝝ voluntate. In ista ciuitate quendā senescallum ordinauit: vt oēs ciuitatem intrantes aut appropinquantes indifferenter incarceraret ⁊ in aduentu iudicis oēs ei p̄sentaret. Iudex vero nulli parceret. Ait miles sapiens socio suo. Charissime pergamus per mundū sicut ceteri milites ⁊ poterimus multa bona acquirere per que bene ſte viuemus. Qui ait. Mihi bñ placet. Ambo per quandā viā perrexerūt quousqꝫ ad quoddā biuium ꝑuenerunt. ait sapiēs. Charissime sicut vides hic sunt due vie. Una ad ciuitatē nobilissimā dirigit. si per illam pergimus ad ciuitatē illaꝫ perueniemus in qua habebimus quicqd cor nostrū desiderat. Alia est via que ducit ad aliam ciuitatē que est in valle ꝯstructa: ⁊ si per eā ambulemus capti erimus ⁊ incarcerati ac iudici p̄ntati: ⁊ per eū in patibulo suspensi. Consulo ergo vt viam istam dimittamus ⁊ per aliam ambulemus. Ait miles stultꝰ. Charissime de istis duabus ciuitatibus audiū est qd audiui: sꝫ via ad ciuitatē sup montē est stricta valde ac periculosa q2 in ea iacēt tres milites cuꝫ exercitu qui oēs intrantes expugnant occidūt ⁊ spoliāt: sꝫ alia via est satis plana in qua sunt tres milites qui oēs intrantes benigne recipiūt ⁊ ibi oia necessaria inueniunt: ⁊ hoc satis apte video. Et ideo magis oculis meis credo qꝫ tibi. ait sapiēs. Licet vna via ad ambulandum sit mala tñ alia in respectu quo ad suū terminū est peior: q2 ducet nos ad eternum opprobrium: ⁊ ducti erimus ad patibulū. Sꝫ

per viam strictam ppter pugnam ꝛ latrones times ambu
lare est tibi opprobrium p perpetuo: q2 miles es tu: ꝛ mi
litibus incumbit ꝛ ꝯ hostes pugnare. Aliud est si mecu vo
lueris per istam viam pergere firmiter promitto aū te ad
bellū pergere: ꝛ quotquot sunt penetrabis: si velis me in
mare. At ille. Amen dico tibi per viam illā nolo pgere: sed
potius per istā. Ait sapiens. Exquo fidē meā tibi dedi ꝛ in
signū fidelitatis sanguinē tuum bibi: nō solū derelinquā
te ambulare; tecū pergam: ambo per eandē viā ambulaue
rūt. Multa solacia fm voluntatem eoꝝ inuenerūt per viā
donec ad hospitiū trium militum venerūt q̄ satis honorifi
ce sunt recepti ac splēdide ministrati. In qualibet refectio
ne miles stultus sapienti dicit. Charissime Nōne tibi p̄di
xi ecce quot ꝛ quāta habemus solacia in ista via: de oibus
bis in illa via defecissemus. Ille rn̄dit. Si finis bonus est
totū bonum erit: qđ non spero. Cum illis militibus p ali
qua tpa moram traxerunt. Senescallus ciuitatis audiēs
φ duo milites ꝯ prohibitionem regis ppe ciuitatē essent
statim satellites suos ibi misit qui eos caperent: ꝛ ad ciui
tatem ducerent. Senescallus videns vnum stultum illū li
gatis manibus ꝛ pedibus in quandam foueā p̄ijci iussit
ꝛ alium incarcerauit. Cum vero iudex ad ciuitatem venis
set: oēs malefactores ciuitatis in conspectu eius sunt pre
sentati: ꝛ inter ceteros isti duo milites. ait sapiens miles
corā iudice. Dn̄e de socio meo conqueror: q2 ipse est causa
mortis mee. Legem istius ciuitatis predixi ꝛ pericula: nul
lo modo volebat dictis meis credere: nec acquiescere: nec
consilijs meis adherere: sed mihi rn̄dit. Plus credo ocu
lis meis q̄ȝ dictis tuis. Cū ꝟo fide ac iuramēto adinuicem
ligati: tam in prosperitate q̄ȝ in aduersitate eramus: ideo
quando ipsum solum vidi pergere propter iuramentum
cum eo. ambulaui: et ideo causa mortis mee iste est. Da
ergo rectum iudicium. Ait alter miles stultus iudici. Ip
se causa mortis mee est: constat toti mundo quod ipse est
sapiens ꝛ ego naturaliter stultus. Unde per sapientiam

De forma fidelitatis inita iter eos.

suam non tam leuiter debuisset adhesisse stultitie mee. Sz quando solus ambulaui si ille insecutus me nō fuisset ego perviam per quam volebat ambulare reuersus fuissem et secum ambulassem propter iuramentum quod ei prestiti: et ideo cum ipse sapiens ego vero stultus: ipse est causa mortis mee. Ait iudex ambobus et primo sapienti. Tu sapiens qz tam leuiter stulto adhesisti et secutus es eum: et tu stulte qz dictis sapientis non credidisti sed propriam stultitiam perpetrasti vos ambo in patibulo suspensuros iudico: et sic factum est.

Iudicium duorū sociorum.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste rex est domin9 noster iesus xps. Duo milites anima et corpus. Anima est sapiēs corpus stultus. Isti duo in baptismo erāt confederati adinuicem qꝫ quilibet sanguinem alterius biberet Sanguinē alterius bibere est quemlibet pro alio in periculo se ponere. vt si caro suas voluptates voluerit habere prius debet anima per penitentiam se consumere q̄ cum carne in tali periculo se ponere. Si vero anima (quod absit) labatur: caro debet pro ea ieiunijs et vigilijs pati. et hoc est sanguinem alterius bibere: nunq̄ alium in necessitate dimittere. Due vie sunt per quas veniunt. Una est penitentia. Alia mundi gloria. Due ciuitates: vna in monte hec est celum super firmamentum. Alia in valle. hec est infernus. Ad celum est via stricta sicut via penitentie et pauci ambulabant per eam. In ista via sunt tres milites. scz dyabolus: mundus: et caro. qꝫ quicunqz voluerit ad celum pergere debet contra istos pugnare et per viam penitētie ambulare. In ista ciuitate est senescallus. i. deus qui omnia omnibus secundum merita sua affluenter dat. Unde beatus gregorius. In cor hominis non ascendit et c. In via versus infernum sunt tres mulieres. s. superbia vite: cōcupiscentia oculorum: et concupiscentia carnis. propter que tria peccator inuenit corpori suo delectabilia pro tempore. Uia versus infernum est plana ad ambulandum. Sed

anteq̄ homo percipiat: seneschallus scilicet mors emittit exploratores: scilicet infirmitates q̄ eū capiāt qm̄ aīa interim in īferno incarcerabit̄ corp⁹ ligat̄ ⁊ in sepultura ponitur. Sz in die iudicij cū dn̄s apparuerit iudicare viuos ⁊ mortuos: tūc aīa ꝯtra corpus ⁊ econuerso corp⁹ cōtra aīam allegabit. ⁊ iudex. s. de⁹ sentētiā dabit. si in peccato inuenti fuerimus sine dubio ad infernum ibimus. A quo nos defendat q̄ sine fine viuit ⁊ regnat ⁊c.

¶ De nō subticēda veritate vsq̄ ad mortē. Cap. lxviij.

Gordianus regnauit. In cui⁹ regno erat quidaz miles generosus q̄ pulchrā vxorē habebat que sub viro sepius est adulterata. Accidit semel q̄ marit⁹ ad peregrinādū perexit. Illa ꝓ̄o incōtinenti vocauit amasiū suū. Dn̄a illa quandā ancillā habebat q̄ cant⁹ auiū intellexit. Cum ꝓ̄o amasius veniret: erāt tūc tēporis tres galli in curia. Media nocte cū amasi⁹ iuxta dn̄am iacuisset: prim⁹ gall⁹ cātare cepit. Dn̄a cū hoc audisset ait ancille. Dic mihi charissima q̄d dicit gall⁹ in cantu? Illa respōdit. Gall⁹ dicit in cātu suo: q̄ tu facis iniuriā dn̄o tuo. Ait domina occidat̄ gallus iste: ⁊ sic factū est. Tēpore debito post hec scd̄s gall⁹ cātauit. Ait dn̄a ancille. Quid dicat gall⁹ in cātu suo? Ait ancilla. Soci⁹ me⁹ mortu⁹ est ꝑ veritate: ⁊ ego parat⁹ sum mori ꝑ eius veritate. Ait dn̄a. Occidat̄ gallus: ⁊ sic factū est. post hec terti⁹ gallus cantauit. Dn̄a cū hoc audisset dixit ancille. Quid dicat gall⁹ in cantu suo? Illa respondit. Audi vide tace si tu vis viuere in pace. Ait domina. Non occidatur gallus iste.

Ueritas istdias parit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. iste imperator est pater celestis: miles xp̄s vxor ei⁹ aīa per baptismū desponsata. Ille q̄ eā seduxit est diabol⁹ q̄ per mūdi fallacias decepit. Un̄ quotiēs pctō cōsentim⁹ adulteram⁹ xp̄o. Ancilla est tua cōsciētia q̄ ꝯtra pctm̄ murmurat ⁊ ꝯtinue hoiez ad bonū stimulat. Prim⁹ gallus qui nō peccat certe xp̄s est. Prio ꝯtra peccatū arguebat, hoc vidētes iudei ipm

occiderunt. Et similiter nos ipsum occidimus quãtum in nobis est q̃ diu in peccatis delectamur. Per scdm̃ debemus martyres intelligere. Sic erãt ⁊ alij multi q̃ vitaz et doctrinã eius p̃dicauerũt: ideo p xp̃i noĩe ⁊ veritate necati sunt. Per tertiũ gallũ q̃ dixit Audivide ⁊c. potest intelligi p̃dicator q̃ debet esse solicit⁹ veritatẽ pnũciãdo s3 dieb⁹ istis nõ audet veritatem dicere qui pacem cupit habere. Studeam⁹ ergo magis deum timere veritatẽ pnũciando: ⁊ sic ad xp̃m q̃ est veritas veniemus.

De castitate. Capi. lxix.

Gallus regnauit prudẽs valde. q̃ quoddã palaciũ construere volebat. Erat tũc in iperio q̃da3 carpẽtari⁹ subtilis valde: cũ quo iperator p cõstruẽdo palacio ꝯuenit. Tũc tẽporis erat q̃dã miles i regno q̃ pulchrã filiã habebat. Uidẽs prudentiã carpẽtarij intra se cogitabat filiã meã illi in vxorẽ dabo: q2 p sapientiã suã ⁊ artẽ satis laute eam promouebit. vocauit eum ⁊ ait. Charissime pete a me q̃d tibi placuerit ⁊ tibi dabo si mihi possibile sit ita vt filiã meã in vxorẽ accipias. At ille Mihi bñ placet. Cõuenerũt in vnũ. carpentari⁹ eam in vxorẽ duxit. Hoc facto mater filie generũ suu3 vocauit ⁊ ait ei. Fili mi iam filiã meã in vxorẽ duxisti: ecce istã camisiã dabo tibi: quã ei satis pulchrã ostendit ⁊ ait. Camisia ista virtutẽ habet q̃ nunq̃ toto tẽpore vite lotione indiget nec frãgi põt nec cõsumi: nec colore mutari q̃diu inter te ⁊ filiã meã sit amor fidelis. Si vero (q̃d absit) aliq̃s ex vobis matrimoniũ violauerit statim camisia oẽs eius virtutes amittet. carpentari⁹ hec audiẽs gauisus est valde. camisiã recepit ⁊ ait. O mater q̃3 p̃ciosu3 iocale mihi dedisti. Jã nullus nostrũ põt matrimoniũ violare quin p camisiã scietur perfectissime. Post hec infra paucos dies carpẽtari⁹ ad palaciũ regis est vocat⁹: vt nouũ palacium construeret. camisiã secu3 assumpsit: vxorẽ in domo dimisit: cũ rege moram traxit quousq3 palaciũ cõpletum fuit. Cũ in laborãdo fuisset admirabant multi q̃ camisia sem-

De camisia q̃ lauriõne non eget.

per in cādore & mundicia permansit. Ait rex ad eū. Magister rogo vt dicas mihi quō hoc potuerit esse φ cuz in cōtinuis laborib⁹ permanes & camisia tua sine lotione & mundicia in albedine maneat? At ille. Scias charissime dn̄e φ q̄diu ego cuz vxore sum⁹ fideles in amore camisia mea nō indiget lotione: sȝ si matrimoniuȝ esset inter nos violatum camisia sicut ceteri pāni lotiōe indigeret. Miles cū hoc audisset intra se cogitabat: si potero camisiam tuā lauare faciā. Perrexit ad domū carpētarij ipo ignorāte vt ei⁹ vxorē ad pctm̄ sollicitaret. Illa vero gratanter eum recepit: de amore inordinato eā pulsauit. Que ait. Amor talis loci priuatū reqrit. veni mecū: & illū in camera itroduxit. Cū aūt introduct⁹ fuisset. illa exiuit; ostium clausit & dixit. Ibidē expectabis quousq; tēpus habuero qn̄ te liberare debeo. Dn̄a ista singulis dieb⁹ eū visitauit ac pane & aqua eū sustentauit. Ille vero preces fundebat vt eū dimitteret abire: sed illa nō cōsentiebat. Post hec cito duo alij milites ad eam venerunt de curia regis quilibet post alium vt eam corrumperent sed eis nihil valuit. Illa in eadem camera eos inclusit pane & aqua sustentauit. Per multos dies ibi stabant. De istis tribus militib⁹ facta est q̄stio & cōmotio i domo regis quo deuenerūt. Palacio cōsummato carpētarius accepta mercede domum venit: vxor eius non modicū gaudēs eum honorifice recepit: & quomodo se haberet diligēter inquisiuit. Ille vero p oia bene respondit. Illa vero camisiam suam respexit. Uidensq; eam satis mundā ait. Bn̄dictus deus apparet in camisia ista φ inter nos est dilectio vera. Qui sic ait. Charissima cum essem in palacio cōstruēdo venerūt tres milites vn⁹ post alium & de camisia mea q̄sierunt quomodo sic sine lotione manebat in omni cādore eis veritatez retuli. Post hoc quo deuenerunt penitus ignoro. De eorū absentia facta est q̄stio magna in curia regis. Dixitq; illa. Domine illi tres milites de qbus fit sermo ad me venerunt multa mihi promissa sunt si eis consentirē: sȝ nul-

De militib⁹ volētib⁹ violare thoruz carpentarij et de eoȝ correctione.

lo modo volebaꝫ hoc attemptare. eos in camera priuata posui: ⁊ huc usqꝫ pane ⁊ aqua sustentaui. Carpentarius hoc audiēs gauisus est de fidelitate vxoris ⁊ milites a morte saluauit ⁊ eos libere abire permisit ⁊ ambo vsqꝫ ad fineꝫ vite in vero amore permanserunt.

Carpētarius multū gauisus fuit de vxoris fideli- tate.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Rex iste est pater celestis q̄ palaciuꝫ hꝫ cōstruere scꝫ cor humanū bonis virtutibus plenū in quo palacio deus delectatꝰ pmanere. Juxta illud. Delicie mee esse cū filijs hoim. Miles iste q̄ habet pulchrā filiā est xp̄s q̄ hꝫ aiam pro filia. Uxor est sctā mater ecclesia. Carpentarius est bonus christianus q̄ istā filiā i vxorē cū camisia accepit. Camisia ista est fides nostra. qꝛ vt ait apl'us. Sine fide impossibile est placere deo. Quādiu manet hō in hac vita in sanctitate: tādiu fides nō violatur. Quid ergo sequitur? Certe vt erigas palaciū scilicet cor mūdum per opera misericordie. Milites sunt superbia vite: concupiscētia oculoruꝫ ⁊ cōcupiscētia carnis. Jstos tres milites concludere debes in camera penitētie quousqꝫ mercedē eternam a rege eterno accipias. Quod nobis pstare dignetur. ⁊ cetera.

¶ De cōpūctione fidelis aie. Ca. lxx.

Rex q̄dā erat: qui filiā pulchrā habebat ⁊ prudētē quā pater viro tradere volebat. Jlla pro votū deo fecerat q̄ nunq̄ virū acciperet quousqꝫ tria ppetraret. primū erat q̄ diceret veraciter quot pedes in lōgitudine ⁊ latitudine ac pfunditate q̄tuor elemētorꝫ essent. Scdm q̄ vētū ab aqlone mutaret. Tertiū q̄ igneꝫ in gremio sine lesiōe iuxta carnē portaret. Rex cū hec audisset fecit ista tria p totū regnū pmulgari: ⁊ si q̄s sine defectu ista ppetraret filiā eius in vxorē haberet. Multi venerūt: sꝫ defecerūt. Erat q̄dā miles in partibus longinquis q̄ cū de voto puelle audiret ad palaciū regis venit ducēsqꝫ secū famulū vnū. ⁊ equū furibundum corā rege tētauit et ait. Dn̄e mi rex filiā tuā peto in vxorē. qꝛ paratus sum ista

Tria multū difficilia.

tria pmulgata soluere. Ait rex. mihi bene placet. Miles vero famulū suū vocauit et ait ei. In terra iaceas. Cū p̄o sic iaceret miles a capite vsq̄ ad pedes mēsurauit. hoc facto sic ait regi. Ecce dn̄e in q̄tuor elemētis vix vltra septē pedes inuenio. Ait rex Quid hoc ad q̄tuor elemēta? Et ille. Dn̄e q̄libet hō et omne aīal ex q̄tuor elemētis cōponit Et sic p famulū suū quatuor elementa mensurauit. ait rex. Amen dico tibi. Satis clare pbasti. Iā ad scdm procedamus. Muta ventū etc. Ille statim equū furibundū adduci fecit cui potionē ad gustandū dedit. de cuius potione factus est totaliter sanꝰ. Hoc vero facto caput eq̄ in oriēte ponebat et ait. Ecce dn̄e vētus est mutatꝰ ab aq̄lone v̄sus oriētem. Ait rex. Quid hoc ad vētū? Et ille. Nōne cōstat prudētie vestre q̄ vita cuiuslibet aīalis nō est nisi ventus quē equus patiebat malū tādiu erat in aq̄lone. Sꝫ iaꝫ ex virtute potionis sanꝰ factꝰ est: caput eiꝰ in oriētē posui vt sit paratꝰ dnꝰ portare. Ait rex. Satis clare pbasti. Iā ad tertiū procedamꝰ. Et ille. Dn̄e paratꝰ sum corā oībꝰ adimplere. Manus suas prunis ardētibꝰ repleuit et in sinu posuit: et caro eiꝰ nequaq̄ est lesa. Ait rex. Satis bn̄ duo alia probasti: sed dic mihi quō glebe nō ledūt te. ait ille Nō virtute mea sꝫ ex v̄tute lapidis quē mecū cōtinue porto. Quicūq̄ illū lapidē secū i loco mūdo portauerit nūq̄ ab igne ledi poterit. Ecce lapis et lapidē corā oībꝰ ostendit. Ait rex. Probabiliter ista tria pbasti. nuptias ordinauit et filiā suam cū diuitijs multis ei dedit in cōiugem et ambo in vita bona dies suos finierunt.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste rex est dn̄s nr̄ Iesus xp̄s. Filia tā pulchra aīa ad dei similitudinē creata. q̄ deoꝰ i baptismo votū fecerat q̄ nūq̄ viro cōiungeret nisi tria ppetraret. Primū est q̄ mēsuraret etc. hoc est famulū tuū. i. carnē tuā mēsurare debes q̄ntū deliq̄t et p oi delicto penā agere: et elemēta mēsurare. s. carnē tuā domare. Secūdū est mutare etc. Equꝰ furiosus est pctōr: q̄ i pctis pma

net. vñ oportet ei potionē dare. s. vt contrictionē habeat in corde: ɔfessionē in ore: ꝛ satisfactionē in ope. Et hoc est ventum mutare. vñ Job. Tanq̄ vēt9 est vita mea. Tertiū est ignē sine lesiōe portare. Ignis luxurie. auaricie. superbie ꝛc. q̄ sepe aiam ꝛ corp9 consumunt: sed si desideras vt ignis iste te non ledat opȝ vt lapidē in loculo. s. dñm nostrū iesum xp̄m in corde habeas per opera meritoria. ꝛ si mūde portaueris nunq̄ ignis alicuius pcti ledet te. ꝛ per consequēs vitam eternam obtinebis.

¶ De remuneratiōe eterne patrie. Ca. lxxi.

Erat quidā rex. cōuiuiū magnū fecerat. Deinde per totū regnū pcones destinauit vt preconisarēt cōuiuium videlicet vt oēs cuiuscūq; ɔditionis ad cōuiuiū venirēt. ꝛ nō tm̄ cōuiuiū bonū haberēt: sȝ ꝛ diuitias infinitas obtinerēt. Cū aūt pcones p regna et castra ambularēt pceptū regis pmulgādo: erāt tunc duo hoies in ciuitate manētes. vnus fuit fortis ꝛ robustus sȝ tm̄ cecus: alter claud9 ꝛ debilis sed optime videbat. Dixit cecus clando. Charissime heu nobis duob9 per totuȝ regnū diuulgatū est q rex in tali tempore optimū conuiuiū tenebit: ad quod nō tm̄ quilibet habebit cibaria pro sua voluntate: sed diuitias magnas recipiet. Tu vero es claudus: ego vero cecus ad illū cōuiuium poterimus ne accedere? Ait claudus. Si ɔsilium meū feceris ambo ibidē veniemus ꝛ diuitias ꝛ conuiuiū sicut ceteri obtinebimus. Rñdit cecus. Omne consiliū qd̄ est nobis vtile sum paratus adimplere. ait claud9. Tu es fortis ꝛ robust9 in corpe: ego vero debilis qꝛ claudus. me super dorsum tuū portabis: ego vero te in viā dirigā qꝛ satis clare video et sic ambo ad cōuiuiū veniemus ꝛ mercedē sicut ceteri obtinebimus. Ait cecus. amē dico tibi optimū cōsiliuȝ est: statim ascende dorsū meum. ꝛ sic factū est. claudus viā ei ostendit ꝛ ipse eum portauit ꝛ sic ambo ad conuiuiū venerunt ꝛ diuitias inter alios receperunt.

(margin: De clando ꝛ ceco ꝛ q̄liter ad conuiuiū uenerūt.)

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste rex est dñs noster iesus xps q̄ p omnibus nobis vitã eternaz p̄parauit. Iuxta illud Erat q̄dam homo qui fecit cenã magnã. Ad illũ conuiuiũ multi sunt vocati. et qui ibidem accedit diuitias eternas possidebit. Cecus iste est quilibet diues et potens huius seculi qui fortis est et potens in corpore idest diuitijs et mundi potentia. Unde ceci sunt q̄tum ad vitã eternam: ignorantes que sunt salutis. sicut talpa bñ videt sub terra et hz multa diuerticula sz supra ceca efficitur nec scit seipsam iuuare. Sic et diuites satis clare vidẽt in t̄palibus et ceci sunt in spiritualibus. Claudus vero est bonus religiosus qui claudicat in vtroqz pede. s. nihil in cõi aut proprio possidet: tñ videt talis satis clare viam versus conuiuium eternum. Si ergo vos diuites ac mundi potentes intenditis ad illud conuiuium accedere et premia ibidem accipere: necesse vobis erit religiosos ac ceteros pauperes super dorsa vestra portare. Sed diligenter est aduertendũ quomodo diuites debent portare pauperes. Certe elemosynas eis dando: in eorũ necessitatibus subueniendo. hoc est paupes portare: et fideliter viris ecclesiasticis decimas dare. Si hoc feceritis nos viri religiosi tenemur vobis viã salutis ostendere quomodo poteritis ad viam eternã peruenire. Precones qui illud ꝯuiuium clamabãt sunt sacre pagine doctores. s. p̄dicatores et ꝯfessores qui habẽt nos instruere publice et priuate quomodo ad eternum cõuiuium poterimus peruenire.

Quõ diuites debent portare pauperes.

De ingratoꝝ trucidatione. Capi. lxxij.

Legit de quodã rege qui filiũ vnicum habebat quẽ multũ dilexit ac tenerrime nutriuit. Cũ aũt puer ad etatẽ legitimã ꝑuenisset de die in diem regẽ impulsabat vt regnũ ei dimitteret eo q̄ impotẽs esset et ipe potẽs. Rex v̄o aĩt. Charissime si secur⁹ essez q̄ me beniuole et cũ honore tractares toto t̄pe vite tue: illũ ꝯcederẽ et oẽm humanitatẽ quã pater tenet filio tibi p̄stare. At ille Dñe coram satrapis et nobilibus imperij iuramentũ p̄sta

do q nullum defectuz habebitis sed in maiori honore q̄ȝ meipm vos habebo. Rex vero credens dictis eius regnū ei dedit ⁊ nihil sibi retinuit. Cū vero coronatus esset ⁊ in solio positus vltra q̄ȝ credi pōt cor eius est eleuatū. per aliquos annos patrē suū in honore habebat. ⁊ post hec nec aliqua bona ei dedit. Ille vero cepit sapiētibus regni cōqueri q filius eius pactū nō tenebat. Sapiētes vero qui semp eū dilexerūt regē arguebāt q male patrē suū tractaret. Rex hoc audiēs furore replet⁹ patrē suū in quodā castro reclusit. vbi nullus accessuȝ hre poterat ad eū. in quo loco famē ⁊ multas miserias patiebat. Accidit eodeȝ tpe q rex in eodē castello pernoctabat. Pater vero ad eū accessit ⁊ ait. O fili miserere pri tuo seni q̄ regnauit ⁊ oīa dedit. in hoc loco famē ⁊ sitin patior: tā suȝ in graui infirmitate positus: ⁊ haustus vini me cōfortaret. Ait rex. Ignoro si sunt vna in isto castro. Ait ille. Immo fili qnqȝ dolia vini sunt in castro ⁊ sine scitu vr̄o senescallus huius castri nō audet perforare ea ⁊ mihi haustū dare. Rogo fili des mihi de primo dolio. Ait rex. Non faciā q2 mustū est nec valet p senibus. At ille dixit. Des mihi ergo de scđo dolio. Qui ait. Hoc nō faciā. hoc p corpore meo custodiā ⁊ pro iuuenibus qui mecū sunt. At ille. Des mihi ergo de tertio dolio. Qui ait. Nō faciā quia vinū forte est et tu es debilis ⁊ infirmus posset esse cā mortis tue. At ille. Des mihi de quarto dolio. Qui ait. Nō faciā q2 nimis vetus ⁊ acetosum est ⁊ nō multū valet: ⁊ precipue p cōplexione tua. Ait pater. Fili des ergo mihi de quinto dolio. At ille. Absit a me q2 feces sunt satrape regni mihi imponerēt q te occidissem si feces tibi dedissem. Pater hec audiens ab eo tristis recessit ⁊ statim occulte satrapis regni lr̄am scripsit quomō filius ei⁹ eū tractabat vt pp̄ter deū a tali miseria subleuarēt. Satrape cōsei cōpatiebant. statim regē ceperūt ⁊ patrē suū pri⁹ regē cōstituerūt. Filiū aūt suū in carcerē posuerūt vbi pp̄ter miseriā defunctus est.

De ingratitudine

¶ Moralisatio.

l

Charissimi. Rex iste est dñs noster iesus xps. Filius quilibet xpianus quē tenerrime diligit q̄diu homo in puritate vite manet. Oia homini dedit que homo habet & ipse factus est pauper sm qd testatur scriptura: Uulpes foueas hñt & volucres &c. Sed quotidie xps famē & sitim patit. Hoc est in suis mēbris. s. pauperib⁹ & debilibus. Uñ scriptū est. Quod vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Et cū deus petit a nobis haustū vini de primo dolio: doliū istud est pueritia nostra quā deus a nobis requirit vt ei seruiam⁹ i pueritia. Puer vero malus respōdet. Mustū est. hoc est puer sū nō possum ieiunare orare in dei seruitio vigilare. Demū deus a nobis requirit vt demus ei de scdo dolio. Rñdet malus filius. Nō possū dare iuuentutē meā deo seruiēdo qr tūc mūdus deridet me dicēs. Ecce ille iuuenis hō nō vult cōuersari cū hoibus. Et sic iuuentutē meā mecū retinebo comedēdo: bibēdo: mūdo seruiēdo. Demū de⁹ reqrit a nobis de tertio dolio. Rñdet malus fili⁹. Uinū forte ē h̄ est iam sum in fortitudine mea: si penitētiam facerē fortitudinē meā diminuerē. Ad bella & ad hastiludia volo accedere & ad ea que mūdi sunt exercere: ac post fortitudinē penitētiam agere. Deus vidēs quia de istis tribus dictis doliis nihil pōt hre querit de quarto dolio haustū vnum. Respondit malus filius. Uinū nimis vetus et acetosum est. hoc est dictu iam sum senex iam non possum ieiunare: nec vigilare qr natura mea est debilis. Demū deus querit de quinto dolio vnū haustū. Respōdet malus filius. Feces sunt: hoc est dictu heu mihi decrepitus sum defecit salutare meū. Dū bona poterā facere nō feci: modo sum impotens & talis sepe cadit in desperationē. & sic morit homo miser. Cōtra tales erit querimonia grauis. & tūc in die iudicij deus cū tota curia celesti sententiā dabit dicens. Ite maledicti in ignem eternum quod paratum est diabolo &c. A quo nos liberare dignetur qui &c.

Auaricia multos excecat. Cap.lxxiii.

Rex quidam in ciuitate romana erat qui statuit ꝙ quilibet cecus ab imperatore omni anno centum solidos haberet. Accidit casus ꝙ. xxiij. socij ad ciuitatē venerunt ⁊ quandā tabernā intrabāt ꝓpter potationem. Isti enī per septem dies stabāt bibēdo ⁊ comedendo. deinde cū volebant cū tabernario cōputare quicquid in pecunia haberēt tabernario dederūt. At ille. Certe charissimi adhuc deficiūt centū solidi. Amē dico vobis non exibitis donec vltimū quadrantem mihi solueritis. Illi hoc audiētes adinuicē dixerūt. Quid faciemus non habemus vnde soluere? Ait vnus. dabo vobis sanū consilium. Per imperatorē lex edita est ꝙ quicūqȝ est cecus centum solidos de eius thesauro obtinebit. ponamus inter nos sortē ⁊ super quē sors cadit eius oculos eruamus: et tūc ille ad palaciū poterit accedere ⁊ centum solidos obtinere ⁊ nos oēs quittare. At illi. optimū est consilium. Inter se miserunt sortē ⁊ super illū qui cōsilium dederat cecidit: statim excecauerūt ⁊ deduxerūt eum ad palaciuȝ. Pulsabāt ad iannā. Janitor causam pulsationis quesiuit. At ille. Ecce vnus cecus qui bñficium legis petit. Ait ianitor Senescallo hoc dicā. Accessit ad senescallum ⁊ ait. Stat vnus cecus ad portaȝ qui beneficium legis petit. At ille. Uadam ad eum ⁊ eū videbo. Cum autem cecum vidisset eum intime respexit: quē cum considerasset ait ei. Charissime. Quid petis? Et ille. Cētum solidos ꝭm legem. Qui ait. Amen dico tibi hesterna die vidi te in taberna duos oculos satis claros habentem tu male legem intelligis. Lex est edita ꝙ quicūqȝ ex infirmitate vel ex casu aliquo cecus fuerit cōtra quem casum non poterit se defendere. talis beneficium legis obtinebit. Sed tu voluntarie delenisti oculos tuos: ⁊ in taberna bibisti ⁊ consilium hoc dedisti vt cecatus esses. quere ergo alibi solacium quia nullum obolum obtinebis. Ille vero hoc audiens cum confusione a palacio recessit.

Quasi auaritia multos excecat.

¶ Moralisatio.

O Charissimi. Talis est lex dei ꝙ quicūqꝫ ignoranter aut ex infirmitate peccauerit: aut tēptatione diabolica. si cōtrit⁹ ꝛ ꝯfessus fuerit. (Juxta illud In quacūqꝫ hora pctōr. ꝛc.) de⁹ sibi pctā remittet. qlibet pctōr inꝗtū pctōr est cec⁹. Si vero aliqs ex pura malicia sine cā peccauerit ꝛ postea in desperationē inciderit: vix aut nūqꝫ ei remittet. Tabernari⁹ est diabolus q̄ oēs tales ad tabernā infernalē recipit q decedūt. Et iō studeam⁹. ꝛc.

¶ De prospectione ꝛ prouidentia. Cap. lxxiiij.

Erat quidā rex qui filiū vnicū habebat quē tenerrime dilexit. Rex iste vnum pomū aureū fieri fecit in sumptib⁹ magnis. Pomo fabricato rex vsqꝫ ad mortē infirmabat: vocauit filiū suum ꝛ ait. Charissime si nō potero de ista infirmitate euadere sub bn̄dictiōe mea post meū decessum vade ꝑ regna ꝛ castra ꝛ pomū aureū qđ feci tolle tecū: quē magis stultū inueneris pomum istud ex parte mea dabis. Filius vero fideliter adimplere ꝓmisit dictū pr̄is. Rex vero vertit se ad parietē ꝛ emisit spm̄. Filius vero satis honorifice eū tradidit sepulture. Post sepulturā statim pomū accepit ꝛ per diuersa regna ꝛ castra ambulauit. multos stultos inuenit ꝛ vidit tn̄ nulli eorum pomū dedit. Deinde perrexit ad quoddā regnū ꝛ ad ciuitatē principalē illius regni accessit: ꝑ mediū ciuitatis regē equitātē cum magno apparatu vidit. Cōditiones illius regni a quibusdā ciuibus quesiuit. At illi dixerunt ei. Cōsuetudo istius regni est talis ꝙ nunqꝫ rex inter nos regnabit nisi vno anno: ꝛ finito anno omni honore ꝛ diuitijs priuet ꝛ in exiliū ponet vbi mala morte moriet. Fili⁹ regis hec audiēs intra se cogitabat iam inueni quē diu quesiui. Accessit ad regē ꝛ flexis genibus eum salutauit ꝛ ait. Aue rex. Pater meus defunctus est istud pomū aureum in testamentum vobis legauit. Rex vero pomū accepit. et ait ei. Charissime. Quo modo potest hoc esse? Rex nunqꝫ me vidit nec aliquod bonū patri tuo feci quare ergo tā preciosum iocale mihi dedit? At ille. Domine

mi rex pater meus non plus vobis q̃ alteri pomum lega uit: sed sub benedictione sua mihi precepit maiori stulto dare quem potero inuenire. Et sine dubio circuiui multa regna ꝛ castra ꝛ non inueni tam magnum stultum ꝛ infatuatum q̃ vos. Ideo ex precepto patris mei pomum vobis dedi. Ait rex. Rogo te vt mihi dicas quare me tantũ stultum reputas? At ille. Ecce domine ostendã vobis clare. Est consuetudo istius regni per totum annum regnare ꝛ in fine anni omni honore ꝛ diuitijs priuari ꝛ in exilium poni vbi mala morte mori opꝫ. Amen dico vobis concludo ex dictis meis q͂ in toto mundo non est tantus stultus sicut vos q͂ tã breue tp̃s regnare debetis ꝛ post hec tã miserabiliter vitã finire. Rñdit rex sine dubio oĩa vera sunt que modo mihi dixisti. ꝛ iõ dum adhuc fuero in mea potestate in p̃nti anno bona infinita mittã ante me in exiliũ vt dum ibi venero de bonis illis viuam q̃diu vixero. ꝛ sic factum est. In fine anni regno est priuatus ꝛ in exilio positus vbi per multos annos de bonis illis vixit ꝛ vitam suam in pace finiuit. ¶ Moralisatio.

Mundus di rotundus.

Charissimi. Rex iste est deus qui legauit pomũ aureũ stultis. Per pomũ rotundũ intelligit̃ mũdus iste quẽ deus dat fatuis qui magis mundũ ꝛ ea que in mundo sunt appetũt q̃ deum. Rex q̃ per vnũ annũ regnauit põt dici q̃libet hõ in hoc mũdo existẽs qui licet centũ annis viuat est tñ quasi vna hora respectu vite future ꝛ tñ nõ desistit miser hõ die ac nocte laborare ꝛ post mortem in exiliũ. i. in infernũ ponet̃ si cũ peccato mortali decedat vbi mala infinita inueniet. Et pauci sunt que de isto exilio cogitẽt. Faciamus ergo sicut fecit ille rex dũ sumus in nr̃a p̃tãte in hac vita añ nos mittamus opa mĩe. elemosynas largas ꝑpetrare; orationes ꝛ ieiunia facere ꝛ post hac vitã paradisum poterimus intrare. ꝛ sine dubio ibi inueniemus opa nostra meritoria que fecim⁹ in hac vita ꝛ sic regnabimus ibi cum gloria. Ad quam nos perducat. ꝛc.

Olim erat quidaz rex qui tres filias pulchras habebat quas tribus ducibus maritauit. Oēs illi tres duces eodē anno mortui sunt. Rex hoc audiēs volebat filias suas iterato maritare. vocauit primam filiā et ait. Charissima vir tuus mortuus est dabo te alteri viro. Et illa. Nullomodo hoc attemptabo. Et hec est rō mea. Si deberem alterū virū accipere: oporteret vt eū tm̄ diligerē sicut primū virū. aut plus aut min⁹ diligerē: hoc nō pōt stare. qꝛ primus virginitatē habebat: ergo nō tm̄ debeo eū diligere. Si ꝑo plus: hoc eēt maius malū. Si vero minus. non esset bona dilectio inter nos. quare ꝯcludo ꝙ nullo modo volo aliū virū accipere. Rex hoc audiēs vocauit aliā et ait. Charissima vir tuus defunctus est copulabo te alteri viro. at illa. Dn̄e nullo mō hoc attēptabo: qꝛ si virū aliū acciperē reciperē eū aut ꝓpter diuitias aut fortitudinē aut pulchritudinē. Nō ꝓpter diuitias qꝛ abūdo. Non ꝓpter fortitudinē: qꝛ amicos habeo qui me defendent. Non ꝓpter pulchritudinem qꝛ mihi videbat̄ ꝙ vir meus omniū erat pulchrior in vniuerso mūdo. quare ꝯcludo ꝙ nullomodo virū alium accipere volo. Rex hoc audiēs vocauit tertiā filiā et ait. Charissima vir tuus mortu⁹ est volo te alteri viro copulari. At illa. nullo mō hoc attemptare volo. qꝛ si aliū virū acciperē: ille me reciperet aut ꝓpter pulchritudinē aut ꝓpter diuitias. Non ꝓpter pulchritudinē qꝛ non sum pulchra ergo ꝓpter diuitias me reciperet: et si ꝓpter diuitias nūq̄ posset esse verus amor qꝛ destructis diuitijs amor transiret. ꝯcludo ergo ꝙ nullo modo aliuz virū volo accipere. Itē doctores sacre scripture dicūt ꝙ vir et mulier in mr̄imonio cōiuncti sunt vnū in corpore et duo in aīa: ergo corpus viri mei est corpus meū et ecōuerso etc. ad hec omni die possum ad sepulchrū accedere viri mei et ibi ossa videre. ergo virū p̄ntem habeo et ideo aliū habere nolo. Rex hoc audiens amplius vt virum acciperet nō instigabat.

Responsio prime filie satis prudens.

Moralisatio.

Charissimi. Iste rex est deus ipse. tres eius filie sunt aia ipa. In qua relucet opatio et imago trinitatis. Iuxta illud. Ge. ij. Faciamus hoiem ad imaginem et silitudinem nostram. Imago vero trinitatis p peccatum primi parentis erat deturpata et tribus viris tradita. s. dyabolo mundo et carni. Si vero mortuus est dyabolus per xpi passionem noli amplius talem virum accipere sed semper sub christi protectione permanere cupias. Si mundus mortuus est per paupertatem voluntariam noli amplius virum accipere sed permaneas sub xpi ptectione. Si vero mortua est caro per ieiunium et carnis macerationem noli iam amplius virum accipere: sed sub xpi ptectione pmaneas. Uel alr pot reduci. Rex iste est deus. tres filie tria genera hoim. s. potentes ac diuites huius mudi sicut sunt reges ac mudi potetes. Sapientes huius mudi sicut sunt iudices tpales et ecclesiastici viri religiosi. Perfecti xpani sicut sunt qui in oibus diuinis pceptis obediut. Isti tres erant in baptismo tribus ducibus copulati. s. pri per potentiam. filio per sapientia. spuisancto per clemetia Si ergo isti mortui sunt. i. extincti et ablati per peccatum tuu nunq alteri labores copulari. sed cum omni diligentia fac opa mie per que poteris ei recociliari: qr nunq aliquem inuenies qui tm te diliget. Unde est notandu q mulier accipit viru pter quatuor: qr aut pter diuitias aut pter pulchritudinem aut pter fortitudine aut pter sapientiam. Si vero vis virum accipere pter diuitias certe non inuenies ita diuitem sicut dnm nostrum iesum xpm: qr dns celi et terre est. ergo teneas eum et no alium. Si vero velis viruz accipere pter fortitudine curre ad iesum xpm qui est fortior omni hoie: fortis in celo et in terra. In inferno non est aliqs qui possit ei resistere. ergo illu in viru debes accipe et no aliu. Si vero aliqué vis accipe pter pulchritudine. curre ad dnm nostru iesum xpm q est pulchrior omni hoie. Un. ps. Speciosus forma pre filijs hoim. ergo illum debes habere et no alium. Si vero aliqué vis

accipere propter sapientiá: curre ad dominum nostrum ie sum christum quia ipse est sapientior omni homine. Unde apostolus. O altitudo diuitiarum sapientie et scientie dei &c. ergo illum accipere debes et non alium.

De concordia.

Capitulum. lxxvj.

Accidit in quadá ciuitate q erát duo medici optimi in omni sciétia medicinali imbuti qui omnes ad eos venientes de quacunq infirmitate curabant: ita q penitus populus ignorabat quis eorum esset melior. Infra tps erat inter eos contentio quis eorú esset maior atq perfectior. Ait vnus alteri. Charissime nó sit inter nos discordia nec inuidia neq contentio quis nostrum est perfectior. Sed vnum faciamus et quicúq ex nobis defecerit sit ille seruus alterius. Ait alter. Dic mihi qd est illud? Et ille. ego duos oculos tuos de capite eruam sine grauamine et super mensam tuam ponam. et qñ tibi placebit in capite tuo sine lesione tua reponam. Si vero mecum hoc idem per omnia feceris equales ambo simus. et quilibet alterum nutriat sicut fratrem suum. Si vero aliquis defecerit seruus alterius erit. At ille. Optima probatio per oia mihi bene placet. Ille vero qui ronem proposuit accepit instruméta sua et infra oculos alterius cú quodá vnguéto nobilissimo interius et exterius liniuit. Et cú instro suo duos oculos socij extraxit et sup mensam posuit et ait socio suo. Charissime qûo tibi videtur. Et ille. Unum scio q nihil video. quia oculis careo et tamen nullam lesionem sentio. Sed modo vellem q oculos meos sicut mihi promisisti restitueres. et ille. Libenter attemptabo: vnguétum accepit et oculos interius et exterius sicut prius iniunxit et oculos suos reposuit. Et ille. Charissime quid iá tibi videtur? Et ille. Optime: qr in extrahendo nullam lesionem sensi. Túc dixit ille. Jam restat vt mihi simili modo ministres. Qui ait. Presto sum. Accepit instrumenta sua et vnguéta sua sicut ille fecerat iñterius et exteri9 liniuit. Deinde

De cócordia duorú medicorum

Qualr cornus vnum oculoꝝ medici rapuit

oculos eius extraxit ⁊ sup mēsam posuit ⁊ ait. Charissime quid tibi videtur? Et ille. Mihi videt ꝙ oculos ꝑdidi tñ nullam dolorē sensi: sed vellem libentissime ꝙ oculos re haberem. Cum vero ille parasset instrumenta sua vt ocu los restitueret: fenestra domus erat aperta ⁊ quidā coruꝰ intrauit: vidensqꝫ oculos in mensa subito vnum oculū ra puit ⁊ volauit. Medicus hoc percipiens est contristatus totaliter ⁊ ait intra se. Nisi oculos socio meo restituā ser uus eius ero. Respiciens a longe vidensqꝫ capram oculū eius extraxit ⁊ in locum oculi ablati reposuit. Hoc facto dixit socio suo. Charissime quid tibi videt? q ait. Nec in extrahendo nec in reponendo aliquam lesionem sensi: sed vnus ex oculis meis semper sursum ad arbores respicit. Et ille. Ex quo ita perfecte medicinam meam tecum feci si cut ⁊ tu mecum modo ambo sumus equales nec inter nos sit contentio. Et sic ambo post hec adinuicem sine conten tione vixerunt.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Per istos duos medicos intelligere debemus legem nouā ⁊ antiquam que ambe cu rabant ꝓ̄ximum ad salutem anime. Facta est con tētio ⁊ adhuc est inter xp̄ianos ⁊ iudeos que lex est melior ⁊ perfectior: ad probandam veritatem quilibet oculos al terius extraxit. Hoc est dictu. In lege antiqua multa sunt a quibus deus extraxit sicut decem precepta in antiqua le ge. Sicut saluator ait. Non veni soluere legem sed adim plere. vt si aliquis hominum intendat deum videre opor tet ꝙ talis ad nouam legem recurrat: ⁊ tunicam baptismi se induat. Coruus venit rapuit vnum oculum iudeorꝫ vt non possent veritatē videre. ⁊ in loco huius ponebat ocu lum capre. scilicet quasdam cerimonias quibus vtuntur per quas credunt deum videre ⁊ ibunt ad tenebras exte riores vbi erit fletus ⁊ stridor dentium.

¶ Quod ad diuitias non est anhelandum: Capitulum. lxxvij.

Quidā rex erat q̄ duas filias habebat. vna erat pulcherrima ⁊ oib⁹ amorosa. Sȝ altera nigra ⁊ oib⁹ odiosa. Rex vidēs filias suas vnaȝ pulchrā: aliā nigrā eis noīa iposuit. Pulchre filie iposuit nomē scȝ. Rosimunda. Nigre filie gr̄a plena. Deinde p̄conē p totū regnū misit p mulgādo q̄ oēs venirēt ⁊ filias suas in mr̄imonium daret illis q̄ ad hoc digni essent. Quicūq̄ pro pulchrā filiā ī vxorē acciperet nihil cū ea nisi pulchritudinē obtineret. Sȝ q̄ nigrā filiā in vxorē acciperet totū regnū post eius decessum cum ea obtineret. Multi, hoc audiētes ad curiā regis venerūt: cum duas filias viderent oēs ad pulchrā filiam currebant ⁊ eā in vxorē petebant. Gr̄a plena nigra filia amare fleuit. Ait ei rex. O filia ob quā rem affligit aīa tua? at illa. O dn̄e nullus est q̄ me visitet: nec mecū loquat: oēs ad sororē meā currūt ⁊ oēs me despiciūt. Ait pr̄. O filia ignoras q̄ oīa mea tua sunt ⁊ q̄ te despōsauerit regnū meū obtinebit? Illa sic cōfortata a fletu cessabat. Post hec venit qdā rex ad curiā regis: ⁊ cū vidisset pulchritudinē rosimūde eā in vxorē petijt tantuȝ cū sua pulchritudine. Rex pater puellā ei concessit: ⁊ cuȝ magno gaudio eā desponsauit. Stabat altera filia p multos annos anteq̄ȝ esset despōsata. Tādē quidam dux nobilis sed pauper intra se cogitabat. Licet puella turpis fuerit tamē q̄cunq̄ȝ eam habuerit regnū cū ea obtinebit. Perrexit ad regē ⁊ eā in vxoreȝ petijt. Rex vero gauisus est: eā desponsauit cum magno gaudio: ⁊ post mortem regis totum regnum cum ea obtinuit.

Mulier pulchra a multis cupita vix euadit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Rex iste est dn̄s nr̄ iesus xp̄us. Filia rosimūda tā pulchra est mundus iste. Vn̄ pauci inueniunt q̄ nō mūdū sup oia appetāt: tādē nihil cū eo obtinebūt nisi suā pulchritudinē hoc est vanitatē ⁊ diuitias. Et sicut pulchritudo p īfirmitatē ⁊ senectutē annihilatur: ita ⁊ diuitie hui⁹ mūdi transeunt per morteȝ ⁊ sepe ante. Et ideo fatui sunt, qui mūdū despōsant. Alte-

ra filia.s.gratia plena q̄ est turpis ⁊ oibꝰ odiosa certe est paupertas quā miro modo deꝰ dilexit. ⁊ ideo vocat̄ gratia plena: quia p̄ eā deuenit ad diuitias. Uerūtamē pauci sunt qui eā desponsare volūt immo est oibꝰ odiosa: tamen qui eam desponsauerit vitā eternā habebit.

¶ De constantia amoris mutui. Capi.lxxviij.

Rex quidā pulchrā filiā habebat q̄ erat duci nobilissimo desponsata cū quo pulchrā prolē habebat ⁊ maxia iter eos erat dilectio. Dux ꝓpo morit: de cuiꝰ morte factꝰ est planctꝰ magnꝰ in ciuitate. Dn̄a ꝓpo satis honorifice eū sepulture tradidit. Post mortem ꝓpo amici eiꝰ ad eā venerūt vt scd̄o viro nuberet: allegātes fi bi etatē itegrā ac pulchritudinem suā. Dn̄a ꝓpo rn̄dit. Ubi rū alterū habere nolo: q̄r vir meꝰ q̄ mortuꝰ est erat tā bonus dulcis ac diues p̄ oia: q̄ me vltra modū dilexit. Et propter nimiā dilectionē iter nos eiꝰ mors tantū me affligit ꝙ vt credo viuere nō potero. Si vere talē virū ponamus ꝙ inuenirē: possibile esset ei aū me mori: ⁊ tunc esset mihi grauior afflictio q̄̄ iā habeo nunq̄̄ aliū virū capere volo. Si malū virū acciperē: mihi grauius post bonū habere pessimum.

De cōstantia mulieris.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste rex est deꝰ. ipa filia aia ad dei similitudinē creata q̄ erat nobilissimo viro .s. dn̄o nr̄o iesu xp̄o p̄ virtutē baptismi desponsata. qui summa dilectiōe nos dilexit: q̄r in cruce p̄ nobis mortuꝰ est ergo virū aliū p̄ illo nō accipias hoc est alium nunq̄̄ tantum diligas: et sic cum eo in eternum regnabis.

¶ Quod qs nescit p̄sumere non audebit. Capi.lxxix.

Erat quidā rex q̄ miro modo duos caniculos dilexerat die ac nocte bn̄ latrātes intātū ꝙ in gremio suo eos q̄escere p̄misit ⁊ ibidem pauit. Illi ꝓpo sic cōsueuerant in gremio eiꝰ dormire ⁊ comedere ꝙ vix alibi esse volebāt. Et quādoq̄ʒ circa collū regis pedes ponebant. Et sic rex solaciū magnum ⁊ ludum cū eis habebat. Erat tūc quidā asinus q̄ cū oia ista vidisset cū cor

Fabula d̄ caniculo ⁊ asino

de suo cogitabat. Si ego cātarem ⁊ ante regem saltarem ⁊ circa collum dn̄i mei pedes ponerē: rex daret mihi oīa fercula ad comedēdū ⁊ gremium suū ad descēdū3. his cogitatis extra stabulum saltauit aulā intrauit ⁊ corā rege cātare icepit. Deinde hinc ide saltauit ⁊ post hoc ad regē cucurrit ⁊ pedes circa collum ei⁹ posuit. Serui hoc vidētes credebant asinū in furiā cōuersum: acceperunt eum ⁊ egregie verberauerunt ⁊ sic ad stabulū reduxerunt.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Rex iste est dn̄s nr̄ iesus xp̄s. Caniculi bn̄ latrātes sunt p̄dicatores q̄ ꝟbū diuinū3 bn̄ p̄nūciāt. Un̄ digni sunt in gremio celesti descere. Asin⁹ pōt dici q̄ presumit officiū predicatoris assumere: verbū dei pronūciare, tamē literaturā nec gratiam ad hoc habet. Et ideo timendū est ne talis sit verberat⁹: hoc est a domino ⁊ a populo repulsus.

¶ De versutia diaboli ⁊ quō iudicia dei sunt occulta. Capitulum. lxxx.

Erat quidam heremita q̄ cū in spelunca quadam iacebat: ⁊ diebus ac noctibus deuote deo seruiebat: iuxta cellā suā erat quidā pastor ouium qui pascebat oues. Accidit vno die q̄ pastor erat somno oppressus: ip̄o dormiēte q̄dā latro venit ⁊ oēs oues secū abstulit. Superueniēs dn̄s ouiū a pastore q̄rit vbi erāt oues. Ille ꝓ̄o icepit iurare q̄ oues p̄didit: s3 quō penit⁹ ignorabat. Dn̄s hoc audiēs furore replet⁹ ip̄m occidit. Heremita h̄ vidēs: ait in corde suo. O de⁹ ecce hō iste culpā inocēti dedit ⁊ ip̄m occidit. Ex quo ergo p̄mittis talia fieri3 p̄pter hoc ad mūdū vadā ⁊ sicut ceteri vitā ducā. His cogitatis ille heremitariū dimisit ⁊ ad mūdū p̄rexit. s3 de⁹ p̄dere ip̄m nolebat. Angelū in forma hois ad eū misit vt se ei associaret. Quem cum angelus in via euntem inuenisset ait ei. Charissime: quo vadis? At ille. Ad istam ciuitatē ante me. Angel⁹ dixit ei. Ego in via ero comes tu⁹ quia angel⁹ dei sum: ⁊ ad te veni vt sim⁹ socij in hac via.

Ambo ambulabant aduersus ciuitatez. Cum aut intrassent hospitium a quodã milite propter dei amorem petebant. Miles vero satis gratanter eos recepit ⁊ honorifice ac splendide cum bona deuotione in oibus ministrauit. Miles iste tãtum vnicum filium habebat in cunabulis iacentẽ quem multũ diligebat. Cena facta camera est aperta ⁊ lecti satis honorifice ornati pro angelo ⁊ heremita. Media vero nocte surrexit angel⁹ ⁊ puerũ in cunabulis strangulauit. Hoc vidẽs heremita intra se cogitauit. Nunquid iste erat angelus dei? bonus miles omnia necessaria propter dei amorẽ ei dedit: ⁊ nõ habuit nisi vnicum filiũ innocẽtẽ ⁊ iste eum occidit: sz tñ non audebat ei quicq̃ȝ dicere. Mane ambo surrexerũt ⁊ ad ciuitatẽ aliaz perrexerũt in qua in domo vnius ciuis satis honorifice fuerũt recepti ⁊ splẽdide ministrati Ciuis iste quẽdaz aureũ cyphũ quẽ miro mõ dilexit habuit in quo vltra modũ gloriabat. Media nocte surrexit angel⁹ ⁊ furat⁹ est cyphum illũ. Heremita hoc vidẽs itra se cogitabat. Iste mal⁹ angelus est vt credo. Iste ciuis nobis optime fecit ⁊ iste furat⁹ est cyphũ suũ. tñ nihil ei loq̃bat q̄ timuit euz. Mane ꝟo surrexerũt ⁊ p̱ viã ambulabãt donec ad quãdã aquã p̱uenerũt vltra quã erat põs: põtẽ ascẽderũt ⁊ q̄dã paup̱ eis obuiabat. Ait angel⁹. Charissime mõstra nobis viã ꝓsus talẽ ciuitatẽ. Paup̱ vertit se ⁊ cũ digito viã ꝓsus ciuitatẽ ostẽdit. Cũ vero vertisset se angel⁹ subito p̱ scapulas eũ accepit ⁊ vltra põtẽ proiecit: ⁊ submersus est paup̱. Qđ cũ heremita vidisset ait i corde suo. scio iam q̄ iste diabol⁹ est ⁊ nõ angel⁹ dei bon⁹ nihil mali fecit paup̱ iste ⁊ tñ eũ occidit? Ab illo tp̄e cogitabat ab eo discedere. Uerũtamẽ timẽs nihil loquebat ei. Cũ vero circa horaz vespertinã ad ciuitatẽ p̱uenissent ad domũ cuiusdã diuitis accesserũt ⁊ hospitiũ p̱ dei amore petebant. Ille vero simplr̄ eis negauit. Ait angel⁹ dei. Amore dei saltẽ tectuz dom⁹ nobis ꝯcedatis ne lupi aut male bestie hic nos deuorẽt. Ille ait. Ecce dom⁹ vbi porci mei iacẽt si placet vo

De diuersis dei iudicijs.

bis cū eis iacere potestis. finautē recedatis quia aliūz locū vobis nō dabo. Ait angel⁹. Si aliud nō pōt fieri cum porcis vestris iacebim⁹ ꝛ sic factū est. Mane ꝟo surrexerūt. angel⁹ hospitē vocauit ꝛ ait. Charissime do tibi cyphū istū. ꝛ dedit ei cyphū quez furat⁹ fuerat ab illo ciue. Heremita hoc vidēs ait intra se. Iā sum exptus ꝙ iste est diabol⁹. Bon⁹ hō erat q̄ cū omni deuotiōe nos recepit ꝛ furat⁹ est ei cyphum ꝛ dedit isti pessimo q̄ negauit nobis hospitiū. ait angelo. Nolo vobiscū ampli⁹ expectare ad deum vos recommēdo. Angelus dixit ei. Audite me ꝛ tūc credite.

Exemplum quō diuites puident necessitatib⁹ pauperum.

¶ Moralisatio.

Charissime. qn̄ eras in heremitario dn̄s ouiū pastorē iniuste occidit. scias qd̄ pastor ille pro tunc mortē nō meruit: sꝫ alias cōmisit quare mori nō deberet tūc tpis inuēt⁹ est sine peccato. de⁹ ergo pmisit eū occidi vt penā post mortē euaderet ppter pctm̄ qd̄ alias cōmisit p quo nūqꝫ penitētiā fecerat. Latro ꝟo q̄ euasit cū oib⁹ ouib⁹ penā eternā sustinebit. ꝛ dn̄s ouiū q̄ pastorē occidit vitā suā emēdabit per largas elemosinas ꝛ opa mie que ignorāter fecit. Demū filiū isti⁹ militis de nocte strāgulaui q̄ nobis bonū hospitiū dedit. Scias ꝙ anteqꝫ puer ille nat⁹ esset miles optimus elemosynarius erat et multa opa mie fecit. sꝫ postqꝫ nat⁹ est puer fact⁹ est parc⁹ ꝛ cupid⁹ ꝛ oīa colligit vt puerū diuitē faciat sic ꝙ erit cā pditiōis ei⁹: ꝛ iō puerū occidi ꝛ iā sicut prius fact⁹ est bonus xpianus. Deinde cyphū illi⁹ ciuis q̄ nos cū deuotione recepit furatus fui. Scias tu ꝙ anteqꝫ cyphus ille eēt fabricat⁹ nō erat sobrior eo in tota terra sed tātum de cypho gaudebat post fabricationē ꝙ oī die tātum de eo bibebat ꝙ bis aut ter oī die fuit inebriat⁹. iō cyphū abstuli ꝛ fac⁹ est sobri⁹ sicut prius. Deinde pauperē in aquam proieci. Scias ꝙ paup iste bon⁹ christian⁹ fuit. sꝫ si ad dimidiū miliare ambulasset aliū i peccato mortali occidisset sed iā est saluat⁹ ꝛ regnat in celesti gloria. Deinde cyphū illi⁹ ciuis dedi illi q̄ nobis hospitiū negauit. Scias

Qualr angel⁹ expōit heremite oīa q̄fecit ꝛ q̄ de cā fecit.

q nihil in terra fit sine causa. Ipse nobis concessit domu porcorum et ideo cyphu ei dedi et post vitam regnabit in inferno. Pone ergo ammodo custodiã ori tuo vt deo nõ detrahas. Ipse em oia nouit. Heremita hoc audiẽs cecidit ad pedes angeli et veniã petiit: ad heremitariũ perrexit et factus est bonus christianus.

De mirabili diuina dispẽsatione et ortu beati Gregorij pape. Capitulum. lxxxi.

Marcus regnauit prudẽs valde q tm vnicũ filiũ et filiã habebat quos multũ dilexit. Cum pro ad senectutẽ peruenisset ĩfirmitas grauis eũ apphendit. Qui cũ vidisset q viuere nõ posset fecit vocare oẽs satrapas iperij et ait. Charissimi scire debetis q hodie spm deo debeo reddere: nõ habeo magis piculũ i aĩa mea q̃ de filia mea q eã mrimonio nõ tradidi. et iõ tu fili q es heres me⁹ tibi pcipio sub mea bñdictiõe vt eã maritari facias taz honorifice sicut decet: et medio tpe sicut reipm oĩ die in honore eã habeas. his dictis vertit se ad parietẽ et spm emisit. De cui⁹ pro morte plãct⁹ magn⁹ fact⁹ est in ciuitate: satis honorifice eũ sepulture tradiderũt. Post hoc pro fili⁹ satis prudẽter ĩcepit regnare et sororẽ suã ĩ omni honore habere quã miro mõ dilexit: in tãtũ q omĩ die lz nobiles secũ eẽnt i mẽsa in vna cathedra ex opposito ei⁹ sedebat et adinuicẽ comedebãt et in eadẽ camera lectis separatis iacebãt. Accidit vna nocte q tẽptatio grauis eũ accepit q ei videbat spm emittere nisi cũ sororẽ sua libidinẽ suã posset adiplere. de lecto surrexit et ad sororẽ suaz prexit quã dormiẽtẽ ĩuenit et excitauit eã. Illa sic excitata ait. O dñe ad qd venisti ista hora? Qui rñdit. nisi tecũ dormiã amitto vitã meaz. Que ait. Absit a me tale pctm ppetrare. ad memoriã reducito quõ pr nr te onerauit sub sua bñdictiõe añ mortẽ suã q me honores in omni honore. si tale pctm perpetrares: offensionem dei non euaderes nec hoim ↄfusionẽ. At ille. Quomõcunq3 fiat voluntatẽ meã adimplebo: dormiuitq3 cũ ea. Hoc facto ad p

Qualiter suggestione diaboli frat cognouit sororem carnaliter.

bat. Imperator vero q̄ntū potuit solaciū ei p̄bebat: ꝛ miro mō magis eā dilexit. Post hoc vero circa dimidiū annum illa in cathedra sedebat in mensa: frater eius eam intime aspexit ꝛ ait. Charissima quid tibi est: iā facies tua est mutata in colorem: ꝛ oculi tui in nigredinem mutantur. At illa. Mirum non est: q2 sum impregnata ꝛ per consequens confusa. Ille hoc audiens vltra q̄ credi pōt ↄtristatus est fleuitqꝫ amare ꝛ ait. Pereat dies in qua natus sum. q̄d faciam ego penitus ignoro. Que ait. Dn̄e fac ↄsilium meū ꝛ post factū nō penitebis. nos nō sumus primi qui grauiter deū offenderūt. hic ꝓpe est vnus miles senex ↄsiliarius patris nostri de cuius ↄsilio pater noster semꝑ est operatus vocet ille ꝛ sub sigillo ↄfessionis oia ei dicemus: ille vero vtile ↄsilium dabit nobis ꝛ satisfaciemus deo ꝛ opprobriuꝫ mundanū euadere poterimus. Ait rex. Mihi bn̄ plꝫ: sed studeamus primo deo reconsiliari. Cōfessi sunt ambo corde puro cū ↄtrictiōe magna. Facta ↄfessione miserūt pro milite: ꝛ totū priuate cū fletu retulerūt. At ille. Dn̄e ex quo estis deo recōsiliati audite ↄsilium meū vt ↄfusionē mundanā euadere possitis ꝑ peccatis vestris ac patris vr̄i terram sanctā debetis visitare ꝛ de tali die oēs satrapas regni vestri in presentia vr̄a connocare. deinde hec verba ꝑ ordinem dicere. Charissimi terrā sanctā visitare volo: nullum heredē p̄ter sororem vnā habeo sicut scitis cui in absentia mea sicut corpori meo debetis obedire: ꝛ post hoc mihi corā oibus dicere. ꝛ tibi charissime dico sub pena vite tue vt sororis mee custodiaꝫ habeas. Ego vero manucapio tā priuate ꝛ secure custodire eā ꝙ nullus tempore partus nec ante nec post de casu vestro sciet nisi tantum vxor mea que debet ei ministrate manibus proprijs. Ait rex. Bonum est consilium: omnia adimplebo que mihi dicitis. Statim fecit oēs satrapas connocari: ꝛ omnia a principio vsqꝫ ad finem sicut superius est scriptum per ↄsiliuꝫ militis adimpleuit. Cum omnia verba consummasset: va

Qualiter ꝑ ↄfessionē ꝛ ↄtritionē delet peccatum.

sororē regis ad castrū suū duxit. Cū aūt vxor militis hoc vidisset dño suo occurrit ꝛ ait. Dñe mi reuerēde qualis est dña ista? Qui rñdit. Dña nr̃a soror regis est. Jura mihi ꝑ deum oīpotentem sub pena vite tue: vt quicq̄d tibi dixero oīno habebis in secreto. At illa. Dñe presto sum. Cum aūt iurasset ait miles. Dña nr̃a ꝑ dñm nr̃m regē est impregnata: quare tibi precipio vt nulla creatura ministret ei excepta tua ꝑsona. ita principiū mediū ꝛ finis oīa sint secreta. At illa. Dñe om̄ia ista fideliter adimplebo. Dña ad camerā priuatā est introducta: ꝛ satis splendide ei ministrabat. Cū tp̄s pariēdi adesset filiū formosum peperit. miles cum hoc audisset ait dñe. O dña charissima bonuz est ac vtile sacerdotē vocari vt puerū baptiset. Que ait. Deo meo voueo q̄ ille q̄ est inter sororē ꝛ fratrē genitus ꝑ me baptismū nō habebit. ait miles. Scitis graue pctm̄ est inter vos ꝛ dñm meū cōmissum: nolite ꝓpter hoc aīam pueri occidere. Ait dña. Uotū voui qd̄ firmiter tenebo: sed tibi precipio q̄ mihi doliū vacuuz apportes. cui ait presto sum. Doliū ad camerā secū portari fecit. Jlla vero decenter puerū in cunabulo reclinauit: ꝛ in paruis tabellis hec que sequunt scripsit. Charissimi scire debetis q̄ puer iste nō est baptisatus q2 inter fratrē ꝛ sororē est genit9: ꝛ ideo ꝓpter dei honorē baptiset. Et sub capite eius pōdus thesauri inuenietis cū quo ip̄m nutriri faciatis. ad pedes argenti pōdus cū quo studiū exerceat. Cū oīa ista erāt scripta tabellas in cunabulo sub latere pueri ponebat. aurū sub capite: argentū ad pedes. deinde cuz pānis sericeis ac deauratis cunabulū cooperuit. Hoc facto militi precepit vt cunabulū infra doliū poneret ꝛ in mari ꝓiceret vt nataret vbicūq3 deus disponeret. Miles vero oīa adimpleuit. Cum doliū in mari ꝓiectum fuisset miles tādiu iuxta mare stetit q̄diu doliū natare vidit. Hoc facto ad dñam rediīt: sed cum iuxta castrū suū venisset nūcius regis de terra sancta ei obuiauit: ꝛ ait ei. Charissime vnde venis?

Qualiter fili9 fratris et sororis fuit in dolio reclusus ꝛ i mare ꝓiectus.

Cui ait. de terra sancta venio. ait ille. Quales rumores habetis? at ille. Dñs meus rex mortuus est & corpus suum ad vnum de castris suis ductū est. Miles hoc audiēs fle uit amare. Uxor eius superueniēs cū de morte i.peratoris audisset: vltra q̄ credi pōt dolebat. Miles surrexit & ait vxori sue. Nolite flere ne dña nr̄a percipiat. Nihil ei dicemus quousq3 a puerperio resurgat. Miles eñ post hos sermones ad dñam intrauit. vxor eiꝰ sequebat eum. Cum dña eos respexisset & eos desolatos perpendit ait. Charissimi pp̄ter quā cām estis tristes? aiunt illi. Dña nō sumus tristes sed potiꝰ gaudētes: q2 liberata estis a graui periculo in quo fuistis. ait illa. Ita nō est: indicate mihi. nolite aliq̄d celare a me siue bonū siue malum. ait miles. Quidā nūcius de terra sctā venit de dño nr̄o rege fratre vr̄o q̄ narrat rumores. q̄ ait vocet nūcius. q̄ cū venisset: ait ei dña. quomodo est de dño meo? Qui rn̄dit. Dñs vester mortuus est & eiꝰ corpus de terra sctā trāslatum est ad castrum suū vt cum pr̄e vr̄o sepeliret. Dña cum hec audisset ad terrā cecidit. Miles vidēs dolorē dñe in terra iacuit: vxor militis cū eis ac nuncius. oēs isti p̄ magnū spaciū iacebāt: & in eis p̄e magno dolore non est vox neq3 sensus. Dña vero post magnū spaciū surrexit. crines capitis traxit. faciē vsq3 ad sanguinis effusionē dilacerauit: & alta voce clamauit. Heu mihi. pereat dies in qua cōcepta eram. Nox illa nō numeret in qua nata sū3. Quātas habeo inīq̄tates. &c. in me sunt completa perijt spes mea fortitudo mea frater meꝰ vnicꝰ dimidiu3 aīe mee. q̄d faciā decetero ego penitus ignoro. Surrexit miles & ait. O dña charissima audite me. si pp̄ter dolorē teipam necaueris totū regnū pibit. Tu sola es derelicta & iure hereditario regnū tibi debet. si ergo teipam occideris regnū ac prediū ad extraneos cōuolabit. surgamꝰ & ad hūc locū vbi corpus iacet. accedamꝰ & honorifice eū sepeliemus. Deinde studeamus quomō imperiū regere debemꝰ. Illa vero ex verbis militis cōfortata surrexit: & cum honesta comitiua ad ca

strum fratris sui accessit. Cū aūt intrasset corpus regis su-
per feretrū inuenit. sup corpus cecidit a plāta pedis vsqȝ
ad verticē osculata est eū. milites vidētes nimium dolorē
in ipsa de funere dn̄am retraxerūt ⁊ in camerā introdux-
rūt ⁊ corpus satis honorifice sepulture tradiderūt. Post
hoc quidā dux burgūdie solēnes nūcios ad eam misit: vt
ei in vxorē cōsentiret. Illa vero statiȝ dixit. Qdiu vixero
virū nō habebo. Nūcij hoc audiētes voluntatē eius dn̄o
nunciabāt. Dux hoc audiēs indignat⁹ est cōtra eā ⁊ ait. Si
eam habuissem rex illius regni fuissem sed ex quo me vili-
pēdet de regno suo parum gaudebit. Exercitum collegit
regnū intrauit: cōburebat ⁊ occidit. infinita mala ꝑpetra-
bat ⁊ victoriā in omni bello obtinuit. Dn̄a ad quandā ci-
uitatē bn̄ muratā fugaȝ petijt in qua erat castrum fortissi-
mū ⁊ in ea per multos annos permāsit. Jam ad puerum
in mari redeamus. Doliū cū puero ꝑ multa regna transit
quousqȝ cenobiū monachorum ꝑuenit ⁊ hoc feria sexta.

Qualr abbas inuenit doliū in q̄ erat puer inclusus

Eodē die abbas illi⁹ monasterij ad littus maris perrexit
⁊ piscatorib⁹ ait. Charissimi. estote parati ad piscandum.
illi vero rethia sua parabāt. dū vero sic prepararēt doliū
cum fluctib⁹ maris ad terrā ꝑuenit. ait abbas seruis suis
ecce doliū aperiatis ⁊ videatis qd ibi lateat. Illi vero do-
lium aperuerūt ⁊ ecce puer paruus ꝑciosis pānis inuolu-
tus abbatem inspexit ⁊ risit. abbas vero totaliter de visu
cōtristatus ait. O deus meus qd est hoc ꝙ inuenim⁹ pue-
rum in cunabulo? ꝓprijs manib⁹ eū leuauit: tabellas sub
latere eius inuenit quas mater ibidē posuit. ⁊ legit ꝙ ille
inter fratrē ⁊ sororē esset genitus nec baptisat⁹: sed ꝓpter

Abbas tradidit puerum nutriēdū piscatori.

dei amorē petit vt sacramētum baptismi ei daret. Dein-
de cum auro qd caput eius inueniret nutriret ⁊ ad pedes
argētum per qd studium exerceret. Abbas cū hec legisset
⁊ cunabulum preciosis pānis ornatū vidisset: intellexit ꝙ
puer de nobili sanguine esset. statim eū baptisari fecit ⁊ ei
ꝓprium nomē imposuit. s. gregorius ⁊ puerū ad nutrien-
dum vni piscatori tradidit dās ei pōdus qd inuenit. Puer

vero crescebat ꝛ ab oībus est dilectus quousq̄ septē annos in etate cōpleuisset. abbas statim ad studiū eū ordinauit in quo miro mō ꝓfecit. ita ꝙ oēs monachi cenobij tāq̄ suum monachū dilexerūt. Puer vero infra pauca tpa oēs in sciētia transcēdit. Accidit quodā die vt cum filiꝰ piscatoris cū pila quadā luderet ꝛ dictū piscatorē patrē suū esse credidit: ꝛ casu filiū piscatoris cum pila lesit. ille sic percussus amare fleuit. domū perrexit ꝛ mrī cōquestus est dicens. Gregoriꝰ frater meus me percussit. Mater hec audiens foras exiuit ꝛ dure arguebat eum dicēs. O Gregori qua audacia filiū meū percussisti cum tū qualis sis ꝛ vñ ignoramus? At ille. O mater dulcissima nōne filius tuus sum ego: quare talia mihi improperas? Que ait. Filius meus nō es ꝛ vñ sis ignoro. sed tū vnū scio: ꝙ quodā die in dolio inuētus fuisti abbas te mihi ad nutriēdum dedit Ille cū hoc audisset fleuit amare. ad abbatē perrexit ꝛ ait O dn̄e mi diu vobiscū steti credebā me filium piscatoris fuisse cum tū nō sum. ꝛ ideo parentes meos ignoro: si placet me ad militiā ꝓmoueatis qꝛ hic amplius nō manebo Ait abbas. O fili mi noli talia cogitare. oēs monachi in domo existētes miro modo te diligūt: intm̄ ꝙ post decessum meū in abbatē te ꝓmouebūt. at ille. Dn̄e sine dubio nō expectabo donec ad parētes meos peruenero. Abbas hec audiens ad thesaurum suū accessit: ꝛ tabellas quas in cunabulo suo inuenit ostendit ei dicēs. Nūc fili lege interius ꝛ qualis es clare inuenies. Cū vero legisset ꝙ inter fratrem ꝛ sororem esset genitus ad terram cecidit. et ait. Heu mihi quales parentes habeo. ad terram sanctā pergam ꝛ pro peccatis parentū meorum pugnabo ꝛ ibi vitā meam finiam. Peto ergo dn̄e instanter vt me ad militiā promoueatis. quod ꝛ abbas fecit. Cum autem licentiam de recessu recepit: factus est planctus magnus in cenobio dolor in populo ꝛ in circuitu lamentatio. Ad mare se trāstulit: ꝛ cōuenit cum nautis vt eū ad terrā sanctā ducerēt. Cū vero nauigassent ventus erat oppositus: ꝛ subito di-

cti sunt ad eandē ciuitatē in qua erat mater eius in castro. Qualis quoqȝ ciuitatis erat aut qđ regnū naute penitus ignorabant. Cū aūt ciuitatē miles intrasset quidā ciuis ei occurrebat. ⁊ ait ei. Dñe quo tenditis? ⁊ ille. Hospitiū quero. Ciuis vero ad domū suam eū cum tota familia sua duxit ⁊ splēdide eis ministrauit. Cū vero in mēsa sederēt: dominus gregorius hospiti dixit. dñe qualis est ciuitas ista ⁊ qs dñs istius terre? At ille. Charissime vnū virū valentē imperatorē habuim⁹ qui mortu⁹ est in terra sancta q̄ nullū heredē p̄ter sororē suam post se dereliquit. quidaȝ dux in vxorē eā petijt que nullo modo copulari intēdit. ille ex hoc indignatus totū regnū istud excepta ciuitate ista forti manu acquisiuit. ait miles. Nunquid secretum cordis mei potero secure ppalare. at ille. Dñe etiā cū omni securitate. qui ait. miles sum. per gladiū si plȝ die crastina ad palaciū pergas ⁊ cū senescallo sermonē de me facias. ꝙ si salariū mihi dederit p iustitia dñe āno isto pugnabo. Ait ciuis. Non dubito dñe quin de aduētu tuo gaudebit toto corde. die crastina ad palaciū pgam: ⁊ finē huius rei faciā Mane surrexit ⁊ ad senescallū perrexit ⁊ de aduentu eius intimauit. Ille non modicū gaudēs p dño gregorio nunciū destinauit. Cum eū vidisset: dñe est p̄ntat⁹ ⁊ multū cōmēdatus. Quē cum vidisset intime inspexit eū: sedꝙ erat fili⁹ eius penitus ignorabat. ipsa eum submersuȝ a multis annis credidit. Senescallus in p̄ntia dñe eum conduxit vt p integrū annum ei ministraret. Die crastina ad bellū se parauit. adest dux in cāpo cum exercitu magno. Dñs gregorius bellū aggreditur: oēs penetrauit quousqȝ ad duceȝ peruenit: quē in eodem loco occidit ⁊ caput eius amputauit: ⁊ victoriam obtinuit. miles post hoc de die in diē proficiebat. fama eius vndiqȝ circuibat: sic ꝙ an̄q̄ȝ annus fuisset cōpletus totum regnum a manibus inimicoꝝ acquisiuit. deinde ad senescallū venit ⁊ ait. Charissime vobis constat in quo statu vos inueni ⁊ ad queȝ statū duxi: rogo ergo trade mihi salarium q2 tendo pergere ad aliud regnū

De victoria quā habuit fili⁹ regine aduersus ducem burgūdie.

Ait senescallus. Vnde plus meruisti q̃ ex conventione tene-
mur tibi: ideo ad dñam nr̃am pergã ⁊ de statu ac mercede
finem faciã. Cum aũt ad dñam venisset ait. O dña charis-
sima dicam vobis aliqua verba ꝓficua. Ex defectu capitis
oĩa mala sustinuimus. ideo bonũ est virũ accipere per quẽ
poterimus decetero securi esse. Regnũ vestrũ in divitijs
abundat. ⁊ ideo virũ ꝓpter divitias accipere nõ consulo.
Unde ignoro vbi melius ad honorem vestrum ⁊ commo-
dum totius ppl'i poteritis virum accipere q̃ dñm grego-
rium. Illa vero solebat semp r̃ndere voveo deo q̃ nũq̃ co-
pulabor viro. sed ad verbũ senescalli diem deliberationis
ꝯstituit ad r̃ndendum. Adest vero dies: cũctis audiẽtibus
dña dixit. Ex quo dñs gregorius valide nos ⁊ regnũ nr̃m
de manibus inimicoꝝ liberavit: eũ in virũ accipiã. hec au-
dientes gavisi sunt valde. Diem nuptiaꝝ cõstituit. Ambo
cuz magno iubilo ⁊ ꝯsensu totius imperij in matrimonio
sunt coniuncti: filius cum matre ꝓpria. sed quales essent
vterq; ignorabat. Facta est inter eos dilectio magna. Ac-
cidit quadam die q̃ dñs gregorius ad venandũ perrexit.
Ait quedam ancilla dñe. O dña charissima nunq̃d dñm
nr̃m regem in aliquo offendistis. Que ait. I nullo. Credo
q̃ in mũdo nõ inveniunt̃ duo adinvicẽ ligati in matrimo-
nio qui tm̃ se diligãt mutuo sicut dñs ⁊ ego. Sz dic mihi
charissima quare ꝑtulisti talia verba: at illa. Omni die q̃ñ
ponit̃ mensa dñs noster rex illã camerã privatã intrat let'
⁊ cum exierit lamentationes ⁊ fletus emittit. Deinde fa-
ciẽ levat: sed quare hoc fit penitus ignoro. Dña cũ hoc au-
disset camerã illã sola intravit: de foramine in foramẽ intu-
me respexit donec ad illŏ foramẽ venit in quo tabelle erãt
quas singulis diebus solebat legere qũo inter fratrẽ ⁊ so-
rorẽ genitus esset: ⁊ tũc amare flevit. Ille em̃ erãt tabelle
que in cunabulo suo erãt inuẽte. Dña vero cũ tabellas in-
venisset: statim noticiã illaꝝ habuit. Aperuit eas: scriptu-
rã de manu ꝓpria legit. Intra se cogitabat. Nunq̃ homo
iste ad tabellas venisset nisi filius meus esset. Incepit alta

Quasi filius iscius duxit matrẽ suaz in vxorẽ.

edita. vtinā in die ɔceptionis mee extīcta fuisset mr̄ mea. Cū eēt in aula clamor. Cudiētes milites domusad dn̄am cucurrerūt cū ceteris ⁊ illā iacentē in terra inuenerūt. ⁊ ꝑ longū tp̄s circa eā steterūt anꝗ̄ verba ab ea habere potuerūt. Deinde os aperuit ⁊ ait. Si diligitis vitā meā statim dn̄m meū q̄rite. Milites hoc audiētes statim equos ascēderūt ⁊ ad imperatorē equitabāt ⁊ dixerūt ei. Dn̄e regina in ꝑiculo mortis iacet. Ille hoc audiēs ludū dimisit ⁊ ad castrū ꝑrexit. camerā in qua dn̄a iacuit intrauit. Dn̄a cum illū vidisset ait. O dn̄e oēs exeāt ꝑter vos vt nullus audiat q̄ vobis dixero. Cū aūt oēs essent expulsi ait dn̄o. O charissime de qua ꝓgenie es tu? dicito mihi. Qui ait. Ista est mirabilis q̄ō. scias sine dubio ꝙ de lōginqua terra sū ego. Et illa. Deo voueo ꝙ nisi dixeris mihi veritatē me cito morientē videbis. Qui ait. Et ego dico tibi ꝙ pauper erā nihil habens ꝑter arma mea cum q̄bus vos ⁊ totū regnum a seruitute liberaui. At ista. Dic mihi modo de qua terra es oriundus ⁊ qui erāt parētes tui: ⁊ nisi mihi veritatem dixeris nunꝗ̄ cibum gustabo. Et ille. Vobis de veritate fateor. Quidam abbas ab infantia me nutriuit. ⁊ mihi sepius dixit ꝙ in quodam dolio me inuenit infra cunabulū ⁊ ab illo tempore vsq; ad presens me nutriuit quousq; ad partes istas veni. Domina cū hec audisset tabellas ei ostēdit ⁊ ait. Nunquid istas tabellas nosti? Ille cum tabellas vidisset ad terram cecidit. Illa vero ait. O fili dulcissime tu es filius meus vnicus. tu es maritus meus ⁊ dn̄s meus tu es filius fratris mei ⁊ meus. O fili dulcissime in dolio cum istis tabellis posui te postꝗ̄ peperi te heu mihi quare de vulua eduxisti me de⁹ meus? quia tot mala sunt ꝑ me perpetrata. Fratrem meum proprium cognoui ⁊ te ex me genuit. vtinam consumpta essem ne oculus me videret ⁊ fuissem quasi non essem de vtero translata ad tumulum ad murum caput percussit ⁊ ait. O dn̄e deus meus ecce filius meus maritus meus ⁊ filius fratris mei. Ait dn̄s gre

Qualr̄ dn̄a cognouit ꝓ filiū suū habebat virū.

gorius. Credebam me euasisse periculū ꝛ iā in rethe dya-
boli cecidi. Dimitte me domina vt plangam miseriā meā
ve mihi vę. ecce mater mea amica mea. vxor mea. ecce sic
dyabolus conclusit me. Mater cum in filio tantum dolo-
rem vidisset ait. O fili dulcissime pro peccatis nostris pere-
grinabor toto tempore vite mee. Tu vero regnū guber-
nabis. Qui ait. Non fiet ita. in regno mī expectabis: ego
vero peregrinabor donec a deo peccata nostra sint dimis-
sa. De nocte surrexit lanceam suā fregit. vestimentis se in-
duit peregrini: matri vale fecit. ꝛ nudis pedibus ambula-
uit quousqꝫ extra regnum peruenit. Deinde ad quandā
ciuitatē in noctis obscuritate venit ad domū vnius pisca-
toris a quo hospitium p dei amore petiuit. Piscator eum
diligenter respexit: ꝛ cum membrorū decentiā ꝛ corporis
dispositionē vidisset. ait ei. Charissime verus peregrinus
nō es: hoc bene apparet in tuo corpore. Ait ille. Licet ve-
rus peregrinus non fuero: hospitium tñ dei amore nocte
ista peto. Uxor piscatoris cum eū vidisset pietate mota p-
cea fundebat p eo vt introduceret. Cū aūt introductꝰ fuis-
set: retro ostiū grabatum pparari iussit. piscator pisces cū
aqua ei dedit ꝛ panem: ꝛ inter cetera ei dixit. Tu peregri-
ne si sanctitatem cupis. inuenire loca solitaria deberes ac-
cedere. at ille. Domine libenter hoc attemptarem sed so-
lum talem locum ignoro. qui ait. die crastina mecum per-
gas ꝛ ad locum solitarium te ducam. ꝛ ille. Deus sit tibi
merces. Mane vero piscator peregrinum excitauit intan-
tum enim festinabat ꝙ tabellas suas paruas retro ostium
dimisit. Piscator cum peregrino mare intrauit per. xvi.
miliaria. in mari nauigabant donec ad quandam rupem
peruenit habēs circa pedes eiꝰ cōpedes qui sine claue nō
poterāt aperiri: ꝫ postq̄ cōpedes serasset claues in mari p-
iecit. Deīde domū rediit. Peregrinus iste per. xvii. annos
i penitētia remāsit. Accidit ꝙ papa morit: ipo mortuo ve-
nit vox desuper de celo dicens. Querite hominem dei et
illum in vicarium meum constituatis nomine gregorium.

De penitētia filij et mariti reginę.

[...]tores hoc audientes gauisi sunt valde. nuncios per [di]uersas partes mundi miserunt vt eum quererent. Tandem in domo piscatoris hospitati sunt. Cum vero in cena fuissent piscatori dixerunt. O charissime multum vexati sumus per regna et castra querendo vnum sanctum virũ nomine Gregorium: quem in summum pontificem cõstituere debem⁹ et non inuenimus. Ille vero cũ de pegrino fuisset recordatus ait. Iam sunt. xvij. ãni q vnus peregrinus noĩe Gregori⁹ in domo ista est hospitat⁹: quẽ ad quandam rupem in mari duxi: et ibidem dimisi. Sed scio q a multo tempore mortuus est. Accidit q eadẽ die pisces cepit. et dum vnum piscem extraxisset: claues quas ante decẽ et septem annis in mari proiecit infra piscem inuenit. Statim alta voce clamauit. O charissimi videte claues quas in mari proieci vt spero de labore vestro non eritis frustrati. Nuncij hec audientes et vidẽtes gauisi sunt valde. Mane vero surrexerunt piscatorem rogabant vt eos ad rupẽ duceret. quod et factum est. Cum autem ibidem venissent et eum vidissent dixerunt. O gregori homo dei ad nos pge et ex parte dei omnipotentis ad nos ascende: quia dei voluntas est vt eius vicarius in terris constitutus sis. At ille. Quod deo placet eius voluntas fiat. Illum extra rupẽ duxerunt. Anteq̃ ciuitatem intrauit: omnes campane ciuitatis per se pulsabant. Ciues hec audientes dixerunt: benedictus altissimus iam venit qui christi vicarius erit. omnes ei obuiam processerunt et cum magno honore eum receperunt et christi vicarium constituerunt. Beatus gregorius in vicariatu constitutus in omnibus se laudabiliter habebat. fama eius per orbem volabat: et q tam sanctus christi vicarius constitutus erat. Multi ex omnib⁹ partibus mundi veniebant vt eius consilium et auxilium haberent. Audiẽs vero mater eius q tam sanctus homo christi vicarius factus esset infra se cogitabat: vbi iam melius potero accedere quam ad istum sanctum virum et vitã meam ei intimare. Verumtamen q esset filius eius et ma[...]

De beato gregorio et qualiter fuit in sũmũ pontificẽ electus.

vitus penitus ignorabat. Ad romam perrexit et xpi vicario est confessa. an confessionem neuter alium cognouit: sed papa cum confessionem matris audisset: noticiam eius per oia habebat et ait. O mater dulcissima vxor et amica diabolus credebat nos ducere ad inferna et nos euasimus dei gratia. Illa hec audiens ad pedes eius cecidit et pre gaudio amare fleuit. Papa pro de terra eam leuauit et in eius noie monasterium constituit in quo eam abbatissam fecit. et infra pauca tempora ambo animas deo reddiderunt.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste imperator est dns nr iesus xps qui sororem suam .i. aiam fratri id est homini quia homines xpi fideles sumus eius fratres. Et aia est soror et dei filia sed inquantum aia homini coniungitur caro dr proprie eius soror. In principio caro habet animam in omni honore dum contra eam nihil quod displiceat deo agit tenetur eam ex precepto diuino nobili viro maritare scilicet per opera mie. Isti duo corpus et anima mutuo se diligunt in tantum in quod vna camera iacent hoc est in vno corde in vna mente quamdiu dei precepta perpetrant et in vna scutella comedunt hoc est in vna voluntate se disponunt quando baptismum receperunt et pompis diaboli renunciabant. Sed heu et pcdolor homo sepe ex instigatione diaboli sororem violat hoc est animam cum vitiis et concupiscentiis corrumpit ita quod impregnatur et parit filium. Per filium istum intelligere debemus totum genus humanum: quod a primo parente procedebat. Adam enim erat filius dei primo genitus cui debebatur regnum istius mundi. iuxta illud ps. Oia subiecisti sub pedibus eius oues et boues vniuersas insuper et pecora campi etc. Sed iste in mandatis habuit filiam dei sororem eius .s. aiam in oi honore. Ille vero per diabolum deceptus corrumpit eam quando de pomo comedit vnde filius .s. totum genus humanum ab eo processit et in dolio ex consensu militis .s. spussancti missus .i. in miseriam maris huius mundi .s. proiectus vbi natabat per multa tempora. Primus pr mortuus erat et ad in-

fernū descēdit. Derelicta est aīa nuda: ⁊ ideo dux. s. diabolus eū inuasit quousqȝ filiꝰ dei venit. s. deꝰ ⁊ hō ⁊ liberauit nō solū matrē sȝ ⁊ totū regnū. i. genꝰ humanū ꝑ suam passionē qr ꝯ eꝰ ducē. i. diabolū pugnauit ⁊ victoriā obtinuit ⁊ terrā amissam. s. paradisum nobis recuperauit. Post matrē suā. i. sanctā ecclesiā desponsauit per quā tabelle erāt scripte. i. decē ꝑcepta q̄ moyses a deo recepit. Illa singulis diebꝰ debemꝰ videre ⁊ in cordibꝰ nostris imprimere ⁊ sacrā scripturā respicere legere ⁊ intelligere vbi inueniemꝰ quō iste sanctꝰ Iob terre loquebatᷣ dicens. Pater meꝰ es ⁊ soror mea vermibꝰ. Si istud intime cogitare volumꝰ materiā flēdi habemꝰ. Sed querēdum est nobis qs traxit nos de dolio. certe abbas. i. deꝰ ipse ꝑ filiū suuȝ vnigenitū quotidie nos trahit ꝑ suā grām de miseria peccati ⁊ dat nos ad nutriēdū piscatori. Piscator iste pōt dici q̄libet ꝑlatꝰ qui hȝ peccatorē in bonis operibꝰ nutrire ⁊ eū ad christi militiā ꝓmouere. tūc poterit inter monachos. i. sanctos viros ꝯuersari ⁊ sanctꝰ esse. Iuxta psalmistā. Cū sancto sanctꝰ eris ⁊ cū ⁊c. Deinde ꝑ nauem ecclesie scȝ ſm eius ꝑcepta trāsire ⁊ viriliter pugnare ꝯtra diabolū ⁊ per cōsequēs ad magnas diuitias peruenire. Diuitie iste sunt virtutes ꝑ quas aīa ditatᷣ que recipitur in domo ciuis. s. ꝑlati. ⁊ ꝑlatꝰ eū ducit ad senescallū. i. ꝯfessorē per quē dirigitᷣ ad viā salutis. ⁊ quare? quia pugnat ꝓ domina. i. pro aīa. Sed sepe contingit q̄ hō recidiuat. ꝑgit ad venādū. i. mūdi vanitatē. Dn̄a. s. aīa dolet quando de tabellis scriptis. id est de trāsgressionibꝰ perpetratis recordatur. ⁊ ideo milites. i. oēs sensus tenētur hominē a ludo mundi reuocare. imo deus ipsum vocat dicēs. Reuertere reuertere reuertere ⁊ cetera. Sed qn̄ homo videt animaȝ ꝑ pctm̄ ꝓstratā debet se ad terrā ꝓijcere. hoc est ad omnē humilitatē se parare: vestimēta. i. vitia deponere ⁊ lāceā vite per cōfessionē frangere. ⁊ sic peregrinando in bonis virtutibus ꝑgere donec ad domuȝ piscatoris. s. prelati ꝑ ueniat. De cuius cōsilio ad rupem penitentie includi de

Quilibet ꝑlatus dr piscator.

bet quousq; nũcij.i.viri ecclesiastici cũ penitētia fuerit cō summata ducent ad romanam ciuitatem. Ciuitas ista est sancta mater ecclesia in qua debem⁹ pmanere hoc est ei⁹ pcepta adimplere: ⁊ cāpane pulsabuntur.i.p opera mie: per penitētiam recuperatam. de te laudabile testimoniũ perhibent. ⁊ ciues gaudebunt id est angeli dei. de peccatore sicut scriptũ est Luce.xv. Gaudiũ est angelis dei sup vno peccatore penitētiam agēte. Et tũc etiā poteris dñaꝫ id est aīam ad monasterium regni celestis perducere. Ad quod nos perducat Jesus xps dñs noster ⁊c.

De iudicio adulterātium. Cap.lxxxij.

Miles qdā erāt qui castrum pulcherrimũ habebat. sup quo due cyconie nidificabant. sub isto castro erat fons clarus in quo cyconie solebant se balneare. Accidit q femella pullos produxit: masculus pro p terrā volabat vt ipullis cibũ colligeret. Illo abeũte femella est adulterata: sed anteq; mascul⁹ veniret ad fontē descēderat vt se lauaret ne masculus fetorem adulterij sentiret. Miles cũ sepius hoc vidisset admirabatur: fontem clausit ne cyconia se lauaret vel balnearet. Illa vero cũ fontē clausum vidisset: ⁊ nō poterat se lauare post adulterium commissum ad nidum est reuersa. Masculus veniens ⁊ sentiens adulterij fetorē inde volauit: ⁊ infra dieꝫ naturalem multitudinem cyconiarum secum duxit: ⁊ in psentia militis eam occiderunt.

Decantela cyconie.

Moralisatio.

Charissimi. Iste due cyconie sunt xps ⁊ aīa. aīa est xpi spōsa. ⁊ quotiēscũq; fuerit p pctm̃ adulterata: ad fontem ꝯfessiōis recurrat vt possit mũdari ne xps ei⁹ spōsus fetoreꝫ adulterij sentiat. Miles q fontē clausit est diabolus q cor hominis obdurat: q semp nititur hoiem impedire ne currat ad fontē cōfessionis ⁊ ne hō cōfiteat. Unde si xps in die iudicij te inueniet non lotũ.i. nō cōfessum: sine dubio contra te veniet cum multitudine angelorum eternaliter te occidentium.

Traianus regnauit qui miro mo ortos dilexit. Un semel cu queda ortu costruxisset et arbores vniuersi generis in eo platasset: custodez super ortu costituit vt fideliter custodiret. Erat aut quida aper strenu⁹ q ortum intrauit arbores confodit et euertit. Hoc pcipies custos noie ionathas auricula eius sinistra abscidit. Aper pro amissa aure clamauit et exiuit. Altera pro die aper intrauit et infinita mala pperrauit in orto. Hoc vides ionathas aure ei⁹ dextra abscidit: et cu clamore valido aper exiuit. Hoc no obstate tertia vice intrauit. qd videns ionathas cauda eius abscidit: et sic turpiter cuz clamore aper exiuit Adhuc quarta vice intrauit et multa mala perpetrauit. Jonathas illum cum lancea perforauit et mortuus est: et coquinario traditus vt p mensa regis prepararetur. Rex vero de quolibet animali cor plus dilexit q aliqd aliud. Locus vero cum apru pparasset et cor pingue vidisset comedit. Sed cu regi fuisset de apro a seruitoribus ministratu cor quesiuit. Seruitores vero ad coqnarium redierunt et cor apri petebant. At ille. Dicite dno meo q aper nullu cor habebat. et si non credat per varias rationes obligo me ostedere. Serui hoc audietes omnia verba regi denunciabat. Ait rex. qd est hoc qd audio? no est aial sine corde. s; ex quo offert se ad probadum eu audiem⁹. Coqnarius erat vocat⁹ ad rege vt probaret q aper cor non haberet. Qui ait. Domine mi audite me: ois cogitatio a corde procedit: bene seqtur si nulla est cogitatio nec cor vllu. aper iste pmo intrauit ortu et multa mala comisit. ego vero hoc videns aurem eius sinistram abscidi. si cor habuisset. de aure abscisa cogitasset: sed hoc non fecit: qz iterato intrauit. ergo cor non habebat. Item si cor habuisset qn aure dextram abscidi hoc cogitasset: s; non cogitauit de aure dextra amissa: quia post hoc intrauit et caudam amisit. ergo si aliqua parte cordis habuisset de aurib⁹ et cauda cogitasset: sed hoc no fecit quia post ois

Nihil remuniscens dr cor no habere.

ista intrauit. ideo eũ occidi: et per istas tres rõnes ostẽdo q cor nõ habebat. Rex vero cum hoc audisset rõnes huius approbauit: et sic coquinarius euasit.

Moralisatio.

Charissimi. Iste est dñs nr iesus xps q miro mõ ortos et vineas diligit. i. status hoim sicut sunt viri ecclesiastici religiosi et boni xpiani. in quorũ cordibus dñs nr plãtat quotidie diuersa gña arborũ. i. virtutũ. s. sicut sunt decẽ precepta; opa mie: quatuor virtutes cardinales et tres theologice. Custos est prelatus q hz ista custodire. aper est hõ diues ac potẽs huius seculi q potius sensui pprio credit q̃ alteri. Iste destruit statũ suum quem accepit in baptismo et mala infinita/ cõmittit qñ mortale pctm̃ ppetrat: qr violat virtutes quas in baptismo recepit. Hoc vidẽs deus p ionathã. i. per mortẽ a nobis aufert aurẽ sinistrã. i. consanguineũ tuũ iterficit vt per hoc vitam tuã malam corrigas. Sed miser hõ ad tẽpus dolet et cito ad vomitũ reuertitur et dei pcepta iterato violat. Hoc videns deus aufert ab hoie aurẽ dextrã. i. filiũ vel filiã vt sic se corrigat. Sz miser hõ per breue tẽpus mortem eorũ dolet et redit ad mala opa et tũc aufert ab eo caudã id est vxorẽ vt sic flagellatus corrigatur nec per talia emendatur. tunc deus eũ interficit et coquinario. i. diabolo tradit in die iudicij. Non est in homine res quam deus magis diligat q̃ cor. i. aiam. Tunc diabolus allegabit q animã deo obedientẽ nõ habet: et dicet ad xpm. Iste mihi obediẽs fuit. Si habuisset animã rectã: nunq̃ preceptũ tuum violasset. Et sic deus priuabitur anima qd est dolendum.

De beneficijs dei semper memorandis.
Capitulum. lxxxiiij.

Pompeius regnauit. in cuius regno erat quedã dña nimis pulchra et oibus amorosa. iuxta eam quidã miles habitabat satis gratiosus et nobilis q istã dñam sepius visitauit et a dña multum erat dilectus. Miles iste cum semel dominam visitasset: videns

falconem super manũ ei⁹ quem miro modo concupiuit: ait. O dña si quicq̃ȝ pro te feci aut si me diligis da mihi falconẽ. Dña ait. Tibi cócedo: ȝ vnũ est q̄ nō tantuȝ illũ diligas q̄ a societate mea te separes. Miles ait. Absit hoc a me vt ꝑpter aliquã rem me separem a te: nunc amplius teneor te diligere q̃ȝ ante. Dña falconẽ ei dedit. Ille vero ei vale fecerat: ⁊ tãtum in falcone delectabat̃ q̄ dominaȝ nō visitabat ⁊ parum de ea cogitabat sed singulis dieb⁹ cum falcone ludebat. Dña sepius nuncios ad eum misit ⁊ nō venit. Tãdem dña ei scripsit vt sine dilatione vlterior ad eã cum falcone veniret quod ⁊ fecit. Qui cum venisset ait ei dña. Ostende mihi falconeȝ. quẽ cum apprehẽdisset coram eo caput a corpore extraxit. Miles non modicum dolens ait. O domina quid fecisti? Que ait. Non doleas sed potius gaude ⁊ letare: quia falco erat cã quare me nō visitasti sicut ante fecisti. ideo falconẽ occidi vt ad me redeas frequẽter sicut solebas. Miles vero videns q̄ ex pia causa domina hoc fecerat: ei placuit et eam sicut prius visitauit.

Bñficia sep sunt re colẽda

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste rex est pr̃ celestis. Dña tam pulchra natura hũana deitati i xp̄o cóiũcta. Miles q̄libet xp̄ian⁹ q̄ dñm deũ suũ añ oĩa tenet̃ diligere ⁊ eũ sepi⁹ ꝑ opa meritoria visitare. Falco significat bõa tpalia q̄ de⁹ dat homini vt eũ ꝑbet: ȝ cũ miser hõ dites fact⁹ fuerit filiis fact⁹ est immẽtis: q2 non recordat̃ de dei bñficijs nec eũ visitat sicut solebat. De⁹ hoc vidẽs aufert ab hoĩe bona tpalia sanitatẽ ⁊ ꝓsperitatẽ vt priorẽ amorẽ habeat: nō q̄ de⁹ odit illũ quẽ sic castigat. ȝ q2 eũ diligit iuxta illud. Flagellat de⁹ oẽm filiũ quem diligit.

Deus quos amat affligit

¶ Qđ oratio nr̃a melodia est corã deo. Capi. lxxxv.

Tiberi⁹ regnauit q̄ miro mõ melodiã dilexit audire. Vñ semel accidit q̄ ad venãdũ prexit: quãdã melodiã cythare a parte dextera audiuit et tãta dulcedine delectabat̃: q̄ q̄̃si extra se rapt⁹ est. Equus

puertebat versus locū melodie ibidē equitauit. Cū aūt ad locū venisset: quādā aquā letā a lōge pspexit et iuxta aquā qdam paup sedebat q cytharā in manu habebat. de istā cythara pcessit tanta melodia q imperator cū gaudio est refocillat9. Ait ei rex. Charissime dic mihi quō cythara tua tam dulciter sonat. At ille. Dn̄e per triginta annos et vltra iuxta istā aquā mansi. Dedit mihi deus grām talem in cythara: q qñcito cordas ei9 tango exit tanta melodia q pisces istius aque ad manū meam veniunt p quos meipm et vxorē sustēto cū familia. Sz heu et pchdolor ifra paucos dies ex alia pte aque venit qdam sibilator q in tanta dulcedine sibilat q pisces me dimittūt et ad eū eunt. Ideo dn̄e qr potens estis et rex totius imperij ꝯ sibilatorem pbeatis mihi vestrum auxiliū. Ait rex. Charissime in nullo potero te iuuare nisi in vno: et hoc tibi sufficiat. In loculo meo hamum aureum habeo illum tibi dabo: et in summitate vge ligari facias. de inde cordas cythare tangas ad cui9 tactū pisces mouebunt et statim per hamum eos ad terrā trahe et sic sibilator de loco recedet cū confusione. Pauper vero oia adimpleuit: et pisces anq̄ ad sibilatorē poterant accedere per hamum ad se eos traxit. Sibilator hec vidēs cū confusione recessit.

¶ Moralisatio.

Charissime. Iste imperator est dn̄s noster iesus xps qui miro modo melodiam. s. sanctā orōnem audit et diligit qui venatur per sua certa animalia scz aīas quas dyabol9 conabat auferre. Aqua ista in qua sunt pisces est mūdus iste qui est plenus peccatorib9. Pauper iuxta aquā est pdicator qui hz cytharā. i. sacrā scripturā cum qua dz pisces. i. peccatores ad terram siccā. s. ad regnū celeste perducere. ps. In tympano et cho. &c. Sz heu pchdolor diebus istis qn̄ pdicator icipit cytharā scripture tangere et predicare: adest statim sibilator cum sua melodia. scilicet dyabolus qui sibilat tam dulciter cum predicator predicat q hoies predicationem non libenter audiunt. vnde est notandum q dyabolus habet diuersas si

Cythara dr sacra scriptura.

bilationes. Primo facit aliquos dormire vt verbū dei nō audiāt. Scdo quos ad dormiendum allicere nō pōt facit eos garrulare. Tertio quos nō pōt facere garrulare: facit eos locū dimittere vel nihil sapere qd pdicator predicat. Vñ necesse est predicatori hamuꝫ diuine grē petere p quē poterit pctōres ad deum ducere. Et vt ita semp fit in principio sermonis p grā diuina rogat q pctōribus gratiaꝫ diuinā exposcentibus dñs misericorditer concedat.

Capitulum. lxxxvj.

Erat quidam imperator q statuit p lege q si mulier sub viro suo esset adulterata: perpetuo carceri esset mācipanda. Accidit q quidā miles mulierē nobilē despōsauit quā multū dilexit. Ille vero ad peregrinanduꝫ in partibus lōginquis perrexit. Uxor vero post eius recessum adulterata est ꝛ de adulterio concepit. Cum vero cōtra eā legitime erat pbatum ex precepto imperatoris carceri est adiudicata q in carcere filiū pulcherrimū peperit: puer vero creuit ꝛ ab oībus est dilectꝰ q euꝫ viderūt. Mater vero gemitꝰ ꝛ suspiria ꝯtinue emisit nec cōsolari poterat. Accidit vna die cū puer eiꝰ matrē flentē vidisset dixit ei. Ob quā cām charissima mater sic affligit aīa tua? Ait mater. O fili dulcissime multuꝫ habeo flere. vltra capita nrā est accessus hoim et sol lucet in claritate sua. Nos vero hic sumꝰ in tenebris ꝛ nullū lumē habemꝰ Ait filius. O mater dulcissima illā lucē quā dicis sup capita nrā nūq̄ vidi. qr in isto carcere nātus fui. Dūmodo copiam cibi ꝛ potus habuero: mihi hic placet semp permanere dū vixero. Dum autē sic loquerent adinuicē imperator cū militibus ad hostiuꝫ carceris stabat. Ait vnus miles regi. Dñe non auditis istā lamentationē in carcere inter matrē ꝛ filiū? At ille. Etiaꝫ optime audio ꝛ eis compatior. Milites dixerūt. Dñe rogamus vt fiat illis gratia ꝛ mia. quibus rex dixit. Ad pces vestras cōcedo: ambosqꝫ de carcere eduxerunt ꝛ ab omni pena liberauerunt.

Moralisatio.

Charissimi. Imperator iste est pater celestis qui istaz legē dedit. q̄ si mulier. i. aīa sub viro. i. xp̄o fuerit p̄ pctm̄ mortale adulterata ppetuo carceri infernali adiudicabit̄ si sic decedat. Dn̄a vero ista ī carcere fleuit amare. Et quare: certe q2 violauit aīam suá. regnum eternū pdidit: sctám ecclesiaz depravauit ⁊ virtutibus quas in baptismo recepit p̄ pctm̄ se spoliauit. Puer q̄ dixit. Dū cibū habuero mihi placet hic pmanere: sunt mūdi potētes ⁊ diuites: q̄ dicūt q̄ si de⁹ daret eis mundū ⁊ p̄ volūtate carnis delitias lumē celi nūq̄ desiderarent de talibus valde dolendū est. Miles q̄ stetit iuxta ostiū: pōt dici bonus prelatus q̄ habet p̄ pctōribus intime deū rogare: vt det eis gratiá a carcere pcti resurgere quo possint ad eterná vitá intrare. Quam nobis ⁊c.

Ualde dolendū ē de pctōribus nō penitēbus.

¶ Qr xp̄s se pro nobis morti exposuit. Cap. lxxxvij.

Quidam imperator in quodá bello mortali expositus fuit mortéq̄ vix potuit euadere. Qd̄ p̄cipiēs miles quidá strēnuus interposuit se inter imperatorē ⁊ hostes ei⁹ ita q̄ impator euasit sine lesione. miles aūt p̄ eo diuersa vulnera recepit. curatus est cuz magna difficultate: tn̄ cicatrices in eo semp pmanserūt: et ab oībus est cōmendat⁹ q̄ tá egregie p̄ dn̄o suo pugnasset. Accidit postea q̄ ille miles debuisset hereditatē suā iniuste amittere accessit ad p̄fatū impatorē: rogauit vt eū iuuaret ⁊ sniam p̄ eo daret. At ille. Charissime nō possuz tibi ad pn̄s attēdere: s3 dabo tibi iudicē q̄ cáz tuá examinabit ⁊ qd̄ iustū fuerit faciet. At ille. O dn̄e cur talia dicis? Statiz corá oīb⁹ oīa vestimēta sua dilacerauit: ⁊ vsq3 ad nudá carnē cicatrices vulneruz ei ondit dicēs. Ecce qd̄ sustinui p̄ te: ⁊ tu nō vis me vēdicare nec iuuare. est ne inq̄t iustū postq̄ tm̄ p̄ te sustinui vt ali⁹ q̄ tuipse sit in cā mea iudex ⁊ aduocat⁹ p̄ me? Impator h̄ audiēs ait. O charissime verū dicis qn̄ ī periculo morti erá tu ⁊ nō ali⁹ me saluasti. statim p̄ tribunali sedit rex ⁊ iudicium p̄ eo dedit.

¶ Moralisatio.

O Charissimi. Xps in bello mortali inter te et diabolum seipsum interposuit et suscepit pro te vulnera mortalia: sed morte turpissima mortuus est. est ergo ne iustum quod alius quam tu penam vel penitentiam sustineas pro amore suo? certe non. Si duos fratres sint heredes alicuius hereditatis: quam hereditatem aliquo casu amiserunt: si alter eorum pro hereditate recuperanda pugnaverit: laboravitque alius nihil sed sine omni labore eam habere vellet. esset hoc iustum? certe non. Sic est de nobis et de xpo. nos amisimus hereditatem regni celestis per peccatum: xps vero per suam mortem acquisivit: ideo iustum est ut nullus alius pro te faciat quod poteris mereri quam tuipse si desideres vitam eternam obtinere. Quam nobis etc.

¶ De cautela diaboli qui multos ad interitum subducit. Capitulum. lxxxviii.

Cautela ad hostes debellandos.

De quodam principe narratur quod cum omnibus viribus suis non poterat hostes suos devincere. fecit hanc cautelam. simulavit fugam et castra sua cum victualibus hostibus dereliquit. in quibus castris dolia multa plena vino infecto dimisit per semen cuiusdam herbe: ita quod homo bibens de vino illo statim obdormiret. Scivit etiam hostes famelicos et gulosos qui super vinum cum gaudio supervenientes ad libitum suum bibentes statimque semimortui dormire compellebant super quos princeps rediens: omnes ad libitum suum occidit.

¶ Moralisatio.

O Charissimi. Hac cautela utitur diabolus contra eos quos videt se non posse superare. simulat se fugere et procul abesse dum eos sub spe bone amicitie et solacii diu permittit ad tabernas sedere ut inebriatos ducat quo voluerit: nunc ad homicidium nunc ad luxuriam. etc. Caveamus ergo a tali potu si desideramus venire ad eternam vitam.

¶ De triplici statu mundi. Capitulum. lxxxix.

Miles quidam erat qui tres filios habebat qui cum mori deberet: primogenito suo hereditatem legavit. Secundo filio thesaurum. Tertio filio anulum

preciosum qui plus valuit q̄ totuʒ q̄d legauit alijs duo-bus. etiam primis dedit ánulos duos nō tam preciosos. Omnes ánuli fuerunt eiusdē speciei. Post mortē patris dixit primus filius. Ego habeo ánulū patris mei precio-sum. Scd's filius dixit: tu nō habes sed ego habeo. Ter-tius vero dixit. nō est iustū q̄d vos habeatis eo q̄ senior ha-bet hereditatē et alius thesaurū. ergo rō dictat vt ego ánu-lum preciosum habeam. Ait primus. Probemus in fa-cto quis ánulus sit preciosior: et ille est melior. Ait ille. Mihi placet. Statim aducti sunt infirmi diuersi varias infirmitates habētes: primi duo ánuli nihil operati sunt sed ánulus iunioris omnes infirmitates curauit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste miles est dn̄s noster iesus xp̄s q̄ tres filios habebat. s. iudeos saracenos et xp̄ia-nos. Judeis dedit terraʒ promissionis. Saracenis dedit thesaurū hui⁹ mūdi q̄ztū ad potētias et diuitias Xp̄ianis dedit ánulū p̄ciosuʒ. s. fidē. q̄r p̄ fidē xp̄iani pos-sunt varias infirmitates et languores aīe curare sicut scri-ptū est. oīa possibilia sunt credēti. Itē si habueritis fidē si-cut granū sinapis. Itē impossibile ē sine fide placere deo.

Per fi-deʒ q̄s multa operat̄

¶ De libertate arbitrij. Capitulum. xc.

Rex aliquádo erat in quodaʒ regno in quo talis lex erat posita. s. q̄ frater senior hereditatē diui-deret et iunior eligeret. Cuius rō est: q̄r maioris discretionis est diuidere q̄ eligere. Senior autē discretior esse debet. Alia lex fuit q̄ liceret filiū ex ancilla heredita-tem accipere sicut et filij liberi. Cōtingit aūt duos fratres vnum de ancilla et vnū de libera hereditatē diuidere. Fra-ter em̄ senior diuisit sic. Ex vna parte totā hereditateʒ po-suit: et ex alia parte matrem fratris sui posuit. Frater eius cogitabat matrem meā ante omnia debeo diligere. et per consequens elegit matrē et hereditatē dimisit: sperans de curialitate fratris sui aliquid obtinere. sed nihil ab eo obtinebat. Adijt iudicē: fratrē suū accusauit q̄ eum ab he-

reditate sua exclusit. Rndit frater suus & dixit q eum decepit: q2 ille qui eligit & non diuidit certus est.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Deus pater duos filios habuit. vnu de ancilla aliu de libera. De libera habuit xpm qui est de eadem essentia de qua pater & coetern9 sibi. De ancilla hoiem: q2 quo ad corpus est de terra. & iste est minor: q2 ex tpe pductus. Xps filius senior hereditatē diuisit. Quo: certe matrē. i. terrā & terrena posuit ex vna pte. & ex alia posuit celu & celestia. Electionē tn homini dedit: q si matrē. i. terrena eligeret: hereditate celesti careret Sz reuera peccans mortaliter hereditate celesti spreta matrē eligit nec xpm poterit accusare. qm nō qui diuidit: sed qui eligit circuscribit. Patet ergo q qui terrenas voluptates preponit & in peccato mortali existens vitam eternam non potest de gratia nec de iure sibi vendicare seu presumere de hereditate: sed forte ex quadam pietate. Consulo ergo vt non eligamus matrē. i. mundu istum: q2 totus mundus in maligno positus est. Studeamus ergo eligere hereditatem celestem.

peccās mortaliter hereditatē eternā spernit.

¶ De accidia & pigritia. Capitulum. xcj.

Dolinius regnauit qui tres filios legit habuisse quos multu dilexit. Unde per se cogitauit disponere de regno suo. Uocauit tres filios suos & ait Quis vrm est pigrior ille regnu post meu decessum habebit. Tuc ait primus filius patri. Mihi ergo debet regnu vestru: q2 adeo piger sum q ad ignem sedens prius crura pmitto coburi q3 inde me traherē. Scds filius ait. Pater mihi debetur regnum vestru: q2 si circa collu meu funē haberē & mox suspendi deberē & gladiu in manu mea tenerē pter magnam pigritiā meā ascindendu funē manu meā nō extēderē. Tertius filius dixit pri. Ego regnare debeo q2 in pigritia ceteros precedo: du3 superius in lecto iaceo & gutte aque supvtrunq3 oculum cadunt: propter magnā pigritiam caput meum mouere nescio ad dexteram vel si-

Nota mirabile de pigritia.

nistram necvolo. Rex cū hoc audisset ei regnū legauit re-
putans eū pigriorem. ¶Expositio.

Charissimi. Iste rex est dyabolus qui est rex et pater sup oēs filios supbie sicut Job. dicit. Per primū filiū hū designant illi qui sunt in societate pversa. s. in adulterio et fornicatione per quā ad malū intendūt: tn̄ magis eligunt in igne peccati cremari vel aduri q̄ a tali prauo consortio separari. Scd's filius signat illū q̄ lz peccatorꝝ suorꝝ funib⁹ videat se circumplexū et ligatū quibus mox suspendendus est ad iferni patibulū: tn̄ ad ea scīdendū manus nō extendit. vcꝫ gladio lingue sue per ꝟba ꝯfessionis. Tertius filius designat illū qui doctrinā audit de paradisi gaudio et inferni supplicio: et tn̄ pre nimia pigritia ducēs statum suū prauū (scꝫ peccatorꝝ) nō desert ad dexterā pmiorum amore et desiderio se cōuertendo nec a sinistra vt peccatū dimittat saltem metu et terrore infernalium tormentorꝝ declinando.

¶Christus elegit mori pp̄ter vitā nostram. Capi. xcij.

Legitur de quodam rege qui habuit vxorē noīe corneliā. Accidit quadā vice q̄ i castro regis sub quodā muro inuenti fuerūt duo serpentes: vn⁹ masculus: altera femella. Qd̄ audiens rex interrogauit a suis magistris et doctoribus qd̄ hoc significaret. et dixerūt illos serpentes ibidē latere in signū mortis viri vel mulieris. et dixerūt: si occideret masculus vir moreret et si occideretur serpens femella vxor moreret. Quo audito rex dixit Occide masculū serpentē et femella viuat. q2 libentius vellet mortē suā q̄ mortem vxoris sue et assignans cām dixit. Si vxor mea viuit: pōt multos filios pducere q̄ poterūt in regno meo succedere: q2 si ipa moreret regnū heredē non haberet. ¶Expositio.

De quodam rege qui citius elegit mori q̄ si vxor moreretur.

Charissimi. Rex iste est dn̄s noster iesus xp̄s q̄ nos regit sicut rex cuius vxor est humana natura. s. in vtero virginis copulata: sed in hoc mundo quasi in hac domo huius sp̄eciei duo serpentes fuerunt inuēti

lex legis antique. Serpés masculus erat benignitas diui ne misericordie. Hec vxor humana natura viuere per gratiã non potuisset. Sed spõsus .s. xp̃s elegit sibi morté in cruce vt humana natura viueret. Etiã potes huc sensum applicare de carne et spũ: ita opz q̃ caro tanq̃ masculus infructuosus per spm̃ occidat.

Ɋ De hereditate et gaudio fidelis anime. Capi. xciij.

Quidam potés dñs duos filios suos misit ad studium vt studerét ac pficerent: et ex hoc pbendã obtinerét. Transacto modico tpe: misit eis pater literas vt ad ppria remearent. Fratres his auditis ad patriam pperauerũt. vnus fratrũ valde letus est de reuersióe: et cum rediit cum leticia receptus est et in hereditatem cõstitutus est. Alter vero frater de reuersione turbatus est valde: qui dũ rediit mater eius occurrens osculata est eum et osculando eius dentibus nasum eius abstulit. Soror sequés matré: volés osculari eũ abstulit et nasum. Frater sequens abstulit oculos. Pater adueniés rapuit eũ per capillos et pellem abstraxit. Ɋ Applicatio.

De crudelitate parétũ ergo filios.

Carissime. Iste diues est deus q̃ duos filios misit ad studiũ .s. corpus et aiam vt studerét in scholis huius mũdi et in bonis opibus pficerent et sic eternã vitam .s. hereditatem possiderent. Litere sunt mors hec litera mittitur dum homo moritur. anima gaudés ad eum redit que letanter recipitur et in hereditatem assumitur. Frater alter qui inuitus redit est corpus qui de reuersione turbatur. nec mirum q2 miserrime collocatur. Soror et fratres bufones sunt et serpentes qui nasum et oculos corrodunt. Pater est putredo terre que capillos et cutem et carnem cõsumit. de istis parentibus dicitur. Iob. septimo. Putredini dixi. etc.

Ɋ Quod oia pulchra per peccati lepram infecta pristinã pulchritudinem habere non poterunt nisi per altos gemitus et pfunda suspiria.

Capitulum. xciiij.

Erat quidam rex volens peregre proficisci in lõginquis ptibus. et hñs vnicam filiam formosam sole splendidior nesciens cui fideli mente committeret eam in custodia: tandem commisit vni militi suo secretario quem tenerrime dilexit. precipiens eivt custodiret eã ne aggressum haberet ad fontem vnum in illa terra vel regione pfluentem si biberet de eo efficeretur leprosa talis nature fuerat. tñ amenissime suauitatis. Ut ergo miles eã tam formosam redderet in regressu sue peregrinationis sicut iam dictam acceptauerat: perpendit predictus miles si ista non faceret tunc totũ seruitium suum pderet: ausus qz non esset suũ dñm expectare. Custodia p habita p aliquod tps: tandẽ dicta filia veniens ad fontẽ occulte: bibẽsqz de illo effecta est leprosa. pcipiens hoc miles dolore repletus fugiẽs cũ eadez de regione ad desertũ: inueniensqz ibidez vnũ reclusorium pulsans manibus: intus heremitam quẽdam inueniens: narrans sibi oia facta prenarrata dansqz heremita dicto militi sanum consilium dicens. Uade ad montem quem monstrauero tibi. inuenies lapidem cũ virga quadam. cum dicta virga percuties lapidez acriter donec habeas de eo humiditatem et liquorẽ. cum illo lini eã et perunge et fiet sana et pstinam pulchritudinẽ accipiet. Faciensqz pdictus miles sicut sibi dixerat heremita: filia regis pstinã sanitatẽ et pulchritudinẽ recepit. ¶ Expositio.

Charissimi. Rex iste est dñs noster iesus xps qui pegre pfectus est reddere volẽs patri suo illud qd ò purissima v̾gine mře sua maria accepit vez verã humanitatẽ q in die iudicij est reuersurus. Per vnicã filiã aia nřa quẽ decies clarior sole erit anteqz veniat ad eternã vitã significat. Per militẽ quilibet pctõr p oia delectamẽta huiusmũdi discurrẽs que sunt sibi dulcia. Filia effecta est leprosa. i. peccatis plena. Per egressionẽ regiõis: q̃libet peccator relinquens secularia et transitoria. per reclusorium ecclesiam. Per heremitam sacerdotem inueniens ac narrans sanctam confessionem faciens dans consilium

penitentiam iniungens: per montem corpus proprium per lapidem cor lapideum: per virgam penitentiam magnam vel castigationem proprij corporis: orationes elemosynas ieiunia faciens: per humiditatem et liquorem lachrymas oculorum ac cordis contrictionis. Sic in die iudicij fiet tua vnica filia syon. i. anima tua salua formosa ac suo creatori gratiosa quia christus restituit nobis hereditatē superne patrie.

¶ Capitulum. xcv.

Legitur in gestis romanorum quod erat quidam tyrannus maxentius nomine: qui ciues romanos hereditate voluit priuare. Incumbente igitur seuicia tyranni fugerunt exterminati ad constantinum regē in britanniam. Denique cum multi confluerent: concitauerunt eum aduersus tyrannum dicentes. O cōstantine rex restitue nos in regnum nostrum. Ex his verbis cōmotus est constantinus. armauit se: ascendit equum et tyrannum prostrauit: et sic romanis hereditatem restituit.

¶ Moralisatio.

Charissimi iste tyrannus est dyabolus qui generi humano fuit crudelis: intantum quod genus humanum celesti hereditate priuauit. Quod vidēs genus humanum ad regem constantinum. i. ad deum fugit petens auxilium ab eo. Unde. ps. Apprehende arma et scutum et exurge in adiutorium mihi: quia tu es qui restitues hereditatem meam mihi. His verbis commotus est deus rex et armauit se cū se diuine nature copulauit et equū ipsum ascendit dum in cruce suspendi voluit et sic tyrannū prostrauit et nobis hereditatem restituit.

¶ Quod vita presens est vita remissionis et gratie.

Capitulum. xcvj.

Rex alexander posuit candelam ardentē in aula sua et misit precones per totum regnum suum: qui clamauerunt et dixerunt. Si aliquis forefecerat contra regem quod audacter veniret quamdiu candela arderet et rex forefactum dimitteret, et si quis forefactum haberet et

nō veniret: candela extincta morte mala periret. Istō audientes popul⁹ in regno multi venerūt ad regē ꝛ misericordiā petierūt. Rex benigne recepit eos ꝛ multi fuerunt ꝗ noluerūt venire ꝛ neglexerūt. Sed qñ cādela fuit extincta rex eos fecit ꝑ violentiaȝ afferri ꝛ mala morte occidi.

Nūc sciendū est duz lucē habem⁹.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Per regem alexandrū possum⁹ intelligere christum qui est rex regū ꝛ dñs dñantiū. Posuit candelā ardentē. i. presentē vitā ꝗ trāsit tanꝗ̄ cādela ardens: precones missi sunt. i. predicatores qui quotidie clamant. Si aliquis forefecerit cōtra regeȝ id est contra christū ꝙ audacter veniat ꝗ̄diu candela ardet. i. p̄sens vita durat q: christ⁹ est nimis misericors. Unde dauid. Misericordia eius super omnia opera eius: sicut patet in latrone. ꝛ cetera. Modo aliqui audiunt ꝛ veniunt ad regē ꝛ misericordiā petunt vt sunt illi ꝗ peccata sua dimittūt: mādata dei tenent ꝛ viuunt sicut boni christiani. Illos benigne recepit. Et per illos qui noluerūt venire possumus intelligere malos christianos. s. raptores ꝛ vsurarios: ꝛ ceteros pctōres. qñ cādela est extincta. i. post istam vitam xp̄s faciet eos venire coram se in die iudicij ꝛ mala morte occidi id est eternam mortem pati qñ dicet eis. Ite maledicti in ignem eternum.

¶ De morte. Capi. xcvij.

Legitur in cronicis ꝙ anno. xxij. ab vrbe romana cōdita ppl's roman⁹ colūnam marmoreā in foro romano statuerant: ꝛ ibi ymaginē Julij cesaris fecerūt. ꝛ super caput ei⁹ nomen Julij scripserūt qꝛ in honore ipsius factum fuit. Sed iste Julius cesar tria signa in morte vel anteꝗ̄ moreret accepit. Centesimo em̄ die ante mortē suam cecidit fulmen ante ymaginē in foro ꝛ in noie superscripto literam primam abrasit. Nocte vero precedente diē mortis sue: fenestre thalami eius cū tanto strepitu ꝛ impetu sunt aperte. vt domum ruituraȝ estimerēt. Eodem vero die mortis sue cum ad capitoliū iret ꝛ

date sunt ei litere indices mortis sue imminentis: quas si statim legisset mortē euasisset. ¶ Moralisatio.

O Karissimi. Sic est de nobis et de deo. vt mortē eternā euadam⁹ tria signa nobis fecit de⁹. Primū est deletio litere capitalis de noīe. p istā literam q̄ in principio noīs ponit intelligit abūdantia diuitiarum. Hec enī est que facit hominē habere nomē in terra. Nemo enī in istis dieb⁹ nominat in terra nisi habuerit diuitias. Hoc patet. Nam si querat quis sit melior ville vel ciuitatis. statim pponit qui plures diuitias habet q̄uis sit pessim⁹. Ecce quō diuitie dant homini nomen. quia si diues nō esset: nō esset nominat⁹. Et q2 aliqñ diuitie sunt occasio mortis eterne. iō deus dat pmū signum q talē vult saluare et aufert primā lrām nominis sui. s. diuitias ab eo. et facit eum pauperē: vt sic qui p diuitias ab eo recesserat p paupertatem ad eū redeat. Scdm signum quod Julius cesar accepit est q iuxta cameram suam fuit magnus strepitus. Hec camera est corpus humanū. quia cum homo videt se esse pulchrum et fortē statim cadit in pctm̄ per qd mors eterna sibi pparat. Et ideo volēs eum de⁹ a morte eterna reuocare facit scdm signū scz magnū strepitū circa corpus suū mittēdo. s. talem et tātā īfirmitatē et debilitatem q ad mortem credit ruere et cadere vt sic qui p pulchritudinē et fortitudinē a deo recesserat p infirmitatē et debilitatē reducat et peniteat. ps. Multiplicate sunt infirmitates eoꝝ. Exēplū de beato paulo dicente. Libenter gloriabor in infirmitatib⁹ meis. Tertiū signū qd Julius cesar accepit fuit q litere indices mortis iminentis sibi tradite fuerāt quas si legisset mortē euasisset. Hoc signū facit de⁹ nobis pctōrib⁹ q̄ tūc dr tradere lrās indices mortis nostre dū sua gratia cōscientias nr̄as illustrat vt legere possim⁹ pctā nr̄a qb⁹ mortē eternā meruimus. et iō dū lucē et gratiā scti spūs habemus lrās istas .i. pctā nr̄a referam⁹ bono corde et postea sacerdoti ore: vt sic legēdo mortē eternā euadere valeam⁹ ne lre clause. i.

Diuitie dāt homini nomen.

conscientie nostre nō mundate post mortem nostraꝫ aperiantur ꝛ manifestentur toti mundo.

¶ Quō deꝰ in hac vita placari potest. Cap.xcviij.

Narrat ꝙ antiquitus mos erat romanoꝝ ꝙ qñ castrū vel aliquā ciuitatē obsidebāt: vnā cādelā in certa mēsura accēdebāt ꝛ ꝗdiu cādela ardebat pati erāt oēs ad pacem recipe ꝗtūcūqꝫ malefactores essent. Sꝫ postꝗ ꝯsummata fuerat oēs iusticie seueritates exercebāt i hostes suos. nec tñ alicui licet daret oīa bōa sua misericordiā facere voluerūt. ¶ Applicatio.

Charissimi. Sic hꝫ deꝰ se erga peccatores. nā corda nr̄a ciuitates aie sunt obsessa cū vitijs ꝛ ꝯcupiscētijs ꝑ diabolū mundū ꝛ carnem. deꝰ ex sua mīa statuit hoībꝰ tēpus: in quo si velint potuerūt inuenire cādelā accensam. i. ꝗdiu v[illegible] est in corpe qñcūqꝫ pctōr misericordiā desideret pacē ꝛ ꝯcordiā dei reciperet. Tota vita nostra est cōstituta ꝛ ꝑmissa vt penitētiā faciamus ꝛ viuamus. Uñ saluator dicit. Nolo mortem pctōris ꝛc. Et iō ꝗdiu aīa est in corpe petamꝰ veniā ꝛ mīam obtinebimus. Job. xvj. Petite ꝛ accipietis. Sed certe cum vita nostra fuerit terminata ꝑ mortem: tūc nō erit tēpus misericordiā petere: ꝛ lꝫ petierimus nō daret nobis. ergo faciamus penitētiā ꝗdiu adhuc sumꝰ in hac vita.

¶ De virili pugna xp̄i ꝛ eiꝰ victoria. Cap.xcix.

Cesar regnauit in cuius regno erat quidam miles generosus ac fortis qui semel per quandaꝫ forestā equitabat bufonem cū serpēte vidit pugnare: sed bufo preualuit ꝛ serpentem deuicit. Hoc vidēs miles serpentem iuuit et bufonem grauiter vulnerauit: euasit ꝛ fugam accepit, tamen per bufonem miles grauiter est vulneratꝰ. Hoc vidēs miles de equo descēdit sꝫ venenū bufonis in vulnere eiꝰ remāsit. Miles domū prexit ꝛ lōgo tpe in ifirmitate vulneris remāsit. Testamētū suuꝫ cōdidit ꝛ ad morteꝫ se parauit. Cū vero semel iuxta ignē iacuisset ꝗsi de vita sua desperans serpens quem a morte

saluauit intrauit. Serui videntes serpentē dixerunt. Ecce quidā serpens intrauit. Miles cū illū respexit agnouit eū ꝙ serpēs ille erat pro cuius defensione vulnera ⁊ oia mala suscepit. Miles ait. nolite eū impedire. credo ꝙ nullū malū mihi faciet. Serpens ꝟo corā omnibus ad eū accessit ⁊ venenum vulneris cū lingua suxit quousqȝ os plenum habuisset. Statim extra domum cucurrit ⁊ venenū extra se proiecit. Redijt ⁊ ad vulnus iterato accessit bis ter quousqȝ totum venenū hausit. Hoc facto miles serpenti lac ad bibendū dedit. Cū ꝟo sic bibisset: buffo a quo miles vulnus recepit intrauit ⁊ cōtra serpentē pugnare incepit acsi esset in vindictam ꝙ serpēs militem sanauit. Miles cum hec vidisset ait seruis suis. Charissimi sine dubio iste est buffo quem vulneraui pro defensione istius serpentis a quo oia mala recepi. si serpentē deuincat: me inuadet. ⁊ ideo si vitam meā diligitis illum incontinenti occidatis. serui hoc audientes cum gladijs ⁊ fustibus illū occiderunt. Serpēs vero quasi applaudēdo ⁊ regratiando hincinde circa pedes dñi se conuertit ⁊ foras exiuit. Miles vero perfectam sanitatem recuperauit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Imperator iste pater celestis est. Miles est dñs nr̄ iesus xp̄s. Buffo diabolus. Serpēs hō. Et hoc ꝓpter duo serpens pōt dici hō. Primo ꝓpter pctī venenū: ⁊ ꝓpter antidotū ad ymaginē xp̄i quā portat. hō eñ ꝯtra diabolū hȝ pugnare. qȝ dicit. Nō est alius q̄ pugnet ꝓ nobis nisi tu deus noster. Qñ vero totum genus humanū propter peccatū ꝓmi parentis erat suppeditatum: xp̄s pro nobis pugnauit ⁊ diabolū superauit. Et ipse grauiter vulneratus est. non tm̄ in vno loco sed in multis: vñ infirmatur. licet non ipse tamē ī suis mēbris. ⁊ ideo si hō gratus fuerit: debet venenum ab eo extrahere id est infirmitatē ⁊ indigētiā a suis expellere ꝑ opera misericordie. sicut scriptū est math. xxv. Quod vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Si vero buffo rei

deat vt tibi noceat:viriliter contra eum pugnare debes ꝛ serui dei id est bone virtutes quas in baptismo recepisti te iuuabunt: ꝛ sic diabolum superabis et vitam eternam habebis. Ad quam ꝛc.

¶ Qd xp̄s pctōrē nō statim per iustiam p̄cipitat sed misericorditer eū penitentem expectat Capi.c.

Diocletianus regnauit q̄ statuit p legē φ si mulier aliq̄ sub viro suo esset adultera a viro occidi deberet. Accidit casus φ q̄dā miles q̄dā puellā ī vxorē duxit ꝛ ex ea vnū filiū genuit. creuit puer et ab oīb est dilect⁹. Post hec pater ei⁹ ad quoddā bellū perrexit et viriliter pugnauit. in quo bello brachiū dextrum amisit. Interim eo absente vxor eius est adulterata. Redijt maritus adulteratā inuenit. Cū scdm legē maritus eā occidere deberet: vocauit filiū suū ꝛ ait. Charissime mater tua adulteriū cōmisit. vn̄ secūdum legem per me mori deberet: sed brachium amisi ideo nō potero eā occidere. Precipio ergo tibi vt eā occidas. ait fili⁹. Lex precepit parētes honorare. Si ergo deberem propriam naturā ꝛ matrem occidere: contra legem ꝑpetrarem ꝛ matris maledictionem incurrerem. nolo tibi in hoc obedire. Et sic mulier per suum proprium filium euasit mortem.

Rn̄sio filij ꝓ optia ad patrem.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste imperator est de⁹ pr̄. Miles est dn̄s noster iesus xp̄s. Uxor aīa. De⁹ pater p̄cepit φ si aīa sub xp̄o adulterata fuerit: occidi deberet eternaliter. i. in penis ꝑmanere. ꝛ quotiēs aīa mortaliter peccat totiēs adulterat. Deus fili⁹ ꝯtra diabolū ad bellū ꝑrexit. In quo bello brachiū dextrū deposuit. i. oēm austeritatē quā an̄ icarnationē ei⁹ habuit: ideo mansuetus fact⁹ est quasi agn⁹ ꝛ non vult nos occidere. Sed deus pater precepit vt occidamur. Rn̄dit fili⁹. carnē humanam de matre mea sumpsi ꝛ ideo hominem occidere nō potero. ꝛ sic peccator per contrictionē ꝛ cōfessionem euadere potest ꝛ ad vitam eternam peruenire. ad quam.

¶ Qd mundus in maligno posit⁹ est ꝛ vndiq3 angustie. Capitulum .cj.

N Arrat̄ de hoīe quodā noīe Gāterus q̄ locum gaudentem sine fine optabat. quadā die mane surrexit ꝛ solus ad viam ambulabat: quousq3 ad quoddā regnū venit: in quo rex filij⁹ regni defunct⁹ nup erat. Ciues videntes eum strennuū: illū in regē elegerūt. Ille vero sic elect⁹ valde gauisus est. cū autem nox adesset serui eū in camerā introduxerūt: in qua leonē fortissimū ad caput lecti vidit: ad pedes draconē: ad latus dextrū lecti vrsum: ꝛ ex alio latere serpētes ꝛ bufones. ait gāterus. Quid est hoc: nunquid me op3 in isto lecto iacere cū istis bestijs? Aiūt. Immo dn̄e. Nā reges an̄ te ī isto lecto iacuerunt ꝛ per istas bestias sunt deuorati. Ait rex. Mihi oīa bn̄ placēt: s3 tm̄ istū lectū cū bestijs abhorreo: q̄ rex vester eē nolo. Et ab eis recessit: ꝛ ad aliō regnum venit vbi sir̄r in regē est elect⁹. Cu3 nox adesset cameram intrauit: ꝛ lectū pulcherrime nouaculis acutis plenū vidit. Ait gāterus. Nōne oportet me ī isto lecto iacere? Serui dixerunt. Etiam domine. Nam reges ante te hic iacuerunt ꝛ in isto lecto mortui sunt. At ille. Omnia bōa sunt excepto isto lecto: ꝛ ideo rex vester esse nolo. Mane surrexit: viam trium dierum solus perrexit. In via quēdam senem super fontem inuenit sedētem habētē in manu sua baculum. ꝛ ait. Gātere charissime vnde venis? At ille. De partibus remotis. Quo pergis? At ille. Tria quero. ꝛ inuenire non potero. Que sunt illa tria? Gāterus respōdit. Primū est abūdātia sine defectu. Scōm est gaudiu3 sine tristicia. Tertium est lumen siue lux sine tenebris. Ait senex. Baculū istū accipe ꝛ p viam istā perge: mōtē altū videbis an̄. ad pedē mōtis statvna scala habēs sex gradus scalā ascēde: cū ꝑo ad sextū gradū pueneris, ī summitate montis palacium pulcherrimu3 videbis. In ianua tres ictus pcute. ianitor tibi rn̄debit. Ostēde ei baculū istū et dicas. Qui est dn̄s istius baculi tibi pcipit vt me intrare

Angustie in h° mundo multe sunt

permittas. cū vero introitū habueris: ibidē tria que que- ris invenies. Ille vero oia adimplevit sicut ei senex dixe- rat. cū vero ianitor baculū vidisset ei introitū dedit. vbi il- la tria et multa plura invenit et ibidē toto tpe vite pmansit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste Ganterus pōt dici quilibet bo- nus xpianus qui mūdum simplr dz spernere et ista tria querere. s. abundantiā sine defectu: gau diū sine tristicia: et lumē sine tenebris. Ista nō poterūt ha- beri nisi in vita eterna: et hoc cū magno labore. O bō fac tu sicut fecit gāterus. Perge viam triū dierz. i. per orōnez ieiunijū et elemosynā. Si ɔtingat ad quoddā regnū pueni re. i. mūdana aliqua: et cives. i. mūdane vanitates te in re- gē eligūt. i. cor tuū in superbiā ducūt: respice ad lectū. Le- ctus iste est vita humana in qua p breue tps iacebis. sz re- spice ad leonē. i. dyabolūz semper ɔ̄tra te paratum et drachō nē. i. mortē que te in omni loco expectat: et vrsum. i. pprīaz ɔscientiaz que te ɔdemnabit: et vermes. i. peccata tua que te accusabūt. Si ista intime cogitaueris: cito de regno hu ius mūdi te expedire poteris. Deinde ad aliud regnū per rexit. et c. Sic homo si dyabolū in vna parte superauit: ho minē ad aliud regnum. s. peccati ducit. scilicet ad regnum carnis in quo regnant delicie carnales et voluptates. si eis ɔsentias factus eris filius perditionis: attende ergo ad le ctum. Lectus iste est infernus in quo diues ille iacet plenus nouaculis. s. penis grauissimis. Si istū lectūz intime reco gites: delicias carnis oino respues. Si velis ergo ista tria inuenire: quere senē cum baculo. s. dnm nostrū iesum xpm qui tibi concedat baculum sancte crucis. Baculus iste est penitentia que dz ad viam salutis dirigere. Unde. ps. Uir ga tua et baculus tuus et c. Sed post hec oportet te ascen- dere scalam sancte vite in qua sunt gradus septem. scilicet septem opera misericordie per que poteris ad eternam vi tā puenire. Sed oportet tres ictus facere. s. contrictionez ɔfessionem et satisfactionem habere. Tunc ianitor. i. boni

tas diuina te in regnum eternum perducet. Ibi abundā-
tiam sine defectu: gaudium sine tristitia: lumen sine tene-
bris inuenies. ad quod lumen. ꝛc.

¶De trāsgressionibus aīe ꝛ vulneribus eius. Cap. cij.

Titus regnauit in cuiꝰ impio erat quidaȝ miles generosus deo valde deuotꝰ q̄ vxorē pulchraȝ hēbat ȝ sub viro suo adulterata ē: nec ab adulterio desistere volebat. Miles ꝓo cū hoc vidisset cōtristatus est valde. i aīo suo cogitabat terrā sctām visitare: ꝛ ait vxori sue. Charissima ad terrā sctām pergā: vos discretiōi vr̄e cōmitto. Cū aūt vltra mare prexit dn̄a quēdaȝ clericū peritū in nigromātia dilexit: ꝛ cū eo dormiuit. Accidit semel ꝙ cū adinuicē i stratu iacuissent: dixit dn̄a. Si vnā rē mihi ꝑpetrares in vxorē ducere posses. Et ille. Quid est hō qḋ tibi placet qḋ potero tibi ministrare? Que ait. Maritus meus ad terrā sctām prexit nō me multū diligit si euȝ ꝑ aliquā artē occidere posses oīa q̄ habeo obtineres. ait clericus. Tibi cōcedo ita tn̄ ꝙ me i virū accipies. Que ait Hoc firmiter ꝑmitto. Clericꝰ ꝓo quādam ymaginē noīe militis fecerat: ꝛ in pariete an̄ oculos fixit. Interiȝ miles cū per plateā ciuitatis rome trāsiret: magister quidā peritus ei obuiabat ꝛ intime euȝ respexit ꝛ ait ei. Charissime secretū habeo tibi dicere. At ille. Magister qḋ vobis placet dicite. Qui ait. Hodie tu es filiꝰ mortꝭ nisi auxiliū habueris a me. Uxor tua est meretrix: ꝛ de morte tua ordinauit. Miles audiēs ꝙ verū dixisset de vxore sua: ei adhesit credidit atqȝ dixit. O bone magister vitam meā salua: ꝛ mercedē condignā tibi reddā. Qui ait. Libēter te saluo si feceris que tibi dixero. Ait miles. Presto suȝ. Magister balneū fieri fecit: ꝛ militē vestimētis exuit ꝛ balneuȝ intrare mādauit. Deinde speculū politū in manu sua tradidit ꝛ ait. In speculo respice diligēter ꝛ mirabilia videbis. Ille cum speculū respexisset ꝛ magister iuxta eum in libro legisset: ait ei. Dic mihi qd vides? ait miles. Quendā clericū in domo mea video q̄ vnā ymaginē de cera ad similitu

Nota vnū mirabile.

dinem meá in pariete fixit. Ait magister. Quid mõ vides
At ille. Jam arcũ accipit ⁊ sagittá acutá in eo ponit ⁊ yma
giné icipit sagittare. Ait magister. Sicut vitá tuá diligis
cum sagittá ad ymaginé volare videris totũ corpus tuuz
in balneo volue in aqua donec tibi dixero. Miles cum
hoc audisset ⁊ vidisset sagittá moueri: corpꝰ suũ sub aqua
voluit totaliter. hoc facto ait magister. Caput tuũ eleua
⁊ in speculo respice. Qḋ cũ fecisset: dixit. Quid iá in specu
lo vides? At ille imaginé nõ percussam: sed a latere sagit
ta abijt. Et de hoc clericus multũ dolet. Ait magister. Já
in speculo quid facit respice. Et ille. Jam magis ꝓpe per
git ad ymaginé ⁊ sagittá in arcũ ad percutiendum ponit
vt ymaginé percutiat. Sicut prius fecisti ⁊ modo facias
si vitam tuá diligis. Miles vero cũ per speculuz vidisset
ꝙ clericus arcũ tenderet totũ corpus suum voluit in aqua.
Hoc facto ait magister. Respice quid modo est. qḋ cũ fe
cisset dixit. Miro modo dolet clericus ꝙ ymaginé nõ ꝑ
cussit ⁊ vxori mee dicit. Si tertia vice ymaginé nõ percu
tiam: perdá vitá meá ꝓpter ymaginé. Modo pergit ꝓ
pius: ita ꝙ mihi videt ꝙ non poterit decipi qn ymaginé
percutiat. Ait magister. Sicut vitá tuá diligis iá curá ha
beas vt cũ arcũ videris trahi totũ corpus tuum sub aqua
innoluas donec tibi dixero. Miles semꝑ in speculo respi
ciebat. ⁊ cũ clericũ arcuz extẽdere ad percutiendũ vidisset
corpus suũ in aqua innoluit donec magister ei dixit. Sur
ge velociter ⁊ in speculo respice: quod cũ vidisset miles ri
debat. ait magister. Charissime dic mihi quare rides? At
ille clare in speculo video ꝙ clericus ymaginé nõ percus
sit: ⁊ sagitta est reuersa ⁊ eũ inter pulmoné ⁊ stomachũ ꝑ
cussit ⁊ mortuus est. Uxor mea sub lecto meo foueaz fecit
⁊ eum ibi sepeliuit. Ait magister. Surge velociter ⁊ vesti
menta indue ⁊ ora deũ ꝓ me. Ille vero ei de vita sua gras
reddidit. Factaqꝫ peregrinatione ad suá terrá miles per
rexit. cũ vero domũ venisset vxor eius obuiá ei venit: ⁊ cũ
gaudio eum recepit. Miles vero per plures dies dissi

Dissimulare aliqd prudētis ē

mulabat. Tandem pro parētibus vxoris misit: et eis ait. Charissimi hec est filia vra vxor mea: que adulteriu3 sub me cōmisit et quod peius est in mortē meā machinata est. Illa vero cum iuramento negauit. Miles autē incepit et totum processum clerici recitauit. qđ si nō creditis venite et videte locū vbi clericus sepultus est. Eos ad camerā suā duxit: et corpus clerici sub lecto eius inuenerūt. Iudex est vocatus et sententiam dedit vt ipsa igne combureretur: et sic factum est. et puluis corporis illius per aerem dispergitur. Deinde miles sibi virginem pulchram in vxorem accepit et ex ea prolem genuit et in pace vitā suam finiuit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste imperator est dñs noster iesus xp̄s. Miles vero homo. Uxor caro q̄ quotiēs adulteratur: totiēs peccatum mortale cōmittit. Homo aūt hoc percipiēs: debet ad terrā. i. regnum celeste per opera meritoria adire. In via occurret ei magister id est discretus cōfessor qui peccatore3 habet informare. Clericus est diabolus qui hoīem tenet per carnales voluptates in potestate sua erigit ymaginē. i. aīam per humanā superbiā et vanitatē. Accipit arcū cū sagitta. arcus est mūdus iste cui⁹ cornua sunt sup̄bia vite et ɔcupiscētia oculorum. Arcū istu3 tenet auarus homo. Sagitta acuta est sup̄bia p̄ quā multi occidunt sicut p3 de lucifero et primo parēte adā. Lucifer dicebat ascendā sup̄ astra celi et similis ero altissimo. Et ecōuerso sagitta rediit. adam cōcupiuit quod nō debuit. et ideo occidetur. ymago aīe bene poterit esse cera quia sicut cera perit. i. fluit a facie ignis: sic pereunt peccatores a facie dei. Quid ergo est faciendū ne diabolus nos sagittet et occidat? certe balneu3 intremus. Istud balneum est cōfessio in qua et per qua3 lauari debemus ab omni sorde peccati sed oportet speculū politū tenere. i. sacrā scripturā in manu tua. hoc est debes libenter sermones audire et verba edificatoria in q̇bus poteris a periculo p̄cauere et sagittas diaboli expellere. S3 dic mihi

quomõ? Ecce viã. Cũ arcus diabolicus cõtra aĩam tuã p aliquã tẽptationem tendit: inuolue totũ corpus tuũ. i. qc quid fecisti cogitãdo: delectando: vel cõsentiendo: in balneo cõfessionis & pctm̃ euanescet. cũ vero nudatus fueris & diabolus occisus. i. deuict⁹: indue te vestimẽtis tuis. i. bonis virtutibus quas in baptismo recepisti: & perge ad domũ cõscientie tue & extrahe corpus defuncti. i. peccata quibus caro tua a via veritatis deuiabat. Et tunc carnem igne penitẽtie cõbure & ossa. i. peccata inueterata anichilẽtur: & sic per ventũ. i. cordis amaritudinem expellantur & poteris virginem ducere. i. carnẽ a vitijs purgatam per ignem diuine misericordie & gratie & prolez. i. bonas virtutes per consequens generare per quam poteris ad eternum brauium peruenire. Quod nobis concedat.

¶ De omnibus rebus cum consensu et prouidentia semper agendis. Caplm̃. ciij.

Domitianus regnauit prudens valde & per oĩa iustus: qm̃ nulli parcebat quin per viã iusticie trãsiret. Accidit semel dũ in mensa sederet venit quidã mercator & ad ianuã pulsauit. Janitor vero portaz aperuit & qd ei placeret quesiuit. At ille Mercator sum: aliqua habeo ad vendendũ vtilia p sponsa imperatoris. Janitor hec audiẽs eũ introduxit. Ille vero imperatorez satis hũiliter salutauit. ait ei imperator. Charissime que le mercatoriũ ad vendendũ habes? Et ille. Dñe tres sapiẽtias. qui sit? Et quomõ mihi dabis quãlibet sapientiam Et ille. Pro mille florenis. Ait rex. Et si sapiẽtie tue mihi nõ psunt pecuniã meã perdo. Ait mercator. Dñe si sapientie mee in vobis locũ nõ obtinent pecuniã reddã. Ait imperator. Optime dicis. Dic modo mihi sapiẽtias quas mihi vendere velis. Et ille. Dñe prima sapientia est ista. Quicquid agas prudenter agas respice finem. Secunda est ista. Nunq̃ viã publicam dimittas propter semitam. Tertia sapientia est ista. Nunq̃ hospitium ad manendũ de nocte in domo alicuius accipias vbi dñs domus est se

Tres sapientie a rege empte p quas mortẽ euasit.

nex & vxor iuuencula. Hec tria custodias & bene tibi erit. Rex dedit ei pro qualibet sapientia mille florenos. Et primam sapientiam. scilicet Quicquid agas prudenter agas respice finem. fecit sibi scribi in aula in camera & in omnibus locis in quibus ambulare solebat & in mappis in quibus comedebat. Post hec cito (quia tam iustus erat) multi de imperio contra eum conspirabant vt eum occiderent. & quia propter viam potentie hoc adimplere non poterant: cum barbitonsore eius loquebantur vt cum barbam raderet guttur eius scinderet & mercedem haberet. Barbitonsor vero accepta ab his pecunia fideliter adimplere promisit. Cum vero imperator radi haberet: barbitonsor barbam lauit. & cum incepit radere respexit inferius: vidit manutergium circa collum eius in quo erat scriptum. Quicquid agas prudenter agas: respice finem. Cum barbitonsor scriptum legisset intra se cogitabat. Hodie sum conductus vt istum hominem occidam. si hoc fecero finis meus erit pessimus: quia morte turpissima ero condemnatus. quia quicquid agas bonum est respicere finem vt dicit ista scriptura. Statim manus eius inceperunt tremere: ita quod nouacula de manibus eius cecidit. Hoc percipiens rex ait. Dic mihi quid tibi est? Et ille. O domine miserere mei. hodie sum conductus propter precium te occidere. a casu sicut deus voluit scripturam manutergij legi. scilicet. Quicquid agas prudenter agas: respice finem. Statim considerani quod finis meus esset mors turpissima: ideo manus mee tremebant. Imperator cum hoc audisset intra se cogitabat. Prima sapientia vitam meam saluauit. bona hora precium pro ea dedi. Et ait barbitonsori ammodo sis fidelis tibi remitto. Satrape imperij hoc videntes quod non poterant per illam viam occidere intra se tractabant quomodo eum occiderent & adinuicem dixerunt. tali die recedet versus illam ciuitatem: simus illa die in semita absconditi per quam transitum faciet & eum occidamus. At illi. Bonum est consilium. Rex eodem tempore versus ciuitatem preparabat se. & cum equitasset vsque ad semitam illam dixerunt ei sui milites.

De prima sapientia.

Dñe bonum est per istam semitam transire q̄ per latá viá q: ppinquius est. Rex intra se cogitabat. Scda sapientia erat q nunq̄ viam publicá ꝓpter semitam dimitterē sapiē tiam meam tenebo. Dixitq3 militibus suis. Nolo viá publicá dimittere: vos ergo qui vultis per semitam ꝓgere ite ꝛ oía in aduentu meo ꝑparate. Illi vero per semitam per rexerunt ꝛ inimicí regis cū essent in semitis credebát q rex inter eos esset. oēs surrexerunt ꝛ quotquot venerūt occide rūt. Rex cū hoc audisset ait intra se. Já scda sapientia mea vitam meá saluauit. Illi de imperio videntes q per illam astutiá eū occidere non poterant intra se ꝯspirabant quō eū necarent: dixerūt intra se. Tali die manebit in domo il lius in qua oēs nobiles hospitabant q: aliud non est p eo hospitiū. Cōueniamus pcio cum hospite ꝛ cum vxore vt cū imperator in stratu suo iacuerit illū occidamus. at illi Bonū est ꝯsilium. Cū vero rex ad illam ciuitatem venerat in eadē domo hospitatus erat. Fecit ad se vocari hospitē domus. Cū eū vidisset apparuit senex valde. ait imperator. Nunqd vxorē habes? Et ille. Etiá dñe. qui ait. Ostēde mi hi eam. Quam cū rex vidisset apparuit iuuencula habēsq3 decem ꝛ octo annos in etate. Ait rex camerario suo. Perge cito ꝛ lectū meū alibi prepara quia hic non manebo. Ait ille. Etiam dñe sed iam parata sunt oía ideo non est bonū alibi iacere eo q in tota ciuitate non est p nobis hospitiū vtilius. Et ille. Ego dico tibi q alibi iacere volo. Statim camerarius eum amouebat. Et rex occulte ad alium locū accessit: ꝛ militibus suis dixit. Uos qui vultis hic manere potestis sed mane ad me accedatis. Cum omnes dormirēt senex cum vxore surrexit quia precio conducti erant vt re gem dormientem occiderēt ꝛ oēs milites occiderūt. Mane vero surrexit rex ꝛ milites suos occisos inuenit. ait i cor de suo. O si hic iacuissem cū alijs necatus fuissem. Já ter tia sapiētia vitá meam saluauit. Senem cum vxore ꝛ tota familia in patibulo suspēdi fecit. ꝛ q̄diu vixit istas tres sa pientias secum retinuit ꝛ vitam in pace finiuit.

Scda sapientia.

Tertia sapientia.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Imperator iste pōt dici quilibet bon⁹ xpianus q̄ hꝫ imperiū corporis sui et aīe sue et aiam suā regere. Ianitor in porta est voluntas libera. Nullū est peccatū nisi sit voluntariū. Mercator qui venit ad portā est dñs noster iesus xps. Iuxta illud apocalipsis Ego sto ad ostium et pulso si quis aperuerit mihi intrabo ad eū et cenabo cū eo. Unde quotidie vēdit tibi p aīa tua tres sapientias. Florem sūt virtutes aīe. Prima sapiētia. s. qc quid agas ꝛc. Hoc est quicquid facis primo et principal'r oz esse ppter deū et in omni actu siue tpali siue spūali finē respicias. Iuxta illud puerbi. Memorare nouissima tua et in eternū non peccabis. Scda sapientia noli te viā publicā dimittere ppter semitam. Uia publica est via decem preceptorum quam debes semper tenere vsqꝫ ad mortem: et nunqꝫ per semitam male vite ambulare. sicut heretici faciunt. Tertia sapientia est. Nunqꝫ hospitium ad manendum de nocte in domo alicuius accipias ꝛc. Senex iste est mūdus qui hꝫ iuuenculam in vxorem. i. vanitatem de die in diē crescit inmūda et noua vanitas. Unde si in mundo hospitatus fueris sine dubio timendū est tibi de morte qz nemo pōt deo et mundo seruire. Satrape qui ꝯ regē conspirauerāt: demones sunt q̄ semp nitunt̄ hoiem spūaliter occidere. Et si non poterūt per se: loquunt̄ cū barbitonsore. i. carne que admodū barbitōsoris radit oēs pilos. Caro per voluptatē suā radit virtutes quas in baptismo bō recepit. Sed si bō ad finē suum respiceret. s. ad mortē: qua morte debem⁹ mori: vel vbi: vel qñ: recederet a nobis oīs malus actus. Studeamus ergo istas tres virtutes tenere. et sic poterimus ad eternum brauium peruenire.

Exposi-
ticio
prime
sapien-
tie.

Exposi-
ticio se-
cunde
sapien-
tie.

Exposi-
ticio ter-
tie sapien-
tie.

¶ De beneficiorū memoria. Capi. ciiij.

Quidā miles erat qui sup oīa venari dilexit. accidit vna dieꝝ q̄ ad venādū perrexit, occurrit leo claudicans et pedem militi ostendit. Miles vero de equo descendit et spinam acutam de eius pede extra

fit ⁊ vnguentū vulneri apposuit ⁊ sanatꝰ est leo. Post hoc vero rex illius regni in eodē nemore a casu venabatᷣ ⁊ illū leonē accepit ⁊ multis annis secū nutriuit. Miles ille cōtra regem forefecit ⁊ ad eandē forestā fugā petijt; vbi oēs trāseuntes spoliauit ⁊ occidit. Rex vero illū cepit ⁊ ꝯ eum sniām dedit vt leoni daretᷣ ad deuorandū: ⁊ ꝙ nihil aliud ad comedendum ei daretur ad hoc vt ille horribilis leo militem deuoraret. Miles vero cum in foueam esset proiectus multum timuit ⁊ expectabat horam quando deuoraretur. Leo vero eū intime respexit ⁊ cum noticiā eius haberet applausum ei fecit: ⁊ septem diebus sine cibo remāsit. Rex vero cum hoc audisset admirabatᷣ. fecit militē de fouea extrahi ⁊ ait ei. Dic mihi charissime quō potuit hoc esse ꝙ leo tibi non nocuit? Qui ait. Dn̄e a casu ꝑ forestam equitaui: leo iste claudicās mihi occurrebat. Ego vero spinā de pede eius extraxi ⁊ vulnus sanaui ⁊ ió vt credo mihi pepercit. Ait rex. Ex quo leo nō nocuit tibi: ego tibi parcā ammodo studeas vitam tuā corrigere. Ille vero grās regi reddidit: ⁊ post hoc in oibus est emēdatus ⁊ finiuit vitam suam in pace.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Miles iste qui venatus est homo mūdanus est qui quotidie studet quō bona mundana poterit acquirere. Leo claudicās est totuȝ genus humanum qḋ per peccatū primi parētis claudicabat anteꝗ̄ spina. i. peccatū originale per baptismū esset extractū: ⁊ cū vnguento bonaꝝ virtutum sanatum. Post hoc miles ꝯ regem deū omnipotentē insurgit quotiēs mortaliter peccat ⁊ virtutibꝰ spoliatᷣ quas in baptismo recepit. sȝ leo scilicet genus humanū capitᷣ quotiēs diuinis ꝑceptis obligatᷣ ⁊ in foueā penitētie proijcitur. Si vero miles homo in fouea proijcitᷣ: malū corporis ei euenire pōt ⁊ etiam bonum: quia salutem anime potest promereri. Quaȝ nobis concedat. ⁊c.

¶ De vicissitudine cuiuslibet boni ⁊ presertim recte iudicantium. Capitulum. cx.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Imperator iste pōt dici q̄libet bonꝰ xp̄ianus q̄ h₃ imperiū corpis sui ꝛ aīe sue ꝛ aīam suā regere. Janitor in porta est voluntas libera. Nullū est peccatū nisi sit voluntariū. Mercator qui venit ad portā est dn̄s noster iesus xp̄s. Juxta illud apocalipsis Ego sto ad ostium ꝛ pulso si q̄s aperuerit mihi intrabo ad eū ꝛ cenabo cū eo. Unde quotidie vēdit tibi p̄ aīa tua tres sapientias. Floreni sunt virtutes aīe. Prima sapiētia. s. q̄c quid agas ꝛc. Hoc est quicq̄d facis primo ꝛ principal' ros esse p̄pter deū: ꝛ in omni actu siue t̄pali siue sp̄uali finē respicias. Juxta illud p̄uerbi. Memorare nouissima tua et in eternū non peccabis. Sc̄da sapientia noli te viā publicā dimittere p̄pter semitam. Uia publica est via decem preceptorum quam debes semper tenere vsq₃ ad mortem: et nunq̄₃ per semitam male vite ambulare. sicut heretici faciunt. Tertia sapientia est. Nunq̄₃ hospitium ad manendum de nocte in domo alicuius accipias ꝛc. Senex iste est mūdus qui h₃ iuuenculam in vxorem. i. vanitatem de die in diē oritur immūda ꝛ noua vanitas. Unde si in mundo hospitatus fueris sine dubio timendū est tibi de morte q₃ nemo pōt deo ꝛ mundo seruire. Satrape qui ꝯ regē conspirauerāt: demones sunt q̄ semp̄ nituntur hoiem sp̄ualiter occidere. Et si non poterūt per se: loquunt̄ cū barbitonsore. i. carne quemadmodū barbitōsoris radit oēs pilos. Caro per voluptatē suā radit virtutes quas in baptismo hō recepit. Sed si hō ad finē suum respiceret. s. ad mortē: quā morte debemꝰ mori: vel vbi: vel qn̄: recederet a nobis oīs malus actus. Studeamus ergo istas tres virtutes tenere. ꝛ sic poterimus ad eternum brauium peruenire.

Expositio prime sapientie.

Expositio secunde sapientie.

Expositio tertie sapientie.

¶ De beneficiorꝫ memoria. Capi. ciiij.

Quidā miles erat qui sup̄ oīa venari dilexit. accidit vna dieꝝ q̄ ad venādū pergeret. occurrit leo claudicans ꝛ pedem militi ostendit. Miles vero de equo descendit ꝛ spinam acutam de eius pede extra

fit & vnguentū vulneri apposuit & sanat⁹ est leo. Post hoc vero rex illius regni in eodē nemore a casu venabat & illū leonē accepit & multis annis secū nutriuit. Miles ille cōtra regem forefecit & ad eandē forestā fugā petijt; vbi oēs trāseuntes spoliauit & occidit. Rex vero illū cepit & ꝯ eum sniam dedit vt leoni daret ad deuorandū: & ꝗ nihil aliud ad comedendum ei daretur ad hoc vt ille horribilis leo militem deuoraret. Miles vero cum in foueam esset proiectus multum timuit & expectabat horam quando deuoraretur. Leo vero eū intime respexit & cum noticiā eius haberet applausum ei fecit: & septem diebus sine cibo remāsit. Rex vero cum hoc audisset admirabat. fecit militē de fouea extrahi & ait ei. Dic mihi charissime quō potuit hoc esse ꝙ leo tibi non nocuit? Qui ait. Dn̄e a casu ꝑ forestam equitaui: leo iste claudicās mihi occurrebat. Ego vero spinā de pede eius extraxi & vulnus sanaui & ió vt credo mihi pepercit. Ait rex. Ex quo leo nō nocuit tibi: ego tibi parcā ammodo studeas vitam tuā corrigere. Ille vero grās regi reddidit: & post hoc in oībus est emēdatus & finiuit vitam suam in pace.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Miles iste qui venatus est homo mūdanus est qui quotidie studet quō bona mundana poterit acquirere. Leo claudicās est totū genus humanum qđ per peccatū primi parētis claudicabat anteꝗ̄ spina. i. peccatū originale per baptismū esset extractū: & cū vnguento bonaꝝ virtutum sanatum. Post hoc miles ꝯ regem deū omnipotentē surgit quotiēs mortaliter peccat & virtutib⁹ spoliat quas in baptimo recepit. ſʒ leo scilicet genus humanū capit quotiēs diuinis ꝑceptis obligat & in foueā penitētie proijcitur. Si vero miles homo in fouea proijcit: malū corporis ei euenire pōt & etiam bonum: quia salutem anime potest promereri. Quaʒ nobis concedat. &c.

¶ De vicissitudine cuiuslibet boni & presertim recte iudicantium. Capitulum. cx.

Theodosius regnauit prudens valde qui lumen oculorum amiserat: qui quandam legem dedit q̄ quedam campana in palacio esset posita: et quicunq̄ causam aliquam tractare haberet: cordam campane proprijs manibus pulsaret. Ad cuius pulsationem iudex qui ad hoc esset constitutus descenderet: ⁊ vnicuiq̄ iusticiam faceret. Erat autem quidam serpens qui sub corda campane nidum fecerat: ⁊ infra tempus breue pullos produxit. ⁊ cum pulli ambulare poterant: perrexit quodā die ad spaciandum cum pullis extra ciuitatem. Cum vero serpens absens esset: buso nidum eius intrauit ⁊ occupauit. serpens cum pullis rediens ⁊ busonem nidum occupantem videns contra eum pugnauit: sed busonem deuincere non potuit: ⁊ sic buso nidum occupauit. serpens vero cum hoc vidisset: caudam suam circa cordam campane inuoluit ⁊ fortiter traxit ac pulsauit. ac si diceret. Descende iudex ⁊ fac mihi iusticiam: quia iniuste buso nidum meū occupat. Judex cum campanam audisset descendit: neminem videns iterato ascendit. Hoc videns serpens iterum pulsauit. Judex hoc audiens descendit. ⁊ cum serpentem cordam trahentem vidisset ⁊ busonem locum eius occupantem: ascendit ⁊ totum regi denunciauit. Ait ei rex. Descende: ⁊ non tantum busonem expelle sed illum occide: vt serpēs locum suum occupet. quod ⁊ factum est per omnia. Post hec vero vna dierum cum rex in strato suo iacuisset serpens cameram suam intrauit portansq̄ in ore suo lapidem preciosum. Hoc cum vidissent serui regi dixerunt de introitu serpentis. At ille. Nolite eum impedire. Credo q̄ nullum malum mihi faciet. Serpens super lectum eius ascendit ⁊ versus faciem eius perrexit. Cum vero ad oculos eius venisset: ⁊ lapidem super eos cadere permisisset statim cameram exiuit. Cum vero lapis duos oculos eius tetigisset rex clarum visum recepit. Non modicum gaudens serpentem requiri fecit: sed non est inuentus, lapidē secum custodiuit ⁊ vitam in pace finiuit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Rex iste potest dici quilibet hō mundanus qui tenetur regere seipsum ꝛ tñ cecus est quantum ad spiritualia: sed videns clare quantum ad tēporalia. Campana suspensa est lingua predicatoris ꝗ certis temporibus debet pulsari. Corda campane est sacra scriptura per quam predicator habet ascendere ꝛ virtutes atqꝫ vitia intimare: quomodo peccatores ꝑ virtutes poterūt celum ascendere: ꝛ per peccata infernuꝫ introire. Serpēs qui facit nidū sub corda campane: est discretus confessor qui habet se ponere sub sacra scriptura: ꝛ in nido. id est in corde peccatoris pullos id est bonas virtutes ꝓducere. Si vero aliquis sensus ꝑ peccatum sit inuiciatus: habet cordam sacre scripture pulsare. tunc iudex id est ratio debet descēdere ꝛ omnia ꝑ verā confessionem excutere ꝛ corrigere. sed sepe contingit ꝙ plati ꝛ cōfessores sunt tepidi ꝛ negligentes: ꝛ pergūt extra ad mūdana ꝛ sic subditi manēt in periculo: quia bufo id est diabolus locum occupat. Quid ergo est faciendum? certe vt confessor redeat ad peccatorem ducendo secum pullos id est bonas virtutes. Serpēs habet duo. primo portat venenum: sic sacerdos dat venenum penitētie ꝛ antidotum absolutionis salutis anime: ꝛ dꝫ contra diaboluꝫ pugnare informādo peccatorē quomodo diabolo est resistēduꝫ: ꝛ sic eum de corde peccatoris expelles. Deinde serpēs lapidem portauit. sic discretus confessor per sacram scripturam debet peccatori lapidē id est christum dare: de cuius virtute visum spiritualem potest recipere. ꝛ per consequens vitam eternam obtinere.

¶ Qđ est vigilādū ꝯ fraudes diaboli ne nos decipiat. Capitulum. cvj.

Olim erant tres socij qui ad ꝑegrinandū pergebāt. Accidit ꝙ cibaria ꝓter vnum panē inuenire nō poterant: ꝛ erant famelici valde. dixerūt adinuicē. Si iste panis in tres partes diuidatur vnicuiqꝫ

tas diuina te in regnum eternum perducet. Ibi abundā-tiam sine defectu: gaudium sine tristitia: lumen sine tene-bris inuenies. ad quod lumen. &c.

De trāsgressionibus aīe & vulneribus eius. Cap. cij.

Titus regnauit in cui⁹ impio erat quidaꝫ miles generosus deo valde deuot⁹ q̄ vxorē pulchraꝫ hēbat sꝫ sub viro suo adulterata ē: nec ab adulterio desistere volebat. Miles ꝓo cū hoc vidisset cōtristatus est valde. i aīo suo cogitabat terrā sctām visitare: & ait vxori sue. Charissima ad terrā sctām pergā: vos discretiōi vr̄e cōmitto. Cū aūt vltra mare precit dn̄a quēdaꝫ clericū peritū in nigromātia dilexit: & cū eo dormiuit. Accidit semel q̄ cū adinuicē i stratu iacuissent: dixit dn̄a. Si vnā rē mihi ꝓpetrares in vxorē ducere posses. Et ille. Quid est h̄ qđ tibi placet qđ potero tibi ministrare? Que ait. Maritus meus ad terrā sctām precit nō me multū diligit si eaꝫ ꝑ aliquā artē occidere posses oīa q̄ habeo obtineres. ait clericus. Tibi cōcedo ita tn̄ q̄ me i virū accipies. Que ait Hoc firmiter ꝓmitto. Cleric⁹ ꝓo quādam ymaginē noīe militis fecerat: & in pariete an̄ oculos fixit. Interiꝫ miles cū per plateā ciuitatis rome trāsiret: magister quidā peritus ei obuiabat & intime eaꝫ respexit & ait ei. Charissime secretū habeo tibi dicere. At ille. Magister qđ vobis placet dicite. Qui ait. Hodie tu es fili⁹ mortꝭ nisi auxiliū habueris a me. Uxor tua est meretrix: & de morte tua ordinauit. Miles audiēs q̄ verū dixisset de vxore sua: ei adhesit credidit atqꜫ dixit. O bone magister vitam meā salua: & mercedē condignā tibi reddā. Qui ait. Libēter te saluo si feceris que tibi dixero. Ait miles. Presto suꝫ. Magister balneū fieri fecit: & militē vestimētis exuit & balneuꝫ intrare mādauit. Deinde speculū politū in manu sua tradidit & ait. In speculo respice diligēter & mirabilia videbis. Ille cum speculū respexisset & magister iuxta eum in libro legisset: ait ei. Dic mihi qđ vides? ait miles. Quendā clericū in domo mea video q̄ vnā ymaginē de cera ad similitu

Nota vnū mirabile.

dinem meá in pariete fixit. Ait magister. Quid mó vides
At ille. Jam arcū accipit ⁊ sagittá acutá in eo ponit ⁊ yma
giné icipit sagittare. Ait magister. Sicut vitá tuá diligis
cum sagittá ad ymaginé volare videris totū corpus tuū
in balneo volue in aqua donec tibi dixero. Miles cum
hoc audisset ⁊ vidisset sagittá moueri: corpꝰ suū sub aqua
voluit totaliter. hoc facto ait magister. Caput tuū eleua
⁊ in speculo respice. Qḋ cū fecisset: dixit. Quid iá in specu
lo vides? At ille imaginē nó percussam: sed a latere sagit
ta abijt. Et de hoc clericus multū dolet. Ait magister. Já
in speculo quid facit respice. Et ille. Jam magis ꝓpe per
git ad ymaginé ⁊ sagittá in arcū ad percutiendum ponit
vt ymaginé percutiat. Sicut prius fecisti ⁊ modo facias
si vitam tuá diligis. Miles vero cū per speculū vidisset
ꝙ clericus arcū tenderet totū corpus suum voluit in aqua.
Hoc facto ait magister. Respice quid modo est. qḋ cū fe
cisset dixit. Miro modo dolet clericus ꝙ ymaginé nó ꝑ
cussit ⁊ vxori mee dicit. Si tertia vice ymaginē nó percu
tiam: perdá vitá meá ꝓpter ymaginé. Modo pergit ꝓ
pius: ita ꝙ mihi videt ꝙ non poterit decipi qn ymaginé
percutiat. Ait magister. Sicut vitá tuá diligis iá curá ha
beas vt cū arcū videris trahi totū corpus tuum sub aqua
inuoluas donec tibi dixero. Miles semꝑ in speculo respi
ciebat. ⁊ cū clericū arcū extēdere ad percutiendū vidisset
corpus suū in aqua inuoluit donec magister ei dixit. Sur
ge velociter ⁊ in speculo respice: quod cū vidisset miles ri
debat. ait magister. Charissime dic mihi quare rides? At
ille clare in speculo video ꝙ clericus ymaginé nó percus
sit: ⁊ sagitta est reuersa ⁊ eū inter pulmoné ⁊ stomachū ꝑ
cussit ⁊ mortuus est. Uxor mea sub lecto meo foueā fecit
⁊ eum ibi sepeliuit. Ait magister. Surge velociter ⁊ vesti
menta indue ⁊ ora deū p me. Ille vero ei de vita sua gr̃as
reddidit. Factaqꝫ peregrinatione ad suá terrá miles per
rexit. cū vero domū venisset vxor eius obuiá ei venit: ⁊ cū
gaudio eum recepit. Miles vero per plures dies dissi

Dissimulare aliquid prudentis est

mulabat. Tandem pro parētibus vxoris misit: et eis ait. Charissimi hec est filia vr̃a vxor mea: que adulteriū sub me cōmisit et quod peius est in mortē meā machinata est. Illa vero cum iuramento negauit. Miles autē incepit et totum processum clerici recitauit. qd̄ si nō creditis venite et videte locū vbi clericus sepultus est. Eos ad camerā suā duxit: et corpus clerici sub lecto eius inuenerūt. Iudex est vocatus et sententiam dedit vt ipsa igne combureretur: et sic factum est. et puluis corporis illius per aerem dispergitur. Deinde miles sibi virginem pulchram in vxorem accepit et ex ea prolem genuit et in pace vitā suam finiuit.

Moralisatio.

Charissimi. Iste imperator est dn̄s noster iesus xp̄s. Miles vero homo. Uxor caro q̄ quotiēs adulteratur: totiēs peccatum mortale cōmittit. Homo aūt hoc percipiēs: debet ad terrā. i. regnum celeste per opera meritoria adire. In via occurret ei magister id est discretus cōfessor qui peccatorē habet informare. Clericus est diabolus qui hoīem tenet per carnales voluptates in potestate sua erigit ymaginē. i. aīam per humanā superbiā et vanitatē. Accipit arcū cū sagitta. arcus est mūdus iste cui⁹ cornua sunt sup̄bia vite et ↄcupiscētia oculorum. Arcū istū tenet auarus homo. Sagitta acuta est sup̄bia p̄ quā multi occidunt sicut p₃ de lucifero et primo parēte adā. Lucifer dicebat ascendā sup̄ astra celi et similis ero altissimo. Et ecōuerso sagitta rediit. adam cōcupiuit quod nō debuit. et ideo occidetur. ymago aīe bene poterit esse cera quia sicut cera perit. i. fluit a facie ignis: sic pereunt peccatores a facie dei. Quid ergo est faciendū ne diabolus nos sagittet et occidat? certe balneū intremus. Istud balneum est cōfessio in qua et per quā lauari debemus ab omni sorde peccati sed oportet speculū politū tenere. i. sacrā scripturā in manu tua. hoc est debes libenter sermones audire et verba edificatoria in q̄bus poteris a periculo p̄cauere et sagittas diaboli expellere. Sed dic mihi

quomō ? Ecce viā. Cū arcus diabolicus cōtra aīam tuā p aliquā tēptationem tendit: inuolue totū corpus tuū. i. qc quid fecisti cogitādo: delectando: vel cōsentiendo: in balneo cōfessionis ꝛ pctm̄ euanescet. cū vero nudatus fueris ꝛ diabolus occisus. i. deuict⁹: indue te vestimētis tuis. i. bonis virtutibus quas in baptismo recepisti: ꝛ perge ad domū cōscientie tue ꝛ extrahe corpus defuncti. i. peccata quibus caro tua a via veritatis deuiabat. Et tunc carnem igne penitētie cōbure ꝛ ossa. i. peccata inueterata anichilētur: ꝛ sic per ventū. i. cordis amaritudinem expellantur ꝛ poteris virginem ducere. i. carnē a vitijs purgatam per ignem diuine misericordie ꝛ gratie ꝛ prolez. i. bonas virtutes per consequens generare per quam poteris ad eternum brauium peruenire. Quod nobis concedat.

¶ De omnibus rebus cum consensu et prouidentia semper agendis. Caplm̄. ciij.

Domitianus regnauit prudens valde ꝛ per oīa iustus: qm̄ nulli parcebat quin per viā iusticie trāsiret. Accidit semel dū in mensa sederet venit quidā mercator ꝛ ad ianuā pulsauit. Janitor vero portaz aperuit ꝛ qd ei placeret quesiuit. At ille Mercator sum: aliqua habeo ad vendendū vtilia p sponsa imperatoris. Janitor hec audiēs eū introduxit. Ille vero imperatorez satis hūiliter salutauit. ait ei imperator. Charissime quale mercatoriū ad vendendū habes? Et ille. Dn̄e tres sapiētias. qui sit? Et quomō mihi dabis quālibet sapientiam Et ille. Pro mille florenis. Ait rex. Et si sapiētie tue mihi nō psunt pecuniā meā perdo. Ait mercator. Dn̄e si sapientie mee in vobis locū nō obtinent pecuniā reddā. Ait imperator. Optime dicis. Dic modo mihi sapiētias quas mihi vendere velis. Et ille. Dn̄e prima sapientia est ista. Quicquid agas prudenter agas respice finem. Secunda est ista. Nunq̄ viā publicam dimittas propter semitam. Tertia sapientia est ista. Nunq̄ hospitium ad manendū de nocte in domo alicuius accipias vbi dn̄s domus est se

Tres sapientie a rege empte p quas mortē euasit.

nex et vxor iuuencula. Hec tria custodias et bene tibi erit. Rex dedit ei pro qualibet sapientia mille florenos. Et primam sapientiam. scilicet Quicquid agas prudenter agas respice finem. fecit sibi scribi in aula in camera et in omnibus locis in quibus ambulare solebat et in mappis in quibus comedebat. Post hec cito (quia tam iustus erat) multi de imperio contra eum conspirabant vt eum occiderent. et quia per viam potentie hoc adimplere non poterant: cum barbitonsore eius loquebantur vt cum barbam raderet guttur eius scinderet et mercedem haberet. Barbitonsor vero accepta ab his pecunia fideliter adimplere promisit. Cum vero imperator radi haberet: barbitonsor barbam leuit. et cum incepit radere respexit inferius: vidit manutergium circa collum eius in quo erat scriptum. Quicquid agas prudenter agas: respice finem. Cum barbitonsor scriptum legisset intra se cogitabat. Hodie sum conductus vt istum hominem occidam. si hoc fecero finis meus erit pessimus: quia morte turpissima ero condemnatus. quia quicquid agas bonum est respicere finem vt dicit ista scriptura. Statim manus eius inceperunt tremere: ita quod nouacula de manibus eius cecidit. Hoc percipiens rex ait. Dic mihi quid tibi est? Et ille. O domine miserere mei. hodie sum conductus propter precium te occidere. a casu sicut deus voluit scripturam manutergij legi. scilicet. Quicquid agas prudenter agas: respice finem. Statim consideraui quod finis meus esset mors turpissima: ideo manus mee tremebant. Imperator cum hoc audisset intra se cogitabat. Prima sapientia vitam meam saluauit. bona hora precium pro ea dedi. Et ait barbitonsori ammodo sis fidelis tibi remitto. Satrape imperij hoc videntes quod non poterant per illam viam occidere intra se tractabant quomodo eum occiderent et adinuicem dixerunt. tali die recedet versus illam ciuitatem: simus illa die in semita abscondita per quam transitum faciet et eum occidamus. At illi. Bonum est consilium. Rex eodem tempore versus ciuitatem preparabat se. et cum equitasset vsque ad semitam illam dixerunt ei sui milites.

De prima sapientia.

Dñe bonum est per istam semitam transire q̄ per latá viá q̄ ꝓpinquius est. Rex intra se cogitabat. Scḋa sapientia erat q̄ nunq̄ viam publicá ꝓpter semitam dimitterē sapiétiam meam tenebo. Dixitq̄ militibus suis. Nolo viá publicá dimittere: vos ergo qui vultis per semitam ꝓgere ite ⁊ oīa in aduentu meo ꝑparate. Illi vero per semitam perrexerunt ⁊ inimici regis cū essent in semitis credebāt q̄ rex inter eos esset. oēs surrexerunt ⁊ quotquot venerūt occiderūt. Rex cū hoc audisset ait intra se. Iá scḋa sapientia mea vitam meá saluauit. Illi de imperio videntes q̄ per illam astutiá eū occidere non poterant intra se ꝯspirabant quō eū necarent: dixerūt intra se. Tali dīe manebit in domo illius in qua oēs nobiles hospitabant q̄ aliud non est p eo hospitiū. Cōueniamus ꝑcio cum hospite ⁊ cum vxore vt cū imperator in strato suo iacuerit illū occidamus. at illi Bonū est ꝯsilium. Cū vero rex ad illam ciuitatem venerat in eadē domo hospitatus erat. Fecit ad se vocari hospitem domus. Cū eū vidisset apparuit senex valde. ait impator. Nunqd vxorē habes? Et ille. Etiá dñe. qui ait. Ostēde mihi eam. Quam cū rex vidisset apparuit iuuencula habēs q̄ decem ⁊ octo annos in etate. Ait rex camerario suo. Perge cito ⁊ lectū meū alibi prepara quia hic non manebo. Ait ille. Etiam dñe sed iam parata sunt oīa ideo non est bonū alibi iacere eo q̄ in tota ciuitate non est p nobis hospitiū vtilius. Et ille. Ego dico tibi q̄ alibi iacere volo. Statim camerarius eum amouebat. Et rex occulte ad aliū locū accessit: ⁊ militibus suis dixit. Uos qui vultis hic manere potestis sed mane ad me accedatis. Cum omnes dormirēt senex cum vxore surrexit quia precio conducti erant vt regem dormientem occiderēt ⁊ oēs milites occiderūt. Mane vero surrexit rex ⁊ milites suos occisos inuenit. ait i corde suo. O si hic iacuissem cū aliis necatus fuissem. Iá tertia sapiētia vitā meam saluauit. Senem cum vxore ⁊ tota familia in patibulo suspēdi fecit. ⁊ q̄diu vixit istas tres sapientias secum retinuit ⁊ vitam in pace finiuit.

Scḋa sapientia.

Tertia sapientia.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Imperator iste pōt dici q̄libet bon⁹ xp̄ianus q̄ h₃ imperiū corporis sui et aīe sue ⁊ aīam suā regere. Janitor in porta est voluntas libera. Nullū est peccatū nisi sit voluntariū. Mercator qui venit ad portā est dn̄s noster iesus xp̄s. Juxta illud apocalipsis Ego sto ad ostium ⁊ pulso si q̄s aperuerit mihi intrabo ad eū ⁊ cenabo cū eo. Unde quotidie vēdit tibi p aīa tua tres sapientias. Floreni sunt virtutes aīe. Prima sapiētia .s. q̄c quid agas ⁊c. Hoc est quicq̄d facis primo ⁊ principal'r d₃ esse pp̄ter deū: ⁊ in omni actu siue tp̄ali siue sp̄ūali finē respicias. Juxta illud p̄uerbi. Memorare nouissima tua et in eternū non peccabis. Scd̄a sapientia noli te viā publicā dimittere pp̄ter semitam. Uia publica est via decem preceptorum quam debes semper tenere vsq₃ ad mortem : et nunq̄₃ per semitam male vite ambulare . sicut heretici faciunt. Tertia sapientia est. Nunq̄₃ hospitium ad manendum de nocte in domo alicuius accipias ⁊c. Senex iste est mūdus qui h₃ iuuenculam in vxorem .i. vanitatem de die in diē oritur immūda ⁊ noua vanitas. Unde si in mundo hospitatus fueris sine dubio timendū est tibi de morte q₃ nemo pōt deo ⁊ mundo seruire. Satrape qui ꝯ regē conspirauerāt: demones sunt q̄ semp nituntur hoiem sp̄ūaliter occidere. Et si non poterūt per se: loquunt cū barbitonsore .i. carne quēadmodū barbitōsoris radit oēs pilos. Caro per voluptatē suā radit virtutes quas in baptismo hō recepit. Sed si hō ad finē suum respiceret .s. ad mortē: qua morte debem⁹ mori: vel vbi: vel q̄n: recederet a nobis oīs malus actus. Studeamus ergo istas tres virtutes tenere. ⁊ sic poterimus ad eternum brauium peruenire.

Expositio prime sapientie.

Expositio secunde sapientie.

Expositio tertie sapientie.

¶ De beneficiorum memoria. Capi. ciiii.

Quidā miles erat qui sup oīa venari dilexit. accidit vna dierū q̄ ad venādū perrexit. occurrit leo claudicans ⁊ pedem militi ostendit. Miles vero de equo descendit ⁊ spinam acutam de eius pede extra

xit et vnguentū vulneri apposuit et sanat⁹ est leo. Post hoc vero rex illius regni in eodē nemore a casu venabat et illū leonē accepit et multis annis secū nutriuit. Miles ille cōtra regem forefecit et ad eandē forestā fugā petijt: vbi oēs trāseuntes spoliauit et occidit. Rex vero illū cepit et ꝯ eum sniam dedit vt leoni daret ad deuorandū: et qꝫ nihil aliud ad comedendum ei daretur ad hoc vt ille horribilis leo militem deuoraret. Miles vero cum in foueam esset proiectus multum timuit et expectabat horam quando deuoraretur. Leo vero eū intime respexit et cum noticiā eius haberet applausum ei fecit: et septem diebus sine cibo remāsit. Rex vero cum hoc audisset admirabat. fecit milité de fouea extrahi et ait ei. Dic mihi charissime quō potuit hoc esse qꝫ leo tibi non nocuit? Qui ait. Dñe a casu p forestam equitaui: leo iste claudicās mihi occurrebat. Ego vero spinā de pede eius extraxi et vulnus sanaui et idō vt credo mihi pepercit. Ait rex. Ex quo leo nō nocuit tibi: ego tibi parcā ammodo studeas vitam tuā corrigere. Ille vero grās regi reddidit: et post hoc in oībus est emēdatus et finiuit vitam suam in pace. ¶ Moralisatio.

Charissimi. Miles iste qui venatus est homo mūdanus est qui quotidie studet quō bona mundana poterit acquirere. Leo claudicās est totū genus humanum qđ per peccatū primi parētis claudicabat anteqꝫ spina. i. peccatū originale per baptismū esset extractū: et cū vnguento bonaꝝ virtutum sanatum. Post hoc miles ꝯ regem deū omnipotentē surgit quotiēs mortaliter peccat et virtutib⁹ spoliat quas in baptismo recepit. sꝫ leo scilicet genus humanū capit quotiēs diuinis pceptis obligat et in foueā penitētie proijcitur. Si vero miles homo in fouea proijcit: malū corporis ei euenire pōt et etiam bonum: quia salutem anime potest promereri. Quaꝫ nobis concedat. ꝛc.

¶ De vicissitudine cuiuslibet boni et presertim recte iudicantium. Capitulum .cx.

THeodosius regnauit prudens valde qui lumen oculorum amiserat: qui quandam legem dedit q̄ quedam campana in palacio esset posita: et quicunq; causam aliquam tractare haberet: cordam campane proprijs manibus pulsaret. Ad cuius pulsationem iudex qui ad hoc esset constitutus descenderet: & vnicuiq; iusticiam faceret. Erat autem quidam serpens qui sub corda campane nidum fecerat: & infra tempus breue pullos produxit. & cum pulli ambulare poterant: perrexit quodā die ad spaciandum cum pullis extra ciuitatem. Cum vero serpens absens esset: bufo nidum eius intrauit & occupauit. serpens cum pullis rediens & bufonem nidum occupantem videns contra eum pugnauit: sed bufonem deuincere non potuit: & sic bufo nidum occupauit. serpens vero cum hoc vidisset: caudam suam circa cordam campane inuoluit & fortiter traxit ac pulsauit. ac si diceret. Descende iudex & fac mihi iusticiam: quia iniuste bufo nidum meū occupat. Iudex cum campanam audisset descendit: neminem videns iterato ascendit. Hoc videns serpens iterum pulsauit. Iudex hoc audiens descendit. & cum serpentem cordam trahentem vidisset & bufonem locum eius occupantem: ascendit & totum regi denunciauit. Ait ei rex. Descende: & non tantum bufonem expelle sed illum occide: vt serpēs locum suum occupet. quod & factum est per omnia. Post hec vero vna dierum cum rex in stratu suo iacuisset serpens cameram suam intrauit portansq; in ore suo lapidem preciosum. Hoc cum vidissent serui regi dixerunt de introitu serpentis. At ille. Nolite eum impedire. Credo q̄ nullum malum mihi faciet. Serpens super lectum eius ascendit & versus faciem eius perrexit. Cum vero ad oculos eius venisset: & lapidem super eos cadere permisisset statim cameram exiuit. Cum vero lapis duos oculos eius tetigisset rex clarum visum recepit. Non modicum gaudens serpentem requiri fecit: sed non est inuentus. lapidē secum custodiuit & vitam in pace finiuit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Rex iste potest dici quilibet hō mundanus qui tenetur regere seipsum ꝛ tñ cecus est quantum ad spiritualia: sed videns clare quantum ad tēporalia. Campana suspensa. est lingua predicatoris q̄ certis temporibus debet pulsari. Corda campane est sacra scriptura per quam predicator habet ascendere ꝛ virtutes atq; vitia intimare: quomodo peccatores ꝑ virtutes poterūt celum ascendere: ꝛ per peccata infernuꝫ introire. Serpēs qui facit nidū sub corda campane: est discretus confessor qui habet se ponere sub sacra scriptura: ꝛ in nido. id est in corde peccatoris pullos id est bonas virtutes ꝓducere. Si vero aliquis sensus ꝑ peccatum sit inuiciatus: habet cordam sacre scripture pulsare. tunc iudex id est ratio debet descēdere ꝛ omnia ꝑ verā confessionem excutere ꝛ corrigere. sed sepe contingit ꝙ plani ꝛ cōfessores sunt tepidi ꝛ negligentes: ꝛ pergūt extra ad mūdana ꝛ sic subditi manēt in periculo: quia bufo id est diabolus locum occupat. Quid ergo est faciendum? certe vt confessor redeat ad peccatorem ducendo secum pullos id est bonas virtutes. Serpēs habet duo. primo portat venenum: sic sacerdos dat venenum penitētie ꝛ antidotum absolutionis salutis anime: ꝛ dꝫ contra diabolū pugnare informādo peccatorē quomodo diabolo est resistēduꝫ: ꝛ sic eum de corde peccatoris expelles. Deinde serpēs lapidem portauit. sic discretus confessor per sacram scripturam debet peccatori lapidē id est christum dare: de cuius virtute visum spiritualem potest recipere. ꝛ per consequens vitam eternam obtinere.

¶ Qō est vigilādū ꝯ fraudes diaboli ne nos decipiat.
Capitulum. cvj.

Olim erant tres socij qui ad ꝑegrinandū pergebāt. Accidit ꝙ cibaria ꝑter vnum panē inuenire nō poterant: ꝛ erant famelici valde. dixerūt adinuicē. Si iste panis in tres partes diuidatur vnicuiq;

pars non sufficeret ex nostris ad saturandum. Habe[illegible] ergo sanum cõsilium quõ debeam⁹ de isto pane disponere. Ait vnus. hic in via dormiamus: ꝛ quilibet somniũ habeat: ꝛ ille q̃ maius mirabile viderit ille totum habeat panẽ. Respõderũt alij duo. Bonũ est consiliũ ꝛ inceperunt dormire. Ille qui consiliũ dederat surrexit ipsis dormiẽtibus ꝛ panem totaliter comedit nec vnicam micam socijs suis dimisit. Hoc facto socios excitauit dicẽs. Surgite velociter: tempus est vt quilibet somniũ suum dicat. Ait primus. Charissimi mirabile somnium vidi. scilicet vnã scalam auream de celo descẽdẽtẽ ꝑ quam angeli ascenderũt ꝛ descenderũt ꝛ animã meã vsq; ad celum de corpe meo extraxerũt. q̃ñ ibi eram patrem ꝛ filium ꝛ spiritum sanctũ vidi: ꝛ tantũ gaudiũ circa animã meam erat: ꝙ ocul⁹ nõ vidit nec auris audiuit qð ibidẽ ꝑcepi: ꝛ istud est somniũ meũ. Ait secũdus. Et ego vidi ꝙ demones cũ instrumẽtis ferreis ac ignitis animã meam de corpore meo traxerũt: ꝛ ibidẽ me male tractauerũt ꝛ dixerunt. Quãdiu de⁹ regnat in celo permanebis in isto loco. Ait tertius. Audite somniũ meũ. Mihi videbat̃ ꝙ q̃dam angelus ad me venit ꝛ ait. Charissime vis videre vbi sunt socij tui? respondi. Etiã domine inter nos habemus panem diuidere: timeo ꝙ cum pane recesserint. At ille. Non est ita: s; panis iuxta nos est sequere me. duxit me ad portam celi caput meũ tantum ẜm preceptum suũ infra portam posui ꝛ vidi te: ꝛ videbatur mihi ꝙ ad celũ raptus fuisti ꝛ sederes in throno aureo ꝛ multa cibaria ac vina optima haberes ante te. Dixitq; angelus mihi. Ecce socius tuus abundat in omni gaudio ꝛ cybarijs ꝛ ibidem ineternum permanebit. quia qui semel regnum celeste intrauerit exire nõ poterit. Iam mecum veni ꝛ ostendam vbi alius socius tuus est. Cum vero secutus illum fuissem duxit me ad portas inferni ꝛ ibi vidi te sicut dixisti in penis grauissimis: ꝛ cũ tibi quotidie ministrabat̃ panis ꝛ vinũ in magna copia: tũc a te q̃siui. O charissime socie mihi displicet ꝙ in hijs

De somnijs trium sociorũ.

penis iaces. Tu vero rndisti mihi q̄ qc̄diu deus regnat in ce lo hic pmanebo qr hoc merui. Surge ergo cito et totū pa nem comede: quia ammodo nec me nec sociū nostrū vide bis. Ego vero cū vidi surrexi et sicut dixisti panē comedi.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Per istos tres socios tria genera ho minum intelligere debem⁹. Per primū saracē nos et iudeos. Per secūdum diuites et potētes huius mūdi. Per tertiū viros pfectos sicut sunt religiosi ac ceteri homines deum timentes. Per panem rotundū regnum celeste intelligere debemus. Panis iste .s. regnū celeste diuiditur in tria genera hominū: scd̄m merita sua aliqui maius. aliqui minus. Primi scz saraceni ac iudei dormiūt in peccatis suis. et credunt se celum habere. simi liter saraceni per promissionē machometi cuius legem tenent qui eis pmisit in celo regnare. Iudei etiā credunt per legem moisaycam illud obtinere. Ista creditio est q̄si somnus. Secundus socius somniauit se esse in inferno. isti sunt diuites ac hui⁹ mundi potentes qui sine aliqua dubitatiōe per predicatores ac confessores sciunt q̄ si in peccatis sine cōtrictione decedūt q̄ ad infernū descēdāt et ibi eternaliter puniantur: et hoc non obstante peccata sup peccata accumulāt. Et ideo de diuitib⁹ scribitur. Ubi sunt potentes mundi huius qui cum canibus et auib⁹ stu debant? Mortui sunt et ad infernum descenderunt. Ter tius socius scilicet christianus qui non in peccatis nec in mala fide dormit sed in bonis operib⁹ vigilat (per consi lium angeli id est spiritussancti dona) vitam suam sic diri git et panem scilicet regnum celeste habebit.

¶ De memoria mortis et nō delectando in tēporalib⁹.
Capitulum. cvij.

Erat quedā ymago in ciuitate romana q̄ rectis pedibus stabat: habebatq̄ manum dexterā ex tensam: et super medium digitum erat superscri ptio. Percute hic. ymago ista a longo tempore sic stabat

eo q̄ nullus sciebat quid hoc significaret. Percute hic. Multi admirati sunt ⁊ sepi⁹ ad ymaginē venerunt titulum respiciēdo ⁊ sic recesserunt: q2 superscriptionē penit⁹ ignorabant. Erat quidam clericus subtilis qui cū de ymagine audisset multū sollicitus erat eā videre: dū aūt eā vidisset ⁊ superscriptionē legisset Percute hic. Uidensq3 solē super ymaginē p̄ solis vmbrā digit⁹ discernebat p̄ quē dicebat percute hic. Statim ligonem accepit ⁊ vix per distātiā triū pedum fodiebat ⁊ quosdā gradus descēdentes inueniebat. Clericus aūt nō modicū gaudens sup̄ gradū descēdit: quousq3 sub terra nobile palaciū inuenit: aulam intrauit: vidēsq3 regē ⁊ reginā ⁊ multos nobiles in mēsa sedētes respexit ⁊ circunquaq3 totā aulam plenā hoībus ⁊ oēs erāt vestibus p̄ciosis induti: null⁹ ex oīb⁹ vnicū verbū ei loquebatur. Respexitq3 ad vnū angulū ⁊ vidit lapidē politū3 qui vocatur carbuncul⁹ a quo tota domus lumen recepit. ⁊ ex opposito carbūculi in angulo hominē3 stantē habētēq3 in manu sua arcum paratū cū sagitta ad p̄cutiendum: ⁊ in frōte eius erat scriptū. Ego sum q̄ sum nullus arcū meū vitare pōt: ⁊ p̄cipue carbūculus ille qui relucet tam splendide. Cleric⁹ cū hoc vidisset admirabatur camerā intrauit: ⁊ mulieres pulcherrimas in purpura ⁊ pelle operantes inuenit: ⁊ nullum verbū ei dixerunt. Deinde stabulū equorū intrauit ⁊ optimos equos ⁊ asinos ⁊ sic de ceteris inuenit eos tetigit ⁊ ad tactū suum lapides apparuerunt. Hoc facto oīa habitacula palacij visitauit ⁊ quicquid cor eius desiderabat hic inuenit. Dein de sicut prius aulam intrauit: ⁊ de recessu cogitabat ac ī corde suo dicebat. Mirabilia vidi hodie: ⁊ quicquid cor desiderat hoc poterat inuenire. Ueruntamen nullus dicris meis credet de istis que vidi. Et iō bonū est in signū3 veritatis aliq̄d mecū portare: ad mēsā3 superiorem respexit: cyphos aureos ac cultellos optimos vidit ad mesam accessit: vnū cyphū cū cultello de mensa leuauit vt secum portaret. Cum vero in sinu suo collocasset: ymago que in

Hō semper appetit noua videre

angulo cum arcu et sagitta stabat ad carbunculum sagittã direxit et illum percussit et in multas partes diuisit. Incõtinẽti tota aula facta est nox tenebrosa. Clericus hoc videns totaliter est contristatus: et viam exeundi propter nimiã obscuritatẽ inuenire non poterat: et sic in eodẽ palatio misera morte mortuus est.

Moralisatio.

Charissimi. Ista ymago q̃ dicit Percute hic, est diabolus q̃ circuit q̃rens quẽ deuoret q̃ hz manũ extẽsam .i. potestatẽ sup peccatores decipiẽdos q̃ dicit pcute hic .i. homini auaro dicit pcute hic .i. in terra bona mũdana appetẽdo cor tuũ in terrenis ponendo. Clericus q̃ venerat postq̃ alij recesserũt: est hõ cupidus siue auarus: q2 sicut bonus clericus die ac nocte studet vt sciẽtiã sibi ipsi imprimat et alios doceat nec satiari poterit quin semp noua inueniat: eodem mõ hõ cupidus die ac nocte studet in terra et mari quõ poterit bona mundana acquirere: nec oculi eius satiãtur. Et ideo contra tales dicit seneca. Cum oia pctã senescunt: sola cupiditas iuuenescit. Illi q̃ venerunt ad ymaginem sunt boni xpiani et p̃cipue religiosi qui mũdum despiciunt quãtũ ad victũ et vestitũ: et sic recedunt nec superscriptionem diaboli curant, tales pericula euadẽt. Clericus vero p vmbrã digiti in terra pcussit. sic auarus p vmbrã scz mũdi vanitatẽ (q̃ est q̃si vmbra trãsiẽs) accepit ligonẽ .i. corpus cõdẽsum et assensum ac intellectu p que diuitias mũdi incepit fodere. Cũ vero gradus inuenit: descẽdit. Primus gradus est supbia. Secundus cõcupiscẽtia oculorum. Tertius cõcupiscentia carnis. Per istos gradus et alios diuersos cupidus descendit et pulchrum palacium vt ei videtur plenum hominibus ac vanitatibus inuenit .s. mundum istum in quo et in quibus miser hõ miro modo delectatur. ymago que cum arcu stabat est mors que semper est parata quẽlibet nostrũ percutere. sicut dicit scriptura in fronte. Ego sum .s. mors: quia multo tẽpore in mundo isto introducta sum per peccatũ

primi parētis. Et nullus poterit quātuncūqȝ diues generosus aut fortis arcū meum euadere. Carbūculus est vita hois q̄diu vita in eo manet dat ei lumē carbunculū.i.vitā potest habere: sed tn̄ auarus meli⁹ credit ac sperat viuere. Et bona mūdana que intelligunt per cyphum ꝛ cultellū in sinu suo scilȝ in archa sua credit includere: ꝛ veniet mors ꝛ pcutiet cū sagitta id est cū graui infirmitate vitaȝ suam: ꝛ statim fit obscuritas intantum q̄ oēs sensus lumē suū ac virtutē amittunt: ꝛ iacet corpus ibi mortuū ꝛ miserabiliter: q2 infra triduum incipit fetere. tunc diabolus aiam rapit: amici ꝛ cōsanguinei bona sua q̄ cum malediccione dei acquisiuit obtinebūt. cadauer terra ac vermes corp⁹ occupabūt. Et sic nihil peccatori relinquit nisi pena eterna. Studeamus ergo ꝛc.

¶ De promissi fideli constantia. Cap.cviij.

Erat quidā imperator in cui⁹ imperio erant duo latrones adinuicē cōfederati iuramēto: vt null⁹ aliū dimitteret in necessitate: sȝ qlibet p altero vitā poneret. Multa mala adinuicē ppetrauerūt. s. furtuȝ ꝛ homicidium. Accidit semel q̄ vn⁹ sine altero ꝛ eo absente cum furto captus erat ꝛ in carcerē in cōpedibus positus. Quod audiēs socius eius alter latro: ad eum venit ꝛ dixit. Charissime socie dic mihi in fide in qua ligati sumus quid fiet tibi? At ille. Ut mihi videtur mori debeo. quia comprehensus sum cum furto. si velles tantum facere istud quod tibi dixero semper essem tibi obligatus. Uxorem et paruulos ac familiam habeo: de eis nihil ordinaui nec de bonis meis. in loco meo posses expectare in carcere pro me: hoc poteris a iudice inquirere donec ad domum vadam et de vxore ꝛ de familia et de bonis meis ordinauero: et tempore debito reuertar ꝛ liberabo te. At ille. Istud satis fideliter adimplebo. Perrexit ad iudicem ꝛ ait. Domine mi amicus me⁹ captus est ꝛ in carcere positus: mortem vt credo euadere non potest. si placet tantū vnā petitionem a vobis peto vt eum licentietis

quod ad domum propriam accedere possit vt ante mortem suam de vxore et familia possit disponere. Ego vero vt de eo sitis securus loco sui in carcere remanebo donec venerit. Ait iudex. Tali die iudicium de eo et de aliis fiet. Si vero eodem die non venerit quid ad hoc respondebis? At ille. Domine omnem securitatem que tibi placet adimplebo. quod si non venerit pro eius amore mortem sustinebo. Ait iudex. Petitionem tuam exaudiam: ita tamen quod te in vinculis habeam quousque ipse redierit. Et ille. Bene placet mihi. Tunc iudex posuit ipsum in carcerem et alium libere misit abire.

De fidelitate sociorum.

Ille vero ad domum recessit et de vxore prole et familia ordinauit: et tandiu moram fecit scilicet ad tertium diem iudicii in qua omnes malefactores coram iudice sunt presentati. Inter alios ille qui prompte se carceri obtulit pro amico suo est presentatus. Ait iudex. Ubi est amicus tuus qui hodie deberet redire et te liberare ac saluare? Et ille. Domine spero quod non deficiet. Judex vero diu expectabat si veniret et nondum venit. Statim dedit pro sententia vt ad patibulum duceretur. Et sic factum est. Cum vero ad patibulum venisset ait ei iudex. Charissime imputes tibi et non mihi quod nunc morieris: dixisti quod amicus tuus veniret te liberare. At ille. Domine ex quo mori debeo: instanter peto vt ante mortem meam pulsare potero. Ait iudex. Cuiusmodi pulsatio erit illa? Qui ait. Ante mortem meam tribus vicibus clamabo. Et ille. Mihi placet. Ille incepit alta voce clamare primo secundo tertio. respexit circunquaque et hominem leui cursu venientem vidit longe. et ait iudici. Mortem meam differas: ecce hominem venientem video forte iste est socius meus qui me hodie liberabit. Judex vero cum ipsum venientem audisset expectauit. Et ecce socius eius venit et ait: O domine ego sum ille qui de bonis meis disposui et amicus meus interim in periculo mortis pro me stetit. Illum libere permittas abire quia paratus sum pro peccatis meis mortem sustinere. Judex respexit eum et ait. O charissime dic mihi causam quare adinuicem estis ita fide

les. Et ille. Dñe a pueritia quilibet alteri fidem dedit vt in oibus fideles essemus. Et hec est causa quare ipse in locum mei se posuit quousqz de domo mea ordinassem. Judex ait. Ex quo ita est tibi mortē remitto ꝛ sitis mihi fideles: decetero mecū manebitis ꝛ de prebēda vobis necessaria puidebo per oia. At illi. Dñe omnē fidelitatē ammodo pmittimus vobis. Judex igit eos recepit ad gratiā: ꝛ omnes iudicem laudabāt qui fecit eis talē misericordiā.

¶ Moralisatio.

Charissimi rex iste imperator est pater celestis. Duo latrones aia ꝛ corpus q̄ facti sunt p pctm̄ socij scz in baptismo adinuicē vniti: ita ꝙ quilibet alteri fidē dedit aliū in necessitate nō deserere quādo dixerūt abrenūcio diabolo ꝛ pōpis eius: ꝛ post hoc facti sunt socij in omnibus operibus. sed vnus sine altero est captus ꝛ fortiter aduinculatus. quādo homo mortaliter peccat anima sub iugo dyaboli manet. Alter socius scilicet corpus hinc inde in delitijs suis vacat. Sed bonus christianus deo dilectus cum intelligit ꝙ anima in peccatis iacet et per consequens in carcere diaboli: habet se offerre loco eius hoc est in loco penitentie permanere quousqz anima ad vxorem id est conscientiam pergat] et cum ea disponat de prole et familia id est de diuinis preceptis ꝛ peccatis quot et quantum diuina precepta dereliquit et q̄diu in peccatis permansit ꝛ pro quolibet peccato debet satisfacere deo. Sed dic mihi quomodo? Certe per orationem ieiunium ꝛ elemosynam. Iterū corpus debet clamare tria. videlicet. Prima vox est amara contrictio. Secunda integra confessio. Tertia plena satisfactio. Statim ad istos clamores anima que iam domū conscientie disponit ad te veniet in forma debita: et ambo scilicet corpus ꝛ anima intrabunt in eterna tabernacula. Ad quē nos perducat dominus noster iesus christus. ꝛc.

¶ Quos ditat diabolus per auaritiam in fine decipit ad gehennam. Capitulum. cix.

Quidam faber diues iuxta mare in quadaz ciuitate manens valde auarus & malus erat: multam pecuniam collegit: & vnum truncum impleuit: & ipsum iuxta ignem posuit in conspectu omnium vt nullus de eo suspitionē haberet q pecunias cōtineret. Accidit semel cum oēs somno essent oppressi: mare domū intrauit: intm̄ q truncus cū pecunia natabat: & qn̄ mare recessit truncū secum abstulit. & sic truncus natabat per mare multa milliaria quousqz peruenerat ad vnam ciuitatez in qua erat quidā homo qui cōtinue hospitium habebat. Homo ille mane surrexit & vidēs truncum natare ad terram duxit credens nihil aliud esse q̄ quoddā lignum ab aliquo proiectū vel derelictū. Ille homo erat valde liberalis & largus erga pauperes & peregrinos. Accidit vna dierū q peregrini in domo eius hospitati sunt & erat tēpus frigidissimū. Hospes cum securi lignū scindit: & post tres vel quatuor ictus sonitū audiuit. Deinde scindens & pecuniam inueniens gauisus est: et sub custodia posuit si aliquis veniret cuius esset: reddere vellet. Faber vero de ciuitate in ciuitatē iuit querendo pecunias suas: venit ad ciuitatē & ad domū hospitis qui truncū inuenit. Cum mentionem de trūco perdito faceret: audiēs hospes intellexit q pecunia eius fuit. Cogitauit intra se. Iaz pbabo si volūtas dei fuerit vt pecuniā ei reddā. Fecit fieri hospes tres pastillos de pane. Primū impleuit terra. Scōm ossibus mortuorū. Tertiū cum pecunia quā inuenit in trūco. Hoc facto dixit fabro volumus comedere tres bonos pastillos de optimis carnibus quos habeo quēcumqz elegeris sufficientem habebis. Faber vero vnū post aliūz leuauit pastillū plenū terra magis ponderosum inuenit & illū elegit. Et ait hospiti. Si plus indiguero illum scōm eligo (ponēs manū super pastillū plenū de ossibus mortuorū) tertium pastillum tibi habeas. Hospes hoc vidēs in corde suo dicebat. Iam clare video q voluntas dei nō est q ille miser pecuniā suā habeat. Statim pauperes ac debi-

Liben terdās elemosynam nō egebit.

les cecos ꝛ claudos vocauit ꝛ in presentia fabri pastillum aperuit ꝛ ait. Ecce miser pecuniā tuā quā i manibus tuis tradidi: tu potius pastillos de terra ꝛ de ossib⁹ mortuorū elegisti. Et quia deo nō placuit vt pecuniā illā rehaberes Hospes statī corā oculis suis totā pecuniā illā inter pauperes diuisit: ꝛ sic faber cum confusione magna recessit.

.Moralisatio.

Charissimi. Faber iste potest dici quilibet homo mūdanus qui potius nitit mūdo seruire ꝙ creatori nostro. Per truncū istū vndiqꝫ clausum cor cuiuscūqꝫ auari intelligitur quod semp est clausuꝫ quo ad celestia. Pecunia inclusa sunt quedā opera meritoria que aliqñ miser homo cōmittit ex timore dei cōpulsus. Mare quod fluit ꝛ refluit est mūdus iste q̄ rapit de corde auari quicqd boni cōmiserat. nō tm̄ virtutes quas in baptismo recepit; sed etiā bonas cogitationes cordis. Math. vj. Ubi est thesaurus tu⁹: ibi est ꝛ cor tuū. Hospes q̄ truncum inuenit est bon⁹ prelat⁹ vel cōfessor discretus q̄ tenet circa pctōres diligentiā hre ꝛ eorū corda ꝛ facta scrutari ꝛ inuestigare quomō poterūt ad viā rectitudinis duci. Uñ hō tenet seq̄ viā p quā poterit salutē inuenire. s. ad confessionē currere ꝛ in domo eccl'ie hospitari ꝛ ei⁹ pceptis obedire. Tūc cōfessor dꝫ ipsi tres pastillos ostēdere vt vnum eligat de istis p quē famē pctī extinguere possit. Primus em̄ pastillus erat plen⁹ terra ꝛ designat mundū quē si mūdanus hō elegerit in vita ista nihil aliud inueniet nisi terrā purā. i. sepulchrū vix septē pedes cōtinēs. qꝛ omne qđ est in mūdo: aut est supbia vite: aut cōcupiscētia oculorū: aut cōcupiscentia carnis. immo tot⁹ mūdus in maligno est positus. ergo ve illis q̄ mūdana eligunt. Memēto ergo hō qꝛ cinis es ꝛ in cinerē reuerteris. Scđs pastillus erat plenus ossib⁹ mortuorū: ꝛ signat carnē. i. carnales hoies: vt sunt ociosi: gulosi: ꝛ luxuriosi q̄ cū omni studio intendunt carni placere. Cōtra tales dicit apl's. Si sm carnē vixeritis moriemini. Tūc inuenietis opera vestra quasi ossa ari

Cōfessor dꝫ penitētē interrogare

Tria i mūdo cōtēta.

da que ad nihil aliud valēt nisi vt cōburantur. Ut ergo illi qui illū pastillū: scʒ carnales delitias eligūt. Tertius pastillus erat plenus argento ⁊ auro puro. ⁊ ille designat celum empyreū in quo est thesaurus infinitus. Pauci sunt respectiue qui manū ad illū pastillū ponant. Uñ Math. vij. Lata est via que ducit ad infernū: stricta que ducit ad celum: ideo pauci per eā ambulāt. Quid ergo est faciendū Certe vocandi sunt pauperes ⁊ debiles. i. iusti atqʒ sancti qui in via ista per tribulationes multas propter deū trāsierunt ⁊ multas miserias sustinuerunt. Talibus dicetur illud Mathe. xv. Uenite benedicti patris mei: percipite regnum quod vobis paratum est. Ad quod nos perducat iesus christus. ⁊c.

¶ De mirabili errantium reuocatione et afflictorum pia consolatione. Capitulum. cx.

Traianus imperator regnauit: in cuius imperio erat quidā miles nomine placidus qui erat magister militie ex parte imperatoris. Iste erat in operibus misericordie valde assiduus: sed tamē ydolorū cultui deditus. Habebat autē vxorem eiusdē ritus ⁊ misericordie existentē: duosqʒ filios ex ea pcreauit quos iuxta suam nobilitateʒ magnifice educari fecit. Et qr misericordie operibus sedule insistebat: ad viam veritatis meruit illustrari. Quadam enī die cū venationi insisteret: gregeʒ ceruorum reperit inter quos vnū ceteris speciosiorē ⁊ maiorem conspexit qui ab aliorū societate discedēs in siluaʒ vastiorem psiliijt. Undē cum alij milites circa ceteros ceruos occupati essent Placidus illū toto nisu insequebatur ⁊ ipsum capere nitebatur. Quē cum totis viribus insequeretur ceruus tandem super quandā rupis altitudinē conscendit. ⁊ placidus appropians qualiter eum capere posset in animo sedule cogitauit. Qui cum ceruuʒ diligenter inspiceret: vidit inter cornua eius formā sancte crucis supra solis claritatem fulgentem et ymaginem iesu xpi qui per os cerui sicut olim per asinam balaā sic ei locutus est

Elemosyne multū psunt ad salutem.

dicens. O placide quid me insequeris? Ego tui gratia in hoc aiali apparui tibi. Ego sum xp̄s quē tu ignorans colis. Elemosyne tue corā me ascenderunt. Et ob hoc veni vt per hunc ceruū quem venabaris: ego quoq; venarer teip̄m. Alij tn̄ dicūt q̄ ip̄a imago que inter cornua cerui apparuit hec verba ptulit. Hoc audiēs placidus nimio terrore correptus est. de quo in terrā cecidit: ꝛ post vnā horā ad se rediens de terra surrexit ꝛ ait. Reuela mihi q̄d loqueris sic credā in te. Et ait xp̄s. Ego sum xp̄s placide q̄ celuꝫ ꝛ terram creaui. qui lucē oriri feci ꝛ a tenebris diuisi. qui dies tp̄a ꝛ annos ꝯstitui. qui hoīem de limo terre formaui q̄ppter salutē humani generis in terris in carne apparui qui crucifixus ꝛ sepultus tertia die resurrexi. Audiēs hec placidus iterū in terrā cecidit ꝛ ait. Credo dn̄e q̄ tu es qui oīa fecisti ꝛ qui errātes ꝯuertis. Et dixit ad eū dn̄s. Si credis vade ad ep̄m ciuitatis ꝛ facias te baptizari. Cui placidus. Uis domine vt hec eadem vxori mee nunciem ꝛ filijs vt ꝛ ipsi pariter in te credant? Cui dominus. Nuncia illis vt ꝛ ipsi pariter tecum mundentur. Tu quoq; die crastina huc venias vt tibi rursum appaream: ꝛ que futura sunt plenius pandam. Cum ergo placidus domū venisset ꝛ hec vxori in lecto renunciasset. Reclamauit vxor eius dicens. Dn̄e mi ꝛ ego alia nocte ꝑtrāsacta vidi dicentē mihi. Cras tu ꝛ vir tuus ꝛ filij tui ad me venietis. Et nunc cognoui q2 ipse est christus. Perrexerunt ergo media nocte ad ep̄m ciuitatis rome: qui eos cum magno gaudio baptizauit et Placidum vocauit Eustachium: vxorem theosbytam ꝛ filios eius theosbytum ꝛ agapitū. Mane facto eustachius sicut consueuerat ad venationem processit: ꝛ prope locum veniens: milites suos quasi sub obtentu inuestigande venationis dispersit: statimq; in loco formaꝫ prime visionis aspexit. cadensq; in terraꝫ dixit. Supplico domine: vt manifestes que promiseras seruo tuo. Cui dn̄s. Beatus es eustachi qui accepisti lauachrū gratie mee qui modo dyabolum superasti. Et modo eum qui te deceperat conculca

per elemosynā placidus cū tota familia fuit cōuersus

de somnio vxoris eustachij.

sti. Modo apparebit fides tua. Dyabolus em̄ eo q̄ ip̄m derelinquisti ꝯ te seuiet ꝛ varijs modis armabit. Oportet em̄ te multa sic sustinere vt accipias coronā victorie. Opꝫ te multa pati vt de alta seculi vanitate humilieris ꝛ rursus spūalibus diuitijs exalteris. Tu ergo ne deficias nec ad gloriam pristinā respicias qꝛ per tēptationes opꝫ te alterum Job demonstrari. sed cū humiliatus fueris veniā ad te ꝛ in gloriam pristinā te restituā. Dic ergo mihi si tēptatiōes modo vis sustinere aut in fine vite tue? Dixit ei eustachius. Dn̄e si opꝫ ita fieri modo iube tēptationē accidere sꝫ virtuteꝫ patientie tribue. Cui dn̄s. Fortes estote: qꝛ gratia mea custodiet aīas vestras. Sicqꝫ dn̄s in celum ascēdit ꝛ eustachius domum rediens hoc vxori sue nūciauit. post paucos igitur dies mors pestifera cunctos seruos ꝛ ancillas ei⁹ inuasit ꝛ vniuersos occidit. Deinde post alios dies omnes equi ꝛ omnia eius pecora subito interierunt. Quidam aūt scelesti eius depꝛecationem videntes: per noctem in domum eius irruentes: cuncta que reperierunt asportauerunt ꝛ totam domum auro ꝛ argento ꝛ rebus alijs spoliauerunt. Et ipse cum vxore sua ꝛ filijs gratias deo agens nocte nudus aufugit. Qui ruborem verentes egyptum ꝑgebant. Totaqꝫ eius possessio per rapinam maloꝝ ad nihilum est redacta. Rex aūt totusqꝫ senatus pro magistro militum tam strennuo multum dolebant eo q̄ nullum indicium de eo reperire poterant. Cum autem iter agerent appropinquauerunt mari: ꝛ inuenientes nauim in ea nauigare ceperunt. Uidens autem dn̄s nauis vxorem eustachij q̄ pulchra esset nimis ipsam habere desiderauit. Cuꝫ vero transfretassent naulum ab eis exigebat. non habentibus illis vnde soluerent iussit pro naulo retinere vxorē volens eā secū habere. Quod vt eustachius audiuit: nullatenus consentire voluit. Eo contradicente innuit dn̄s nautis suis: vt eū in mare ꝓcipitarent vt sic vxoreꝫ suā habere posset. Quod vt eustachius cōperisset vxorem eis tristis reliquit ꝛ duos infantes accipiens ingemiscens ibat dicens.

De tristicia imperatoris qn̄ amisit eustachium aīs placidum.

Ve mihi et vobis quia mater vestra alienigene marito tradita est. perveniensque ad quendam fluvium propter aquarum abundantiam non est ausus cum duobus filiis pertransire sed vno circa ripam fluminis relicto alterum transportavit. Qui cum fluvium transfretasset illum infantem quem baiulaverat super terram posuit: et ad accipiendum alium festinavit. Cum autem circa medium fluminis pervenisset ecce lupus concitus venit et infantem quem deposuerat rapiens in silvam fugit qui de eo desperans ad alium festinavit. Sed cum abiret leo advenit et alterum infantem rapuit: et abcessit eum insequi non valens cum esset in medio fluminis. cepit plangere capillos suos evellere volens se in aquam proicere nisi eum divina providentia conservasset. Pastores autem videntes leonem puerum vnum portantem: eum cum canibus insecuti sunt. Per divinam autem dispensationem leo puerum illesum abiiciens recessit. Quidam insuper aratores post lupum clamantes de eius faucibus puerum alium incolumem liberaverunt. Utrique vero pastores et aratores de vno vico fuerunt: et penes se pueros nutriverunt. Hoc autem eustachius nesciebat: sed merens ac plorans ibat dicens. Heu mihi quia ante vt arbor pollebam sed modo penitus nudatus sum. Heu mihi quia multitudine militum circundari solebam sed modo solus remanens nec filios concessus sum habere. Memini te domine mihi dixisse quia oportet me temptari sicut Job. Ecce plusquam Job. aliquid in me fieri video. Ille enim et si omnibus nudatus fuerit. tamen stercus habuit super quos sedere potuit. Mihi autem nihil horum remansit. Ille amicos sibi compatientes habuit: ego feras habui inimicas que filios meos rapuerunt. Illi vxor est relicta a me vero ablata. Da requiem domine tribulationibus meis et pone custodiam ori meo ne declinet cor meum in verba malitie et eiiciar a facie tua. His dictis cum lachrymis ad quendam locum abiit et data sibi mercede agros illorum hominum per annos quindecim custodivit. Filii autem eius in altero vico sunt educati: nec se fratres esse sciebant. Dominus autem nautis vxorem

de oratione eustachii.

eustachij conseruauit nec eam ille alienigena cognouit: sed potius eam intactam dimittens vitã finiuit. Impator autem et ppl's romanus plurimum ab hostibus molestabat et recordatus placidi q strenue ɔ eos dimicasset: de eius subita mutatione pluries tristabat. Direxitq multos milites per diuersas mundi ptes pmittens oibus qui eũ inuenirent multas diuitias et honores. Quidã aũt ex militibus qui aliquando placido ministrauerant ad ipm vicũ in quo degebat venerũt quos placidus de agro veniẽs ɔsiderans eos ex incessu protinus recognouit et ingemiscendo pturbari cepit cogitans dignitatem quam olim habuit et in corde suo dixit. Domine sicut istos qui aliqñ mecum fuerunt preter spem nunc vidi: da vt coniugem meam videre possim: nam de filijs scio q a feris comesti sunt. Uenit eñ ad eum vox dicens. Confide eustachi: qr cito honorẽ tuum recuperabis et filios et vxorem recipies. Cum igitur militibus obuiasset: ipsi eum minime cognouerunt. Cumq eum salutassent: quesierunt si aliquem peregrinum noie placidum cum vxore et cum duobus filijs cognosceret. Ille aũt se nescire professus est. Ad preces tamen eius in hospitium diuerterunt. et placidus eis seruiebat et recolẽs pristinum statum suum lachrymas continere nõ poterat. Egressus aũt foras faciem suam lauit: et iterum rediẽs eis seruiebat. Illi vero considerantes adinuicem dixerunt: q̃ similis est hic homo illi quem querimus? Et respondens alter dixit. Ualde similis est. Consideramus igitur si habet signum cicatricis in capite quod sibi in bello accidit ipse vere est. Et respicientes et signũ vidẽtes ipm esse quẽ querebant protinus cognouerũt et insilientes et osculãtes eũ de vxore sua et filijs sciscitati sunt q̃ dixit eis q filij mortui essent et vxor detenta. Uicini aũt oẽs ad spectaculũ concurrebant. dum milites virtutem et primã gloriã narrabant. Tũc preceptũ imperatoris milites ei exposuerunt: et optimis vestimẽtis ipsum induerunt. Post iter quindecim dierũ ad impatorem venerunt qui eius aduentũ audiens eidem protinus

Qualiter eustachius ɔfortabatur.

occurrit & in oscula pacifica eius ruit. Narrauitqꝫ omnib⁹ per ordinem cuncta que sibi acciderant: statim ad magistratum milicie trahitur & idem officium quod habuerat prius exercere cōpellitur. qui numeratis militibus & paucos contra hostes esse cognoscens iussit tyrones colligere per omnes ciuitates & vicos. Contingit autem & illam terram describi in qua filij sui educati fuerant vt darēt duos tyrones. Uniuersi autem eius loci incole illos duos iuuenes tanqꝫ pre ceteris aptiores magistro militum cōsignauerunt. Uidens ergo illos duos iuuenes elegantes & morum honestate cōpositos: cum sibi plurimum placuissent inter primos in acie ordinauit. & sic profectus ad bellum subiectis hostibus exercitum suum tribus diebus in quodam loco vbi vxor sua hospitata manebat requiescere fecit vbi hospitati sunt filij. Ignorantes tamen omnino ꝙ mater eorum esset. Et sedentes circa meridiem & mutuo cōfabulantes exponebant sibi inuicem de infantia sua. Mater vero illorum duorum iuuenum econtra sedens que ipsi referebant attētius audiebat. Dixit maior minori. Ego dum infans essem nihil omnino recolo nisi ꝙ dilectissim⁹ pater meus magister militum erat & mater mea valde speciosa. duosqꝫ filios habuit scilicet me & alium minorē me qui etiam ipse alius frater meus valde speciosus erat. Accipientesqꝫ nos scilicet me & fratrem meum parentes nostri egressi sunt de domo paterna nocte. ingressi sunt ambo simul nauem: me & fratrem meum secum recipiētes nescio tamen quo euntes. Cūqꝫ autem de [illegible] [illegible]ederemur mater nostra quomodo nescio in mari [illegible]. Pater vero noster portās nos duos pergebat [illegible] [illegible]uenitēsqꝫ ad quendam fluuium transiuit cum fratre me[o] minore & me super ripam fluminis reliquit. Cum autem reuerteret vt me acciperet: lupus venit & illum infantem rapuit. & antequꝫ ad me appropinquaret leo de silua exiens me rapuit & in siluam duxit. Pastores vero me de ore leonis eripuerunt: & nutritus sum in illa possessione in qua & ipse scis &

Quō duo filij eustachij se recognouerunt.

non potui scire quid factum sit de patre meo neqꝫ de fratre. Audiēs hec minor frater cepit flere ⁊ dicere. Per deū vt audio frater tuus ego sum quoniā qui me educauerūt mihi dixerunt quō me eruerunt de faucibus lupi. Et in amplexus ruentes osculabantur seinuicem et fleuerunt. Audiens hoc mater eorū ⁊ considerans ꝙ euentum suūꝫ ita seriatim dixisset: diu apd̄ se tractauit si filij sui essent. Altera aūt die magistrū militum adijt ⁊ interpellauit dicens. Deprecor te domine vt me ad patriam tuam ꝑduci iubeas. Ego sum de terra romanorū ⁊ hic peregrina sumꝫ. Hec dicēs vidit in eo signa mariti sui: ⁊ eū cognoscēs cumꝫ iā se ꝯtinere nō posset: procidit ad pedes eius ⁊ ait. Precor te dn̄e vt mihi exponas pristinā vitam tuā. Puto eīm ꝙ tu scis placidus magister militum q̄ alio nomine nūcupatur: quē saluator cōuertit qui talē ⁊ talem temptationē sustinuit. cui vxor q̄ ego sum in mari ablata fui que tn̄ ab omni corruptiōe seruata sum que duos filios agapitumꝫ ⁊ theosbytū habuit. Audiēs hec eustachius ⁊ ipsaꝫ diligēter cōsiderans vxorem suam esse recognouit. ⁊ lachrimas pre gaudio fudit. Ipsam osculatus est. glorificās deū qui cōsolatur afflictos. Tunc dixit ei vxor sua. Dn̄e vbi sunt filij nostri. Qui rn̄dit a feris capti sunt. ⁊ exposuit ei quō eos ꝑdidit. Et illa. Gratias agam⁹ dn̄o. puto eīm vt quēadmodū deus donauit nobis vt inueniremus nos inuicem dabit etiā nobis recognoscere nobis filios nostros. Et ille. Dixi [illegible] ꝙ a feris deuorati sunt. Cui illa. Hesterna die sed[illegible]to audiui duos iuuenes sic ⁊ sic suā infantiā expo[illegible]credo ꝙ sint filij nostri. interroga eos vt dicant tib[illegible]ocans aūt eustachius eos: ⁊ audiēs ab eis infantiā suam: recognouit ꝙ filij sui erāt ⁊ amplectantes eos ipse ⁊ mater super eoꝝ colla plurimum fleuerūt ⁊ crebrius eos osculabantur. Omnis autem exercitus plurimum gaudebat de inuētione eoꝝ ⁊ de victoria barbarorum. Cū igitur redirent: contingit iam traianū abijsse ⁊ successisse ei peiorem in sceleribus nomine adrianū qui

De gaudio quē habuit eustachi⁹ de inuētione filiorū.

p victoria obtenta et inuētione vxoris et filiorum magnifice eos suscepit et magnū cōuiuiū pparauit. Altera aūt die ad templū ydolorum pcessit vt ibi sacrificaret p victoria barbarorū. Uidēs aūt imperator q eustachius nec pro victoria nec pro inuētione suorum sacrificare vellet: hortabatur vt sacrificiū immolaret. Cui eustachius. Ego christū deū colo et illi soli seruio et sacrifico. Tūc impator ira repletus ipsum cum vxore et filijs in harena statuit et leonem ferocem ad eos dimitti fecit. Accurrēs aūt leo et demisso capite quasi eos adorans ab eis humiliter recessit. Tunc imperator bouem ereum incendi fecit: et eos ibidem viuos immitti mādauit. Orantes igitur sancti et se domino commendātes bouem intrantes ibidem domino spiritum reddiderunt. Tertia autem die sunt de boue coram imperatore extracti: et ita penitus intacti inuenti sunt q nec capillos nec quicq̄ eorum vapores incēdij aliquatenus contingerent. Xpiani vero eorum corpora tulerunt: in loco celeberrimo recondentes ibidem oratorium construxerunt. Passi sunt autem sub adriano qui regnare cepit circa annos domini. c. xx. kal. nouembris. vel secundum quosdam. xij. kal. octobris.

Qualiter eustachius cū vxore et filijs palmā martirij acceperūt.

¶ Expositio.

Charissimi. Iste imperator est dñs noster iesus xps. Placidus pōt dici quilibet hō mūdanus in vanitatibus seculi occupatus q pergit ad venādum ea que sunt mundana cū militibus id est quinq3 sensibus. Tandē venit ad gregem ceruorum in quo delectatur. Cerui illi qui sunt inuenti sunt visus auditus etc. verba detractoria et vana et sic de alijs sensibus exterioribus. Si attēdatis q ceruus pulchrior cucurrit et recessit a societate aliorū (quē toto conamine insequebatur placidus.) Ceruus ille est ratio que est optima potentia aie: quā hō tenetur toto conamine in oibus operibus seq qui desiderat habere vitam beatā. Ceruus ille ascendit ripam. Ripa est iusticia siue rectitudo: quam ratio semper diligit: et infra cornua

Expositio visionis eustachij.

rationis vidit imaginem crucifixi. Cornua sunt lex antiqua et noua. In lege antiqua bene pphetizatū erat a multis de aduētu xpi et de ei9 morte. In lege noua clare videre possum9 quō et qua morte p nr̄a salute mortu9 est. ideo ceruus ille bene dixit vt mundū despiciamus et ea que in mundo sunt: vt sequamur vestigia christi sicut fecit placidus. Sz posses dicere. Libēter essem istructus quō vestigia iesu xpi seq debeā. Exemplū in isto beato eustachio. Primo renūcia vxori et filijs. Uxor illa q est speciosa valde est aīa tua ad dei similitudinem creata q semper est parata christo obedire si caro ei cōsentiat. Duo filij paruuli sunt voluntas et opus: qui sunt paruuli quādiu homo manet deo cōtrarius. Unde primo oportet per penitentiam in terram cadere. Deinde omnia temporalia a te repellere: si non opere tamē voluntate. hoc est sic intelligendum quod semper deum omnibus preponas. Post hoc placidus surrexit et cum vxore et filijs nocte nauem intrauit. Sic tu charissime per contrictionē cum bona voluntate et bonis operibus intra nauem sancte ecclesie et deus in omnibus erit propicius. Magister nauis est prelatus qui libenter nos retineret. Sed vxorem nostrā id est animaz habet tenere in diuinis preceptis et si cōtingat hominē vagari extra nauem ecclesie amittere potest duos filios. scilicet voluntatē bonā et bonū opus q pri9 habuit erga deuz sicut placidus fecit. Placidus intrauit fluuiū et īfantes portauit et lupus vnum cepit et leo alium. Per fluuiū mundum intelligere debem9. per leonē diabolū. p lupuz propriam carnē. Diabolus rapit a corde hominis bonā volūtatez. Caro bonū op9. Ratio dicit. Bonū est ieiunare et in bonis operibus vigilare. Caro dicit. Meli9 est bn̄ comedere et suauiter dormire. Quid ergo est faciēdū? Si illa duo ablata fuerint ab hoīe scilicet bona volūtas et op9 meritoriū Certe pastores et aratores habēt cum canib9 viriliter sequi. pastores illi sunt ꝯfessores discreti q habēt nos dirigere et a via pditionis reducere. Aratores sunt predi-

Exemplū debem9 seq vestigia iesu xpi.

Predicatores possūt dici aratores.

catores q habent terrã cordis nostri p sacram scripturam arare: spinas pctõrum euellere: et virtutes inserere. vitia extirpare: et per cõsequẽs hominez in seruitio dei nutrire ita qp sint duo in vna ciuitate. scz in vna dilectiõe et cõcordia et caro spiritui non contradicat. Tunc rex misit ad q̃rendum placidum. Sic de9 misit primo patriarchas ad hoiem: scdo pphetas. Sed hõ nolebat pati eos cognoscere donec venit filius dei q nos suo pcioso sanguine redemit. Ideo iustum est vt hospitiũ dom9 nostre sit mũdũ per opera meritoria in quo nõ sit peccatum. Et sic apparebit vxor munda et speciosa scilz anima cum duobus filijs. id est cum volũtate propria deo semper seruiẽdo per opera misericordie. Et videas qp signũ habeas per qp poteris cognosci sicut placidus habuit. Signum illud debet esse dilectio dei et proximi: vt deum super omnia diligas: et proximum tuum sicut teipsum. Et sic poteris fieri magister: scilicet omnium sensuũ eos recte dirigendo. Et sic per martyrium macerationis ad vitam eternam puenire. Quod nobis. et cetera.

Proximũ nostrũ sicut nosmetipsos diligere debemus.

De custodia et circũspectione habẽda ad gregem commissum. Capitulum.cxi.

Quidã nobilis quãdã vaccam candidaz habuit quã multum dilexit propter duo. Primo quia cãdida erat. Scdo quia in dando lac abundauit. Nobilis ille pre nimio amore ordinauit qp vacca duo cornua aurea haberet. et intra se cogitauit cui posset vaccam ad custodiendũ dimittere. Erat enĩ tunc temporis q̃dam homo noie argus qui verax in oibus erat et centum oculos habebat. Nobilis iste nunciũ ad argũ misit: vt sine dilatiõe vlteriori ad eũ veniret. Qui cũ venisset ait ei. Vaccam meã cũ cornib9 aureis tue custodie committo et si bñ custodieris te ad magnas diuitias promouebo. Si vero cornua fuerint ablata morte morieris. Argus vero vaccam cũ cornib9 recepit et secũ duxit singulis dieb9 cuz ea ad pascua perrexit et diligẽter custodiuit: de nocte eaz

Argus cẽtum oculos habuit.

ad domum reduxit. Erat quidam homo cupidus nomine mercurius: subtilis valde in arte musicali q̄ miro modo vaccā habere cupiebat. Sepe ad argū venit vt prece vel precio cornua ab eo obtineret. Argus tenens in manibus baculū pastoralem cum in terra fixit: et ait baculo in psona domini sui. Tu es dominus meus nocte ista ad castrū tuum veniam. tu dicis mihi vbi est vacca cū cornibus. ego respondeo. Ecce vacca sine cornibus. me em̄ dormiente latro quidam cornua abstulit. Tu dicis. O miser nōne cētum oculos habes Quomodo erat q̄ omnes dormiere vt et latro cornua abstulit? Hoc est mendaciū. et sic ero filius mortis. Si dicam vendidi filius mortis ero domino meo. Deinde ait mercurio. Perge viam tuam quia nihil obtinebis. Mercurius recessit. Altera die cum arte musicali et suo instrumento venit. Qui cum venisset incepit cum argo more hystrionico fabulas dicere et plerūq; cātare quousq; duo oculi argi inceperunt dormire. Deinde ad cantū illius duo alij oculi dormitauerunt et sic deinceps donec vniuersi somnum caperent. Quod cernens mercurius caput argi amputauit et vaccam cum cornibus aureis rapuit.

Mercurius caput argi amputauit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Ille nobilis est dn̄s noster iesus christus. Vacca cādida aīa ad dei similitudinē creata q̄ dū manet in puritate vite: dat lac inocationis et orationis. ppter que duo multum a deo diligitur et et ideo dedit ei cornua aurea: quia per vtrūq; saluati sunt plures hoīes post mortē xp̄i. Vacca illa cum cornibus traditur argo. i. prelato. Vn̄ argus cū centum oculis claris virum prouidum et discretū ac vndiq; circūspectū significat qui semper habet vigilare iuxta gregē sibi cōmissum. Unde ezech. iij. dicitur prelato. Si non annūciaueris ei neq; locutus fueris vt auertat a via sua impia vt viuat et ipse impius in iniquitate sua morietur: sanguinē eius de manu tua requiram. Si aūt annunciaueris impio: et ille

non fuerit conuersus ab impietate sua ⁊ a via sua pessima ipse quidem in iniquitate sua morietur. tu autem animam tuam liberasti. Sed heu multi baculum pastorale id est potestatem suam ante oculos hominum ostendunt vt videantur ⁊ vt ab hominibus honorentur. Sed sepe contingit cum venerit aliqua temptatio diabolica scilicet audiendo cantus mulierum. Que cum sepe ab hominibus libenter audiuntur in illis delectantur intantum quod a sue circunspectionis vigilantia cadunt ⁊ dormiente ipsorum prudentia spiritualiter pereunt: ⁊ vaccam id est animam quam diligenter seruare debent per peccatum amittunt. Unde caput a talibus amputatur. i. beata vita quam deo promiserunt per opera meritoria seruare. Mercurius. i. diabolus aufert ab eis vitam eternam ducendo vaccam. i. animam ad infernum. A quo nos custodiat dominus noster iesus christus qui cum patre et spiritusancto sine fine viuit ⁊c.

De curatione anime per medicinam supercelestis medici: qua quidam curantur ⁊ quidam non. Capi. cxii.

Gorgonius regnauit qui vxorem pulchram accepit que concepit ⁊ peperit filium. Puer creuit ⁊ ab omnibus est dilectus. Cum autem decem annos in etate habuit mortua est mater eius ⁊ tradita est honorifice sepulture. Post hoc ex consilio multorum rex aliam vxorem duxit que filium prime vxoris non dilexit: sed opprobria multa sibi intulit. Rex autem hoc percipiens volens placere vxori filium suum extra imperium ordinauit. Filius expulsus artem medicine studuit ⁊ intantum profecit quod factus est magnus ⁊ perfectus medicus. Audiens rex quod filius suus in studio profecit gauisus est valde. Accidit infra tempus breue quod rex in grauem infirmitatem cecidit. literas pro filio destinauit vt ad eum sine vlteriori dilatione veniret: ⁊ eum ab infirmitate liberaret. Filius vero vt voluntatem patris intellexit: ad patrem venit ⁊ eum perfecte curauit. Unde fama eius per totum regnum volauit. Post hec regina nouerca eius vsque ad mortem infirmabatur et medici ex omni parte sunt adducti qui omnes eam ad mortem

Raro vel nunquam vxor secunda non diligit filios mariti prioris coniugii.

iudicabāt. Hoc pcipiens rex ɔtristatus est valde: rogauit filium vt eam curaret. At filius ait. Petitionem vestrā adimplere nolo. Cui pater. Extra regnū meū te expellā. Cui filius. Si sic agitis iniuste mecum facitis. Pater ac benignissime genitor bene constat vobis ꝙ me filium vestrum extra regnū expulistis ꝑpter eius suggestionē. vñ mea absentia dilectissime pater fuit causa vestri doloris ⁊ infirmitatis: ⁊ mea pñtia est causa doloris et infirmitatis regine videlicet nouerce mee. ideo nolo eam curare: sed potius volo ab ea recedere. Ait pater filio suo. Eundē morbū hʒ regina nouerca tua quem ego habui. me patrē tuū pfecte curasti. sic etiam ⁊ nouercam tuā cura. Respōdit filius patri. Pater mi dilecte. licet sit eadem infirmitas non tñ eadem complectio est tibi ⁊ sibi. Quicquid ergo tibi feci gratum ⁊ ratum habuisti: quando palacium intraui ⁊ vidisti curatus fuisti. nouerca mea quando me videt grauatur. Si loquor inauditus dolor: si tangaꝫ eam extra seipsaꝫ rapit. ⁊ iō nihil magis expedit egris curandis nisi dare eis qđ volunt ⁊ qđ desiderant: ⁊ sic per tales allegationes filius euasit: ⁊ nouerca defuncta est.

Nō eadeꝫ est cōplexio viri ⁊ vxoris.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Rex iste pōt dici primus parens adā qui locum ⁊ imperium habebat sc3 paradisum quem deus dñm totius mundi ɔstituit. ps. Oia subiecisti sub pedibus. ⁊c. Qui desponsauit pulchram vxorem. i. animam ad dei similitudinem creatam. ex qua genuit filiū. i. xp̄m sua ꝓgenie ꝓductum q̄tum ad humanitateꝫ. vxor. i. aia moritur spūaliter per peccatū qđ cōmisit statim duxit aliam vxorem. scilicet iniquitatem ⁊ miseriam in quam cecidit. per quam paradiso priuabatur. et in isto mundo ponebatur vbi in sudore et labore viuit. Filius dei qui erat de sua progenie secundum carnem de imperio celesti propter nostram infirmitatem et iniquitatem descendit qui factus est noster medicus: omnes infirmitates curat intm̄ ꝙ fama eius in celo ⁊ in terra ⁊ in iferni

Deus oēs ifirmitates nostras p ei⁹ passionem curauit.

no volauit. Sed pater noster adam grauiter infirmabat per peccatū cōmissum tā in corpore q̄ in aīa. In corpore perdidit gloriā ⁊ honorē qn̄ de paradiso est expulsus. In aīa quia a deo separatus est ⁊ in infernū collocat⁹. Deus vero optime ⁊ perfecte illum sua benedicta passione curauit. sed nouercā scȝ diabolū cui per pctm̄ cōiunctus erat nunq̄ volebat curare. Dic mihi quare: cū habuerint eandem infirmitatē q̄ ambo per peccatū ceciderunt? Ad hoc dico. Licet ambo peccauerint: tn̄ alio ⁊ alio modo. Diabolus sine suggestione ⁊ ex ppria malicia. Homo vero p diabolū tēptatus ⁊ ex fragili materia plasmatus in peccatum cecidit ⁊ oleum mie petiit. Ideo medicus dn̄s noster iesus xp̄s hominem curauit sed non nouercam scȝ diabolum. Nouerca illa est causa quare filius dei a multis hominibus in aliam regionem mittitur ⁊ ab aliīs expellitur Sed econuerso presentia diuina est causa mortis diaboli: quia ambo se non compatiuntur.

¶ De spūali pugna ⁊ remuneratiōe p victoria. Ca. cxiij.

Adonias regnauit diues valde qui torneamēta ⁊ hastiludia multū dilexerat. Un̄ quoddā torneamentū fecit proclamari: vt quicūq̄ se in torneamēto melius haberet mercedē condignā a rege obtineret. Hoc audientes nobiles ⁊ optimates ad torneamētum venerunt. rex ordinauit vt milites diuiderētur ita q̄ ex vna parte plures ordinauit in certo numero et tot ex alia parte. Illi vero q̄ primo ordinati fuerūt omnia scuta sua ⁊ arma in loco ad hoc deputato per ordinē posuerūt. Rex precepit vt quicūq̄ ex alia parte scutum alterius hasta tāgeret. statim ille cuius scutū tactū esset ad torneamētum secum descēderet ⁊ vna puella ad hoc electa illū armaret ⁊ sic cōtra alium luderet: ⁊ si alium in ludo superaret illa die corona regis coronatus esset ⁊ in regali mensa collocaretur. Miles quidam hoc percipiēs diligēter oīa scuta respexerat ⁊ vnū scutū vidit in quo erāt tria poma aurea q̄ miro mō habere desiderabat. scutū illud teti-

Cupiditas sepissime causat mortem.

git. Alius aũt cuiꝰ erat scutũ statiꝫ a puella se armari fecit ꝛ descẽdit ꝛ cõtra eũ lusit in quo ludo caput eius q̃ scutũ suum tetigit amputauit ꝛ mercedẽ condignam accepit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste imperator est dominus noster iesus christus qui cõtra diabolum pugnauit. Primo in celo cõmissum est torneamẽtum. id est bellum inter deum ꝛ diabolũ quando michael ꝛ angeli eius preliabantur cum drachone: ꝛ postea in terra in die parasceues. Sed redeamus ad propositum. Deus habet tria scuta seu signa. scilicet potẽtiam que est scutum patris: sapientiam que est scutum filiȷ̃. bonitatem que est scutum spiritussancti. Illa tria scuta deus posuit in vno loco determinato scilicet in natura humana quando creauit hominem ad ymaginem ꝛ similitudinem suaꝫ. Primus homo dominabitur omnibus bestȷ̃s. ecce potentiam que est scutum patris. Primus homo plenam habuit scientiam de omnibus rebus. Ecce sapientiam que est scutum filiȷ̃. Primus homo creatus est in gratia ꝛ dilectione dei et proximi. ecce bonitatem que est scutum spiritussancti. Malignus vero spiritus in malo obstinatus volẽs pugnare cõtra deum accessit ad hominem in quo tria scuta triũ personarum erãt appẽsa. ꝛ vnum tetigit: non scutum patris dicens. Si comederitis eritis potẽtes sicut dȷ̃. Non scutum spiritus sancti dicẽs. Eritis boni viri amantes. Sed tetigit scutum filiȷ̃ in quo reperta sunt poma aurea scilicet operatio trinitatis dicẽdo. Si comederitis ex isto fructu eritis sicut dȷ̃ scientes bonum ꝛ malum. Tactum ergo est scutum filiũ dei. quare decuit vt deus pater mitteret filiuꝫ qui malignum spiritum pro nobis expugnaret. Illuꝫ dei filium armauit vna virgo electa scilicet beata virgo maria de qua humanam naturam assumpsit: cum qua nos ad vitam eternam perducit.

primꝰ hõ scꝫ. adam creatꝰ ẽ in grã

¶ De liberatione humani generis a fouea infernali. Capitulum. cxiiij.

Erat quidā rex in cuius imperio quidaꝫ pauper habitabat q̄ singulis diebus ad quandā siluā ꝑrexit vt ligna colligeret ad vendendū ꝑ que posset victū ꝛ vestitū acquirere. Accidit quadā die ꝙ ad siluā cum asino suo perrexit. a casu infra densitatē nemoris cecidit ꝛ subito in quādam foueā receptus est de qua nullo modo poterat exire. In qua fouea erat drachō horribilis qui totam foueā interius cuꝫ sua cauda circūuoluit. In eadem fouea erāt serpētes multi: in superiori parte fouee ꝛ in ꝓfundo vel in medio erat quidā lapis rotūdus: ad quem oēs serpētes singulis diebus semel in die accedebāt ꝛ illū lambebāt. Deinde drachō simili modo lābebat lapideꝫ. Pauper cū hoc vidisset intra se cogitabat. Multis dieb⁹ in ista fouea sine alimēto steti: nisi cibū habuero fame peribo. pergā igitur ad illum ꝛ lābere volo sicut serpētes ꝛ drachō fecerunt. Perrexit itaqꝫ ad lapidē incepit lābere ꝛ inuenit in lapide omnē saporē quē cor eius desiderabat ꝛ sic ē refocillat⁹ ac si oīa cibaria mūdi comedisset siue bibisset. Infra paucos dies factū est tonitruū magnū ꝛ horribile: ita ꝙ omnes serpentes vnus post alium exiuit. Cū vero nullus serpens remaneret in puteo: drachō incepit extra foueam volare. Pauper vero hoc videns caudam drachonis tenuit. Drachō eum de fouea leuauit ꝛ ad magnam distantiam extra foueam proiecit. Ille vero per aliquos dies ibidem stetit penitus ignorans viam extra nemus. Accidit eñ ꝙ quidā mercatores venerūt ꝛ euꝫ extra nemus ad viā rectam duxerunt. Ille vero gauisus est valde. Ad ciuitatem rediīt ꝛ omnibus denūciauit quomodo ei acciderat. ꝛ statim post hoc vitam finiuit.

In lapidib⁹ ꝛ i multis aliīs creaturis iest virt⁹ latens.

Moralisatio.

Charissimi. Iste rex est pater celestis: pauper ille pōt dici quilibet homo qui nudus est egressus de vtero mr̄is sue qui intrat nemus scꝫ mūdum istum. Vñ sepe cadit in foueā profundā quādo cadit i peccatum mortale vbi iacet in magno periculo: qꝛ sub pote-

state drachonis.i.diaboli. Serpētes qui sunt cū eo in fovea sunt alia pctā venialia p q̄ homo intoxicat velut p serpentem. Lapis rotūdus in medio est xp̄s. Unde. p̄s. Lapidem quē reprobaverunt edificātes. &c. In eo invenitur oīs sapor & dulcedo. Ad illū debemus tp̄e tribulationis recurrere & cū devota oratione lābere. Tonitruū magnū est cōfessio pura facta cū contrictione coraȝ sacerdote. De quo tonitruo seȝ confessione oēs serpentes.i.peccata & demones quos ad nos p peccata vocamus terrētur & depellūtur. & drachō.i.diabolus expellitur. Mercatores sunt predicatores & confessores qui quotidie lucrātur animas quas dyabolus conatur auferre. Iste tunc deducitur in viam rectam civitatis sancte hierusalem. Ad quam nos perducat dominus noster Jesus christus.

¶ De morte xp̄i pro nostra reconciliatione. Cap. cxv.

Erat quidam imperator qui quandam forestam habebat. in qua fuerat quidā elephas cui penitus nullus appropinquare audebat. Audiēs vero hoc rex a philosophis suis & sapientibus naturam elephantis quesivit. Illi vero respōderunt & dixerunt q̄ elephas mundas virgines multū diligeret. Rex hoc audiēs statim fecit inquiri duas puellas honestas & pulchras ac dulciter cātantes: quas i regno suo habebat. Invēte sunt igitur due virgines satis pulchre & honeste: quas rex fecit denudari & forestā sic nude intrare: vna earū pelvim accepit: altera gladiū & intrabāt in introitu inceperunt dulciter cantare. Hoc audiens elephas venit ad eas: cepit māmillas earum lābere. virgines cōtinue cātabant quousq̄ elephas in gremio vnius virginis requievit alia virgo videns elephantem in gremio alterius virginis dormire cum gladio eum occidit & virgo in cuius gremio dormivit pelvim de sanguine elephantis replevit & sic ad regeȝ perrexerunt. Rex vero gavisus est valde: statim fecit fieri purpuram & multa alia de eodem sanguine.

Qualiter elephas fuit deceptus

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste imperator est pater celestis: elephas dñs noster iesus xps qui añ incarnationẽ erat satis austerus. due virgines fuerũt maria et eua que ambe erãt nude ab omni peccato. Maria sanctificata in vtero. Eua collocata in paradiso. Eua gladiũ portauit. i. peccatũ qd cõmisit ꝯ dei pcepta: ppter qd xps verus elephas mortuus est. Maria peluim. i. vterum virgineũ in quo ꝯceptus erat xps ⁊ eius humanitas formata. Elephas vbera lambebat. i. legem antiquam ⁊ nouã que sunt duo vbera per que lac salutis sugere poterimꝰ. Xps vtranqꝫ lambebat. i. vtranqꝫ legẽ impleuit cũ sanguinem suũ effudit. De cuius sanguine anime nostre facte sunt purpurate omni honore ⁊ gaudio plene. vt sic si volumus vitam eternam possideamus.

¶ De dilectiõe dei quõ oẽs nos equaliter diligit vsqꝫ dũ ipm per peccata nostra despicimus. Capitulum. cxvi.

Pipinus regnauit qui quandã pulchrã puellã desponsauit que ꝯcepit ⁊ peperit elegantẽ filiũ: sed in partu mortua est. Duxit aliã ⁊ ex illa etiã filiũ genuit. Utrunqꝫ filiũ ad nutriendũ in lõginquas ptes misit. Isti duo per oĩa sibi inuicẽ erant siles. Cũ vero per lõga tpa morã traherent. Mater secundi filij suũ filium videre cupiebat. preces regi fundebat vt filium suum videre posset. rex ei ꝯcessit ⁊ nunciũ p duobus filijs destinauit. Cum autẽ filij venissent. ita per oĩa siles erant lꝫ tñ secundus esset minoris ꝗtitatis ⁊ etatis qr forte vnius anni: nihilominus tñ tantus erat scḋs quantus primus sicut multotiẽs ꝯtigit. ⁊ forte vterqꝫ patrisabat in facie ⁊ in vnanimitate mentis ⁊ corporis ita ꝙ regina qs eius filiꝰ esset ignorabat. A rege diligenter petiuit quis eoꝝ esset filius eius. Sed rex ei indicare noluit. Ipsa hoc audiens fleuit amare. Rex cũ hoc audisset ⁊ vidisset ait ei. Noli flere. iste est filius tuus ⁊ demonstrauit sibi filium quẽ de prima vxore genuerat. Regina hoc audiens gauisa est valde. Statiz totam curam dedit filio isti ad nutriendũ ⁊ de alio nihil

Mater semp plus diligit filiũ suum ꝗ alienũ.

curabat qui erat eius pprius fili9. Rex cũ hoc vidisset dixit ei. Quid facitis? decepi vos. Ille non est filius vester: sz vnus istoꝝ est. At illa. Quare sic mecum agis? indica mihi rogo te. Et ille. Nolo. ꝛ hec est cã. Si veritatẽ tibi dixissez vnum. s. filium tuũ velles diligere ꝛ alterũ odio habere. Et ideo volo ꝙ ambos equaliter diligas ꝛ nutrias. Et cũ ad etatem legitimam venerint. tũc tibi veritatẽ pandã de qua gaudebit coꝛ tuum. Hoc audiens regina ambos peroptime nutriuit: donec ad etatem legitimã peruenerunt. Cum aũt quis esset filius eius per regẽ fuerat experta vltra modum fuit gauisa. Et sic in pace vitam finierunt.

¶ Moꝛalisatio.

Charissimi. Rex iste est domin9 noster iesus christus. duo filij sunt electi ꝛ repꝛobi. mater est sancta ecclesia que est mater vltimi filij. Mater primi filij moꝛtua est scilicet lex antiqua per xpi incarnationẽ Deus non vult ꝙ sancta mater ecclesia sciat quis sit electus vel repꝛobus: vt ambos in charitate perfecta nutriat quia si sciret: vnum diligeret ꝛ alterum odiret. Et sic non esset pax ꝛ concoꝛdia. Sed in die iudicij cum ad legitimaz etatem peruenerint: tunc apparebit veritas qui sint electi vel repꝛobi. tunc electis dicetur illud. Math. xxv. capi. Uenite benedicti patris mei. ꝛc. Repꝛobis aũt. Ite maledicti. ꝛc.

¶ De obstinatis ac conuerti nolentibus ꝛ eoꝝ plaga per diffinitiuam sententiam. Capitulum. cxviij.

FRedericus regnauit. qui statuit p lege ꝙ quicũꝗ aliquam virginem vi raperet si aliquis eã de manu raptoꝛis liberare posset: eam in vxoꝛez duceret si virgini placeret. Accidit casus ꝙ ꝗdam tyꝛannus malus quandam virginem rapuit. ꝛ ad quandam foꝛestã eam duxit ꝛ defloꝛauit. Illa vero voce magna clamauit. Miles quidam nobilis genere ꝛ opere casu per eandem foꝛestam equitauit ꝛ vocem puelle audiuit. percussit equũ ꝛ ad eam peruenit ꝛ causam clamoꝛis ab ea quesiuit. Cui

illa. O dñe mi ꝑpter deū mihi succurrite: ille tyrann⁹ me rapuit ⁊ defloravit ⁊ post hoc me occidere ꝓposuit. Ait raptor. Domine uxor mea est ⁊ eā in adulterio inveni. ideo eam occidere ꝓposui. At illa. Dñe nō est ita: nunq̄ʒ uxor alicuius eram: nec unq̄ʒ polluta nisi hodie per ipm deflorata suʒ: ideo mihi succurrite adhuc signa virginitatis in me manent. Ait miles tyranno. Signa manifeste virginitatis in ea video ⁊ qui eam rapuisti ac deflorasti. ideo eaʒ de manibus tuis liberabo. Respondit tyrannus. Si volueris eam liberare pro ea pugnabo contra te. Statim ambo adinuicem pugnabant: ⁊ duros ictus dederunt: et miles victoriam obtinuit tamen graviter vulneratus erat Obtenta victoria ait miles puelle. Nunquid tibi placet ut te in uxorem accipiam? Cui ait. Hoc summe ex toto corde desidero ⁊ sup hoc fidem meam tibi do. Fide data ait miles puelle. In castro meo per aliquos dies manebis interim pergam ad parentes meos ⁊ necessaria pro nuptijs providebo ⁊ tunc ad te redibo ⁊ cum magna solennitate te desponsabo. Que ait. Domine presto sum voluntati vestre per omnia obedire. Miles ei vale dixit: ⁊ illa ad castrum perrexit. Dum autem miles extra suam patriam eēt ut necessaria pro nuptijs ordinasset: tyrannus ad castrum militis accessit in quo erat puella: ⁊ pulsabat. Illa vero introitum ei negavit. Tyrannus incepit multa promittere ⁊ eam in uxorem honorifice ducere. Illa vero dictis eius credens eum intromisit: ⁊ ambo simul illa nocte dormierunt Miles autem post mensem redijt ⁊ ad portam castri pulsavit: puella ei non respondit. Ille hoc audiens ⁊ ꝑcipiēs cum amaritudine cordis dixit. O bona puella ad memoriam reduc quomodo te salvavi a morte ⁊ super hoc mihi fidem tuam dedisti. Loquere bona puella: ⁊ ostende mihi faciem tuam. Illa hoc audiens quandam fenestram aperuit ⁊ ait. Ecce assum. quod placet propone. Cui ait. Miror de te q̄ ignoras quid ⁊ quanta feci pro te. vulnera diversa recepi pro amore tuo. ⁊ si mihi non credis corpus

Mulier ꝑmissionibus cito decipitur

meum tibi ostendam. His dictis vestimenta sua deposuit et ait. Ecce charissima vulnera diuersa que recepi pro vita tua. Idcirco noli mihi esse ingrata. Aperi ergo mihi portam vt te in sponsam dilectam accipiam. Illa vero faciem suam auertebat ab eo: et portam noluit aperire. Miles iudici est conquestus et pro se legem allegauit adijciens quo modo eam liberasset, et quanta vulnera pro amore eius sustinuisset: ergo eam in vxorem peteret. Judex hoc audiēs pro raptore misit: qui cum venisset ait iudex raptori. Nunquid illam mulierem rapuisti: et ille miles per fortitudinē de manibus tuis liberauit? At ille. Etiam domine. Cui iudex. Ergo sm̄ legem pro sua voluntate vxor eius est qui eā de tua potestate liberauit. Quare post hoc de vxore alterius te intromisisti? Primo quando castrum eius intrasti ipso ignorante. Secundo lectum alterius violasti. Tertio per tantum spacium vxorem eius occupasti. quid ad hoc respondes? Ille obmutuit. Conuersus iudex ad mulierē dixit: O puella iure duplici vxor illius militis es. Primo quia de manu raptoris te liberauit. Secundo quia sibi fidem dedisti. Quare ergo post hoc portam sui castri alteri quam viro tuo proprio aperuisti: et illum intromisisti. Illa ad hoc non poterat respondere. Judex statim iudiciū dedit vt ambo in patibulo suspenderentur. Quod et factum est. Omnes ergo iudicem laudabant q̄ talem sententiam dedit.

Moralisatio.

Charissimi. Iste imperator est deus q̄ statim legē dedit. Mulier rapta est aīa capta. Raptor est dyabolus q̄ nō tm̄ per pctm̄ ipsam deflorat. sed etiā eternalr̄ vult occidere. sʒ ipsa clamauit qn̄ petiuit oleū misericordie dicens illud. Luce. xv. Miserere mei fili dauid. q2 filia. id est ꝯscientia mea male a demonio vexatur. Cuius clamorē miles quidā audiuit scilicet filiꝰ dei equitans sup equum humanitatis. Filius dei descendit in forestam istius mundi et bellum contra dyabolum pro genere

Filius dei dicit descēdisse in h̄ mundo vt ꝯ dyabolum pugnaret

[illegible] commisit. In quo bello vulnera diversa recepit. De quibus vulneribus vterque erat vulneratus. scilicet christus in carne. dyabolus in potestate. Unde Esay. dicitur. Mors impellit fortem et ambo pariter corruerunt. Christus sponsalia constituit per baptismum in quo anima dat fidem quando dyabolo renunciat et omnibus pompis eius. Et ideo adherere. Emittit per alias virtutes quas recepit facit castrum contra dyabolum mundum et carnem. Interim deus celos ascendit ad preparandum nuptias pro nobis vt in gloria eterna cum ipso coniungamur secundum illud. Job. Vado parare vobis locum. Sed quando anima est in castro corporis tunc raptor. i. dyabolus puellam. i. animam aggreditur quando eam per mundi vanitatem seducit. et ad eam ingreditur quando in peccatum ceciderit. et in eo permanet. et sic christus expellitur. Sed christus revertens quotidie ad hostium cordis tui pulsat. Et dicit illud. Can. Ego sto ad ostium et pulso etc. Sed anima in peccatis obstinata cum non cognoscit. ideo christus sibi ostendit vulnera que pro nobis suscepit vt ad eum inclines cor tuum et fenestram cordis tui saltem aperias. Sed miser homo quoniam dominum non timet vt eius cor aperiat contra talem iudex celestis in die iudicij dabit sententiam vt ambo suspendantur in patibulo infernali.

De fallacia et dolo. Capi. cxviij.

Miles quidam intrauit egyptum cogitans ibi pecuniam suam relinquere interrogauit si aliquis fidelis ibi maneret cui pecuniam suam ad custodiendum traderet. et audiuit quod erat quidam senex ad eum accessit vt mille talenta ei traderet. Deinde ad peregrinandum perrexit. Peracto itinere ad eum rediit cui talenta commiserat et commissa ab eo quesiuit. At ille plenus nequitia nunquam se eum vidisse asseruit. Miles vero sic deceptus contristatus est valde singulis diebus ab eo petiit et eum blandis sermonibus deprecans. vt sibi redderet. Deceptor increpabat ne talia de eo amplius diceret, vel etiam ad eum

rediret. ille tristis ab eo recessit habēs obuiā quādā vetu-
lā pānis heremitalib⁹ indutā. habēsq; in manu baculū.
ꝛ p viā leuauit lapides ne trāseūtes pedes lederent. Que
vidēs eū flentē ꝛ cognoscēs q̄ extraneus esset cōmota pie-
tate eum vocauit. ꝛ quicq̄d ei accidisset interrogauit. At
ille ordinate narrauit quō per illū senē esset deceptus. At
illa. Amice si vera sunt que mihi dicis dabo tibi sanū con-
silium. At ille. Testis est mihi deus vera vtiq; sunt. Que
ait. Adduc mihi hoīem de terra tua cuius dictis ꝛ factis
fides adhiberi possit. Ille ꝟo adduxit fidelē hominem.
Cui adducto p̄cepit vetula decē cophinos emere exteri⁹
p̄ciosis depictos coloribus ferroq; ligatos cū serraturis
deargētatis ꝛ lapidib⁹ impleri iussit. Miles ꝟo fecit si-
cut mulier iussit. Mulier vidēs oīa parata ait. Nūc de-
cē hoīes perq̄re q̄ mecū ꝛ cum socio tuo ad domū dece-
ptoris vadāt ꝛ cophinos deferāt: vnus post aliū veniētes
ordine lōgo: ꝛ q̄cito p̄ri⁹ intrauerit ꝛ nobiscū q̄euerit. ve-
ni audacter ꝛ pete pecuniā. Ego ꝟo in deo ꝯfido q̄ pecu-
nia tibi reddet. Que vetula cum socio deceptoris ad do-
mū deceptoris venit ꝛ ait. Dn̄e iste extrane⁹ hō hospita-
tus est mecū: ꝛ vult adire patriā suā ꝛ querit prius pecu-
niam suam q̄ est in decem copbinis alicui homini probo
ꝛ fideli cōmendare donec reuertat̄. p̄cor ergo te vt amore
dei ꝛ mei in domo tua custodias. Et quia audiui ꝛ scio te
probum ꝛ fidelē: nolo p aliquem nisi per te solum pecu-
niam custodiri. Cū sic loqueret̄. Ecce intrauit prim⁹ seru⁹
deferens cophinum vnum. Quod vidēs deceptor: credi-
dit verū esse quod vetula dixit. Post hoc intrauit miles
vt vetula p̄cepit. Quem vidēs deceptor timens ne pecu-
niam peteret ꝛ ali⁹ sibi nō crederet ad custodiendū suas
pecunias: contra eum venit adulando dicens. Amice vbi
fuisti? veni ꝛ accipe pecuniā tuam fidei mee iā diu cōmen-
datam. Miles ꝟo let⁹ pecuniam recepit gratias agens
deo ꝛ vetule. Uetula vero hoc videns surrexit ꝛ ait. Dn̄e
ego ꝛ homo iste ibimus circa ceteros cophinos: ꝛ reuer-

De astutia cuiusdā vetule.

Qualr̄ deceptor pecuniā remisit militi p cautelā vetule.

ti festinabimus. tu vero expecta donec redeamus: et bene conserua quod iam adduxim9. Et sic miles per vetulā pecuniam suam recuperauit. ¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste miles est quilibet christianus qui in isto mūdo quamdiu viuit peregrinatur: quia facit omni die dietam ad mortē. Qui decem talēta. i. decem precepta dñi inordinate per pctm̄ tradidit cuidam seni. Senex ille est mundus plen9 deceptionib9. Unde si in rebus mūdanis delectamur et mūdo cōfidimus precepta diuina amittim9 et vix cū difficultate acquirere celum poterimus donec per verā cōtritionē confessionem et satisfactionē acquiram9. Uetula ista habitu peregrini induta est cōsciētia sana que cōtinue amouet lapides. i. operatiōes malas de via cordis tui. ne pedes bonarum cogitationū offendantur. Dic mihi quomodo debes recuperare quod per pctm̄ perdidisti. Certe oportet te adducere de patria tua. i. de corde tuo decē homines. i. decē opera penitētie ita per quolibet precepto quod per pctm̄ violasti vnū actum mie seu penitētie oportet te adimplere: quia scdm̄ beatū Augu. Nullum bonū irremuneratū et nullū malū impunitū. Itē opz quod habeat cophinū bñ ligatū scz cōtritū cor et virtutibus bñ insignitū paruis lapillis plenum. Lapides isti in corde est meditatio: scz vulnerum xpi: et memoria passionis eius quam cōtinue opz habere cōtra diabolū mundum et carnē. In cui9 figura dr. j. regū quod dauid cū baculo pastorali et cū funda et quinque lapidib9 goliam occidit. Dauid interpretatur manu fortis et signat xpm. Funda signat amorem trahētē eū de celo in mūdū a mundo in crucē. Quinque lapides sunt quinque vulnera. Golias est diabolus. et sic per quinque lapides. i. vulnera tandē occiditur. Si ergo istos lapides continue in cophino cordis tui habueris virtutes per peccatū perditas rehabere poteris. et sic pergere cum gaudio ad patriam tuā: id est vitā eternam.

Nota quae habēda sūt nobis contra aduersarios anime.

¶ Quod omniū viuētium in mūdo de beneficijs acceptis est ingratissimus homo. Capi. cxix.

Quidā rex senescallu3 habuit sup imperium suū cuiꝰ cor ita eleuatum ꝛ exaltatum est ꝙ oēs opprimebat qꝛ ad nutum eius oīa fiebant. Iuxta palatiū imꝑatoris erat quedā foresta aīalibꝰ siluestribus plena: q̄ ordinauit ꝙ fierēt diuerse fouee quas folijs cooperiebant bestie subito in eas caderent ꝛ sic caperentur. Accidit ꝙ senescallus transiret per forestam ꝛ eleuatū est cor eius intantum ꝙ opinabatur ꝙ nullus maior eo esset in imperio. Qui vlterius equitās cecidit in vnam foueā3 quam exire nō poterat. Eadē die in eādē foueā leo cecidit postea symea. ꝛ tertio serpēs. Senescallꝰ videns se circūuolutum istis bestijs timuit ꝛ clamauit. Cuius clamorem audiēs quidā paup nomine, Guido qui cū asino ducebat ligna de foresta de quibus victum q̄siuit venit ad foueam cui promisit multas diuitias vt eū extraheret. Guido ait Charissime nihil habeo vñ viuere possim nisi colligā ligna si laborē istius diei dimitterē dānū incurrerē. Cui ei promittēs bona fide ꝙ ei de diuitijs ꝓuideret si eū extraheret. Guido hoc audiēs ad ciuitatē iuit ꝛ lōgam corda3 secū portauit quā in foueā misit vt senescallꝰ se succingeret ꝛ sic eū sursum traheret. Qua dimissa saltauit leo añ sup cordā ꝛ extractus est. Quo facto applausum ei fecit ꝛ ad siluā cucurrit. Deinde iterū cordā misit in foueam ꝛ ecce symea sup eam saltauit qua3 guido sursum traxit ꝛ ad siluā cucurrit. postea cordā descendere permisit ꝛ serpens sup eā saltauit quē etiam extraxit. applausum ei fecit ꝛ ad siluā cucurrit. Deinde miles clamauit. O charissime benedictꝰ altissimꝰ iā de bestijs sum liberatus cordam ꝑmitte descendere qđ ꝛ factū est. miles se succinxit ꝛ guido eū extraxit. deinde equū extraxerūt: stati senescallꝰ equū ascēdit et ad palatium regis venit. guido vero domi venit. vxor vidēs eū vacuum ꝯtristata est valde. Ille vero processum ei narrauit ꝛ ꝙ mercedē ꝯdignam acciperet de quo vxor gauisa est. Mane vero guido ibat ad castrum mittēs ianitorē ad senescallum ꝙ ipse ibi esset q̄ prima ꝛ secunda

Qui se exaltat humiliabit.

De ingratitudine seneschalli erga guidonem qui eum liberavit.

vice negauit q eũ vnq̃ viderit:immo nisi recederet ipm crudeliter verberaret qđ ꝛ fecit. qui dum tertia vice reuersus esset ita crudeliter postari⁹ eũ verberauit q ipsum seminiuuz reliquit. Qđ audiẽs vxoꝛ guidonis venit ꝛ ipm cũ asino ad domũ duxit ꝛ diu infirmat⁹ est ꝛ omnia bona sua in infirmitate ꝯsumpsit q̃ habuit. Dũ aũt san⁹ factus esset ꝛ vna dierũ ligna colligeret vidit a lõge decẽ asinos oneratos cũ fardellis ꝛ leonẽ a parte posteriori sequentẽ recto tramite versus guidonẽ eos duxit. Guido intime respexit leonẽ ꝛ statim memoriã habuit q ille leo esset quẽ de fouea extraxit.

Qualiter leo recognouit bñfactorẽ ꝛ eũ remuneravit vt potuit.

Leo cũ ad eũ venisset cũ pede ei signuz fecit vt cũ asinis oneratis ad domũ accederet:quod ꝛ fecit. Guido asinos secum domi duxit ꝛ leo sequebatur quousq3 guido ad domũ peruenit. Cũ autẽ asini domũ intrarẽt leo cũ cauda applausum fecit guidoni ꝛ ad siluam cucurrit. Guido p diuersas ecclesias ꝓclamare fecit si aliqs asinos amisisset ꝛ nõ est inuent⁹ vn⁹ q̃ ꝯfiteret se aliquem ꝑdidisse. ip̃e aperiens fardellos diuitias multas inuenit de quibus multum gaudens diues effectus est. Cum secunda die guido ad forestã venit ꝛ instrumẽtũ ferreuz vt ligna scideret nõ haberet respexit superi⁹ ꝛ vidit symeaz

De symea ꝛ ei⁹ recognitione.

quã de fouea extraxit que cũ dẽtib⁹ ꝛ vnguibus tantũ frangebat q guido sine laboꝛe asinũ suũ onerauit ꝛ domũ est reuersus. Tertia vero die guido ad forestam reuertitur et cum sederet ad pꝛeparandũ instrumentũ vidit serpentem quẽ de fouea extraxit poꝛtãtẽ lapidẽ in oꝛe suo colloꝛatũ triplici coloꝛe. Ex vna parte erat alb⁹ ex alia niger. ex tertia rubicũdus.

De remuneratiõe serpentis erga bñfactoꝛẽ

Os suũ aperuit ꝛ in gremio eius ꝓmisit cadere ꝛ recessit. Guido cũ lapide ad vnũ peritũ accessit qui cũ eũ vidisset ꝛ virtutẽ ipsi⁹ cognouisset libẽter cẽtum florenos p lapide dedisset. Guido ꝓ̃o virtute lapidis multa bona acq̃siuit ꝛ in militiã est ꝓmot⁹. qđ intelligẽs imperatoꝛ eũ ad se venire p̃cepit ꝛ lapidẽ habere voluit pꝛo pecunijs aut eum extra regnũ mittere. Ait guido. Dñe lapidem vendam:sed vnum dico. Si modo valoꝛem mihi

dederitis ad me redibit. Qui dedit sibi trecentos flore-
nos & tūc guido in archa sua inuenit quē ab impatore re-
dēit. Qui admirās dixit. Dic mihi vñ lapidē habuisti? Il
le vero a principio vsqz ad finē narrauit quō senescallus
in foueā cecidit cū leone symea & serpente & qp p mercede
vulneratus fuit a senescallo & qcquid a leone symea & ser-
pente recepit. Hoc audiens impator cōmota sunt oia vi-
scera ei⁹ contra senescallū & ait ei. Quid est hoc qd audio
de te. Ille negare nō poterat. Cui imperator. O pessime
magnā ingratitudinē fecisti guidoni ex quo de periculo
mortis te liberauit & hic eū semiuiuū reliqsti. O miser ec-
ce bestie irrationales sicut leo symea & serpēs mercedē ei
reddiderūt p bono: tu vero hodie cōtra bonum malum
reddidisti. & ideo oia q̄ habes & dignitatē tuam guidoni
dabis & te hodie in patibulo suspēdendū iudico. Qd au-
diētes satrape imperij eis placuit iudiciū: & guido impe-
rium regebat: & vitam in pace finiuit.

De punitiōe senescalli ppter ingratitudinē

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste impator est deus qui oia videt. Pauper iste est homo q̄ nihil ex se habet. Job. Nudus egressus sum ex vtero matris mee: nu-
dus reuertar illuc. Deus pauperem istū pmouit qñ eum
dñm paradisi cōstituit. psalm⁹. Omnia subiecisti sub pe-
dib⁹ ei⁹ &c. Foueam in quam cecidit mūdus est qui est ple
nus foueis. scz periculis quia totus mundus in maligno
positus est. In isto mundo cecidit miser homo in multas
foueas. Gen. iij. In sudore vult⁹ tui &c. Leo in eādē foueā
cecidit scz fili⁹ dei qñ naturam humanam assumpsit & in
miseria magna. xxxiij. annis vixit. ps. Cum ipso sum i tri-
bulatione &c. Iste est leo de quo dicitur. Apocal. v. Uicit
leo de tribu iuda &c. Deinde symea id est tua conscientia
cecidit que ad modum symee lacerat ea que sibi displi-
cent: quia semper contra peccatum murmurat. Item ser-
pens cecidit in foueā scz prelat⁹ vel confessor qui cum pec
catore debet descendere. i. condolere de eius peccatis. ij.

Deus oia videt.

Corin.xj. Quis infirmatur & ego nō infirmor. Item sicut guido cum corda extraxit senescallū: sic filius dei cum corda passionis sue nos extraxit de fouea miserie & de potestate diaboli. Sed miser homo hoc non obstante ingratus inficitur deo quotiēs contra legē dei peccat. Guido erat verberatus sic homo quando mortaliter peccat quantum in eo est deum iterato crucifigit. Ideo deus dedit christo ingratum homini decem asinos oneratos. i. omnia pcepta sub eius potestate antiqua & noua dispēsando cum homine. Et si illa perfecerimus ad eternas diuitias perueniemus Guido ligna scindebat. i. conscientia tua simulat perpetrare per que corpus & animam in die iudicij operiri poteris propter que requiem eternam obtinebis: qr si conscientiam agas ad gehennam ignis deduceris. Serpens dedit ei lapidem triplici colore coloratum. Sic prelatus & confessor per informationem sacre scripture poterit lapidem. i. xp̄m obtinere. Ille lapis erat pulcher & albus. Sic xp̄s speciosus forma pre filijs hominum. Item niger erat per christi passionem. Rubicundus per sanguinis effusionem. Qui ergo istum lapidē portat ille habet abundantiam sine defectu nec illi lapidem debet vendere a seipso nisi det tantum precium quantum christus exigit scilicet per contritionem confessionem & satisfactionem. Sed ingrati in patibulo infernali erunt suspensi. Electi vero vitam eternam obtinebunt. Quam nobis concedat qui sine fine &c.

hō peccās iterū deū crucifigit.

¶ De subtili mulierū deceptione & deceptorum excecatione. Cap. cxx.

Darius regnauit prudens valde qui tres filios habuit quos multū dilexit. Cū vero mori deberet totā hereditatē priogenito legauit. Scdo filio dedit oīa q̄ in tpe suo acquisiuit. Tertio filio iuniorī tria iocalia preciosa dedit. s. annulū aureum: monile: pannū pciosū. Annulus illā virtutē habuit q̄ q̄ ip̄m in digito gestabat grām oīm habuit intm̄ q̄ quicqd ab eis pete

De diuisione hereditatis darij.

ret obtineret. Monile illā virtutē habuit q qui eū in pectore portabat q̄cq̄d cor suū desiderabat q̄d possibile esset obtineret. Pannus istam virtutē habuit q quicū q3 sup eū sederet et intra se cogitaret vbicunq3 esse vellet subito ibi esset. Ista tria iocalia dedit filio suo minori vt ad studium pgeret et mater ea custodiret et tpe oportuno ei daret. Statimq3 rex spm̄ emisit qui honorifice est sepultus. Duo primi filij sua eius legata occupabant. Tertius filius annulū a matre recepit vt ad studium pgeret. Cui mater dixit. fili scientiā acquire et caueas a muliere ne forte annulum perdas. Jonatas annulū accepit et ad studiū accessit et i sciētia pfecit. Post hoc cito quadam die in platea ei quedā puella occurrebat satis formosa captus eius amore eam secuz duxit et continuo annulo vtebat' gr̄am oīm habuit et quicq̄d voluit ab eis habere obtinuit. Puella eius concubina mirabatur q laute viueret cū tn̄ pecuniam non haberet. Rationem quadam vice cum letus esset quesiuit dicens q creatura sub celo nō esset quā magis diligeret: ideo sibi dicere deberet. Ille de malicia non premeditans sibi dixit virtutem annuli esse talem. et c. At illa cum singulis diebus cum hominibus conuersari soles perdere posses Ideo custodiam tibi eum fideliter. qui tradidit ei annulū. quem cum rehabere non posset fleuit amare: quia vnde viueret non habuit. Qui statim ad reginam matrem suaz est reuersus denuncians ei annulum perditum. At illa. Fili mi tibi predixi vt a muliere tibi caueas. Ecce iam trado tibi monile quod diligentius custodias: si perdideris honore et commodo perpetuo priueris. Jonatas monile recepit et ad idem studium est reuersus. Et ecce concubina eius in porta ciuitatis occurrit ei et cum gaudio eum recepit. Ille vt prius eam secum habuit. Monili in pectore vtebatur et quicquid cogitabat habebat. Et sicut prius conuiuia multa habuit et laute vixit concubina mirabatur. quia nec aurum nec argentum videbat. cogitabat q aliō iocale apportatum esset quod sagaciter ab eo in

De cautela et deceptione mulieꝝ

dagauit qui ei monile ostēdit ꝛ virtutem eius dixit. Que ait: semper monile tecum portas: vna hora tm̄ cogitare posses ꝙ per annum sufficeret tibi: ideo trade mihi ad custodiendum. At ille. Timeo ꝙ sicut annulū perdidisti. sic perderes monile: ꝛ sic dānum maximū incurrerem. Que ait. O dn̄e iam per annulum custodiendi scientiam acquisiui: valde tibi fideliter ꝓmitto ꝙ sic custodiam monile ꝙ nullus posset auferre a me. Ille credens dictis eius monile ei tradidit. Postꝗ̄ omnia cōsumpta fuissent monile petijt: illa sicut prius iurauit ꝙ furtiue ablatum esset. Quod audiens Jonatas fleuit amare ꝛ ait. Nōne sensum perdidi ꝙ post annulū perditum monile tibi tradidi: perrexit ad matrem ꝛ totū ꝓcessum ei renunciauit. Illa non modicum dolēs dixit. O fili charissime quare spem posuisti in muliere iam altera vice deceptus es per eam et ab omnibus vt stultus reputaris. ammodo sapientiā addiscas: q2 nihil habeo tibi nisi pannū preciosum quē pater tuus tibi dedit ꝛ si illū perdideris ad me amplius redire non valeas. Ille pannū recepit. ꝛ ad studiū perrexit cōcubina eius vt prius eū gaudēter recepit. Qui expādens pānum dixit Charissima istum pānum dedit mihi pater meus ꝛ ambo posuerunt se super pannum. Jonatas intra se cogitabat vtinam essemus in tanta distantia vbi nullus hominū venit ꝛ sic factum est. Fuerunt eñ in fine mundi in vna foresta que multum distabat ab hominibus. Illa tristabatur ꝛ Jonatas votum vouit deo celi ꝙ dimitteret eam bestijs ad deuorādum donec redderet ei annulum ꝛ monile. que promisit facere si posset. Et ad petitionem concubine Jonatas virtutem panni dixit. scilicet quicūꝗ̄ super eo quiesceret et cogitaret vbi esse vellet. ibi statim esset. Deinde ipse se supra pannū posuit ꝛ caput eius in gremio suo collocauit ꝛ dū dormire cepisset ipsa partem pāni supra quā sedebat ad se traxit. At illa cogitabat vtinā essem in loco vbi mane fui qđ factum est. ꝛ ionatas dormiēs in foresta māsit. Cū autē de somno surrexisset ꝛ pānum ablatū a cō-

Scđo qualr̄ cōcubina decepit ionatā.

Qualr̄ cōcubina tertio decepit ionatā

cubina vidisset fleuit amarissime nec sciuit ad quē locum pergere deberet. Surrexit ꝛ signo crucis se muniens per quandā viā ambulauit per quā ad aquā profundā venit per quā transire oportebat que tā amara ꝛ feruida fuit ꝙ carnes pedum vsqꝫ ad nuda ossa separabat. Ille vero de hoc cōtristatus vas de illa aqua impleuit ꝛ secū portauit. ꝛ vlterius veniēs cepit esurire vidēs quandā arborem de fructu eius comedit ꝛ statim factus est leprosus de fructu illo etiam collegit ꝛ secū portauit. Tunc veniēs ad aliam aquā trāsiuit que aqua carnes pedum restaurabat vas de ea impleuit ꝛ secū portauit. ꝛ vlterius procedēs cepit esurire vidēs quandā arborē de cuius fructu cepit ꝛ comedit ꝛ sicut per primū fructū infectus erat sic per scōm fructum a lepra est mūdatus. De illo fructu etiam attulit ꝛ secum portauit. Dum vero vlterius ambularet vidit quoddam castrum ꝛ duo hoīes ei obuiabāt querētes quis esset. At ille medicus peritus sum. Qui dixerunt. Rex istius regni manet in isto castro ꝛ est homo leprosus si eum a lepra curare posses multas diuitias tibi daret. At ille. Etiā. Qui adducētes ipm ad regē dedit ei de scōo fructu ꝛ curatus est a lepra. ꝛ de secunda aqua ad bibendum que carnes ei restaurabat. Rex ergo multa donaria ei cōtulit. Jonatas igitur inuenit nauem de ciuitate sua ꝛ illuc transfretauit. Rumor per totam ciuitatem exiuit ꝙ magnus medicus aduenisset: cōcubina sua que ei abstulerat iocalia ad mortem infirmata est mittens pro medico isto. Jonatas ignotus est ab omnibus: sed ipse eam cognoscens dicit ꝙ medicina sua non valeret ꝛ nisi prius confiteretur oīa peccata sua ꝛ si aliquē defraudasset ꝙ redderet. Ista vero alta voce confitebatur quomodo ionatam decepisset de annulo monili ꝛ pāno: quomodo eum in loco deserto reliquisset bestijs ad deuorandū. Ille hoc audiēs dixit. Dic mihi dn̄a vbi sunt ista tria iocalia. At illa. In archa mea. ꝛ dedit ei claues arche ꝛ inuenit ea. Jonatas ei de fructu illius arboris qua lepram recepit ad comedendum dedit

De rerū experiētia q̄ est magistra rerū.

Qualr ionatas re-

upera
nt oia
missa

⁊ de aqua prima que carnem ab ossibus separauit ad bi-
bendum ei tribuit. ⁊ cum gustasset ⁊ bibisset statim est are
facta ⁊ dolores interiores sentiens lachrymabiliter cla-
mauit. Jonatas cum iocalibus ad matrem suam perrexit
de cuius aduētu totus populus gaudebat. Ille vero ma
tri a principio vsq; ad finem narrauit quomodo deus eū
a multis malis ⁊ periculis liberauit ⁊ per aliquos annos
vixit: vitam suam in pace finiuit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste rex est dn̄s noster iesus xp̄s. Re
gina mater ecclesia. tres filij hoīes in mundū vi
uentes. Per primū intelligo diuites ⁊ mūdi po
tentes quibus dat deus mūdi voluptatē. Per scd̄m mun
di sapiētes q̄ per sapientiā mundanā quicq̄d habēt acqui
runt. Per tertiū filiū bonū xp̄ianum ab eterno electuʒ cui
dedit deus tria iocalia. f. annulum fidei: monile sue grē vel
spei. ⁊ pannū charitatis. vn̄ quicūq; annulū fidei porta-
uerit grām dei ⁊ hoīs ⁊ amoreʒ hr̄e poterit intm̄ q̄ quic-
quid desiderat obtinebit: sicut scripsit apl's. Si habueris
fidē vt granū sinapis poteritis dicere huic monti trāsi et
trāsiet. Si vero in pectore hoc est in corde monile spei ha
bueris cogita qd̄ volueris ⁊ qd̄ iustum est obtinebis. Un̄
euāgelista dicit. Petite ⁊ accipietis. querite ⁊ inuenietis.
Et ad cor. Spe salui facti sumus. Si vero pannum cha
ritatis habueritis vbicunq; esse volueritis obtinebitis.
Apl's ad Cor. ij. Charitas nō que sua sunt querit: ſʒ que
iesu xp̄i. Et. j. Joh. iiij. Deus charitas est. Sed ista tria io
calia sepius perdit homo in studio huius mūdi per cōcu-
binam suā. i. carnē. s. per carnalē concupiscentiam: q2 caro
spiritui aduersatur. Cōcubina traxit pānum a ionata ip̄o
dormiente: sic caro sepius charitatem ab hoīe trahit per
peccatū mortale. ⁊ euʒ in peccatis dormientē dimittit ho
minem ab omni gratia ⁊ adiutorio dei q̄diu in peccatis
iacet. Jonatas excitatus a somno fleuit amarissime. Sic
tu postq̄ excitatus fueris a somno peccati ⁊ te inueneris

sine gratia et virtutibus merito flere poteris. Quid ergo est faciendum. Surge velociter per opera misericordie et signa te signaculo sancte crucis in pectore et inuenies viam salutis. Perge quousque inueneris aquam per quam caro separatur ab ossibus. Aqua illa est côtrictio que tam amara debet esse quod debet separare carnem. i. carnales delectationes ab ossibus. i. peccatis in quibus deum offendisti et vas cordis tui de hac aqua debes implere. et quamdiu in hoc mortali corpore fueris côtrictionē in corde habeas. Deinde vlterius debes procedere et fructum arboris comedere. Ille fructus est penitentia per quā anima sustentatur et corpus denigratur sepius admodū leprosi. Illum fructum debes colligere et tecum semper portare. Cum vlterius processisset venit ad scdam aquam per quam caro erat restaurata. Aqua ista est confessio que restaurat virtutes perditas. Cū vero vlterius pergeret de fructu secūde arboris comedit et curatus est. Fructus ille est fructus penitentie scz orationis: ieiunij et elemosyne. De istis fluuijs et fructibus debes semper portare tecum vt si a casu aliquem regem leprosum inueneris ipsum cures. Rex iste dicitur homo per peccatum infectus qui per fructū côfessionis et aquā contrictionis curari poterit. Duo que sibi in via occurrerunt et ad curandum te ducunt sunt timor dei et gehenne propter que homo declinat a malo et facit bonum. Manes que Jonatan duxerūt ad patriam sunt diuina precepta que nos ducunt ad gaudia eterna: sed oportet nos prius videre concubinam. scz carnem spiritui contrariam et eam in lecto carnalis côcupiscentie inuenies. Da ei de fructu penitentie cum aqua côtrictionis per que duo intimescat hoc est eleuetur per bonam deuotionē ad recipiendū iugū penitentie. et sic poteris spiritū deo reddere cū iocalibus. i. bonis virtutibus ad patriā regni celestis peruenire. Ad quam nos perducat pater et filius et spiritussanctus.

Côtricio peti debet eē amara

¶ De gloria mundi et luxuria que multos decipit et ad interitum deducit. Capitulum. cxxi.

Olim erat qdaz rex qui habuit duos milites in vna ciuitate. vnus erat senex alter iuuenis. Senex erat diues et pulchram puellã ppter ei9 pulchritudinẽ in vxorez duxit. Juuenis miles erat pauper et quandã vetulã locupletã ppter diuitias accepit quã miles nõ multum dilexit. Accidit semel q miles iuuenis per castrum senis militis ambularet et vxor senis militis in quadam fenestra in solatio sedebat et dulciter cantabat. Juuenis cum eam vidisset captus est amore eius et in animo cogitabat. Melior esset combinatio inter me et illam iuuenculam q̃ inter ipam et virum suum qui est homo senex et impotens: et q vxor mea esset vxor eius: et ab illo cepit eaz diligere et clinodia dare. Dña etiaz miro modo eũ dilexit et qñ potuit ad eũ accessit et oibus viribus nitebat si possibile esset in virum accipere post mortẽ viri sui. Erat aũt añ fenestram castri senis militis arbor fici in qua omni nocte philomena residebat que dulciter cantabat: propter cui9 cantum domina singulis noctibus surrexit et ad fenestraz perrexit et per magnum spacium ibidez expectabat vt canticum philomene audiret. Cum hoc percepisset vir eius q singulis noctibus surgeret ait ei. Charissima qua de causa singulis noctibus de lecto surgis? Que respondit q super arborem fici omni nocte resideret philomena que taz dulciter cantat q oportet me surgere eam audire. Miles hoc audiens de mane surrexit: et cum arcu et sagitta ab arborem fici perrexit. philomenam occidit et cor extraxit et vxori presentauit. Domina videns cor philomene amare fleuit dicens. O bona philomena fecisti qd debuisti ego sum cã mortis tue. statim nuncium ad iuuenem militẽ misit nunciando ei crudelitatem mariti eo q philomenã interfecisset. Miles hoc audiens commota sunt oia viscera eius et ait in corde suo. O si constaret isti crudeli q̃tus eẽt amor inter me et suam vxorem peius me tractaret. Armauit se duplici armatura et castrum intrauit senem militem occidit. Post hoc cito moritur vxor sua et post hoc cũ ma-

Luxuria multos decipit.

Multa committuntur homicidia pp luxuriam.

gno gaudio vxorem senis militis in matrimonium duxit & ambo longo tpe vixerunt & in pace vitam finierunt.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Per istos duos milites intelligere debem⁹ moysez pp betã & dñm nr̃m iesuz xp̄m. Xp̄s erat senex q̃ ab eterno iuuenculã desponsauit. scz legem nouam. Moyses erat iuuenis qr in tpe factus. qui legem antiquã desponsauit. Arbor in qua philomena cantauit est crux in qua xp̄s pepẽdit. Philomena est eius humanitas que dulciter cantabat qñ patrem celestem p genere humano rogauit. Sed iudei non poterãt pati q dñs surgeret de lecto id est q tot surgerẽt d lecto peccati & xp̄m sequerent ideo eius humanitatem occiderũt: cor ei⁹ extraxit. i. amorem quẽ nobis ostendit. i. cuilibet xp̄iano ostendit vt a peccato quiescat & deo fideliter seruiat. Moyses armauit se duplici armatura & leonem occidit & armauit se cerimonijs & circuncisione. & non tantum peccata ei⁹ sed oim fideliũ a primo parente vsqz ad aduentũ xp̄i ipm occiderunt sicut est scriptũ. Ipse peccata nostra in corpe suo tulit. Quid sequitur postea. Certe moyses. i. quilibet fidelis homo qui desiderat ianuaz celestis regni intrare oportet vt legem desponset. Juxta illud. Marci. Qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit. &c.

Moyses armauit se duplici armatura.

¶ De adulteris mulieribus & excecatiõe quorundã prelatorum. Capitulum. cxxij.

Miles quidam perrexit vt vineã suam vindemiaret. vxor autem eius putans ipsum diutius moraturum amasium habuit pro quo misit vt cito veniret. qui venit et cameram intrauit. & cum ambo in strato essent venit miles. s. maritus ramo vinee in oculo percussus: ostium percutit. & illa tremebunda aperuit: prius tñ amasium abscondit. Miles ergo intrans oculũ doluit et lectũ vt quiesceret parare iussit. Tunc vxor timens ne amasium in camera latitantem videre posset. marito ait. Quid festinas ad lectũ. dic mihi qd accidit. Illo vero referente

De cautela mulieris ipudice q̃ñ excecat virum.

illa respōdit. Dimitte me inquit dñe vt sanum oculum ar te medicinali confirmē ne illo forsitā morbo alterum simi liter amittas. qđ ille sustinens os suum illa quasi pro me dicina supra mariti oculum sanum apposuit: et manu ama sio innuens ille recessit: quo facto dixit vxor marito. modo secura sum q̄ nullum malū oculo sano eueniet. iam lectuz ascende et quiesce.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste miles est platus ecclesie q̄ hʒ san ctam ecclesiā custodire et oues sibi traditas rege re. Uxor adulterata est anima que sepius p peccatum dyabolo adheret. Miles percutit oculo quotiēs platus muneribꝰ excecat qꝛ scriptuz est. Ecclesia. xx. Mu nera excecant oculos iudicū. sic q̄ necesse habeat cameraz bone vite intrare et oēm auariciam et cupiditatē a se excu tere per penitentiaz: tunc audacter dʒ ostiū cordis sui per cutere: tunc vxor. i. anima aperiet et gloriā dei recipiet. Sed heu. sepe per carnales affectiones et mūdi blanditias ocu lum sanum. s. cordis cum quo deberemus deum ꝯtempla ri obfuscant per mundi vanitates et carnis voluptates in tm̄ q̄ periculū suūpsꝰ et subditoꝝ nō poterit aduertere et per penitentiam emendare. Studeat ergo vnusquisqꝫ sic oculos mentis ad deum dirigere vt possit omne velamen peccati expellere.

¶ Quod iuuencule per parentes sunt a luxuriosis coercē de et voluntati ꝓprie nō relinquende. Capi. cxxiiij.

Miles quidam erat qui peregre ꝓficiscens com misit vxorem socrui sue seruandam. i. matri vxo ris sue. Uxor aūt post decessum mariti quendaz iuuenem amauit qđ matri indicauit. Illo vero statim sibi fauens iuuenem accersiuit quibus epulantibus miles ad ueniens ostiū pulsauit. statim vxor surgens amasium in le cto abscondit et post hoc ostiū marito aperuit. Qui cū in trauit precepit vt lectus pararetur. Lassus namqꝫ quiesce re voluit. Uxor vero turbata quid faceret cogitauit. Ob

videns mater ait. Non festines filia lectum parare donec mőstremus marito tuo lintheű quod fecimus. Mater eri gens lintheum quantum potuit per vnű cornu alterű filie ad sublevandű dedit et tádiu lintheű extenderűt donec ama sius est egressus et sic maritus delusus est per extensionem linthei. Quo facto ait mater filie sue. Nűc extéde lintheű super lectum mariti tui qđ manibus tuis et meis contextum est.

de cautela ve tula

℄ Moralisatio.

Charissimi. Miles iste est qlibet homo qui post baptismum pergit tanq̃ peregrinus mũdo isto sic q̃diu hic sum⁹ pegrini sumus. ps. Ego pegrinus sum et filius matris mee. Sed in illa peregrinatione vxor. i. caro sepius adulterat cũ viciis et cõcupiscẽtiis. Miles ad hostiũ pulsat quotiens recordat qđ et q̃tum ꝯ deũ deliquit et ideo tenetur pulsare. i. orare: ieiunare: et elemosynam dare et alia bona opera facere et sic poterit camerã bone vite intrare et in pdictis diuitiis quiescere. Sed vxor idest caro sepe percipiens ꝙ homo penitentiaꝫ pponit facere turbatur quia nõ sustinet libenter ad agendũ penitẽtiã. statim mater. i. mundus hoc percipiens erigit linthea men. i. mundi vanitatẽ in qbus tm̃ homo delectat ꝙ periculũ pprium non aduertit ꝙ est dolendum.

℄ Quod mulieribus non est credendum neqꝫ archana committenda quoniam ipe iracunde non celant.

Capitulum. cxxiiij.

Quidam miles generosus quendã regem a quo feudatus erat grauiter offenderat: misit ad eũ milites vt pro eo intercederent. Vix enim amicitiam sub hoc pacto obtinuerunt scilicet quod ad curiaꝫ eius pedester et equester pariter veniret. id est semiequitãs et semiambulans. et ꝙ duceret secum amicum fidelissimuꝫ et ioculatorem optimum: inimicũ perfidissimum. Miles multũ contristatus cogitare cepit quomodo hoc implere posset. Quadam vero nocte cũ peregrinũ quendã hospitio recepisset clam dixit vxori sue. Scio ꝙ pegrini prom

ptam pecuniã secum portant volo ergo si tu suaseris eum interficere et pecuniam eius obtinebimus. At illa bonum est consilium. Cunctis ergo dormientibus circa diluculũ surgit miles excitans peregrinum et abire iubet et unum de suis vitulis in frustra scidit ponens eum in sacco: deinde vxorem suam excitat dans sibi saccum vt in angulo domus absconderet dicens. Tantum caput et crura cum brachijs in hoc sacco posui: corpus autem in nostro stabulo sepeliui. his dictis aliquantulam pecuniam sibi ostẽdebat acsi illam peregrino mortuo abstulisset. Cum autem dies adesset et domino suo se presentaret accipiens a dextris canem et paruum filium in gremio et vxorem a sinistris ad castrũ perrexit. Cum castro domini sui appropinquaret dextrum crus supra dorsum canis sui velut equitans posuit per alterum gradiendo sicque pedester et equester castrum domini sui intrauit. Quo viso rex cum astantibus mirabatur. Ait ei iudex. Ubi est amicus tuus fidelissimus. Qui statim euaginans gladium suum canem grauiter vulnerauit: qui cũ clamore et dolore fugit. Deinde miles eum reuocat et canis ad eum venit. Ecce fidelissimum amicum meum. Cui rex. verum dicis. Ubi est ioculator tuus. Cui miles. Ecce paruulus filius meus ante me ludit: magnum solatiũ mihi facit. ait rex. vbi est maximus inimicus tuus qui statim dedit alapam vxori sue dicens: quare tu tam impudice respicis dominum meum regem. illa statim respondit. O maledicte homicida quare me percutis: nonne in domo tua propria lamentabile homicidium perpetrasti et pro modica pecunia peregrinum occidisti? Iterũ miles dedit ei alapam dicens. O maledicta cur filium tuum depingere nõ formidas. que statim iracunda tota facta est. Uenite ostendã vobis saccum in quo occisi peregrini caput et brachia posuit et stabulum in quo eius corpus sepeliuit. Cum venissent vt experirentur et locum eius vxor ostenderet cito effodientes visis carnibus vitulinis obstupuerunt. Astutiam militis cognoscentes dignis laudibus eum extule-

Mulier iracũda verbis nõ parcit et nihil celat.

runt. qui postea domino suo regi specialis dilectiõis vin- culo est annexus.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Miles iste qui sui regis gratiã perdidit est peccator q̃ ad obtinendã grãm dñi sui p̃mittit itercessores deo. s. dilectos hoies quasi cõsanguineos et amicos. Ut aũt dño suo satisfaciat pedester veniat et equester. Pedester. id est terrena et tẽporalia quasi delectabilia cõculcando. Equester vero toto cordis desiderio celestia contẽplando. Sz canẽ quoq3 a dextris pro amico fidelissimo secum ducat. i. angelum suum bonum vel p̃sbyterũ qui animam suam b3 custodire qui licet sepius gladio suoꝝ criminum vulneret et offendat recurrit tamen fideliter vt inimicos que sua secreta coram familia principis et amicos tenebit. Joculatore3. i. puerũ paruum in gremio est consciẽtia q̃ si bene regulatur multũ delectat. Uxorem vero a sinistris pro inimico perfidissimo ducat. i. carnis mollitiem vel demonũ qui sua secreta coram cunctis angelis atq3 sanctis imminẽte mortis hora in perditione3 sui detegit et reuelat. Tunc merito laudabitur miles sapiẽs et discret⁹ qui predicans fallacias sic fefellit occulte vitulũ mactãdo et in secreto domus in angulo suo terrando nec occulte homicidiũ perpetrãdo: id est corpus proprium in cubiculo flagellando: aut secreta pectora ↄsciẽtia lachrymis intensis imitando: nec tñ homicidium ꝑpetrando modũ debitũ non excedẽdo: sed ieiuniis et orationibus et aliis bonis operibus sapienter et in omnibus assistendo per que tande3 domini sui gratiã quam perdiderat rehabebit.

¶ Mulieres non solum pandunt secreta s3 ad hoc mẽtiuntur plura. Capitulum. cxxv.

Erant duo fratres quorum vnus laicus alter clericus. Laicus sepe audiuerat a fratre suo q̃ mulieres secretum alicuius non poterant occultare. Cogitabat experiri hoc cum vxore sibi dilecta cui di-

rit vna nocte. Charissima secretum habeo tibi pandere si cert⁹ essem q nulli diceres: qz si cõtrariũ faceres confusio intolerabilis mihi esset. At illa. dñe noli timere vnũ corpus sumus: bonum tuũ est meum ⁊ econuerso: etiã malũ similiter. Qui ait. Cũ ad priuata accessissem vt opus nature facerẽ coruus nigerrim⁹ a parte posteriori euolabat de quo sum cõtristatus. Que ait. Letus esse debes q a tãta passione es liberatus. Mane vero mulier surrexit: ad domum p̄ximi sui iuit ⁊ dñe dom⁹ dixit. O dña charissima potero tibi pandere aliqua secreta. Que ait. Ita secure sicut aie tue. Que dixit Mirabilis casus accidit marito cũ nocte ista accessit ad priuata vt opus nature faceret certe duo nigerrimi corui a parte posteriori euolabãt: de quo multũ doleo. Et illa ad aliã vicinã narrauit de trib⁹. Et tertia de quatuor. Et sic vltra q ille diffamatus est q lx. corui de eo euolassent. Ille turbat⁹ de rumore ꝯuocauit populũ cui narrat rẽ gestã quõ mulierẽ voluit experiri si sciret secretũ tenere. Post hoc moritur vxor ei⁹ ⁊ ille cenobium intrauit. literas didiscit tres. Quarũ prima est nigra: secunda rubea: tertia candida.

Secreta mulierib⁹ nõ pãdãda.

Moralisatio.

Charissimi. Iste q malitiam mulierũ probauit potest dici hõ mundan⁹ qui conamine toto laborat vt bona mũdana acquirat ⁊ cũ sepe credit sine offensione euadere cadit in mille vt qui cadit in superbiã cadit in multos alios defectus cõtra salutẽ aie sue. Et hoc est coruũ nigrũ a parte posteriori exire. i. peccatum in effectu. ⁊ sic homo diffamatur ⁊ non tantũ per vxorẽ propriam scz carnẽ: sed per vicinas alias: scilicet p quinqz sensus. Fac ergo tu sicut ille: collige populũ. i. oia preterita ⁊ presentia facta tua ⁊ purga te per viam cõfessionis: ⁊ tunc poteris cenobium bone vite intrare ⁊ in tribus literis studere per quod studiũ acquiris brauiũ eternum. Prima litera est nigra ⁊ est recordatio peccatorum que tanq̃ nigra ⁊ grauis sarcina torqueãt ⁊ cruciãt quo-

tidie pectus tuum cum recordatione pene infernalis. Secunda litera est rubea et est recordatio rosei sanguinis tui creatoris quez in cruce pro te misero peccatore de quinqz riuulis suis suum misericorditer abundáter tribuit. Tertia litera est candida et est desiderium celestium gaudiorum et eorum qui sequuntur agnum dei in albis quocunqz ierit. Si ista tria in corde firmiter nobiscum habuerimus sine dubio regnum eternum obtinebimus. Ad quod etc.

¶ Qd mulieribus in nullo est credendum presertim de secretis. Exemplum iocale.
Capitulum. cxxvj.

Macrobius refert q puer quidam romanus nomine papirius semel cum patre senatum sapiétum intrauit vbi quoddam secretum consilium preceptum erat sub pena capitis custodiri. Cuz puer esset reuersus ad domũ mater eius interrogauit puerũ quid consules occultari sub pena capitis statuissent. Ait puer. nó licet te scire qm̃ precipitur occultari. Audiés hoc mater plus incepit precibus: promissis: minis: et verberibus puerum ad reuelandum secretum inclinare. Tandem puer vt satisfaceret matri et secretum teneret dixit. hoc est consilium vtrum sit melius q vnus vir plures ducat mulieres vel vna mulier ducat plures viros in matrimonium: quo dicto mater alijs feminis romanis secretum hoc proposuit Que altera die cum turma magna indeliberate venerũt ac senatores petentes potius vnam duobus q̃ duas feminas vni viro nubere. Senatores vero pauentes verecundi sexus tam impudicam insaniá mirabantur quidná sibi vellet tanta feminarum intemperies vt parue rei prodigium et tam inuerecũda postulatio quid sonaret. Puer papirius hoc videns dixit senatoribus rem gestam. qui puerum commendantes statuerunt q hic puer semper senatui interesset in consilio.

Quõ papirius satisfecit caute petitioni matris.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste puer est qlibet hō pur⁹ puritate vite q̄ cū patre.i.plato intrat ꝯsiliū sapiētū.i.religiosoꝝ in quo tractat̄ sal⁹ ⁊ sapiētia aie q̄ non oib⁹ exponēda est sicut decet/vnūqꝫ scđm statū suū ⁊ penitētiā quā a proprio sacerdote recipi nō dꝫ aliīs reuelare. ⁊ multa alia sunt q̄ nō debēt recitari. Mater ꝑo est mūdus iste q̄ suadet homini religionē dimittere secreta pandere: hoc est ī corde nō retinere: sꝫ poti⁹ veritatib⁹ se subijcere: ⁊ si nō poterit hoiem sic seducere tunc ꝑ minas.i.tribulatiōes ⁊ paupertates ipm̄ intēdit seducere. Fac ergo tu sicut puer papiri⁹ mūdū despicias ꝑ voluntariā paupertatē ⁊ ostēdas ei ꝙ due femine.id est diuersa vitia carnalis delectatiōis poti⁹ debēt tradi sub custodia rōnis q̄ꝫ ꝙ ratio suppeditet̄ subvolūtate ⁊ delectatiōe momētanea. Sꝫ sine dubio q̄ꝫtū est in corpore potius vult eligere ꝙ ratio suppeditetur sꝫ nullo mō assentire debes: sꝫ ecōuerso potius ⁊ sic ꝑ consequēs puer papirius.i.hō purus poterit ꝑmanere inter sapientes ⁊ virtutes bonas habere.i. inter viros sanctos siue sanctas cōtinue poterit verba salutis audire ⁊ vitā eternam obtinere. Quam nobis ⁊c.

¶ De iusticia ⁊ equitate disertissimi iudicis xp̄i per occulta iudicia. Capi.cxxvij.

Miles quidam tyrānus erat qui per multa tēpora quēdā famulū fidelē tenuit ac in oib⁹ ꝓuidū. Quadā vero die cū ad nūdinas cū eodē seruo ꝑ nem⁹ transiret accidit ꝙ miles triginta marcas argenti in medio nemoris perderet famulo ignorāte. Cum pecuniā nō inueniret famulū interrogauit si pecuniaꝫ inuenisset. q̄ statim negauit ⁊ iurare cepit ꝙ nihil sciret vt verū dixit. qua nō inuēta statim pedē famuli amputauit: ⁊ eo relicto domi perrexit. Erat prope viam quidā heremita q̄ cū fletum ⁊ clamorem famuli audiret velociter ei occurrit. Audiuitqꝫ ꝯfessionem ipsius: ⁊ dum cognosceret eum innocentem ad hospitium suum in humeris suis portādo misericorditer procurauit. Deinde oratoriū suū

intrauit τ domino improperauit ꝙ nō esset iustus iudex eo ꝙ illū innocentē hoiem pedem suum perdere permisisset. Cūq3 diutius orasset τ fleuisset τ dn̄o quasi pro falso iudicio quodāmodo improperasset. venit ad eū3 angelus dicens. Nunqd legisti in.psal. Deus iudex iustus fortis τ patiens. At ille. Multotiēs legi illō τ credidi ex toto corde. sed hodie errani aut ille miser q̄ pedē suum perdidit sub velamine cōfessionis decipit me. Rn̄dit angel9. Noli loq̄ aduersus dn̄m iniq̄tatē q2 oēs vie eius veritas τ iudicia ei9 eq̄tas. Cōmēda memorie ꝙ sepi9 legisti. iudicia dei abyssus multa. Scias itaq3 hoiem illū pedē suū ꝑ culpa veteri ꝑdidisse. Nā ante multa tpa cū eodē pede matrē suā ꝑcipitauit maliuole de quadā biga pro quo facto postea nunq̄3 ꝯdignā penitētiā egit. Miles ille dn̄s suus volebat dextrariū emere ad ꝯgregandū maiores diuitias in detrimētū aīe sue: τ ideo iusto iudicio dei perdidit pecuniam. Quidā pauper fidelis cū vxore τ paruulis suis quotidie dn̄o supplicabat vt dignaretur sibi in necessarijs prouidere qui pecuniā inuenit τ confessori suo obtulit dispensandam. Qui circūquaq3 sciscitando veraciter illum inuenire non potuit cuius erat. Ergo eidē pauperi partem eiusdē pecunie tribuit ꝓpter deum: residuā3 alijs pauperib9 erogauit. Pone ergo custodiam ori tuo ne dn̄o aliquatenus improperes vt fecisti cum ipse sit iudex verus fortis τ patiens.

Iudicia dei sunt diuersa.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Miles iste pōt dici quilibet bonus ꝑlatus q̄ d3 indui armatura dei: vt possit stare firmiter contra insidias diaboli. Famul9 fidelis est subditus in oīb9 ꝑlato suo obediēs. Prelatus ille h3 thesaurum. s. animas ad custodiendum quas sepe ex negligentia sua ꝑdidit. Quid ergo est faciēdu3. certe debet diligēter q̄3diu est in vita inquirere salutē anime τ si inuēnire non poterit amputet pede3 dextrum subditi hoc est d3 talem rebellē castigare τ eu3 ab ecclesia amputare do-

Quādiu sumus in h̄ mundo debem9 q̄rere salutem.

nec cognoscat se deliq̄sse. Sed dic mihi quō. Ecce famu-lus postq̄ amisit pedē icepit clamare. sic pctōr p cōfessio-nē clamat vt dicit pphēta. Clama ne cesses quasi tuba ex-alta vocem tuā ꝛc. Ad cuiꝰ clamorē heremita. i. discretus confessor hꝫ eū portare in humeris suis hoc est eū infor-mādo p̄dicādo pniaꝫ dādo ꝛ i domū eccl'ie introducēdo p opa mie: ꝛ hꝫ p eo intercedere ad dn̄m. nō ei impropē-rādo ſꝫ deū intime depcādo vt talē ꝯuersum conseruet ꝛ custodiat. q̄ aliqn̄ cū pede. i. affectiōe peruersa matrē suā. i. eccl'iam pcipitauit q̄ztū in eo fuit qn̄ diuina p̄cepta non custodiuit. Angelꝰ q̄ heremitā informauit est ꝯscia pura nō ficta cuiuslibet plati ꝛ cōfessoris: q̄ eos ligat ꝛ ducit vt ad clamorē pctōris cito ei occurrāt ꝛ in domū dei cito in-troducāt. Pauper q̄ pecuniā inuenit est xp̄s q̄ aiam sepe custodit ne labat in infernū: donec pctōr p pniam resur-gat: ꝛ sic aiam mūdā a xp̄o recipiat: q2 sine eo nullū bonū possumus facere. Pone ergo tu pctōr custodiam ori tuo: ne aliquid contra deum dicere p̄sumas. Deus enim est iu-stus iudex: fortis ꝛ patiēs. ideo nō dicas quare fecit me ꝛ post hoc dimisit me cadere. Uel alio modo potest redu-ci. Iste vero miles potest dici primus parens Adam: cui deus dedit infinita bona: q2 eū constituit dn̄m oim crea-turarum. psal. Oia subiecisti sub pedibus eiꝰ ꝛc. Famu-lus fidelis est ratio: q̄ in eo dn̄atur q̄diu in puritate vite remāserit thesaurū paradisi quē deꝰ ei cōmisit p se ꝛ here-dibus habet. Sed adā volēs plura acquirere qn̄ appete-bat vt alter deus esset: statim thesaurū paradisi pdidit: et tunc pedē dextrum famuli amputauit: q2 seductus. s. per euā p sensualitatē non p rōnem p̄ceptū diuinum vilipen-dit: ſꝫ oleū mie clamando petijt in valle huius mundi qn̄ in sudore suo panē acq̄siuit. Cuius miseriam videns dei filius de celo descēdit ꝛ eum p pprium sanguinē redemit: ꝛ in domum dei duxit qn̄ infernum spoliauit. Ipse pctā nr̄a in corpe suo portauit qn̄ p nobis miseris pctōribus mortuus est. Paup qui inuenit thesaurum est xp̄s qui pa

Dicenda prius sūt ꝯsideranda.

radisum obtinuit non p se sz p oibus qui eu diligut. here mita deu deprecatus est: sic xps in passione per carne ince pit timere qn dixit. Si possibile est transeat a me calix iste et rogauit p genere humano. Studeamus igit &c.

¶ De hominib9 iniuste aliena bona occupatibus grauis erit in extremis disceptatio. Capi. cxxviij.

Maximianus regnauit: in cui9 imperio erat duo milites: quorum vn9 erat iustus et times deu: alter vero cupidus et diues qui magis studuit placere mundo q deo. Miles iustus quandam terram annexa terre cupidi habebat: qua cupidus toto conamine desiderabat habere. sepius ad militem iustum perrexit. aurum et argentu obtulit qtum volebat si terram illam ei venderet. ille vero semp renuit sic q tristis recessit. Sed cogitabat quo eu deciperet. Accidit q iustus moreretur. qd audiens cupidus carta noie defuncti scribi fecerat quo defunctus in vita sua pro quadam summa pecunie ei terraz qua desiderabat vendidit. Quo facto tres hoies precio conduxit vt ei perhiberent testimonium. Cum quibus ad defunctum accessit et sigillum eius inuenit in camera vbi defunctus iacuit omnes expulit exceptis suis testibus. Deinde coram testibus sigillum in manu defuncti posuit et pollice super sigillum: ita quod cum pollice mortui cartam suam signauit: dicens. Ecce estis testes huius rei. Qui dixerunt sumus. et sic miles ille terram illam vt suaz occupauit. Cui filius defuncti dixit. Quare terram meam occupas? qui respondit. pater tuus mihi eam vedidit. Cui ille. Pluries ad patrem meum venisti: et pecuniam obtulisti pro terra: sed pater meus nunq voluit eam vendere. Venerunt pariter ad iudicem. Miles cupidus de emptione cartam sigillatam sigillo defuncti ostendit: et testes adduxit qui huic testimonium perhibuerunt. Cui filius defuncti dixit. Scio quod hoc est sigillum patris mei: sed scio quod nunq tibi vendidit. Quomodo sigillum habuisti ignoro: quare ibi testimonium de hoc perhibeas. Iudex vero

istos tres ab inuicē separari fecit ꝛ militē similiter: ꝛ senio-
rem fecit adduci querēs ab eo si orōnem dn̄icam sciret ꝛ
fecit eum corā eo a principio vsq; ad finē dicere qui eā bn̄
sciuit. Et illū fecit poni in locū seorsum. Deinde iussit scđm
adduci ꝛ ait ei. Charissime an̄ te soci⁹ tu⁹ erat hic ꝗ mihi
dixit ita verū sicut pater noster ideo nisi tu dicas mihi ve-
ritatem quā a te quesiero in patibulo te suspēdi faciā. Ille
cogitauit socius me⁹ totū narrauit quomō miles pollicē
defuncti accepit ꝛ eius sigillū ꝛ cartā suā sigillauit nisi ve-
ritatē dixero ero filius mortis. Qui oīa per ordinē narra-
uit. Cum hoc audisset iudex fecit eū seorsum poni ꝛ tertiū
adduci. Qui ait. Charissime. socius vester primus dixit
mihi ita verum sicut pater noster ꝛ scđs etiā. Ideo nisi tu
mihi veritatē dixeris morte turpissima morieris. Ille co-
gitauit. Socij mei oīa secreta militi narrauerūt. ideo bo-
num est vt veritatem dicam. Qui de verbo ad verbū iudi-
ci narrauit quomō hoc factū fuit. Quē iudex seorsum po-
ni fecit. Et vocauit militē quē toruo vultu respexit dicēs.
O maledicte cupiditas tua excecauit te. Dic mihi quo-
modo miles defunctus terrā quam occupas tibi vēdidit.
Ille vero ignorās confessionē testiū allegauit ꝙ iuste oc-
cuparet. Cui rex. Maledicte testes perhibēt testimoniū
cōtra te quomō post mortē eius pollicē accepisti ꝛ sigillū
eius ad cartā suā sigillasti. Quod audiēs miles ad terram
cecidit ꝛ misericordiā petiuit. Ait ei rex. Misericordiam
quam meruisti obtinebis ꝛ fecit testes trahi per caudas
equorum vsq; ad patibulum ꝛ ibi suspēdi. similiter ꝛ mi-
litem. Satrape regni iudicium ꝛ sapientiam regis lauda-
bant ꝙ tam sapienter veritatē inuestigasset ꝛ omnia que
miles habebat dedit filio defuncti militis qui gratias re-
gi egit ꝛ hereditatem sibi restituit.

Judex doꝫ caute ꝓcedere ꝑ veritate inuestiganda.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Per duos milites intelliguntur dia-
bolus ꝛ primus parēs. Filius eius erat totum
genus humanū ab eo ꝓpagatum. hereditas est

paradisus quā deus sibi dedit. hec vidēs miles cupidus id est diabolus accessit ad eum suggerēdo & temptādo vt paradisum per peccatum amitteret. Ille vero q̄diu remā sit in vita scȝ in puritate vite hereditatē. s. paradisuȝ occupauit. sed mortuo eo per peccatū qd cōmisit contra diuinum preceptū perdidit & totum genus humanū post euȝ. Sed primo est querendū quomodo perdidit. Dico carta erat scripta qñ Eua cōsensum prebuit vt de ligno vite cōtra diuinum preceptum comederet. Erat eñ sigillata qñ adā qui erat caput rōnis & cui dabat̄ specialiter preceptū comedit & vxori magis adhesit q̄ꝫ deo. Sigilluȝ vt scitis imprimit suā impressionem in cera sic deus impressit suaȝ ymaginem in adam & eum mundi dñm constituit. Unde ps. Omnia subiecisti sub pedibus eius oues & boues &c. Illam impressionem. i. ymaginem dedit diabolo quādo ei obediuit & hoc cū pollice postq̄ꝫ defunctus erat. Pollex enim claudit totam manum pollice amisso manus vires amittit. Per pollicē debemus intelligere rationeȝ quam deus homini dedit vt bonū eligat & malū respuat vñ q̄ꝫdiu homo rōne vtit̄ et ratio in eo dñatur tandiu poterit bene seipsum & alios regere. Sed qui caret ratione caret virtute & fortitudine spirituali. Adā vero primus parens habebat scientiā a deo infusam vltra oēs creaturas ita q̄ omnes creature ante peccatum ei obediebant hoc nō obstante scienter cum pollice rationis adhesit diabolo cum diabolus ei dixerat nō moriemini: sed si comederitis eritis sicut dij sciētes bonum & malum. Diabolus cum vidisset eum sic seductū & hereditate celesti priuatum volebat filium. s. totū genus humanum excludere. Sed homo si cautus fuerit debet ad regem celestē accedere vt patriarche & prophete fecerunt. qui clamauerunt ad deuȝ pro remedio. O dñe deus emanuel rex & legifer noster expectatio gentium & saluator earum veni ad saluandum nos domine deus noster. Sed diabolus produxit secum tres testes. scȝ superbiam vite: concupiscentiam carnis: et concu

piscentiam oculorū: cōtra quos oportet procedere prudē ter. Primū testē debemus examinare si sciat pater noster ec. sive orationē dñicam hoc est si aliquid fecerat propter quod peccatū superbie cōtra eum testimoniū perhibeat: humiliet se in omnibus: verbo et opere. ita vere sicut est oratio dñica et regem celestē placebit exēplo xpi qui erat patri obediēs vsqz ad mortē. Si vero homo timeat scdm testem. s. concupiscentiā oculorū. s. mundū in quo tm̄ delectatur pure cōfiteatur vt fecit scōs et periculū poterit euadere. Si vero homo timeat tertium testem. s. concupiscentiam carnis deo satisfaciat per carnis macerationē. i. per veram satisfactionē vt fecit tertius testis qui oīa recognouit. Vnī ipse cū duobus socijs suis in patibulo suspēditur. De quo legitur. Job. Suspendiū elegit aīa mea. i. suspendium penitentie. Et si sic fecerimus vitam eternam obtinebimus. Ad quam nos. ec.

De amicitie vere probatione. Caplm. cxxix.

Rex quidam habuit tm̄ vnicum filiū quem multum dilexit. Cuius filius a patre licentiam accepit vt mundū visitaret et amicos sibi acquireret qui per septē annos vagabatur in mūdo et post hec ad patrem redijt. Pater gaudēter eum recepit et ab eo quesiuit quot amicos acquisiuisset. Ait filius. Tres. Primū amicū plusqz meipm diligo. Scdm tm̄ sicut meipm. Et tertiū parum aut nihil. Cui pater. Bonū est eos pbare et tēptare anteqz indigeas deeis. Porcū occide et in sacco pone et in domū amici quē plus diligis qz te perge nocte et dic qz a casu hominē occidisti et si inuentū fuerit corpus ego morte turpissima ero condēnatus. Rogo modo sicut te semp plus qz meipm dilexi: succurre mihi in hac maxima necessitate. quod factū est. At ille respondit sicut eū occidisti necesse est vt penitētie subiaceas. si corpus esset inuentū forte in patibulo eris suspēsus. Ueritamen qr amicus meus fuisti: ideo tecū pergā ad patibulū: et postqz mortuus fueris tres vel quatuor vlnas pāni tibi dabo ad corpus tuū.

Qui plus diligit aliū qz seipm ille stultus dr.

innoluendū. Ille hoc audiēs ad scōm amicū accessit ꝛ illū vt primū ꝓbauit. Ille sicut primus renuit dicēs. Credis me fatuū ꝙ in tali periculo me ponere vellem. Uerūtñ qꝛ amicus meꝰ fuisti ideo ad patibulū tecū pergā et in via te cōsolaboꝛ ꝗ̄tū potero. Ille ad tertiū amicū accessit ꝛ eū ꝓbauit dicēs. Uerecūdoꝛ tibi loqui qꝛ nūꝗ̄ ꝓ te aliqd feci ꝛ a casu hoīem interfeci ꝛc. At ille. Libenter hoc faciam ꝛ mihi culpā imponā ꝛ patibulū si necesse fuerit ꝓ te ascendam. hunc expertū est melioꝛem amicum suum fuisse.

In necessitate ꝓbatur amicus.

¶ Moꝛalisatio.

Charissimi. Rex iste est deus omnipotens: filius vnicus est qlibet hō xp̄ianus. q̄ ꝑ duodecim annos. i. toto tp̄e vite sue habet in mūdo cōuersari. ꝛ tres amicos querere. Primus est mūdus quem plus diligit ꝙ̄ seipm: ꝓbat̄ hoc ꝓpter mūdū hō se ponit in periculo moꝛtis mō in mari mō in terra vitā sepe amittēdo vt tp̄alia bona possit habere. ergo plus diligit mundū ꝙ̄ seipm. Et si euꝫ tp̄e necessitatis ꝓbaueris sine dubio tibi deficiet: immo de oībus bonis suis si tibi dederit duas vlnas vel tres de pāno ad innoluendū coꝛpus tuū multū est. Scōs amicus quē tm̄ diligis sicut teipm est vxoꝛ tua ꝛ bene filij tui ꝛ filie ad sepulchꝛū in moꝛte tecuꝫ ploꝛando pergūt. Et cum vxoꝛ ad domū redierit infra paucos dies doloꝛ recedit ꝛ alium incipit amare. Tertius amicus pro quo paruꝫ fecisti est iesus xp̄s: quia pauca bona pro eius amoꝛe sumus operati: immo multa mala qui tēpoꝛe moꝛtis amicus est si contricti ꝛ confessi fuerimus: immo ꝓ nobis moꝛtem in cruce sustinuit.

Mulieres cito obliuioni tradūt maritos defūctos

¶ Qō vir sapiēs plus valet viro foꝛti. Caplm̄. cxxx.

Erat quidam rex qui pauperem quēdam ad magnas diuitias promouit: eiqꝫ vnum castrum ad custodiendū cōmisit. Ille sic sublimatus superbus factus est valde cū inimicis regis consiliū habuit ꝛ ꝓditoꝛ factꝰ est castrū ipis aperuit. Rex vero de hoc multū contristatus cōsilium habuit quomodo castrū retraheret

per fortitudinem sapientiam et dilectionem vincuntur inimici.

Dictum est ei quod non posset castrum retrahere nisi tria haberet. i. fortitudinem: sapientiam: et dilectionem: vna cum diuitijs. Cum in regno suo fuerunt tres milites: quorum vnus ceteris fortior: scds sapientior: tertius regem multum dilexit. Isti milites sunt missi cum exercitibus vt castrum inuaderent. Primus miles fortis cum exercitu grandi precessit per quandam forestam in qua erant inimici regis et incepit eos viriliter pugnare sed subito quedam sagitta exijt de balista et eum in inguine percussit et mortuus est. Miles post eum forestam intrauit: et incepit allegare iura: sic volens eos allicere ad restitutionem castri. interim venit sagitta que percussit eum inter pulmonem et stomachum et mortuus est. Hec tertius miles videns forestam intrauit et incepit dulcia verba proferre et ornate loqui: intantum quod illum libenter audiebant et transire permittebant. Veruntamen tamen cum illis fecit quod introitum habuit in castrum. Et sic inter eos conuersabatur quod omnes existentes in castro sunt cum eo confederati. Et sic castrum pro lege acquisiuit et suum vexillum in summitate ordinauit. Cumque rex hoc audisset quod tam prudenter castrum acquisiuisset: illum ad magnas diuitias promouit.

Moralisatio.

Charissimi. Iste rex est dominus noster iesus xps qui illum pauperem. s. Adam primum parentem ad magnas diuitias promouit quando eum senescallum paradisi constituit. sed ille per peccatum perdidit. Unde in toto regno mundi pauci erant inuenti qui castrum perditum. idest paradisum poterant obtinere. Uocati sunt tres milites per quos intelligo tria genera hominum. Per primum mundi potentes qui credunt per potentiam et fortitudinem mundanam paradisum acquirere. Et licet sint ad hoc apti venit tamen subito sagitta superbie et ipsos spiritualiter interficit. Per secundum militem mundi sapientes intelligere debemus qui incipiunt iura allegare: vt sunt iudices ecclesiastici aduocati et iudices temporales qui credunt per sapientiam suam paradisum acquirere. Et dum incipiunt bene viuere

venit sagitta auaricie.i.bursa plena pecunie & sic percutit eos & spūaliter interficiunt. Per tertium militem qui dulciter sine tumultu loquebat̄ xp̄ianum simplicē totaliter in deo cor habentē poterimus intelligere q̄ nō ꝯfidit in pompa humana: nec in eius sapientia: sed solūmodo in verbo. iuxta illud. ps. Beatus homo qui sperat in dn̄o. Certe talis castrum paradisi poterat acquirere. Quod nobis. &c.

¶ De diuitibus q̄bus datur & pauperibus q̄bus id qd̄ habent abstrahit q̄uo deus eos eternaliter remunerat ꝑpter celestem patriam. Capi. cxxxj.

Rex q̄dam fecit ꝓclamari ꝙ oēs indifferenter ad eum venirent & quicquid ab eo peterent obtinerent. Nobiles & diuites aliqui ducatū. aliqui cōmitatū: aliqui militiā: aliqui aurū & argentū petierunt et obtinuerunt. Deinde pauperes & simplices venerunt ad regem eū petentes. Quibus ait rex. Tarde venistis: ante vos nobiles & principes venerūt & oīa que habui eis dedi q̄ tristes de missione fuerūt. Rex ꝓ pietate mot⁹ ait. Charissimi tm̄ eis tp̄alia dedi: sed dn̄ium retinui: q2 hoc null⁹ petiuit: ergo ego do vobis hoc vt sitis dn̄i eoꝝ & iudices. Diuites hoc audientes ꝯtristati sunt & venerunt ad regē dicentes. dn̄e ꝯfusi sumus ꝙ pauperes & seruos nostros ꝯstituisti iudices & dn̄os nr̄os, melius est nos mori q̄ sic seruituti subijciamur. Ait rex. Charissimi non facio vobis iniuriam quicq̄d a me petiuistis vobis dedi in tm̄ ꝙ nihil mihi retinui nisi dn̄ium qd̄ dedi eis. Sed do vobis consilium quilibet vr̄m satis h3 ad viuendū det ergo quilibet vr̄m ꝑtem de diuitijs pauperibus per quā poterūt boneste viuere & ego dn̄ium ab eis recipiam & apud me manebit & sic eritis liberati a seruitute magna: qd̄ & factum est.

Habē-ti sepi⁹ datur.

Exemplum qualr̄ elemosina est fienda

¶ Moralisatio.

Charissimi. Rex iste est deus diues sup oīa. Preco ꝓclamans est p̄dicator qui dicit petite & accipietis querite & inuenietis. Diuites & mundi potentens cū illū clamorem audierunt statim cū omni labo-

re castra ciuitates aurum ꝛ argentū petierūt ꝛ obtinuerūt. Sed xp̄s tm̄ de mūdanis dedit eis. ꝙ nihil retinuit. mat. viij. Uulpes foueas hn̄t volucres celi nidos. filius aūt ho minis non hꝫ vbi caput suū reclinet. Deinde pauperes venerunt ꝛ nihil habuit eis dare nisi dn̄ium ꝛ sic eos consti tuit dn̄os ꝛ iudices diuitū. Juxta illud. Math. Uos qui reliquistis oīa ꝛ secuti estis me sedebitis super sedes duo decim iudicātes duodecim tribus israel. Et illud Math. v. Beati pauperes spū qm̄ ipsorum ꝛc. Deuites hoc vidē tes debēt multū dolere ꝙ pauperes qui serui eoꝝ fuerunt in hoc mūdo debēt esse iudices ꝛ dn̄i eoꝝ in celo. Si ergo desideratis cum eis regnare faciatis sicut fecerūt illi: quili bet det elemosynam q̄ꝫtum pōt pauperib⁹ vt possint viue re. ꝛ sine dubio cū eis poteritis in eternum regnare.

¶ De inuidia qui bonos per malam vitam inficiunt.

Capitulum lxxij.

Ciuitas quedā erat in qua quatuor phisici fuerūt in medicina periti. Junior alios tres in scientia excellebat intm̄ ꝙ oēs infirmos ad eū venientes sanauit. Quod alij inuidentes moti sunt ꝯ eū ꝛ inter se di xerunt. Qūo poterimus istū extinguere: ecce totus mūdus ad eum cucurrit: ꝛ nihil poterimus ꝓpter eum lucrari. Ait vnus de tribus. Ad tres leucas omni hebdomada visitat ducem: ꝛ die crastina ad eum accedet ego stabo extra ciui tatem ad vnam leucam: tu vero ad scd̄am. ꝛ alius ad tertiā Cum vero in fine prime leuce venerit ei obuiabo ꝛ signo crucis me signabo ꝛ quilibet vestrum sic silr̄ faciet. Jlle ve ro causam crucis queret: dicemus. Leprosus factus es ꝛ ex timore lepram incurret qꝛ dicit ypocras. Homo timens lepram ex timore eam incurrit. Et cum leprosus fuerit nul lus ad eum accedet: qd̄ ꝛ factum est.

Jnuidia inter pares sem ꝑ pullulat.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Per istos tres medicos qui quartum interficiebāt debemus intelligere tria vitia que in isto mundo regnāt. s. superbia vite. ꝯcupiscen

tia carnis: ꝛ ꝯcupiscentia oculoꝝ vel signāt dyabolū mū dum ꝛ carnē. Isti sunt medici reproboꝝ qui faciūt corpus in delitijs viuere: aiam in inferno regnare. Medicus subtilis est quilibet bonus xpianus sicut sunt plati ꝛ cōfessores qui hñt nos spūaliter curare: virtutes inserere: ꝛ vitia extirpare. Sed heu pch dolor sepe per illa tria vitia medicus spūalis est infectus intm̄ꝙ non est dignus gradū in ecclesia tenere: sed extra vt sunt symoniaci ꝛ alij qui sunt diuersis vitijs irretiti. Kmi. Si voluerimus ab istis vitijs cauere extra viam ambulemus per opa misericordie ꝛ sic poterimus ad regnū peruenire. Qḋ nobis concedat.

Tres inimici cuius libꝫ boni christiani.

¶ De spirituali amicitia. Capi. cxxxiij.

Erat quidā rex qui duos leporarios habuit qua si continue adinuicē erāt ligati ꝛ ꝙdiu inuicem ligabant mutuo se dilexerunt. ſꝫ ipsis solutis quilibet aliuꝫ voluit deuorare. Rex vero hoc videns multum dolebat qꝛ qñ ludere cū eis volebat ꝛ venari ipsis solutis pugnabant ꝛ ludo non intendebāt. rex ꝯsilium querebat sup hoc. Cui dictuꝫ est qḋ lupus fortis ꝛ crudelis adduci deberet ꝛ vnus de canibus ꝯ eum pugnare permitteret: ꝛ qñ hic canis fere fuerit deuictus: alium canem ꝯ eum ad mitteret cū primus canis videret se auxiliatum: semp post post hoc adinuiceꝫ mutuo se diligerent quod ꝛ factum est ꝛ lupo quasi deuincente canem primum ꝛ primo cane deficiente alius eum defendit ꝛ lupum occidit. Ab illo tpe tā ligati ꝙ soluti canes mutuo se dilexerūt.

¶ Moralisatio.

Charissimi. iste rex est dominus noster iesus christus. Duo canes adinuicem ligati sunt corpus ꝛ anima in baptismo ligati: ꝙdiu vero sic stant ligati mutuo se diligunt: sed si soluantur per peccatuꝫ mortale. statim vnus ꝯ alium est: vt dicit apostolus. Caro ꝯcupiscit aduersus spiritum ꝛ ecōuerso. Quid ergo est faciendum Certe vt caro subijciat penitentie contra lupū id est dyabolum se opponat. ꝛ tunc anima confortabitur. ꝛ cum

Cōcupiscentia carnis spiritū impedit.

carne pugnabit viriliter. et post hoc erit amor in omni prosperitate et aduersitate: et pariter ambo diligentur a dño propter cuius dilectionem vitam eternam obtinebunt.

¶ De innocente morte xpi. Capi. cxxxiiij.

Narrat Seneca q lex aliqñ erat q quilibz miles in armis suis sepeliri deberet. Et qui super hoc defunctum armis spoliaret morte moreretur. Accidit casus q quedam ciuitas obsessa erat a quodam rege tyranno qui in circuitu ciuitatis insidias ponebat et populum quasi sine numero occidit intantum q erat in periculo: ciues perpendi et multum timebant: qr resistere non poterant. Dum autem sic in periculo starent quidam miles fortis nobilis et strennuus intrauit ciuitatem et ciuibus multum compatiebatur. Ciues vero accesserunt ad eũ dicentes. Domine adiuua nos. At ille. Charissimi isto periculo liberari non poteritis nisi per manum validam. Ego vero vt videtis in armis non sum ideo non possum pugnare. Unus de ciuibus dixit. Domine infra paucos dies in hoc sepulchro quidam miles sepultus est in optimis armis: arma eius accipe et ciuitatem nostraz de inimicis libera. Miles armis a mortuo receptis inimicis certamen dedit et victoriam obtinuit: et sic ciuitatem liberauit: et arma recepta reposuit. Emuli inuidia moti q tã gloriosum bellum fecit eum apud iudicem accusauerunt q cõ legez egisset: eo q defunctum armis spoliauit. Qui respõdit. Domine de duobus malis maius malum est euitandũ et quia ciuitatem tueri non potuissem ab inimicis nisi habuissem arma ideo ea accepi et reposui. Item fur vel predo spoliat ea intentione vt nõ restituat. Sed ego propter bonum commune arma accepi et restitui: ideo potius deberem premiari quam accusari. Item in ciuitate aliqua si domus accenditur. nonne melius est vt domus illa sine dilatione totaliter destruatur anteq̃ cetere domus incendantur et ciuitas tota destruatur. Sic in proposito. Nõne melius est q omnes conseruari accipiendo arma quam non

Homo sine armis õn est aptꝰ hostes debellare.

accipiendo non defendissem. Si enim ea non accepissem omnes essetis interempti. Emuli vero dixerunt. Reus est mortis. Judex vero ad petitionem eorum cõtra eũ sententiã dedit vt occideretur et factum est. De cuius morte factus est planctus magnus in ciuitate.

De iudicio inuidia lato.

Moralisatio.

O Charissimi. Ciuitas ista obsessa erat mũdus iste a diabolo obsessus magno tpe. Et quotquot tũc in mũdo erãt fuerũt i periculo qz oẽs ad infernũ descenderũt. Mũdus iste erat circũuallat⁹ vitijs et cõcupiscẽtijs. Miles fortis qui arma nõ habuit est dñs noster iesus xp̃s. Uñ ps. Dñs fortis et potens etc. Qui vidẽs mundũ in periculo et totũ gen⁹ humanũ in pditione: perrexit ad sepulchrũ.i.vterũ beate virginis: et ibi inuenit arma primi parẽtis.i.humanitatẽ assumpsit et cõtra diabolũ pugnauit. victoriã obtinuit et nos a morte liberauit Emuli sunt iudei hoc vidẽtes illũ apud pylatũ accusabãt dicentes. Ne forte veniãt romani et tollant nostrũ locum et gẽtẽ etc. Miles dicebat. Melius est vt vna domus destruat quam tota ciuitas. Ecõtra cayphas dicebat. Expedit vt vnus moriat et non tota gens. Ideo pylat⁹ eum morti tradidit. De cuius morte petre sciſſe sunt et tenebre facte sunt sup vniuersam terram: sz facta victoria iterato in sepulchro hec arma reposuit.i.corpus suum gloriosum in terra quieuit. Studeamus ergo eius mortem plãgere in mente: in corde retinere et ad memoriam reducere qz viriliter pro nobis pugnauit et nos a faucibus diaboli liberauit. Unde propter hoc tenemur eũ sup omnia diligere et pro eius amore patrẽ et matrem dimittere. Quis vnquam audiuit quod hõ habens vnicũ filium et heredẽ qui eũ mori permittere vellet sicut pater celestis fecerat de vnico filio suo dño nostro iesu xp̃o: et tñ mortu⁹ est. Sic et nos debemus voluntarie carnis delectatiões et omne quod deo displicet per penitentiam mortificare: et sic vitam eternam poterimus obtinere.

Pylat⁹ dñm morti tradidit.

r

De conscientia nostra dum angustiatur ad deum per confessionem et opera meritoria recurramus. Capi.cxxxv.

Refert augustinus in lib. de ciuitate dei quod lucretia erat mulier romana nobilissima que erat vxor calatini. Cum ille calatinus sextum nomine filium imperatoris tarquini ad castrum suum inuitasset sextus est statim captus in amore pulcherrime mulieris Lucretie. Tempus aptum quo imperator et calatinus de roma simul recederent occurrens ad predictum castrum reuersus ibi pernoctauit: et nocte illa non vt hospes sed vt hostis cubiculum lucretie clam ingressus manu sinistra opprimens pectus eius dextra pro gladium tenens se prodidit dicens. Sextus sum mihi consentias vel morieris. Illa nullo modo consentire volebat. Dixitque sextus. Nisi mihi consentias seruum iugulatum: nudum corpori tuo nudo etiam te iugulata tibi sociabo vt per orbem fama currat lucretia cum seruo in cubiculo iugulatam. Illa pro timens de tali infamia coacta consensit. Sextus vero completa libidine recessit. Illa vero multum dolens patrem et maritum fratres et imperatorem nepotem et proconsules vocauit per literas quos omnes presentes sic alloquitur: dicens. Sextus domum meam intrauit hostis pro hospite: scias tu calatine vestimenta viri alieni in lecto tuo fuisse: verumtamen licet corpus sit violatum: animus tamen est innocens: et iam a culpa me absolue a pena tamen non liberabor. Statim cum gladio occultato sub clamide propria manu se transfixit. Quo facto amici eius gladio illo accepto iurabant per sanguinem lucretie omnem progeniem tarquini de roma eiicere et extirpare quod et fecerunt. Sextum vero auctorem criminis interfecerunt miserabiliter.

De op pressione lucretie.

De mor te lucre tie.

Moralisatio.

O Charissimi Lucretia nobilis domina est anima a deo per baptismum lota et deo coniuncta. Sextus est diabolus qui nititur nimis a muneribus animam violare: domum eius intrauit quando peccato consensit. s. cor suum quod est domus anime pectus eius opprimit quando homo totaliter consentit. Et eam violat quando malum consensum actu complet. Post hoc lucretia. s. anima dolens vo

cat patrem et maritum. Sic et tu charissime debes vocare patrē.i.cōfessorē maritū.i.xp̄m per opera mie et sanctos cū bona devotione et ostēdere vitā tuā per veram contritionem et cōfessionem quod et q̄ꝫtum contra deum deliquisti. Et tunc cum gladio penitentie teipsum occide.i.vitia et peccata extirpa et sic corpus deferatur romam.i.in sanctam ecclesiā ad ostendēdū in qua forma publice vel occulte deum offendisti. Tunc diabolus et oēs sui sequaces erunt expulsi et recedent confusi et tu remanebis saluus in bona vita. Quod nobis prestare. et cetera.

¶ Qd̄ vigilare debet pastor animarum.
Capitulum.cxxvj.

Fur quidā ad domum cuiusdam divitis nocte venit qui ascendens tectum domus per foramē prospicere cepit si adhuc aliquis de familia divitis vigilaret. Quod hospes considerans private vxori sue dixit. Interroga me alta voce qualiter hec bona quesivi que habemus nec desistes donec finaliter tibi dicam. Tunc ait mulier. O bone domine cum nunq̄ꝫ fuisti mercator dic mihi qualiter tantam pecuniaꝫ quam possides tunc congregasti. Cui ille. Noli stulta a me hoc querere. Illa autem magis ac magis querere non cessabat tūc vir quasi coactus suis precibus ait. Noli ista prodere que tibi dico et veritateꝫ pandam. Et illa. Absit hoc a me. At ille. Fur eram et nocturnis furtis omnia que nunc habeo congregavi. Cui ille. Qui magister meus erat verbuꝫ me docuit quod septies dicebam quando tecta hominum ascendebam. Ait mulier. Rogo te dic mihi illud verbum cuius virtute sine periculo furtum commisisti. Ait ille. Tibi dicam: sed alteri nullomodo dicas ne forte possent bona nostra asportare. At illa nullomodo attemptabo. Qui ait. hec sunt verba: fallax fallax. His dictis mulier obdormiuit vir autem finxit se dormire et sternutabat. Fur etenim cum audisset gavisus est et sumpto lune radio et septies dicto carmine laxatis manibus et pe-

Mulier dux plus sibi aliq̄d occultat plus illa scire cupit.

Qualiter fur fuit deceptus.

dibus per fenestrā in domū cecidit: et magnum sonitū fecit: et fracto crure et brachio iacuit miserabiliter semiuiuus in terra. hospes quoq3 audito sono quesiuit quasi nesciret qualiter cecidisset. At ille. Uerba fallacia me deceperunt. Hospes quidem eum recepit: et summo mane in patibulo suspendi fecit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Fur iste est diabolus qui p malas cogitatiões tectū cordis tui ascēdit et foramen facit p malū cōsensum: vir cū vxore est bonus plat9 ecclesie despōsatus. Cui diabolus toto conamine nititur per pctm̄ bona sua furari: sc3 virtutes quas i sacro baptismo recepit auferre. S3 bonus prelat9 sancte ecclesie despōsatus d3 cōtinue vigilare vt nō sinat furē aīe domū perforare. Iuxta illud verbum saluatoris. Uigilate: q2 nescitis qua hora fur est vēturus. Et cōtra eius malitias et nequitias intra se et vxorē: sc3 eccl'iam puideat quō diabolo sit resistendum vt cadat a corpe eius: et nullo mō ei noceat. Uel etiā alio modo pōt reduci. Fur iste erat lucifer pulcher q toto conamine ascēdere volebat vt alter deus esset et auferret ab eo eius dignitatē. Et dicebat illud. Esaie. Ascēdam in celū et ero similis altissimo. Et etiā ibidem. Ponā sedē meā in aquilonem et similis ero altissimo. Et postea ascēdit paradisum: hoc est per suam pulchritudinem cecidit in infernum et fregit crura sua. i. amisit sic suum decorem quem deus sibi contulit et suspensus est in patibulo infernali. a quo nos etc.

Uigiliis sem per insistendū est.

¶ De naturali benignitate xpi et mīa qbus naturaliter peccatoribus conuertentibus miseretur. et q xps recepit quos mundus eycit. Capi.cxxxvij.

Narrat eusebius in cronicis de quodā3 iperatore q ppl'm romanū3 in maxima eqtate gubernabat nulli pcens s3 p equali culpa equalē penā3 tribuēs tam diuitibus q pauperibus. Senatores romani eum pp̄ter hec iperio priuauerūt: et tanq pauperē fugere

cōpulerūt. Ille statim accessit ad cōstātinū & cū eo pactuz fecit & tā strēnue & tā prudēter se habuit sic post eū in imperatorē est elect⁹. Qui cōgregato exercitu romā obsedit: & cū romani euadere nō possent quin ab eo caperent: miserunt primo ad eum seniores: scdo iuuenes: tertio mulieres q̄ nudis pedib⁹ ante eū se pstrauerūt postulantes veniā quā obtinere non poterāt. Ultimo miserūt sibi parētes suos simplices quos habuit in ciuitate: mater ei⁹ pectus & vbera ostēdit que suxerat. Quod cū vidisset imperator amore naturali cōpatiens totam offensam dimisit: ciuitatem intrauit & honorifice susceptus est.

¶ Moralisatio.

Charissimi iste imperator est xp̄s qui p pctm̄ de ciuitate sua. i. te corde hoīs expellit ac de mundo isto qn̄ iudei eū morti tradiderūt. Ille p̄o sic expulsus ad patrē perrexit vbi est elect⁹ in imperatorez & iudicē nostrū in die iudicij: q2 omne iudiciū dedit pater filio. Joānis. viij. Ergo nobis valde timēdū est quō in die iudicij debeam⁹ ei occurrere qn̄ veniet cū magno exercitu angelo2. Quid ergo est faciēdū. Certe pmittam⁹ primo seniores. i. alte clamemus ad patriarchas & prophetas vt pro nobis implorēt nudis pedib⁹. i. cum affectiōe. Item scdo iuuenes. i. aplos: martyres: & confessores noui testamēti per opera mie imploremus. Itē mulieres. s. sanctas virgines & viduas: & principaliter rogemus matrem dei virginē gloriosam & ipsa nobis obtinebit vitā eternam. Quam nobis concedat &c.

Dies iudicij timēd⁹ est.

¶ De illis quos austeritate vincere nō possumus benignitate superemus. Cap. cxxviij.

Erat quidam rex noīe Medio qui vnicum filiū habebat heredē fili⁹ dimisit patrem: pp̄ter hoc pater eū fugauit spoliādo ipsum ab hereditate sua. Facto hoc fili⁹ iuit ad regē persarū inimicū & emuluz patris sui & narrauit ei q cū eo se teneret vsq3 ad mortem omni tēpore paratus si necesse esset contra partem suum

proprium bellare. Tandem ortum est bellum inter dictos reges q simul pugnauerunt. Accidit q medio rex grauiter vulneraretur vsq ad sanguinis effusionē quod filius eius considerans statim cucurrit ad patrem et pugnauit cū eo cōtra dnm suū.s.regem persarum et vicit eum. Quo facto dns suus eum dimisit eo q non tenuit pactū et ipse rediit ad patrem et veniā humiliter petiuit et obtinuit et sic pax reformata et ei hereditas est restituta.

Moralisatio.

Charissimi isti duo reges sunt deus et diabolus. De pmo hier. Dns ipse est deus viuēs et rex sempiternus. De scdo Job.xlj. Ipse est rex sup etc. Sz primus rex.s.deus hz filiū.s.aiam humanā q totiens recedit a deo et obligat se diabolo quotiēs committit pctm mortale. Si certe filius ille voluerit recordari illius belli qd xps fecit pro eo cōtra diabolū vsq ad sanguinis effusionē vt eū a potestate diaboli eriperet: et sic cogitans voluerit se deo hūiliare et p pctis veniā petere. poterit secure ad deū accedere et hereditatē vite eterne acquirere. ps. Tu es q restitues hereditatem meā mihi etc.

Xpus deū debellauit propter nos.

De vulneribus anime. Capi.cxxxix.

Magnus alexāder regnauit qui dominiū totius mūdi obtinuit. Accidit q semel grādē exercitū collegit et quādā ciuitatē circundedit q in eodē loco plures milites et alios sine omni vulnere amisit. Cū vero de hoc multum miraret philosophos vocauit et ait eis. O magistri quō poterat hoc esse q subito sine vulnere milites mei moriuntur. At illi dixerūt. Mirū non est. Est em quidā basiliscus sup murū ciuitatis cuius aspectu milites inficiuntur et moriūtur. ait alexander quale remediū est contra basiliscū. Qui dixerūt. Ponatur speculum eleuatū inter exercitū et murū vbi est basiliscus et cū in speculum respexerit reflexus eius et intuitus ad ipsum redibit et sic morietur: et sic factum est.

Quō basiliscus ex aspectu suo ipsius morit.

Moralisatio.

Charissimi. In húc mundum summú remedium elationis est ↄsideratio ppꝛie fragilitatis ꝛ infirmitatis: qꝛ si querit quare homo superbit. Certe qꝛ pondere virtutis caret. ↄsiderare ergo dꝫ ppꝛiam vanitaté tanq̃ in speculo ꝛ recurrere ad ppꝛiam fragilitateꝫ defectum suum ↄspiciens elationem repellendo.

¶ De iustitia ꝛ equitate in vita pꝛesenti ꝛ futura semp inueniendis. Capi.cxl.

Eraclius regnauit qui inter oés virtutes quas habuit iustus fuit nec pꝛecibus nec muneribus flecti poterat: qui iustitiam pro loco ꝛ tpe exerceret accidit semel q̄ aliqui apud eum accusabant quendam militem de moꝛte alteri⁹ militis in ista foꝛma. ambo ad quoddam bellum perrexerunt ꝛ nullum bellum erat cómissum Ille miles redijt sine altero. ꝛ ideo dicimus q̄ iste in via alium occidit. Rex cum hoc audisset sententiam dedit vt miles ad supplicium duceretur. cum autem ductus fuisset viderunt alium militem venientem pꝛo quo ille iudicatus fuit ad moꝛtem in nullo lesum ꝛ ambos ad iudicem reduxerunt. Iratus iudex dixit pꝛimo militi. Iubeo te interfici qꝛ damnatus es: ꝛ secundo dixit te similiter: quia causa moꝛtis illius es. ꝛ tertio dixit etiam te qꝛ missus fuisti militem occidere ꝛ non fecisti.

¶ Moꝛalisatio.

Charissimi. Iste rex est deus qui oíbus operibus suis est iustus duo milites sunt coꝛpus ꝛ aía. aía per carné seducta moꝛit qñ peccatú moꝛtale cómittitur ió iusto dei iudicio coꝛpus ad supplicia penitétie ducit: sed caꝫ subijcitur penitentia aía viua inuenit pꝛimo p xp̄i passioné. Scdo per penitentiá: sꝫ ambo moꝛte tpali moꝛi debét. Tertius miles qui eú nó occidit: est negligés platus qui ex diuino pcepto hꝫ peccatoré coꝛripere vitia extirpare vtutes iserere. Et si illa nó facit moꝛté eterná nó euadit. Eze.iij. Si nó annúciaueris ei neq̃ locut⁹ fueris vt euertat a via sua impia ꝛ viuat ꝛ ipe ipius moꝛiet in iniqui

Pꝛelatus hꝫ pctó rē coꝛripere ex diuino pcepto

tate sua sanguinem de manu tua requiraz. Rogemus &c.

De sancto consilio semper audiendo et contrario abijciendo. Capitulum.cxlj.

Fulgentius regnauit in cuius imperio erat quidam miles noie sedecbias q vxoré pulchrá accepit: sed non prudenté. In cuius domo quidam serpés in quadá camera habitabat. Miles vero torneamenta & hastiludia frequétabat intm q peruenit ad magnam egestatez flevit amare & quasi desperans hincinde ambulabat ignorans quid agere deberet. Serpés vidés eius doloré data est ei vox a deo sicut quondá asine balaá & ait: cur fles. Fac sm consiliú meú: & post factum nó penitebis. Singulis diebus lac dulce mihi ministra te & ditabo. Miles hoc audiens gauisus est valde & hoc fideliter adimplere pmisit. Statim infra breue tps ditatus est valde prolem pulchrá & magnas diuitias habebat. Accidit vna dierum q vxor diceret marito. Dñe credo q ille serpens multa bona possidet in camera in qua iacet consulo vt occidatur & bona eius obtinebim9. Ille vero ad instructioné mulieris malleú portauit: vt serpenté occideret cú vase lactis. Cú vero serpés vas lactis videbat: caput extra foramen camere extendit vt lac more cósueto laberet. Miles vero hoc videns malleú extendit & serpenté percutere volebat: serpens hoc subito videbat & caput retraxit & ictum mallei vas suscepit. Statimqz prolé post hoc & oia que habuit miles amisit. Ait ei vxor. Heu malú consilium tibi dedi: sed perge ad foramé serpétis & te in omnibus humilia vt sic forte grám per eú obtineas. Perrexit miles ad camerá serpétis & flevit amare petens gratiá vt per eum sicut prius ditari posset. Ait serpens. Modo video q stultus es & tu] in stulticia permanebis. qr non pót esse quin ille ictus magnus mallei ad memoriam sepius mihi veniat & occurrit tibi que modo prolé tuá occidi et omés diuitias abstuli: & sic nulla vera pax inter nos stare potest. Miles contristatus est valde: & ait. Tibi fideliter

Mu[lieris] [c]ósiliú [n]on se[cur]issime [h]anú é.

promitto animo do cōtra te nil velle perpetrare gratiam tuam habere possum modo. Cui serpēs. Charissime natura serpētis est astuta & veneno pleno sufficiant tibi verba mea. quia iam mihi occurrit ad memoriā ictus mallei: cū tua nequitia recede ne tibi maius malum contingat. Miles vero cum magno dolore recessit: & ait vxori sue. Ve mihi q̄ tuum consilium operatus sum. Et sic semper post hoc in egestate vixerunt.

serpēs dr astutus;

Moralisatio.

Charissimi. Iste rex est pater celestis. Miles sedechias paup hō nudus de vtero mr̄is egressus q̄ oēs diuitias paradisi p pctm̄ primi parētis perdidit cū pulchrā vxorē euā accepit: de cuius cōsilio gaudiū paradisi perdidit. Serpēs nutritus in camera est xp̄s in corde tuo per virtutē baptismi cōtentus a quo homo oia bona accepit. Primo filiū.i. aiam pulchrā ad dei similitudinē creatā. Scdo hoiem cōstituit dn̄m mūdi. ps. Cōstituisti eū sup oia opera manuū tuarū. Tertio paradisum Sed cū pater noster adā fuit deceptus cōsilio eue per suggestionē diaboli oia pdidit. Et sic qlibet hō si sequit cōsiliū vxoris.i. carnis amittet oia. Apl's. Si sm carnē vixeritis moriemini. In baptismo pmisisti xp̄o ministrare lac scz orationē innocentie & deuotionis. Sed grauiter xp̄m percutis qn̄ pctm̄ mortale cōmittis. Hec videns aufert a te filios & filias & diuitias vt te emendes sicut scriptū est. Quem diligo arguo et castigo. Ergo de virga discipline plus debemus gaudere q̄ dolere.

Xp̄z pcutim⁹ quādo pctm̄ mortale committimus,

De diaboli laqueis quibus nos circumuenire satagit. Capitulum.cxliij.

Erat quidā rex potēs valde q̄ quandā foueā cōduxit & eā muro circūuallauit in qua diuersa genera aialium posuit in qbus multū delectabat. Erat eodē tpe quidā qui pditor inuentus est: et sic pp̄ter sua scelera oibus suis priuat⁹ est. Ille vero de terra expulsus est: & puidit sibi de quatuor gn̄ibus canum & multis

rhetibus vt bestias regis in foresta caperet & destrueret. Noiá canũ hec erant richer:emuleym:banegif: baudin: crimel:egosin:beamis:& relim.per istos canes & retbia destruxit hic oia aialia regis. Audiẽs hoc rex cõtristatus est valde:vocauit filiũ suũ:& ait. Fili charissime arma te & descende cum exercitu vt illũ proditorem occidas vel de regno expellas. Ait ille.pater presto sum: sed vt audiui de pluribus tam potens est ille ꝙ me oportebit latere ad aliquod tẽpus cum vna puella cuius sapiẽtia omnes excellit cũm quá colloquium habebo & sic ad pugná me parabo. Ait pater. Uade ad castruȝ varioch & inuenies in eo puellam que ꝯm audita est valde prudens & si per eam nostrũ aduersarium poteris debellare eam multis honoribus ꝓmouebo. Filius hoc audiẽs armauit se castrum puelle intrauit nullo sciente que eum cum gaudio recepit et apud eam per aliquod tempus mansit. Deinde extra castrum recessit & statim die octauo aduersarium patris aggrediebatur potentia. In fine eum diminuit et caput eius amputauit. Post hoc cum victoria ad patrem rediens pater eũ in regem constituit.

Applicatio.

Charissimi. Iste imperator est dñs deus. Foresta mundus siue ecclesia. Mundus erat circũuallatus diuinis preceptis ꝯm legem moysi: ecclesia circumuallata est passione xp̃i & mĩa doctoribus. predicatoribus. & confessoribus. Miles proditor qui erat expulsus est diabolus de regno eiectus qui ecclesiá & alios xp̃ianos machinatur omni hora destruere. Uñ prouidet sibi de canibus & rhetibus:quia sicut venatores simplici vita insidiantur bestijs vt quádo exeunt de cauernis in quibus latebant habent rhetia cum quibus capiũt eas. Cũ eñ homines exeunt de cauernis bone vite tunc habent rhetia.i.carnis & mundi delectationes & illa ponunt ante eos & capiunt illos. ps. Cadent in rhetiaculo eius peccatores. Unde aduertite ꝙ venator ille diabolus habet qua

dia bolus dr vẽator

tuor genera canuꝫ currentiũ. Aliqui eorũ sunt pro bestijs spiritualibus ⁊ alij ꝑ alijs. Duo primi canes scꝫ richer et emuleym currũt ad ceruos ⁊ vrsos.i.diuitias ⁊ voluptates per quas plures tracti sunt ad malefaciendum: q2 diuitie sepe ponũt hominẽ extra viã rationis.⁊ propter magnas diuitias volunt hr̄e potẽtias ⁊ voluntatem ꝓpriam ideo sapiẽter vtamur nostra potentia loco iusticie ñ fortitudo nostra lex iusticie hoc est dictũ. Totius sitius qđ nos volumus ⁊ possumus facere. Uñ isti duo canes scꝫ diuitie ⁊ voluptates vel potentie currunt simul ⁊ multos post se trahunt ⁊ ad peccatũ alliciunt.ideo scriptura dicit. Uenator multũ gaudet qñ videt cerũ viã capere versus rhete Sic diabolus qñ videt hoiem viam capere versus pctm̃ mortale.⁊ per cõsequens in infernum. Deinde venator.i. diabolus permittit alium canem currere.scꝫ banegif.i.accipite ⁊ date. Iste canis currit ad abbates priores et pastores qui habent ecclesias conferre. Isti dant vt accipiant quia quod probis hominibus et bonis clericis dare deberent hoc dant fatuis et discolis propter fauorem ⁊ laudem quod est contra scripturam. Ubi dicit. Da bonis et ne receperis peccatorem. Unde banegif.i. accipire ⁊ date ducit multos ad rhete.i.inferni. Unde alter canis bandim ducit solicitatores et aduocatos ad rhete quia per cautelas eorum faciũt cõtra iusticiam. Uñ dicit Job. Audacter deũ prouocant.quia si pars vera eis nihil vult dare accipiũt de parte falsa bursam plenam ita ꝙ illa trahat ad se decreta ⁊ decretalia ⁊ facit discordiã contra veritatẽ Unde dr̄ abacuch. Lacerata est lex propterea egreditur iudicium peruersum. Uñ cõtra tales ait.ps. Labor labiorum operiet eos.i.in ꝓfundũ inferni deprimet eos i miserijs nõ subsistẽt. Deinde crismel alter canis mittit circa lepores qui tam veloces sunt ꝙ menses transeunt.i.ordinatos in ecclesia sicut sunt presbyteri: rectores: capellani: monachi: ⁊ fratres mendicãtes qui deberẽt per rationem transire ad montes alte vite scilicet de terrenis exoncrari

Aliqui dãt vt inde accipiãt.

⁊ mundũ despicere. Sed plures sunt tñ temptati per car
nẽ istã ꝙ ducit eos ꝑ voluntate sua ad rethe dyaboli aut
eo ꝯfidunt in rebus in q̄bus decipiuntur cũ rectore eccle
sie vel plebanus de ducentis vel trecentis marcis colligit
duos discos de residuo mense tue quos pauperibus debe
rent dare: sed videtur eis ꝙ multum fecerunt pro dei amo
re. Ergo pessime exponunt illam totam pecuniã: qꝛ ꝑ mũ
di vanitatibus ⁊ pompa seculi ⁊ qđ peius est in luxuria et
gulositate. Unde ꝯ tales scriptũ est. Duces ceci excollẽtis
calicem. Aliqui sacerdotes ⁊ clerici tñ ꝯfidunt in priuile
gijs eoꝝ ac in corona sua ⁊ reuerentia quã populus eis fa
cit ꝙ si vnam missam de die cantant totum residuũ diei in
vanitatibus licite concedi estimant. Cõtra tales dicit Sa
lomon. Sunt impij qui ita securi sunt quasi iustoꝝ facta
habeant. Et tales cadent in confusionem extremã nisi pe
nituerint. Deide alter canis est solitus qui vocatur belym
qui versat in vsura. i. ad mercatores ꝓpter quam plures ca
dũt in rethe diaboli: qꝛ vendũt ⁊ emunt vt tertiam ꝑtem
lucrẽtur vel plus. dicit. ps. Non deficit de plateis eorum
vsura ⁊ dolus. Ergo veniat mors super illos ⁊ descendãt
in infernum viuentes. Deinde alter canis qui vocatur bea
mis id est luxuria per quam multi clerici et laici diuites ⁊
pauperes parui ⁊ magni iuuenes ⁊ senes in rethe dyabo
li sunt. Uidens ergo deus totũ genus humanũ per rethia
dyaboli destrui ⁊ captũ tueri misit filium suum in castrum
puelle duplici armatura armatum. s. diuinitate ⁊ humani
tate. Et postq̄ natus est die octaua dyabolum aggredit.
scꝫ qñ erat circuncisus ⁊ postea dedit bellum. s. in parasce
ue ⁊ obtinuit victoriam: vt sic nos a vitijs ⁊ rethibus dya
boli liberaret ⁊ ad vitam eternam perduceret.

Luxuriam multosam plectit

¶ De timore extremi iudicij cum expositione. Ca. cxliij.

Erat quidam rex qui statuit ꝑ lege ꝙ quicũq3 subi
to mori deberet mane ante ortum solis añ domũ
eius tubas canerẽt ⁊ statim talis vestibus nigris
se indueret ⁊ sic ad iudicium veniret. Ille rex magnum cõ

uiuiũ fecit ⁊ oẽs satrapas regni vocari fecit qui oẽs vene-
runt. In quo cõuiuio erãt periti de omni gñe musicali qui
magnũ solatiũ cõuiuis fecerũt ex suaui melodia. Rex vero
nullum solatiũ vel signũ leticie oñdit: sed vultum tristẽ ha
buit ⁊ suspiria ⁊ gemitus emittebat. Hoc videntes cõui-
ue admirati sunt ⁊ non fuerũt ausi petere ab eo cãm tri-
sticie: sed dixerũt fratri regis vt cãm tante tristicie indaga-
ret: qui ⁊ fecit dicens ꝙ oẽs in cõuiuio mirarent de tanta
tristicia ⁊ cãm libenter scirent Ait rex. Uade ad domũ tuã
die crastina rñsum audies qđ ⁊ factum est. Rex ꝑcepit buc
cinatoribus vt sequenti mane venirent añ domum fratris
sui ⁊ tubis canerent ⁊ ipm ad eũ ducerent scđm legem qđ
⁊ fecerunt. Audiens frater regis de mane tubas añ domũ
suã cõmota sunt oĩa viscera eius ⁊ surrexit vestibus nigris
se induit veniẽs ad regem. Qui fecit fieri foueã ꝓfundam ⁊
vltra foueã cathedrã fragilẽ que quatuor pedes fragiles
habuit. ⁊ fecit fratrẽ suũ exui vestibus ⁊ sup cathedrã po-
ni. Dum aũt in cathedra eẽt ⁊ collocatus ordinauit vt gla
dius acutus supra caput suũ per filũ sericũ penderet. De-
inde ordinauit quatuor hoies cũ quatuor gladijs acutissi
mis vnum a pte anteriori alium a pte posteriori. tertium a
pte dextra ⁊ quartum a parte sinistra. cum aũt sic starent
ait rex illis quatuor. cum dixero sub pena mortis gladiũ
in eum isigite. ⁊ tubas omniaqꝫ genera musicalia fecit ad
duci coram fratre ⁊ mensam parari ⁊ diuersa fercula appo
ni ⁊ ait. O frater mi charissime quare tantum doles et
tantam tristiciam in corde habes. Ecce optima fercula: ec
ce melodia suauissima quare non gaudes ⁊ letaris. at ille
Quomodo potero gaudere cum in signum mortis hodie
mane sonitum tube ante domũ meam audiui ⁊ modo in
corruptibili et fragili cathedra sum collocatus. Si indis-
crete me mouea ipsa frangitur et in puteum cado de quo
resurgere nõ potero. Si caput meũ erigo gladius vltra ca
put meum vsqꝫ ad cerebrum me interficiet. quatuor torto
res in circuitu meo stant parati cum gladijs ad vnicũ ver-

turbatus fuit nõ parũ frater regis de rñsione eiusdem regis.

bum vestrũ me occidere. Istis ꝯsideratis si dñs totius mũdi essem gaudere non possem. Tũc rex ait. Iam ad q̃õnẽ hesternã quare nõ gauderem rñdeo. Ego sum sicut tu modo collocatus in cathedra corruptibili ꝛ fragili q2 in corpore fragili cum quatuor pedibus corruptibilibus .s. de quatuor elemẽtis. ꝛ sub me est puteus infernalis. vltra caput meum gladius acutus. s. diuinum iudicium paratum aiam meam a corpore separare. ante me gladius acutus. s. mors que nulli parcit. ꝛ anteq̃ʒ speratur veniet q̃uo vbi q̃n penitus ignoro. a pte posteriori alius gladius paratus ad me percutiendũ. s. peccata mea que in hoc seculo commisi parata sunt ante tribunal me accusare. Gladius a pte dextra est dyabolus qui circuit querens quẽ deuoret qui semper paratus est aiam meam recipere ꝛ ad infernũ reducere. Gladius a parte sinistra sunt vermes qui carnem meam post mortem corrodẽt. Cum em̃ charissime frater oia ista ꝯsidero nunq̃ʒ gaudere potero. Si ergo tu tm̃ hodie me timuisti qui sum homo mortalis multo igitur plus creatorem meum ꝛ redemptorem meum dñm nostrũ iesum xp̃m debeo timere. Uade ergo charissime frater ꝛ noli amplius tales questiões querere a me. Ille ꝟo surrexit ꝛ gratias de vita sua regi fratri suo reddidit promittens firmiter amodo vitã suam corrigere hoc audientes oẽs qui aderãt laudabant responsum regis.

Dyabolus dr̃ nos circuire querens nos deuorare

De statu mundi actuali. Capi. cxliiij.

Fertur de quodam rege cuius regnũ in tam subitam deuenit inundationem q̃ bonum in malũ verum in falsum: forte in debile iustum in iniustũ est mutatũ. Quam mutationem rex admirans a quatuor philosophis sapientissimis causam huius quesiuit: q̃ inq̃ʒ philosophi post sanam deliberationem ad quatuor portas ciuitatis pergẽtes qlibet eoꝝ tres cãs ibi scripsit. Primus scripsit potẽtia est iustitia ideo terra sine lege. Dies est nox. iõ terra sine via. Fuga est in pugna. iõ regnũ sine honore. Scõs scripsit. Unũ est duo ideo regnũ sine verita

Rõnes phorũ quare vtutes in vitia ꝯuertũtur.

te, Amicus inimicus. ideo regnum sine fidelitate. Malum est bonū idō terra sine pietate. Terti⁹ scripsit Ratio hꝫ licētiam ideo regnum sine nomine. Fur est propositus. ideo regnum sine pecunia. Corobola vult esse aquila ideo nulla discretio in patria. Quartus scripsit. Volūtas est ꝯsiliarius. ideo terra male regitur. Denarius dat sententiam. ideo terra male regitur. Deus est mortuus ideo totum regnū peccatoribus est repletum.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Quandoqꝫ terra solebat regi per iustitiam secundum leges diuinas et imperiales. nunc autem regitur per potentiam. Nota moraliter ⁊ verum est: quia olim iustitia dictatur ꝙ deus esset diligendus super omnia. ⁊c. Sed potentia in regno anime vicit intantum quod homo ex certa malitia contra inclinationem proprie voluntatis qua naturaliter magis inclinatur ad bonum quam ad malum hoc facit. Secundūꝫ etiam est verum quia olim clerici laici per bonum exemplum ad eternam patriam viam prebuerunt sed mutatus est color optimus quia omnes declinauerunt simul inutiles facti sunt non est qui faciat bonūꝫ. Patet de papa qui olim beneficia dedit clericis dignis propter deum spernēdo munera sicut petrus respondit symoni mago. Pecunia tua sit tecum in perditionem. Hoc idem patet in religiosis olim per bonam vitam viam ad eternam patriam per paupertatem ostendebant quia attendebant ad illud ꝙ monachus habens obolum. Hoc ideꝫ patet in clericis quia vt dicit hiero. Quicquid preter simplex vestimentum ⁊ victum de altari retines tu sacerdos tuum non est: sed pauperum: rapina est et sacrilegium est. Isti enim omnes tam monachi quam canonici: tam moniales quam clerici noctem verterunt in diem et ideo arcta est via que ducit ad patriam et pauci: quia carent lumine incedunt per eaꝫ Tertium primi. Fuga enim est in pugna probatur literaliter, Nam olim domini si vnus habuit aliquid ad

Olim dñi tēporales pugnabant p iuſ suo nunc p rapinā ⁊ furtū volunt recuperare.

uersus alium solebant pugnare.&c.sed modo honor recessit quia nolunt pugnare. sed quotidie per rapinam per furtum & talia vnus intrat terram alterius & nolunt pugnare quia emunt equos velocissimos ad fugiendum. Spiritualiter verum est quia olim homines temptationes vincebant & aduersarios scilicet carnem mundum & dyabolum superabant. Et sic apud deum fuerunt magni meriti & honorem ex hoc reportabant sed hodie quando deberēt pugnare consentiendo fugiunt. Secundus dixit. Unum est duo.&c. Que est ratio: quia veritas non est in mūdo nisi ꝙ cor & lingua que deberent esse vnum iam sunt diuersa: qꝛ quicquid homo iam per os affirmat cor negat. Nota ex isto ꝙ hodie litere sigillate non valent. Juramenta prestita non tenentur.&c.quod non fuit oliꝫ quia quasi vnus dixisset alteri simplici verbo tibi faciā hoc credidisset. Spiritualiter verum est quia anima que deberet esse in charitate vna cum deo per peccatum est diuisa. Secundum amicus est inimicus &c.que est ratio nisi ꝙ non est fides in mūdo. Certe qui deberet esse amicus iam est inimicus. Jam verificatum est verbum christi. Surget filius contra patrē Credo ꝙ non sit modo ita bonus amicus qui pro pecunia non fieret inimicus. Spiritualiter etiam verum est: qꝛ christi amici in euangelio sumus dicti.quia teste christo. Jam non dicam vos seruos sed amicos. sed hodie facti sumus inimici quia castrum domini scilicet cor nostrum tradimus dyabolo. Tertium malum est bonum.&c. Que est ratio ꝙ hodie magna crudelitas regnat in mundo & auaricia. Certe nulla alia quam illud quod est malum factum est bonum scilicet pecunia: ꝙ autem pecunia sit mala probatur per philosophum qui dicit quod aurum siue argētum non est nisi fex terre. Postꝙ iste feces facte sunt ita care pietas recessit sed tamen teste sapiente. Nihil iniquius ꝙ amare pecuniam. Spūaliter peccatum quod est maius malum quod inueniri potest hodie factum est bonum qꝛ pauci sunt qui non peccent. Contra quos propheta. Ue

Nota vnū mirabile p pñti tpe.

Hodiernis tpibus p pecuniam amicus inimicus fit.

Amare pecuniam nihil iniquius.

vobis qui dicitis malū bonū ꝛ bonū malū. Tertius dixit Ratio habet licentiā que est ratio ꝙ hodie christiani carent noīe certe nulla alia nisi ꝙ rō in hoīb⁹ est licētiata hō vocat⁹ est xp̄ianus per rationē a xp̄o sed hoies nōvt ii fur ratione qꝛ hō cū in honore esset nō intellexit.ꝛc. Naȝ porcis assimilat̄ per luxuriā.leoni per superbiā.cani per īuidiā. vulpi per dolositatē. Et ideo nō meret̄ dici homo nec xp̄ianus:qꝛ vitā xp̄i totaliter deseruit. Sp̄ualiter verū est:quia si hō haberet rationē deū sup̄ oia diligeret. Probo qꝛ rō dictat ꝙ bonū est diligēdū ꝛ magis bonum magis diligēdum ꝛ maxime bonū maxime diligendum. Sed cōstat ꝙ deus est maxime bonus et bonū quo magis bonum cogitari nō potest. Ideo si homo rationē haberet ipsuȝ pre omnibus diligeret. Secundo fur est prepositus ꝛc. Que est ratio ꝙ pecunia dominat̄ nulla alia ꝙ officiales sunt fures nō dico fures sed vnuȝ per experientiā video ꝙ dn̄i tēporales sunt pauperes ꝛ prepositi abundant. Uideo etiā ꝙ isti villani rustici et alij pauperes modicum habent et isti diuites abundant. Que est ratio nisi ꝙ fures existunt. Charissimi. si vnus alteri quinꝗ marcas vel tot florenos acciperet nonne fur iudicaretur. Sed isti quantum recipiunt de capitali summa notum est confessoribus. Et ideo veri fures non suspenduntur teste philosopho qui vidit ꝙ iudex duxit furē ad patibulum philosopho ridente et iudice querente quare rideret. Respondit ꝙ magnus fur ducit paruum furem. Spiritualiter verum est de illis qui pro modica delectatione deo animas quas solo sanguine acquisiuit furantur et diabolo subijciunt. Tertium culex cupit tam alte volare sicut ipsa aquila. ideo non est discretio. Nam qui deberent agrum colere hodie volunt dominari. Nam postꝙ habent vnum par ocrearum et calcariuȝ et equūt ipsi equitare volunt et vocari domicelli. Johannes vel christiane et sic de alijs verum est de illis ciuitatensibus quorum parentes fuerunt pellifices et sutores ꝛc. Ipsi

Iuxtā dictuȝ philosophi hodie magn⁹ fur ducit ad patibulum paruū furē.

autem se habent vt milites. Modica differētia est in mūdo. Similiter applica sicut scis et vis de mulieribus. Spiritualiter verum est de istis monialibus monachis et clericis. Nota quomodo hodie vadunt etc. Quartus philosophus dicit. Voluntas est ratio ideo regnum male regitur. que est ratio quod terra male regitur. Certe nulla alia nisi quod dominorum cōsiliū est malum. Nam olim consiliarii solebant dare consilia iuxta equitatē. Nunc autem ea dant secūdū volūtatem. applica sicut vis et scis quare hoc faciūt. Spiritualiter etiā verū est quicquid ratio dictat pro eterna salute: volūtas vult oppositum. Secundus denarius dat sententiam: ideo terra et cetera. Que est ratio quod sic venditur iusticia. quia modo nulla iusticia est quam denarius: quia si venerit denarius ad iudicium et si habueris dare pecuniā et causam minus iustam habueris: iudex pro te sententiabit non te videt si reus fueris: quia munera iudicum oculos excecant. Spiritualiter etiam verum est in iusticia cōfessiōis: quia si volueris de magnis peccatis veniā impetrare faciliter et iudicem confessorem placare pecuniam ostendens: et licet non habuerit auctoritatem te absoluet et penitentiam imponet. Nota etiā literaliter de istis officialibus et curia romana que non petit ouē sine lana. Tertium deus est mortuus etc. Certe si deus adhuc puniret sicut ante incarnationem quando propter peccatum luxurie totum mundum submersit octo animabus exceptis. Nota quomodo homines tunc solebant se retrahere a peccatis saltem timore: sed non amore eo quod sciebant deū omnia vindicare. Sed nunc quasi mortuus a nobis reputatur nec de futuro iudicio vel inferno vel eterna pena vel eterno regno cogitamus. et cetera. Ecce audistis duodecim rationes quare totus mundus est in maligno positus. Quiescite ergo charissimi agere peruerse.. discite benefacere. Esayas. Auscultate vt cognoscatis veritatem et veritas vos liberabit. quam omnis terra approbat celum etiā ipsum benedicit et omnia opera tremunt eam quoniā non

Cōsiliarii moderni tpīs dant cōsiliū ad voluntatem.

Nota quod homines in veteri testamento timore pene non amore se retrahebāt a peccatis.

est cum ea quid iniquum. ideo permanebit ineternum.

¶De via salutis quam dominus deus per filiū suū aperuit. Capitulum.cxlv.

Albertus narrat q tempore Philippi erat quedam via que ducit inter duos montes armenie quandiu non erat frequentata: postea autem accidit nullum posse transire viam propter aeris infectionem nisi expiraret. Unde rex a sapientibus causam tanti mali querebat. et nullus ex eis veritatem dicere poterat. Tandem innocatus socrates dixit regi q edificium edificaret equalis altitudinis cum montibus. Quo facto fecit socrates fieri speculum de calibe plane superficiei positum et mundum et ab omni loco munitum foret aspectus et reflectio ad speculum quo facto intrauit socrates edificium et vidit duos drachones vnum ex parte montis alium vero ex parte vallis qui cōtra se ora mutuo aperiebant et aerem hauserunt. Et dum sic respiceret quidaz iuuenis in equo qui periculum ignorabat volens transire per illam viam. subito de equo cecidit et incontinenti mortuus est. Socrates vero statim ad regem cucurrit et omnia visa eidem narrauit. Postea vero per artem subtilem capti sunt drachones et postea interfecti. ⁊ sic via salutis omnibus eam transeuntibus et ambulantibus facta est.

De socratis peritia

¶Moralisatio.

Charissimi. Per illos montes qui eleuabantur super omnem superficiem terre nobiles ac mundi potentes intelligo qui vltra communitatem populi eleuantur vel partem laicalem siue clericalez. Unā psal. Ascendunt mōtes ⁊c. Inter istos mōtes est cōmunis trāsitus ppl'i: qz totꝰ p eos regit. In istis mōtibꝰ solēt latere duo drachones. i. duo vitia. s. supbia. ⁊ luxuria: quorū veneno totus mundus inficitur. Juxta illud. j. Job. iij. Omne qđ est in mūdo: aut est supbia vite aut luxuria. ⁊c.

Istorum dracbonũ vis est nobis ignota & idõ qz p viã illã communem in qua draconescbones latent transeunt subito il lorum veneno preuenti moriunt. Sz anteq̃ periculũ sen tiamus debemus oculos nostros ad speculũ mũdũ & po litum.i.saluatorẽ dirigere. De quo Sapientie.viij. Can dor est lucis eterne & speculum sine macula. Itez debem⁹ altum edificiũ edificare. hoc edificiuz est vita munda per penitẽtiam & bonis virtutibus ornata qua debemus no stra pericula preuidere. Et quomodo iuuenis.i.homo va nitatideditus cadit de equo virtutis moritur spiritua liter hoc videns socrates.i.bonus prelatus debet curre re ad regẽ glorie & eũ de nocte pro subito orare vt possit viam periculosam precauere & viam salutis eterne glorie eligere & sic vitam possidere eternam. Quod nobis.&c.

Bon⁹ p̄latus sp de⁹ bz ora re ac vi gilare p salu te sub ditoꝝ.

¶ De principibus & magnatibus fortiter arguẽdis pro eorum forefactis. Capitulum.cxlvi.

Refert Augustin⁹ in libro de ciuitate dei q̄ dyo medes pyrata galea vna longo tempore in ma ri homines spoliauit & cepit. qui cuz multis na uibus iussu Alexandri fuisset quesitus et tandem captus & alexandro presentatus eum interrogauit dicens. Qua re mare habet te infestum. Ille statim respondit. Quare te orbis terrarum. Sed quia ego hic ago vnam galeam latro vocor. Tu vero mundum opprimens nauium mul titudine magna diceris imperator. Sed si circa me fortu na mansuesceret fierem melior: econuerso tu quanto for tunatior tanto deterior. Alexander respondit. Fortunam tibi mutabo in malitia tua fortune meritis ascribantur. Sicq; diues est per eum et de latrone factus est princeps & zelator iusticie.

Peccator dicit virtutũ oc cisor.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Latro in mari cuz vna galea est pec cator in mundo cum sola vita. & tamen non desi stit occidere virtutes & spoliare p pctm̃ quas re cepit in baptismo. Sed alexander.i.princeps vel prela

tus habet talem ad viam rectitudinis adducere per naues.i.p merita sancte ecclesie. Sz caueat plat9 vel princeps vt seipsum pus iudicet vt nō inuēt9 fuerit peioꝛ illo quē arguere voluerit:qꝛ si sic grauius puniret. demū latro ille factus est zelatoꝛ iusticie ꝛ per bonum decoꝛez peccatoꝛ ad optimū finē peruenit. ꝛ tunc mai9 gaudium erit super vno peccatoꝛe penitentiam agēte ꝙ super nonaginta nouē iustis qui non indigent penitentia.

¶ De pcti veneno qd aiam intoxicat. Capitulū.cxlvij.

De quodā rege narrat quē inimici ei9 occidere cogitabant ꝛ qꝛ potēs erat veneno eū perdere voluerūt. Venerūt aliqui eoꝛum simplici veste induti ad ciuitatez vbi manebat ꝛ ibi erat fons aque de quo rex multotiens bibebat. Hunc fontem veneno vndiqꝫ intoxicauerunt. Rex autem ignoꝛabat ꝛ bibit sicut solitus erat ꝛ moꝛtuus est.

¶ Moꝛalisatio.

Charissimi. Rex iste est Adā prim9 hō cui subiecte erāt oēs creature coꝛpales. ps. Oia subiecisti sub pedibus ꝛc. Illū regez qrebāt demones interficere veneno qd posuerunt in fontē in quo deo placuit. Fons ille est coꝛ hūanū:qꝛ sicut riuuli respectu fontis exeūt:ita coꝛ hois influit vtutē ꝛ regimē oib9 mēbꝛis ad illū fontē infusum fuit venenū qn prim9 parēs p suggestionē cōcepit contra dei preceptū facere ꝛ ei assensus pbuit. ꝛ tūc de isto fonte moꝛtē bibit. Et post eū quasi infiniti hoies moꝛtui sunt donec christus veniret ꝛ nos liberaret de isto fonte. ex hoc descēdūt riuuli nobis:qꝛ ratione illius peccati semp habem9 pꝛōptitudinē ad peccādū. Iuxta illud. Sensus ꝛ cogitationes hominis prona sunt ad peccandum ab adolescentia sua.

Hoies pni sūt ad peccandū.

¶ Qs peccatum hic vel alibi puniet. Cap.cxlviij.

Refert aulus gellius de amone ꝙ cū ditissimus esset et transire vellet de vno regno in aliud cōduxit nauē sz naute pꝑter pecuniā eū occidere

volebant: sed ipse ab eis impetravit vt prius cantare pos set ad honorem delphinis qui in cantu hominis delecta tur. Cum vero in mari proiectus esset delphin eum susce pit: et in terram deportavit. et dum naute eum mortuum crederent ipse in terra apud regem eos accusavit. qui co ram rege positi: victi sunt et damnati.

¶Expositio.

Charissimi. Sic modo est si aliquis dives divi tijs virtutum qui per huius seculi mare patien ter proponit ad deum transire. venient filij dia boli et ab eo famam et bona temporalia tollūt et alijs mo lestijs vexant: sed certe ipse inter hec canere debet devo tis orationibus a deo auxilium petendo et sic portatur in terram. De qua psal. Portio mea domine sit in terra vi ventium. Et inimici tradentur penis eternis.

¶De vana gloria quam multa mala sequun tur. Capitulum.cxlix.

De morte philip pi pa tris ale xandri dri ma gni.

Ulterius narrat quod quidam nobilis consiliū sa pientis quesivit quomodo posset nomen suum perpetuare. Respondit quod si virum illustrem oc cideret nomen suum perpetuatum esset. quo audito phi lippum patrem alexandri magni interfecit vt nomen si bi acquireret. Sed ille cito post miserabili morte extinctus est.

¶Applicatio.

Charissimi. Aliqui nobiles ac mundi potentes per mala opera sua acquirunt nomen munda num. sed sine dubio per illud nomen quantum in eis est dominum deum occidunt. ideo tales mala mor te moriuntur cum in inferno sepeliuntur.

¶De rore celestis gratie. Capitulum.cl.

Plinius narrat quod sit quedā terra in qua nec ros nec pluvia descendit. Unde maxima est ibi sicci tas et defectus aque: quia tātum est ibi vnus fons qui aquam in profundo habet. Cum vero homines aquam volunt habere accedunt ad fontem cum omni genere mu

ficorum quod habent et circuierunt fontem dulcem facientes melodiam. post mediolam aqua ascendit ad os fontis et fluit in abundantia. et sic homines aquam capiunt et recedunt.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Terra illa que sicca est mundus iste est qui hominem siccum reddit ab oratione et devotione: et subtrahit rorem celestis gratie. Fons iste est deus. unde Eccl. Fons sapientie in excelsis dei. Eamus ergo ad fontem illum cum instrumentis musicis. i. devotis orationibus ut nostra vox sit dulcis in aure dilecti et accedat ad nos aqua gratie sue. Quam nobis. etc.

Deus dicitur fons sapientie.

¶ De anima peccatrice. per peccati lepram quo modo curatur. Capitulum. clj.

Rex quidam nobilis in regno suo habuit duos milites. unus avarus et alter invidus. Avarus pulchram uxorem habuit oculis omnium gratiosam. Invidus vero valde turpem et omnibus odiosam. et quandam terram annexam militi avaro habuit quam miles cupidus per omnia habere desiderabat. Sepius ad eum accessit et multa ei obtulit si terram suam ei vendere vellet. Miles vero invidus respondit se non velle vendere hereditatem suam: nec pro auro vel pro argento: attamen ex invidia cepit cogitare quomodo pulchritudinem uxoris avaro militi posset denigrare: et dixit militi avaro. Si desideras terram meam habere nil pro precio desidero nisi quod uxor tua mecum sit una nocte. Qui ei annuit et uxori dixit: que repulsam dedit primo: sed tandem per virum inducta consensit. At ille miles invidus antequam ei condormiret cum leprosa se commiscuit. Hoc facto ad dominam accessit et eam cognovit quotiens voluit. quo facto eidem intimavit quod lepram incurreret dicens. quomodo invidiam de hoc habuisset quod uxor tua tam turpis esset: et ipsa tam pulchra. ideo eam sic deturpavit. quod audiens tristis facta est et flens amare marito suo intimavit qui valde tristis factus dixit uxori sue. Do tibi consilium: adhuc nullum

De milite avaro.

De invido.

signum lepre in te apparet: hic prope extra regnum est ciuitas magna que est vniuersitas. ad illam pergas et omnibus venientibus sis cõmunis et qui prius ad te accesserit: infirmitatem recipiet et ab omni lepra curaberis. Quod et factum est. Uenit filius imperatoris ad amãdum eam: fecitq3 eam venire ad se et eam rogauit vt ei cõsentiret: que rogauit dicens. Absit a me: vt ego paupercula sim cõcubina filij imperatoris. At ille magis ac magis eam propulsauit vt ei consentiret. Illa cogitauit. Hic filius imperatoris si lepram incurreret magnum damnum esset. Et proposuit quomodo incideret lepram si eam cognosceret At ille nolẽs desistere eam cognouit et leprã incurrit. Altera die sentiẽs se liberatã ad patriã perrexit dicẽs ei. Si vos cõtingat lepram incurrere ad me declinate et ego vobis in q̃ntum possum de necessarijs prouidebo. Post hoc non diu filius imperatoris leprosus factus est et tantum verecundabatur q̄ nocte nullo sciente ad dominam iuit vbi manebat. Hoc domina percipiens marito suo intimauit dicens. Ille est qui per me infectus est: et ego a lepra liberata sum: qui videns eum turpiter infectum fleuit amare cameram sibi ordinauit in qua solitarius manebat: et domina ei personaliter ministrabat: et in eodem loco septem annis manebat Accidit cu3 q̄ in septimo anno erat calor intolerabilis et leprosus vas magnum cum vino pro refocillatiõe habebat quidã serpẽs in orto existẽs vas intrauit et se balneauit et in profundum post lotionẽ iacuit: leprosus cito a somno expergefactus multum sitiebat: vas cum vino accipiens ipso ignorante serpẽtem imbibit. Post hoc serpens omnia interiora eius cepit rodere tam grauiter q̄ leprosus gemitus et suspiria dabat. Domina ei maxime compatiebatur. Passio illa durabat per tres dies continue: quarto die vomitu et veneno interiori serpentem proiecit statim dolor cessabat de die in diem paulatim species lepre ab eo recesserunt: et post septẽ dies caro eius ab omĩ lepra est curata sicut caro pueri. de quo

Quis cognoscendo vxorẽ potest incurrere lepram.

domina multum est gauisa ꝛ vestimentis preciosis ipsum induebat dextrarium optimum ei dedit: ꝛ ad imperatorem perrexit vbi cum honore est receptus: et post mortem patris regnauit ꝛ vitam in pace finiuit. ¶ Moralisatio.

Charissimi per istos duos milites cupidum ꝛ inuidum dyabolum ꝛ primum hominem. scilicet Adam debemus intelligere. dyabolus erat inuidus habuit turpem vxorem. s. effigiem per superbiam deturpatam: quia splēdida fuit creata: ꝛ per peccatum facta est turpis. Miles auarus. s. Adam vxorem pulchram habuit. s. animã ad dei similitudinē creatã. Gen. j. Uidēsq; diabolus ꝙ homo erat sic formatus vt locum eius in celo occuparet multum ei inuidebat ꝛ studuit quō eius vxorē scz animam deturpare posset. Adam vero cupidus qui nō tm̄ erat contentus de dei beneficio quod sibi dedit. s. de paradiso sed quasi alter deus esse volebat. Et ideo expulsus est extra terram paradisi quam iniuste petijt. Uideñsq; diabolus ad eum accessit dicēs. Si comederetis de ligno vite eritis sicut dij scientes bonum ꝛ malum. Gen. iij. dyabolus prius se miscuit cum lepra scilicet iniquitate. ꝛ sic ad innocentem accessit ꝛ mortaliter peccauit quando diuinum preceptum violauit ꝛ sic hō factus est leprosus spiritualiter loquendo: ꝓpter hoc extra regnū paradisi erat expulsus in vniuersitatem huius mūdi. Filius imperatoris scz filius dei videns hoiem quē formauerat in miseria cū natus eius se miscuerit. qñ de celis descēdit in vterū m̄ris sue benedicte ꝛ carnē nostrã assumpsit intm̄ ꝙ nos miseros ab omni lepra peccati per passionē suã liberauit. ꝛ ipē peccata nostra tulit in corpore suo factus est turpis in passione. Unde Esaie. liij. Uidimus eū non habentē speciē neq; decorem. Et sequitur. Reputauimus eū quasi leprosum ꝑcussum a deo humiliatū. Nos vero sic liberati per mortē xp̄i poterimus ad patriã celestē secure si voluerimus peruenire. sed christus nos quotidie temtat ꝛ pulsat ianuam cordis nostri. Sicut ipē testatur. Canticorum. Ego sto ad

dyabolus tēptauit adam per inuidiaz

ostium & pulso. Si quis aperierit mihi: & cenabo cum eo. Sed diligenter est aduertendum quod ostium cordis nostri debemus ei aperire per septem opera misericordie & cum omni gaudio recipere & in speciali camera extra homines eum ponere. vt ipse nobiscum semper maneat & sicut iste leprosus sitiuit in cruce cum dixit. Sitio. Quid sitiebat. Non vtique vinum sed salutem animarum nostrarum. Judei hoc audientes acetum cum felle mixtum ei dederunt. Ecce serpentem venenosum que nostra sunt bibit & totum venenum peccati primi parentis proiecit & sic cum dextrario diuinitatis cum humanitate in die ascensionis cum multitudine celos ascendit in iubilo & gloria sempiterna. Ad quam nos perducat. &c.

Ostium cordis fideo debemus aperire.

¶ Quod xps ab eternis periculis & demonum obsidionibus nos liberauit.

Capi.cliij.

QUidam vero princeps nomine cleonitus cuius in quadam ciuitate claudebatur obsessus qui volens populo suo caute consulere quid sibi vtilius expediret: precepit vt vnus de militibus suis obsidionem accederet qui obsidentibus insultum preberet ordinauit quod in telis suis latenter & artificialiter scriberet. Confortamini in domino & estote fideles in obsidione in persona cleoniti venio & obsidionem amouebo.

¶ Moralisatio.

CHarissimi. Iste priceps est: xps populus obsessus in ciuitate peccatores in mundo qui a demonibus obsidentur si non diuinitus admonemur aias nostras occident. Miles Missus est predicator. apostolus ad thimo. Labora sicut bonus miles. Ille miles in exteriori apparentia quasi aduersarium peccatoribus ondit. quia lanceam sagittam insultus prebet dum acuta verba nunc contra gulosos nunc contra luxuriosos. & sic de ceteris proponit sed pro certo amicus noster est. quia plus valent verbera diligentis quam oscula blandientis.

De tribulatione tpali que in gaudiū sempiternū: postremo commutabitur. Capi.cliij.

Antiochus in ciuitate antiochie regnauit a quo ipsa ciuitas antiochia nomen accepit. ex cōiuge sua filiam speciosissimam genuit. Que cū puenisset ad etatem legitimam et species pulchritudinis accresceret multi eā in matrimoniū petebāt cū magna et inestimabilis dotis qualitate. Sed cum pater deliberaret cui potuisset filiā suam dare in matrimoniū hoc nesciēsq3 iniqua ɔcupiscentia crudelitatisq3 flamma in amore filie sue exarsit cepit eā amplius diligere q̄3 patrem oporteret. Qui cū luctaret cū furore pugnat cū pudore vincit amare. quadam die accessit ad cubiculū filie sue et oēs a longe sedere iussit quasi cū filia sua colloquiū secretū habiturus tumulante furore libidinis diu repugnante filia nodū virginitatis eripuit et pudorem violauit. Cūq3 puella quid faceret cogitaret nutrix subito ad eam intrauit. Quam vt vidit flebili vultu ait. Ob quam rem affligitur anima tua. Puella ait. O charissima modo in cubiculo isto duo nobilia nomina perierūt. Ait nutrix. Domina quare hoc dicis? Ait illa: q2 ante matrimonium meum pessimo scelere sum violata. Nutrix cum hec audisset et vidisset amens quasi facta dixit. Et quis diabolus tanta audacia thorum regine ausus est violare? puella ait. Impietas hec fecit. Nutrix ait. cur non indicas patri? Puella ait. Ubi est pater. Si intelligas perijt nomē patris in me mortis mihi remedium placet. Nutrix vt audiuit eam mortis remediū querere blando eam sermonis eloquio reuocauit vt a proposito suo recederet. Inter hec impius pater cum simulata mente ostenderet ciuibus pium patrem inter domus parietes meritum se esse filie sue letatur et vt semper nuptijs filie thoris frueretur ad expellandos petitores qui eā in cōiugem petebant nouum genus nequitie cogitauit. Questionem vero proponebat dicens. Si quis questionis mee solutionem inuenerit filiam meam in vxorem habebit

Antiochus ppriam filiam suā defloravit.

De qōne ppo sita per antiochū.

et si defecerit decollabitur. Plurimi vndiqz reges ppter incredibilem et inauditam puelle speciem venerunt. Si quis forte prudentia literarum questionis solutionem inuenisset quasi nihil dixisset decollabatur et caput eius supra portam suspendebatur vt aduenientes imaginez mortis viderent et turbarentur ne ad talem conditionem accederent. hoc totum fecerat vt ipsemet cum filia sua posset in adulterio permanere. Cum vero tales crudelitates exerceret antiochus interposito breui tpe adolescens quidam tyrus patrie sue princeps locuples valde appollonius noie bn literatus nauigãs antiochiam intrauit. Ingressusqz ad regẽ ait. Aue rex. et ille. salui sint nupturi parẽtes tui. Ait iuuenis. Peto filiam tuam in vxorem. Rex vt audiuit qp audire nolebat respiciens iuuenem ait. Nosti nuptiarz conditionem? Ait iuuenis. Noui et ad portam vidi. Indignatus rex ait. Audi ergo questionez. Scelere vehor materna carne vescor. quero fratrez meum matris mee virum nec inuenio. Puer accepta questione paululum recessit a rege et cum scientiam quereret deo fauente solutionem questionis inuenit. et reuersus ad regem ait. Bone rex proposuisti questionem audi ergo solutionem. Nam quod dixisti scelere vehor. non esmentitus. te em̃ ipm intuere. materna carne vescor. filiam tuam respice. Rex aũt vt audiuit solutionez questionis iuuenem soluisse timens ne peccatum suum patefieret. irato vultu eum respiciens dixit. Leno ne es iuuenis a questione: nihil verum dixisti decollari quidem promerueris: sed ecce habebis dierum triginta spacium recogita tecum. Reuertere ad terram tuã. et si solutionem questionis inuenies filiam meam in matrimonium accipies. sin autem decollaberis. Iuuenis turbatus accepto comitatu nauem ascendens tendit in patriam. sz post recessum adolescentis vocauit rex dispensatorem suum taliarchum nomine cui ait. Taliarche secretorum meorum minister fidelissime scias qp Tyrus Apollonius inuenit questionis mee solutionem. Ascende ergo confestim nauem ad perse

quendã eum & cũ perueneris tyrũ quere eũ & cum ferro vel veneno interfice eum. Reuersus dum fueris premium magnũ accipies. Taliarchus scutum accipiens pecuniamq3 pgens ad patriã iuuenis venit. Appollonius vero prius venit & ad domum suam introiuit. apertoq3 scrinio oẽs libros respexit & nihil aliud inuenit nisi qd regi dixerat. et dixit intra se. Nisi fallor antiochus rex impio amore diligit filiam suam & recogitans secum dixit. Quid agis appolloni conclusionem eius soluisti: & tñ filiam non accepisti. ideo delatus es a deo vt non morieris. Continuoq3 iussit sibi naues preparari & eas centum milibus modiorum frumenti onerari: & multo pondere auri & argenti. et veste copiosa & cum paucis secũ fidelissimis hora noctis tertia nauem ascendit tradiditq3 se alto pelago. Alia vero die queritur a ciuibus suis & non inuenitur: meror ingẽs nascitur q amantissimus princeps patrie nusq3 comparuit. planctus magnus erat in ciuitate. tantus vero amor ciuium circa eum erat vt multo tempore tonsores cessant publica spectacula tollerentur balnea clauderentur. non templa nec tabernas. quisquis ingreditur. Et cum talia agerentur sospes venit taliarchus qui a rege antiocho ad necandum missus erat & videns omnia clausa dixit cuidã puero. Indica mihi si viuere velis ex qua causa ciuitas ista in luctu moratur. At puer. O charissime nescis tu illud quod interrogas? Ciuitas hec in luctu moratur quia appollonius pҫceps patrie huius ab antiocho rege regressus nusq3 comparuit. Taliarchus cum hoc audisset gaudio plenus ad nauem rediit & antiochiam intrauit. Ingressusq3 ad regem ait. Domine mi rex letare: quia appollonius vos timens nusq3 comparuit. Rex ait. Fugere quidem potest. sed effugere non potest. statim huiusmodi edictum posuit quicunq3 appollonium tyrum contemptorẽ regis mei mihi exhibuerit accipiet quinquaginta talenta auri. qui vero caput eius amputauerit centum talenta accipiet. hoc facto non tantum inimici sed amici cupiditate

De appollonii fortunis.

te seducti ad persequendum appollonium properabant. Querebatur vero appollonius: per mare per terras: per siluas: per vniuersas indagines: et non inueniebatur. Tūc rex iussit sibi classes nauium preparari ad persequendum iuuenem: sed et morem facientibus qui classes sibi nauium preparabant Appollonius tharsim deuenitr deambulās iuxta littus visus est a quodam seruo suo Elinato nomine qui superuenerat in ipsa hora. et accedens ad eum dixit. Aue rex appolloni. Ille salutatus fecit vt potentes facere consueuerunt spreuit hominem tunc senex indignatus est valde et iterum salutauit eum et ait. Aue rex appolloni resaluta et noli despicere paupertatem honestis moribus decoratam. Etenim scis quod scio cauendum est tibi. Et ille. Si placet vobis dicite mihi, qui ait. Proscriptus es. At ille. Et quis patrie sue prescripsit principem. Elinatus ait rex antiochus Antiochus qua ex causa? Elinatus ait quia quod pater tu esse voluisti. Appollonius ait. Et pro quanto me prescripsit. Et ille. Quicunqz te illi viuum exhibuerit quinquaginta talenta auri qui vero caput tuum pertulerit centum talenta ille habebit pro mercede: ideo moneo te fuge in presidium. Sed cum hoc dixisset elinatus recessit. Tunc appollonius eum rogauit vt ad se veniret et centum talenta auri daret ei et ait. Accipe tantum de paupertate mea quia meruisti et amputa caput meum et regi presentes et tunc magnum gaudium habebit. Ecce habes centum talenta auri et tu es innocens quia ego te ex mea voluntate pro illo conduxi vt tam magnum gaudium offeras regi. Cui senex respondit domine absit hoc a me vt huiusmodi rei causa vnquam de vita mea premium accipiam apud bonos homines amicitia premio non est comparanda. Et regi appollonio magnam laudem adijciens recessit. Per hoc appollonius cum spaciatur in eodem loco supra littus vidit aliquem hominem contra se venientem dolentem et mesto vultu strangulionem nomine accessit ad eum protinus. Et ait appollonius. Aue

Appollonius fuit proscriptus.

strangulio. Et ipse ait. Aue domine mi rex appolloni: et tuus sum ait. Dic mihi quare in his locis turbata mente versaris. Ait appollonius: quia filiam regis vt verum dis serem coniugem et in matrimonium petiui. Peto itaque si fieri potest in patria vestra volo latere. Strangulio ait. Domine appolloni ciuitas nostra pauperrima est et non potest tuam nobilitatem sustinere preterea duram famē & sterilitatem patimur amore nec etiam iam ciuibus vlla spes est salutis: sed crudelissima mors est ante oculos nostros. Appollonius ait. agite gratias deo qui me profugum vestris finibus applicauit dabo ciuitati vestre centum milia modiorum frumenti si fugam meam tantum celaueris. Strangulio vt hec audiuit prostrauit se ante pedes eius: et ait. Domine appolloni si esurienti ciuitati subueneris non solum fugam tuam celabimus: sed si necessitas fuerit pro salute tua dimicabimus ascendensque appollonius tribunal in foro presentibus cunctis ciuibus illius ciuitatis dixit. Ciues tharsenses quos annone penuria turbat et opprimit. Ego tyrus appollonius releuo. credo enim vos huius beneficii memores fugam meam celaturos. Scitote enim non me malicia antiochi esse fugatum sed per vestram feliciter huc sum delatus. dabo itaque vobis centum milia modiorum frumenti eo precio quo sum in patria mercatus octo ereis singulos modios. Ciues hec audientes quod singulos modios octo ereis mercaretur hilares effecti sunt ac gratias agentes statim frumenta parabant. Tunc appollonius ne deposita regia dignitate mercatoris magis quam donatoris nomen videretur assumere preciumque assumens eiusdem ciuitatis vtilitatibus redonauit. Ciues autem vt tanta viderunt eius beneficia bigā in foro statuerunt in qua stans dextera manu fruges & sinistro pede calcaret et in base scripserūt ciuitati tharsie tyrus appollonius donū deditque ciuitatē a seua morte liberauit. deinde iterpositis paucis diebus hortāte strāguilione et

Qualiter appollonius fuit receptus a ciuitatensibus & qualiter eis subuenit.

Ciues pro beneficio accepto ab appollonio statuā ad eius imaginē fierunt.

dionisiade eius cõiuge ad penthapolim tirenoꝝ nauiga
re proposuit vt illic lateret eo ꝙ beneficia cum opulentia
ꝛ tranquillitate agerentur. Igitur cuz ingenti honore du
citur ad mare ꝛ vale dicens oĩbus ascendit nauim sed tri/
bus diebus ꝛ noctibus totidem ventis prosperis naui/
gans subito pelagus mutatũ est postꝗ̃ littus tharsie reli/
quit. nam paucis horis ventus concitatus aquilone vento
austroqꝫ instante classe celum nimia se pluuia erupit popu
lus tyri procella corrumpitur ratis pariter dissoluitur ze
phiri fretum perturbant grando ac nubes tenebrose in/
cumbebant. flant venti fortiter intantum ꝙ mors cũctos
occuparet tunc vnusquisqꝫ rapuit sibi tabulas tantum in
illa calligine tempestatis omnes perierũt. Appollonius
vero vnius tabule beneficio penthapolitanoꝝ littore
est pulsus. Stans autem in littore intuens mare tranquil
lum sic ait. O pelagi fides facilius incidam in manus cru
delissimi regis: quo pergam quam patriam petam: quis
notus huic ignoto auxilium dabit. Hec dum loqueretur
appollonius aspexit iuuenem venientem contra se. quidã
robustus piscator sordido sacco coopertuz cogente neces/
sitate prostrauit se ad pedes eiꝰ profusisqꝫ lachrymis ait
miserere quicunqꝫ es nudo naufrago non humilibus pa
rentibus sed notabilibus genito ꝛ vt scias cui misereris
ego sum tyrus appollonius patrie mee princeps depre/
cor te auxilium vite mee. piscator vt vidit speciem iuuenis
misericordia motus: illũ erexit ꝛ duxit infra tecta domus
ꝛ posuit epulas quas habere potuit ꝛ vt plenius sue pieta
ti satisfaceret exuens se tribunarium in duas partes diui/
dens. vnam dedit iuueni dicens. Tolle quod habeo ꝛ va
de in ciuitatem vbi inuenies forsitan qui tui misereatur si
non inueneris huc ad me reuertere paupertas quecunqꝫ
sufficiat. Piscator ait illi tantuz admoneo te vt si quando
dignitati tue redditusꝰ fueris ne despicias tribunarij pau
pertatem. Appollonius. Si non memor fuero iterũ nau/
fragium patiar, nec tui similem inueniam ꝛ hec dicens de

De appollo/
nij infor
tunijs.

monstrata sibi via iter carpens portas ciuitatis ingrediatur. Dũq3 cogitaret vñ peteret auxiliũ vite vidit per plateam puerum nudũ currentem oleo caput vnctũ habentẽ sabano precinctum voce magna clamantẽ ⁊ dicentẽ. Audite oẽs audite peregrini et serui. qui ablui vult pergat gimnasium. Audito hoc appollonius exuens se tribunarium ingreditur lauachrũ vtitur liquore. ⁊ dum singulos intuetur querit sibi parez nec inuenit. ⁊ subito altistrates rex totius regionis ingressus est cum turba famulorum. Cum rex ludũ cum seruis suis exerceret admisit se appollonius regi ⁊ decurrentẽ sustulit speram ⁊ subtili velocitate percussam ludenti regi remisit. Tunc rex suis famulis ait. Recedite hic est iuuenis vt suspicor mihi comparandus est appollonius. Appollonius vt audiuit se laudari constanter accessit ad regem. et accepto cyramocho docta manu circunlauit eũ cũ subtilitate. Deinde in solio gratissimo vouit eũ ⁊ exeũte ab eo officio discessit. Dixitq3 rex ad amicos suos post discessum adolescentis. Juro vobis in veritate melius me nunq̃ abluisse q̃ hodie bñficio adolescẽtis nescio cuius et respiciens vnum de famulis ait. Juuenis ille qui mihi officium fecit vide quis sit: ⁊ ille secutus iuuenem vidit eum sordido tribunario indutum. Reuersusq3 ad regem dixit. iuuenis ille naufragus est. Rex ait. Unde scis. ⁊ ille. Tacente illo habitus indicat causaz. Ait rex. Uade celerius ⁊ dic ei. Rogat te rex vt venias ad cenam. Appollonius vt audiuit acquieuit ⁊ cum famulo venit ad regez. Famulus primo ingressus ait ad regem. Naufragus adest: sed propter sordidum habituz introire verecundatur. Statimq3 rex iussit eum vestibus indui dignis et ad cenam ingredi. Ingressus appollonius triclinium regis contra regem assignato loco discubuit infertur prandium: deinde cena regalis. Appollonius cũ cetis epulantibus non epulabatur. sed aurum et argentuz et ministerium regis diu flens intuebatur. tunc vnus de discumbentibus ad regem ait. Nisi fallor iuuenis iste for

Appollonius regi placuit.

De appollonii tristitia.

Rex iuuenez vt vidit tristez appollonii cōsolabatur.

tunc regis inuidet. Rex ait. Male suspicaris fortune mee non inuidet sed plura se perdidisse tristatur: et respiciens appollonium hylari vultu ait rex. Juuenis epulare nobiscum et de deo meliora spera ꝛ dum hortaretur iuuenem subito introiuit filia regis virgo iaȝ adulta: deditq3 osculuȝ patri suo: deinde cunctis discūbentibus amicis. Que dum oscularet singulos reuersa est ad patrem ꝛ ait. Bone pater. Quis est iste iuuenis qui contra te locum honoratum tenet qui multum dolet. Ait rex. O dulcis filia iuuenis iste naufragus est et gymnasia mihi grauissime fecit. propter qḋ ad cenam vocaui illum quis sit nescio: sed si vis scire interroga eum te decet omnia nosce: ꝛ forsitan dum cognoueris misereberis ei. Hec audiens puella ad iuuenem accessit et ait. Charissime generositas nobilitatem ostendit si tibi molestum non est indica mihi nomen tuum et casus tuos. Et ille. Si nomen queris in mari perdidi. Si nobilitatem in tyro reliqui. At puella. Apertius dic vt intelligam. Tunc appollonius nomen suum ꝛ omnes casus exposuit. Finitis sermonibus fundere lachrymas cepit. quem vt vidit rex flentem ait filie. Nata dulcis peccasti dum nomen ꝛ casus adolescentis petiuisti veteres eius dolores renouasti. Dulcis ergo filia ex quo iaȝ scis veritatem iustum est vt libertatem tuam quasi regina ei ostendas. Puella vt audiuit voluntatem patris respiciens iuuenem ait. Noster es appollonie depone merorē a patre meo locupleteris. Appollonius cum gemitu ꝛ verecūdia gratias egit. Tunc rex ait filie sue. Defer lyraȝ vt cum cantu exhylares cōuiuiū: puella iussit sibi afferri lyrā ꝛ cepit cū omni dulcedine lyrā percutere oēs eam ceperunt laudare ꝛ dicere. Non potest meliꝰ nec dulcius audiri. inter quos solus Appollonius tacuit. At ei rex. Appolloni fedā rem facis omnes filiam meā in arte musica laudāt quare tu solus vituperas. Ait ille. Bone rex: si pmittas dico qḋ sentio: filia tua in artem musicam incessit et nondum didicit. Igitur iubeas mihi tradi lyram ꝛ statiȝ

scies qd nesciunt. Rex ait. Appolloni video te eruditum in omnibus iussit sibi tradi lyram et egresso foras corona capitis eum decorauit. accipiensq lyram intrauit triclinium pulsabat ante regem dulcedine vt oes non appollonium sed appolinem crederent. Discubentes cu rege dixerunt q nunq melius audissent nec vidissent. Filia regis hoc audiens respiciens iuuenem capta est in amore eius et ait ad patrem suum: O pater permittas me dare iuueni qd mihi placet. Ait rex. permitto. Illa respiciens appollonium ait. Magister appolloni accipe ex indulgentia pris mei ducenta talenta argenti libras quadringentas vesteq copiosam: seruos viginti/ancillas decem. quibus ait. Afferte qd promisi et presentibus amicis exposito triclinio iussu regine alata sunt omnia. Quo facto leuauerunt se omnes et licentiati discesserunt. Appollonius ait. Bone rex miserorum misericors et tu regina amatrix studiorum et dilectrix philosophie valete et respiciens famulos quos sibi regina donauerat ait. Attollite famuli hec que mihi data sunt et eamus et hospitium queramus. Puella timens ne amatorem perderet tristis est facta respiciensq ad patrem ait. Bone rex et pater optime placeat tibi vt appollonius hodie ditatus non discedat vt qd illi donauimus a malis ne rapiatur. Tuc rex festinus iussit sibi assignari aulam vbi honeste quiesceret. Puella vero amore accensa inquietam habuit noctem. mane vero cubiculum patris adiit. qua vt vidit pater dixit. qd est hoc vt preter consuetudinem ita mane euigilasti? Puella ait. Requiem habere non possum et ideo charissime pater peto vt me tradas iuueni ad doctrinandum q potero artem musicam et alia addiscere. Rex hoc audies gauisus est iussit ad se iuuenem vocari. Cui ait. appolloni filia mea multum cupit artem tuam addiscere. ideo rogo te vt ei ostendas oia q nosti et ego mercede condignam retribuam. Et ille. Domine paratus sum voluntati vestre satisfacere. Docuit puellam sicut ipse didicit. Post hec puella pre nimio

Appollonius gratiam habuit aduersus regem et oes discumbetes.

Qualiter regis filia fuit capta amore appollonii.

amore iuuenis infirmat. Rex videns filiam suã incurrisse egritudinem subito medicos vocauit. Illi vero venas et singulas partes corporis tãgebãt ⁊ nullam egritudinem inuenerunt. Post paucos dies tres iuuenes nobilissimi q̃ per longum tempus filiam in matrimonium petierãt regem vna voce pariter salutauerunt quos intuens rex ait. qua de causa venistis? Et illi. Quia sepius nobis promisistis vni ex nobis dare filiam vestram in matrimoniũ. propter quod hodie simul venimus. Ciues tui sumus diuites. et ex nobilibus' parentibus geniti. et ideo de tribus tibi elige quem vis habere generum. Rex ait. non apto tẽpore me interpellastis filia mea studijs vacat ab eo amorem studiorũ in bellicis iacet. sed ne videar vobis nimis differre scribite in codicillis vr̃is noĩa vr̃a et dotis quantitatem que transmittam filie vt ipsa eligat quem voluerit. Illi hoc fecerunt. Rex accepit scripturam et legit signauitq; et dedi appollonio dicens. Tolle magister has scripturas ⁊ trade discipule tue. Appollonius recepit scripturas et puelle portauit. Puella vt vidit queꝫ diligebat ait. Magister quid est q̃ solus introisti in cubiculũ. Appollonius ait. Sume codicillos quos tibi misit pater tu[a] ⁊ lege: puella codices aperuit et legit tria nomina petitorum prolectisq; codicillis respiciens Appol. dixit. Magister appolloni vtrum non doles q̃ alteri debeo in matrimonium tradi. Et ille. Non quia omne qđ est tibi honor erit ⁊ commodum meum. ait puella. Magister si me amares doleres. Rescripsit et signauit codicillos tradiditq; Appollonio vt eos regi deferret et scripsit hec. rex ⁊ pater optime quoniã clementia tua permisit mihi vt rescribã rescribo. Illum naufragũ volo in maritũ hr̃e. Rex cum legisset voluntatẽ puelle ignorans quem naufraguꝫ diceret respiciens ad iuuenes ait: q̃s vestrũ naufragiũ passus est? Unus ex illis nomine ardonius dixit. Ego passus sum naufragium. Alius ait. morbus te consumat: nec saluus: nec sanus sis cum ego scio te coetaneum meum por

Tres iuuenes regis filiaꝫ in vxoreꝫ petũt.

Rñsio quam fecit pater tribus iuuenib[9]

De mẽdacio vnius iuuenum.

tam ciuitatis nunq̄ existi vbi naufragium fecisti. Rex cuȝ non inuenisset quis eorum naufragiuȝ fecisset respexit ap polloniū dicens. Tolle codicillos ⁊ lege: potest enim fie ri ꝙ ego non nouerim tu intelligis qui presens fuisti. Ap pollonius acceptis codicillis velociter percurrit. ⁊ vt sen sit se amari erubuit. Cui rex ait. Appolloni inuenisti nau fragum. At ille pre ruborem pauca dixit. Nam in hoc potest notari sapientia ipsius appollonij. quoniam iuxta verbum sapientis in multiloquio deest sapientia. Unde. i. Petri. ij. Christus vobis reliquit exemplum vt sequami ni vestigia eius qui nunq̄ peccauit nec in ore eius inuen tus est dolus. Cum scd̄m psal. sicut ipse dixit ita et facta sunt: quare verus israelita appellandus est in quo non est dolus. vt dicitur Johan. i. Ideo imitemur ipsuȝ non ma ledicendo nec reddendo maledictum pro maledicto: sed cohibeamus linguam nostram vt semper benedicat: ⁊ sic erat instrumentum scribere velociter scribentis. i. spiritus sancti dona sua repente infundentis. iuxta illud. Factus est repente de celo sonus ⁊c. Unde. ij. Petri. i. Qui vult vi dere dies bonos coerceat linguam suam a malo. et labia eius ne loquantur doluȝ hoc est non debet in sei pso mur murare nec exterius malum proferre et sic poterit vitam quietam possidere hic in pace temporali in futuro aūt in pace eternali. Nam prima pax communiter seruatur per hoc ꝙ homo non prorumpat per linguaȝ suam in verba contumeliosa proximorum suorum offensum. et est prin cipium pacis eterne. vnde psal. In pace in idipsum dor miam et requiescam. Nam sicut hominis boni et pacifi ce loquentis lingua dirigitur per virtutem dei: sic lingua maledicentis per spiritus malignos tali familiantes. Juxta illud. In orto nostro sedet alba spina super quam quiescunt aues. per ortum enim istum debemus intellige re os nostrum duplici cepe circunseptum. s. dentibus ⁊ la bijs non ꝙ propter aliud nisi vt ponamus ori custodiam ne nihil nisi qđ in laudem dei vadat loquatur. Spina

autem in orto cōtenta est ipsa lingua sic dicta similitudi/naria: quoniam sicut spina materialis pungit. sicut patet Mat.xxvij. Plectentes coronam de spinis imposuerūt capiti eius & sanguis eius propter nimiam cōpunctionē ipsarum spinarum per suum benedictum corpus effluit. Sic etiam ipsa spina que dicit lingua compungit hoiem nunc auferendo bonā famam suam: nunc de ipso mentiē/do: nunc malū quod alijs incognitum est manifestando: de quo singulariter cauendum est. Aues autē super ipsaȝ spinam quiescentes sunt ipsi diaboli qui hominē ad tale vitium singulariter inclinant: vt eorum efficiat minister. Ideo de tali dicent in extremo iudicio. Dimitte nobis hunc hominē iuste iudex qui tuus esse noluit per virtutē noster effectus est per maliciam. Cohibeat igit vnusquisq; linguam suam quod catho appellat primam virtutē: sed ad hystoriam redeundo. Rex cum intellexit ꝙ filia eū vo/luit alijs ait. Dum tempus fuerit veniam ad vos. Illi va/le dicentes recesserunt. Rex solus intrauit ad filiam suam et ait. Quem tibi elegisti coniugem. Illa prostrauit se cū lachrymis & ait. Pater charissime. naufragum appollo/nium peto. Rex cū lachrymas filie sue vidisset leuauit eā a terra & sic eam alloquitur dicens. Nata dulcis noli de aliqua re cogitare quia talem cōcupisti quem et ego vt eū vidi quia & amando factus sum pater: diem tibi nuptia/rum sine mora constituā. Postera ergo die vocantur ami ci vicinarum vrbium ad regem quibus ait. Charissimi fi lia mea vult nubere appollonio magistro suo. Peto ergo vt vobis omnibus sit leticia: quia filia mea prudenti viro sociatur. Hec igitur dicens constituit diem nuptiarum que cito cōcepit: & dum puerum in vtero haberet accidit ꝙ cum ambularet cū rege appollonio viro suo iuxta lit/tus maris vidit nauim speciosam cognouit eam appollo nius ꝙ esset de patria sua: ꝯuersus ad nauclerū ait. Unde venis. At ille. a tyro. Appollonius ait: patriam meā no/minasti. Alter respondit ergo tyrus es tu. Et ille vt dicis

Ligua dicitur spina.

De extremo dei iudicio.

Mancierus ait. Nosti aliquem patrie illius principez nomine appollonius. Mancierus dixit. Peto vbicunqz illũ videris dicas ei vt gaudeat ⁊ exultet quia rex antiochus fulmine percussus est cum filia sua. Opes aũt regni antiochie reseruantur appollonio. Appollonius vt hoc audiuit plenus gaudio ad coniugem ait. Peto itaqz vt me abire permittas ad percipiendũ regnũ. Illa vt audiuit profusis lachrimis ait. O domine si in longinquo itinere esses constitutus ad partum meum festinare deberes ⁊ modo recedere vis cum iuxta me sis. sed hoc velis pariter nauigemus. Et veniens ad patrem suum ait. O pater dilecte letare ⁊ congaude: quia seuissimus rex antiochus vna cum filia sua dei iudicio fulmine percussus est. opes aũt ⁊ diademata nobis sunt reseruata. permittite me nauigare cum viro meo. Rex autem exhilaratus naues iubet pduci in littus et oibus bonis impleri: propterea nutricem eius noie ligozidẽ ⁊ obstetricẽ ꝑpter partũ eius simul nauigare ꝑcepit et data proficiscẽdi copia deducit ad littus. osculatqz filiã ⁊ generũ nauigãdo sꝫ cũ ꝑ aliquos dies in mari fuissent surrexit tẽpestas magna: puella intantũ infirmat procreãs filiã ꝙ facta est quasi mortua. quod cũ videret familia exclamabat voce magna ⁊ vlulatu: hec audiens appollonius currit ⁊ vidit coniugem suaʒ quasi mortuã iacẽtem vt ei videbatur scidit a pectore suo vestes ꝓfusis vestibus: iactauit se super corpus eius ⁊ ait. Cara cõiunx altistratis filia quid respondebo patri tuo pro te. Et cum hoc dixisset dixit ei gubernator. Corpus mortuum nauis sufferre non valet. Iube ergo corpus in pelagũ mitti et possimus euadere. Appolloni⁹ ait ad eum. Quid dicis pessi me. placet tibi vt hoc corpus in pelagus mittam qđ me naufragum ⁊ egenum suscepit. Uocauit seruos et ait. Faciatis loculum ⁊ foramina et cum bitumine linite ⁊ sit carta plumbea intus posita ⁊ obturetur perfecto loculo regalibus ornamentis exornant puellam in loculo ponunt. et copiam auri ad caput eius et dedit osculum

Rex ãtioch⁹ fulmie percussus est cum filia sua ei⁹ cõcubina.

Qualiter appolloni⁹ vxorẽ suaʒ i mare misit.

funeri fundens super eam lachrimas. tunc iussit infantem tolli et diligenter nutriri vt pro filia neptem regi ostenderet. et iussit loculum mitti in mare cum maximo fletu. Tertia die vnda maris eiecit loculum ad litus ephesiorum a longe a domo cuiusdam medici cerimonis nomine qui cum discipulis suis eadem die in littore ambulauit. Tunc vidit loculum effusis fluctibus iacentem et ait seruis suis Tollite hunc loculum cum omni diligentia: et ad villam perferte. Quod cũ fecissent medicus aperuit viditq; puellam regalibus ornamentis decoram et speciosam valde. Cuius pulchritudinem omnes videntes de ea multũ admirabant: qm̃ ver⁹ erat pulchritudinis radi⁹ in qua natura nihil vitiosũ cõstituit nisi q̨ eã immortalẽ nõ formauerat. Crines namq; eius erãt niuei cãdoris sub quib⁹ residebat frontis late planicies cuius nulla erat detestabilis rugositas. Oculi eñi ei⁹ erãt quasi duoꝝ siderũ describentes orbis volubilitatem non prodijt aspectibus erãt modestis frenati stabili animi constantiã promittentes. palpebrarum etiam pilli non inhoneste naturã in ea collocauerat. Nasus etiã eius rectitudinis sue lineam plenitudinis etiam decore possidebat in geminas diuidẽs maxillarũ partes. Nec vrgebat in supremũ nimia lõgitudine: nec nimia breuitate corrupta: sed decenti honestatis q̈ntitate insedebat. Cuius collum radijs solaribus candidus speciosus ornatũ clinodijs hominum aspectibus mirabilem intulerat animi iocunditatem. Corpus etiam nõ diminutum vel q̈ntitatis mole superabundans nequaq; quis in ea censere proposuit: ex cuius pectore brachia pulchritudinis tanq; ex arboris trunco rami procedebant quoꝝ digiti q̈ntitatis debitam sui assumpserãt mẽsurã vnguẽtum fulgore non pretermisso. Cuius summarie speciositas nihil deformitas sibi admisceri compatiebatur in quo potest notari etiã singularis aie sue perfectiõ per potentiam diuinã creando sibi infuse cũ actus et potentia debent ad inuicem proportionari: et actus actiuorum nõ sunt nisi in

Qualis vxor regis appollonij fuit iuēta.

De pulchritudine et formositate vxoris appollonij.

patientie pdispositio. quare ois pulchritudo corporis exterioris ab interiori aie pulchritudine pcedit quare diqz varia virtus forme molem sibi adaptat materiam. Optima nãqz aptatio est inter corpus et aiam ipsius puelle quã vt vidit quasi mortua iacentem obstupuit et ait. O bona puella quare estis sic derelicta vidit subtus caput eius pecuniã positã et sub pecunia cartã scriptã et ait. Perquiramus qd ptineat in carta: quã cũ apuisset inuenit titulũ scriptũ quicuqz hũc loculũ inuenerit peto vt decẽ aureos hẽat et decẽ funeri impẽdat hoc em̃ corpus multas lachrimas reliquit parentib9 et dolores amaros q si aliud fecerit qz qd dolor exposcit vltimũ diẽ incidat nec sit q eius corpus sepulture cõmẽdet. Perlectis aũt cartulis ad seruos suos ait. Prestemus corpori qd dolor exposcit. Juro vobis p spez vite mee in hoc funere amplius rogaturũ qz dolor imperat. Continuo iubet patri rogũ sz cum edificat atqz deponitur superuenit discipulus medici adolescens et qztum ad ingeniũ pertinet senex erat. hic cũ corpus speciosum super rogum positum videret. intuens euz magister ait. Beneuenisti. hac em̃ hora expectaui te. tolle ampulam vnguẽti et qd supremũ est de funere supfunde sepulture. venit iuuenis ad corpus extraxit de pectore vestes. fudit vnguentũ tractũ manu totuz corpus ac pcordia viuere sensit. Obstupuit iuuenis palpat venas et iudicia rimat nariũ labia labijs probat. sensit vitam cũ morte luctantẽ et ait ad seruos. supponite facultas per quatuor angulos lente et temperate. quo facto sanguis ille qui coagulat9 erat est liquefactus qd vt vidit iuuenis ait magistro. Puella vero quaz tu mortuã dicis viuit et vt facilius mihi possis credere experimento satisfaciam. his dictis tulit puellã et in cubiculũ suũ posuit super pectus eius calefaciens oleũ. Madefecit lanaz et posuit super corpus suũ sic q sanguis eius qui intus erat coagulatus tpe liquefactus est cogitqz spũs per medullas descendere. Uenis itaqz patefactis aperiẽs oculos et respiciens ipsum ait. Qualis ergo es tu? Non tãges

aliter q̃ opz tangere: q2 filia regis sum ꝛ regis vxor. Iuue nis hoc audiens gaudio plenus introiuit ad magistrū in cubiculū suū ꝛ ait. Ecce magister puella viuit. Qui ait. Pro bo peritiā artem laudo prudentiā miror diligentiam au dio disciplinam. Noli artis tue esse ingratus accipe mer cedē hec eñ puella multā pecuniā secum attulit ꝛ iussit eā salubrius vestibus cibis etiam ꝛ sementis optimis recrea ri. Post paucos vero dies vt cognouit eam ex regio gene re ortam esse adhibitis amicis filiam sibi adoptauit ꝛ ro gabat ab ea cum lachrymis ne ab aliquo tangeret: iter sa cerdotes Diane tēplo eam cū feminis misit vt inuiolabili ter seruaret. Inter hec vero dū appollonius nauigat cum ingenti luctu gubernante deo applicuit tharsi. ꝛ descēdēs arati petijt domū strangulionis ꝛ dionisiadis quos cū ap pollonius salutasset oēs casus suos exposuit dicēs. Cū do lore vtiq3 magno mortua est coniunx mea: tñ filia est ser uata. de qua gaudeo. Ideo sicut in vobis confido amissū regnum quod mihi seruatur accipere volo. Neq3 ad soce rum reuertar cuius in mari perdidi filiam sed agam po tius opera mercatoris vobis commendo filiā meam vt cū filia vestra philomacia noīe nutriat ꝛ vt filia mea vocetur tharsia. Preterea vxoris mee nutricem ligozidē noīe curā tue puelle custodire volo. hec dicens tradidit strangulio ni infantem. deditq3 aurum ꝛ argentum ꝛ vestes copiosas ꝛ iurauit neq3 barbam neq3 capillos nec vngulas tonsu rum nisi filiam suam per ius dedisset in matrimoniū. At il li stupentes q' tam grauiter iurauerat cum magna diligē tia educaturos se puellam repromittunt. Appollonius au tem nauim descendit ꝛ ad longinquas regiones ipē naui gabat. Interea vero puella tharsia expleto quinquennio studens liberalibus traditur vna cum philomacia filia eo rum coetanea sua. Cumq3 ad. xiiij. annos venisset reuersa de auditorio inuenit nutricem suam ligozidez subitaneā inualitudinem incurrisse: ꝛ sedens iuxta eam causas infir mitatis explorat. Cui nutrix. Audi bona filia verba mea ꝛ

Quō appollonius tradidit filiam suā educandam.

In corde tuo reserua. Quem putas esse patrem aut matremvel patriam: et puella ait. Patriam tharsim: patrem strangulionem matrem dyonisiadem. Nutrix ingemuit et ait. audi filia originem natalium tuorum vt scias quo post mortem meam agere debeas. Et tibi pater noie appollonius. et mater lucina altistratis regis filia. Que cum te pareret statim preclusa spiritu mortua est quam pater tuus appollonius effecto loculo cum ornamentis regalibus in mare misit. et .xx. sistertias auri posuit sub caput vt vbicunque esset deuoluta ille in auxilium eius fuissent. Illa ius quoque luctatibus ventis cum patre tuo lugente et se incunabulis polita peruenit ad hanc ciuitatem. His ergo hospitibus strangulioni et dyonisiadevna mecum recomendauit. Cyrus appollo niusvotumque fecit nec barbam nec capillos: necvngues tonsurus nisi prius te nuptui traderet. Nunc moneo si post mortem meam hospites quos parentes appellas iniuriam aliquam tibi forte fecerint ascende in forum et ibi inuenies statuam patris tui stantem: apprehende illam et clama filia eius sum cuius est hec statua. Ciues vero memores beneficiorum patris tui iniuriam tuam vindicabunt. Cui tharsia. Cara nutrix deum testor si ista mihi non dixisses vnde essem penitus nescirem. et cum adinuicem loquerentur nutrix emisit spm. Tharsia vero corpus nutricis sue sepeliuit et per totum annum mortem eius lugebat. Postea induit priorem dignitatem petijt scholas ad studia liberalia et dum de scholis reuerteretur non prius cibum sumpsisset antequam nutricis monumentum introisset ferens ampullam vini ingrediebatur: et ibi omnes parentes suos vocabat et dum hec agerentur quadam die dyonisiades cum filia sua philomacia transibat per forum. Uidentes omnes ciues speciem tharsie et ornamentum dixerunt. Felix pater cuius filia est tharsia. Illa vero que adheret ei turpis est: et dedecus. Dyonisiades: vt audiuit tharsiam laudari et filiam suam vituperari conuersa in insaniam furiosam. sola sedens secum cogitauit. Pater ex quo

De inuidia quã habuit dionisiades 9 filiaʒ appollonij regis.

hinc pfectus est hʒ annos quatuordecim non veniet ad recipiendũ filiam suã nec lr̃as p ea misit puto qd est mortu⁹ Nutrix eius mortua est neminem habeo emulum occidã eam ꝛ ornamentis eius filiam meam ornabo. Et cum hec cogitasset venit q̃dam de villa Theophilus noie quẽ vocauit ꝛ ait. Si cupis premium accipere tharsiam interfice. Ait illi: quid peccauit innocens virgo. Et illa. pessima est: ideo mihi negare non debes. fac qd iubeo ꝛ si non feceris male tibi eueniet: ꝛ ille. Dic mihi dña qualr̃ hoc põt fieri. Que ait. Cõsuetudo eius est mox vt venerit de scholis nõ prius sumere cibum quã nutricis sue introierit monumentũ. vbi te cum pugione paratum inueniet apprehende crines eius a vertice ꝛ eam interfice ꝛ corpus eius mitte i mare ꝛ libertatem tuam a me cũ magno premio accipies. Uillicus tulit pugionem gemens ꝛ flens ibat ad monumentum ꝛ dixit. Heu non merui libertatẽ nisi per sanguinis effusionem innocentis virginis. Puella aũt rediẽs de scholis monumentum cum ampulla vini intrauit sicut solebat facere. Uillicus impetũ fecit ꝛ apprehendens crines puelle iactauit eam in terram. Dum aũt volebat eam percutere ait ad eum tharsia. O theophile quid peccaui contra te vel contra aliqueʒ vt moriar. Ait villicus. Tu nihil peccasti: sed pater tuus qui te cum magna pecunia ꝛ ornamentis regalibus reliquit. Cui puella. Peto domine vt si nulla spes mihi est permittas me deum testari. Uillicus ait. Testare. Et deus ipe scit ꝙ coactus te interficio. Illa vero cum esset posita in oratione venerunt pyrate vidẽtes puellam sub iugo montis stare ꝛ hominem armatum volẽtem percutere eam clamauerunt. Parce crudelissime barbare illa est nostra preda non tua victoria. At ille vt talia audiuit fugiens post monumentum latuit in littore. Pyrate

De raptu tharsie a pyratis.

vero rapuerunt virginem mare petiũt. Uillicus rediit ad dñam et ait. Qd iussisti factũ est. tu vero vt cõsulo induas te lugubrem vestem ꝛ ego tecũ ꝛ effundamus lachrymas falsas in ꝯspectu ciuiũ ꝛ dicemus eam ex graui infirmita-

re defunctam. Stranguilio vt audiuit tremor et stupor eum inuasit et dixit. Da ergo et mihi vestem lugubrem vt lugeá qr tali scelere sum inuolutus heu quid faciaz. Pater puelle istam ciuitatem a periculo mortis liberauit. ppter istaz ciuitatē naufragiū pertulit bona perdidit et penuriam ppessus. et restitutū est ei malum pro bono. Filiam suá quaz misit nutriendam crudelis leena deuorauit. Heu cecatus sum lugeam inuocentem. Victus sum ad pessimum venenosumqz serpentem eleuans oculos ad celum ait. Deus tu scis quia mundus sum a sanguine tharsie et requiras a dyonisiada. Respexit vxorem suam et ait. Quomodo suffocasti filiam regis inimica dei hominūqz opprobrium. Illa vero induit se et filiam suam et lugubres vestes falsasqz lachrymas fuderunt coram ciuibus dicentes. Cives charissimi ideo advos clamamus qr spes oculorū nostrorū tharsia quá vidistis sub isto dolore defuncta est et nobis cruciatus et amaros fletus reliquit quam digne sepeliri fecimus. Tunc pergunt ciues vbi figuratum erat rex pmeritis patris fabricatum ex ere corpus vbi ciues tharsie virgini pro beneficijs patris eius sepulchrum ex ere collatū ferunt. Igitur qui puellam rapuerant venerunt ad ciuitatem machilentam. Deponitur ergo illa inter cetera mancipia venalia. Audiens eam leno infestissimus ac impurus contendere cepit vt eá emeret. Sed athanagora princeps eiusdem ciuitatis videns eam nobilem pulchram et sapiētem obtulit decem sistercias auri. Leno ait. Ego dabo viginti. Athanagora ait. ego dabo triginta. Leno. Ego. xl. Athanagora. ego. l. leno. lxxx. Athanagora. xc. Leno. Centum sistercias in presenti dabo. et ait. Si quis amplius decem sistercias auri dabo supra. Athanagora ait. Ego si cū lenone contēdere voluero vt vnam emam plures venditurus sum permittam eum emere. et cum prostituerit eaz ad lupanar intrabo prius ad illam et eripiam nodum virginitatis ei9. erit mihi sicut si emerim eá qd plura. Perrexit cum lenone in salutatorium vbi habuit priapum aureum et

Qualr tharsia fuit venundata.

gemmis adornatum ꝛ ait puelle adora istum. ait illa. Ab sit vt talem adorem. Et ait. Domine nunquid lapsacenus es tu? Leno ait. Quare. Et illa quia lapsateni colunt pria pum. Leno ait. Nescis tu misera qr in domū lenonis aua ri incurristi. Puella prosternens se ad pedes ait. O domi ne miserere virginitati mee ne prostituas hoc corpus pro tali turpi titulo. Cui leno. Nescis quia apud lenonem et tortorem nec preces nec lachrymevalent. Tamen vocauit villicum puellarū ꝛ ait. Hec puella ornetur vestibus pud laribus preciosis ꝛ scribatur ei titulus quicunqꝫ tharsiā violauerit mediam libram dabit: postea ad singulos soli dos patebit populos. Villicus egit quod iussum fuerat. Cum lenone antecedente ꝛ tuba tertia die cum simpho nia ducitur ad lupanar: sed athanagora princepsprimus ingreditur velato capite tharsia autem videns eum pro iecit se ad pedes eius et ait. Miserere mei domine pro pter deum ꝛ per deum te adiuro ne me violes resiste libi dini tue et audi casus infelicitatis mee et originem vnde sim diligenter considera. Cui cum vniuersos casus suos ex posuisset princeps confusus ꝛ pietate plenus ait ei. Ha beo ꝛ ego filiam tibi similem de qua similes casus metuo hec dicens dedit ei. xx. aureos dicens. Ecce habes ampli us pro virginitate quam impositum est. dic aduenienti bus sicut mihi dixisti ꝛ liberaberis. Puella pfusis lachry mis ait. Ego pietati tue gratias ago et ne alicui narres que a me audisti. Athanagora ait. Nisi narrauero filie mee cum ad talem etatem peruenerit similem casum ne patiatur ꝛ cum lachrymis discedit. Cui exeunti obuiauit alius ꝛ ait, quomodo tibi conuenit puella? Ait principi. Non potest melius. Erat enim tristis. Intrauit iuuenis. Puella more solito ostium claudit. Cui iuuenis. Quan tum dedit tibi princeps. Ait puella. xl. aureos. Et ille acci pe integram libram auri. Princeps audiens ait. Quan to plus dabis tanto plus plorabit. Puella nummos ac

Qualr tharsia lenonē depre cabat ne eam prosti tueret.

cepit et proijciens se ad pedes casus indicauit. Asportatus iuuenis ait. Surge domina homines sumus casibus omnes subiacemus. his dictis exyt. Uidit itaqz athanagoram irridentem et ait illi. Magnus homo est non habes cui lachrymas propines nisi mihi. Et iurabant ne hec verba cuiqz proderent et ceperunt aduentum aliorum expectare. Uenerunt multi dantes pecuniam; sed flentes exibant. Postea obtulit lenoni pecuniam dicens. Ecce precium virginitatis. Ait leno. Uide quotidie vt tantas pecunias mihi afferas. Altera die adhuc eam virginem audiens iratus vocans villicum puellarum dixit. Duc eam ad te et frange nodum virginitatis eius. Cui villicus ait. Dic mihi si virgo es. At illa. Quamdiu vult deus virgo sum. At ille. Unde tantam tulisti pecuniaz. Puella ait. Lachrymis profusis exponens casus meos rogaui homines vt misericordiam virginitatis mee haberent. Et prosternens se ad pedes eius ait. Miserere mihi domine subueni captiue regis filie nevioles me. At ille. Leno est auarus nescio si possis virgo permanere. Ait illa. Studijs liberalibus sum erudita et in genere masculi possum modulari. Duc me in forum vbi poteris facundiam meam audire. Propone questiones populo et propositas soluam. In hac arte applicabo pecunias quotidie. At ille. Mihi bene placet. Omnis populus cucurrit ad virginem videndam. At illa aggreditur facundiam studiorum et questiones sibi proponi iussit: omnes clare soluit: et sic per talem modum multam pecuniam a populo recepit. Athanagora illam integra virginitate custodiuit vt vnicam filiam: ita vt eam donis multis villico commendaret. Cum hec agerentur appollonius decimo quarto anno iam transacto ad domum venit et dyonisiadis ad ciuitatem tharsim strangulionis. Quem cum vidisset strangulio perrexit rabido cursu dixitqz vxori sue dyonisiade. Dixisti appollonij naufragum esse mortuum. Ecce venit ad repetendam filiam. Ecce quid dicturi su-

Tharsia liberalib⁹ artib⁹ fuit inbuta.

mus pro filia. Et illa. Miser vir et ego coniunx accipiam⁹ vestes lugubres perfundamus lachrymas et credet nobis quod filia eius naturali morte defuncta est. Cum hec agerent intrauit Appol. vt vero vidit eos veste lugubri indutos ait Quare in aduentu meo funditis lachrymas? Credo enim quod iste lachryme non sunt vestre sed sunt mee. Ait mulier Nequaquam. Utinam ad aures tuas alius et non ego aut coniunx mea diceret quod iam dicam. tharsia tua filia subito defuncta est. Appol. hoc audiens totum corpus eius contremuit diuque defixus stetit tandem resumpto spiritu intuens mulierem ait. O mulier si filia mea defuncta est vt dicis numquid et pecunia ac vestes simulque perierunt. Et illa. Aliqua sunt aliqua perierunt. Et dixerunt. Crede nobis: quia credimus quod filiam viuentem inuenires et vt scias nos non esse mendacos habemus testimonium. Ciues enim nostri memores beneficiorum tuorum in proximo littore ex ere collato filie tue monumentum fecerunt quod potes videre. Appollonius credens eam defunctam esse ad famulos ait Tollite hec famuli et ferte ad nauem ego vadam ad filie mee monumentum. Legit titulum sicut superius est scriptum stetit quasi extra se maledicens proprios oculos. et O crudeles oculi filie mee cernue non potuistis lachrimas fundere. His dictis ad nauem perrexit et ait famulis suis Proiicite me queso in profunditatem maris. cupio enim in vndis exalare spiritum et dum prosperis nauigat tyrum reuersus subito mutatum est pelagus et per diuersa maris discrimina iactabantur. Omnibus autem deum rogantibus ad machilonem ciuitatem in qua erat filia sua tharsia venerunt. Gubernator autem cum omnibus magnum plausum dedit. Ait appol. Quis sonus hilaritatis aures meas percussit. Ait gubernator. Gaude domine quia hodie natalicia celebrantur. Appollonius ingemuit et ait. Et omnes diem festum celebrant preter me. Sufficiat famulis meis pena mea ac dolor dono eis decem aureos et emant que voluerint et diem festum celebrent. Et quicunque voca

Marginal notes:

De strangulione et eius vxore et qualiter voluerunt regem decipere.

de desperatione patris tharsie ob amissionem filie.

uerit me vel gaudiũ mihi fecerit crura illorum frangi iu-
beo. Dispensator itaqꝫ necessaria tulit ⁊ rediit ad nauez.
Cum igitur omnibus nauibus nauis appol. honoratior
esset cũ magno conuiuio ⁊ ceteris melius celebrant naute
appol. Athanagora qui tharsiam diligebat iuxta nauez
in littore ambulat. vidit nauem appol. et ait. Ecce amici
nauis ista mihi placet: quia video decenter esse paratam.
Naute vt audiunt suam nauem laudari dixerũt ei. O do-
mine rogamus in nauẽ nostram ascendatis. Et ille. Mi-
hi placet. Ascendit ⁊ libenti aio discubuit. Posuitqꝫ de-
cem aureos in mensa et ait. Ecce non frustra me inuitaue-
ritis. Et dixerunt. Domine regratiamur vobis. Cũ autez
princeps vidisset omnes discumbentes ait. quis est domi-
nus nauis. Ait gubernator Dñs nauis in luctu moratur
iacet infirmꝰ ⁊ optat mori. in mari cõiugem perdidit: et fi-
liã in terra aliena. athanagora ait vni seruo ardalio no-
mine. Dabo tibi duos aureos tãtũ descende ⁊ dic ei. Ro-
gat te princeps ciuitatis huius procede de tenebris ad lu-
cem. Ait iuuenis. Non possum aureis tuis crura repara-
re. quere alium qꝛ iussit quicũqꝫ eũ appellauerit crura eiꝰ
frangantur. Athanagora ait. Hanc legem vobis consti-
tuit non mihi. Ego autem descendam ad euz. dicito mihi
quomodo vocatur. Et illi. Appollo. audito hoc nomine
ait intra se ⁊ tharsia appellauit patrem suum appollo. de-
scendit ad eum quem vt vidit barba prolixa caput scali-
dum submissa voce dixit. Aue appollo. appollonius vt
audiuit putans se ab aliquo seruorum appellari turbulẽ-
to vultu respiciens vidit ignotum hominem honestum ⁊
decorum ⁊ siluit. ait ei princeps. Scio te mirari ꝙ ego igno-
tus te appellaui disce quia princeps sum huius ciuitatis
athanagora nomine descendi ad littus naues contuẽdas
inter certas vidi nauem tuam decenter ornatam et ama-
ui aspectum suum. inuitatus tamen a nautis tuis. ideo a-
scendi et libenti animo discubui. inquisiui dominum na-
uis quem dixerunt in luctu grãdi esse propter qđ ad te de

scendi vt te de tenebris producerē ad lucem spero: qȥ dabit tibi deus post luctum gaudiū. Appolo. leuauit caput suum ⁊ dixit. quis es dn̄e vade in pace ego autē nō sum dignus epulari. ⁊ ideo amplius viuere nolo. Athanagora cōfusus ascendit in superiora nauis et dixit. non valeo psuadere dn̄o vestro vt ad lucem exeat quid faciā vt reuocetur a proposito mortis. Uocauit vnum de pueris suis et ait Uade ad lenonem ⁊ roga eum vt mittat ad me tharsiā hȝ enim sapientiā ⁊ sermonem suauem. Poterit eum forsitā exhortari ne taliter moriatur. Uenit igitur puella ad nauim ad quā ait athanagora. Ueni ad me tharsia vbi nūc est ars studiorum tuorū vt consoleris dn̄m nauis in tenebris sedentem vt prouoces eum exire ad lucem: qȥ nimis dolet pro coniuge ⁊ filia sua. Accede ad eum vt ad lucem veniat: quia forte deus per te luctum suū in gaudiū cōuertet. Si enim hoc poteris facere dabo tibi. xxx. sistertias auri ⁊ tot argēti ⁊ per. xxx. dies redimā te a lenone. Puella hoc audiens constanter ad eum descendit ⁊ humili voce salutauit eum dicens. Salue quicūq̧ es ⁊ letare: scias qȥ innocens virgo que virginitatē suam inter naufragia sua ⁊ castitatem inuiolatam obseruauit te salutat: tunc in carminibus cepit modulata voce cantare ⁊ in tāta dulcedine qꝺ admirabatur appollonius ⁊ dixit cantando ea que hic sequūtur. Per versus scorta gradior sȝ scorti cōscia nō sum. Sic spinis rosa nescit violari vllis. Corruit ⁊ raptor gladium ferientis ab ictu. Tradita lenoni nō sum violata pudore. vulnera cessassent animi: lachrimeq̧ deessēt. Nulla ergo melior si noscam certa parentes. Unica regalis gn̄is sum stirpe creata. Ipsa iubente deo letari credo aliquādo. Fuge modo lachrymas curam dissolue modestiā. Redde pollo faciem mentēq̧ ad sydera tolle. Jam deus est hominū plasmator rector ⁊ auctor. Non finet has lachrymas casso finire labore. Ad hec appol. leuauit oculos ⁊ vt puellam vidit ingemuit ⁊ ait. Heu mihi misero qꝫ diu luctabor gratias ago prudētie tue et nobilitati. Hāc

De prudentia tharsie.

vicem rependo vt memor tui sum quando letari licet regni mei viribus leuabor. Forsitam vt dicis regio genere orta es: natalibus parentum tuorū representaberis. Nūc accipe centum aureos et recede noli me appellare. Recenti enim luctu renouata calamitate tabesco. Puella acceptis aureis abire cepit et ait ad eam athanagora: quo vadis tharsia. sine fructu laborasti. non potuisti facere misericordiam ac subuenire homini interficienti se. et ait tharsia. Oia quecūq3 potui feci. et dans mihi centum aureos abire rogauit. Athanagora ait dabo tibi ducentos et descende et redde ei quos dedit: dic salutem tuā quero et nō pecuniam. Descendens tharsia ait et sedit iuxta eum. Si in isto squalore estimasti manere permitte me tecum sermocinari. Si ergo parabolarum mearum solueris questionem: vadam: sin alias refundā tibi pecuniā et recedam. Tūc appol. ne reciperet pecuniā sed etiam puelle prudenti regnaret sermones ait. licet ī malis meis nulla cura mihi superat nisi flendi et lugendi tamen ne ornamēta prudentie tue carā dic que mihi interrogatura es et abscon de. Peto enim vt fletibus meis spaciū tribuas. ait tharsia. Audito me. est domus in terris que nobis clausa resultat. Ipsa domus resonat tacitus sed nō sonat hospes ambo concurrunt hospes simul domus vna et ait. Si rex es vt dicis cōuenit te esse mihi prudentiorez solue q̄stionem. Ait appo. Nescias me eē mētitū dom⁹ q̄ in terra resonat vnda est hospes taci⁹ piscis est q̄ cū domo sua currit. At illa. Lōga seco: velox formose filia silue. Innūera pariter comitū stipāte caterna Curro vias multas vestigia nulla relinquo. Appol. ait. Si licitū eēt ostendā tibi multa que nescis cum respondebo questionibus tuis miror te tam tenera etate mirifica prudentia esse imbutam. Namq3 arbor stipata cateruis vias multas currens et vegistia nulla relinquens nauis est. et addidit puella. Per rotas et edes innoxius ille pertransit. est calor in medio magnus quem

Qualr tharsia secundo descendit ad appollonium. De solutiō e q̄stiōis quā fecerat tharsia regi appollonio.

nemo remoui. Non est nude domus nudus sed conuenit hospes. Si lucrum poneres innocétes intrares in ignes. Appollo. ait. Intrarem balneum vbi hincinde flamme p tabulas surgunt. Nuda dom⁹ in qua nihil est nudus hospes conuenit ꝛ nudus sudauit. Cumqꝫ hec et similia dicerent puella misit se super appol. et distractis manibus eum amplexabatur dicens ei. Exaudi vocem deprecantis respice virginē quia virum talis prudētie mori nefarium est. Si cōiugē quaꝫ desideras deus ꝛ sua gratia tibi restituat. ꝛ filiam saluam quā defunctā dicis inuenire poteris pre gaudio oportet te viuere. Appol. cum hec verba audisset in iracundiam versus est. surrexit ꝛ puellam cuꝫ pede percussit. Impulsa vero cecidit virgo et genis eius ruptis cepit sanguis effluere. conturbata vero cepit flere et dixit O deus conditor celorum vide afflictionem meam nata sum inter fluctus ꝛ procellas maris. mater mea doloribus constricta defuncta est ꝛ sepultura est ei negata in terris ornata a patre meo et in loculo posita cum viginti sistertijs auri. mari tradita est. Ego vero infelix strangulioni et dyonisiade impijssimis hominibus a patre meo sum tradita cū ornamentis et regalibus vestibus et iussa sum a seruis eorum occidi: tandem petiui vt deuꝫ innocaretur anteqꝫ me occideret qd mihi cōcessit. Piratis super uenientibus capta sum ꝛ qui me occidere volebat fugam petijt ꝛ in hunc locum deducta et deus quando ei placet me reddat patri meo appollonio. Appollonius audiens omnia hec signa certissima exclamauit voce magna et ait O domine misericors qui conspicis celum et abyssum et omnia secreta patefacis. benedictum sit nomen tuum. Cū hec audisset cecidit super amplexus tharsie filie sue ꝛ osculatus est eam cū leticia et pre gaudio fleuit amare et ait. O dulcissima nata mea ꝛ vnica dimidiū anime mee non moriar propter te. inueni propter quam volui mori alta voce clamabat dicens. Currite famuli currite amici currite omnes et miserie mee finem imponite: inueni quaꝫ per

De lamentatione tharsie (marginal note)

Quomō appollonius cognouit filiam suā tharsi[am] (marginal note)

dideram scilicet vnicam filiam meam. Audito clamore fa muli curreberunt: currit inter illos athanagora princeps ꝛ descendentibꝰ illis in nauim inuenerũt illum flentẽ pre gaudio super collũ filie sue ꝛ dicẽtem. Ecce filia mea quaꝫ lugeo dimidiuꝫ aie mee iam volo viuere: oẽs pre gaudio cũ eo flebant. Tũc erigens se appollonius proiectis vesti bus lugubribus indutus est vestibus mundissimis ꝛ om nes dixerunt. O dñe ꝙ similis est filia tua vobis si non esset aliud experimentũ sufficeret eius similitudo ad pro bandũ eã esse filiã vestram Tunc filia bis ter quater oscu lata est patrẽ ꝛ ait. O pater benedictus deꝰ qui mihi gra tiam dedit ꝙ te videre potero ꝛ tecum mori: ꝛ narrauit ei quõ a lenone comparata: ꝛ in lupanari est posita et quo modo deus virginitatem suam custodiuit. Audiens hoc Athanagora timens scilicet ne filiam alteri vxorem daret misit se ad pedes appol. dicens. Adiuro te per deuꝫ viuũ qui te patrem filie restituit ne alteri filiam des in coniugẽ nisi mihi. sum enim princeps huius ciuitatis meo auxilio virgo permansit et me duce te patrem agnouit. cui appol lonius ait. Non possum tibi esse contrarius qꝛ multa pro filia mea fecisti. et ideo opto vt ipsa sit vxor tua. Et tũc re stat vt vindicem me a lenone. athanagora ciuitateꝫ intra uit. conuocatisqꝫ ciuibus dixit. ne pereat ciuitas propter vnum impium. Sciatis appol. regeꝫ patrem tharsie huc venisse ecce calces nauium properant cum grandi exerci tu ad destruandum ciuitatem propter lenonem qui filiaꝫ suam tharsiam in lupanari constituit His dictis concur sus factꝰ est ꝛ tãta cõmotio ppli vt nec viri nec femine ma nerent quin currerent omnes ad appollonium regem vi dendo eum et misericordiam ab eo petendo. Ait athana gora. Consulo ad hoc vt non destruatur ciuitas deducat ad eũ leno captꝰ est statim ꝛ ligatis manibꝰ leno a tergo deducitur ad regem appollo. regali veste indutus tonso capite dyadema imposuit capiti suo: tribunal ascẽdit cũ filia ꝛ ciuibus dicens, Uidetis tharsiam virginem a pa

De petitione quam fecit athanagora regi appollonio.

tre suo hodie cognitam cuius turpissimus leno quãtum erat in eo corruptionem confusionemq̧ perpetuam procurabat.nec amicitia sua nec precio desistere volebat.facite ergo filie mee vindictam. Omnes vna voce dixerunt. Domine leno vnus cõburatur et diuitie eius puelle dentur.Protinus adducitur leno et coram omnibus in igne ponitur et totaliter comburitur. Tharsia ait villico. Dono tibi libertatem quia beneficio tuo ⁊ ciuium virgo permansi ⁊ donauit ei ducentos aureos ⁊ libertatem cũctis puellis coram se presentatis perdonauit et dixit.quid de corpore vestro hactenus seruistis ex hoc libere estote. Appollonius ad populum loquens gratias vobis de beneficijs vestris reddo mihi ⁊ filie mee factis. Nunc ergo tribuo vobis auri pondera quinquaginta.Illi ei capita sua inclinabant gratias referentes ciues omnes statuam appollonij i medio ciuitatis statuerũt.⁊ in basi scripserũt tyro appollonio est auratori domorum nostrarũ et tharsie sanctissime filie eius virgini. Post paucos dies appollo.tradidit filiam suam in coniugem athanagore cũ ingenti leticia totius ciuitatis.Et cum genero ⁊ filia nauigans cum omnibus suis volens per tharsum proficiscendo ad patriam suam ire in somnis ãmonitus est per angelum vt ephesum iret ⁊ intraret in templum ephesorum cum filia et genero suo ibiq̧ omnes casus suos alta voce exponeret quos passus esset a iuuentute sua:post ea veniret tharsum et vindicaret filiam suam. Appollo. expergefactus omnia indicauit genero ⁊ filie sue. Illi autem dixerunt. Fac domine qđ tibi videtur bonum. tunc iussit gubernatorẽ nauigare ephesum. Qui cum descendisset rati cũ suis templum petijt vt coniunx sua inter sacerdotes sancte vixit rogauit vt templum apperiretur quod factũ est. Hec audiens vxor eius q̄ quidam rex venerat cum filia et genero gemmis regalibus ornauit caput suum et induit se veste purpurea cum honesto cõmitatu templum intrauit erat nimis pulchra ⁊ ob nimium castitatis amorem asse

Qualiter leno q̄ cõpauerat tharsiam vt eam p̄stituere fuit cõbustus.

rebant omnes nullam tam gratam esse virginem. quam videns appollo.nullam noticiam eius habebat misit se ad pedes eius cum filia et genero.tantus enim splendor eius pulchritudinis imminebat vt ipsa dyanam esse videntibus putaretur: statuit in templo preciosa munera et post hoc cepit appollo.dicere sicut angelus ei dixerat. Ego adolescentulo rex natus tyrus appollonius nominatus cum ad omnem scientiam peruenissem regis iniqui anthiochi questionem exolui vt eius filiam acciperem. Ille vero eam deflorauit ac in impietate continue tenuit et me occidere conabatur fugam petii ⁊ mari omnia perdidi ⁊ post a rege altistrate gratissime susceptus intantum eius beniuolentiam sum expertus vt mihi filiam suam in vxorem daret. Deinde mortuo anthiocho ad regnum percipiendum vxorem meam mecum duxi. hanc filiam peperit vxor mea in mari de cuius partu defuncta est. Quam ego cum viginti sistertiis aureis in loculo clausam in mari misi vt inuenta digne sepeliretur. Et hanc filiam meam nequissimis hominibus ad nutriendum commendaui et superiores partes egypti petii. Quarto autem decimo anno adueniens vt filiam meam expeterē dixerunt mihi eam esse defunctam. et dum credidi in luctu vixi ⁊ in lugubribus vestibus et mori cupiens mihi filia mea reddita est. Cum hec ⁊ his similia narraret: altistratis regis filia vxor eius leuauit et rapuit eum implexus volens eum osculari. Appollonius autem repulit eam a se cum indignatione ignorans q̄ vxor sua esset. Ait illa. O domine mi dixit cū lachrimis dimidium anime mee cur sic agis? Ego sum coniunx tua altistratis regis filia. Et tu es tyrus appollonius maritus et dominus meus. tu es magister meus qui me docuisti.tu es naufragus me quē amaui nō cā libidinis sʒ sapiētie. Appolloni⁹ hoc audiēs statī noticiā ei⁹ hn̄s cecidit sup collū ei⁹ et p̄ gaudio lachrymas emisit dicēs, Bn̄dict⁹ altissimus q̄ mihi

Ubi appollonius vxorē suā inuenit i maculatam.

Ubi appollonius vxorē suā recognouit et de eoꝝ letitia.

filiam cum vxore reddidit. At illa. Ubi est filia mea: et ipse ostendens tharsiam dixit hec filia tua tharsia. Illa vero osculata est eam et sic cum leticia magna in tota ciuitate illa et in circuitu quod rex appollonius vxorem suam in templo inuenit famatum est. appollonius ascendit nauem cum vxore et filia et genero reuertens ad patriam suam. Ueniens igitur appollonius anthiochiam regnum sibi reseruatum recepit et pergens tyrum constituit in locum suum athanagoram generum suum. Deinde ipse cum gnio vxore: et filia et cum exercitu regio veniens tharsum iussit apprehendere dyonisiadem et stranguilionem et duci ante se et coram omnibus ait. Ciues tharsenses nunquid vestrum alicui extiti ingratus. omnes dixerunt. Non domine pariti sumus pro vobis mori hec statua est facta quia nos a morte seruastis appollonius ait. Commendaui filiam meam stranguilioni et dyonisiade vxori sue et eam mihi reddere noluerunt. Infelix mulier ait. Bone domine nunquid tuipse titulum monumenti eius legisti. appollonius iussit filiam suam venire in presentia omnium et tharsia maledixit mulieri et dixit. Aue: salutat te tharsia ab inferis reuocata. Infelix mulier videns eam toto corde contremuit ciues mirabantur et gaudebant. Et iussit tharsia venire villicum cui ait. theophile tu agnosti clara voce responde quis ad interficiendum me te obligauit. Uillicus ait. Dionisiades domina mea. Tunc rapuerunt stranguilionem et dionisiadem et extra ciuitatem trahentes lapidauerunt volentes theophilum occidere: sed tharsia eum a morte liberauit dicens. Nisi mihi spacium ad orandum dedisset modo eum non defenderem. Appollo. dedit munera ciuitati ad restaurandum ciuitatem et moratus est ibi tribus mensibus. Nauigans idem penthapolin ciuitatem curiam ingreditur ad altistratem regem gaudens. Rex senex factus vidit filiam et nepti cum marito suo rege per integrum annum letanter insimul vna permanserunt post hoc moritur perfecta etate manibus eorum dimittens medietatem regni sui appol-

De morte stranguilionis et eius vxoris.

lonio et medietatem filie sue. Omnibus his peractis dum ambularet appollonius iuxta mare vidit piscatorem qui eum post naufragium accepit. iussitqꝫ eum apprehendere et ad palatium duci. vidēs piscator a militibus se apprehēdi putauit occidi. ingressus appollonius iussit eum deduci ad se dicens. hic paranimphus meus qui mihi post naufragium opem dedit et ad ciuitatē venire ostēdit et dixit ei. Ego sum appol. tyrus et iussit sibi dari. cc. sistercias seruos et ancillas et fecit eū comitem suum quādiu vixit. Clamitus qui ei de antiocho nūciauit pcidens ad pedes appollonij: ait ei. Memor esto dñe clamiti serui tui. appol. apphensa manu eius erexit eū fecitqꝫ eum diuitem et ordinauit in comites. his expletis genuit appollonius filiū de coniuge sua quē in locū aui sui altistratis constituit regē. Uixit appollonius cū ꝯiunge sua. lxxiiij. annos et tenuit regnū antiochie et tyri et tyrenensium quiete ac feliciter. casus suos descripsit per duo volumina perfecit: vnum in templo ephesorum: alterū in sua bibliotheca collocauit. defunctus est et perrexit ad vitam eternam. Ad quam. etc.

Appollonius et vxor eius post longā miseriā in leticia genuerūt filium qui post eorum mortē regnauit.

¶ De celesti patria. Capi. cliiij.

Narrat geruasiusqꝫ in edissa ciuitate ob pñtiam sancte imaginis xpi nullus hereticus viuere potest. nullus paganus: nullus ydolorum cultor. nullus iudeus. Sed nec locū illū barbari pñt inuadere. si quādo exercitus obuenit hostilis stans puer portam ciuitatis innocens puerulus eplam legit et sic eadem die qua legitur epistola aut placant barbari aut fugiūt effeminati.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Ista ciuitas est ciuitas illa de qua in Apoca. dr. Uidi ciuitatē sanctā hierusalem descendentem de celo nouā sicut sponsam ornatā viro suo. Ciuitas ista construitur ex viuis lapidibus. i. sanctis martyribus et alijs deuotis et placentibus in qua propter penitentiā sancte imaginis xpi nullus idolorum cultor aut hereticus neqꝫ barbarus audet accedere nec locū illū

Nota vnū mirabile.

mus pro filia. Et illa. Miser vir et ego coniunx accipiam⁹ vestes lugubres perfundamus lachrymas et credet nobis qᵭ filia eius naturali morte defuncta est. Cum hec agerent itrauit Appol. vt vero vidit eos veste lugubri indutos ait Quare in aduentu meo funditis lachrymas? Credo enim quiste lachryme non sunt vestre sed sunt mee. Ait mulier Me quaqꝫ. Utinam ad aures tuas alius et non ego aut coniunx mea diceret qᵭ iam dicam. tharsia tua filia subito defuncta est. Appol. hoc audiens totum corpus eius contremuit diuqꝫ defixus stetit tandem resumpto spiritu intuens mulierem ait. O mulier si filia mea defuncta est vt dicis nunquid et pecunia ac vestes simulqꝫ perierunt. At illa. Aliqua sunt aliqua perierunt. Et dixerunt. Crede nobis: quia credimus qᵭ filiam viuentem inuenires et vt scias nos non esse mentitos habemus testimonium. Ciues enim nostri memores beneficiorum tuorum in proximo littore ex ere collato filie tue monumentum fecerunt quod potes videre. Appollonius credens eam defunctam esse ad famulos ait Tollite hec famuli et ferte ad nauem ego vadam ad filie mee monumentum. Legit titulum sicut superius est scriptum stetit quasi extra se maledicens proprios oculos. et O crudeles oculi filie mee cernue nō potuistis lachrimas fundere. His dictis ad nauem perrexit et ait famulis suis Proiicite me queso in profunditatem maris. cupio enim in vndis exalare spiritum et dum prosperis nauigat⁹ tyrum reuersus subito mutatum est pelagus et per diuersa maris discrimina iactabantur. Omnibus autem deum rogantibus ad machilonem ciuitatem in qua erat filia sua tharsia venerunt. Gubernator autem cum omnibus magnum plausum dedit. Ait appol. Quis sonus hilaritatis aures meas percussit. Ait gubernator. Gaude domine quia hodie natalicia celebrantur. Appollonius ingemuit et ait. Et omnes diem festum celebrant preter me. Sufficiat famulis meis pena mea ac dolor dono eis decem aureos et emant que voluerint et diem festum celebrent. Et quicunqꝫ voca-

De strangulione et eius vxore et qualiter voluerunt regem decipere.

De desperatione patris tharsie ob amissionem filie.

uerit me vel gaudiũ mihi fecerit crura illorum frangi iu beo. Dispensator itaq; necessaria tulit ⁊ rediit ad naue3. Cum igitur omnibus nauibus nauis appol. honoratior esset cũ magno conuiuio ⁊ ceteris melius celebrant naute appol. Athanagora qui tharsiam diligebat iuxta naue3 in littore ambulat. vidit nauem appol. et ait. Ecce amici nauis ista mihi placet: quia video decenter esse paratam. Naute vt audiunt suam nauem laudari dixerũt ei. O domine rogamus in nauẽ nostram ascendatis. Et ille. Mihi placet. Ascendit ⁊ libenti aĩo discubuit. Posuitq; decem aureos in mensa et ait. Ecce non frustra me inuitaueritis. Et dixerunt. Domine regratiamur vobis. Cũ aute3 princeps vidisset omnes discumbentes ait. quis est domĩnus nauis. Ait gubernator Dñs nauis in luctu moratur iacet infirm⁹ ⁊ optat mori. in mari cõiugem perdidit: et filiá in terra aliena. athanagora ait vni seruo ardalio nomine. Dabo tibi duos aureos tãtũ descende ⁊ dic ei. Rogat te princeps ciuitatis huius procede de tenebris ad lucem. Ait iuuenis. Non possum aureis tuis crura reparare. quere alium q2 iussit q̃ñcũq; eũ appellauerit crura ei9 frangantur. Athanagora ait. Hanc legem vobis constituit non mihi. Ego autem descendam ad eu3. dicito mihi quomodo vocatur. Et illi. Appollo. audito hoc nomine ait intra se ⁊ tharsia appellauit patrem suum appollo. descendit ad eum quem vt vidit barba prolixa caput squalidum submissa voce dixit. Aue appollo. appollonius vt audiuit putans se ab aliquo seruorum appellari turbulẽto vultu respiciens vidit ignotum hominem honestum ⁊ decorum ⁊ siluit. ait ei princeps. Scio te mirari q̈ ego ignotus te appellaui disce quia princeps sum huius ciuitatis athanagora nomine descendi ad littus naues contuẽdas inter certas vidi nauem tuam decenter ornatam et amani aspectum suum. inuitatus tamen a nautis tuis. ideo ascendi et libenti animo discubui. inquisiui dominum nauis quem dixerunt in luctu grãdi esse propter qḋ ad te de

scendi vt te de tenebris producerē ad lucem spero: q2 da-
bit tibi deus post luctum gaudiū. Appolo. leuauit caput
suum τ dixit. quis es dñe vade in pace ego autē nō sum di
gn9 epulari. τ ideo amplius viuere nolo. Athanagora cō
fusus ascendit in superiora nauis et dixit. non valeo psua
dere dño vestro vt ad lucem exeat quid faciā vt reuocetur
a proposito mortis. Uocauit vnum de pueris suis et ait
Uade ad lenonem τ roga eum vt mittat ad me tharsiā hʒ
enim sapientiā τ sermonem suauem. Poterit eum forsitā
exhortari ne taliter moriatur. Uenit igitur puella ad na-
uim ad quā ait athanagora. Ueni ad me tharsia vbi nūc
est ars studiorum tuorū vt consoleris dñm nauis in tene-
bris sedentem vt prouoces eum exire ad lucem: q2 nimis
dolet pro coniuge τ filia sua. Accede ad eum vt ad lucem
veniat: quia forte deus per te luctum suū in gaudiū cōuer
tet. Si enim hoc poteris facere dabo tibi. xxx. sistertias
auri τ tot argēti τ per. xxx. dies redimā te a lenone. Puel
la hoc audiens constanter ad eum descendit τ humili vo
ce salutauit eum dicens. Salue quicūqȝ es τ letare: scias
q2 innocens virgo que virginitatē suam inter naufragia
sua τ castitatem inuiolatam obseruauit te salutat: tunc in
carminib9 cepit modulata voce cantare τ in tāta dulcedi
ne q admirabatur appollonius τ dixit cantando ea que
hic sequūtur. Per versus scorta gradior sʒ scorti cōscia nō
sum. Sic spinis rosa nescit violari vllis. Corruit τ raptor
gladium ferientis ab ictu. Tradita lenoni nō sum violata
pudore. vulnera cessassent animi: lachrimeqȝ deessēt. Nul
la ergo melior si noscam certa parentes. Unica regalis
gñis sum stirpe creata. Ipsa iubente deo letari credo ali-
quādo. Fuge modo lachrymas curam dissolue modestā.
Redde pollo faciem menteqȝ ad sydera tolle. Jam deus
est hominū plasmator rector τ auctor. Non finet has la-
chrymas casso finire labore. Ad hec appol. leuauit ocu-
los τ vt puellam vidit ingemuit τ ait. Heu mihi misero q
diu luctabor gratias ago prudētie tue et nobilitati. Hāc

de pru
dentia
thar-
sie.

vicem rependo vt memor tui sum quando letari licet re-
gni mei viribus leuabor. Forsitam vt dicis regio genere
orta es: natalibus parentum tuorũ representaberis. Nũc
accipe centum aureos ⁊ recede noli me appellare. Recen
ti enim luctu renouata calamitate tabesco. Puella acce-
ptis aureis abire cepit ꝗ ait ad eam athanagora: quo va
dis tharsia. sine fructu laborasti. non potuisti facere mise-
ricordiam ac subuenire homini interficienti se. ⁊ ait thar
sia. Oia quecũꝗ potui feci. ⁊ dans mihi centum aureos
abire rogauit. Athanagora ait dabo tibi ducentos et de-
scende ⁊ redde ei quos dedit: dic salutem tuã quero et nõ
pecuniam. Descendens tharsia ait ⁊ sedit iuxta eum. Si
in isto squalore estimasti manere permitte me tecum ser-
mocinari. Si ergo parabolarum mearum solueris que-
stionem: vadam: sin alias refundã tibi pecuniã ⁊ recedaꝫ.
Tũc appol. ne reciperet pecuniã sed etiam puelle pruden
ti regnaret sermones ait. licet ĩ malis meis nulla cura mi-
hi superat nisi flendi ⁊ lugendi tamen ne ornamẽta pru-
dentie tue careã dic que mihi interrogatura es ⁊ abscon-
de. Peto enim vt fletibus meis spaciuꝫ tribuas. ait thar
sia. Audito me. est domus in terris que nobis clausa resul
tat. Ipsa domus resonat tacitus sed nõ sonat hospes am
bo concurrunt hospes simul domus vna ⁊ ait. Si rex es
vt dicis cõuenit te esse mihi prudentioreꝫ solue q̃stionem.
Ait appo. Nescias me eẽ mẽtitũ dom⁹ q̃ in terra resonat
vnda est hospes tacit⁹ piscis est q̃ cuꝫ domo sua currit. At
illa. Lõga seco: velox formose filia silue. Innũera pariter
comitũ stipãte caterna Curro vias multas vestigia nul'a
relinquo. Appol. ait. Si licitũ eẽt ostendã tibi multa que
nescis cum respondebo questionibus tuis miror te tam te
nera etate mirifica prudentia esse imbutam. Namꝗ ar-
bor stipata cateruis vias multas currens ⁊ vegistia nulla
relinquens nauis est. ⁊ addidit puella. Per rotas et edes
innoxius ille petransit. est calor in medio magnus quem

Qualr tharsia secundo descendit ad appollonium. De solutiõe questiõis quã fecerat tharsia regi appollonio.

nemo remoui. Non est nude domus nudus sed conuenit hospes. Si lucrum poneres innocētes intrares in ignes. Appollo. ait. Intrarem balneum vbi hincinde flamme p tabulas surgunt. Nuda dom⁹ in qua nihil est nudus hospes conuenit ꝛ nudus sudauit. Cumq3 hec et similia dicerent puella misit se super appol. et distractis manibus eum amplexabatur dicens ei. Exaudi vocem deprecantis respice virginē quia virum talis prudētie mori nefarium est. Si cōiugē qua3 desideras deus ꝛ sua gratia tibi restituat. si filiam saluam quā defunctā dicis inuenire poteris pre gaudio oportet te viuere. Appol. cum hec verba audisset in iracundiam versus est. surrexit ꝛ puellam cu3 pede percussit. Impulsa vero cecidit virgo et genis eius ruptis cepit sanguis effluere. conturbata vero cepit flere et dixit O deus conditor celorum vide afflictionem meam nata sum inter fluctus ꝛ procellas maris. mater mea doloribus constricta defuncta est ꝛ sepultura est ei negata in terris ornata a patre meo et in loculo posita cum viginti sistertijs auri. mari tradita est. Ego vero infelix strangulioni et dyonisiade impijssimis hominibus a patre meo sum tradita cū ornamentis et regalibus vestibus et iussa sum a seruis eorum occidi: tandem petiui vt deu3 inuocaretur anteq3 me occideret qđ mihi cōcessit. Piratis superuenientibus capta sum ꝛ qui me occidere volebat fugam petijt ꝛ in hunc locum deducta et deus quando ei placet me reddat patri meo appollonio. Appollonius audiens omnia hec signa certissima exclamauit voce magna et ait O domine misericors qui conspicis celum et abyssum et omnia secreta patefacis. benedictum sit nomen tuum. Cū hec audisset cecidit super amplexus tharsie filie sue ꝛ osculatus est eam cū leticia et pre gaudio fleuit amare et ait. O dulcissima nata mea ꝛ vnica dimidiū anime mee non moriar propter te. inueni propter quam volui mori alta voce clamabat dicens. Currite famuli currite amici currite omnes et miserie mee finem imponite: inueni qua3 per

De lamentatione tharsie

Quomō appollonius cognouit filiam suā tharsiam.

dideram scilicet vnicam filiam meam. Audito clamore famuli cucurrerunt: currit inter illos athanagora princeps & descendentib⁹ illis in nauim inuenerūt illum flentē pre gaudio super collū filie sue & dicētem. Ecce filia mea quaz lugeo dimidiuz aīe mee iam volo viuere: oēs pre gaudio cū eo flebant. Tūc erigens se appollonius proiectis vestibus lugubribus indutus est vestibus mundissimis & omnes dixerunt. O dñe q̄ similis est filia tua vobis si non esset aliud experimentū sufficeret eius similitudo ad probandū eā esse filiā vestram Tunc filia bis ter quater osculata est patrē & ait. O pater benedictus de⁹ qui mihi gratiam dedit q̄ te videre potero & tecum mori: & narrauit ei quō a lenone comparata: & in lupanari est posita et quomodo deus virginitatem suam custodiuit. Audiens hoc Athanagora timens scilicet ne filiam alteri vxorem daret misit se ad pedes appol. dicens. Adiuro te per deuz viuū qui te patrem filie restituit ne alteri filiam des in coniugē nisi mihi. sum enim princeps huius ciuitatis meo auxilio virgo permansit et me duce te patrem agnouit. cui appollonius ait. Non possum tibi esse contrarius q2 multa pro filia mea fecisti. et ideo opto vt ipsa sit vxor tua. Et tūc restat vt vindicem me a lenone. athanagora ciuitatez intrauit. conuocatisq̄ ciuibus dixit. ne pereat ciuitas propter vnum impium. Sciatis appol. regez patrem tharsie huc venisse ecce calces nauium properant cum grandi exercitu ad destruandum ciuitatem propter lenonem qui filiaz suam tharsiam in lupanari constituit His dictis concursus fact⁹ est & tāta cōmotio ppli vt nec viri nec femine manerent quin currerent omnes ad appollonium regem videndo eum et misericordiam ab eo petendo. Ait athanagora. Consulo ad hoc vt non destruatur ciuitas deducat ad eū leno capt⁹ est statim & ligatis manib⁹ leno a tergo deducitur ad regem appollo. regali veste indutus tonso capite dyadema imposuit capiti suo: tribunal ascēdit cū filia & ciuibus dicens. Videtis tharsiam virginem a pa-

De petitione quam fecit athanagora regi appollonio.

tre suo hodie cognitam cuius turpissimus leno quãtum erat in eo corruptionem confusionemq perpetuam procurabat.nec amicitia sua nec precio desistere volebat.facite ergo filie mee vindictam. Omnes vna voce dixerunt. Domine leno vnus cõburatur et diuitie eius puelle dentur. Protinus adducitur leno et coram omnibus in igne ponitur et totaliter comburitur. Tharsia ait villico. Dono tibi libertatem quia beneficio tuo & ciuium virgo permansi & donauit ei ducentos aureos & libertatem cũctis puellis coram se presentatis perdonauit et dixit.quid de corpore vestro hactenus seruistis ex hoc libere estote. Appollonius ad populum loquens gratias vobis de beneficijs vestris reddo mihi & filie mee factis. Nunc ergo tribuo vobis auri pondera quinquaginta.Illi ei capita sua inclinabant gratias referentes ciues omnes statuam appollonij i medio ciuitatis statuerũt.& in basi scripserũt tyro appollonio est auratori domorum nostrarũ et tharsie sanctissime filie eius virgini. Post paucos dies appollo.tradidit filiam suam in coniugem athanagore cuz ingenti leticia totius ciuitatis.Et cum genero & filia nauigans cum omnibus suis volens per tharsum proficiscendo ad patriam suam ire in somnis ãmonitus est per angelum vt ephesum iret & intraret in templum ephesorum cum filia et genero suo ibiq omnes casus suos alta voce exponeret quos passus esset a iuuentute sua:postea veniret tharsum et vindicaret filiam suam. Appollo. expergefactus omnia indicauit genero & filie sue. Illi autem dixerunt. Fac domine qđ tibi videtur bonum. tunc iussit gubernatorẽ nauigare ephesum. Qui cum descendisset rati cũ suis templum petijt vt coniunx sua inter sacerdotes sancte vixit rogauit vt templum apperiretur quod factuz est. Hec audiens vxor eius q quidam rex venerat cum filia et genero gemmis regalibus ornauit caput suum et induit se veste purpurea cum honesto cõmitatu templum intrauit erat nimis pulchra & ob nimium castitatis amorem affes

Qualiter leno q cõpa uerat tharsiam vt eam p stitueret fuit cõbustus.

rebant omnes nullam tam gratam esse virginem. quam videns appollo. nullam noticiam eius habebat misit se ad pedes eius cum filia et genero. tantus enim splendor eius pulchritudinis imminebat vt ipsa dyanam esse videntibus putaretur: statuit in templo preciosa munera et post hoc cepit appollo. dicere sicut angelus ei dixerat. Ego adolescentulo rex natus tyrius appollonius nominatus cum ad omnem scientiam peruenissem regis iniqui anthiochi questionem exolui vt eius filiam acciperem. Ille vero eam defloranit ac in impietate continue tenuit et me occidere conabatur fugam petij ⁊ mari omnia perdidi ⁊ post a rege altistrate gratissime susceptus in tantum eius beniuolentiam sum expertus vt mihi filiam suam in vxorem daret. Deinde mortuo anthiocho ad regnum percipiendum vxorem meam mecum duxi. hanc filiam peperit vxor mea in mari de cuius partu defuncta est. Quam ego cum viginti sistertijs aureis in loculo clausam in mari misi vt inuenta digne sepeliretur. Et hanc filiam meam nequissimis hominibus ad nutriendum commendaui et superiores partes egypti petij. Quarto autem decimo anno adueniens vt filiam meam expeterē dixerunt mihi eam esse defunctam. et dum credidi in luctu vixi ⁊ in lugubribus vestibus et mori cupiens mihi filia mea reddita est. Cum hec ⁊ his similia narraret: altistratis regis filia vxor eius leuauit et rapuit eum implexus volens eum osculari. Appollonius autem repulit eam a se cum indignatione ignorans ꝙ vxor sua esset. Ait illa. O domine mi dixit cū lachrimis dimidium anime mee cur sic agis? Ego sum coniunx tua altistratis regis filia. Et tu es tyrius appollonius maritus et dominus meus. tu es magister meus qui me docuisti. tu es naufragus me quē amaui nō cā libidinis ꝫ sapiētie. Appolloniꝰ hoc audiēs stati noticiā eiꝰ hn̄s cecidit sup collū eiꝰ et p̄ gaudio lachrymas emisit dicēs. Bn̄dictꝰ altissimus q̄ mihi

Ubi appollonius vxorez suā inuenit ī maculatam.

Ubi appollonius vxorez suā recognouit et de eorū letitia.

filiam cum vxore reddidit. At illa. Ubi est filia mea: et ipse ostendens tharsiam dixit hec filia tua tharsia. Illa vero osculata est eam et sic cum leticia magna in tota ciuitate illa et in circuitu quod rex appollonius vxorem suam in templo inuenit famatum est. appollonius ascendit nauem cum vxore et filia et genero reuertens ad patriam suam. Ueniens igitur appollonius anthiochiam regnum sibi reseruatum recepit et pergens tyrum constituit in locum suum athanagoram generum suum. Deinde ipse cum genero vxore: et filia et cum excercitu regio veniens tharsum iussit apprehendere dyonisiadem et stranguilionem et duci ante se et coram omnibus ait. Ciues tharsenses nunquid vestrum alicui extiti ingratus. omnes dixerunt. Non domine pariti sumus pro vobis mori hec statua est facta quia nos a morte seruastis appollonius ait. Commendaui filiam meam stranguilioni et dyonisiade vxori sue et eam mihi reddere noluerunt. Infelix mulier ait. Bone domine nunquid tuipse titulum monumenti eius legisti. appollonius iussit filiam suam venire in presentia omnium et tharsia maledixit mulieri et dixit. Aue: salutat te tharsia ab inferis reuocata. Infelix mulier videns eam toto corde contremuit ciues mirabantur et gaudebant. Et iussit tharsia venire villicum cui ait. theophile tu agnosti clara voce responde quis ad interficiendum me te obligauit. Uillicus ait. Dionisiades domina mea. Tunc rapuerunt stranguilionem et dionisiadem et extra ciuitatem trahentes lapidauerunt volentes theophilum occidere: sed tharsia eum a morte liberauit dicens. Nisi mihi spacium ad orandum dedisset modo eum non defenderem. Appollo. dedit munera ciuitati ad restaurandum ciuitatem et moratus est ibi tribus mensibus. Nauigans idem penthapolin ciuitatem curiam ingreditur ad altistratem regem gaudens. Rex senex factus vidit filiam et nepti cum marito suo rege per integrum annum letanter insimul vna permanserunt post hoc moritur perfecta etate manibus eorum dimittens medietatem regni sui appol-

De morte stranguilionis et eius vxoris.

lonio ꝛ medietatem filie sue. Omnibus his peractis dum ambularet appollonius iuxta mare vidit piscatorem qui eum post naufragium accepit. iussitq eum apprehendere ꝛ ad palatium duci. vidēs piscator a militibus se apprehē di putauit occidi. ingressus appollonius iussit eum deduci ad se dicens. hic paranimphus meus qui mihi post naufragium opem dedit ꝛ ad ciuitatē venire ondit ꝛ dixit ei. Ego sum appol. tyrus ꝛ iussit sibi dari. cc. sistercias seruos ꝛ ancillas ꝛ fecit eū comitem suum q̄ diu vixit. Clamitus q ei de antiocho nūciauit pcidens ad pedes appollonij : ait ei. Memor esto dn̄e clamiti serui tui. appol. apphensa manu eius erexit eū fecitq eum diuitem ꝛ ordinauit in comites. his expletis genuit appollonius filiū de coniuge sua quē in locū aui sui altistratis constituit regē. Uixit appollonius cū ꝯiunge sua. lxxxiiij. annos ꝛ tenuit regnū antiochie ꝛ tyri ꝛ tyrenensium quiete ac feliciter. casus suos descripsit per duo volumina perfecit: vnum in templo ephesorꝫ: alterū in sua bibliotheca collocauit. defunctꝰ est ꝛ perrexit ad vitam eternam. Ad quam. ꝛc.

Appollonius et vxor eiꝰ post longaꝫ miseriā in letitia genuerūt filium q post eorum morteꝫ regnauit.

De celesti patria. Capi. cliiij.

Narrat geruasiusq in edissa ciuitate ob pn̄tiam sancte imaginis xpi nullus hereticus viuere potest. nullus paganus: nullus ydolorꝫ cultor. nullus iudeus. Sed nec locū illū barbari pn̄t inuadere. si qn̄ exercitus obuenit hostilis stans puer portam ciuitatis innocens puerulus eplīam legit ꝛ sic eadem die qua legitur epistola aut placant barbari aut fugiūt effeminati.

Moralisatio.

Charissimi. Ista ciuitas est ciuitas illa de qua in Apoca. dr̄. Uidi ciuitatē sanctā hierusalem descendentem de celo nouā sicut sponsam ornatā viro suo. Ciuitas ista construitur ex viuis lapidibus. i. sanctis martyribus ꝛ alijs deuotis ꝛ placentibus in qua propter penitentiā sancte imaginis xpi nullus idolorꝫ cultor aut hereticus neq barbarus audet accedere nec locū illū

Nota vnū mirabile.

inuadere. Uel ciuitas ista potest dici corpus nostrum in quo propter presentiaꝫ sancte imaginis christi.i.anime in fuse ꝛ per baptismum a peccato originali lote nullus hereticus idest nulla dyaboli versutia aut pompa viuere potest. quoniam in baptismo deo firmiter adherere promisimus ꝛ diaboli pompis abrenunciauimus. quoniam homo ad imaginem trinitatis sancte factus ꝛ creatus est vt dicitur Gen.j. Faciamus hominem ad imaginem ꝛ similitudinem nostram. ideo dyabolus in eo post baptismum viuere non potest nisi homo voluerit. Hostis enim noster ita debilis est ꝙ neminem superare poterit nisi homo voluerit. Sed nec locum illū barbari possunt inuadere. barbari sunt peccata mortalia que ꝑ presentiā diuine gratie animam nostram inuadere non possunt. Et si ex fragilitate conditionis nostre ꝛ carnis suggestione anima per peccatum aliquod mortale aut saltem enorme inuaditur puerulus innocens: idest conscientia remordens exercitu hostilem obuiam est per epistolam confessionis debet repellere ꝛ post confessionem pro peccatis satisfacere. Et sic eadem die que puerulus stans in porta.i.incohatione bone vite epistolam emendationis ꝛ confessionis legit. totiens quotiens barbari conscientiam inuadentes ꝛ bonū opus nostrum retardantes aut placantur aut effeminati fugiūt: sed nūꝙ̄ placanť: quia dū bona opera nostra conspiciunt plus in temptationis furiam vertuntur ꝛ insaniunt Si autem ex lapsu carnis nos in presenti laqueum incide rimus: nullam tamen ex hoc placationem dyaboli vt a temptatione vlla desistat habere poterimus: ergo effeminati et deuicti a nobis fugiunt. Stultum enim est seruire dyabolo qui nullo placatur obsequio. sed adherendum est deo qui sibi seruientibꝰ vitam: et mercedem eternam retribuit.

¶ De modo pugne in passione christi contra dyabolum.

Capitulum.clv.

In anglia vt narrat geruasius ad terminos epa- tus elienensis est castrum cathubica noie infra cuius limites e vicino locus est: quem vandlebu riam dicunt eo q illic vandali partes britannie sena chri stianorum peremptione vastantes castrametati sunt. Ubi vero ad monticuli apicem fixere tentoria planicies in ro- tundū vellatis circuncluditur vnico ad instar portalis adi tu patens ad ingressum. In hanc cāpi planiciem vt ab an tiquissimis tpibus colitur fama que vulgo testatur post noctis conticinium lucente luna si quis miles exclamat miles ꝯueniat. statim ex aduerso miles occurrit qui ad cō grediendū paratus ꝯcurrentibꝰ equis aut resistentē deijcit aut deijcitur. Et intra aditus illius septa solus miles in- greditur. ⁊ ab exteriori aspectu alicuius foris non artatur ad huius rei fidem rem gestam ⁊ multis vulgo cognitam subiungo quam ab incolis ⁊ indigenis auditu meo subie ci. Erat in britannia maiori paucis exactis diebus miles albertus in armis strennuissimus omnibus virtutibus de coratus. Hic aliquo die castrum memoratum hospes in- greditur. Et cum in hyemis intemperie post cenam no- ctu familia diuitis ad focum vt potentibus moris est reci tandis antiquis gestis operam daret. tandem occurrit ad indigenas pretaxatum mirabile recensitum. Uir ergo strē nuus vt qd auribus hauserat reipsius experientia proba ret vnum de nobilibus armigeris elegit quo comite locuꝫ adijt. Ad ostensum locum loricatus miles appropinquās ascendit dimissoqꝫ seruo nobili solus campuꝫ ingreditur Exclamat miles vt alterum inueniat ⁊ vocem ex opposito miles ad instar militis celer occurrit pariterqꝫ vt videbat armatus. Quid plura? Extensis clipeis directis hastis eq concurrunt. Equites impulsibus mutuis concutiuntur et elisa iam alterius lancea ictuqꝫ euanescente per lumbricū albertus aduersarium suum potenter impulit ad casum. Cadens ⁊ sine mora resurgens albertum per luta respicit equum ex causa lucratiua adducere lanceam subduxit

De vā- dalis.

De quo dā milī te stren nuissi- mo.

⁊ dū eā modo iaculi missibilis emittit femur alberto ictu atrocissimo transfodit. Ex aduerso miles noster aut p̄ gaudio victorie ictum vulnusq̄ non sentiens aut dissimulans disparente aduersario campū victor egredit: equum lucratum armigero tradidit statura grandē: leuitate agilē ⁊ in apparentia pulcherrimū. Regredienti viro nobili turba familiaris occurrit euentū miratur casum deiecti militis gratū hn̄s ⁊ strennuitatē tam illustris baronis cōmendens. Et cū caligas ferreas discalcearet vnā sanguinis coagulo vidit cōpletā. Stupet familia de vulnere s3 dn̄s indignat timere. Cōcurrit excitatus ppl's ⁊ quos an̄ somnus p̄sserat excrescens admiratio ducit ad violendū testis triūphi equi freno nō dimisso tenet ad publicū ꝯspectū expositus oculis toruis ceruice erecta. pilo nigro sella militari. Jam gallicantus aduenerat equus saltibus estuēs narib⁹ ebulliēs pedib⁹ terrā pulsans lorīs q̄bus tenebat disruptis in naturalem se recepit libertatē fuga facta insecutus disparuit ⁊ nobilis miles noster id iniusti vulneris ppetuum h3 monumentū. qd̄ singulis annis illo eodē noctis renouāte momēto vulnus in sup̄ficie cūctis superductū recrudescebat. Vn̄ factū est vt post ānos paucos miles illustris aquā transfretauit. Et sub multiplicata ꝯ paganos pugnandi strennuitate vitam dn̄o reddēs cōmendauit.

Moralisatio.

Ante xp̄i natiuitatē nullus sanctorū q̄ꝯ̄ iustus potuit intrare regnū celorum.

Charissimi. Iste miles strēnuissim⁹ est dn̄s noster iesus xp̄s qui est miles ⁊ rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū q cū milite. s. dyabolo pugnaturus de castro superno p ciuiū mundū istū ingredit humanū genus redimi nō potuisset nisi dei filius mundū ꝯ dyabolū pugnatur⁹ intrasset. Nam an̄ xp̄i natiuitatē nullus sanctoꝝ q̄ꝯ̄ iustus fuerit regnū celoꝝ intrare potuit ppterea dei filius ex ꝯsultu dei patris ab idigenis suis hoc mirabile intelligēs que an̄ multa annoꝝ milia limbū inferni introierāt vnū de nobilibus armigerū elegit quo comite mundū istū intrauit. cui equū ante tp̄s pugne cōmendauit q2 dū xp̄s de ma

ria virgine nasci voluit ab eius purissimo sanguine spũsan cto cooperãte carnẽ assumpsit quã ꝑ armigero deputauit sꝫ cũ miles iste campũ intrasset ⁊ aduersariũ suum dyabo lũ ↄsiderasset exclamauit miles vt non alterum inueniat ⁊ ecce ex opposito alter miles.s. dyabolus ad instar mili tis ꝑ superbiã armatus occurrit: sed dñs noster oẽs quos secũ habuit dimisit solus campũ intrauit ꝑter equũ.i.hu manitatẽ. Qui dũ tps passionis eius appropinquaret ⁊ iu dei eũ caperent crucifigerent nullum secũ habuit. q2 disci puli vt euãgeliste testant̃ relicto eo fugerunt. In orto solus in captura solus in cruce solus in oibus passionib9 solus ⁊ in angustiis corporis solus ita vt impleret̃ illud Esa. Tor cular calcaui solus de gentib9 non est vir mecũ. Quid plu ra. extẽsis clipeis directis hastis equi ⁊c. q2 dũ xp̃s huma nam naturam ad quã redimendã venerat a lapsu primoꝝ parentũ erigeret humilitatis sue clipeum extendit hastaꝫ superbie nequissimi dyaboli fregit ⁊ aduersarium suũ po tenter impulit ad casum ⁊ ad inferni ꝓfundissima demer sit. Sꝫ miles noster iesus xp̃s in hac pugna.i.passione sua perinde traditionem ⁊ multipharia̅m derisionẽ ac postre mam per mortis ⁊ crucis snie prolationẽ cadens ⁊ cito re surgens. q2 die tertia sicut ipse testatur de se ꝓcedam vos in galileam resurrexit. Tunc aduersarius xp̃i lanceã in die parasceues subduxit ⁊ femur nobilissimi regis nostri ictu atrocissimo transfodit. ꝙ xp̃s aut pre gaudio victorie ictũ vulnusqꝫ nõ sentiens aut dissimulans disparente aduersa rio q2 dum xp̃s moreret̃ in cruce dyabolus sc̃ qd in eo po testatis habere potuisset aduenit q2 pũrit hoĩem cũ credi dit miles disparente aduersario ⁊ debellato mũdi captuꝫ victor egreditur equum lucratũ.i.corpus aĩam in die ascẽ sionis sue deo patri tradidit. Sed dũ nobilis iste de mun do in monte oliueti ad patrem regredit̃ turba familiaris occurrit qm̃ oim patriarchaꝝ ⁊ prophetaꝝ numerus alio rũqꝫ sanctoꝝ exercitus letissimi ex victoria facti ⁊ in limbo infernoꝝ adhuc reclusi singulatim dicebãt. Aduenisti deſi

Discipuli capto xp̃o a iudeis oẽs fugerunt.

xp̃s dei miles.

derabilis &c. Cunctum mirant casum dilecti militis aduersarij sui gratissimum habentes & strennuitatem tam illustris baronis cōmendantes: sed & miles vulnera de triumpho in signū victorie retinuit qui in extremo iudicio iustis ad premiū & peccatoribus ad supplicium ostēdet. Stupet familia de vulnere. i. omnes electi mirantur de tā acerba morte & xpi passione ei regratiantes sed dominus dedignatur timere: qz viriliter ꝯ mundum carnem & demonez pugnauit ac potentior superauit. Deuotus concurrit excitatus populus qui prius cū xpo cōpassionem non habuit sed vilis vulneribus & in mente pertractis amaris passionibus quos prius somnus obliuionis & ignorantie ꝑfecerat excrescens admiratio ducit ad vigilādum. Huius triūphi testis est equus. i. xpi cruentum corpus in quo vt Esa. dicit. a planta pedis vsqz ad verticem capitis non est sanitas ad publicū ꝯspectū omnium fidelium in memoriā est repositum. Jam gallicantus aduenerat & equus saltibus estuans naribus ebulliens & pedibus terram pulsans &c. Per gallicantum horam mortis xpi vez nonam que tunc erat secundum gentiles hora vere meridiei intelligimus actum omnibus nobis erat nox cum propheta dicat. Uanum est vobis ante lucem surgere. qz quot ante xpm nascebantur ad infernum descenderunt. Propterea xps estuās est saltibus resurgendi & ad celos ascendendi. Ebulliens naribus interiorez omnium damnatorum in die iudicij extremi & pedibus terram pulsans id est homines de terra resurgere faciens cum vox tube nouissime subuertit surgite mortui & venite ad iudicium. Tunc dicturus est iustis venite possideatis paratū vobis regnū ab initio seculi. Sed reprobi expectabunt illam sniam tremendaz qua eis dicetur. Ite maledicti. A quo &c.

Mirātur sancti & electi ð tā acerba morte & passione christi.

Snia supremi iudicis.

¶ De causa subuersionis troie. Capi. clvj.

Refert Ouidius de bello troiano q helena fuit rapta a paride & q prophetatuz fuit q ciuitas troiana non esset subiecta quousqz achilles mor

tunc esset mater hoc audiēs eū in quadaȝ camera inter domicellas cuiusdam regis in habitu muliebri occultabat. Quod intelligens vlixes nauem cum mercimonijs preparauit ponens etiam ornamenta muliebria ꝛ arma splendētia ꝛ sic ad castrum deuenit vbi achilles cum domicellis inclusus manebat. qui statim cum nauem ornamentis ꝛ armis vidisset cum domicellis causa emendi mercimonia intrauit sed cum vlixes curiose arma tractasset ꝛ illum apprehendere sollicitasset achilles hastam arripuit ꝛ vibrauit ꝛ sic paruit res. Quem vlixes apprehēdens ꝛ ad troiaȝ deducens preualuerunt greci. Ipso vero mortuo capta est troia ꝛ obsides partis aduerse sunt liberati.

de astutia vlixis.

Moralisatio.

Charissimi. Paris dyabolum significat. Helena vero animam siue totum genus humanum a diabolo captum. troia infernum. vlixes christum. achilles spiritum sanctum. Nauis mercimonijs onusta est beata virgo maria virtutibus adornata. Arma achillis sunt crux: clauis lancea: corona. Ante christi mortem troia. scilicet infernus preualuit ꝛ antiquos patres in obsidione tenuit: sed christo mortuo in die parasceues infernus capitur obsides quos tenuit reddidit.

Añ xpi morteȝ infernus preualuit.

De pena peccatorum non satisffacientium in presenti pro delictis. Capitulum. clvij.

Quidam imperator erat qui ianitorem prudentem habebat qui a domino suo instanter petijt vt eum ianitorem ciuitatis per vnum mensem esse concederet ita quod ab omni gibboso: monoculo scabioso ipetiginoso ac herinoso denariū hēret. Imperator eī ꝯcessit ꝛ sigillo roborauit: q ministerio suscepto stetit ī porta ciuitatis vt intrātes ꝛ exeūtes notaret ꝛ videret si aliqđ lucrum ex officio posset obtinere. Quadam vero die gib-

bosus capatus illam portam intrauit. Janitor ei obuiam venit et denarium ab eo petijt secundum statutum et imperatoris preceptum. Gibbosus renuit et nihil dare voluit. Tunc ianitor manus in eum iniecit eiusdem caputium accipere voluit: dum autem caputium tolleret leuando inuenit eum monoculum: statim duos denarios ab eo petijt. Alter dare noluit sed fugere proposuit, sed ianitor per caputium eum traxit et ecce nudato capite iam scabiosus apparuit: statim tres denarios postulauit. Gibbosus hec videns cepit resistere: nudatisque brachijs apparuit impetiginosus. Janitor vero quartum denarium postulauit. Cui defendenti cappam astu [illegible] cadente illa hernosus apparuit quare quintum denarium ab eo petijt. Et sic contigit quod qui vnum de iure noluit inuitus quinque dedit.

Moralisatio.

Charissimi. Iste imperator est dominus noster iesus christus. Janitor est prelatus aut discretus confessor qui habet stare. i. verba dei et eius precepta promulgare in porta ciuitatis. Ciuitas est mundus qui tantum vnam portam intrandi habet. s. ventrem quia vnus introitus hominum et iumentorum. Sed sunt multe porte ad exeundum. quia. s. aliqui moriuntur gladio aliqui subito aliqui a bestijs secundum diuersitatem et mortis multiplicis genera. Sed antequam per portam mortis mundum istum exeat oportet de necessitate quod soluat ianitori denarium si aliquam maculam habeat. Per istum gibbosum scabiosum impetiginosum etc. peccatorem intelligere congruit plenum vitijs et concupiscentijs et precipue qui in septem peccatis mortalibus est inuolutus qui pro quolibet vitio vnum denarium soluat. s. auarus largitatem: gulosus sobrietatem luxuriosus castitatem: superbus humilitatem: iracundus mansuetudinem: et sic de ceteris peccatis ad contraria procede quia de necessitate est vt soluat hic vel alibi. Et quod hic potest vna die solui vix alibi per annum poterit. Redde ergo quod debes et secure poteris transire per portam

Quid debemus soluere christo pro remissione peccatorum

clarissimam ad vitam eternam. ad quam nos perducat.

¶ De perpetuitate anime. Capitulum.clviij.

Rome inuentum est corpus incorruptum altius muro ciuitatis cum istis versibus. Filius euandri pallas quaz lancea curui. Miles occidit in morte sua iacuit hic. Lucerna ardens erat ad caput eius que liquore: nec flatu extingui poterat donec subter flammam foramine facto cum flatu aer fuisset immissus. vulnus autem gigantis quattuor pedum fuit & dimidij qui etiam post euersionem troie occisus iacuerat per duo milia annorum ducentos & quadraginta.

Versus.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste gygas est primus pater nr adam qui erat plasmatus et non corruptus nisi p peccatum. Iste erat altior muro ciuitatis qui mundus iste dicitur. Altior enim erat quia teste. psal. Omnia subiecisti sub pedibus eius &c. Iste erat grauiter vulneratus quando contra dei preceptum de fructu ligni vetiti comedit non tantum ipse vulneratus sed et totum genus humanum vulnere perditionis profundissimo laceratum erat: ita q nec in celo: nec in terra: nec inter homines inuentus est aliquis qui poterat illud curare donec filius de regalibus sedibus ad ima nostre mortalitatis descendens venerat qui p passionis sue sanguine roseum vulnus humani generis atrocissimum perfecte curauit. Lucerna ardens ad caput que nec liquore: nec flatu extingui poterat est pena infernalis in qua diuina visione carebat per quattuor milia annorum que nec liquore. i. oratione alicuius sancti nec flatu. i. ieiunio poterat eum ab ista pena liberare nec extinguere donec flamma. i. diuine misericordie cum acu acerbissime passionis ex eius virtute anima cu dignitate descendit ad inferos & eum secu ad paradisi gaudia perduxit vbi eternalr clara visio de dei ipso fruitur nisi peccatis se voluntarie subijciens subiacere penis velit.

¶ De inuentione vinearum. Capitulum.clix.

Josephus in libro de casus rerū naturaliter dicit q noe inuenit vitē silnestrē.i. labruscam a labris terre et viarū dictā que cū esset amara tulit sanguinem quatuor animalium.s.leonis agni porci et simee:quo terre misso fecit fimum quem ad radices labruscarum posuit. Sic ergo vinū eorum sanguine est dulcoratum:quo facto noe postea de vino inebriatur et nudatus iacēs a filio iuniori derisus:qui omnibus filiis ei congregatis dixit se sanguine dictorum animalium posuisse hominibus pro doctrina.

Qualiter vinum a Noe fuit dulcoratū

¶ Moralisatio.

Charissimi. Per vinum multi facti sunt leones propter iram nec illo tēpore hñt discretionem. Aliqui eñi sunt agni per verecūdiā. Aliqui sunt simea per curiositatē assumptā ineptāq3 leticiā. Nā simea oīa corā se facta ēt facere pponit s3 capere destruit. Quā si volueris plūbeos calceos habeas et dū te illos exeuntē induentē q3 cōspexerit et fortit' silr facit q̄ cū currere tēptat torquet grauedine et capit. Quod de multis hominibus est similiter qui dum singula tēptant in ebrietatibus vix aliqua perficiunt sed sicut simea destruūt et cōfundūt.

De natura simee.

¶ De retractiōe diaboli ne bonū operemur. Cap.clxi.

Frequens est vt angeli sathane in angelos lucis se trāsforment et in humanis mentibus aliquid diabolice immissionibus nutriant. Ad istorum cognitionem quodam notamine dignissimu3 subditur exemplum. Erat in regni arelatensis finibus epatu valentino castrum quoddam cuius dña in assiduam duxit consuetudinē infra missarū solēnia post euangeliu3 ecclesiam egredi. Non enim poterat consecrationem dñici corporis sustinere. Cum per mltos annos huius rei vir eī dña castri noticiam habuisset nec tante presumptiōis cām sedulus inuestigator inuenisset semel quodā die solēni finito euangelio egrediens dña per virum: et ministros eius inuita et retinēs detinetur statimq3 sacerdote verba con-

secraria proferente dña spū diabolico leuata sursum euolat partemqꝫ capelle secum in precipitiū ducens amplius in finibus illis non est visa. Sed ⁊ pars turris cui capella innitebatur adhuc supmanēs rerū fert testimonium.

Nota vnum mirabile.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Castrū istud de quo dr mūdus iste intelligit. Huius castri dñs est spūal'r hō mūdanꝰ totaliter mūdo deditus intantū ꝙ cū ꝑ diuinaꝫ inspirationem aliquādo opus aliqd bonū inceperit propter mūdi vanitatē cui deditus est perficere nō pōt: ita ꝙ ꝓpter mūdana sepe vitam suam amittit. Diabolus enim qꝛ humano gñi semꝑ inimicus est plus de perficiendo aliqd bonuꝫ nos subtrahit qꝫ ad initiandū hoc adducit. cōsiderat nāqꝫ ꝙ in fine victorie pro virili pugna datur palma glorie: sed dñs huius castri est discretus cōfessor. qui cum viderit dominā suā .i. aīē in ecclesia cōmissam errare ⁊ preceptis eccłie non velle obedire sed post euāgelium .i. amonitionem fraternā exire ecclesiam: hoc est quando sacerdos ⁊ cōfessor tuus tibi viā salutis pandit ⁊ instruit. ⁊ tu errās attendere spernis certe per ministros .i. ecclesiasticas censuras ⁊ excōicationē publicaꝫ te inuito ab obedientia introducet. Sed si tunc verba cōsecratiōis .i. anime tue salutem sustinere nō poteris spiritu diabolico leuaberis ⁊ ad inferna nouissima conuolabis vbi erit fletus ⁊ stridor dentium. Uerba salutis nostre sunt verba ꝑdicationis ⁊ bone exhortationis q̄ quotidie ⁊ presertim in diebus festis proferuntur. Sed sunt aliqui ita spiritu diabolico inflati ꝙ cum ad sermonē pulsum audiunt tūc primo se ad requiem in lecto ponunt ⁊ tunc prius dormire incipiunt cum totaꝫ noctem in vanitatibus ⁊ lasciuijs alijsqꝫ comessationibus deduxerunt: ita vt de illis merito Job dicat. Noctem verterunt in dieꝫ. Et sunt aliqui q̄ dicūt dū mane surgūt ad ecclesiā nō ꝑ audiēda missa aut sermonē ꝑdicationis intelligendo ꝓperant sed eoꝝ mercantys aut certe fabulis intendendo plus festinant. Et

diabolus est enemis humani inimicus.

Missa integra est audienda.

sunt aliq dum corpore presentialiter in ecclia cōsistūt cordis tamē sollicitudine ad exteriora vagantes ad deū placandū non dirigūt. Alij sunt qui dū ecclesiaz intrātes missam audire incipiunt sed euangelio lecto more istius dñe ecclesiā exeūt et in cimiterij cōfinibus et muris se ponunt vt sermone finito ad campane sonitum ne predicationem audiant ad ecclesiam recurrāt ꝛ cito recedāt. hos discretꝰ cōfessor admonitiōe prebabita inuite retinēres ab ecclie gremio vt predictū est dꝫ amputare. i. diabolo dū nō penituerint cōmendare ne ipse criminibus eoꝝ q̄si cōsentiēdo reus a dño iudicet q̄n dicet ipsis. Ite maledicti ꝛc.

¶ De deo pro suis bñficijs semper regratiādo. Cap. clxij.

IN regno anglie monticulus quidā est in nemoroso saltu ad staturam hoīs in apicem surgens In queꝫ milites aliiq; venatores ascendere consueuerunt cum estu ex siti fatigati aliquid instantie sue q̄rebant remedium. Uerum ex loci et rei condicione relictis longe socijs solus quisq; ascendit, cumq; solus quasi alterum loquens diceret sitio statim ex improuiso e latere propinator astabat proprio cultu vultu hilari manu exposita cornu grande gestans auro gemmisq; ornatum sicut quorundā vsq; hodie moris est vice calicis nectaris ignoti sed suauissimi saporis offerebatur: quo hausto totus calescentis corporis estus ꝛ lassitudo fugiebat: ita vt non laborasse sed laboreꝫ arripere velle quis crederetur: sed ꝛ sumpto nectare minister lintheolum mundissimum ad ora siccanda porrigebat. Et expleto suo ministerio: disparuit nec mercedem pro obsequio nec pro inquisitione colloquium expectabat. Hoc multis annositatis tantisque curriculis apud vetustissimos celeberrimum ac quotidianum agebat. Deniq; venator quidam miles venandi causa locum dictum accessit et postulato potu ac sumpto cornu non illud cōsuetudinis et vrbanitatis erat pincerne restituit. sed ad proprium vsum retinuit. Uerꝫ dominus comperta rei veritate predonem damnauit ꝛ cor

nu anglorum regi henrico vetustiori donauit ne tanti cri minis fautor fuisse censeretur.

¶Expositio.

Charissimi. Nemorosus saltus regnum celorum est. et monticulum mundum istum esse intelligimus: quoniam in mundo teste psal. reptilia sunt quorum nō est numerus. Uenator est hō qui quotidie in hoc mūdo venatur et singulis diebus cursibus vnam diem tam ad mortē venādā mōtem istū ascendit: sed cū in ista venatiōe nil nisi reptilia tribulatiōis et aīalia diabolice deceptionis inuenit et estu diuini arboris et siti remuneratio nis ad cornu olei misericordiarū accedat. qd de fonte sue benignitatis oībus affluenter tribuit et non improperat. Cornu filius dei est qui nectar illud salutare suauissimi sa poris in aīa crucis ex suis sanctissimis vulneribus celebri cultu vultu hilari. manibus latissimē expāsis pro redem ptione totius generis humani largiter ppinauit. Cornu istud pciosum auro est ornatum qñ corpus illud glorio sum saluatoris nostri diuersis tormētorum suppliciis ac fla gellationū vulneribus roseo sanguine in plāta pedis vsque ad verticē capitis (Esa. teste) est transfusum. Cornu est gē mis decoratū qñ caput illud gloriosum spinarum densitate fixuris atrocissimis est psoratum. Iste pincerna dat nobis manutergiū cōfessionis et indulgētie quo crimina nr̄a ab stergamus quare vas mundum .i. cor contritū et humilia tū ac a pctis purgatū reddere debemus. et p potu suauis simo grās sempiternas agere. qd si nō fecerimus iudex vi uorū et mortuorum cornu a nobis exiget ī die extreme vltio nis. et in confusionem nostram cunctis videntibus ondet et in patibulo infernali perpetuo cruciandos suspendet.

De die in diem ad mortem tē dimus.

¶De cauendis impcationibus cū expositiōe. Cap.clxiij.

Rem nouā atque insolitā sed salubri cōsilio plenā et cautelam incautis facilem prestātē narrat Ger uasius tillem bergū. ad ottonem romanorum imperatorē qz in catalonia epatu gerunde est quedam mons

excelsus valde cuius ambitus arduus est et p parte inaccessibilis ad ascensum in cuius summitate lacus est aquã cõtinẽs ac submigrans et in pfundo impscrutabilẽ. Illic mansio fert esse demonũ ad modũ palacij dilata et ianua clausa. facies tamen ipsius mansionis sicut ipsorũ demonũ vulgariter est incognita ac inuisibilis. In lacum si qs aliquẽ lapidẽ aut aliã solidã proiecerit materiam: statim tanq̃ offensus demonibus tẽpestas erũpit. Et in quadam montis pticula est nix perpetua. glacies cõtinua: illic cristalli copia et nulla vnq̃ solis presentia. Ad huius montis radicem fluuius est aureas habẽs arenas. vñ ex eius arenis aurum qd vulgus pallium nominat elicitur. In huius montis consistentia et circuitu argentum foditur et multiplex fertilitas erumpit. Erat in cõiuncta monti villa vir quidam agricola. Hic quadã die cum domi rebus domesticis intenderet et eiulatu filie paruule continuo et implacabili turbaretur tandem vt offensis mos est filiã suã demonibus cõmẽdauit. Cõmẽdationi statim incaute paratus receptor occurrit et in cubili raptu demonũ turba puellã adduxit. Cõpleto iam ab his septemnio dũ a radice mõtis indigena quẽdã iter arripuit vidit hominẽ celeri cursu transeuntẽ q flebili voce plangebat. Heu me inqt miserum qd agam q tãto põdere premor. Requisitus ab alio viatore que sit tanti doloris cã respõdit se in monte iã septẽnio transisse sub cõmẽdatione demonũ qui ipso quotidie pro vehiculo vtebantur. Et vt auditor rei tam incredibili fidem adhiberet argumentum certissimum iunxit esse simili commendatione quendam filiam vicini sui quã nouerat. De puelle huius educatione tedium facientes demones ipsam libenter commendatori suo restituissent si modo pater eam in monte reciperet. Stupet aditutor incertus an sileat incredibilia an loquatur eligit vt patri statum filie denunciet. ad patrem trãsiens eũ reperit de diuina filie amissione querulantem. Inquirit causam plãgendi et audita rei fide adiecit que premisimus ab illo quo

In cathalõia est cristallico

vice vehiculi demones vtebant audisse. Consult⁹ dicens eē vt ad loca designata veniens sub diuini nōis attestatio ne ad restitutionem commisse filie demones adiuuaret. Auditis nuncij verbis pater obstupuit. et dum intra se co gitat qui deliberatus agat eligit consilio nuncij se suppo nere. Montem ascendit per loca. lacus discurrit. demo nes vt commendatam filiam reddant adiurat. et tandem quasi repentino flatu filia prodit in medium procera sta tura oculis vagis ossibus et neruis pelle vix herentibus horrenda aspectu idiomate nulla vix aliquid humanum sapiens et intelligens. Recepta prole pater admirans et dubius aut alendam retineat episcopum gerundinē sci licet adijt euentum tristem pandit: quid agendum sit solli citus exquirit. Episcopus vt vir religiosus et exēplo bo no commissum sibi gregem informans puellā in omniū aspectum exponit reiq; seriam pandens predicando do cuit subditis ne decetero sua demonibus commendent eo q aduersarius noster dyabolus tanq leo rugiens cir cuit querens quem deuoret. et quosdā vt datos mactet: ꝛ sine spe reddendi incarceratos sibi retineat. quosdam vt commendationes ad tempus maceret et affligat. Nec diu post illum quos demones pro vehiculo vtebantur: consimili patris imprecatione in medium exijt ꝛ quia cuz raptus erat maioris perfectionisq; discretionis extiterat fidelibus ac intelligibilibus que apud demones herebā tur exposuit. Asserebat iuxta predictum locum in subter ranea specu palacium esse latuz. In cuius aditu ianua est et ibidem quedam obscuritas ad quam cum mutuo ap plausu postq demones orbis parte percutierint ꝯueniūt ꝛ quid egerint maioribus suis nunciant. Veruz hāc pala cij consistentiā nullus preter ipsos ꝛ eos qui perpetue dā natiōis iugo in demoniorum transierūt ꝓprietatē. Ex ꝑdi ctis charissimi informari possumus vt cū aliquibus in fa ctis nostris cōtrarietatibus aduenietib⁹ impedimur non statī diabolū aut eorum auxiliū inuocem⁹ neq; familiā nr̄az.

Quis in aliquo delinquētē dyabolo cōmendem⁹: q2 quis sibi commendatur in corpore magis studet atq3 cōtrariatur de operibus bonis que homo posset tūc operari in mēte sperans aliquid ꝓprietatis in mente possidere qui cautius insidiatur vt rapiat pauperem animam per peccatū infectam vt attrahat eam in penam ⁊ dānationem perpetuam in lacum miserie ⁊ lutum fecis: qm̄ ibi est nix perpetua glacies continua attestante beato Job qui ait Ibi trāsitur ab aquis niuium ad calorem nimium ⁊ ecōtra. Illic christalli copia ⁊ nunq̄ solis presentia. Christallus speculum ⁊ faciem clarissimam sancte trinitatis signat. Speculum inq̄ sine macula in quo sanctorum angelorum exercitum videre congaudet infernis nullo tempore per misaz illud cesset. Sed illic est christalli presentia idest ignis intolerabilis perpetua copia. In qua hominis filia: idest peccatoris dānata anima non solum septem nibus s3 sempiternis supplicijs traditur cruciendа.

In qua cumq3 angustia fuerimus nō debemus ad auxilium nr̄i demones innocare.

De timore inordinato. Cap.clxiiij.

Alexāder regnauit qui vnicū filiū noīe celestinū habebat quem multū dilexit. in aīo suo cogitauit bonū est filiū meū ad doctrinandū dare. Uocauit quēdā philosophū ⁊ ait. Magister accipe filiū meū ad doctrinandū ⁊ dabo tibi mercedem. At ille. Dn̄e presto sum voluntati vestre per oīa satisfacere. Puerū secum accepit ⁊ circa eum diligens erat. Accidit vno die q̄ ad quoddam pratū cum discipulo suo celestino perrexit ambo in prato vnū equū scabiosum viderunt iacentem. iuxta equū erāt due oues adinicē ligate q̄ herbas comedebāt. Accidit q̄ iste due iuxta equū pascebāt vna ex parte dextera equi ⁊ alia ex parte sinistra sic q̄ equū appropinquabāt ⁊ chorda cum qua erant ligate cōtinue supra dorsum lata est quousq3 super scabiē in medio dorsi peruenit. Equus cum cordam in vulnere dorsi sentiebat surrexit ⁊ magis ac magis grauabatur: ⁊ pre magno dolore cū impetu incipit currere ⁊ duas oues portabat ⁊ quāto pl⁹ oues pōn

Fabula ridiculosa.

derabant tanto magis corda vulnus penetrauit et dolorem augmentauit. Erat tunc prope pratum domus molendinarij. Equus vero ex magno dolore furiosus domum illam cum ouibus intrauit in qua domo erat nisi ignis. Equus vero hincinde ignem dispersit intantum quod tota domus incepit comburi et seipsum cum ouibus totaliter combussit. Tunc ait magister discipulo suo celestino. Charissime iam vidisti principium et medium et totius rei geste finem integriter completum: fac mihi de ista materia versus sine falsitate. Et quis debet pro combustione domus soluere. Quod nisi feceris amen dico tibi penam magnam sustinebis. Celestinus discipulus absente magistro suo per se perrexit et multum studebat sed versus componere minime sciebat. Et hoc multum tristis semper erat celestinus: statim diabolus in specie hominis ei obuiabat et ait. O fili cur tantum tristaris. qui ait. Non expedit tibi dicere. et ille. Dicas mihi secure et tuum negocium expediam. Ait celestinus. Deberem versus componere sub pena graui de equo scabioso et duobus ouibus et penitus ignoro. At ille. Ego sum dyabolus in specie hominis et optimus versificator magistrum noli timere sed mihi promitte quod meus seruus fidelis eris versus tibi componam melius quam magister tuus. Celestinus vero consensit fide data quod fideliter ministraret si promissum compleret. At ille sibi hos versus dixit. Nexus ouem binam per spinam traxit equinam. Lesus surgit equus pendet vtrunque pecus. Ad molendinum pondus portabat equinum. Dispergendo focum se cremat atque locum. Custodes aberant singula damna ferant. Puer vero cum istos versus habuisset gauisus est valde. Dum perrexit. Ait magister. Fili nunquid versus legisti siue fecisti. At ille. Etiam magister. Uersus recitauit sicut superius est scriptum. Magister cum hec audisset admirabatur et ait. Dic mihi fili quis tibi fabricauit. Et ille nemo. Qui ait. Nisi mihi veritatem dixeris. vsque ad sanguinis effusionem flagellatus eris. Puer vero timens a principio vsque ad finem omnia ei retulit quomodo dyabolo

De cautela diaboli.

Versus per dyabolum compositos.

esset obligatus. Magister vero contristatus est valde fecit puerum reuocari et contritione magna confiteri. ac dyabolo abrenunciare. et post hoc factus est homo et sanctus deo aiam post vitam bonaz reddidit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. iste est rex dns noster iesus xps in custodia. i. philosophi et prelati traditus ad doctrinandum in bonis operibus qui sepius circa pratum. i. mundum ambulat. videt equum scabiosum iacentem hoc est peccatorem in peccatis suis inuolutum et duas oues ligatas idest prelatum ecclesie et pdicatorem qui debent adinuicem ligari cum chorda charitatis. Prelatus ecclesie tenetur secundum iura predicatores admittere sicut sunt fratres minores et predicatores. Isti duo pp ter nimiam charitatem per quam sunt ligati sepe tangūt locuz doloris in peccatore hoc est prelatus per censuram ecclesiasticam aliquos excommunicat. predicator sermocinando peccata eorum tangit. Unde videmus q aliqui sunt tacti per platum. aut predicationem et non corriguntur: sed statim ad modum equi incipiunt recalcitrare et murmurare q ambos secum portat eos vbiq3 detrahendo oblata aut decimas sufferendo elemosynas facere sed nunc quid sequitur. Equus ambas oues ad molendinū &c. idest peccator sepe ad vtrunq3 hoc inconueniens ducit quotiens eos verbo aut opere ledit et igne detractionis combunt quotiens famam eorum denigrat. Uel aliter potest reduci. equus iste scabiosus erat totum genus humanū per peccatum primi parentis infectum. Due oues ligate duo testamenta quia in vtraq3 lege: decem precepta sunt posita. Ecce ligantur magna adinuicem per istas duas leges equus scilicet peccator tangitur quando propter peccatum pena secundum vtranq3 legem apponitur. Sed sepius peccant q2 recalcitrant sicut dathan et abiron contra deū murmurabant: et ideo perierunt. Et ideo totum genus humanum si super penitentiam condignam tactum fuerit p

Prelatus tenet predicatores admittere i sua diocesi

Propi murmurationez dathā et abirō pierūt.

xpi passionem oportet q recurrat ad molendinum cũ dua bus ouibus .i.cum duobus testamentis ad ecclesiam.s.re- curret ⁊ ibi seipsum combur et gratia diuini amoris quia lex antiqua dicit illud quod dicebatur in figura. In noua habetur.⁊c.qꝛ lex antiqua non est totaliter extincta: sed spiritussancti gratia combusta qꝛ in antiqua lege hoc qđ dicebatur in figura in noua habetur expositum. Lex no- ua etiam spiritussancti gratia est combusta sicut testatur Salomon. Mittam vobis spiritum sanctum ⁊c.s.ignem amoris. Uel aliter potest reduci. Equus scabiosus in pra- to peccator est in mundo. Due oues ligate corpus ⁊ ani- ma per baptismum adinuicem ligati vt sint de vna volun- tate caro spiritũ non contradicat: sed miser homo sepe se- ipsum cum corpore ⁊ aĩa trahit ad molendinum id est ad infernum. vobis oẽs sensus per peccatum absentes erant inter virtutes quas in baptismo receperunt ideo quilibet penitentiam suam portabit. vt si visu vidit illicita auditu audiuit detractoria. Et si quilibet in suo genere acriter pu- niatur tunc debes componere hoc nil aliud q̃ aiam ⁊ cor- pus ad rectitudinem per opera misericordie ligare. ⁊ hoc non debes suggestione dyaboli facere sed ad informatio- nem boni prelati ⁊ per consequens vitam eternam obtine- re. Ad quam ⁊c.

¶ De peruersitate mundi. Capi.clxiiij.

In libro quodã habetur de colloquio petri ad ie- sum vidit aliqñ quinqꝫ viros quos q̃dam freneti- cos arbitrabat. Uidi vnũ comedentẽ araneã ma- ris ita auide quod per vtranqꝫ partem oris exiret. Aliũ vi- di stantẽ sup foueã sulphureã ⁊ piceplenam de qua fetor intolerabilis exibat qui toto nisu nitebat fetorẽ illum in os suũ haurire. Tertium vidi in ardenti fornace iacentem cui tantus calor sufficere non volebat vnde nitebat capere scintillas de fornace volantes ad deuorandaꝫ. Quartum vidi qui supra pinnaculũ tẽpli sedebat vt ventum caperet: et semper os apertum habebat vt ventus per eum trans-

De colloquio petri ad iesũ

stret. Quintum vidi per oia et singula membra sua quicquid potuit in os suu capere deuorabat et alios continue deridebat. Istos quinque hoies multi viderunt et multum admirabant quomodo talia facere potuerant.

Moralisatio.

Charissimi. Per primu hoiem qui arena maris comedebat possumus intelligere viru auaru. Ecclesiastes. iiij. Unus est et scdm non hz no filium no fratre tn a labore no cessat nec satiant oculi eius diuitijs nec recogitat dices. Laboro cui nescio et fraudo aiam mea bonis. Exemplu de illo diuite qui dixit. Destrua horrea mea. De scdo qui stetit supra fouea sulphurea: talis equiparatur gulosis et luxuriosis. Pau. ad philip. iij. Nuc aut dico flens inimicos crucis xpi quoz finis interitus quoz deus venter est gloria coz in confusionem ipsoz. Tales eni intantum dati et intenti sunt ebrietatibus et comessationibus suis qz si deus oes in tali statu viuere pmitteret nuqz celos intrare peteret. Qui teste Boetio in quarto libro de consolatione philosophie. Summam felicitatez in voluptatibus constituunt. Hi cuz calice merozis et arena magne tribulationis apud inferos potabuntur qz impossibile est vt hi ventrem et illic mentem repleant: et de delitijs ad delitias transeat. De tertio que vidit ardenti fornace iacentem cui talis feruor sufficere non potuit sed ad hoc ignem deglutiuit talis coparatur illis qui diuitijs et honoribus ceteris se proponunt. sed et hoc nec eis sufficit qz toto conanime laborant ad hoc vt pauperes spoliant et per vsuras suas aut alia quecunqz extorquendi genera illicita que habent ab eis habere poterut de quibus. Job. xx. Abstulisti pignus fratrum tuorum sine causa et nudos spoliasti vestibus. Prouer. xviij. Qui coaceruas diuitias. ec. De quarto qui stetit supra pinaculum templi significant illi qui oia opera sua bona faciunt vt videantur ab hominibus sicut ypocrite qui sub specie boni omnem malum qd psit faciunt. Amen dico vobis receperut mercede suaz

Boetius in iiij. lib. de cosola. philoso.

Job. xx.

vnde Job.xxi. Tenent tympanū et cytharam etc. Or cum pharisei et simulati aliqđ opus bonum.s.elemosinam aut huiusmodi facere voluerunt posuerūt se ad terminū et angulū alicuius publici trāsitus hoim vt viderent. et cū hoc tubis et cytharis canebant. De quinto qui mēbra sua deuorabat signat eos qui oia bona opa viroꝝ ecclesiasticoꝝ et doctoꝝ sacroꝝ qui zelatores sunt sacre doctrine detrahūt et xp̄m in ipsis est peruerse deuorantes intelligūt nec a detractionibus cessare volunt.

Job. xxi.

Item de mundi peruersitate. Capi.clxv.

Legitur in vita patrum ꝙ angelus oñdit cuidaz sancto tres homines triplici fatuitate laborantes. Primus homo fasciculum de lignis faciebat et cum non posset portare pre nimia grauedine adhuc plura ligna adiungebat. Secundus aquam puteo pfundo cum multo labore hauriebat cum vase cribrato et foraminibus pleno et tamen non cessabat implere. Tertius trabem in curru gerebat volensq̧ domum intrare ianua taz arcta et parua erat ꝙ intrare non potuit et tñ non cessabat equum verberare et pungere quousq̧ in foueam pfundam simul ceciderunt. Tunc ait angelus. Quid tibi vr de istis tribus hominibus. At ille. Tres stulti sunt. Cui angelus. Primum quem vidisti per illum intelligas hoies qui peccata perpetrant, et de die in diem credunt secū portare vsq̧ ad finem et quotidie addunt plura intm̄ qđ portare oino nō pnt quousq̧ mors subito veniat et aiam ad penā afferat et in pfundum lacum infernalem demergat. Per secūdum quem vidisti aquam de puteo pfundo inuanum haurientem intellige illos qui opera meritoria perpetrant: et tamen locum meritoriū in eis non occupant qz pleni sunt foraminibus.i.peccatis, quicquid boni operatur per peccatum totum destruit. Per tertium qui trabem portanis designant mundi potentes qui credūt per ostium regni celoꝝ intrare cū superbia vite et mundi pompa. tñ impediuntur intantum ꝙ ad infernum cadunt. A quo etc.

Nota tres fatuos triplici fatuitate laborātes.

De significatiōe trium fatuorū.

De ludo scacorum.

¶De ludo Scacorum. Capi.clxvi.

SCacorum habet.clxiij.puncta per octo diuisa. s. virum et mulierem sponsos et sponsas clericos et laicos.diuites et pauperes. Istum ludum sex homines ludunt. Primus est rochus et est in duplici genere scilicet albus et niger.dexter est albus et sinister niger. Huius virtutis est quod cum omnes scaci fuerint in locis suis situati tam nobiles quam populares habent virtualiter certos terminos ad quos possunt progredi.soli autem rochi cum sint inclusi nullam habent progrediendi virtutem nisi eis per nobiles aut populares via fuerit expedita. Et vadit super recto tramite et nunquam ad angulum siue antecedat siue reuertatur.et quando vadit lateraliter ex altera parte capit alium et fit fur.

¶Expositio.

CHarissimi. Sic pauper verus nihil habet nisi vnum transitum paupertatis sue per quem recto tramite incedit ad omnium pauperum dominum iesum christum.et sic regina iuxta regem regum. Sed si murmurans de statu suo lateraliter retrocedat fit fur et rapit quicquid potest nec de regine solio curauit . Secundus est alphinus qui per tria puncta currit. Nam in sede propria ille qui est niger ad dexteram regis collocatur et albus ad sinistram. Dicuntur autem albi et nigri non ex colore sed ex loci situatione Dexter enim qui niger est pergens versus dextram seu in spacio nigro et vacuo ante agricolam locat. Sed sinister de propria virtute habet duos progressus vnum versus dextram ad spacium vacuum et album. Et sic de tertio ad tertium quadrum vadunt seruando proprium situm in forma: vt si est niger semper in nigro et econtra et hoc procedendo semper in angulo. Charissimi. Alphinisti sursum et deorsum ambulantes signant mundi sapientes qui habent tria.scilicet intellectum rationem et fortitudinem. Ista debent dirigere sursum ad deum per opera misericordie: sed tendunt deorsum per eloquentiam et humanam fran-

adulentiam et currunt lateraliter ad angulum per tria pũcta que significant gulosos in crapulis quotidie currentes. raptores aliena bona sine consensu depredantes et auferentes ac superbos in prosapia pulchritudine et diuitiarum affluentia gloriantes. Hi omnes lateraliter et a recta via currunt. et tandem per regem. id est dyabolum rapiuntur et in infernum iusto dei iudicio detruduntur. Tertium est genus militum quorum dexter est albus et sinister niger. Albus habet tres progressus in loco proprio situato. vnum versus dexteram in loco nigro ante agricolam. secundum in spacio nigro et vacuo ante lanificem. tertium versus sinistram in loco mercatoris. Cum vero ad regem constituitur sex quadra ambulare potest. cum vero ad medium octo. Idem est de sinistro. Cum enim niger aduersus regem. et albus aduersus eundem perambulant vnus ante reginam vt sinister: alius ante regem vt dexter se locat. Charissimi. Sic milites descendentes et campum requirentes strennui et fortes bellare debent et regem ad modum corone cingere ac defendere. Omnes enim nos milites sumus et pugnare contra dyabolum in campo huius mundi nos oportet et regem nostrũ. id est animam defendere: quia aduersarius noster fortis est temptando aliaque mala et illicita suggerendo sed debilis est si volumus superare. Cui vt petrus ait. Fortes in fide resistere debent: nec timere consueuerunt. namque fortes milites et experti in principio cum arma sua suscipiunt solent tremere colorem palescere sanguinem de naribus emittere. Cuius signum probitati potius attestatur quam vitio. Credibile namque est eum qui in principio belli timore concutitur cum ad bellum redierit constantius agere nec terga vertere cũ ad hoc puenerit vbi timor mortis ante preculos presentialiter videtur imminere. Timor enim nobis omnibus imminet de morte futura vtinam temporaliter saltem ideo strennue et sine omni timore armis fidei susceptis et clypeis boni operis protectis pugnare

Demẽtes a via vite dyabolus rapit.

more oĩbus viuentibus imminet.

oportet. vt secundam mortem. i. eternam fortiter deuitemus. de qua Boetius ait. Jacetis prsus ignorabiles. Jam vos scda mors monet. Milites isti cu post pugnam ad fines exiliut tanq corde et virtute assumpta ad. viij. quadra psiliunt et invictos hostes psternunt. Sic est de omni hoie qui de se humilia sentit et in nullo superbit postea saltabit ad octo quadra octo beatitudinu3 qr oisqui se humiliat exaltabitur. Quartum genus est populariu quor omnium estvnus pgressus. Nam devno quadro in quo situati sunt possunt pgredi ad tertium quadrum eo q quasi securi infra regis 9finia 9sistant. Cu vero extra regis terminos psiliunt vno quadro contenti semp indirectum ascendant nunq tn reuertunt in tectum. vt euntes current per virtutem acquirere qd nobiles situati retinent in dignitate. Unde si sic per milites ac alios nobiles adiuti fuerint q ad lineam aduersarior nobilium quadratu pueniant p virtute acquirunt qd regine per gra3 est cocessum. Est aut sciendum q populares ascendentes in rectum si que nobilem aut popularem inuenerit aduersarium. et hoc in angulis ipm a dextris et a sinistris capere et occidere pnt nunq aut extra lineam rectam ad dextram vel sinistram pgrediatur popularis nisi regine obtinet dignitate3. Charissimi. Populares isti vtriusq 9ditionis et sexus hoies significant inter quos reges potentes nobiles et alij illustres ad regendum et presidedum positi sunt. Qui cum eor officia sm leges et rones non dirigut: nobilitatis sue virtute amittunt et actum 9ditionemq3 popularium incurrunt. Oes em ab vno patre geniti et pcreati sumus adam inter quos virtutibus pclari regis et nobilium noia merito sortiunt. S3 dum populares. i. plebei hoies simplices iuxta discretorum 9fessorum suorum 9silia viuentes et mandatis ecclesie obedientes et lineam recte vite ascendunt merito regu et nobilium sanctorum nomina ex officio pfectionis vite in celestibus sortiuntur. Nemo ergo tales populares despiciat. qr tam ad imperium quam ad summu pontificatu

Boetius.

Populares q sint.

virtutibus plenos ⁊ gratijs eos legimus peruenisse. Cū gigas quidam noīe arius diuitijs esset in opulentissimo indie regno inflatus et oīno rex impius hic cūuenisset ad hospitiū appollinis sciscitaturus an aliqs mortaliū esset eo felicior. Ex abdito sacrorum specu vox insonuit que ei pretulit quendā popularē. Agalanȝ noīe hic erat pauperrimus rebus aīo vero diues et etate senior qui terminos agri sui nunꝙ̄ excesserat. Sic ergo appollo magis approbat cum securitate tranquilla agala rude tuguriū ꝙ̄ tristem ⁊ sollicitudinibus aulā plenam gigantis ditissimi. Magis enim approbauit paucas glebas pauoris inter partes ꝙ̄ oram lidie pinguissimam metu plenā. Hic pauper agalaus virtuosissimus fuerat: quāto enim hō est rōne inferior virtute ⁊ vera potestate superior tāto etiā gloriosior reddit ⁊ famosior. Uergilius longobardus origine natione māttuanus prosapia humili ortus sapiētia tamē maximus ⁊ eximius poetarū claruit. Cum quidā sibi diceret ꝙ versus homeri operi suo insereret rñdit. Magnarum esse virium clauam excutere de manu herculis. Quintus q̄ in isto scachario ludit ⁊ nominatur est regina Cuius progressus est de albo in nigrum ponit iuxta regē ⁊ quādo recedit a rege capitur. q̄ cum mota fuerit de proprio quadro nigro vbi primo fuit locata non potest ꝓcedere nisi a q̄dro in quadrū vnū. ⁊ hoc angulariter siue ꝓcedat siue retrocedat siue capiat siue capiatur. Sed si queratur cur regina bellis exponatur cum conditio mulieris debilis sit ⁊ fragilis. Dicendum est si scire velimus ꝙ morem illarum mulierum sequitur vbi viri ad bella procedentes mulieres et vxores cum tota familia ad castra deducunt. Thartari enim hoc faciunt Et licet non vtantur arcu magis tamen possunt homines impedire ꝙ̄ corporis virtute prosternere. In solatium tamen regis factum est ⁊ ad maioris ostensionem prouisum vt ad bella regeȝ regina sequatur. Charissimi per reginam animam nostrā intelligimus que regina in celis per tramitem bonorum

agalaꝰ nunꝙ̄ terminos sui agri excessit.

Thartari totam familiaȝ ad castra ducunt.

operum constituetur. Hec regina alba e[st] et nigra. alba per confessionē et absolutionem quādo seruus eius .s. corpus pure confitetur et absoluitur satisfaciens pro delictis in sā tam albedinem redditur et decies clarior sole apparebit. Sed nigra efficitur per peccati fuliginē et deturpationē. Hec iuxta regem stare debet. quod si non fecerit capitur et violatur. Aia em̄ nr̄a ad hoc corpori infusa est vt ei9 recuperatione et saluatiōe angelorū exercitus qui ruinam magnam cū lucifero fecerat ad integrum restauretur et vt ad regem glorie vt regina collocetur. Qui cū a rege cui9 cura regitur et gubernatur discesserit capitur: et per mortalia facta ad iferos mactatur: et ibi irrecuperabiliter demergitur. Et q̄uis regina ista id est anima ab extra bellare nesciat corpus tamē vt meritoria operetur ab intus instiget. quia corpus nostrum sicut incessor equū: anima. i. ratio nr̄a dirigere debet ad v[ir]tutes et formare ne vltra limites mandatorum ecclesie prosiliat: sed recto tramite de quadro vnius virtutis in quadrum alterius gressum faciat. propterea regina in schacario gressum lentū et non saltum debet habere et infra proprios limites permanere. Nam dyna iacob filia virginitatem seruauit dum in domo fratrum suorum quieuit: sed statim cum ad videndum alias regiōes curiose exiuit a filio Sichem corrupta fuit. Seneca dicit mulieres que albam faciem habent fe nes et impudice sunt. Non enim illis deest animus: sed corruptor. Solinus dicit q[uod] preter mulieres pauca animalia cerebrū mouent grauida. nigram faciem ad omniū virorum aspectum debent habere ne ab illis sollicitate de incontinentia diffamentur. Ouid. Quedam que denegāt gaudent tamen esse rogate. Ludunt formose. Casta est quam nemo rogauit. Sexti qui hunc ludunt exercent reges sunt et nūcupantur. Rex em̄ super oēs alios est quod motionis et progressionis natura manifestat. Cum enim resideat in quarto quadro albo cum ipse sit niger habet a dextris in albo militem alphilē rochū vero et in nigro.

Seneca.

Ouidius.

In sinistra vero tenet loca opposita qꝛ vero rex super oēs obtinet dignitatē ⁊ dn̄ium ratione dignitatis non decuit eum multo spacio regni sui solio absentari. ⁊ ideo quādo moueri incipit de suo quadro albo naturam sequitur rochorum a dextris ⁊ a sinistris. Ita tamen ꝙ a sinistris nō potest se ponere in loco nigro iuxta rochum situatum in albo. sed potest se ponere in albo loco iuxta dictuꝫ rochū ad angulare quadrum vbi situati sunt ciuitatis custodes ⁊ ibi naturam habet militis in tali progressu. Istos autē duos progressus sortitur vice regine.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste rex est dn̄s nr̄ iesus xp̄s q̄ est rex regū sup oēs in celo ⁊ in terra qd̄ ꝑgressionis et motionis sue natura manifestat. dū em̄ ꝑgredit oēs sctōꝝ angeloꝝ chori ip̄m tanq̄ dn̄m venerantes comitātur qui secū bꝫ rochū ⁊ alphilē aliaqꝫ schacelia et locū vniuersoꝝ recto tramite occupat circūquaqꝫ. teste. ps. qui ait. Si ascendero in celū tu illic es: si descendero ad infernum ades. Deniqꝫ reginā secū ducit. i. misericordiarū piā matrē ⁊ dn̄am nostram Mariam. Cuius vice vnum progressum miserationis ad populariū quadrū. i. hominum in mundo viuentiū facit. Unde merito nomen illud gloriosum per ꝓphetā sortitus est vbi eū partē misericordiarū ⁊ deus totius cōsolationis esse protestat. Dū enim meroris ⁊ perditionis nostre per peccatū prothoplausti nullus sanctorum aut electorum recuperationem facere poterat: ipse misericors rex ad popularium suoruꝫ restaurandum gregem et numeruꝫ de celestibus sedibus ad huius mundi miserabilis quadrum ingredi dignatus est: et a seruitute diabolica nos liberauit. Cuius sibi gratiam per infinita secula reddamus.

Uirgo maria est misericordiarum domina.

¶ De audiendo bono consilio. Capitulū. clxvij.

Sagittarius quādā auiculā noīe philomenā capiēs qū volebat eā occidere: vox data ē philomene et ait. Quid tibi prodest o hō si tu me occideris?

Neq3 enim ventrem tuũ de me implere valebis: sed si di mittere me velles tria mãdata tibi darem q̃ si diligẽtius seruares magnam vtilitatem inde consequi posses. Ille vero ad eius loquelam stupefactus promisit eam dimit tere si hec tria mandata ei vtilia proferret. Que ait. Au dite ergo. primum est: nunquam rem que apprehendi nõ potest. apprehendere studeas. Audi secundum. De re per dita et irrecuperabili nunq̃3 doleas. Audi tertium. Verbo incredibili nunq̃3 credas. Hec tria bene custodi et bene ti bi erit. Ille autem promisit et eam volare dimisit. Philo mena enim per aerem volitans dulciter cantauit: finito cantu dixit ei. Ve tibi homo q̃3 malum consilium habui sti et quã magnum thesaurum hodie perdidisti. Est enim in visceribus meis margarita que structionis ouum vin cit magnitudine. Ille hoc audiens contristatus est valde q̃ eam dimisit rhete suum expendit et conabatur eã ap prehendere dicens ei. Veni in domũ meam et omnẽ humi litatem exhibebo tibi proprijs manibus te pascam et ad tuam voluntatem te volare permittam. Cui philomena. Nunc certe te fatuum esse cognosco. Nam ex illis que ti bi dixi nullum profectum habuisti: quia de re perdita et irrecuperabili doles cum me nequeas capere. et tamẽ pro rhete tuum temptasti: et insuper margaritam in meis vi sceribus esse credidisti cum ego tota ad magnitudinem structionis oui nõ valeam pertingere: stultus es et in stul ticia tua semper permanebis. His dictis aduolauit. Ho mo autem dolens et tristis ad domum redijt et philome nam non vidit.

Tria docu menta philo mene.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste sagittarius põt dici quilibet bo nus xp̃ianus qui in baptismo a peccato origina li est lotus in quo baptismo sagittas acutas re cipit. s. virtutes contra diabolum: mundum: carnem. Ac cepit philomenam sc3 dñm nr̃m iesum cũ renũciauit dya bolo et põpis eius. Qui miro mõ dulciter cãtauit qñ ose

nō pri celesti p gñe humano fudit: sed miser peccator istā philomenam. s. dñm nostrū iesuz xp̄m cogitauit occidere quotiens cogitauit pctm̄ mortale perpetrare sicut dicit apostolus. Iterū quātū est in eis crucifigūt filiū dei. Sed diligenter attēdas ꝙ deus dedit tibi tria mādata quasi diligenter homo custodierit ad magnū profectum peruenire poterit ⁊cetera. Rex iste est trinitas in qua sunt tres persone et vnus deus. quam rem nunquam poterimus apprehendere ꝙ̄diu sumus in hoc mortali corpore secundum quod dicit apostolus. Jam videmus in enigmate pestes videbimus sicut est. Nec fides habet meritum vbi humana ratio prebet experimentum. Item saluator in euangelio respondit mulieri petenti dic vt sedeāt hi duo filij mei ⁊c. Respōdit saluator. Nescitis quid petatis. Itē dicebat petro querenti de consummatione seculi ⁊c. Nō est vestrum nosse tempora vel momenta ⁊c. ecce isti stupebant rem apprehendere quā non potuerunt attingere.

¶ Alia deductio.

Aliter istud exemplum potest reduci ad illos q̄ appetunt honores ⁊ diuitias. Exemplū de lucifero qui rem appetiuit sed impossibile et apprehendere erat quando dicebat. Ascendam vsq̄ ad tertium celū. Quid ergo sequitur. post in infernum cecidit. Item de primo parente qui per esum pomi deus esse voluisset propter quod a paradiso est expulsus et mortem sibi ⁊ nobis omnibus parauit. Consulo ergo vt vos diuites ac mundani potentes nolitis rem apprehendere que apprehendi non potest sicut sunt bona temporalia ac seculi honores que nunq̄ veraciter poterunt sine dāno anime apprehēdi sicut dicit apostolus. Qui voluerit diues fieri incidit in laqueos dyaboli. Et licz bona obtinueris quando melius speras de eisdez gaudere defraudaberis. Exēpluz de illo diuite qui dicebat. Destruā horrea mea ⁊ eadem nocte defunctus est. Secundum mandatum est. De re perdita et irrecuperabili non dolebis. Charissimi

Nullꝰ dz appetere qđ nō potest apprehendere.

scire debetis q per rem perditam debemus intelligere corporis sanitatem aut diuitias quas deus aufert ab eo quem diligit. iuxta illud. Flagellat deus filium suū quem diligit. Sed cum aliq facti sunt ceci claudi aut membro aliquo priuati vel diuitijs spoliati et vltraq credi potest dolent. et gratias deo non offerūt: sicut Esau multū dolebat q benedictionem patris amisit. tamē obtinere nō potuit. Tertium mandatum est. Uerbo incredibili non credas. In isto verbo charissimi multi sunt decepti per diabolū et carnē. Diabolus suggerit multa et falsa promittit que sunt incredibilia sicut de primo parente qui credidit diabolo quando dixit. Si comederitis de ligno eritis sicut dij. credidit et fuit deceptus et ideo a paradiso est expulsus. Promissio diaboli erat incredibilis pPter duo. Primo qr mendax: scdo quia deus ei predixit. In quacūq hora comederitis de ligno illo moriemini: sic mō aliq tatum credūt diabolo mūdo et carni q statim eis adherēt et in peccatis consentiūt et dicūt. Ouum est tā pciosū. etc. Per ouū mūdus intelligit. mūdus dicit homini. Bonū est vti mundo in iuuentute qr licet hoc fecerimus et pctm inciderimus tūc maior est structiōe. id est maior est diuina misericordia q nra miseria. Cōtra tales dicit. ps. Nō miserearis oib q opant iniqtatē. Studeamus ergo etc.

diabolus suggerit multa.

¶ De eterna damnatione. Capitulum. clxviij.

Balaam narrat q peccator similis ē homini qui cum timet vnicornem cecidit in baratrum. Dū autem caderet manibus arbustulam quādā apprehendit que de profundo ascēdebat. et aspiciēs inferi vidit ad pedē arboris puteū terminū et drachonē horribilem arborem cingentem et eius casum ore aperto expectantem. Duobus autem muribus quorum vnus erat albus: alius niger arborem incessanter corrodētibus in radice sensit eā vacillare. Quatuor quoq vipere albe a basi qua pedem fixerat procedentes totam foueam flatu suo mortifero intoxicabant. Eleuans oculos vidit exitū mel

lis de ramis arboris stillantis: oblitusq; periculi in quo vndiq; positus erat illi dulcedini se totum dedit. Quodã autem amico eius porrigente sibi scalam vt aggrederet. melli delectatus distulit cadente arbore cecidit in os draconis. qui descendens in puteum ibi eum deuorauit et sic misera morte heu mortuus est.

Moralisatio.

Charissimi. Hõ iste ẽ peccator: vnicornis ẽ mors que hominez semper sequitur. Baratrũ est mũdus iste. arbor est vita que per horam diei ⁊ noctis quasi per murem album et nigrum incessanter consumitur. Basis ex qua procedũt vipere est corp⁹ humanuz habens quatuor qualitates humorũ quibus inordinate cõpositis corporis cõpago dissoluitur. Dracho est diabolus puteus infernus dulcedo ramusculi delectatio pcti p quam hõ seducitur vt periculũ nõ intueatur. Amicus est christus aut predicator. scala est penitentia cui cuz homo differt acquiescere subito vita deficiente in os diaboli cadit qui eum in infernum deuorat et rapit.

diabolus dicit dracho.

De duodecim legibus ⁊ modo viuendi. Cap. clxix.

Narrat trogus põpeius de ligurio nobili milite qui ciuitatẽ quãdã cum pplo iurare induxerat ad seruandum leges quasdam iustas et vtiles: licet principio graues. donec ipse ab appolline deifico quem ipse finxit esse anthorem dictarum legum respõsum reportaret. Quo facto in cretã iuit ⁊ ibi perpetuũ exilium egit. Moriturus aũt ne ossa sua ad ciuitatem redirent iussit precipitari in mare et ne homines a iuramento se liberos esse credentes leguz obseruantiam violarẽt harum autem legum duodecim numero erant. Prima lege populum in obsequium principum ⁊ principes in custodiam subditorum et ad coertionem impiorũz reformauit. Secunda lege per symoniam et frugalitatem omnibus persuasit credẽs militiam laudabilem fieri modestia quam crapula. Tertia lege iussit singula non pecunia sed

meritorum cõpensione oportuna. Quarta lege instituit aurum et argentum velut omnium materiarum viliorem. Quinta administratione reipublice per ordinem diuisit: dans regibus potestatem bellorum magistratibus iudicia et omnes offensiones: senatui custodiam legum populo creandi vel eligendi magistratus potestatem. Sexta fundum omnibus equaliter dimisit et omnibus patrimoniis equalibus. ita ꝙ alter altero nullus potentior redderetur. Septima iussit omnes conuiuari publice ne alter alteri foret causa luxurie. Octaua iuuenibus toto anno vna sola voluit vti veste. Nona pueros pauperes in agrũ nõ in forum publicum deduci iussit vt primos annos deducerent in opere non in leuitate. Decima lege statuit virgines sine dote nubere. Undecima voluit vxores eligi nõ pecunia. Duodecima maximum honorem non diuitum sed pro gradu etatis statuit fore. oĩe autem quodcumqꝫ lege statuit ipse pro exemplo aliis primus seruauit.

Moralisatio.

Charissimi. Iste nobilis est dominus noster iesus christus qui intrauit quandã ciuitatem. i. mundum istum ⁊ fecit populuꝫ iurare. i. in baptismo firmiter promittere seruare leges suas. i. decem precepta donec veniret ad iudicium. Cum autem mortuus erat nõ tantum ossa sed totum corpus in mari, i. in terra posuit. Prima lex est in obsequium principum ⁊c. hoc est ꝙ christiani semper sint parati per omnia prelatis ⁊ ecclesiarũ rectoribus sine accusatione aut aliqua contradictiõe simpliciter obedire. Et ꝙ princeps per quos prelatos intelligimus qui curam animarum custodiendarum susceperunt subditos suos in viam salutis dirigant ⁊ per bona exempla in vita sua eos antecedant quia turpe est doctori cum culpa redarguit ipsum. Secunda lex frugalitatem omnibus persuasit et parsimoniam et cetera contraria interdixit: parsimoniam suades ac gulam carnisqꝫ crapulã quibus multi hodiernis tẽporibus intendentes ⁊ deditꝭ

vitam breuiant exercere phibuit: sed frugalitatē bonorum operū et largitatē elemosynarum omnibus nobis per legem qua sex opera misericordie instituit. seruandam esse voluit atque persuasit. quia quicquid vltra necessitatem vite plati aut alij viri ecclesiastici diuinitus habēt in elemosinam pauperum distribuere tenentur. Aliter teste beato Hiero. rapina est et sacrilegium coram deo. Tertia lex instituit singula non pecunia sed meritorum cōpensatione oportuna cōparari: hoc est quantum habes tantum vales deus non tantum dona respicit: sed cor et intentionē donātis et ideo secundum cordis tui merita deus retributionem tuam magnam vel paruam faciet. Nihil enim absconditum est oculis eius quod nō sciatur et nihil opertum quod sibi non reueletur quoniam oīa intuetur. Quarta lex instituit materiam auri etc. i. diuitias huius mundi vilius apud deum reputari quam aliquid alterius materie totius mundi: sed acceptat preces et miserias pauperum sicut legitur de diuite epulone qui miseriā pauperis lazari vlcerati non respiciens neque compatiens postquam in inferno iacuit sepultus et pauxillū aque a digito stillantis petijt et non obtinuit sed flammis et cruciatibus perpetuis expositus semper vrit. et lazarus est ab angelis propter suam patientiam in sinu abrahe collocatus. Quinta lex dedit regibus potestatem. etc. hoc est intelligendum quod principes et prelati iam habent subditos iudicare: sed cauendum est ne sint muneribus corrupti vt non recte iudicent quia si sic eadem mensura qua mensi fuerint. s. iusticiam vel iniusticiam. remetietur eis per iudicem mortuorum et viuorum in extremo iudicio: quia modernis temporibus iudices munera pauperum vel diuitum quorūcunque recipiētes a iustitia ita excecantur viam equitatis et sententie recte vel videre possunt sed qui modo plus dederit fortiorē causam fauorabilioremque sententiam licet contra iusticiam obtinebit. Sexta lex fundos omnibus equaliter diuisit hoc est deus ab eterno instituit oībus equaliter grātiam suam secundum quod videri hominē pficere. Unde in euāgelio dicit. Petite

Prelati ecclesiarum tenentur elemosynas porrigere pauperibus.

et accipietis. Item alibi dicit. Quodcumq; petieritis patrē in noīe meo credite qr accipietis et fiet vobis: qr xps in diuitijs est abundantissimus, postq digne a vobis rogatus fuerit in muneribus expenditis est largissimus. Plus enī pōt dare q mens nostra scit rogare. Septima lex ne diuicie cā sint luxurie ppterea publica cōuiuia celebrari instituit qr pp̄ter diuitias multi perierunt et sunt multis causa quare in luxuriam aut alia peccata mortalia sepius cadunt ppterea salomon dn̄m rogauit dicens. Diuitias et pauperpates ne dederis mihi. Octaua iuuenib9 toto anno sola voluit vti veste. Quid per hanc vestem nisi solam charitatem intelligimus que operit multitudinem peccatorū. Per hanc enī vestem possumus placere deo qui sup oīa charitatem fraternam in nobis diligit. Charitas (teste apostolo) non agit perperam. non querit que sua sunt non emulat. etc. sic nos in charitate radicati nō debemus solā nostram salutē et saluationē querere sz et fratris nostri debemus saluti pūidere per vitā exemplarē aut bonā ammonitionem in viam rectam dirigere ne sicut ouis errans a pastore pereat sed pascua vite celestis per vestem charitatis inueniat. Nono pueros pauperes. etc. s. vt introducant in agrum ecclesie scdm merita sua ad promouenduz sicut ceteri qr deus eligit pauperes in hoc mūdo ipsos heredes regni sui faciens vbi dicit. Beati pauperes. Glosa. Non oēs sed spū qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Item. ps. Iste pauper clamauit et dn̄s exaudiuit eū. Et quis est pauper ille. Glosa. Spiritu. Pauper iste laborat in agro. i. in hoc mūdo qm̄ agricultura dei sumus et ad laborē a iuuentute nascimur: sicut auis ad volandū Job. v. Et in vinea dn̄i. i. ecclesia laborem penitentie suscepimus et post conductionem conuentione facta. laboris nostri secundum merita vel demerita gloriam vel penam in eternitate a dispensatore patre familias iesu xpo recipiemus. Decima statuit virgines sine dote. i. nubere bonos xpianos sine dote. i. amore mundano nubere iesu christo. Sunt multi qui spō

Charitas operit multitudinē peccatoꝝ.

Job. v.

tanea voluntate castitatem vouent: terrena despiciunt vt celestia premia postmodum recipiant. Undecima vxores eligi.i.aias deo placentes ad eius seruitia cooptemus. nihil deo tantū placet sicut anima munda que totaliter deo est data. Duodecima q̄ quilibet secundum meritum honores et diuitias obtinebit. sed videant principes et prelati alijs rectores q̄ in seipsis pri⁹ opera meritoria exerceāt anteq̄ alios informāt sicut de xp̄o dicitur in actibus. Cepitq̄ iesus facere et docere.

Terrena sunt despiciēda.

Prelati in seipsis opera misericordie pri⁹ debēt exercere.

¶ De renocatione peccatoris ad viam penitentie. Capitulum.clxx.

Quidam lusor occurrit beato bernardo equitāti dicens ei pater volo tecum ludere et animā meā volo ponere contra equum tuum. Hoc audiēs sanctus Bernardus statiz de equo descendens dixit. Si plura puncta quam ego proieceris meus equus tu⁹ erit si ego plura proiecero anima tua mea erit. Lusor concessit statim taxillos tres arripiens octo puncta proiecit. Quo facto frenum equumq̄ suum tenuit. Ait sanctus bernardus. Fili adhuc restat in tribus taxillis plus quam istud accipiens proiecit decem et octo puncta plusq̄ lusor. Quo viso lusor sub obedientia p̄ris sui bernardi se dedit et post vitam sanctam fine felici ad dn̄m migrauit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Lusor iste est hō mundanus vanitatibus deditus et subiect⁹ sanctus bernardus discretus p̄latus siue ɔfessor qui hz cum tali tota prudentia ludere ostendendo ei vitam que est ludus et gaudiū aīe. Equū suū dz ponere.i.cor suū et aiam laborib⁹ exponere vt educat errantem ad viam veritatis sicut ait apostolus. Sicut christus animam suam pro nobis posuit sic nos debemus animas nostras pro fratribus nostris ponere. Omnes enim fratres sumus ab vno patre adam quare merito nos diligere debemus. Tres taxilli sunt pater et filius et spiritussanctus qui habent multa puncta

Exemplo xp̄i debem⁹ animas n̄ras p fratrib⁹ n̄ris ponere

id est infinita gaudia que debent ostendi et peccatoribus recitari. unde in euangelio. In domo patris mei mansiones multe sunt: immo tot sunt tibi gaudia quod oculus non vidit nec auris audiuit nec hominis cogitatio exprimere potest que parauit deus diligentibus se ibi requies sine labore vita sine morte gaudium sine luctu. Et breuiter concludendo omnis gaudii plenitudo.

¶ De dilectione et fidelitate nimia et quod veritas in morte libertatur. Capitulum .clxxi.

Petrus alphonsus refert quod erant duo milites quorum vnus manens in egypto alter in baldach. Inter quos duos: nuncii sepius perrexerunt. Unde quicquid erit in terra egypti miles de egypto per nuncios ad militem de baldach misit et econuerso sic quod amor fidelis inter eos factus est et multa adhuc alium vidit. Miles vero de baldach cum semel in stratu iacuisset intra se cogitabat. Socius meus de egypto mihi magnam amicitiam ostendit et nunquam oculis carnalibus eum vidi: vadam ad eum et videbo. Conducit nauem et venit in egyptum audiensque amicus eius obuiam ei perrexit et cum gaudio ad domum suam duxit. Miles ille quandam puellam nimis pulchram in domo sua habebat. Quam cum vidisset miles de baldach captus est in oculis eius et pre nimio amore infirmabatur. Miles vero de egypto cum hoc percepisset ait ei. Charissime dic mihi quid tibi est. At ille. Est puella in domo tua quam desiderat cor meum totamente intantum quod nisi eam habuero filius mortuus sum: ergo miles cum hoc audisset omnes mulieres domus sue ei ostendit excepta illa puella. Ille cum omnes vidisset ait. Bene de omnibus istis parum aut nihil curo sed est vna alia quam non video quam diligit anima mea. In fine illam puellam ei ostendit. Uisa puella ait. Charissima in ista sola fiat mors et vita mea. Ait miles. Ego dico tibi istam a iuuentute sua in domo mea nutriui ad hoc vt vxor mea esset et cum ea infinitas diuitias obtinere. Uerumtamen tantum te diligo vt antequam moriaris ipsam tibi in vxorem concedo cum omnibus diuitiis quas ego recipe

Fidelis amicicia duorum militum.

re deberē. Miles hoc audiens gauisus est valde eā in vxorem accepit cum qua diuitias multas obtinuit ⁊ sic ad patriam suam baldach cū coniuge sua perrexit. Post hec cito miles de egypto ad egestatem magnā peruenit intm̄ q̄ nec domū nec aliquā rem habebat intra se cogitabat. Ad quē melius potero accedere q̄ȝ ad sociū meū de baldach quē ego ad diuitias pmoui ⁊ ipe me in egestate mea respiciet. Nauem ascendit ⁊ venit baldach ad quandam ciuitatem post solis occasum in qua manebat diues socius eius. Intra se cogitabat nox est si modo ad domum socij mei pergam noticiam mei nō habebit q: male sum vestitus ⁊ nullum famulum mecum habeo vbi solebā magnā familiā ducere ⁊ oibus abundare. Ait intra se. Nocte ista quiescam ⁊ die crastina ad eum pergam: respexit versus cimiteriuȝ vidit ostia ecclesie aperta intrauit vt tota nocte quiesceret. Cum antē ibi fuisset ⁊ dormire volebat in platea quidam adinuicem pugnabant ⁊ vnus alium occidit Interfector ad cimiterium fugit ⁊ ex alia pte exiuit. Post hec vero clamor factus in ciuitate vbi est interfector vbi est pditor q̄ hoiem interfecit. At ille. Ego sum interfector qui illum hominē interfeci accipite me ⁊ in patibulo suspēdite. Illi manus iniecerunt ⁊ per totam noctem in carcere incluserunt. Mane vero campana ciuitatis erat pulsata. Iudex ꝯ eum sententiam dedit ⁊ illum ad suspendendum duxerunt. Inter alios qui secuti sunt eum erat miles sociꝰ eius ad quem venerat. Cum vero eū duci ad patibulum respexit. ait intra se. Ille est socius meus de egypto qui mihi vxorem meam cum diuitijs multis dedit ⁊ iam vadit ad suspendendum ⁊ ego viuam. Clamauit alta voce ⁊ dixit. O charissimi nolite hoiem innocentem interficere ille est innocens quem vos ad mortem ibi ducitis. Ego vero sum proditor qui hominem interfeci ⁊ non ipe. Illi hoc audientes manus in eum iniecerunt ⁊ ambos ad patibulum duxerunt. Cum vero ambo prope patibulum essent reus intra se cogitabat. Ex quo reus huius facti sum ego istos

Propter bona amissa nō ē dsperādum.

innocentes permittaz mori. Non poterit esse qn deus aliqn vindictam de me sumat melius est hic mihi pati breue supplicium q̄ eternam penaz sustinere in inferno. Clamabat voce magna. O charissimi. Nolite ppter deum innocentes occidere nullus ex eis signo vbo vel facto ꝯsilium dederat vt ille occideret qui occisus est: sz ego sum qui propriis manibus eum occidi. ideo me interficite ꝛ innocentes permittatis libere abire. Illi hec audientes manus in eū iniecerunt ꝛ admirabantur ꝛ illos tres coram iudice duxerunt. Iudex cū eos vidisset admirabatur ꝛ ait. Quare reuersi estis. Illi vero totum processum a principio vsq; ad finem retulerunt. Ait iudex primo militi. Charissime qua de causa dixisti q tu istum hoiez occidisti. Ait ille. Sine fallacia vobis dicam. In terra mea in egypto locuples ꝛ in omnibus abundans deinde ad magnam egestatem perueni intantum q nec domum nec aliquam rem habui verecundia ductus terram istam intraui vt aliquod remedium obtinerem. ꝛ ideo dixi q hominem interfecissem qz libentius mori vellem q̄ viuere ꝛ adhuc propter deum peto vt me occidas. Ait iudex secundo militi de baldach. Et tu charissime quare dixisti q hominem occidisti. Qui respondit. Domine miles iste mihi vxorem cum multis diuitiis dedit quam pro seipso nutriuit per quam factus sum diues in omnibus. Cum vero socium meum tam carum qui me ad tot ꝛ tanta promouit vidi ad patibulum duci alta voce clamaui ego sum reus mortis eius ꝛ non ipe qz libenter pro amore eius vellem mori. Ait iudex interfectori. Ob quam causaz dixisti ꝛ te hominem interfecisse. Qui ait. Domine verum dixi. graue fuisset peccatum si innocētes mori permisissem ꝛ ego viuerem ꝛ ideo potius elegi veritatem dicere ꝛ penam hic sustinere quam innocentes sine culpa damnari ꝛ in inferno vel alibi puniri deberem. Ait iudex quia veritatem dixisti ꝛ innocentes saluasti amodo studeas vitam tuam emendare mortem tibi remitto vade in pace. Omnes audientes iudicium iudicem

De iudicis pietate erga malefactorem suū delictum sponte confitē tem.

laudabant et tam pie dedit iudicium eo quod veritatem dicebat reus. ¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste impator est pater celestis. Duo milites dñs noster iesus xp̄s et adam primus pater iesus xp̄s in egypto manens iuxta illud. Ex egypto vocaui filium meū. Adam primus pater in agro damasceno plasmatus est. Inter istos erat maxima amicicia et nuncios inter eos miserunt qñ pater ad filiuz et spm̄ sanctum loquebatur dicens. Faciamus hoiem ad ymaginem et similitudinez nostram. Postea nobilis de baldach scz adam in paradisum translatus est in domo dñi nostri iesu xp̄i. In domo illa vidit quandam pulchram.i.aiam et petijt quam ei dedit cum infinitis diuitijs et dñm mundi eū constituit. Iuxta illud psal. Omnia subiecisti sub pedibus eius.zc. In mundum istum cum vxore perrexit. Post hoc miles.s.dñs noster iesus xp̄s factus est egenus et pauper. Iuxta illud Math. Uulpes foueas habēt et volucres celi nidos: filius autem hominis non habet vbi caput suū reclinet venit in mundum istum in quo pugnabant.s.caro et spūs. Xp̄s templum intrauit.s. vterum beate virginis. Iuxta illud. Templū dei sanctū est qd estis vos. Unus aliū occidit.s.caro spiritū. Clamor factus est in celo et in terra de interfectione spiritus qñ adam peccauit. Multi sequebant.hoc est iudei cum fustibus et laternis et gladijs eum querebant. Ille vero sicut miles rñdit p peccato alterius. Dimitte illos ego sum sinite abire: stati ille se obtulit mori pro genere humano in cruce. Per secundum militē qui pro socio se obtulit mori: debemus intelligere apostolos qui pro xp̄i nomine ac veritate mortui sunt. Per tertium qui dicebat. Ego sum reus zc, peccatorem debemus itelligere qui nudā veritatem in confessione debet dicere. Ego sum qui peccaui qui male egi. ego iniquitatem feci et si sic feceritis sine dubio iudex in die iudicij sniam contra vos mutabit: ita q vitam eternam obtinebitis. Ad quam nos perducat christus.zc.

Adam i agro damasceno plasmatus est.

Peccator i cōfitēdo non dz mētiri.

De constantia fidelis anime. Capi.clxxij.

Erat qdam rex in anglia. in cuius regno duo milites erant vn⁹ guido vocabat. alter tyrius. Guido in oi bello victoriā obtinuit: quandā puellaz pulchram generosam nimis dilexit: sz eam in vxorē non poterat obtinere quousqz ardua bella tentasset p ei⁹ amore. deinde in quodā bello speciali eā obtinuit ⁊ cū magno honore eā desponsauit. Tertia nocte post gallicantū de lecto surrexit intime firmamentū vidit in quo clare dnm nostrū iesum xpm inter stellas respexit ei dicentē. Guido guido sicut bella sepi⁹ cōmisisti p amore vnius puelle tps est vt p meo amore modo studeas viriliter ꝯ inimicos meos pugnare. His ergo dictis euanuit iesus xps. Ille vero intellexit q voluntas dei esset vt ad terram sanctā pgeret et iesum xpm de infidelibus vindicaret. Ait ergo vxori sue. Credo q iam a me cōcepisti infantem nutrias quousqz venero. qr ad terram sanctā pergere volo. Ista hoc audiens quasi furibunda de lecto surrexit pugionem ad caput lecti accepit ⁊ dixit. O dñe semper te dilexi ⁊ tīn p tuo amore expectaui. quousqz tibi fuissem in matrimonio copulata vt committeres multa bella. Ut per totum mundū fama tua esset diuulgata. Jam vero ꝯcepi: ⁊ modo vis a me separari. Prius meipsam cum isto pugione volo occidere Ille surrexit ⁊ pugionem ex manibus eius accepit: et ait. Charissima caue votum deo feci terram sanctam visitare Jam eñ est tempus acceptabile votum meum implere q̄ in senectute sustineas qr deo volente cito redibo. Illa vero de verbis eius confortata ānulum ei tradidit ⁊ ait. Accipe istum ānulum ⁊ quotiens eum respexeris in peregrinatione tua memoriam mei habebis. ⁊ ego vsqz ad reditū tuum patienter sustinebo. Miles ergo vale vxori fecit: militem tyrium cum eo accepit. Illa vero multis dieb⁹ planxit nec consolari poterat. Cum tps aduenit filiū pulcherrimū peperit ⁊ eum tenerrime nutriuit. Guido ⁊ tyri⁹ multa regna transierunt tandez regni dacie per infideles

De visione quam habuit guido.

Uota suntim plēda.

erat destructum. Ait guido socio. Charissime ad illud regnum pergere debes et regem contra infideles totis viribus iuuare. quia christianus est: ego vero terram sanctam intrabo et contra christi inimicos pugnabo et per te redibo et sic angliam intrabimus cum gaudio. Ait tyrius. Quod tibi placet mihi. Regnum illud introibo ac si viuus fueris per me redeas vt ad patriam nostram intrare possimus. At ille. Fideliter tibi promitto. osculati sunt inuicem et in separatione amare flebant. Guido terram sanctam intrauit et tyrius daciam. Guido plurima bella contra saracenos et paganos commisit et in omni bello victoriam obtinuit. Unde fama eius per totum orbem volabat. tyrius vero similiter omnes infideles de regno dacie expulit multa bella commisit et victoriam obtinuit. Rex eum super omnes dilexit et honorauit et ab omni populo est in tantum dilectus quod rex eum ditauit. Erat cum rege quidam tyrannus strenuus valde nomine Plebeus qui tyrio inuidebat quod tam subito ad diuitias et honores promotus esset eum de proditione apud regem accusauit quod regem de regno priuare intendebat. Rex dictis eius credens quia potens ac strenuus esse tyrium omni honore priuauit quod tyrius ad magnam egestatem peruenit intantum quod vix sustentationem habebat. Tyrius multum dolebat quoniam solus est derelictus et in paupertate positus fleuit amare et ait. Heu mihi quid faciam ego. Dum semel tristis perrexit solus spaciando guido in forma peregrini ei obuiabat. Quem cum tyrius vidisset noticiam eius non habebat sed ei qualis erat reuelare nolebat et dixit. Charissime. vnde es? Qui ait. De longinquis sum ego. sed moram per plures annos in isto regno traxi. quendam socium habebam qui sanctam terram intrauit. sed si viuus vel mortuus aut aliter quomodo secum fuerit omnino non est in mea noticia. Ait guido. Ob amorem socij tui permittas me in gremio tuo quiescere vt parum dormiam quia ex itinere lassus sum. Ille ei annuit. Cum ergo guido in gremio suo

Inuidia inter pares.

dormiret tyrius vidit os eius apertum et vnam mustellã candidam exire et ad quendam montem iuxta eum intrare. Cum vero ibidem per aliquod spacium moram traxisset rediijt. et in os eius reintrauit. Hoc facto Guido est expergefactus a somno et ait. Charissime vidi somnium mirabile. Mihi videbatur quod vna mustella de me exijt et in illum montem intrauit et iterato in os meum intrauit Ait Tyrius. Charissime sicut in visione vidisti ita oculis meis respexi. Sed quid mustella in monte fecerat penitus ignoro. Qui ait. Montẽ ambo intrabimus: quia forte aliquid vtile inueniemus. Montem ergo intrabant et ecce drachonem mortuum inuenerunt ventrem eius auro plenum cum gladio polito: super gladium erat subscriptio talis. Per gladium istũ miles Guido deuicet Tyri aduersarium. Guido cum istum drachonẽ inuenisset valde est gauisus: et ait Tyrio. Charissime totum thesaurũ tibi do. Sed gladium iuxta me habere volo. Ait Tyrius O domine apud te non merui vt tale donum dares. Et ille. Eleua oculos tuos Et vide si ego sum Guido socius tuus. Ille vero hoc audiens intime eum respexit: statim noticiam eius habebat ad terram pre gaudio cecidit et amare fleuit et dixit. Sufficit mihi decetero viuere. Ex quo semel vidi te. Et ille surge velociter: potius de aduẽtu meo debes gaudere quam flere pro te pugnabo cõtra tuũ aduersarium et ambo in angliam cum honore pergemus sed videas ante omnia vt nemini qualis ego sum dicas. Surrexit Tyrius super collum eius cecidit et osculatus est eum. Tyrius vero ad domum suam cum auro perrexit. Guido vero ad palatium regis ad ianuam pulsauit. Janitor vero causam pulsationis quesiuit. Ait ille. Ego sum peregrinus qui nouiter a terra sancta veni. statim introitum ei dedit et regi est presentatus. iuxta latus regis Tyrãnus ille sedebat qui Tyrium diuitijs ac honoribus priuauit. Ait rex. Qualis est in terra sancta. Et ille. Domine modo est pax bona: multi vero ad christianitatem cõ

De sõnio guidonis.

Drachonem repertus in mõte per guidonem et tyrium fuit auro plenus.

uersi sunt. Qui ait. Uidisti illum militem de āglia Guido nem nomine qui tot bella ibidem fecerat. qui ait. Domine sepius eum vidi et cum eo comedi. et ille. Nunquid est ibi mentio de regibus christianorum. Ait peregrinus. Etiam domine de persona tua. Quomodo saraceni ac ceteri infideles regnum tuum occupauerunt per quendaꝫ militem nomine plebeum tyriuꝫ omni honore ⁊ diuitijs illum nobilem militem priuastis ⁊ hoc iniuste de vobis ista ibidem dicuntur. Plebeus cum hoc audisset ait. Tu false peregrine qui ista mendacia narras nunc dignus esses euꝫ defendere quia si sic contra te pugnarem: quia tyrius ille priuare dominum nostrum regē volebat regno. Ait guido regi. Domine mi ex quo ille dicit me falsuꝫ peregrinum esse tyrium militem proditorem de vestro beneplacito contra eum pugnabo et cum falsum super corpus meum probabo. Ait rex. Mihi bene placet immo te rogo vt a proposito non desistas. Qui ait. Domine arma mihi concedas. Ait rex. Quicquid indiges cito paratum inuenies. Rex diem belli inter eos constituit. Rex timens ne peregrinus guido per insidias interim occideretur: vocauit filiam suam virginem et ait. O filia sicut vitam tuam diligis peregrinum istum diligenter custodias et omnia necessaria inuenies. Illa peregrinum in camerā suam introduxit balneari fecit ⁊ eum ad libitum suum habebat. Adest dies belli mane plebeus armatus in porta stetit et clamabat. Ubi est ille falsus peregrinus quare tātum tardat. Ille hoc audiens armauit se ambo ad campum perrexerunt duos ictus adinuicem fecerunt intantum duros ꝙ plebeus fere spiritum emisit nisi poculum gustasset et ait. O bone peregrine me permittas semel aquam haurire. at ille. Si mihi fideliter promittas hāc curialitatem mecum agere si necessitas requirit tibi concedo. q̄ ait. Et ego tibi fideliter ꝓmitto. ille vero ad aquam accessit bibit quousqꝫ saturatus esset statim cū toto cona-

De gratia quā fecit guido plebeo.

mine in guidonem irruit adinuicem ambo viriliter pu-
gnabant intantum q guido modo sitiebat et ait. Charissi-
me eandem curialitatem quam tibi ostendi iam mihi con-
cede quia vltra q credi potest sitio. At ille. Deo voueo q
non gustabis nisi in manu forti. Guido enim audiens se
defendebat inquantum potuit aquam appropinquauit et
cum prope aquam fuisset in aquam saltauit et hausit quan-
tum voluit. Deinde aquam exiuit et sicut leo rugiens in
eum irruit aliusq fugam petijt. Rex vero videns fecit eos
ab inuicem separari et illa nocte quiescere vt die crastina
ambo ad bellum parati essent. Peregrinus vero cameram
filie regis intrauit. Illa vero omne solaciu ei prebuit vul-
nera eius ligauit: cena facta in lecto lineo firmissimo eum
requiescere fecit. Ille vero ex bello fatigatus incepit dor-
mire. Plebeus septem strennuos filios habebat vocauit
eos et ait illis. Charissimi vos estis filij mei vobis denun-
tio nisi ille peregrinus extinctus ista nocte fuerit ego die
crastina inter mortuos computabor fortiorem eum nunq
vidi. At illi. Pater nocte ista erit expeditus. Circa mediam
vero noctem omnibus dormientibus cameram puelle in-
trabant que erat iuxta mare constructa ita q aqua maris
sub camera fluebat Inter se dixerunt. Si eum in lecto oc-
ciderimus filij mortis sumus. Omnes enim cum toto le-
cto in mare proijciamus et tunc penitus a populo dicetur
q fugam recepit et peregrinum dormientem acceperunt
et ipsum in mare proiecerunt. Peregrinus vero dormie-
bat et nihil percepit. Nocte vero illa erat quidam pisca-
tor supra mare cum sonitum lecti audisset per lumen lune
lectum respexit admirabatur et alta voce clamabat. Dic
mihi propter deum qualis es vt possem te iuuare anteq
submersus fueris. Guido audiens clamorem a somno est
expergefactus stellasq a firmamento videns admiraba-
tur vbi esset vt cum se in aqua percepisset ad piscatorem cla-
mabat. O charissime adiuua me et dabo tibi mercedem:
quia sum peregrinus ille qui heri in campo pugnabat:

Plebeus septem filios strennuos habebat.

Guido dormiendo fuit in mari proiectus.

sed quomodo ego huc veni penitus ignoro piscator hoc audiens eum in naviculam suam recepit et ad domum suam duxit et ipsum in lecto quiescere fecit. Veneruntque filij plebei ad patrem suum nunciabantque ei submersus fuisse vnde amplius timere non deberet. Plebeus non modicum gaudens mane surrexit: armauit se ad ianuam palacij accessit et clamabat. Illum peregrinum deduc foras vt possim me de eo vindicare. Rex cum audisset precepit filie vt eum excitaret et ad bellum se prepararet. Illa vero ad lectum eius accessit et non inuenit. Puella vero amare fleuit et dixit. Heu mihi thesaurus meus est ablatus denunciauitque patri quod eum non inuenit. Rex vero contristatus est valde: sed cum lectum non inuenerunt: admirati sunt. Aliqui eum fugam accepisse dixerunt. Aliqui quod iugulatus fuisset. Plebeus in porta continue clamabat. Educ foras peregrinum tuum: quia caput suum hodie regi presentabo. Dum vero in palacio de peregrino facta est questio quo deuenerat venit piscator ad regem et ait. Domine nolite contristari nocte ista in mari piscando eram et peregrinum in mari proiectum inueni: quem accepit et in domum meam introduxi et eum dormientem dimisi. Rex cum hoc audisset gauisus est valde misit ad eum vt se ad bellum prepararet. Plebeus cum audisset quod mortuus non esset timuit valde et inducias belli a rege petijt. Rex vero inducias vnius hore ei concedere nolebat. ambo campum intrabant duos ictus dederunt: sed in tertio ictu guido brachium eius amputauit. deinde caput et regi presentauit. Rex vero gauisus est valde quod peregrinus tam gloriose triumphauit et cum audisset quod filij Plebei eum in mare proiecerunt: eos in patibulo suspendi fecit. Peregrinus vero licentiam a rege accepit. ille vero donaria multa ei obtulit vt secum maneret: sed ille nolebat ei consentire. aurum et argentum in magna quantitate dedit quod omnia tyrio socio suo dedit et eum cum rege in pristino gradu et in diuitijs multis instituit: et vale regi fecit Rex ve

ro ait. Charissime propter deum vnum a te peto antequam recedas dicito mihi quod est nomen tuum. At ille. Domine guido vocor de quo sepius audiuisti. Rex vero hoc audiens cecidit super collum eius magnam partem ei promisit regni sui si moram cum eo traheret. Ille nullo modo volebat ei consentire: sed osculatus est regem et ab eo recessit. Guido vero angliam intrauit et ad proprium castrum perrexit. ante portam pauperes sedentes in magna multitudine inuenit et inter eos in forma peregrine comitissa vxor eius sedit personaliter: singulis diebus ministrabat et cuilibet pauperi denarium dedit dicens. Orate pro domino meo Guidone vt antequam moriar gaudium de eo habeam et vt feliciter ad me reuertatur quoniam ad terram sanctam diu perrexit. Accidit eodem die quod filius eius qui septem fuit annorum splendide indutus esset et matrem inter pauperes sequebatur. filius vero cum audisset matrem cuilibet pauperi dominum guidonem nominare: ait. O mater est ille ne pater meus quem pauperibus istis sic recommendas. At illa. Etiam fili mi. Tertia nocte postquam te concepi a me recessit et amplius eum non vidi. Cum vero domina inter pauperes per ordinem ambularet venit ad virum suum guidonem et elemosynam ei dedit: sed qualis esset penitus ignorabat. Ille vero caput suum inclinabat ne cognosceretur. Domina cum ad alios pauperes ambulasset filius sequebatur. Guido oculos suos eleuans vidensque filium suum quem ante nondum viderat non poterat se continere: filium inter brachia accepit et osculatus est filium et ait. O fili dulcissime dominus deus tribuat tibi gratiam sibi placere. Domicelle videntes ei osculum tradere vocatus est vt amplius ibidem non staret. Guido ad vxorem accessit et locum in foresta petiit vt ibi posset semper permanere. Illa videns eum peregrinum pro dei amore et viri sui locum ei construxit: ibique per multa tempora permansit. Cum autem ad mortem appropinquaret famulum suum aduocari fecit et ait Ite charissi

Guidonem vxor sua non cognouit donec sui sit mortuus.

me festinanter ad comitissam et istum ánulum ei trade et dicito si me desiderat videre statim ad me veniat sine vlteriori dilatione. Nuncius ad dominam perrexit ꝛ ánullū ei ostēdit Uiso ánulo alta voce clamabat. Iste est ánulus domini mei. Agili cursu ad forestam perrexit et anteq̄ᵹ venit guido est defunctus Illa super cadauer cecidit et alta voce clamabat. Heu mihi spes mea peryt et lamentationes et suspiria emisit dicens. Ubi iaꝫ sunt elemosine mee quas pro domino meo feceram omni die. Ubi dominum meum elemosinam de manibus mei accipere et eum non cognoscebam. Uidisti enim filium tuuꝫ ante oculos tuos palpasti osculatus fuisti nec mihi nec sibi indicasti q̄d fecisti. O guido guido amplius te non videbo. cum maximo honore corpus sepulture tradidit ꝛ mortem eius per multos dies planxit.

De tristitia vxoris guidonis post eiꝰ morté.

Moralisatio.

Charissimi. Per istum militeꝫ deū intelligere debemus qui multa bella fecerat. Primo in celo quando demones expulit sicut scriptum est. Factum est prelium magnum in celo. Deinde in terra sepius quando pharaonem et exercitum eius proiecit in mare. Et in parasceue ꝛ hoc totum propter amorem puelle id est anime. Deinde. tyrium secum duxit id est hominēꝫ assumpsit vt infideles .i. vitia de regno corporis expelleret et virtutes plantaret tyrium. id est moysen constituit vt populum suum ad vitam rectitudinis duceret. Deinde guido de terra sancta venit quando filius dei de celo descendit et tyrium vagantem scilicet totum genus humanum in via perditionis inuenit quia quotquot ante eum venerunt ad inferna descenderūt dormiuit in gremio nostro quando nostram humanitatem assumpsit de virginis vtero. Mustella exyt et montem intrauit. ꝛc. id est Johannes et aly prophete de eius aduentu prophetabant in monte .i. in mundū intrauerunt verbū dei predicando sicut testatur de Johanne. Ecce mitto angelum meuꝫ ꝛc.

post hoc rediit ad christũ cum dixit. Ecce agnus dei. Xp̄s vero inuenit drachonem mortuũ scilicet legem antiquam occultã tem cerimonias et cum in ea thesaurum inuenit scz decem precepta que homini dedit cum gladio potestatis diem latuit quem sibi retinuit sicut scriptum est Judiciũ meum alteri non dabo. Per istum gladium plebeum tyrannum interfecit qui tyrium idest hominem ab honore et diuitijs priuauit quando primum patrem transgredi fecit pugnauit fortiter. in campo istius mundi et per vnã virginem: scilicet beatam virginem mariam armis humanitatis erat armatus. Sed septem filij idest septem peccata mortalia de celo descendit et cum eo semp fuit et in mare istius mundi proiectus vbi piscator scilicet spiritussanctus super eum descendit et semper cũ eo fuit et in fine dyabolum deuicit. et victoriam regi idest patri celesti presentauit: et sic ad terrã suam. i. celum se transtulit et nobis ãnulum fidei sue reliquit per quam poterimus ad eternã patriam peruenire. Guido cum ad patriam suam venerat in cognitus erat. sic filius dei in celum intrauit parentes sui scilicet angeli aliqui qualis esset penitus ignorabant. Uñ dicebant. Quis est iste qui venit de edõ tinctus vestit⁹ de bosra. Unde debemus patrem nostrum osculari. s. orationem ei infundere: qr ipse pater noster est. Unde deuet. An teq̄ esses ipse est pater tuus. ꝛc. Studeamus ergo patrem nostrum christum sequi per opera mie et per consequens veniemus ad eterna gaudia.

Xp̄s decẽ p̄cepta homini dedit.

Filius dei qñ in celũ itrauit aliq angelorũ eũ penit⁹ ignorabãt.

De sarcinis et grauaminibus mundi et gaudijs celi.

Capitulum.clxxiiij.

ACcidit semel quod rex quidã ad nundinas perrexit et secum quendam magistrum cum discipulo suo duxit qui stantes in foro octo sarcinas viderunt venditioni expositas. De quarum prima discipulus magistrum interrogauit quale preciũ paupertas idest tribulationes ꝑpter deum reqreret regnum celorũ. Discipul⁹ grandẽ preciũ est Amoueat secũdũ et videam⁹

qd int⁹ habeat. Magister Mansuetudinē. Beati inq̄t mites. Discipulus. Preclara res deo digna mansuetudo cuius precij est. Magister Non dabit aurū ob risum p ea nec apendetur argentum p commutatione eius s; terram requiro non nisi terram desidero p ea. Dis. Ab india vsq; ad britanniam terra spaciosa est ꝛ cultoribus indiget accipe q̄ntum pl;. Magister. Nequaq̄ hec terra est morientium que deuorat habitatores suos moriūtur in ea hoīes ego vero quero terrā viuentium. Discipulus. Quid ppendo q̄ moriuntur ꝛ inuictus morieris. viuere vis ineternū Ecce beati mites qm̄ ipsi possidebūt terra;. Tertio q̄d cōtinet. Magister esuriē ꝛ sitim. Di. Quō pn̄t hec cōparari. Magister. Justicia illi nomen est. Beati qui esuriunt ꝛ sitiunt iustitiam qm̄ ipsi saturabunt. Discipulus. Saturaberis ergo ꝛ proueniet tibi iusticia si non interfuerit negligentia. Quarta quid continet. Magister. Lachrimas fletus ꝛ ploratus irriguum superius ꝛ irriguum inferius. Discis. Luctus ꝛ fletus nō solent eum redemit tm̄ q; hoc p̄cium desiderant sancti. Beati qui lugent qm̄ ipsi cōsolabuntur. Quintus ille saccus quid h;. Magister. Re; preciosam misericordiam quā tibi placere perpendo. Ne te ptrabam pro mia volo miam p tpali eterna. Discipulus. Non es bonus rerum arbiter. Pro tpalibus em̄ nunq̄ accipies eterna nisi p te ageret misericordia. Ipā tm̄ fiet tibi scd̄m fide; tuam. Et beati misericordes qm̄ ipsi misericordiam consequentur. Sed iam paupertatibus ꝛ miserijs ꝛ tribulationibus abundamus Reuolue sextum si forte q̄d melius contineat. Magister. Plenus plane sed hoc non amat publicū vt purpura sed in secreto cubiculo videbit Ibiq; ꝺ premio eius taxabitur. Di. Exanimati sumus q̄dnam est mō. Magister Mūdicia est cordis preciosa ibi ꝛ vasa aurea ꝛ argentea ꝯtinentur. s. Pietas bonitas misericordia charitas ꝛ gaudium in spiritu sancto. Hinc p̄ciosa illa pallia explicabunt vt sunt lectiones meditationes orōnes ꝯtemplatiōes iudicia dn̄i vera iustificata in semet

ipsa. desiderabilia sup aurum & lapidē pciosum multū. Di
sci. In custodiendis illis retributio multa. Pete igitur qd
vis Magister. Visionem dei. Discipulus Beati ergo mū
do corde quoniam ipsi deum videbunt. Euolue septimum
Magister pacem continet. Discipulus pacē tuam mihi
venditurus es. Magister. Non mee expedit paupertati
nec sue iusticie competit nec decet diuitias tuas vt grās a
me aliquid accipias sed iam te in oibus largiente abūdo
Unde qd superest. Homo sum rusticus & ingnobilis & de
luto factus et de limo terre compactus tedet me ingno-
bilitatis mee nolo mihi vlterius improperari. terra es &
in terram ibis. Sz potius volo mihi dici celū es & in celū
ibis sortē filiox dei desidero filius dei esse ɔcupisco. Di
scipu. Dixi fateor nec diffiteor. Beati pacifici qm filij dei
vocabuntur. Si igitur filiorum seruas charitatem pater-
nam habebis hereditatem. Iam vltima restat sarcina ex-
plica eā. Magister non habet nisi tribulationes & perse-
cutiones pro iusticia. Discipulus. Et quid pro his erigis.
Magister regnum celorum. Discipulus. Iam pro pmijs
vel precio paupertatis idem concessi. Magister. Utiqz sz
mensis ex mense. sabbatū ex sabbato erras desiderio pre
senti hebdomada vel mense qd recidiuum est expecto. Di
scipul. Miror in negociando prudentiam tuam et nunc
audi. Serue bone & fidelis quia supra pauca fuisti fidelis
supra multa te constituam intra in gaudium dnī tui. La-
bores manuum. &c.

¶ Quod natura docet nemo tollere pōt & de talione in-
gratitudinis. Capitulum. clxxiiij.

Draco
nē sol-
uere & i
sinūpo
nere qd
sit.

Quidam imperator post meridiem ad venandū
equitabat. Accidit q transiret per quandam sil
uam & inuenit quendam serpentem a pastorib9
captū & ad arborē fortiter alligatū: serpens vero horribili
ter clamabat. Impator pietatē motus soluit & in sinu po-
suit. vt eū calefaceret. Cum autem esset calefactus incepit
eum morderet venenum suum in eū effundere. ait impera

tor. Quid facis cur malum pro bono reddis data est vox serpenti vt quondam asine balaaz et ait. Quod natura docet nemo tollere potest. Tu fecisti quod in te fuit. Ego vero secundum naturam meam feci. Tu ostendisti mihi omnem humanitatem quam potuisti. ego vero reddidi tibi omne quod in me est. Venenuz obtuli qz nihil aliud q̃ venenum habui et semper ero inimicus homini: qz ꝑpter hominẽ sum punitus et maledictus. Illis sic contendentibus vocatus est quidam philosophus vt inter eos iudex essz et iudicium rectum discerneret. Ait philosophus. Ista solũ per relatum et dictum vestrum audio. sed si viderem ipam rem de qua dicitis iudicarem. volo vt serpens ligetur ad arborem pariformiter sicut prius ligatus fuit et dñs imperator sit liber tunc iudicabo ꝓ vtraqz parte. Quod et sic factum est. Tunc ait philosophus serpenti. Iam es ligatus solnas teipsum si potes et recedas. Ait serpens. Non possum: quia tam fortiter ligatus sum vt vix me mouere valeam. Ait philosophus. Morieris ergo iusto iudicio qz semper et vsqz modo ingratus fuisti homini et semper eris Post hoc conuertit se ad imperatorem et ait. Domine iaz liber es venenum de sinu tuo excutias et perge viam tuam ammodo de tali fatuitate te non intromittas quia serpẽs nihil aliud põt facere nisi qḋ natura ei dedit. Imperator hoc audiens dedit gratias philosopho qui tam rectũ iudicium dedit et abscessit.

Quõ natura dedit nemo tollere põt.

Moralisatio.

Charissimi. Iste imperator potest dici quilibet bonus christianus et vir ecclesiasticus sicut est ille bonus prelatus qui habet continue venari circa salutem animarum. Unde oportet quod transeat per siluam. Ista silua mundus dicitur in quo inuenit serpentem ligatum. Serpens est dyabolus qui per christi passionem intantum est ligatus ꝙ nihil potuit nisi permissiue: hoc est inquantum homo qui est libere voluntatis eum tẽptare permittit et ei consentit, miser vero homo non

premeditans de futuris soluit dyabolum ⁊ in sinum suuz ponit quotiens in peccato mortali iacet ⁊ in eo delectatur. Quid ergo facit dyabolus? Certe proijcit venenum in corde illius hominis venenum dyaboli est peccatū peccato addere ⁊ malum malo cumulare. Isto veneno plures hodiernis tp̄ibus reficiuntur. Quidam cum sint in peccato luxurie non solū apud se incontinentes sunt sed ⁊ alios malo exemplo ad sile peccatū inducunt. Alij venenū illud pessimum a fructibus diaboli diffusum detractionis. scꝫ ita abundanter recipiunt ⁊ secum seipsos intoxicatos cōspiciunt. non ad clamorem alicuius adiutorij per confessionem vociferant: sed vt alij ad venenum hoc hauriendū ac alijs ministrandum vlterius accidant. De istis detractoribus psal. ait. Venenum aspidum sub labijs eorum. Itez alibi. Lingua eoꝝ gladius acutus. Istud venenum est ita detestabile quod vix alius de malo veneno detractionis cōparari potest. vnde Ambrosius ait. Deteriores enim sunt qui bonam famam alijs surripiunt q̄ꝫ qui bona eorum violenter rapiunt: bona autem possunt eis restituere. famam autem nunq̄ꝫ melius est nomen bonum q̄ꝫ vnguenta preciosa. Inimicus ergo noster dyabolus peccati venenum semper i nobis fundere studet: q2 natura sua mala est ergo bonum facere non pōt. ⁊ inimicitie sunt inter dyabolū ⁊ hominem ab initio ligatum soluit qn̄ peccatum immissum ꝑ tēptationē opera perficit. Solutione facta inimicū suū in gremio fouet qn̄ peccatū continuat ⁊ peccator per ꝯsuetudinem in eo manet qd̓ graue est ⁊ ad vltimū in desperationis baratrum immergit ⁊ subducit. Pastores qui istū serpentem. i. dyabolū ligabant sunt ꝓphete patriarche apostoli ⁊ alij moderni ecclesie doctores ⁊ p̄dicatores qui cū vinculū lingue eoꝝ ita ligant q̄ potestatē nullam exercere pōt ⁊ per vitam sanctam ⁊ opera misericordie et cū dn̄ica orōne ptātez ei oēs subtrahunt. Sed miser homo qui nō timet deum ꝯ dyabolum non pugnat nec eum ligat. sꝫ vt potius eū soluat peccata mortalia committendo ⁊ in gre

Quid sit veneno refici.

Deteriores sunt q̄ alijs bonaz famaz surripiunt.

Quid itelligitur per pastores qui serpētē ligabant.

mīum eū recipiens fouet ⁊ tunc est plenus veneno peccati in corpe ⁊ aīa. Si ergo desideras liberari voca ad te philosophū. discretū ꝯfessorem qui hʒ iudicare inter te ⁊ dyabolum qui scit discernere inter lepram ⁊ leprā. Inter peccata ⁊ peccatorum genera cui pandas cor tuum. Sʒ nullus poterit iudicare nisi prius dyabolus sit ligatus. Et quō debet ligari certe triplici cathena.s. contritionis. confessionis. ⁊ satisfactionis qꝛ teste. ps. Cor ꝯtritum ⁊ humiliatum deus nō despicies: qꝛ non vult mortē peccatoris: sed magis vt conuertatur ⁊ viuat. Propterea peccator hanc triplicem cathenam quotienscunqꝫ sibi aliquod peccatuꝫ obycitur ad collum diaboli debet expendere ⁊ eum sic ad desistendum compellere. Aduersarius iste est qui tanqꝫ leo rugiens circuit querens quē deuoret. ideo humano generi aduersatur: qꝛ locum vnde ipse cum socijs suis per peccatum cecidit vt peccatis renouatus homo similiter eundem amitteret ⁊ gratiam celestium non obtineret quare oīa peccata q̄ꝫ minima ⁊ per confessionem nō deleta ad faciem nobis ostendet in extremis ꝓpterea huius cathene capiamus partem scōam ⁊ ad collum eius ligemus vt sic victum ducere poterimus per confessionem qui in nostram perpetuam laborat confusioneꝫ. Tunc confessor dabit nobis remedium salubre de tertia parte istius cathene. s. penitentie ⁊ satisfactionis ⁊ dicet. Jam liberatus es a dyabolo vade in pace: hoc est noli amplius vnqꝫ peccare. Rogemus ergo dn̄m nostrum iesum christum ⁊c.

Deus nō vult morteꝫ peccatoris.

Cathena triplici dyabolus per nos ligatur.

¶ De diuersitate ⁊ mirabilibus mundi cum expositione inclusa. Capi.clxxv.

Narrat Plynius ꝙ aliqui hoīes sunt canina capita habentes qui cū latratu loquunt ⁊ vestiuntur pellibus animalium. Tales em̄ significant predicatores qui quidem omnes animalium pellibus debent vestiri. i. aspera penitentia ꝓpter bonum exemplum alijs dandum indui debent. Item in india sunt quidā homines qui tm̄ vnum oculum super nasum hn̄t in fronte et

carnes animalium comedunt. Isti enim designant homines qui tantum vnum oculum rationis habēt. scilicet quo in fronte vtuntur ⁊ non voluntate. Item in libia sunt alique femine sine capite os ⁊ oculos habentes in pectore. Tales enim femine designant homines qui volunt humiliter obedire ex corde non habētes pectora leuia. Et quicquid extrinsecus faciendum est in opere prius bene ⁊ prudenter deliberauit in corde. In oriente enim contra paradisum terrestrem sunt homines nihil omnino comedentes quia os tam modicum habent vt calamo potum sumant. De odore enim pomorum ⁊ florum viuunt. Ex odore etiam malo subito moriuntur. Isti quidem homines etiam designant claustrales qui precipue contra cibum et potum debent sobrij esse ⁊ de hoc est modicum os habere. Et cum calamo. id est cum discretione sumere cibum et potum. Tales enim debēt ex odore pomorum ⁊ florum. idest preceptorum ⁊ bonarum virtutum spiritualiter viuere ⁊ sic alijs hominibus modum viuendi in castitate ⁊ parsimonia ⁊ ceteris virtutibus prebere. Sed de odore malo. i. peccato cito moriuntur. quia q̄ścito peccatum perpetratur homo christo saluatori nostro moritur. Item ibidem etiam sunt homines sine naso facie plena ⁊ quicquid vident hoc totum bonum putant. tales enim homines designant stultos sine naso discretionis. ita quod totum eis bonum esse videtur quod vident ⁊ ipsi faciunt. Sunt etiam ⁊ ibidem homines habentes nasum et labium inferius tam longum quo totam faciem cooperiunt dormientes. Tales quidem homines designant iustos qui habent inferius. scilicet ad mundum magnum labium considerationis attendentes mundi vanitatem detractionis ⁊ mendacij. Tamen per labium custodie protegunt totam faciem. id est totam vitam per iugem meditationem ne in peccatis dormiant. In sithia sunt homines habentes tam magnas aures: vt tegant per illas totum corpus. Hi designant illos qui libenter audiunt verbum dei per quod

possunt animam et corpus a peccatis custodire. Item aliqui sunt qui vt pecora ambulant. Et signant eos qui nec deum nec sanctos eius honorant. sed vt pecora et iumenta irrationabilia de peccato in peccatum ambulant. Contra quos dicit psalmista. Nolite fieri sicut equus et mulus quibus non est etc. Item aliqui homines sunt cornuti naso breui pedibus caprinis. Tales sunt superbi: qui in omni loco cornua superbie ostendunt et habent paruum nasum discretionis ad salutem propriam sed habent pedes caprinos currendo ad luxuriam. Capra enim velocissimi cursus est ad ascensum proua. Applica ad superbos. In ethiopia sunt homines tantum vnum pedem habentes tante tamen velocitatis sunt vt bestias currendo insequantur. Hi sunt illi qui habent vnum pedem perfectionis erga deum et proximum. scilicet pedem charitatis. Tales sunt veloces versus regnum celeste. In india sunt pigmei duorum cubitorum in longitudine equitantes super hyrcos et cum gruibus preliantes. Hi designant illos qui parui sunt in longitudine bone vite incohantes: et non perseuerantes et non viriliter contra grues. id est vitiorum sordes pugnant. In india etiam sunt aliqui homines sex manus habentes: nudi et pilosi in flumine morantes. Homines cum sex manibus designant studiosos qui laborant. vt vitam eternam obtineant. Unde psalmista. Anima mea in manibus meis semper. Per homines nudos intelliguntur peccatores virtutibus spoliati qui morantur in flumine istius mundi: ibidem sunt homines in manibus et pedibus sex digitos habentes per septimanam ab omni pollutione peccati se custodiunt: et diem septimum celebrant et totaliter sacrificant. Et mulieres cum barbis vsque ad pectus: sed capite earum plano. Iste designant homines iustos planam viam mandatorum ecclesie obseruantes qui amore vel odio non flectuntur. In Ethiopia sunt homines quatuor oculos habentes

Superbi dicuntur cornuti.

Peccator dicitur homo nudus

& designant illos qui timent deum mūdum dyabolum et carnem. Unum oculum dirigunt ad deum recte viuendo & quomodo debeant sibi placere. Secundum ad mundū quomodo debeant eum fugere. Tertium ad dyabolum quomodo debeant contra eum stare. Quartum ad carnē quomodo debeant contra eum castigare. In europa sunt homines formosi sed capite & collo gruico cum rostris. Isti designant iudices qui debent habere admodū gruis collum longum vt prius prudenter cogitent in corde que p sniam pferenda sunt in ore. Si sic essent oēs iudices: nō tam & tot male essent sententie.

¶ De medicina spirituali. Capi.clxxvi.

Quidam puer erat natus ab vmbilico & sursum diuisus ita φ haberet duo capita & duo pectora & quodlibet ppiios sensus ita φ vno dormiē te vel edente alter dormiebat. Postq̄ per duos annos vixissent mortuus est alter altero in tertium diē superuiuente. Item sicut dicit plynius. Erat quedam arbor in india cuius flores dulcem habent odorem & fructus saporem. iuxta cuius situm manebat quidā serpens qui cacodrus vocabatur qui odorem arboris multum odit. Et ideo vt flores & fructus destrueret: ad radicem arboris veniens illam intoxicauit Quod vidēs ortulanus illius patrie. Tyriacam accepit & in quadā virge summitate ad ramos arboris illius supremos infudit: que cito venenum expulit a radice infecta & arborem sterilem fructificare fecit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Per istum puerum intelligi potest q̄libet homo qui constituitur ex duobus. s. corpore & anima: & quelibet pars sua ppria hʒ opera. Ga. v. Opera carnis sunt immūdicia: fornicatio: luxuria: ydolorum seruitus. Opera anime gaudium & pax in spiritu sancto: patientia longanimitas & huiusmodi. ista opera sibi inuicē aduersantur vna dormiente vel comedente altera contrarium semper facit: quia caro concupiscit ad

opera carnis q̄ sint.

opa aie q̄ sint.

uersus spiritum. quando eñ anima quiescit ab operibus que sua sunt tunc caro nõ quiescit immo sollicita est circa sua mala ꝛ peruersa ꝛ sic vna pars ẽ mortua altera viua. quia caro facit opera mortis aīa concupiscit opa vite: ꝑ istam arborem intelligi potest hõ. fructus huius arboris sunt bona opera. Unde math. quinto. A fructibus eorū cognoscetis eos. Fructus dulces protulit hec arbor ante peccatum vt dicit sapiens. Flores mei fructus honoris ꝛ honestatis. Hos fructus serpens antiquus sustinere non potuit: sed venenū imposuit in radice dū pctm̄ posuit in primo parēte tūc sic infecta fuit arbor ista q̄ fructum dulcem ferre nõ potuit: quia per opera quātūcūq; meritoria hõ celum ingredi nõ potuit sed ad multa annorū milia tanq̄ exul ab hereditate vera profugus ꝛ ꝓpulsus exulauit donec sapiens ortulanus. i. pater celestis tyriacam infudit in vna virga huius arboris hec virga est beata virgo maria de qua dicitur in Esa. Egredietur virga de radice iesse. Item vergilius in. ij. buccolicorū. Jam redijt et virgo redeunt saturnia regna. Jam noua progenies celo demittitur alto. Tūc modo nascenti puero quo ferrea primum. Desinet: et toto surget gens aurea mundo. In hac virga posita erat tyriaca quādo filius dei a patre missus est in vterum virginis cooperāte spiritusancto ꝛ quādo de virgine natus est christus arbor infecta per medicinam huius salutifere tyriace dulcedinem suam pristinam recuperauit. De omnibus penitentibus affluenter dat et non improperat vt in Esa. dicitur. Omnes sitientes venite ꝛc.

Vergilius.

¶ De persecutione. Capitulum. clxxvij.

Rex assuerus grande conuiuium cunctis principibus et populis regni sui fecit, vt dicitur Hester. i. Ad epulas reginam vasti introduci iusserat vt populus eius pulchritudinem videret: quam intrare renitentē rex regno priuauit. Hester pro ea in scripto sublimauit. Post hec rex quendam amā super regnū exal

tauit et cunctos principes ei subiugauit. Cum autem ce-pissent omnes genu curuare solus mardocheus patruus noluit eum adorare. Unde inde indignatus disposuit eū cum omni progenie sua neci tradere cum regis sigillo decreuit omnes iudeos in regno assueri exterminare altūqȝ erexit eculeum in quo voluit suspēdere mardocheum. Interea duo volebāt regem occidere quos mardocheus accusauit ꝛ pditos iussit rex perdere mardocheum purpura indui ꝛ coronam ei imponi ꝛ regio equo per ciuitatē duci amam cum militibus preire ꝛ laudes ei concinere. Hoc facto mardocheus regine dicit ꝙ amā eam cum omni populo scilicet parentela sua morti addixit que omni populo ieiunium indixit. Secum eis ieiunijs ꝛ orationibus affligit. Quo peracto cōuiuium instituit regem inuitans: aman quoqȝ adesse iussit inter epulas: regem p sui populiqȝ vita rogauit se ꝛ omnes suos ab amā dānatos narrauit. quem rex furore repletus iussit suspendi in eodem eculeo quem ipse preparauerat Mardocheo. porro ipsum mardocheum principem constituit qui omnem cognitionem aman perdidit sed deo disponente populus innocens est liberatus ꝛ semē nequam funditus exterminatum.

De inuidia mardochei ꝛ amā.

¶ Applicatio.

Charissimi. Iste rex est dñs noster iesus xp̄s q̄ de radice iesse surrexit. Hic principibus ꝛ populis regni conuiuiū fecit quia p̄luribus orbis ꝛ principibus et fidelibus regni corpus suum ꝛ sacram scripturam i epulas dedit. Reginā vasti coronatam ad conuiuiū vocauit quia synagogam longe ꝛ philosophis redimitā ad celestes epulas inuitauit. Que renuens regno priuat. Hester captiua in solio eius locatur que a iudeis incredula de regno christi ejicitur et etiam de gentibus a diabolo captiua in thalamum regis consors celestis regni dicitur. aman qui a rege exaltatur est iudaicus populusqui a deo in regno ꝛ sacerdotio ac diuino cultu sublimatur q̄ querit regine progenie extirpare: quia iudaicus popu-

Hester fuit captiua q̄liter intelligatur.

lus querit ecclesie spiritũ exterminare. Aman quoq eculeum Mardocheo erexit in eundem eculeum ipse suspẽditur quia diabolus in crucis patibulo comprehenditur Duo qui contra legem coniurauerunt: sunt duo infideles populi scilicet iudaicus et gentilis q̃ christum occidi consilium dederunt quos mardocheꝰ accusat: quia christianus populus opera eorum improbat. illi a rege necantur: et isti a Christo damnãtur. Mardocheus purpura ꝛ corona vestitur. Equo regio per ciuitatem ducitur quia xp̃ianus populus a doctoribus per mundũ totum koli- tur: ordo nãq equus xp̃i regis dicitur in quo ipse per orbem vehitur. Aman cum militibus laudes ei consonant qꝛ iudaicus populus cũ gentibus velit nolit xp̃iani preconia propria celebrãt. Regina regem ad cõuiuiũ vocat: quia ecclesia xp̃m ad solennia sui corporis inuitat. Aman etiaꝫ adesse iubet: fideli populo suas epulas predicando prebet. Aman quoq qui mardocheo eculeum erigit est antichristus qui populo per fidem minatur mortis supplicium qui eodem eculeo suspenditur ꝛ ipse mortis supplicio interimitur. Mardocheus princeps a rege preficitur qꝛ fidelis populus peracto iudicio sup omnia bona domini sui cõstituit. Semen neq̃ exterminatur: qꝛ tũc generatio malorum dãnatur populus autem regine liberat et tristicia eius in gaudiũ cõmutatur qꝛ generatio rectorum benedicetur letitia et exultatione perfruetur.

Semẽ neq̃ exterminare quid sit.

De omniũ diuitiarum matre ꝛ prouidentia. Capitulum. clxxviij.

Quidam rex desiderabat scire quo modo seipm et imperiũ deberet regere vocauit ad se vnuꝫ qui alios in sapia excellebat et ait ei. Charissime trade mihi formã meipsuꝫ ꝛ imperiuꝫ regẽdi. Et ille. Dñe libenter. statim fecit in pariete regem depingui coronam habentẽ in capite sub ista forma. Erat in solio positus quidã rex purpura induꝰ in manu leua pilã in dextra portat septrũ et vltra caput lucernã ardentẽ. A parte sinis

stra regina quedam formosa erat coronata et veste deaurata et varietate amicta. Ex alia parte erant assessores in cathedra sedentes cum libro aperto. Ante se sub rege miles quidam qui in equo sedebat armis decoratus habēs galeam in capite hastam in dextera clipeo protectus in leua: ensem in dextra loricam in corpore fibulas in pectore: ocreas ferreas in tibia calcaria in pedibus: ferreas cyrothecas in manibus equum doctum ad prelium cū phaleratibus. Sub rege erant depicti vicarij vnus sicut miles positus in equo cum clamide et caputio: pelles varie virgam extensam gerens in dextra manu. Item populares sub vicarijs quorum erat forma talis. Homo in humana specie factus habens in manu dextra ligonē quo terra foditur in sinistra virgam qua grex armentorum dirigitur. In cingulo falcem cum qua segetes metuntur et vinearū & arborū superflua pscindunt. In dextro latere regis faber ante militē depictus: huius fabri forma fuit q in forma hominis malleū gessit in dextra. in leua habuit dolabrū. in cingulo gessit trullam cēmentariā. Item ante populares hō qui in dextra forpicē habuit: in leua gladium magnū et altum. In cingulo pugillarem: id est vas scriptorum cum incausto super aurem dextram portās pēnā ad scribendū. Itē ante populares erat qdā homo depictus. habens in dextra libram cum pondere in leua gessit vlnam in cingulo gessit bursam cū varia moneta. Item ante reginā erant medici & pigmentarij sub hac forma. Homo erat posit⁹ in cathedra magistrali posito libro in manu dextra vrseo & pixide in sinistra. In cingulos habens ferramenta vlcerū & vulnerum. Itē iuxta eum homo sic formatus. homo tenens manum dextrā erectam ad inuitandū transeuntes pro hospitio. Leuam tenens plenam pane pulchro et desuper vas cum vino. In cingulo tenens claues. Item in sinistra parte ante militem homo erat huius forme scilicet in manu dextra habens claues magnas in leua habēs vlnam in cingulo ha

bens bursam cum denariis. Item ante regem erat homo habēs capillos hispidos et distortos in dextra manu modicam pecuniam. in leua habens tres taxillos In singulo habens pixidem literis plenam. Rex cum istā picturā vidisset tantum in ea studuit q̄ sapientiā magnā inuenit.

¶Expositio.

Charissimi. Rex iste debet esse quilibet bonus christianus et precipue princeps vel prelatus qr vterq3 eorum debet esse in solio posita purpura indutus que figurat virtutem gratie et morum pulchritudinem quibus mens et anima christiana ornari debet et precipue principis siue prelati quasi habitibus virtutum pre subditis omnibus vt corpus eius reluceat aureis vestibus. Coronā3 habens in capite. que ostendit in rege regiam dignitatem que est gloria populi qua subditorum omnium oculi in eum diriguntur et sibi obediunt. In manu leua defert pilam que ostendit regem esse administratorem et prouisorem omnium subditorum. in manu dextra habens septrum ostendens eius iusticiam et rigorem. quibus malos coerceat quos amor virtutis a malo non refrenat. et vltra caput regis lucerna lucens que designat regis misericordiam. Item regina a parte sinistra designat charitatem que est formosa in anima. Unde mulier sub rege iesu christo debet esse verecunda et pudica. Secundo debet esse casta et honesta. Tertio debet esse sapiens et discreta et verbis et moribus modesta. Idem assessores scilicet iudices i cathedra isti sunt prelati et predicatores qui debent mandata domini custodire libros et sacram scripturam aperire populo. miles est bonus xp̄ianus qui debet armari bonis virtutibus. Miles accingēdus balneatur vt nouam vitam ducat. Item in oratione pernoctat petens sibi diuinitus gratiam implere quod non potest per naturam. Sic et bonus christianus. miles vero debet balneari aqua confessionis et sepius effundere pro gratia. Multa quidem sunt necessaria militi. Pri

Mulier sub rege d3 esse verecūda.

Miles debet esse sapiens.

mo requiritur vt miles sit sapiens: sic et christianus vt addiscat sapientiam contra diabolum. Secundo incumbit militi vt sit fidelis domino suo sic christian⁹ domino suo iesu christo. Tertio miles debet esse liberalis. sic christianus datiuus. Quarto miles debet esse fortis. sic christianus contra vitia. Quinto miles debet esse misericors. sic christian⁹. Sexto miles debet populares vigilant custodire. sic christianus debet verbo exemplo et opere alios inquantum potest peccatis custodire et precipue prelati. Item vicarius est vnus miles positus in equo &c. Miles iste est iudex qui debet poni in equo iusticie et clamide misericordie et caputio cum pellibus varijs. Per caputium fidem cum multis auctoritatibus sanctorum & exemplis patrum in iudicijs dandis virgam extensam scilicet tam pauperi quam diuiti. Item populares ante iudicem. et homo in specie humana factus &c. Ad que tria reducitur omnis agricultura. Legitur quod primus agricola fuit Cayn primogenitus Ade. Necesse autem fuit hominem terram colere vt ipsa que est mater nostra et corporalis forme commune initium: et que nobis in fine vite commune prebet domicilium in medio vite nostre de nostro labore nobis prebeat nutrimētum. Agricola multa bona debet in se tenere. Primo debet deum cognoscere et decimam dare qui omnia sibi dedit. Secundo debet legalitatem tenere vt personam domini sui gerat et rex eius plusquam ppria custodiat. Tertio debent agricole mortē non timere sed vitam diligere. Quarto debet laborare ocia dimittere. Tria sunt opera agricole propria. Primū est agros colere ideo in manu dextra fert ligonem pro terra fodienda. Secundum est armenta nutrire ideo tenet virgam ad animalia dirigenda quia debet esse pastor non tantum arte sed virtute sicut abel primus pastor offerens deo primitias de optimo quod habuit in grege. Tertio pertinet ad eum virgulta mundare arbores inserere vineas

Caputiuz in iudice qd notat.

Quid sit proprium agricole.

plantare: sic bonus christianus debet esse virtuosus ope/ra meritoria deo offerre virgulta cordium peccatorum per bonam doctrinam mūdare: arbores: id est bonas vir/tutes inserere et vineas predicationis diuine plātare. In cingulo falcem: id est sententiam in corde rectam scientiā atqȝ prudentiam quibus debet mundare vitia. et faber ante militem cum malleo in dextra per quem notantur omnes qui fabricant malleo ferrum argentum et es. In leua dolabrum quo notantur omnes artificas in lignis operationes vt nauium rectores et carpentarij. In cingu lo gerit trullam per quam omnes lapicide notantur. In omnibus istis debent esse tria. Primum est fidelitas et le/galitas. Scdo debet esse in eis sapiētia ꝛ veritas ne vnꝰ alteri inuideat vel contra eum suspitionem habeat. Ter tio debet in eis esse et maxime in naucleris fortitudo incō cussa. Idem homo in dextra tenens forpicē In leua gla dium in cingulo pugillarem per que notantur omnes no tarij in panno et lana et ligno operātes vt sunt textores pannorum scissores doleatores et pēnam et pugillarem per quas omnes notarij notantur quorum officium est iu dicij assistere. instrumēta scribere ꝛ multa legere. Ad hos omnes triplex veritas vite pertinet scȝ cōtra omne pecca tum. Primum contra affatum locutionis ne sint menda ces verbo et opere. Secundo vt habeant et seruent iusti/ciam ad quencunqȝ. Tertio vt habeant morum honesta/tem contra discordiam fidelitatem contra fraudulentiā amicitiam contra inuidiam. Item homo in dextera ge rit librā cū pōdere per quā signātur cāpsores ꝛ pecuniarū cōmutationes. In leua gerit vlnam cū qua notantur pā/norū telarū vel aliarum rerū mensuratores. In cingulo quoqȝ gerit bursam cū varia moneta ꝑ quā designant di uersi monetarij. Oēs iste debēt ꝑ̄io auaritiā fugere que est ydolorum seruitus. Secundo etiam summopere caue ant grauia debita contrahere. Tertio quidem debent de

positum sibi commissum cum reperitur sine oī mora reddere. Item sub regina ponitur hōī chatedra magistrali cum libro in dextra eius. In isto quidem libro notantur medici ꝛ etiam phisici omnium artium liberalium doctores omnes isti debent habere primo diuersas curas propter diuersas egritudines et auctoritates particulares pro eis sicut ypocras. Galienus et sic de ceteris. In vrceo quidem significantur apotecarij confectores. Secundo ei debent caste viuere virtutem morum et honestatis verbis et factis habere sepius egros visitare sanitatem introducere. Tertio quidem pigmentarij debent habere summam deligentiam in cōfectionibus faciendis. Item homo manum dextraꝫ extensaꝫ habꝫad inuitandū et cetera qui signat omnia bona hospitum apud eos reposita salus sicut et in tuto. Hi enim primo debent vitare gulam ꝛ ebrietatem vt eorum exemplo oīes ad eos venientes vite seruent modestiam. Secūdo autem debēt exhibere hospitibus cum inuitatione benigna ꝛ allocutione blanda ꝛ faceta receptiones hospitiū. Tertio quoqꝫ quia faciunt ipsum formosum hospiteꝫ primo quos recepit hospitio debet de viarum periculis docere. Secūdo euntes de hospitio suo conducere in aliā domū. Et tertio extra domum vitam ꝛ famā eorum cū oībus rebꝰ vt propriam defendere. Item in sinistra parte homo habēs canes magnas ꝛc. Quibus figurant custodes ciuitatis. In leua quidā habēs vlnā qbꝰ designātur officiales ciuitatis sue cōmunitatis vt sunt prepositi. In cingulo quideꝫ notant thesaurarij ꝛ omnes qui recipiūt pecuniam cōmūitatis. Isti eīm debent esse zelatores cōis boni. prudētes ꝛ solliciti debēt esse in conscientia ꝛ deum timere ꝛ retro teri homo etiā habens capillos hispidos ꝛ distortos ꝛc. idest quo designātur prodigi rerum dilapidatores. In leua quoqꝫ habens taxillos tres quibus lusores ostēdunt ꝛ meretricum concubitores. In cingulo quidē hñs piri

Quid debeat habere bonꝰ medicus.

Quot reqrūtur in bono hospite ꝛ qd debēt exhibere hospitibꝰ suis.

Thesaurarij debēt esse zelatores cōmunis boni.

dem literis plenam. Per hunc em̄ hominem notant cursores per mundum.

¶ De gula ꝛ ebrietate. Capi.clxxix.

Refert cesarius de detestabili vitio gule ebrietatis ꝙ gula solius corporis est immoderatus ꝛ illecebrosus edendi ꝛ bibendi appetitus. huius em̄ filie sunt immundicia: scurrilitas inepta leticia multiloquium: ebetatio sensuum circa intelligentiam. In gula em̄ sunt quinqꝫ gradus peccandi. Primus quidem gradus est cibos preciosos ꝛ delicatos exquirere. Secūdus quoqꝫ est cyphos curiose preparare. Tertius vero an̄ tp̄s sumere. Quartus nimis auide. Quintus in nimia q̄titate. Gula quidem primus homo.s. Adam victus in paradiso succubuit. Hec etiam Esau primogenitus surripuit gula sodomitas ad peccatum maximum incitauit. Ipsa etiā filios Israel in deserto prostrauit. Psalmista. Adhuc esce eorum erant in ore ipsoꝝ ꝛ ascendit ira dei super eos. Iniquitas sodomie fuit saturitas panis. ꝛ abundātia. Homo enim dei abdo.s. missus in Bethel. propter comessationē a leone occiditur. Diues em̄ de quo dicitur in euangelio. qui epulabatur quotidie splēdide in iferno sepelitur. Nabusardam princeps coquorum.i. gula hierusalem destruxit. vides quanta sunt pericula in illa. Accedant scripturarū testimonia. Ait em̄ Salomon. Ue terre cuius pricipes mane comedūt. Item. Omnis labor eius morte hominis ꝛ anima eius non replebitur: huius filia est ebrietas: quia gule vitium luxuriaꝫ parit pessima aūt pestis est. Quid est eo damnosius quo virtus atteritur victoria languescente sopita gloria in insaniam conuertitur animiqꝫ pariter et corporis vires expugnantur. Quia dicit Basilius. Cum ventri deseruimus ꝛ gutturi pecora sumus ac beluis similes esse studemus quibus ad huiusmodi prona esse ꝛ terram respicere ꝛ ventri obedire natura concessit. Itē Boetius de consolatione libro quarto. Qui virtute deserta ho

Ebrietas vitiū pessimum est de quo infinita mala sequunt.

Notabile dictum boetii.

mo esse desinit cum in naturã diuinam transire non possit restat vt in beluam conuertatur. Et in euangelio dñs. Uidete ne corda vestra grauantur in crapula et ebrietate. O quot et quanti sapientie mire solidi essent cõsilij nisi edacitatis et vini clamor obstitisset. Quã periculosum est patrem familias rectoremque reipublice mero calere quo ira accenditur discretio obscuratur, luxuria excitatur intantum vt libido infandis se immisceat actibus hominibus discretione sopita. Unde dicit Ouidius. Uina parant animos veneri si plurima sumas. O pessimum vinum ebrietatis ex qua deperit virginitas que soror est angelorũ possessio omnium bonorum et eternorum securitas gaudiorum. Noe mero calens nudatus filijs verenda detexit. Loth castissimus nimio vino sõno sopitus in montẽ fugiens filias carnali copula vxores cognouit. Legimus mero sic ira succensos cum amicitia iuncti essent intantum vt sobrij vnus pro alterius periculo se exponeret se inuicẽ gladijs peremisse: herodes antipas sanctum iohannem non decolasset si crapule et ebrietatis conuiuium defuisset. Balthasar babylonie rex vita et regno non fuisset priuatus: si ea nocte in qua cyrus et darius reges eũ cum populo crapula sopitũ occiderunt sobrius fuisset. Propter hoc apostolus nos admonet de sobrietate cum dicit. Sobrij estote et vigilate. Rogemus ergo dñm vt sobrietatem ita seruemus in terris vt ad celeste conuiuium inuitemur in celis. etc.

Notabile dictũ ouidij.

¶ De fidelitate. Capi. clxxx.

Refert paulus longobardorũ hystoriographus quendam onulphum nomine papien. militẽ domino suo regi portatico tanta fidelitatis signa monstrasse vt se mortis pro salute domini sui exponeret. Nam cum Grimoaldus dux Beneuentanus per Garibaldũ ducem Rauenensem primum proditorem corone regie interfecto Godoberto longobardorum rege ad regis tabernaculum per violentiam atque per fraudulentiam ascendit

se fugato dicti regis Godoberti germano vsqz ad vnga-
ros. Onulphus dictus miles portaticum reconciliare re
gi Grimoaldo curauit vt de vngaria vbi nec ob timorem
Grimoaldi venire poterat saltem ad regis pedes veniaz
peteret sicqz securam vitam sine dignitate regali que si-
bi debebatur posset decenter currere. Reconciliatione
igitur completa Grimoaldus rex post aliquos dies lin-
guis maledicis nimium credulus ipsum portaticum quē
sibi reconciliauerat in crastinū occidere disposuit cibiqz vi
naqz vt inebriare possent ne sue saluti aliqualiter prouide
ret ministrari mandauit. sic quod onulphum militez por-
tatici minime latuit. ideoqz accepto armigero suo Onul-
phus domum intrauit portatici ac ibidem armigero reli
cto in cubiculo ipsum portaticum coopertario lectister-
nio tanqz pprium armigerū eduxit de domo cū minis iur
giis et verberibus eū deducens ad domum ppriam regis
excubiis seu custodibus ante domuz portatici collocauit
et opinantibus dictum armigerum Onulphe deductum
Eadem nocte circa gallicantum Onulphus dñm suum
dilectum portaticum de muro ciuitatis cui domus sua ad
herebat fune submisso emisit qui acceptis equis pascua-
libus fugiens ad ciuitatem Astensem peruenit et de loco
illo ad regem francie properauit. Cumqz mane facto di-
ctus Onulphus et eius armiger fuissent a rege detenti exa
minatiqz fuissent de modo et forma qualiter portaticū do
minum suum liberassent et illi respondissent simplicem ve
ritatem dixit rex consiliariis suis. Qua pena sunt illi di-
gni qui sic fecerunt contra nostram regiam voluntatem. Quili-
Cunqz vnus capitali supplicio eos puniri alius viuos ex- bet ser-
coriandos diceret alius occulto crucis patibulo pendere uns ox
affirmaret. Rex respondit. Per illum qui me nasci fecit eē fide
isti nulla morte sunt digni: sed omni honore qui sic fi- lis dño
deles suo domino extiterunt. Rex igitur Grimoaldus suo.
eos multis honoribus et et muneribus premiauit: et
Geribaldus vero proditor et canimentium dux per ma-

num armigeri sui godoberti quondam regis quem sua pditione vita et regis priuauerat in solem in festo beati Johannis baptiste apud thesaurinium mirabiliter sed iuste interfectus est.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Iste miles fidelis omnibus bonus christianus dicitur qui domino suo regi portatico id est anime in omnibus fidelis est laborando: vigilando dormiendo et omnes actus suos in seruitiū domini sui dirigendo: ita quod illud quod anima per instinctum cuiuslibet boni operis ad saluationem expostulat corpus toto conanime iuxta decem preceptorum formam aliaqz mandata ecclesiastica sine tedio impleat et perficiat vt cum mens interior ad vigilandum et in orationibus persistendum deuote domino pro peccatis reconciliādo supplicare satagit et corpus exercitus vt tedio non vincatur hoc opere perficere ad meritum clamat miles iste tāta fidelitatis signa domino suo ostendit: vt se periculis pro eo exponat (quia vt apostolus dicit). Sancti martyres et alij christo deuoti quidam pro saluatione domini sui. id est anime temptati sunt quidam secti sunt quidam in occisione gladij mortui sunt insuper et plurima tormentorum genera de quibus in sacris scripturarum locis legimus ad reconciliandum dominum istum qui transgressum per peccatum mortale fecerat grimoaldum ducem. id est iesum christum accedunt: vt de vngaria vbi nec ob timorem grimoaldi viuere poterat liberaretur. Ungaria mundus iste dicitur qui est miserijs et tribulationibus plenus in quo anima periculose vagatur: et de timore mortis extreme cōcutitur. Propterea milites. idest corpus dominum suum. idest animam ad hunc ducem grimoaldum perducere de vngaria istius mundi semper satagit et intendit vt saltem ad pedes regis per humilitatem veniam obtineat qui superbie sepius contra eum se erigens iusticiam potius quā misericordiam meruerat. Sed reconciliatione completa

per vngariam quid intelligatur.

homo sepius in peccatum recidiuat intantum q grimoaldus rex qui pater noster & rex celestis est portaticum qui est anima nostra in crastinum damnare disposuit per iusticiã & equitatem. Sed misericordia superueniente quam rex hec minime latuit corpus id est fidelem militem ad penitentiam sub lecto obedientie & satisfactiõis occultauit do nec grimoaldus rex & pater celestis portatico per murum tribulationis deducto peccatum misericorditer dissimulauit. Qui acceptis equis pascualibus. id est aliorum sanctorum & electorum meritis ad ciuitatem astensem peruenit. Ciuitas ista est de qua Job. in Apoca. dicit. Uidi ciuitatem sanctam hierusalem nouam descendentez. &c. Et de loco illo ad regem francie properauit. Francia est illa sanctorum angelorum supercelestium curia vbi rex in dyademate sempiterne glorie coronatus cum leticia residet cum omnis gaudij plenitudine: sed cum mane facto corpus et anima a peccato quod commiserant iam absolute ad iudicium venerint & per dyabolum accusantur & examinantur de modo & forma qualiter dominus. id est anima liberata a penis mortis eterne & vinculis eius. Tunc grimoaldus rex iudex viuorum & mortuorum a consiliarijs suis id est iusticia vel equitate misericordia: vel benignitate inuestigabit qua pena tales digni sunt. Tunc iusticia q capitali sententia plecti debeant id est eternaliter damnari per peccatum commissum affirmat. Ex alia parte dyaboli accusantes astabunt qui eos excoriandos per iusticiam iudicis proclamabunt. Sed benignus dux (quia peccatum per confessionem & penitentie satisfactionem deletum est) sententiabit eos ad vitam ingredi cum electis propter nimiam fidelitatem quam vnus alteri ostendit & a morte liberabit & dicet. Isti digni sunt omni honore qui sic fideles suo domino extiterunt. & coronabit eos corona glorie et leticie sempiterne. Ad quam nos perducat. &c.

Frãcia qd notat.

Fidelitas militum cõmendatur.

¶ De adulterio. Capi. clxxxi.

Legitur quod quidam rex habuit leonem leenam et leopardum quos multum dilexit. Leo vero cum absens esset leena cum leopardo adulterium commisit ut vero leo fetorem adulterij in ea non sentiret solebat semper se balneare in fonte iuxta castrum regis. Rex vero cum hoc sepius vidisset quadam vice cum leena adulterata fuisset fonteam iussit claudi. Leo vero veniens et fetorem adulterij sentiens coram omnibus eam tanquam iudex per sententiam latam occidit.

Moralisatio.

Iste est rex pater celestis. Leo est dominus noster iesus. s. leo de tribu iuda. Sed leena est anima hominis que sepe adulteratur cum leopardo. i. dyabolo que cum sic adulterata est currit ad confessionem et saluatur sed si descendit sine contritione et confessione vindictam leonis euadere non potest: sed eam per istam sententiam damnabit. que omnibus reprobis dicetur. Ite maledicti in ignem eternum. etc. A quo nos defendat qui sine fine viuit et regnat deus. Per cuncta secula benedictus. Amen.

anima hominis dicitur leena.

Ex gestis Romanorum cum pluribus applicatis hystorijs de virtutibus et vitijs mistice ad intellectum transsumptis recolectorij finis. Impressus Lugduni per Johannem Marion. Anno nostre salutis. Millesimo quingentesimo decimo octauo. die vero vndecima mensis Januarij.